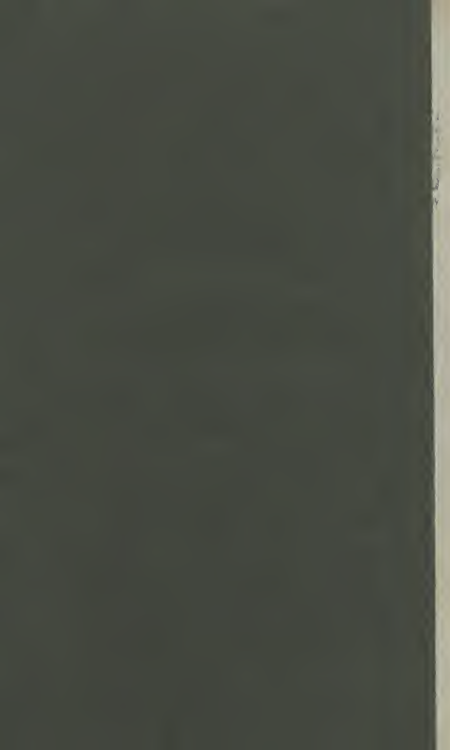

FORNMANNA SÖGUR.

EPTIR GÖMLUM HANDRITUM

ÚTGEFNAR

AÐ TILHLUTUN HINS

KONÚNGLIGA

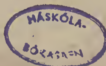
NORRÆNA FORNFRÆÐA FÈLAGS.

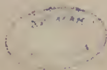
Urðar orði
kveðr engi maðr.
Fjölsvinnsmál.

TÓLFTA BINDI.

Ríkisár Noregs og Dana-konúnga; áratal markverðustu viðburða; vísur færðar til rètts máls; registr yfir staðanöfn, hluti og efni og yfir sjaldgæf orð.

Kaupmannahöfn, 1837.
Prentaðar í S. L. Möllers prentsmiðju.

FORMÁLI.

Að lokinni útgáfu vorri af þessum Norðrlandanna Fornmanna Sögum höfum vèr álitið nauðsynlegt að láta hið tólfta bindi fylgja þeim undanförnu, til nauðsynlegrar útskíríngar og leiðarvísis námfúsum lesurum, og hefir það þannig þessa aukaritlínga og registr að innihalda:

1. *a*) Ríkisár Noregs-konúnga frá Haraldi hárfagra til Magnúsar lagabætis og
   b) Danakonúnga frá Gormi gamla til Eiríks Kristóferssonar.
   c) Áratal markverðustu viðburða á Norðrlöndum frá 851 til 1273. Allt samið af fornritadeildarinnar meðlim Aðjúnktus Sveinbirni Egilssyni.
2. Vísur í öllum þessum sögum, færðar til rètts máls, af sama höfundi.
3. Registr yfir landa-, staða-, þjóða- og fljóta nöfn í sömu sögum, í öndverðu samantekið, og að nokkru leiti lagað eptir deildarinnar meðlims Registrator N. M. Petersens á Dönsku samda frumriti sama efnis í Oldnordiske Sagaer 12ta Bindi, af Hra. Stepháni Eiríkssyni, sem, því miðr, áðr enn hann hafði því fullkomlega lokið, lagðist af þúngum sjúkdómi, var lengi rúmfastr og andaðist á næstliðnu vori. Var það síðan, til prentunar, hreinskrifað af tveimr höfundsins hèr stúderandi landsmönnum og loksins gegnumsèð af Prófessor Finni Magnússyni.
4. Annað registr yfir hluti og efni, — og loks
5. hið þriðja yfir sjaldgæf orð eðr orðstiltæki í sjálfum sögunum, bæði samin af Aðjúnktus Sveinbirni Egilssyni.

Lector við háskólann í Christíaníu Herra P. A. Munch, sem mjög hefir stundað Noregs sagnafræði og líka í nokkr ár með mikilli kostgæfni yðkað gegnumlestr gamallra norrænnra lögbóka og skinnbrèfa, hefir, eptir bón vorri, látið oss fá nokkrar athugasemdir viðvíkjandi þeim af oss við útgáfu 8da, 9da og 10da bindinis brúkuðu skinnbókum, og mannanafna registrinu yfir þau öll. Útlagðar á Íslendsku fylgja þær nærveranda bindi.

þeim námgjörnu Íslendíngum er með athygli lesa þennan, Noregi, Danmörk og Svíaríki mest viðvíkjandi, söguflokk, verðr það því auðveldara að ná svo fullkominni þekkíng sem orðið getr um nám og ástand sinnar egin fóstrjarðar á fyrri öldum, sem að miklu leiti orsökuðust eðr smámsaman löguðust af þeim helztu viðburðum er skeðu í meginlandsins nálægu ríkjum. þannig var ofríki Haralds hárfagra í Noregi aðalorsök til Íslands byggíngar, en uppreist og sigrvinníngar Birkibeina í konúngsríkinu leiddu loks til landsins undiroknnar af Hákoni gamla; án herfara þýzkalands keisara til Danmerkur, og inntöku Englands af Danakonúngum, mundi kristnin vart svo snemma hafa fest fót í Noregi eðr Íslandi. þannig ryðr útlend sagnafræði ljósastan veg til hinnar innlendu, — og nú virðist þessvegna Fèlagi voru tækr tími kominn til að láta sjálfar Íslendinga Sögur, þessum næst, á prent útgánga, að loknum þeim undirbúníngi til þess starfs er mjög mikils ómaks og aðgætnis krefr. Vèr vonum staðfastlega að þessi og önnur vor viðleitni virðist af góðfúsum lesendum á hægra veg, og óskum loksins Íslandi af öllu hjarta þess heiðrs og heilla er það að fornu og nýu verðskuldað hefir.

Kaupmannahöfn, þann 29da Sept. 1837.

RÍKISÁR NOREGSKONÚNGA
FRÁ HARALDI HÁRFAGRA TIL MAGNÚSAR LAGABÆTIS.

HARALDR hárfagri - ríkti	70[1] ár, hóf að ríkja	861.
Eiríkr blóðöx - - - -	4[2] - - - - - -	931.
Hákon Aðalsteinsfóstri -	26 - - - - - -	935.
Haraldr gráfeldr - - -	15[3] - - - - - -	961.
Hákon jarl Sigurðarson -	19[4] - - - - - -	976.
Ólafr Tryggvason - - -	5 - - - - - -	995.
Eiríkr jarl Hákonarson -	12 - - - - - -	1000.
Sveinn Hákonarson - -	3 - - - - - -	1012.
Ólafr helgi Haraldsson -	15 - - - - - -	1015.
Sveinn Alfífuson - - -	5 - - - - - -	1030.
Magnús góði Ólafsson - -	12 - - - - - -	1035.
Haraldr Sigurðarson - -	19 - - - - - -	1047.
Ólafr kyrri Haraldsson -	27 - - - - - -	1066.
Magnús berfætti - - -	10 - - - - - -	1093.
Sigurðr jórsalafari - - -	27 - - - - - -	1103.
Haraldr gilli - - - -	6 - - - - - -	1130.
Íngi Haraldsson - - -	25 - - - - - -	1136.
Hákon herðabreiðr - -	1 - - - - - -	1161.
Magnús Erlíngsson - -	22[5] - - - - - -	1162.
Sverrir - - - - - - -	18 - - - - - -	1184.
Hákon Sverrisson - - -	1 - - - - - -	1202.
Guttormr Sigurðarson -	$\frac{1}{2}$ - - - - - -	1203.

[1]) *Noregs konúngatal* (10. B.), 73, nl. til dauða Haralds. [2]) *Nkt.*, 5, nl. frá því Haraldr lèt af landstjórn, og til þess Eiríkr stökk úr landi 936. [3]) *Nkt.*, 9, og telr þá ei Haraldi þá 6 seinustu vetr (1. B. bls. 89). [4]) *Nkt.*, 33, nl. frá því hann varð jarl. [5]) *Nkt.*, 17, nl. til 1179, þá Erlíngr fèll, og Magnús hèlzt ei framar við í Niðarósi.

Íngi Bárðarson	ríkti	$13\frac{1}{2}$ ár,	hóf að ríkja	$1203\frac{1}{2}$.
Hákon gamli Hákonarson		46		1217.
Magnús lagabætir		17		1263.

RÍKISÁR DANAKONÚNGA

FRÁ GORMI GAMLA TIL EIRÍKS KRISTÓFERSSONAR.

Gormr gamli	ríkti	70 ár,	hóf að ríkja	842.
Haraldr Gormsson		80		912.
Sveinn tjúguskegg		16		992.
Knútr ríki		27		1008.
Hörðaknútr		7		1035.
Magnús góði, Nor. kon.,		5		1042.
Sveinn Úlfsson		29		1047.
Haraldr hein Sveinsson		4		1076.
Knútr helgi Sveinsson		6		1080.
Ólafr húngr Sveinsson		8 (9)		1086.
Eiríkr góði Sveinsson		8		1095.
Nikulás Sveinsson		30 (31)		1103.
Eiríkr eymuni Eiríksson		4		1134.
Eiríkr spaki Hákonarson		8		1138.
Sveinn svíðandi Eiríksson eymuna — Knútr Magnússon sterka Nikulássonar		12		1146.
Valdimar Knútsson lávarðar		26		1158.
Knútr Valdimarsson		18		1184.
Valdimar gamli Valdimarsson		39		1202.
Eiríkr (helgi) Valdimarsson		9		1241.
Abel Valdimarsson		2		1250.
Kristófer Valdimarsson		7		1252.
Eiríkr Kristófersson		27		1259.

ÁRATAL.

851 fæddr Haraldr hárfagri.
872. Hafursfjarðar orusta, 1, 239.
874. Íngólfr Arnarson fór að byggja Ísland, 1, 239. 276.
911 gaf Haraldr hárfagri konúnganöfn sonum sínum, 1, 5.
920 fæddr Hákon góði, 1, 14.
925 tók konúngdóm Aðalsteinn Englakonúngr, 1, 15.
926. Hákon góði sendr Aðalsteini til fóstra, 1, 15-16.
931 lèt Haraldr hárfagri af ríkisstjórn, 1, 17-18.
933 dó Hálfdán svarti Haraldsson, 1, 18.
934 dó Haraldr hárfagri.
935. Eiríkr blóðöx felldi bræðr sína. Hákon Aðalsteinsfóstri tekinn til konúngs 15 vetra gamall, 1, 20-21.
936. Eiríkr blóðöx stökk úr landi.
937 fæddr Hákon jarl Sigurðarson, 1, 31. 219.
940 dó Aðalsteinn Englakonúngr, 1, 23.
955. Hákon góði barðist við Eiríkssyni á Rastarkálfi, 1, 39-40.
961. Bardagi í Storð: dó Hákon góði. Haraldr gráfeldr tók ríki.
963. Sigurðr Hlaðajarl brendr inni af Haraldi gráfeld. Deilur með Hákoni jarli og Gunnhildarsonum 3 ár.
966. Sætt Hákonar Hlaðajarls og Gunnhildarsona: Hákon sitr um kyrt 3 vetr.
967 fæddr Sigmundr Brestisson, 2, 92. 97.
968. Samband Hákonar jarls við konúngana Tryggva Ólafsson og Guðröð Bjarnarson, 1, 58.

969. Fall Tryggva Ólafssonar og Guðröðar Bjarnarsonar: Haraldr grænski flýr til Upplanda, og er þar 2 vetr, til 971. Fæddr Ólafr Tryggvason, 1, 67. Ófriðr milli Hákonar jarls og Gunnhildarsona í 6 ár til 975, 1, 89.
970. Ólafr Tryggvason fer til Svíþjóðar, og er þar 2 vetr til 972.
971. Haraldr grænski fór til Svíþjóðar, og var þar 5 vetr, 1, 61.
972. Ólafr Tryggvason hertekinn, er 6 vetr á Eistlandi, 1, 78.
975. Haraldr gráfeldr rak Hákon jarl úr landi, 1, 64. Vèlræði Hákonar jarls í Danmörk, 1, 82.
976. Fall Haraldar gráfelds og Gullharalds, 1, 87-88. Hákon jarl og Haraldr grænski taka Noreg í lèn af Haraldi Gormssyni, 1, 89-90. Dráp Brestis og Beinis í Færeyum, 2, 97.
977. Sigmundr Brestisson kom til Víkurinnar, og var þar 2 vetr.
978. Orusta Hákonar jarls við Ragnfreð Gunnhildarson, 1, 95. Ólafr Tryggvason kom til Garða, og var þar 9 vetr, 1, 81.
979. Sigmundr Brestisson kemr til Úlfs, og er hjá honum 6 vetr.
981 kom Friðrekr biskup til Íslands að boða trú, 1, 276.
985. Eiríkr rauði fann Grænland, 2, 215. Sigmundr Brestisson kom til Hákonar jarls, og var með honum 4 vetr, 2, 107.
986 fór Friðrekr biskup og Þorvaldr Koðránsson frá Íslandi.
987. Ólafr Tryggvason fór frá Garðaríki til Vindlands, og fèkk Geiru Burislafsdóttur, og var á Vindlandi 3 ár, 1, 101-103.
988. Ottó keisari og Ólafr Tryggvason unnu Danavirki.

989. Sigmundr Brestisson fór til Færeya, og kúgaði þránd til sætta.
990 dó Geira Burislafsdóttir: Ólafr Tryggvason fór frá Vindlandi, og var 4 ár í vestrvíkíng, 1, 145. Hákon jarl sættir þá Sigmund Brestisson og þránd í Götu.
992. Haraldr Gormsson fèll: Sveinn tjúguskegg tók ríki, 1, 164.
993. Ólafr Tryggvason skírðr í Syllíngum, 1, 148. 164.
994. Sveinn tjúguskegg drakk erfi Haralds föður síns að vetrnóttum: heitstreingíngar Jómsvíkínga að fara herför til Noregs, 1, 164; þeir komu á Jaðar jólanótt, 1, 166.
995. Jómsvíkínga orusta á Hjörúngavogi um miðsvetrarskeið (10, 257). Hákon jarl sendir þóri klökku til Írlands: Ólafr Tryggvason fer frá Írlandi til Orkneya, og þaðan til Noregs. Uppreist bænda móti Hákoni jarli. Hákon jarl drepinn um vetrinn (ís var á Gaul, 1, 215). Ólafr Tryggvason tekinn til konúngs.
996. Erlíngr Skjálgsson kvongast. Stefnir sendr til Íslands, gerðr útlægr á alþíngi. Kjartan, Bolli og Hallfreðr skírðir. þrændir kristnaðir.
997 sendr þángbrandr til Íslands, var þar 2 vetr. Skírðr Sigmundr Brestisson, 2, 123.
998. Sigmundr Brestisson kristnar Færeyar, 2, 125. Kristnað Hríngaríki. Ólafr Haraldsson (helgi) skírðr þrevetr, 2, 129. Ólafr Tryggvason fær þyri Haraldsdóttur, 2, 131. þorvaldr tasaldi í Noregi, 2, 144.
999. þángbrandr kemr frá Íslandi til Noregs. Gissr hvíti og Hjalti Skeggjason fara utan.
1000. Kristni lögtekin á Íslandi. Svoldarorusta, Ólafr Tryggvason hvarf; Eiríkr og Sveinn Hákonarsynir taka ríki í Noregi.

1001. Sigurðr sýr fær Ástu, móður Ólafs helga.
1007. Ólafr helgi, 12 vetra, fer í hernað, herjar í Svíaríki og Gotlandi.
1008. Ólafr helgi herjar í Eysýslu, Finnlandi og Fríslandi; veitir lið Aðalráði Englakonúngi móti Dönum í 3 ár.
1012 dó Aðalráðr konúngr í Englandi. Knútr ríki herjar á England. Eiríkr jarl fer til Englands með her, og setr eptir Hákon son sinn til landgæzlu. Hernaðr Ólafs helga í Hríngsfirði, Gislupollum, Fetlafirði, Seljupollum, Karlsám, Peitu, 2 sumur og einn vetr.
1013 dó Eiríkr jarl Hákonarson.
1014. Ólafr helgi kom til Noregs og handtók Hákon Eiríksson.
1015 fæddr Haraldr Sigurðarson (harðráði). Nesjaorusta: Sveinn jarl Hákonarson flýr til Svíþjóðar, og deyr þar.
1016. Hjalti Skeggjason kemr til Noregs. Sætt Ólafs konúngs og Erlíngs Skjálgssonar. Ólafr konúngr byggir Sarpsborg.
1017. Björn stallari og Hjalti Skeggjason sendir til Svíþjóðar til friðgerðar. Ólafr helgi sigrar 5 konúnga á Upplöndum.
1018. Sigurðr sýr dó. Þorgnýr lögmaðr þreyngir Ólaf Svíakonúng til að gera frið við Noregsmenn á Uppsalaþíngi. Hrærekr konúngr sendr til Íslands. Hjalti Skeggjason fer til Íslands. Sighvatr skáld sendr til Gautlands.
1019. Ólafr konúngr fær Ástríðar, dóttur Ólafs Svíakonúngs. Sættafundr í Konúngahellu. Víg Eyvindar úrarhorns.
1020. Víg Einars jarls í Orkneyum. Hallæri í Þrándheimi.
1021. Ólafr konúngr skiptir ríki í Orkneyum. Dráp Ölvis á Eggju. Skírðr Dala-Guðbrandr.

1022 dó Ólafr Svíakonúngr. Sætt Ólafs helga við Erlíng Skjálgsson og Einar þambaskelfi. Selþórir rænir Ásbjörn Selsbana.

1023. Víg Selþóris. Einar þambaskelfir fer Rómför. Dó Hrærekr konúngr á Kálfskinni.

1024 fæddr Magnús góði. Víg Ásbjarnar selsbana. þórarinn Nefjólfsson sendr til Íslands. Dó Guðmundr ríki á Möðruvöllum.

1025. Steinn Skaptason, þóroddr Snorrason, Gellir þorkelsson, Egill Síðuhallsson koma til Noregs. Sendimenn Knúts ríka koma í Noreg. Ólafr helgi gerir samband við Önund Svíakonúng.

1026. Bjarmalandsferð Karla. Víg þórálfs úr Dímon. Sighvatr skáld fer kaupferð til Rúðuborgar. Flótti Steins Skaptasonar. þóroddr Snorrason sendr til Jamtalands, Gellir þorkelsson til Íslands.

1027. Steinn Skaptason fer til Englands til Knúts ríka. þórir hundr fer á fund Knúts. Víg Karla mærska. Ólafr helgi og Önundr konúngr herja á Sælandi og Skáney. Íslendíngar neita skattgjöfum við Noregskonúng á alþíngi. Bardagi í Ánni helgu. Víg Úlfs jarls. Gellir kemr til Noregs frá Íslandi. Knútr ríki svíkr höfðíngja undan Ólafi konúngi með fègjöfum.

1028. Rauðúlfs þáttr. Knútr ríki leggr undir sig Noreg. Fall Erlíngs Skjálgssonar. Ólafr helgi flýr til Svíaríkis.

1029. Ólafr helgi fer til Garðaríkis. Sighvatr fer til Róms. Kálfr Árnason býðst til uppreistar móti Ólafi konúngi.

1030. Stiklastaðabardagi: fèll Ólafr helgi. Sveinn Alfífuson tekr ríki.

1033. Sveinn Alfífuson fellir Tryggva Ólafsson við Bókn.

1034. Einar þambaskelfir og Kálfr Árnason fara til

Hólmgarðs eptir Magnúsi góða Ólafssyni. Karl vesæli sendr til Noregs.

1035. Magnús góði tekinn til konúngs í Noregi; Sveinn Alfífuson fer til Danmerkr. Dó Knútr ríki.

1036 dó Sveinn Alfífuson. Fundr í Elfi: friðr settr milli Magnúsar góða og Hörðaknúts.

1040 dó Haraldr Knútsson í Englandi.

1042 dó Hörðaknútr. Játvarðr góði varð konúngr í Englandi. Magnús góði tekinn til konúngs í Danmörk á Vebjargaþíngi.

1043. Sveinn Úlfsson verðr jarl.

1044. Sveinn Úlfsson lætr taka sig til konúngs yfir Danmörk. Magnús góði fer herför til Danmerkur; herjar á Jómi, Re; berst við Vindr á Hlýrskógsheiði; berst við Svein við Erri og Árós. Haraldr Sigurðarson fer frá Miklagarði til Hólmgarðs, og fær Ellisifjar Jarisleifsdóttur.

1045. Magnús rekr Svein af Sjálandi og Fjóni; bardagi við Helganes; hernaðr á Skáney, Falstri og Fjóni. Magnús góði gerir tilkall til Englands við Játvarð góða. Haraldr Sigurðarson fer frá Hólmgarði til Svíþjóðar, hittir Svein Úlfsson í Sigtúnum, og gerir við hann samband.

1046. Sveinn Úlfsson og Haraldr Sigurðarson herja á Sælandi og Fjóni. Haraldr bregðr vináttu við Svein, og gerir fèlagsskap við Magnús góða og geingr til ríkis með honum. Hreiðar heimski kom til Noregs.

1047. Arnór jarlaskáld flytr drápur sínar þeim Magnúsi og Haraldi konúngum. Hernaðr konúnga í Danaveldi. Magnús góði verðr sóttdauðr 25. október. Haraldr fær þóru þorbergsdóttur.

1048. Haldór Snorrason fer til Íslands. Haraldr Sigurðarson herjar á Jótlandi, brennir bæ þorkels geysu, berst við þjólarnes.

1049. Haraldr konúngr herjar um vorið í Danmörk. Halldór Snorrason kemr aptr frá Íslandi.
1050. Stríð Halldórs Snorrasonar við Harald konúng. Sveinn Úlfsson og Haraldr Sigurðarson mæla sèr mót í Elfi.
1051. Halldór Snorrason geingr úr þjónustu Haralds, og siglir til Íslands. Þorleikr fagri kemr frá Íslandi, og yrkir drápu um Svein Úlfsson. Haraldr fer til Elfar, herjar í Danmörk, brennir Heiðabæ, verðr fyrir flota Sveins hjá Hlèsey, og kemst nauðulega undan.
1052. Dráp Einars þambaskelfis.
1053. Finnr Árnason sættir þrændi og Hákon Ívarsson við Harald; Hákon Ívarsson fer til Danmerkur. Kálfr Árnason kemr í land aptr.
1054. Haraldr herjar á Fjóni. Fall Kálfs Árnasonar.
1055. Finnr Árnason fer til Sveins Úlfssonar.
1058. Haraldr eflir kaupstað í Oslu.
1060. Hákon Ívarsson kemr aptr til Noregs, fær Ragnhildar Magnúsdóttur góða, og fær jarlsnafn.
1061. Haraldr konúngr herjar á Jótlandi, verðr kvíaðr inní Límafirði, og dregr skip sín yfir Lúsbreið. Herbúnaðr í Noregi.
1062. Nizarorusta, 10. ágúst; Haraldr vinnr sigr. Auðun vestfirzki finnr Harald í Oslu.
1063. Haraldr veitir aðför Hákoni Ívarssyni; Hákon flýr til Svíþjóðar.
1064. Friðr settr milli Sveins Úlfssonar og Haralds Sigurðarsonar. Haraldr berst við Hákon Ívarsson í Gautlandi og vinnr sigr; víg Halls Koðránsbana.
1065. Haraldr konúngr kúgar bændr á Raumaríki, Heiðmörk og Haðalandi, og herjar á þá 3 missiri.
1066. Haraldr Goðvinsson varð konúngr í Englandi eptir Játvarð góða. Tosti Goðvinsson kemr til

Noregs, og biðr Harald liðveizlu. Dó Úlfr stallari Óspaksson. Haraldr fór herför til Englands með Tosta, þeir falla báðir í bardaga við Stafnfurðubryggju 25. september. Haraldr Goðvinsson fellr í bardaga móti Vilhjálmi bastarð 14 októb.

1067. Ólafr kyrri og Magnús Haraldssynir verða konúngar í Noregi. Endrnýaðr friðr við Danmörk.

1069 dó Magnús konúngr Haraldsson. Fæddr Hákon Magnússon þórisfóstri.

1073 fæddr Magnús berfætti.

1076 dó Sveinn Úlfsson Danakonúngr.

1080 dó Haraldr hein Danakonúngr.

1086 dó Knútr helgi Danakonúngr.

1089 fæddr Eystein Magnússon Noregs konúngr.

1090 fæddr Sigurðr Jórsalafari Noregs konúngr.

1093 dó Ólafr kyrri N. k.; konúngar Magnús berfætti og Hákon Magnússon þórisfóstri.

1095 dó Hákon konúngr Magnússon þórisfóstri. Magnús k. berfætti herjar í Hallandi. Uppreisn Steigar-þóris. Gísl Illugason kemr til Noregs. Dó Ólafr húngr Danakonúngr.

1096. Víg Gjafalds. Sveinki rekinn af eignum sínum í Elfi. Hákon Pálson kemr til Noregs. Ráðin herför til Suðreya.

1097, hernaðr Magnúsar berfætts í Suðreyum.

1098, fæddr Ólafr Magnússon Noregs konúngr.

1099. Ágreiníngr um landamerki Noregs og Svíaríkis: Magnús herjar á Gautland, gerir virki í Kvaddingsey í Væni.

1100 Íngi Steinkelsson vinnr borgina í Kvaddingsey um vetrinn. Magnús konúngr berst við Gauta um vorið hjá Foxerni, og hefir ósigr. Seinna berst hann aptr hjá Foxerni, og fær sigr.

1101. Friðarfundr í Elfi milli Ínga Steinkelssonar

Svíakonúngs, Magnúsar berfætts N. k. og Eiríks Sveinssonar D. k. Magnús fær Margretar, dóttur Ínga konúngs.

1102. Skopti Ögmundarson fer úr landi og dó í Rómaborgarlandi. Magnús konúngr fer herför til Írlands.

1103. Fall Magnúsar konúngs berfætts á Írlandi. Synir hans, Sigurðr, Eysteinn, Ólafr, verða konúngar í Noregi.

1105 Hákon Pálsson verðr jarl yfir Orkneyum.

1107, hefst Jórsalaferð Sigurðar konúngs Magnússonar; hann er í Englandi um vetrinn.

1108 Sigurðr konúngr siglir til Vallands, og er í Galliziulandi um vetrinn.

1109. Orusta Sigurðar við Lissabon, Alkassi, hernaðr í Formintern, Ivizu og Manork; hann kemr um vorið til Sikileyar, siglir um sumarið til Jórsalalands, og er þar um vetrinn.

1110, Sigurðr jórsalafari vinnr Sætt (Sídon), kemr til Kípurs, Miklagarðs, fer þaðan landveg til Danmerkur, og þaðan til Noregs.

1113, Mannjafnaðr Sigurðar og Eysteins konúnga. Veizla á Mærinni í Þrándheimi: upphaf deilu þeirra Sigurðar konúngs og Sigurðar Hranasonar. Ívar af Fljóðum sendr til Írlands.

1114. Þíng í Kepsisey, Niðarósi, Þrándarnesi. Ívar af Fljóðum kemr frá Írlandi.

1115, Þíng á Frostu, sætt Sigurðar Hranasonar og Sigurðar konúngs. Litlu síðar (22 december) dó Ólafr konúngr Magnússon.

1121, dó Eysteinn Magnússon Noregs konúngr.

1123, Herför Sigurðar jórsalafara til Smálands.

1124, fæddr Jón Loptsson. Stór sólarformyrkvun, 7, 152.

1130, veginn Knútr lávarðr 7. janúar, 11, 341;

fæddr Valdimar Knútsson D. k., 14. janúar. 11, 335. 348. Dó Sigurðr jórsalafari N. k. Magnús Sigurðarson blindi og Haraldr gilli taka ríki.

1134. Bardagi á Fyrirleif: Haraldr gilli flýr til Danmerkur, fær Halland í lèn af Eiríki eymuna, kemr með her til Björgvinar affángadag jóla. Bardagi í Fótvík, fèll Magnús sterki Nikulásson.

1135, Magnús konúngr Sigurðarson verðr kvíaðr í Björgvinarvogi, handtekinn, blindaðr og settr í klaustr í Niðarholmi. Konúngahella rænd af Vindum, 10 ágúst. Fall Haraldar kesju, 11, 344.

1136. Eiríkr eymuni vann Arkún á Vindlandi, 11, 344. Sigurðr slembir drap Harald gilla í Björgvin, 14 decemb. Sigurðr munnr og Íngi Haraldssynir gilla taka ríki í Noregi.

1137. Sigurðr slembir tekr Magnús blinda úr klaustri. Bardagi við Mynni, á Krókaskógi. Herför Eiríks eymuna í Noreg. Sigurðr slembir herjar við Erri, Mön, í Elfi, Konúngahellu, kemst undan við Portyrju, og er um vetrinn í Álaborg.

1138. Dráp Beinteins. Íngi konúngr elti Sigurð slembi norðr á Hálogaland.

1139. Magnús blindi og Sigurðr slembir vinna mörg manndráp í Noregi. Bardagi við Hólminn-grá, 13. nóvember, Magnús blindi fellr, Sigurðr slembir píndr til dauða. Dó Össr erkibiskup í Lundi, Áskell varð erkibiskup, 11, 349.

1142, Eysteinn Haraldsson gilla kom í Noreg, og varð konúngr með bræðrum sínum. Fall Ólafs Haraldssonar kesju, 11, 350.

1147, fæddr Hákon herðabreiðr. Krossför til Jórsala, 11, 351. Bardagi við Þorsteinsþorp: Sveinn svíðandi vann sigr yfir Knúti Magnússyni, 11, 352.

1148. Orusta við Vebjörg, 11, 358.
1151, fæddr Sverrir Noregs konúngr.
1152, Nikulás kardínáli kom í Noreg, 7, 240. Konráðr keisari dó, Fridrekr varð keisari; orusta við Geitsbekk, 11, 354.
1154, sættarstefna á Upplöndum með Eysteini og Sigurði Noregs konúngi.
1155, Sigurðr munnr drepinn af Inga í Björgvin, 10. júní.
1156, Sætt milli Inga konúngs og Eysteins í Seleyum. Fæddr Magnús Erlíngsson . Noregs konúngr. Sverrir fer til Færeya.
1157, Íngi og Eysteinn Haraldssynir fundust í Grænfngasundi, Eysteinn flúði austr í Vík, og var þar drepinn. Sveinn svíðandi D. k. sveik Knút Magnússon, en Valdimar Knútsson komst undan og tók konúngsnafn, 11, 367. Hákon herðabreiðr tekinn til konúngs.
1158, Gregoríus Dagsson fór frægðarför til Konúngahellu, 7, 253. Bardagi á Graðarheiði, fall Sveins svíðanda D. k.; Absalon varð biskup, 11, 371-3.
1159, Íngi konúngr vann sigr yfir Hákoni herðabreið í Elfi.
1160, Bardagar milli manna Inga konúngs í Björgvin; árásir Gregoríuss og Hákonar herðabreiðs, 7, 270-1.
1161, Gregoríus féll, 3 janúar. Íngi konúngr féll í Oslu, 3 febr. Magnús Erlíngsson tekinn til konúngs. Erlíngr skakki gerir samband við Valdimar Knútsson D. k., og stökkvir Hákoni herðabreið úr Túnsbergi. Eysteinn erkibiskup vígðr, 7, 299.
1162, Bardagi við Sekk, féll Hákon herðabreiði. Uppleudíngar taka til konúngs Sigurð Sigurðarson munns.

1163. Sigurðr jarl fyrirdæmdr í Túnsbergi. Bardagi á Re, Sigurðr jarl fèll. Sigurðr konúngr og Markús fóstri hans drepinn.
1164. Magnús Erlíngsson vígðr undir kórónu af Eysteini erkibiskupi í Björgvin. Kröfum Valdimars D. k. er neitað á Borgarþíngi.
1165, Ófriðr milli Danmerkur og Noregs. Valdimar D. k. fer herför til Noregs.
1166, hefjast Hettusveinar á Upplöndum og í Vík, og taka Ólaf ógæfu Guðbrandsson til konúngs.
1167. Bardagi á Ryðjökli, Erlíngr kemst naumlega undan: fèll Ari þorgeirsson, faðir Guðmundar biskups góða.
1168. Bardagi á Staungum, Ólafr ógæfa flýr til Danmerkur.
1169. Ólafr ógæfa deyr í Álaborg. Kristín konúngsdóttir, kona Erlíngs skakka, fer á fund Valdimars D. k. að semja um frið milli landa.
1170. Erlíngr semr sætt við Valdimar D. k. í Rauðárósi, og tekr Víkina í lèn af honum og jarlsnafn.
1173, Áskell erkibiskup gekk í klaustr; Absalon biskup varð erkibiskup, 11, 392.
1174, hófust Birkibeinar; Eysteinn meyla, foríngi þeirra, er 2 vetr í Vík.
1176, Eysteinn meyla siglir til þrándheims, og er þar tekinn til konúngs. Sverrir kemr í Noreg, er í Selju, Túnsbergi, Konúngahellu; fer til Gautlands á fund Birgis jarls brosu.
1177. Magnús konúngr Erlíngsson berst við Birkibeina á Re: Eysteinn meyla drepinn á flótta; Birkibeinar tvístrast. Sverrir fer frá Gautlandi í Vermaland, er þar tekinn til fyrirliða af Birkibeinum; fer þaðan til Víkur, og er honum þar gefið konúngsnafn af flokksmönnum; þaðan fer

hann aptr á Vermaland, og þaðan með Eystra Salti gegnum Járnberaland og Jamtaland ofan í Niðarós; er tekinn til konúngs á Eyraþíngi, 8, 15-59.

1178. Sverrir sigrar Magnús Erlíngsson við Hirtubrú, 8, 59-82.

1179, Bardagi í Niðarósi, Erlíngr jarl fellr; Magnús Erlíngsson flýr til Björgvinar, 8, 82-109.

1180, Bardagi á Íluvöllum; Heklúngar flýa, Magnús Erlíngsson fer til Valdimars D. k., og er með honum um vetrinn, 8, 109-122.

1181. Bardagi við Norðnes, Magnús konúngr verðr sár, Heklúngar flýa. Sverrir tekr við frændsemi Eiríks bróður síns. Magnús konúngr tekr skip Sverris í Niðarósi, en brennir sum, meðan Sverrir er í Vík austr, 8, 123-168.

1182. Magnús konúngr hrekr Birkibeina í Niðarósi. Sverrir lætr víggirða bæinn í Niðarósi, 8, 169-180.

1183. Sverrir fer að Magnúsi í Björgvin, rekr hann á flótta, tekr allan skipastól hans og vígsluskrúð allt. Magnús fer til Danmerkur á fund Valdimars D. k. 8, 181-197.

1184. Bardagi í Sogni, Magnús konúngr Erlíngsson fellr, 8, 198-244.

1185. Sverrir fèkk Margretar, dóttur Eiríks Svíakonúngs. Kúflúngar hefjast og haldast til 1188.

1188. Eysteinn erkibiskup andast; Eiríkr biskup, nefndr til erkibiskups, fór til Róms. Jón kuflúngr drepinn af Birkibeinum, 8, 258-265.

1189. Fall Sigurðar brennis. Eiríkr erkibiskup kemr í land. Nikulás Árnason verðr biskup í Oslu, 8, 266-269.

1190. Varbelgir hefjast og falla. Eiríkr jarl Sigurðarson andast, 8, 273-275.

1191. Þorleifr breiðskeggr drepinn. Eiríkr erkibiskup

stökkr úr landi og fer til Absalons erkibiskups, 8, 276-280.

1192. Upphaf Eyarskeggja, 8, 280.

1193. Eyarskeggjar koma í Noreg: Sigurðr Magnússon tekinn til konúngs í Túnsbergi; þeir fara í víkíng til Danmerkur, og eru í Björgvin um vetrinn, 8, 281-284. Dó þorlákr biskup helgi, 8, 297.

1194. Bardagi í Flóruvogum: fèll Sigurðr Magnússon, sigraðir Eyarskeggjar, 8, 284-292. Sverrir vísar burt legáta páfans; lætr vígja sig undir kórónu í Björgvin. Páll Jónsson Loptssonar, kosinn biskup til Skálholts, kemr til Niðaróss, 8, 284-297.

1195. Páll biskup vígðr af Absalon erkibiskupi. Biskupafundr í Björgvin. Sætt Haralds Orkneyíngajarls og Sverris konúngs. Kirialax (Alexius Angelus Comnenus) Grikkjakonúngr sendir Sverri gullbóluskrá. Dó Knútr Svíakonúngr, en Sörkvir Karlsson kom til ríkis. Sendimenn frá Róm urðu bráðdauðir, 8, 297-303.

1196. Nikulás biskup reisti Baglaflokk; Sverrir átti í orustum og ófriði við þá til dauðadags, 8, 303-443.

1202 dó Sverrir konúngr, Knútr Valdimarsson D. k., Byrgir jarl brosa, en Jón Sörkvisson varð konúngr í Svíaríki, 8, 448. Hákon Sverrisson varð konúngr í Noregi. Ingi Baglakonúngr drepinn í Mjörs, 9, 1. 2. 217. Guðmundr Arason biskupsefni kom til Noregs, 9, 3. Hákon konúngr sitr í Niðarósi um vetrinn, 9, 67. 217. (í Björgvin, 9, 3, rángt).

1203. Hákon konúngr fór um sumarið austr í Vík, en um haustið til Björgvinar, tekr sótt að jólum. Erlíngi steinvegg boðit vald af Norðmönnum, 9, 4.

1204. Hákon Sverrisson andast 1. janúar; Guttormr Sigurðsson lávarðar tekinn til konúngs. Baglar taka Erlíng steinvegg til konúngs og Filippus Símonarson til jarls með ráði Nikulásar biskups og Valdimars D. k., 9, 6. 7. Guttormr konúngr andaðist eptir Jónsmessu um sumarið; Íngi Bárðarson tekinn til konúngs, Hákoni galni gefið jarlsnafn. Fæddr Hákon Hákonarson (N. k.) í Borgarsýslu, 9, 232.

1205. Erlíngr steinveggr er tekinn til konúngs, og Filippus til jarls á Eyraþíngi. Íngi konúngr sitr í Niðarósi, Hákon í Björgvin.

1206. Hákon Hákonarson kemr til Ínga konúngs. Baglar fara að Ínga konúngi í Niðarósi; Íngi kemst undan, 9, 17-27. Dó Haraldr Maddaðarson Orkneyíngajarl, en Jón og Davíð urðu jarlar, 9, 193.

1207. Erlíngr steinveggr andast, Filippus tekinn til konúngs á Eyraþíngi, 9, 48.

1208. Sætt Bagla og Birkibeina í Hrítíngsey: Filippus konúngr fastnar Kristínu Sverrisdóttur konúngs. Sörkvir konúngr og Eiríkr konúngr börðust, 9, 56. Bjarni biskup sendr til Noregs af Orkneyíngajörlum, 9, 193.

1209. Brúðkaup Filippuss Baglakonúngs og Kristínar Sverrisdóttur. Farið í víkíng úr Noregi til Suðreya. Pétr steypir og Hreiðar sendimaðr fara til Jórsala, og koma ei aptr.

1210. Jón og Davíð Orkneyíngajarlar og Bjarni biskup sættast við Ínga konúng, 9, 195.

1213. Skúli Bárðarson drap Pál dróttseta, 9, 207.

1214, dó Hákon jarl galinn þegar eptir jól, 9, 207. 245. Dó Þórir erkibiskup um sumarið, Guttormr varð erkibiskup, 9, 209. Íngi konúngr barðist við þrændi við Vogsbrú (Vágsbrúar sumar) 9, 247-48.

1217, dó Íngi konúngr Bárðarson, 23. apríl; Skúli varð jarl, 9, 250. Hákoni Hákonarsyni gefið konúngsnafn 13 vetra. Dó Filippus Baglakonúngr, 9, 267. Jórsalaferð Hróars konúngsfrænda, 9, 270. Hófust Slittúngar, 9, 271. Sæmundr Jónsson í Odda rændi norræna menn á Eyrum, 9, 276.

1218. Baglar berjast við Slittúnga hjá Gunnarsbæ, 9, 272. Slittúngar ræna í Oslu. Ínga ber járn til faðernis Hákoni konúngi, 9, 283. Baglar gerast handgeingnir Hákoni konúngi og leggja niðr flokksnafnið, 9, 286. Slittúngar flýa austr á Markir, 9, 287. Víg Orms Jónssonar, bróður Sæmundar í Odda; Snorri Sturluson kemr til Noregs, 9, 292.

1219. Trúlofan Hákonar konúngs og Margretar Skúladóttur, 9, 292. Um vetrinn hófust Ribbúngar, 9, 293.

1220, ráðin herför til Íslands af Skúla jarli; Snorra Sturlusyni gefið lends manns nafn; Snorri fer til Íslands, 9, 294-95.

1221. Víg Björns Þorvaldssonar á Breiðabólstað, Snorri sendir Jón (murt) til Noregs, 9, 206. Slittúngar sameina sig við Ribbúnga, 9, 298. Hákon konúngr eltir Ribbúnga af skipum við Vörnu, 9, 298-302. Skúli jarl felldi Gunnar Ásuson og 90 Ribbúnga, 9, 311.

1222. Guðmundr biskup góði kom til Noregs. Bardagi í Grímsey, 9, 317. Herferð til Bjarmalands, 9, 319.

1223. Sigurðr Ribbúngr geingr á vald Skúla jarls, og gefr upp flokkinn; friðr um allan Noreg, 9, 323. Skúli jarl fer til Kaupmannahafnar; Heinrekr greifi handtók Valdimar gamla D. k., 9, 323-24. Höfðíngjafundr í Björgvin: dæmt Hákoni konúngi land af lögmönnum og erkibiskupi, 9, 324-36.

1224. Guttormr erkibiskup andast; Pètr fór til páfa, 9, 337-38. Sigurðr Ribbúngr hefr flokkinn að nýu.
1225. Hernaðr Hákonar konúngs í Vermalandi og stríð við Ribbúnga, 9, 344-71. Brullup Hákonar konúngs og Margrètar Skúladóttur, 9, 372. Pètr erkibiskup kom í land, 9, 375. Dó Nikulás biskup Árnason, 9, 383.
1226, dó Sigurðr Ribbúngr, Knútr Hákonarson gerist konúngr Ribbúnga, 9, 390-91. Dó Pètr erkibiskup, kosinn þórir þrænzki, 9, 412.
1227. Ribbúnga öld endast, Knútr Hákonarson fer á vald konúngs, 9, 408. Fæddr Ólafr Hákonarson; dó Hónóríus páfi (annar), varð páfi Gregoríus (níundi), 9, 412.
1228. þórir erkibiskup kom frá Rómi, 9, 413. Skúli fór til Kaupmannahafnar og fèkk hálft Halland í lèn af D. k., 9, 415.
1229. Andrès skjaldarband hvarf í Jórsalaferð, 9, 417.
1230, dó þórir erkibiskup, kosinn Sigurðr; herför Norðmanna til Suðreya, 9, 418-23.
1231. Sigurðr erkibiskup kom í land, 9, 423. Dráp Jóns jarls í Orkneyum, 9, 424.
1232, fæddr Hákon Hákonarson úngi, 9, 428.
1233. Sáttafundr í Björgvin milli Hákonar konúngs og Skúla jarls. Sturla Sighvatsson fer utan til páfa. Ófriðr á Íslandi, 9, 435.
1234, fædd Kristín Hákonardóttir konúngs, 9, 433. Ínga konúngs móðir deyr, 9, 434. Sturla Sighvatsson lofar að koma Íslandi undir konúng, 9, 435.
1235. Samúngr með Hákoni konúngi og Skúla jarli. Sturla Sighvatsson fer til Íslands.
1236. Sighvatr og Sturla reka Snorra Sturluson frá

Reykjaholti. Órækja fór utan. Bardagi í Bæ í Borgarfirði, 9, 435-36. Varbelgir hófust, 9, 443-44.

1237. Sættargjörð Hákonar og Skúla. Þorleifr í Görðum, Snorri Sturluson, Þórðr kakali og Ólafr hvítaskáld fara til Noregs. Skúla gefið hertoganafn, 9, 449.

1238, fæddr Magnús Hákonarson (lagabætir), 9, 454. Snorri Sturluson er með Skúla hertoga. Bardagi á Örlygsstöðum í Skagafirði, 9, 456.

1239. Snorri Sturluson, Órækja, Þorleifr fara til Íslands í óleyfi Hákonar konúngs. Skúli hertogi lætr gefa sèr konúngsnafn á Eyrum, og hefr upp ófrið móti Hákoni konúngi.

1240. Knúti Hákonarsyni gefið jarlsnafn, 9, 483. Bardagi á Láku milli Birkibeina og Varbelgja, 9, 490. Gefið Hákoni únga konúngsnafn. Bardagi í Oslu. Fall Skúla hertoga.

1241, dó Valdimar gamli, D. k.; andaðist Gregoríus páfi (níundi), kom aptr Innócentíus (fjórði). Veginn Snorri Sturluson. Hákon konúngr fer til Konúngahellu að finna Eirík Svíakonúng. Sendimenn koma í Noreg frá Friðreki keisara, 10, 3.

1242. Órækja Snorrason, utan rekinn af Kolbeini og Gissuri, sættist við Hákon konúng, 10, 3-4.

1244. Gissr Þorvaldsson kemr til Noregs, 10, 5. Þórðr kakali fer til Íslands og á deilur við Kolbein únga, 10, 5. Hákon konúngr fèkk blessunarfullt brèf frá páfa, 10, 6.

1246. Gissr og Þórðr kakali koma til Noregs; bardagi Þórðar kakala við Brand Kolbeinsson (Haugsnessfundr), 10, 8.

1347. Vilhjálmr kardínáli kom í Noreg: Hákon konúngr vígðr undir kórónu í Björgvin. Stríð Dana við Lybikumenn. Heinrekr Kársson vígðr til

biskups að Hólum á Íslandi, og fer með þórði kakala til Íslands.

1248. Haraldr Manarkonúngr fèkk Cecilíu konúngsdóttur, og týndist í hafi. Bæarbruni í Björgvin.

1249. Andlát Alexanders Skotakonúngs. Fundr Birgis jarls Magnússonar og Hákonar konúngs: Ríkiza, dóttir jarls, fest Hákoni konúngi únga. Heinrekr Hólabiskup kom til Noregs af Íslandi.

1250, dó Eiríkr Eiríksson Svíakonúngr; Valdímar Birgisson jarls verðr konúngr. Abel hertogi drap Eirík Danakonúng Valdimarsson bróður sinn, og lèt taka sig til konúngs. Sigurðr biskup og þórðr kakali koma af Íslandi til Noregs. Dó Friðrekr keisari, 10, 48.

1251. Friðr settr milli Garðaríkis og Noregs. Tattarar herja á Hólmgarð. Sigurðr biskup, þórðr kakali og Jón Sturluson eru í Noregi; Heinrekr biskup, Gissr og þorgils skarði verða aptrreka til Noregs; skip Sæmundarsona týndist, 10, 45. Ófriðr í Svíþjóð: fundr við Herituaðrsbrú, Birgir jarl lèt handtaka og hálshöggva mótstöðumenn sína, 10, 46. 47. Brúðkaup Hákonar konúngs únga og Ríkizu Birgisdóttur, 10, 46.

1252, dó Sigurðr erkibiskup; Sörli kórsbróðir kosinn í hans stað, 10, 50. Ráðin herför af Hákoni konúngi og Birgi jarli á hendr Dönum. Heinrekr biskup, Gissr og þorgils skarði fara til Íslands. þórðr kakali fær sýslu í Gaulardal, en sendir Kolbein grön til Íslands. Abel D. k. átti stríð við Frísi, og fèll: Kristófer varð konúngr, 10, 52.

1253. Flugumýrar brenna, 10, 59. Herför Hákonar konúngs og Birgis jarls til Danmerkur, og sætt við Dani, 10, 52-57.

1254. Sörli erkibiskup dó; kosinn Einar smjörbakr,

10, 58. Hákon og Kristófer konúngar og Birgir jarl finnast í Elfi, og skilja konúngar ósáttir, 10, 58. Dó Sigurðr Hákonarson konúngs, 10, 59. Ófriðr á Íslandi; Sigurðr biskup sendr til Íslands; Gissr Þorvaldsson fer utan, 10, 59-60.

1255. Einar erkibiskup kom í land. Dráp Odds Þórarinssonar í Geldíngaholti; bardagi á Þveráreyrum, fèll Eyólfr (ofsi). Ívar Englason sendr til Íslands; Gissuri Þorvaldssyni skipuð sýsla í Þrándheimi, en Þórði kakala austr á Skíðu. Hákon sendi gjafir konúngi af Kastel í Spaníu, 10, 60-62.

1256. Skagfirðíngar og Eyfirðíngar og mestr hluti Norðlendínga játa skatti, 10, 61. Hákon konúngr herjar í Danmörk, og leggr fègjald á Dani, 10, 63-70. Sendimenn frá Spaníu koma í Noreg, 10, 69. Þórður kakali +

1257. Hákon konúngr úngi fer á fund Birgis jarls, 10, 71-72, og andast, 73. Send frú Kristín Hákonardóttir til Spaníu, 10, 75. Absalon sendr frá Danakonúngi til Hákonar konúngs, 10, 76. Magnús Hákonarson tekinn til konúngs, 10, 80. Hákon konúngr siglir með her til Kaupmannahafnar, 10, 81-82. Kristófer konúngr og Hákon konúngr sættast, 10, 83-84.

1258. Jarmar og Álfssynir gera ófrið í Danmörk. Fundr Birgis jarls og Hákonar konúngs í Elfi. Bæarbruni í Túnsbergi. Hákon konúngr gaf Gissuri Þorvaldssyni jarlsnafn og sendi hann til Íslands, 10, 93-94. Víg Þorgils skarða, 10, 94.

1259. dó Kristófer D. k. Hákon konúngr fór til Kaupmannahafnar til hjálpar Dönum; sætt Dana við Álfssyni, 10, 94-95.

1260. Ívar og Páll sendir af Hákoni konúngi til Íslands; Sunnlendíngar neita skatti við Noregskon-

úng, 10, 97. Hákon konúngr og Birgir jarl finnast í Elfi, 10, 97. Dó Heinrekr biskup, 10, 98. Deila Hákonar konúngs og Einars erkibiskups, 10, 98-99. Sendir menn til Saxlands um bónorð Magnúsar konúngs, 10, 100.

1261. Íngilborg, dóttir Eiríks helga Valdimarssonar, sótt til Danmerkur af Norðmönnum; trúlofan, brúðkaup og vígsla þeirra Magnúsar konúngs Hákonarsonar, 10, 101-111. Andlát Knúts jarls; Grænlendíngar gánga undir skatt, 10, 111. Hallvarðr gullskór sendr til Íslands, 10, 112.

1262. Íslendíngar sóru skatt Hákoni konúngi, 10, 112-114. Sendiför til Danmerkur um eignir Eiríksdætra, 10, 115. 117. Sendir menn með gjafir til Soldáns af Túnis, 10, 116. Hallvarðr gullskór kom frá Íslandi, og Sighvatr Böðvarsson, Sturla Rafnsson, Brandr Jónsson áboti, 10, 116. Fæddr Ólafr Magnússon, 10, 117. Yfirgángr Skota í Suðreyum, 10, 117.

1263. Brandr áboti Jónsson vígðr biskup til Hóla á Íslandi. Hákon konúngr fer herferð til Skotlands, 10, 118-126. Sólarformyrkvan, 10, 125. Hernaðr á Skotlandi, 10, 126-45. Hákon konúngr verðr sjúkr í Kirkjuvogi og andast 15. december, 10, 145-50. Dó Einar erkibiskup; valinn Birgir áboti af Tötru, 10, 155.

1264. Lík Hákonar konúngs flutt til Noregs, og jarðað í Björgvin, 10, 150-51. Friðar umleitun milli Skotakonúngs og Magnúsar Hákonarsonar N. k., 10, 155-56. Hallvarðr gullskór kemr frá Íslandi; þorvarðr þórarinsson gekk á vald Magnúss konúngs; allir Íslendíngar geingnir undir hlýðni við Noregs konúng, 10, 156-57.

1265. Magnús konúngr sendir sendimenn til Skotakonúngs um frið, 10, 158. Skotar herja í Suðr-

eyum, 10, 159. Stríð í Englandi, felldr Símon misfort, 10, 158. Saman sett saga Hákonar konúngs Hákonarsonar, 10, 49.

1272. Vígðr Gregoríus páfi; dó Hinrik (3ði) Englakonúngr, 10, 159 Magnús konúngr sættir Valdimar Svíakonúng Birgisson við bræðr sína, 10, 160-61. Árni biskup af Skálholti er í Noregi, 10, 161.

1273. Ófriðr í Danmörk við þýzka menn; Eiríkr D. k. leitar vináttu Magnúsar konúngs, 10, 161. Magnús konúngr gefr Eiríki syni sínum konúngsnafn, en Hákoni (hálegg) öðrum syni sínum hertoganafn, 10, 163.

VÍSUR

Í FORNMANNA SÖGUNUM

FÆRÐAR TIL RÈTTS MÁLS.

FYRSTA BINDI.

Bls. 7.

Þorbjörn *hornklofi:* Inn kynstóri konúngr, er tók dönsku konuna, hafnaði Hólmrýgjum[1] ok Hörða meyjum, hvárri enni heinversku[2] ok Hölga ættar[3].

1) þeim sem bjuggu á eyjunum við Rogaland í Noregi. 2) þeir sem bjuggu á Heiðmörk, kölluðust *Heinir*; þaraf *heinverskr*. 3) *Hölga ætt*, Háleygir, þeir sem bjuggu á Hálogalandi.

Bls. 10.

Vitgeirr: Þat er lítil vâ[1], at vèr, börn karla ok kerlínga, seiðim: er Rögnvaldr rèttilbeini, hróðmögr[2] Haralds, seiðir á Haðalandi.

1) les *vo*, þ. e. undr. 2) nafnfrægr sonr.

Bls. 13.

Jórunn skáldmær: Ek frá Hálfdán spurja herðibrögð[1] Haralds ens hárfagra, en lögðis reyni[2] sýnist seá[3] bragr[4] svartleitr[5].

1) hreystibrögð, nl. liðsdrátt hans. 2) sverðs reyni, mannskenníng, nl. honum Hálfdáni. 3) sá. 4) tiltæki Haralds. 5) iskyggilegt, hættulegt; *sjá 4. b. 12 bls.*

Bls. 25, 1.

Glúmr Geirason: Ferju-fróðr[1] bakka-blakkrjóðandi[2] hafði barnúngr farna góða för þaðan[3] til Skáneyjar. Ræsir rógeisu[4] vann seggja kindar[5] á Skotlandi; randullr[6] sendi Gauti[7] sverðbautinn[8] her.

1) vanr ferðalagi, viðförull. 2) mk., nl. Haraldr gráfeldr: *bakka* (strandar) *blakkr* (hestr) er skip. 3) lfkl. frá Noregi. 4) kastandi skotvopna, nl. Haraldr. 5) menn. 6) mk. 7) Óðni. 8) vopnbitinn.

Bls. 25, 2.

Glúmr Geirason: Gunna vinr[1] rak dólgeisu[2] at gamni dísar gjóðum[3]; mörg drótt írskrar þjóðar kom á flótta. Freyr sverðfoldar[4] rauð mækis[5] eggjar í manna dreyra, ok felldi seggi; sigr var of-orðinn.

1) konungrinn. 2) hernað. 3) þ. e. hræfuglum; *dís*, valkyrja, *gjóðr*, fugl (kannské s. s. kjói), 4) skjaldar Freyr, mk. 5) sverðs.

Bls. 27, 1.

Guttormr sindri: Konúngr trað bláröst bekkjar[1] bifroknum[2] árum; mætr mildíngr hlóð[3] ýtum í drífu Mistar nífs[4]. Jálfaðar svangæðir[5] rak síðan skjótt[6] flótta at mun[7] sínum; hylja[8] hrafnvíns geljaðar[9] hrot[10].

1) bláan veg skipsins, þ. e. sjóinn. 2) særoknum. 3) drap. 4) *í orustunni; Mistar* (valkyrju) *nifr* (hnífr), sverð, þess *drífa*, bardagi. 5) hermaðr; *Jalfaðar* (Óðins) *svanr*, hrafn. 6) þannig Hk. 7) eptir vild sinni. 8) s. s. hula, þ. e. hlíf. 9) hermannsins; sem lokkar hrafninn með drykk; *geljaðr* (eða *giljaðr*, Skb. E. Hk.), sá sem lokkar; *gyljaðr*, sá sem gleðr; *vín* er hèr drykkr, 10) s. s. *hrøt, hraut*, þ. e. hrast, eins og *brot, brøt, braut.*

Bls. 27, 2.

Sami: Álmdrósar eisu elrunnr[1] fór sunnan einum tveim tíngls mörum[2] á grœna selmeina trjónu[3]: þá er allreiðr vandar valsendir[4] rauð[5] allar ellifu skeiðar Dana, víðfrægr síðan at þat[6].

1) mk., Hákon konúngr; *álmdrós*, ör, *álmdrósar eisa*, örva drífa, hennar *el*, bardagi. 2) skipum; *tíngl*, ennisspænir framan á skipum til prýðis; *marr*, hestr. 3) líklega Helsingjaeyri (fyrrum Háleyri); má vera, að þar hafi verið selveiði, og kallist eyrin því *Selmeina trjóna.* 4) mk., *vals vöndr*, sverð. 5) hrauð, eyddi. 6) af því.

Bls. 28, 1.

Sami: Þá náði sóknheggr[1] síðan leggja und sik Sælund ok frelsi Vinda vals[2] við Skáneyjar síðo[3].

1) hermk., Hakon konungr; *sókn*, bardagi, *heggr*, trè. 2) *Vinda val* (ekki *valr*), vindverskir hermenn, þeirra *frelsi*, herskip eða virki. 3) þannig Hk.

Bls. 28, 2.

Sami: Skaut-jálfaðar skyldir[1] vann[2] Gauta skattgilda: gjöflastr gullskýflir[3] vann[4] geirveðr[5] í þeirri för.

1) hermk., sem hlífir ser með skildi; *jalfaðar skaut*, Óðins tjald, skjöldr. 2) gerði. 3) mk., ör af gulli. 4) haði. 5) orustu.

Bls. 29.

Sami: Ok sóknháttar svellrjóðr[1] setti hraustan[2] geðbæti[3] austr at því eiki-grœnu[4] Ónars fljóði[5]: þann er áðr of kom liði þángat frá Írum (á) svanfángs skíðum[6], iðvandr Sveigðis salbrigðandi[7].

1) hermk., Hákon konungr; *sóknhöttr*, hjálmr, hans *svell*, sverð. 2) þannig Hk. 3) s. s. Tryggva: su grein, er Skalda kallar ofljost. 4) þannig Hk. 5) landi, nl. Vikinni. 6) skipunn; *svanfángr*, *s. s. svanvángr*, sjár. 7) hermk. nl. Tryggvi; *Sveigðir* (*Svegðir*, *Svigðir*, *Sigðir*), Óðins heiti, en mjög sjaldgæft; hér er *Sveigðis salr* skjaldborg, hennar *brigðandi, sá sem bregðr skjaldborginni, rýfr hana.*

Bls. 30.

Glúmr Geirason: Undir austrlöndum[1] fèksk[2] mörgum gunnhörga slög[3]; allvaldr[4], sá er gaf skáldum, hann fèkk gagn[5] at gunni[6]. Gramr lèt gullvarpaðar[7] slíðrtúngur[8] syngja, sendi snarpar sverðleiks reginferðar[9] at grundu.

1) í austrvegi við Eystrasalt. 2) þannig Hk., þ. e. feingu margir. 3) högg á skildi. 4) koningr. 5) sigr. 6) í bardaga. 7) gullluinar. 8) sverð (eiginl. brandrinn á sverðinu). 9) stóra herflokka.

Bls. 38.

Guttormr sindri: Gildir valþögnar[1] lèt víguestr[2] bresta saman of höfðum (á) vegnum handar nafs[3] hlymmildíngum[4]. Njörðr víðra sunda landa[5] gekk þar af vopnunduðum Nirði nadds hámána raddar valbrands[6].

1) hermk., Hákon konungr; *valþögn*, valkyrja (her, bardagi), *gildir*, sá sem eykr. 2) skildi. 3) þannig Hk. 4) herkonúngum, nl. Eirikssonum; *handar naf*, (hjolnöf), skjöldr, hans *hlymr*, orusta. 5) Hákon Noregs koningr; Norgr er mjög vogskorið og eyott land, og kallast her því *sunda lönd*, eins og *fjörð-jörð*, 2,

328, 1. 6) hermk., nl. Gutto ni Eiríkssyni; *naddr*, skjaldarnagli, hans *hámáni*, hár skjöldr, hans *rödd*, bardagi, hans *valbrandr* (eldr), sverð: þetta er rekið.

Bls. 39.

Sami: Barma öld[1] álmdrøgar ægis[2] varð optsinn vita ríkis[3] firir bensíks baldri[4]: ek minnumst þess. Flæðu-bríkar böðsækir[5] hélt snekkjum[6] á haf, ok rak undan allar kindir[7] Eireks[8] bræðr[9] síns.

1) s. s. *barmar*, bræðr, hér bróðursynir, eins og *bls.* 29. *l.* 1. 2) hermk., nl. Hákonar konúngs: *álmdrøg*, ör. 3) varð opt að koma á ofríki. 4) hermk., Hákoni; *sikr*, eldr, *benstkr*, þ. e. sverð. 5) hermk., Hákon konúngr; *flæðu-brik*, skip, *böð*, bardagi. 6) þann. Hk. 7) syni. 8) þann. Hk., s. s. Eiríks. 9) bróður.

Bls. 40.

Sami: Hjörva raddar[1] herr fór hræddr fur málma þverri[2]: ráðsterkr ræsir rógeisu[3] gekk framar merkjum. Gramr, hinn er gat[4] yfrinn Óðs kvánar jöfra mána byr[5], gerra[6] hlífa sèr í snerru geirvífa[7].

1) striðs. 2) mk., Hakoni konúngi. 3) *sjá bls.* 25, 1, *skgr.* 4. 4) fékk, átti. 5) mikið gull; *Óðs kvan*, Freya: *jöfri* (*s. s. öfri, efri*) augabrún, *jöfra máni*, auga, þess *byr* (hér s. s. þeyr), tár: Freyju tár er gull. 6) þ. e. gerir eigi. 7) *geir vif*, valkyrja, hennar *snerra*, bardagi.

Bls. 41.

Eyvindr skáldaspillir: Tjá[1] hefnendr[2] Blóðöxar beiða ens hvassa fetilstínga brynþíngs[3]: setu efni gjörast[4] oss hnept. Heldr er vant, (at) segja drotni hersögu, en ek vilda veg þinn, konúngr; fám[5] fljótt til fornra vopna!

1) menn segja. 2) syni. 3) orustu; *fetilstíngr*, sverð, þess *brynþíng* (harðr fundr), bardagi. 4) þannig Hk. 5) tökum.

Bls. 42.

Sami: Njörðr[1] naddregns! samira[2] hvötum þegni (at) færa borðmærar ske[3] enn norðar; vèr getum at bölva bili[4]. Nú er þat, er Haraldr rökkr[5] breiðan flota á rakna rymleið[6] sunnan; grípum vèr gunnborð[7] í greipar[8].

1) þann. Hk.; hermk. 2) sæmir eigi. 3) skipið; *borðmær*, borða land þ. e. sjór, hans *sker* (hestr), skip. 4) ver viljum ei fresta bardaganum, *sjá bls.* 56, 1. *skgr.* 2. 5) hrökkr, hrekr. 6) á hafið, sjokonúngsins rymjandi leið. 7) þann. Hk., þ. e. skjöld. 8) þann. Hk.

Bls. 44.

Þórðr Sjáreksson: Herr gekk lystr[1] til hjörva hnits, þar er böðharðir landa bands jóðraugar[2] börðust á Fitjum í Storð. Ok nausta blakks hlèmána gifrs drífu gimslöngvir[3] þorði gánga hit næsta Norðmanna gram.

1) fus. 2) mk.; *landa bands*, (sjóar) *jör*, skip. 3) hermk., nl. þórálfr; *nausta blakkr*, skip, þess *hlèmáni*, skjöldr, hans *gífr* (tröllkona), öxi, hennar *drífa*, bardagi, hans *gím* (eldr), sverð; rekið til fimtu kenníngar.

Bls. 45.

Eyvindr skáldaspillir: Ek veit, at enn bitri benvöndr, or báðum konúngs höndum, beit meðal-dyggvan byggving búlka skíðs[1]. Ufælinn ála galtar eldraugr[2], grandráðr[3] Dana, klauf skarar[4] hanga[5] gullhjaltaðum brandi.

1) mk.; *búlki*, vöruhlaði, h. *skíð*, skip, þ. *byggvíngr*, skipverji, víkíngr, hèr *Álfr askmaðr*. 2) þannig Hk.; hermk., Hakon konúngr; *ála* (sjókonúngs) *galtar* (skips) *el*, bardagi. 3) sá sem vinnr skaða. 4) þannig Hk. 5) höfuð, *skör*, höfuðhár.

Bls. 46, 1.

Þórðr Sjáreksson: Víga myrðir[1] varði vítt öndvert fólk[2]: svá skal slíta frið[3]; vildo[4] þann jöfur eldast á löndum. Starf hófst upp, þá er arfi Gunnhildar sunnan, vanr ótta gulls[5], kom á flótta, er gramr var fallinn.

1) sem eyðir vígaferlum, konúngr; hèr Hakon. 2) s. s. fylki, *hèr merkist* sá hluti Hörðalands, er veit til hafs, þar er bardaginn stoð í Storð. 3) heya bardaga. 4) menn vildu. 5) vanr örlæti, örlátr.

Bls. 46, 2.

Sami: Þrot[1] var sýnt[2], þá er úfár sárir bændr settust við sinn stinnan róðrs[3] þröm[4]; maðr lèt önd ok annar. Þat veit[5] afreks, er allríkr göndlar njörðr[6],

sá er gerði hugins drekku[7], gekk næst jöfri[8] í slíkum styr.

1) þróttleysi. 2) auðsýnilegt. 3) þannig Hk. 4) keip eða hástokk. 5) er merki til. 6) hermk., nl. þórolfr. 7) gaf hrafninum að drekka, feldi óvinina. 8) Hakoni konungi.

Bls. 48, 1.

Glúmr Geirason: Haraldr hefir vel hefnt Gamla, en berdraugar[1] hjörs hafna[2] fjörvi; fólkrakkr fylkir vann framligt, er dólgbands dökkvalir[3] drekka dreyra Hákonar; ek frá reyr rauðra benja[4] roðin fur handan ver[5].

1) þannig Hk., A og Fagrsk., mk. s. s. *sverðberendr.* 2) tiðaskipti, fyrir *höfnuðu*, mistn. 3) svartir hrafnar; *dólgband*, lík. Oðinn eða valkyrja. 4) sverð. 5) í Storð, hinumegin Harðangrsfjarðar.

Bls. 48, 2.

Eyvindr skáldaspillir: Flugvarr[1] konúngr[2] rauð fyrr sparra Fenris varra[3] í blóði Gamla (málmhríðar meiðum[4] svall móðr[5]), þá er ústirfinn[6] of-rak alla Eiríks arfa á sjá; nú tregar grams fall gætiganta geira[7].

1) oflóttagjarn. 2) nl. Hakon konúngr. 3) sverð, *gómsparri, Fenris.* 4) mk. 5) þannig Hk. 6) *Hákon* goði. 7) mk.

Bls. 49.

Sami: Landvörðr Hörða! lítt kváðu (menn) þik láta geð fálma[1], er benja hagl[2] brast á brynjum, álmar bugust[3]: þá er ófólgin[4] fullegg[5] fetla svell[6] gullu endr[7] or þinni hendi, Haraldr, til ylgjar[8] fyllar.

1) hug bila. 2) blóð. 3) bogar svignuðu. 4) nakin. 5) bitr. 6) sverð. 7) fyrr meir. 8) úlfs.

Bls. 50, 1.

Sami: Ullr ímunlauks[1]! bárum Fýrisvalla fræ[2] á hauka fjöllum[3] of alla æfi Hákonar; nú hefir fólkstríðir[4] of fólgit meldr fjölglýjaðra Fróða þýja[5] í holdi móður mellu dólgs[6].

1) sverðs, mk. 2) gull. 3) höndum, handleggjum. 4) óvinr þjóðarinnar. 5) gull, mjöl ambáttanna Menju og Fenju; *fjöl-*

glýjaðr, mjög glaðr. 6) *móðir mellu dólgs* (tröllkonu óvinar, þórs), jörð.

Bls. 50, 2.

Sami: Fullar brávallar fallsól[1] skein á Ullar kjóls fjöllum[2] skáldum of allan aldr Hákonar; nú er elfar álfröðull[3] of fólginn í líki móður jótna dólgs[4]; ráð rammrar þjóðar eru rík.

1) gull, *höfuðband Fullu*; *brávöllr*, höfuð, *fallsól*, faldsól; gullið kallast hér sólin á höfuðdúki Fullu. 2) höndum; *Ullar kjölr* (*skip*), skjöldr, h. *fjöll*, hendr. 3) gullið. 4) í jörðu.

Bls. 50, 3.

Sami: Dýrr jöfurr, hefig áttan einn drottinn fyrra en þik; ek bið mér ei hins þriðja: bragníngr, elli bellr[1]. Ek var trúr dýrum tiggja; ek leik aldri tveim skjöldum; ek fylli þinn flokk, stillir! elli fellr á hönd[2] mér.

1) þannig Hk., þ. e. mer, þ. e. *stígr yfir mig*. 2) þannig Hk.

Bls. 51.

Sami: Skerja foldar skíðrennandi[1]! ek skylda um síðir finna þinn góðan þursa bæs byr[2], fyrir[3] þvísu[4] er verðum selja þér, valjarðar[5] mens veljandi, þat lýngva látr[6], er faðir minn átti lengi.

1) Mk., *skerja foldar* (sjóar) *skíð*, skip. 2) *þursa bæs byr*, vindr, sem kemr frá trölla býlum; en með því að hérmeð teiknast *hugr*, *vindr tröllkvenna*, þá má vera, að orðið, *bæs*, sé her eigi hið rétta. 3) þannig Hk. 4) því. 5) hand-mens, armbaugs. 6) orms ból, gull.

Bls. 52.

Glúmr Geirason: Hallinskíða tanna ógnarstafr[1], sá er tíðum sótti fram, kunni tólf of-jöfra[2] íþróttir.

1) Mk., nl. Haraldr gráfeldr; *Hallinskíða* (Heimdalls) *tennur*, gull, þ. *ógnarstafr*, auðugr eða örlátr maðr, *sjá bls.* 46, 1. *skgr.* 5. 2) konunglegar *íþróttir*.

Bls. 56, 1.

Einar skálaglamm: Ok eiðvandr oddneytir[1] hafði úti breiðan flota; glaðr gramr svafði bil[2] í Göndlar veðrum[3]. Ok Héðins bóga randmána[4] reynir upp hóf rógsegl[5] (af) kappi, at setja etjulund[6] jöfra[7].

1) hermk., Hakon jarl. 2) frèstaði ei, *sjá bls.* 42. *skgr.* 4. 3) bardögum. 4) skjaldar. 5) brá upp skildi, þ. e. lagði til orustu. 6) lægja kappgirni. 7) þ. e. Gunnhildarsona.

Bls. 56, 2.

Sami: Sverða sverrifjarðar svanglýjaði[1] var-at at frýja of byrjar örva[2] í drífu odda víls[3]. Brakrögnir[4] skók rakliga[5] bogna[6] hagl[7] or Hlakkar segli[8]; óþyrmir hjörs[9] barg[10] varga[11] fjörvi.

1) mk., nl. Hákoni; *sverrifjörðr* (þúngr straumr) *sverða,* blóð, þ. *svanr,* hrafn, h. glýjaðr, sá sem gleðr (seðr) hræfugla. 2) það þurfti ekki að frýja honum skothríðar (segja, að hann hefði ei verið í skothríðinni). 3) í bardaganum. 4) hermk., þ. e. Hákon. 5) rakklega, hraustliga. 6) þannig Hk. og Sn. Edda, þ. e. boga. 7) örvar. 8) skildinum. 9) hermk., sá sem hlífir ei sverðinu. 10) bjargaði. 11) úlfa.

Bls. 56, 3.

Sami: Mart ála el[1] varð af ríki[2], áðr randarlauks rækilundr[3] of tæki austrlönd[4] at mun banda[5].

1) bardagi; *áli,* sjokonúngr. 2) afli. 3) hermk., nl. Hakon jarl; sá sem rækir (elskar) *randar lauk* (sverðið). 4) *sjá bls.* 30. *skgr.* 1. 5) goðanna, *sjá bls.* 27. *skgr.* 7.

Bls. 56, 4.

Sami: Ek ber hljóms lof fyrir[1] þá hefnd síns föður, er vörðr hranna hrafna[2] vann; þat nam at vinna togian skjóma[3].

1) þannig Hk. 2) skipa, mk., Hákon. 3) brugðið sverð, nl. það kostaði bardaga.

Bls. 57.

Sami: Meel-regni[1] hjörs-hríðremmis[2] rigndi víða á fjör hersa; þrymlyndr[3] of[4]-jók þundi þegns gnótt[5]. Ok haffaxa hjaldviðurr[6] lèt vaxa lífköld[7] laufa-veðr[8] at lífum[9] Hárs-drífu-hölda[10].

1) járnregni, skothríð. 2) hermk., nl. Hákonar. 3) herm'., hann Hákon. 4) þannig Hk. 5) hann jók tölu Einherjanna í Valhöll. 6) hermk.; *haffaxi,* skip, þ. *hjaldr,* sjóorusta; *viðurr,* Oðins heiti. 7) mannhætt. 8) orustu. 9) hlífum. 10) hermannanna.

Bls. 63.

Glúmr Geirason: Orðrakkr jöfra þrýstir[1] rauð brennanda brand austr, fyrir norðan bý[2], þar er (hann) lèt bjarmskar kindir[3] renna[4]. Úngum öðlíngi fèkkst geirveðr[5] í þeirri för: gumna sættir[6] laut[7] gott orð á Vinu borði[8].

1) mótstöðumaðr; Haraldr gráfeldr. 2) bygðina. 3) Bjarma. 4) flýa. 5) orusta. 6) konungr. 7) hlaut. 8) bakka.

Bls. 65.

Einar skálaglamm: Harðr[1] hjálmfaldinn hilmir vann barða fjandr sína: því kom vöxtr í vinu Lopts vinar vinheims[2]. Þat fær þróttar snytri[3] tírar[4], at þrír forsnjallir jarls synir fèllu í skúrum þundar furs[5].

1) þannig Ilk. 2) því fjölguðu Einherjar í Valhöll; *Loptr*, Loki, *Lopts vinr*, Óðinn, h. *vinheimr* (kæri bústaðr), Valhöll, h. *vinir*, Einherjar. 3) hèrmk., sá sem prýðir bardagann. 4) orðstírs. 5) í Óðins elda (sverða) *skúrum*, bardaga.

Bls. 88, 1.

Glúmr Geirason: Mætra hjalta málmóðinn[1], sá er þorði rjóða þjóðum völl, mælti þróttarorð[2]: víðlendr Haraldr of bað verðúng[3] vinda[4] sverðum at morði; þat fylkis orð þótti flotnum[5] frægt.

1) hermk., *hjalta málmr*, sverð. 2) hreystiorð. 3) hirðina. 4) bregða. 5) mönnum.

Bls. 88, 2.

Sami: Gætir gamla sóta garðs[1], hollr viggjum[2], varð at liggja á víðu borði[3] Eylimafjarðar. Sendir sævar báls[4] fèll á sandi at Hálsi; orðheppinn jöfra spjalli[5] olli því morði.

1) hermk., *gamla* (s. s. *glamma*, sjokonúngs) *sóti* (hestr), skip, þ. *garðr*, skjöldr. 2) skipum. 3) strönd. 4) mk., Haraldr. 5) vinr konúnga, nl. Gullharaldr.

Bls. 91, 1.

Einar skálaglamm: Grandvarr geymir brúna-grundar silkis-síma[1] kom und sik sjau fylkjum; þat var landi sunaðr[2].

1) mk., Hákon jarl; hann er hér kendr við búning sinn, silkiblað, er tignir menn höfðu um höfuð sér. 2) gipta, hamíngja.

Bls. 91, 2.

Sami: Enn svinni[1] lèt senn of herjoð hofsland Einriða[2] ok öll sönn banda ve[3], hverjum mönnum kunn: áðr geira garðs Hlóriði[4], þeim goð stýra, farði[5] úr[6]-jötna valfalls vitni[7] of allan sjó.

1) nl. Haraldr gráfeldr. 2) þórs. 3) helgistaðr goðanna. 4) hermk., Hákon jarl; *geira garðr*, skjöldr, h. *Hlóriði* (þór), mk. 5) þannig Hk. þ. e. flutti. 6) þannig Skb. E. Hk. 7) skip sitt; *úrjötnar* (*Á vejötnar*, kannske sama), hinir elztu jötnar, Hrímþursar, þeirra *valfall* (bani), ýmisblоð, sjór, h. *vitnir* (vargr), skip.

Bls. 91, 3.

Sami: Nú liggr allt fyrir norðan Vík und jarli; ríki Hákonar, ímunborðs veðrgæðis[1], stendr víða.

1) hermk.; *ímunborð*, skjöldr, h. *veðr*, bardagi, h. *gæðir*, hermaðr.

Bls. 92.

Glúmr Geirason: Hálf auðván fèllumk[1], þá er hjördrífa[2] brá lifi hilmis: dauði Haralds[3] rèðat[4] oss til auðar[5]. En ek veit, at hvaðartveggi[6] hans bróðir hefir heitit mèr góðu; seggfjöld[7] getr sjá þar til sæln.

1) brást mèr. 2) orusta. 3) gráfelds. 4) varð ei. 5) lukku. 6) hvurtveggi. 7) margir menn.

Bls. 94, 1.

Einar skálaglamm: Hitt var meir[1], er morðfíkinn[2] Mæra fólkverjandi[3] lèt um görva för fyrva[4] norðan til Sogns. Freyr Hèðins byrjar[5] ýtti allri yrþjóð[6] af fjórum fólklöndum; Ullr branda[7] sá stoð[8] af því.

1) enn fremr. 2) hergjarn. 3) verjandi Mæra fylkis, Hákon jarl. 4) mannför, þ. e. leiðangr. 5) hermk., Hákon. 6) (ekki *ýrþjóð*) s. s. *verþjóð*, menn. 7) mk., hann (Hákon). 8) styrk.

Bls. 94, 2.

Sami: Allr Noregr glumdi, þá er Ullar Hèðins veggjar[1] fóro saman (til) eggþíngs[2]; gnótt nás flaut

fyrir nesjum. Ok sjan landrekar[3] þorðo[4] fram[5] til móts með randa svarfa[6] svörgœli[7] á mjúkhurðum Meita[8].

1) hermk., *Héðins veggr*, skjöldr. 2) orustu. 3) jarlar. 4) s. s. þurðu þ. e. þustu. 5) þannig Hk. 6) þannig Hk. 7) hermk., Hákon jarl; *randa svarf*, bardagi, h. *svörr* (fugl), hrafn, h. *gœlir*, *sá sem gleðr hræfuglinn*. 8) *Meita* (sjokonungs) *hurð* er skjöldr, þá er *á* s. s. með.

Bls. 95, 1.

Sami: Gramr[1] varð fyrir víga myrði[2] við annan styr, en síðan gjörðist mest víðfrægt mannfall at morði[3]. Hlífarflagðs hlunnarfi[4] bað hverfa at landi, ok lagði öndurvörp jálks[5] víð[6] öndvert fylki.

1) nl. Ragnfreðr. 2) Hakon jarl. 3) i bardaganum. 4) hermk., Hákon jarl; *hlífar flagð*, öxi, h. *hlunnr*, skjöldr. h. *arfi* (jötun), hermaðr. 5) skildina; *jálkr*, Óðinn, h. *öndurvarp*, það sem hann bregðr fyrir sig, hans hlíf, skjöldr; her skiljast skjölduð skip. 6) þannig Hk.

Bls. 95, 2.

Sami: Guðr[1] varð straung, áðr gunnar lunda[2] þröngvimeiðr[3] of[4] þryngvi[5] þrimr hundruðum und hramma náss gammi[6]. Fólkeflandi fángsæll[7] fylkir[8] knátti gánga þatan[9] at[10] höfðum hafs-bragna[11]; þat var hagnaðr.

1) orustan. 2) hermanna. 3) sá sem rekr á flótta, nl. Hakon jarl. 4) þannig Hk. 5) þannig Hk., þ. e. þreyngði, ræki. 6) á hræfuglinum. 7) sigrsæll. 8) nl. Hákon. 9) þaðan. 10) þannig Hk., þ. e. á manna höfðum. 11) Ragnfreðar manna, sem komnir voru vestan um haf.

Bls. 100.

Hallarsteinn: Vegmildr vörðr víðrar foldar[1] þá fóstr í Görðum; vellbjóðr[2], sá er gekk hæst manna, vann vísa dáðir. Þróttarela blikrøðr[3]! Ólafr réð brátt allprútt brigðamiklum skipastóli, þeims[4] hann átti.

1) konungr, nl. Ólafr Tryggvason. 2) gulls bjoðr, mk. 3) maðr, *þróttar* (Óðins) *ela* (bardaga) *blik*, sverð; *røðr*, sá sem rjoðar. 4) þeim er.

Bls. 101.

Hallfreðr vandræðaskáld: Hilmir lèt hörð hræskóð[1] roðin blóði at Hólmi[2] ok austr í Görðum; hvat of dyldi höldar[3] þess?

1) sverð; *skóð* er skaðaverkfæri, voði. 2) Borgundarholmi. 3) þannig Hk.; hví skyldu menn dylja þess?

Bls. 105.

Hallarsteinn: Vargholtr Ólafr rak allfljótt vestr mestan hernað allra jöfra, ok rèð brjóta Vinda borgir. Hrælinns hljómvâttandi[1], sannfróðr svölnis dóms[2], mátti hverju sinni ráða sigri í rómu.

1) hermk.; *hrælinns* (sverðs) *hljómr*, bardagi. 2) *svölnis* (Óðins) *dómr*, orusta.

Bls. 122.

Einar skálaglamm: Hitt var ok, er ørborðs eykir[1] runnu[2] norðan und svinnum sigrunni[3] sunnar á vit[4] Danmarkar. En Dofra drottinn[5], valdr hölda, of-faldinn hólmfjötrs hjálmi[6], of-sótti fund danskra jöfra.

1) skip; *aurborð*, annað borð frá kjöl. 2) þannig Hk. 3) hermk.; *sig*, bardagi. 4) til að vitja. 5) Hákon jarl, kallaðr svo af bygð nokkurri í Noregi nálægt *Dofrafjalli*, sú bygð hèt Dofrar. 6) ægishjálmi, því *hólmfjötr* (eya band, sjór) er s. s. ægir; faldinn ægishjalmi heitir sá, er öllum stendr ótti af.

Bls. 123, 1.

Sami: Ok fèmildr konúngr[1] vildi at-freista þess myrk[2]-markar hlóðynjar álfs[3], er kom norðan, við morð-frost[4]: þá er gramr[1] bað stirðan[5] valserkjar veðrhirði[6] varða[7] virki[8] fyrir Hagbarða-hurðar hlunnnjörðum[9].

1) Haraldr Gormsson. 2) þannig Hk. 3) Hákonar jarls; *myrkmarkar* (skógar) *hlóðyn* (land), Noregr, h. *álfr*, Noregs ráðandi. 4) í bardaga. 5) harðan, hraustan. 6) í staðinn fyrir *valveðr* (orustu) *-serkjar* (brynju) *hirði*, hermk., Hakon jarl. 7) verja. 8) Danavirki. 9) hermönnum; *Hagbarða* (sjokongings) *-hurðar* (skjaldar) *hlunnr*, sverð.

Bls. 123, 2.

Sami: Var-at gengiligt[1] at gánga í gegn her[2] þeirra[3], þá at geirrásar garðröknir[4] gjörði harðan styr: þá er gunnviðurr[5] fór sunnan með fylki Frísa, Frakka ok Vinda; vágs blakkriði[6] kvaddi vígs[7].

1) arenniligt. 2) þannig Hk. 3) nl. Norðmanna. 4) hermk., keisari Otto; *geirrásar* (skotspjóta) *garðr*, skjöldr; *röknir s. s. rögnir*, Óðinn. 5) hermk., Otto. 6) mk., Otto; sá sem ríðr sjóar hesti (skipi). 7) eggjaði til orustu.

Bls. 124.

Sami: þrymr þriðja logs[1] varð[2], er odda[3] leikmiðjúngar[4] lögðu saman randir; arngreddir[5] varð andvígr. Sækiþróttr sundfaxa[6] kom Söxum á flótta; þar er svá, at gramr[7] með gumnum varði óþjóðum garð.

1) *þriðja* (Óðins) *log*, sverð, þ. *þrymr*, bardagi. 2) þann. Hk. 3) þann. Hk. 4) hermenn. 5) hermk., sá sem gerir örninn gráðugan, her Hákon jarl. 6) mk., Hakon; *sundfaxi*, sjóar hestr, *skip*, *sækiþróttr*, sá sem sækir. 7) her Hakon jarl.

Bls. 125.

Hallfreðr: Vegrimmr[1] allvaldr lèt endr Jamta ok Vinda kindir falla í styr; hann vandist snimma á þat. Hjördjarfr hersa drottinn var hættr Gota fjörvi; ek frá gullskerði[2] gjörðo geirþey[3] á Skáneyju.

1) *hernaðargjarn*, af *ve*, grið, eða grimmr við heiðna helgistaði (ve). 2) mk., Ólafr konungr. 3) bardaga.

Bls. 130.

Sami: Hleypimeiðr hlunnviggja[1], hjó böðserkjar birki[2] barklaust[3] í Danmörku fyrir sunnan Heiðaby.

1) mk., sá sem ræðr herskipum, hèr Ól. Tryggvason. 2) hermenn, af *böðserkr*, brynja, *birki*, trè. 3) þ. e. svo að þeir urðu hlífarlausir.

Bls. 131.

Einar Skálaglamm: Fellinjörðr flótta[1] gekk til fréttar á velli; draugr Héðins váða[2] gat dagráð dólga sagu[3]; ok hildar haldboði[4] sá ramma hrægamma[5], sá týr týra[6] teinlautar[7] vildi[8] fjör Gauta.

1) hermk., sá sem fellir (leggr að velli) flýandi óvini, hér Hákon jarl. 2) hermk. 3) *dagráð*, (hæfiligr og heillavænligr tími), *dólga sagu* (*til bardaga*); *dólga saga* (ekki *sága*), orusta, eins og *dólga sennu*. 4) hermk., hann Hákon. 5) hrafna. 6) gizkað; allar bækr, sem eg hefi séð, hafa hér *týna*. 7) *í* staðinn fyrir *týr týra lautar teins*, mk. s. s. *sverða týr*, af *týra* (sverða) *lautar* (skjaldar) *teinn*, sverð. 8) nfl. hafa.

Bls. 132.

Sami: Jarl háði þíng hjörlautar hyrjar[1], þars[2] aungr maðr áðan[3] kom und sörva skýranni[4] at herja. Maðr bar-a randir, lýngs-barða loptvarðaðar[5], enn lengra frá seá; gramr vann um-gengit allt Gautland.

1) sverðs þíng, orusta; *hjörlaut*, skjöldr, h. *hyrr*, sverð. 2) þar er. 3) áðr. 4) undir skildi; *sörva* (sjókonungs) *skýran* (*himin*), skjöldr. 5) gull-lagðar; *lýngs barði* (fiskr), ormr, h. *lopt*, gull; *varðaðr*, s. s. *varinn*, umkríngðr.

Bls. 133.

Hallfreðr: Tiggi, sonr Tryggva, lèt tíðhöggvit ljótvaxin hræ Saxa fur styggvan leiknar hest[1], á lesti[2]. Vinhróðigr[3] vísi gaf víða blökku kveldriðu stóði[4] at drekka brúnt blóð margra Frísa.

1) úlf, af *leikn*, tröllkona. 2) að síðustu. 3) vinsæll. 4) úlfum, af *kveldriða*, tröllkona.

Bls. 134.

Sami: Ríkr lægir rógs rekka[1] brá líki valkera[2]; herstefnir[3] lèt goldit hröfnum hold Flæmíngja.

1) konúngr, sá sem drepr niðr deilrðar seggjum. 2) sverðslíðrunum, þ. e. brá sverði; *valkeri*, sverð, þ. *líki* (hamr) slíðrar. 3) herforíngi.

Bls. 143, 1.

Hallarsteinn: Hermörg snekkju horð hildíngs, hála torgut[1], runnu síðan öll senn or Görðum und mildum gram. Aldyggr Ólafr, arfi Tryggva, rèð herjat Vestrlönd, ok klauf virða kindir stálum.

1) fagrliga skjölduð.

Bls. 143, 2.

Sami: Blóðugr hraudr bragníngs þjóðar gall á Englandi; ek frá oddrjóð[1] valda aldrspelli[2] enskra lýða.

1) hermk. 2) aldrtjóni.

Bls. 143, 3.

Sami: Skjaldfróðr[1] of[2]-nam rjóða Skotland sköfnum[3] brandi; ódeigr oddr beit feiga Skota; úlfar sūddust.

1) sá sem kann að fara með skjöld, hermaðr. 2) þannig Rekstefja. 3) fögrum.

Bls. 144, 1.

Sami: Ókvíðinn Ullar kjóla elfreyr[1] réð síðan ugglaust endr hrendar fíkula[2] Íra hygðir víða.

1) hermk., *sjá bls.* 50, 2, *skgr.* 2. 2) akaflíga.

Bls. 144, 1.

Hallfreðr vandræðaskáld: Úngr ofvægr[1] konúngr gjörðist bægja við Engla; nærir naddskúrar[2] réð því morði Norðimbra. Ógnblíðr úlfa greddir[3] eyddi Skotum víða; skerðir seims[4] gjörði sverðleik í Mön með sverði.

1) ovæginn, eða harðr viðreignar. 2) hermk., *naddskúr,* orusta. 3) hermk., *sjá bls.* 124, *skgr.* 5. 4) gulls, mk.

Bls. 144, 3.

Sami: Ægir ýdrauga[1] lèt eyverskan her[2] ok Íra deyja; týr dýra[3] fjörva[4] var tírargjarn. Tiggi barði hyggendr brezkrar jarðar, ok hjó valskar þjóðir; gráðr[5] þvarr gjóði geira-hríðar[6].

1) hermk., *sjá bls.* 39. *skgr.* 2. 2) innbúar Orkneya og Suðreya. 3) ss. dýrra. 4) sverða, mk. 5) græðgi. 6) hræfuglinum, *bls.* 25, 2, *skgr.* 3.

Bls. 161.

Bjarni biskup: Styrkir rjóðendr dreyrgra darra[1] hèldu síðan skipum til Danmarkar; þeim gafst rausn ok ríki. Ok ógnrakkir auðbrotar[2] drukku þar erfi feðra sinna; ek frá þeim ýmsum aukast annir.

1) skotspjota, hermk., nl. Jomsvikingar. 2) mk.

Bls. 162.

Sami: En einkum vildu þá öldurmenn[1] leita síns ágætis, at skyldu[2]; slíkt ero yrkisefni; ok gátu hankligast[3] hefja heitstrengíngar; ek frá, at[4] ölteiti ýta var eigi lítil.

1) höfðíngjar. 2) sem þeim bar. 3) hraustligast. 4) þannig Fm. S. 11, 166.

Bls. 163.

Sami: Ek frá heiptmildan Sigvalda hefja heitstrengíng; órækinn[1] Búi var örr at auka slíkan styr. Þeir hètust fíkjum[2] reka Hákon af hauðri, eða ræna lífi; fjón[3] fræknra furða[4] var gram[5].

1) sem ei verðr rekinn á flótta. 2) ákafliga. 3) hatr. 4) *fyrða,* manna. 5) ss. gröm.

Bls. 164, 1.

Þorkell Gíslason: Báru sverð ok herklæði á vali víka[1]; ek frá þeim seggjum líka vel snerreiði[2].

1) á skipin. 2) ss. snarræði.

Bls. 164, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Ok sannliga fóru stór-hersögur of stála meiða[1] vítt sunnan; ítrir bændr sást[2] strið. Sveiða-vángs viggmeiðr[3] frá súðlaungum Dana skeiðum sunnr of þrúngit á vatn af drögnum[4] hlunni.

1) hermk., um Jómsvíkinga. 2) óttuðust. 3) hermk., hkl. Eiríkr jarl; *sveiða* (sjokonungs) *vángr,* sjór, h. *vigg,* skip. 4) ss. *dregnum,* þ. e. máðum, slitnum.

Bls. 165, 1.

Sami: Skjaldhlynr[1] lèt mjök margar snekkjur ok knörru ok skeiðar dynja á brim; mærðar örr óðr skálds vex; mörg lind[2] var fyrir landi, [þá er ólítill oddherðir[3] fat[4] gerða[5] utan land síns föður random[6].

1) hermk., Eiríkr jarl. 2) skjöldr. 3) hermk. 4) ss. réð. 5) umkringja. 6) skjöldum; *frá* [*er tekið úr Fagrskinnu, því sum orðatiltæki í Fm. S. og Hk. á þessum stað þykja framkomin af misskilníngi og leiðrèttíngum skrifaranna.*

Bls. 165, 2.

Þorkell Gíslason: Harða[1]-hvast hregg[2] knúði á hefils[3] völlum[4], marír barða[5] hljópu á humra fjöllum[6]. Blá hrönn þvó[7] hlýrum[8]: hin svíðkalda uðr[9] hraut af brimdýrum[10]: æst alda skaut kilí.

1) mjög. 2) stormr. 3) stendr hèr í staðinn fyrir *heflis*, af *heflir*, sjókonungr. 4) á sjónum; eða *pöllum*, á skipnnum. 5) skipin, af *mar*, hestr, *barð* (á skipum, likt og kempr á kinnungum baðumegin stefnis). 6) öldunum, af *humar*, stór krabbi. 7) þvoði. 8) kinnungum. 9) alda. 10) skipum.

Bls. 165, 3.

Sami: Röku rasta[1] báru geðfasta rekka til ræsis[2] landa; þröng at randa rym[3]. Víðr Noregr nam við mörgum skipstöfnum; vopn eru grimm törgum[4]; hröfuum gafst[5] nýtt[5] nest.

1) skip, af *röst*, straumr, og *rökn*, dýr. 2) Hákonar jarls. 3) það leið að bardaganum. 4) skjöldum. 5) þannig B.

Bls. 166.

Bjarni biskup: Reynendr rauðra randa[1] segja, at Jómsvíkíngar kvæmi flota sínum at Jaðri jólanótt. Fírar voro heldr gjarnir á harðan hernat; rjóðendr randorma[2] buðu Geirmundi ríki[3].

1) menn. 2) sverða, hermk. 3) ofríki.

Bls. 167.

Þórðr Kolbeinsson: Ógufróðr jarl, sá er atti hrefnis stóði[1] hót[2] á lög, setti háfa[3] stafna á móti Sigvalda. Margr hlumr skálf; en huggendr[3] sárgamms[4], þeir er gátu slíta seá árablöðum, ugðu hvergi bana.

1) skipum, af *hrefni*, fimta umfar frá kjöl. 2) þ. e. hátt, lángt ut. 3) þannig Hk. 4) hrafns, hermk,

Bls. 169.

Bjarni biskup: Þeir Noregs jarlar buðu þá þeim greppum, er sunnan kvæmi at móti, gerla til geirhríðar[1]. Þar var mestr landherr fundinn saman á skömmu mæli[2]; margr morðremmandi[3] var at laufa leiki[4].

1) bardaga. 2) mali, tíma. 3) hermaðr. 4) orustu.

Bls. 170, 1.

Sami: Ok menn heyra, at þrír hraustir höfðíngjar voru með hvârum flokki: þjóð hefir þat í minnum: þar er hjálmaskóðs hreggviðir[1] hittust á víðum Hjörúnga vâgi; sá fundr fyrða var frægr.

1) hermk., *hjálma skoð*, sverð, þ. *hregg*, bardagi.

Bls. 170, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Leiðángr rendi lángt með landi, en glæheims mævar[1] skriðu at gunni í gegn Dana skeiðum, þær er jarl hrauð flestar á Mæri und árum ærins gulls[2]; barms vigg[3] rak und vörmum[4] valkesti.

1) skipin, af *glæheimr*, sjór, *mær*, ss. *már*. máfr. 2) mk., *árr gulls*. 3) skip, af *barmr*, borðstokkr, og *vigg*, eykr. 4) þann. Ilk.

Bls. 171, 1.

Þorkell Gíslason: Herr bar hátt merki: grimt eggja el kom á Hamðis serki[1]; lið seggja gekk at. Grjót ok skotbroddar meiddu fjör flotna, flest hlíf varð brotna; gráir oddar glumdu.

1) herklæði, brynjur.

Bls. 171, 2.

Sami: Bæði höfuð ok hendr manna hrutu fyrir borð; herklæði brustu; vargr nam kanna hræ.

Bls. 171, 3.

Bjarni biskup: [Ólmr Gullbúi[1] klauf hjálma með yggjar eldi[2]; hann lèt hríngserkja böl[3] gánga niðr í herðar. Hávarðr rèð at stæra hart högg liði fyrða; Áslákr hefir verit fíkjum[4] illr at eiga viðr.

1) þannig Fm. S. 11, 170; *álmr gall* spillir bragarhættinum. 2) sverði. 3) sverð. 4) mjög.

Bls. 172, 1.

Sami: Vagn hefir orðit örfengr[1] ýtum at stráugri böð; drengir gengu vel fram með fræknum fullhuga; þars ek frá at hann Ákasonr hinn ríki hlæði[2] brátt hugprúðum Armóði í yggjar eli[3].

1) harðfeingr. 2) felldi. 3) orustu.

Bls. 172, 2.

Þorkell Gíslason: Herr neytti handa; branda hríð var snörp; randa fár[1] var fúst til fjörnis[2] landa. Fleinbörvar fellu, örvar flugu af streng; hjörvar súngu hátt við gjörvar[3] hlífar.

1) sverðið. 2) þannig B, C; *fjörnis* (hjálms) *land*, höfuð. 3) sterkar.

Bls. 173, 1.

Tindr Hallkelsson: Sæng[1], sem gims gerðr[2] gjörði jarli (með) herða bjúglimum[3], varða farlig[4]; gnýr fjölnis fura[5] vóx: þá er viðurr[6] brynju varð at kasta hríngfám[7] hánga hrynserk[8]; röða-rastar riðmarar[9] hruðust.

1) saumr, sú saumaða brynja. 2) kvk., af *gim*, eldr. 3) *bjúgir limir herðanna*, handleggir, hendr. 4) fallig. 5) gnýr sverða, bardagi. 6) þannig Hk., hermk., Hákon jarl. 7) þannig Hk. 8) brynju, hrínglandi serk *Hánga* (Óðins). 9) skipin, *röða* (sjókonungs) *rastar* (vegar, sjóar) *riðmarar* (veltandi hestar).

Bls. 173, 2.

Sami: Þars[1] hríngofinn sörla serk[2] blès[3] í sundr fyrir jarli á sandi; seggja sessi[4] hefir merki þess.

1) þannig Hk. 2) brynju. 3) þannig Hk. 4) Hákon jarl.

Bls. 173, 3.

Þorkell Gíslason: Hræss haukar[1] gullu; hvassir benlaukar[2] skýfðu[3] leggi liðs; grjót lamdi seggi. Gráir málmar gnustu í fjörnis stöllum[4], hjálmar gengu sundr; en hauks fjöllum[5] var-at friðr.

1) hrafnar. 2) sverð. 3) skáru sundr. 4) höfðum. 5) *hauks fjöll*, hendr og axlir.

Bls. 174.

Bjarni biskup: Herr ægsti[1] darra gný[2]. Ek frá hölda hvarvetna hrökkva fur gunnar-rekkum[3] hjörva hreggviðum[4]: áðr Hákon, ýtum grimmr, tæki at blóta syni í örva drífu; en harða heipt kom fram.

1) lèt vaxa. 2) bardagann. 3) s. s. *rökkum*, þ. e. vopndjörfum. 4) hermönnum.

Bls. 175, 1.

Þorkell Gíslason: Ek frá Búa gánga greitt gegnum lið þeirra: geira göll[1] var vökt; hánga svanr[2] gladdist.

1) spjóta hljómr, bardagi. 2) hræfuglinn; *hángi*, sá sem hangir, eða er heingðr.

Bls. 175, 2.

Bjarni biskup: Ek frá þá hit illa el Hölga brúðar æðast or norðri; harða[1] grimt hagl glumdi á hjálmum: þars skýja grjóti[2], hreggi keyrðu, barði í ormfrán[3] augu ýtum; því náði hen blása[4].

1) s. s. harla. 2) hagli. 3) snör og hörð, sem í höggormi. 4) þessvegna þaut í undinni.

Bls. 175, 3.

Þorkell Gíslason: Hvert hagl vá[1] eyri; dreyri hraut á lög or sárum bragna; blóð þvó[2] árum hens[3]. Valr fèll þar víða; (menn) sá gyld[4] vè[5] ríða[6]; sveit barðist snarla á snekkjum jarla.

1) vóg. 2) þvoði. 3) sverðunum. 4) gullbuin. 5) merki, hermerki. 6) fara óðfluga.

Bls. 176, 1.

Sami: Hit forljóta flagð rèð skjóta snörpum örum af fíngrum sèr; slíkt er raun görpum. Hregg ok loptdrífa gerðist fíkjum[1] grimt at ríkjum[2] gumnum: hlífa gnýrr var hár.

1) akafliga. 2) s. s. *ríkum*, voldugum.

Bls. 176, 2.

Bjarni biskup: Þá var þrekförluðum jarli þörfum meiri hugraun; ek frá, at hann hèldi braut flota sínum. Sigvaldi bað snara segl við húna í köldum byr[1]; hrönn[2] glumdi á húfum[3]; hríð fell í bug váða[4].

1) þann. Fm. S. 11, 172. 2) bylgja. 3) suðunum. 4) voða, segla.

Bls. 177.

Sami: Þar lèt vegrækinn[1] Vígfús helfarar[2] verða veittar Ásláki; er-at þörf at segja þann þátt[3]. Hölggrammr Þorleifr of vann brotit þrekstærðum Hávarði þykkva leggi; hann vá hart með kylfu.

1) virðingagjarn. 2) bana. 3) þa sögu.

Bls. 178.

Þorkell Gíslason: Enn þrekmesti gæðir gunnskára[1]

steig fyrir húf[2] hrófs hesti[3]; naðr sára[4] gladdist. Bens[5] bára kom niðr; fræku Búi nam kistu í hvára hönd sèr; hykk ferð[6] mistu[7] friðar.

1) hermk., gunnskári (orustu máfr), hrafn. 2) borð. 3) á skipinu. 4) hræfuglinn. 5) gizkað; þ. e. blóð. 6) hygg eg menn. 7) hafa mist.

Bls. 179, 1.

Bjarni biskup: Ek frá víst, at Vagn verði skeið með sína þegna; þá voru hroðin öll önnur skip þeirra. Þengils maðr náði þar þeygi at gánga upp; þeir rèðu at keyra ýgja[1] Eiríks menn ofan.

1) óttaliga.

Bls. 179, 2.

Þorkell Gíslason: Vagn felldi virða; en hvassleiti hrafn valdi of stirða nái; sveiti hrundi á borð. Þá rèð Eiríkr dála hrjóða skip þess ungglóða eyðis[1]; þrymr stála var hár.

1) mk., ul. *Vagns.*

Bls. 180.

Bjarni biskup: Eiríkr lèt þar átjan þegar týna öndu; frágum þá þegna lið heldr þverra fyrir Vagni. Hraustar hetjur mæltu þróttar orð[1] með fyrðum (þat var fíkjum hankligt[2]), þau hafa þjóðir uppi.

1) hreystiyrði. 2) mjög hraustligt.

Bls. 181, 1.

Sami: Ok Þorketill leira fór með fjörnis fálu[1], þá er menbroti[2] mælti mansaung[3] um hrínga gná[4]. Hann gjörðist at höggva hanklyndan son Áka; heiptörr Vagn gat heldr vegit fyrri at hánum.

1) öxi, tröllkonu hjalms. 2) mk. 3) ástarorð. 4) kvk.

Bls. 181, 2.

Sami: Hyggjugegn hrínga hreytir kvað at[1] Vagni: yggjar elsvellandi[2], viltu óf þiggja yðvart líf? Ullr egghríðar[3] kvað svá at[1] jarli: eigi mun ek þiggja fjör, nema (ek) efna þat heit, er nam strengja úngr.

1) sagði til. 2) hermk. 3) hermk.

Bls. 182.

Sami: Örr Eiríkr lèt gefit grið ok aura 12 stórum þegnum með Vagni; þjóðir leyfa[1] þat mjök.

1) lofa.

Bls. 183, 1.

Tindr Hallkelsson: Hugins ferðar verðbjóðr[2] vann leggja sverðs eggja spor[2] á Vinda sinni[3] (seilar sólgagarr[4] beit), áðr hjörmeiðar mætti hrjóða hálfan þriðja tög lángra skipa leiðar[5] liðs; þat var hætting[6].

1) hermk., Hákon jarl; sá sem býðr hrafna flokkum verð. 2) sár. 3) herliði. 4) sverðið, af *seil*, skjaldarband, þ. *sól*, skjöldr, h. *gagarr* (hundr), sverð. 5) leiðángrs. 6) hætta.

Bls. 183, 2.

Bjarni biskup: Örlyndr Ullr randa þrymu[1] gekk þá at eiga mæta Ingibjörgu; margir menn fýstu þess.

1) hermk., *Vagn.*

Bls. 187.

Einar Skálaglamm: Hvar viti öld, hjarl ok[1] sextán jarla liggja svá und einum jarðbyggvi[2] ? þat skyli herr[3] of hugsa.

1) þ. Hk. 2) þ. Hk.; þ. e. höfðingja. 3) landsfolk.

Bls. 194.

Þorbjörn hornklofi: Margspakr menfergir[1] bar margar randir[2] í sandmens bý[3] (lundr[4] niðar varga[5] vann sókn á sandi), áðr allr herr lögðis læbrautar seiðs[6] varð flæja[7] af láði fyrir[8] eljunprúðum[9] Skota þverri[10].

1) eyðir gulls, mk., Haraldr hárfagri. 2) skjöldu. 3) sjóarbygð, nl. Mön. 4) þ. Hk. 5) lundr skipa, mk., konungrinn. 6) *herr lögðis* (sverðs) *læbrautar* (— hættuligs (háls) vegar, skjaldar), *seiðs* (— saungs, bardaga), herfolk. 7) flýa. 8) þ. Hk. 9) þrautgoðum, fræknum; hèr við mætti líka taka saman *lögðis læbrautar seiðs.* 10) óvini Skota, Haraldi konúngi.

Bls. 197.

Torfeinar: Margr seggr með fögru skeggi verðr sekr um sauði[1], en ek at falli úngs allvalds sonar í[2]

eyjum. Höldar segja mèr hætt við hugfullan stilli; hefik höggvit skarð í skildi Haralds; skal-at[3] ugga þat.

1) lyrir sanðatöku. 2) þann. Hk. 3) þann. Hk.

Bls. 218.

Þorleifr Rauðfeldarson (jarlsskáld): Hákon! vitum hvergi þèr fremra jarl und mána ferli; ránar fólkrunnr[1] hefir hafizt af gunni.

1) hermk., Hakon jarl, af *ránar fólk*, sjóorusta; eða *fólk-*(orustu) *runnr hefir hafizt af ránar gunni* (sjóorustu, Jómsvíkinga bardaga), þann. J. Ólafsson í *Nordens gamle Digtekonst. bls.* 163.

Bls. 224.

Þórðr Kolbeinsson: Rennir meinvarga[1]! ljóða læ[2] brá litlu síðar æfi Hákonar; sköp fýsa margs. En, þá er herr fór vestan, hygg ek son Tryggva komu til þess lands, er lindar láðstafr[3] hafði vegit[4].

1) sem rekr óaldarflokka úr landi, Eiríkr jarl, er sigraði Jómsvíkinga. 2) svik landsmanna. 3) hermaðr, af *lindar* (sverðs) *láð* (-land, skjöldr), nl. Hakon jarl. 4) unnið með hernaði.

Bls. 232.

Sami: Eiríkr hafði meira í hug sèr við[1] særi auðs[2], en upp of kvæði[3]; slíks var ván at hánum. Reiðr þrænskr jarl sótti sænskan gram at ráðum; því rann eingi manna. Þrændum gafst þrályndi.

1) móti. 2) mk., Ólaf Tryggvason. 3) en hann gerði uppskátt.

Bls. 267.

Þorvaldr Koðránsson: Ek fór með enn dýra dóm[1]; engi drengr hlýddi mèr; gátum varliga[2] góðan hróðr frá hríngs hreyti[3]. En aldin[4] rygr[5] gall við[6] skáldi með enga svinnu of[7] heiðnum stalli[8]; guð greypi[9] þá gýgju[10].

1) nl. kristniboðið. 2) valla. 3) mk., nl. Skeggja þórarinssyni. 4) gömul. 5) kona, þ. e. Friðgerðr. 6) kallaði, sendi mèr tóninn. 7) þann. Hungrv., þ. e. hjá. 8) blótstalli, altari eða bekkr í hofinu heiðingja. 9) leiki hart, hegni henni. 10) hofgyðju.

Bls. 283.

Hallarsteinn: Fèmildr fylkir vildi láta brenna firna mörg blótbús ok hörga[1]; hann bað meiða heiðin goð. Síðan kendi siðvandr herlundr[2] góða trú sannfróðum hölda kindum[3]; hann er ríkstr konúngmanna.

1) blótstaði. 2) mk., eða s. s. *hęrlundaðr*, hergjarn. 3) sonum, þ. e. mönnum.

Bls. 286.

Nú hefir fjallrænt felliveðr brotit allan stafnvalinn[1] Stefnis; straumr af fjalli ferr um hol knerri. Á geisar með ísi: ek kveð heldr víst, at ásríki[2] valdi slíkum gný; bönd[3] munu vera í landi.

1) skipið. 2) máttr goðanna. 3) goðin.

ANNAD BINDI.

Bls. 9.

Hallfreðr vandræðaskáld: Reiði allheiðins saunargs sökkvis margra troga[1] verðr mèr svâ nökku[2] ægilig[3] fyrir augum, sem úlítill gamall búrhundr stúri[4] úti, alls mest[5] við för gesta; ek stæri brag fyrir búri[6].

1) ill mk., sá sem leggr trog í bleyti. 2) nokkuð, nokkut. 3) þannig Flat. 4) gjammi. 5) einkanliga. 6) fyrir framan dýngjuna.

Bls. 17, 1.

Sami: Færum festar vorar! særoka ferr at knerri. Svörð[1] tekr heldr at herða. Hvar er Akkerisfrakki?

1) streingr úr rostungshúðum.

Bls. 17, 2.

Ólafr Tryggvason: Ek fèkk enn[1] dreng í grænni ólpu til strengja, þann er hnykkir hnakkmiðum[2]. Hèr er Akkerisfrakki.

1) einn. 2) akkeris dublum.

Bls. 40.

Hallfreðr vandræðaskáld: Ek hlaut þann guðföður,

er var vorðinn einna æðstr manna norðr und Norðra niðbyrði[1]; ek sanna þat.

1) undir norðr-heimsskauti, á Norðrlöndum; *Norðra niðr*, dvergr, h. *byrðr*, himin.

Bls. 52, 1.

Sami: Ek veit, at víðlendr konúngr sendi vísu-skreyti[1] nökðan[2] brand[3]; nú ák[4] dýra Sýrar mey[5] at[6] nökkvi[7]. Hjölt verða skrautlig fyrir skavlkvíngs[8] herði[9], þá ek skjálga[10] konúngs nauti[11]; höfum framdan[12] kera[13], gramr.

1) mér, skáldinu. 2) nakinn. 3) sverð. 4) á eg. 5) hnoss, gersemi, grip. 6) getg. 7) að nokkuru leiti. 8) sverðs. 9) mk., þ. e. *mér*. 10) veifa. 11) sverðinu, er konúngr gaf mér. 12) framm rèttan, eða prýddan, fallegan. 13) brand, sverðblað.

Bls. 52, 2.

Sami: Hitt var fyrr, er ek gat vel blóta sjálfan geðskjótan Hliðskjálfar harra[1]; skipt[2] er á giptu gumna[3].

1) Óðin. 2) umskipti. 3) manna.

Bls. 52, 3.

Sami: Öll átt aldar[1] hefir skipat ljóðum[2] til hylli Óðins; ek man allgilda iðju várra niðja[3]. En, þvíat vald Viðris[4] hugnaðist skáldi vel, legg ek trauðr fjón[5] á frumver Friggjar[6], þvíat þjónum Kristi.

1) allir menn. 2) kveðit. 3) forfeðra. 4) Óðins. 5) hatr. 6) Oðin.

Bls. 53, 1.

Sami: Hölda reifnir[1]! höfnum goða nafni Hrafnblóts[2], þess er öl[3] lóm[4] í heiðnum dómi við lof lýða.

1) konúngr, sem reifir menn þína gjöfum! 2) Óðins. 3) ól. 4) svik.

Bls. 53, 2.

Sami: Freyr ok Freyja, ok enn rammi þórr við Grimni[1], skyli[2] mèr gröm; ek læt fjarð[3] aðul[4] Njarðar; líknist gramr! Ek vil kveðja Krist einn ok guð allrar ástar; reiði sonar ernmk[5] leið: (hann) á frægt vald foldar und feðr.

1) með Óðni. 2) ufl. *vera*, seu. 3) eg firrist, hafna. 4) börn, þann. Hallfreðar þáttr. 5) er mèr.

Bls. 53, 3.

Sami: Sás[1] siðr með Sygna ræsi[2], at blót eru kviðjut[3]; verðum at forðast flest fornhaldin skaup[4] Norna. Allir ýtar láta ætt Óðins[5] fyrir-roða[6]; ek verð neyddr at biðja Krist, frá Njarðar niðjum[7].

1) sá er. 2) Noregskonungi. 3) bönnuð. 4) hégóma. 5) Æsi og átrúnað þeirra. 6) slá hendinni af, yfirgefa hana. 7) en sleppa Frey og Freyu.

Bls. 56.

Sami: Eitt er þat sverð sverða, er gerði mik sverðauðgan; nú mun verða sverðótt fyrir sverða svipnjörðum[1]; mun-at verða vansverðat, ef jarðarmens[2] umgjörð yrði at því sverði; ek em verðr þriggja sverða.

1) hermk. 2) steind, málud.

Bls. 83.

Sami: Ek ól þar hrafnvíns[1] hyrjar[2] njót[3] á mínu hvítu fè[4], en[5] aldri vildag væla[6] auðgildanda[7]. Ek vann, sem ek kunna, til góðs fyrir gunnmárs[8] grenni[9], en hjörva furskerðir[10] færði at mèr fjörtál.

1) bloðs. 2) — elds, sverðs. 3) mk., þ. e. Önund. 4) silfri. 5) getg. 6) véla, svíkja. 7) mk., hann. 8) hrafns. 9) mk., hann Önund. 10) s. s. gullskerðir, mk.

Bls. 86.

Sami: Hnigbaldr baugs[1]! erum[2] svipt[3] at svegi sárlinns[4] hefk rekið svá hermila[5] harma minna í gný skjalda, at ek lèt lofhnugginn[6] Auðgíslbana[7] liggja dauðan í gunnar dyn[8] sunnr[9]; ekk[10] um hefnda okkar svá.

1) mk. 2) mèr er. 3) eptirsjá. 4) sverðs, mk., þ. e. Auðgísli. 5) grimmliga. 6) lofi sviptan, ófrægan. 7) Önund. 8) bardaga. 9) fyrir sunnan, þ. e. á Gautlandi. 10) eg.

Bls. 87.

Sami: Ek brá hundgeðjaðum ölna[1] skeiðs[2] elda[3] stökkvi[4] undir: ek lagða hendr at hundi af reiði. Sá

hlakkar[5] skíða[6] els[7] sendir[8] stendr eigi síðan á vèlum fyrir þjóð; ek rauð Yggjar[9] ela[10] bál[11].

1) fiska. 2) sjóar. 3) gulls. 4) þ. e. manni, honum Önundi. 5) valkyrju. 6) sverða. 7) -drífu. 8) þ. e. maðr. 9) Óðins. 10) bardaga. 11) sverð.

Bls. 148.

Bárðr upplenzki: Hitt hugða ek, at ek hefða harðhendit þat[1] stundum, at ek skylda einn of halda skotskum skálpgrana[2].

1) tekið so fast á. 2) hirðmanni.

Bls. 181, 1.

Nökkvamaðr: Dökkr Ormr brunar at nökkva; minn hárr[1] errinn[2] hlýri[3] með stóra hyggju ok vinur[4] stendr of fjarri. Ef værim hèr báðir tveir hárir bræðr, synir Harðráðs, þá nè[5] flæðim[6] við; snákr[7] skríðr, þar er brim blikir[8].

1) gráhærði. 2) vaski. 3) broðir. 4) afrek. 5) ekki. 6) flýðum. 7) Ormrinn lángi. 8) er hvítt.

Bls. 181, 2.

Sami: Sextigi ára leika fyrir þèr einum á borði barðs[1] byrhreins[2]: fárr gramr mun fremri á foldu. Einn ok annarr[3] öldu sveipr[4] leikr í greipum mèr á borðs barða[5]: því verð ek, bæginn, vægja fyrir.

1) s. s. barðaðs, sjá bls. 310. 2) skips. 3) þ. e. tvær. 4) árar. 5) nökkvanum.

Bls. 202.

Reynir randa ryðfjónar[1] suðr á landi[2] gat halda í sig[3] tölum[4] bænar smiðju[5] beðs[6] baldrs[7]. Hjaldrs snjallr siðreynir[8] lèt síðan[9] morðhamar[10] gjalla í hattar hauðrs[11] steðja Vetrliða skáldi.

1) sverðs. 2) þ. e. Vetrliði. 3) í taumi, stoð í móti. 4) ræðum. 5) kirkju. 6) þ. e. knèbeðs. 7) þ. Njál., þ. e. prestsins, þángbrands. 8) þángbr. prestr. 9) þ. Njál. 10) sverðið. 11) höfuðs.

Bls. 203, 1.

Þorvaldr veili: Ek mun senda úlfi Yggs bjálba[1],

syni Ugga, einhendis[2] boð (mèr er stygglaust við stála stýri), at hann fyrir reki[3] geitis[4] gný[5]-feta[6], argan guðs varg, þann er of regnir við[7] rögn[8], en ek annan.

1) (bjálfa) — brynju, mk. 2) gagngjört. 3) fyrirfari. 4) jötuns. 5) — máls, gulls. 6) mk. 7) stendr móti. 8) goðunum.

Bls. 203, 2.

Úlfr Uggason: Ek tekkat[1] við tanna-hvarfs[2] hleypiskarfi[3] vea[4] fjarðar[5] harðbarðs[6]. Raung mál eru á gángi; ek sè við miklu meini. Erat[7] míulíkt[8], ráfáka[9] ræki[10], gína at flugu[11].

1) tek ekki. 2) munns. 3) flugu. 4) guða. 5) skáldskapar. 6) Oðins, þ. e. skáldsins, þorvalds veila. 7) það er ekki. 8) mèr líkt, eptir mèr. 9) skipa. 10) mk. 11) að vera eggjunarfífl annara.

Bls. 204.

Steinunn: þórr brá or stað laungu þvinnils[1] dýri[2] þángbrands, hristi ok beysti borð barðs[3], ok laust við jörðu. Skíð atals[4] grundar[5] mun-at síðan sundfært um seá, þvíat hart hregg, kent hánum[6], tók leggja[7] í spánu.

1) þ. Njál., þ. e. sjókonúngs. 2) skipi. 3) skipsins. 4) sjókonúngs. 5) þ. e. skipið. 6) þór. 7) nfl. *það*.

Bls. 205.

Sama: Mellu[1] mög fellandi[2] braut allan móstalls[3] vísund[4] fyrir bjöllu gæti[5] bönd[6] rákn strandar val[7]. Kristr hlífði-t málfeta[8] varrar[9], þá er[10] kneyfði[11] knörr; ek hygg, at guð gætti gylfa hreins[12] at einu[13] lítt.

1) tröllkonu. 2) þór. 3) sjóar. 4) — uxa, skipið. 5) þángbrandi. 6) goðin. 7) skipið. 8) hesti. 9) — sjóar, skipinu. 10) þ. e. þór. 11) lesti. 12) skipsins. 13) einúngis, heldr.

Bls. 248.

Hallfreðr vandræðaskáld: Varr lundr viggs[1] lautar[2] hefir hætt til sprunda. Ek hirði lítt, þótt ek verða höggvinn í höndum svarra, ef ek næða sofa lauss meðal arma slæðu karms[3] Sif[4]. Ek máttkat[5] bindast of ræktar[6] við ljósa lind[7].

1) skips. 2) — jarðar, sjoar, mk.; eg. 3) fatabúrs. 4) kk. 5) mátti ekki. 6) ástar. 7) kk.

Bls. 249, 1.

Sami: Ást rennumst[1] til Ilma[2] unnar dags[3]. Ek veitkat[4] hitt, hvat Móða vergløðar[5] skal verða á munni, ef fjölgegnir fagnendr jötuns sagna[6] fregna, hvat mik teitir. Ek fló geitbelg af gyltar grísi.

1) rennr mér. 2) gyðja. 3) — gulls, þ. e. kvenna. 4) veit ekki. 5) — gulls, mk.; mér. 6) gulls, mk.

Bls. 249, 2.

Sami: Allar sléttfjallaðar[1] hirði-nanmur sæfar báls[2] koma heim or seljum; góðr hans er á fljóðum Nú sel ek af ábyrgð mína, þótt ölbekkjar Syn[3] ýfist nökkut; hverr seggr taki við sínum svarra.

1) hörundsmjukar. 2) konur. 3) kk.

Bls. 250.

Griss Semingsson: Námskorð[1]! nú þikkir mér vera orðinn nökkr sveimr[2], meðan ek var heiman; ek lít, hve[3] snur mun sæta. Gestir hafa gerva hér fjandsliga slang[4]: kona gengr út þrútin, sjáligr svarri þerrir augu.

1) kk. 2) ófriðr. 3) hverju. 4) slag, þ. e. ágang.

Bls. 258, 1.

Hallarsteinn: Hjaldr-ríkr hilmir sáði hafglóð[1], ok gaf skjaldu, vápn ok skikkjur: veitti stétt-hrings[2] stöfnum[3] stikka[4]. Stórráðr stillir fékk steinda[5] knörru, en ekki[6] hæfði[7] mildi hildings[8]. Hann er ríkstr konúngmanna —

1) gulli. 2) gulls. 3) mk. 4) yrkisefni 5) málaða. 6) ekkert. 7) jafnaðist við. 8) konungs.

Bls. 258, 2.

Sami: Hirðmenn konúngs knáttu spenna gyld[1] horn hverja húns[2] nótt[3]; vísi, glaðr græðis meldrar[4], drakk þaðra[5]. Víðfrægr allvaldr tæði velja[6] vín sínum einkar mildum hirðmönnum. Ólafr und vegsólar —

1) gylt. 2) bjarnar. 3) þ. e. vetr. 4) gulls. 5) þar. 6) valdi.

Bls. 259.

Sami: Móðþrútinn[1] morðlinns[2] hvessi-meiðr[3] bjó mörgu sinni úti á skeiðum[4]; húfr[5] svall[6], hrannir[7] fèllu. Gunnfíkinn[8] herrnðr[9] lèt gylt hlýr[10] blikja[11] fjarri höfnum; skoltar[12] gnöptu[13]. — höll ok fremstr at öllu[14].

1) hugdjarfr. 2) sverðs. 3) eggjandi, hermk. 4) herskipum. 5) skips borðin. 6) þrútnuðu af vætu. 7) bárur. 8) hergjarn. 9) hermk. 10) kinnúnga. 11) skína. 12) dreka höfuðin. 13) göptu. 14) þetta vísuorð, svo og þau tvö síðustu í tveim næstundanfarandi vísum, eru stef í drápunni, *þau skal so upp taka: hann Ólafr er ríkstr konúngmanna ok fremstr at öllu und vegsólar* (veglígrar solar) *höll* (þ. e. himni).

Bls. 274.

Hallarsteinn: Ek tel vinnr[1] tiggia. Gramr framdi tvær íþróttir senn, þær ek veit færi[2] gunnelds[3] geymirnnna[4]. Hnigbaldr hvítra skjalda[5], frárr flestra dáða, lèk vandla handsöxum, ok gekk á árum, fleinrjóðr[6]!

1) iþróttir. 2) færri. 3) sverðs. 4) menn, nl. framið hafa. 5) hermk., konúngrinn. 6) mk.

Bls. 275.

Sami: Viti menn, at ek frá tvenna konúngs hirðmeðr[1] vætki[2] valstafns[3] rofna[4] veðja manns haus (og) ljósum hríngi. Hvàrr hjörva snyrtir[5] grams lèzt öðrum færri[6] í hamri. Styrremdr[7] stillir framdi hermart[8] stærra.

1) hirðmenn. 2) ekki. 3) handar, þann. Rekstefja. 4) þann. Rekst., þ. e. óknáa. 5) maðr. 6) færari. 7) öflugr i striði. 8) mjög mart.

Bls. 276.

Sami: Síðan rèð annar öðlíngs manna ókvíðinn at gánga í berg; stígr varð strángr stála sveigi[1]. Ölna foldar[2] eldruðr[3] mátti hvàrki klífa[4] hátt fjall upp eða niðr frá miðju; hans líf var þrotit.

1) manninum. 2) sjoar. 3) = *gulls runnr*, maðr. 4) klifra.

Bls. 277.

Sami: Ek frá hildíng[1] gánga hratt í bratta gnípu; ráðvandr hilmir rendi[2] ríp[3]; hann rèð[4] prúdt[5] eptir manni. Þrekleyfðr[6] þengill hafði sinn dreng und hendi, stillir bar svá sigrþoll[7] ok gekk lengra; þat var endr[8].

1) konúng. 2) hljóp upp. 3) bergið. 4) sótti. 5) hraustliga. 6) lofaðr fyrir hreysti. 7) manninn. 8) fyrrum.

Bls. 279.

Sami: Ek fet inna[1] hin fjórðu dáðstyrk dýrðarmerki dólgminnigs[2] Sköglar borðs[3] skelfiliríðar[4] skýbjóðs[5]. Stórlyndr skyndir stirðra branda[6] storms[7] nam hrinda hvatlyndum Þorkatli hart fur borð á Ormi.

1) eg inni. 2) þess hergjarna. 3) skjaldar. 4) orustu. 5) skjaldar bjóðs hermanns, þ. e. konúngsins. 6) sverða. 7) orustu, hermk.

Bls. 280.

Sami: Mikill meingarðr[1] margra jarða[2] vann spell dýrðligri skikkjuspjótrunns[3]; stillir sparðit[4] skaða bótir. Guðvefr ok grán[5] skinn und hánum gjörðist síðan jöfri, eina svipstund, jafn-sjónfagr eða fríðri.

1) hjálparmaðr. 2) konúngrinn. 3) mk., Þorkels. 4) sparaði ekki. 5) grá.

Bls. 282.

Sami: Dimmt dvergs regn[1] magnat[2]. Örrjóðr[3] gat[4] bjartar jarteinir[5] allra dýrðar dáða í hit fimta sinn. Sigrgjarn, dygðar fúss döglíngr var sènn[6] prýddr, sólu fegri, í húsi með skrýddum drottins englum.

1) þann. Rekst. 2) þ. e. nú eykst yrkis efnið. 3) hermk, konúngr. 4) fekk. 5) merki. 8) sèðr.

Bls. 288, 1.

Bandadrápa: Jöfur vann meir síðan miklu fleiri málmhríðir[1]; frágum[2] aðra þat[3] áðr (Eiríkr und sik geira —*); þá er gerði[4] vala[5] garð[6] virvils[7] strandar[8] vala[9] of[10] vídt herjat Gotland. (Veðrmildr ok semr hildi —*).

1) orustur. 2) eg spurði. 3) at því. 4) hafði. 5) herkonungs. 6) veðr, þ. e. orustu. 7) sjokonungs. 8) jarðar, sjóar. 9) hauka, þ. e. skipa, þ. e. skipa orustu, sjoorustu. 10) uni.

*) þessi tvö vísuorð, so og 4. og 8. vísuorð í næstu vísu, eru stefjaorð drápunnar, en þau hánga af einu stefsorði, sem Snorraedda til færir, *dregr land at mun banda*, og skal þau so upp taka: *geira-veðrmildr* (hergjarn) *Eirikr dregr land und sik at mun* (eptir vilja) *banda* (goðanna), *og semr hildi gunnblíðr* (kátr í orustum), *ok réð síðan hjarli* (landi): *goð vörðu jarl.*

Bls. 288, 2.

Sama: Størir[1] stafnviggs[2] lèt höfuð gumna liggja at Stauri; gramr vælti[3] svá. Unda márr[4] sleit svërð[5] víkínga á eyri, at hörðu sverða móti[6].

1) þ. e. stýrir. 2) skips, Eiríkr jarl. 3) þ. e. velti, bjó so um. 4) hrafn. 5) höfuð. 6) Um stefið sjá bls. 288, 1, *.

Bls. 289.

Sama: Lægis[1] log[2] fágandi[3] fór síðan eyða Valdamars land oddhríðar brandi[4]; hríð óx af því. Ægir gumna[5]! þú brauzt Aldegju: sú hildr[6] var hörð: komt[7] austr í Garða með höldum. Oss numuast skil[8].

1) sjoar. 2) gulls. 3) mk., Eiríkr jarl. 4) orustu eldi, þ. e. með sverði. 5) mk., þú Eiríkr. 6) orusta. 7) þú komst. 8) eg veit deili á því.

Bls. 294.

Haldór ókristni: Gunnbliks[1]-el[2]-móðr[3] jöfra hneitir[4] bauð út miklu liði af Svíþjóðu; gramr hèlt suunr[5] til gunnar. Hrægeitúnga[6] feitir[7]! hverr[8] hölda vildi þá fylgja Eiríki. Sára már[9] fèkk sylg[10] á sjá.

1) sverðs. 2) striðs. 3) — hugaðr. 4) hnekkir, þ. e. Eiríkr jarl. 5) suðr. 6) hrafna. 7) mk. 8) þannig lík. 9) hrafn. 10) drykk.

Bls. 297.

Sami: Konúngr fór sunnan sjav tigum skeiða ok einu[1]; mætr unnviggs[2] meiðr[3] rauð sverð at ona[4] morði[5], þá er jarl[6] hafði of krafða hún-hreina[7] Skánunga[8] lagar fundar; sætt seggja ættar gekk sundr.

1) þ. e. skipi. 2) skips. 3) mk., konungr. 4) sverða. 5) orustu. 6) Sigvaldi. 7) skip. 8) þ. e. til.

Bls. 299.

Hallarsteinn: Avrrjóðr[1] þorði beita átta ok þrinnum[2] skeiðum efsta[3] sinn at Svöldrar mynni; brýnn byrr varð. Ormr hinn lángi skreið ölna váng[4], prúð hirð knúði árar, hilmir stýrði.

1) hermk., Ólafr konungr. 2) þrem. 3) síðasta. 4) hafið.

Bls. 305.

Hallfreðr: Frægr flugþverrir[1] nam aldregi vægja furri, heldr lèt hauka[2] skyldir[3] hugrekki þekka sèr.

1) flótta stöðvandi, hermk. 2) hermanna. 3) hermk.

Bls. 306.

Sami: Geta skal þess máls, er dólga fángs menn[1] kváðu dáðöflgan gram mæla við drengi at vâpna sennu[2]. Hertr ygðar[3] hnekkir[4] bað-a sína rekka hyggja á flótta; þróttar[5] orð þess þjóðar sessa[6] lifa.

1) hermenn. 2) í orustunni. 3) ótta. 4) konúngr. 5) hreysti-. 6) — vinar, konúngs.

Bls. 307.

Sami: Hykk[1] gram, þann er framdi gunni, mistu[2] þar víst til[3] mjök gengis þrænzkra drengja; mörg drótt kom á flótta. Nær[4] allvaldr[5] vâ[6] einn við två snjalla jöfra ok jarl inn þriðja; frægr siðr er at segja til slíks.

1) eg hygg. 2) hafa mist. 3) of. 4) knár. 5) konúngr. 6) barðist.

Bls. 311, 1.

Skúli Þorsteinsson: Ek fylgða Frísa dólgi[1] ok Sigvalda; úngr fèkk ek aldrbót[2], þar er spjörr[3] súngu; (nú finnr öld[4], at ek eldumst) þar er bárum roðinn sárlauk[5] til móts við málmþíngs-mætan[6] sunnr fur Svöldrar mynni.

1) Eiríki jarli. 2) fè og frægð. 3) spjót. 4) menn. 5) sverð. 6) kappann Ólaf Tryggvason.

Bls. 311, 2.

Hallfreðr: Örvar liðu gjörva fram á lopti; brodda flang[1] var lítt hept, áðr brjótendr banga[2] skyti spjótum. Hitt var orð mest, at minn hvarkunnr[3] drottinn sótti harðast fram í málma gnaustan[4] fyr sunnan lög.

1) flug. 2) menn. 3) alþektr. 4) orustunni.

Bls. 312, 1.

Hallarsteinn: Avrbragðs[1] ærir[2] lögðu annat sinn sex tigum flausta[3] at linna[4]; Göndlar borða[5] gnaust varð grimt. Mörg drótt hnè, þar er danskr herr sótti dýran harra; hirð fèll, hrafnar gullu[6].

1) orustu. 2) þjónar, þ. e. hermenn. 3) skipa. 4) Orminum. 5) skjalda. 6) krúnkuðu.

Bls. 312, 2.

Sami: Sterklig stöng jöfurs merkis reið[1], stálin súngu, gramr skaut, rimmu gángr gerðist á Orminn lánga. Nýtr nærr[2] her orðprúðs Noregs gætiss[3] var-a trauðr at særa Jóta ferðir[4].

1) fór óðfluga. 2) knár. 3) Ólafs konúngs. 4) lið. Stefið, sjá bls. 259.

Bls. 313, 1.

Hallfreðr: Hundmargr[1] herr sótti drasil[2] sunda[3], þar er harðfengr hilmir hætti[4], en varði Dönum hjálmspjótum[5]. Þar fèllu meirr fleiri hollvinir mínir með þeim geyma[6] skævaðar[7] þolli[8]; ek hlaut mein af því.

1) mjög margr. 2) hest. 3) skipið, Orminn. 4) þ. e. sér. 5) skotvopnum. 6) sjóar. 7) — hests, skips. 8) mk., konungi.

Bls. 313, 2.

Sami: Herskerðir[1] klauf kunnum eldviðum[2] harðan svarðar stofn[3] með sverði; hann gekk reiðr of skeiðar. Gramr kunni rásárka[4] barkað[5] hold at gunni; margr gunnþíngs heggr[6] lá of höggvinn á þunnum hjör.

1) liðsfaringi. 2) = sverðviðum, mönnum. 3) höfuð. 4) særa til skemda. 5) brynjað. 6) hermk.

Bls. 314, 1.

Hallarsteinn: Sveini gekk meluilla myrkt mækis

eggja hregg[1]; ek frá sár dreyra drengjum; Dauir skunduðu undan.

1) bardagi.

Bls. 314, 2.

Hallfreðr: Rammr vígstyrs[1] rymr varð um Vinda myrði[2] und randa himni[3]; spjör[4] knáttu glymja. Varghollr hirðir víðiss[5] velti-reyðar[6] með fjöld seggja stóðst marga þrimu[7] við harðan hnitvegg[8].

1) rettara *vígskýs*, skjaldar. 2) Ólaf konúng. 3) skildinum. 4) vopn. 5) sjóar. 6) veltandi kerru, þ. e. skips, hernik. 7) ahlaup. 8) skjöld.

Bls. 315, 1.

Hallarsteinn: Fjörnis[1] mána[2] fleyendr[3] rendu fimtán útiblökkum ekkils[4] at gram.

1) hjálms. 2) sverðs. 3) hermenn. 4) skipum.

Bls. 315, 2.

Hallfreðr: Hlífa gálku[1], gnóg til gumna feigðar, sögðu upp lög[2] við randar bálku[3]; líf lagðisk[4] fírum skjótt.

1) sverð. 2) kváðu hátt. 3) skildina. 4) getg.

Bls. 315, 3.

Sami: Hygg, leifa[1] brautar[2] lognárúngum[3] våru leitt[4], at eiga geigrþíng[5] geirs[6] við gumna stjóra[7]: þá er frækuir fáklhlaðendr farlegs[8] húfs[9] gíngu meðr hamri þæfðar[10] hríngs skyrtr[11] at[12] vin jarla[13].

1) sjokonúngs. 2) sjóar. 3) mönnum. 4) getg. 5) ottaligt þing. 6) bardaga. 7) konunginn. 8) fallegs. 9) menn, kappar Ólafs konúngs. 10) slegnar. 11) brynjur. 12) með. 13) konunginum.

Bls. 316, 1.

Hallarsteinn: Tveir nafnar[1] gjörðu drífu[2]: brandr[3] gall við slög randa[4]: grár tröllmarr[5], sollinn trýni, reif jafnan hræ. Svenskr herr var þorrinn[6] sigri: sverð beit, en peita[7] fló; hríð óx, höldar flýðo.

1) baðir Ólafar. 2) börðust. 3) sverðið. 4) skjaldanna. 5) ulfr. 6) sviptr. 7) valskt spjót.

Bls. 316, 2.

Sami: Ræsir mátti at líta raunskjótt[1] tvenna[2] dőglínga senn; var-a friðr; sól Svölnis[3] jela[4] rauð[5] rít[6].

1) mjög skjott. 2) tvo. 3) Óðins. 4) sverðið. 5) = hrauð, onýtti. 6) skjöldinn.

Bls. 317.

Sami: Tandr[1] Sköglar[2] flaug; tiggi rendi[3] tveim dőglíngum; hans vegr hófst með sigri.

1) eldr. 2) valkyrju, þ. e. sverð. 3) rak á flotta.

Bls. 318, 1.

Haldór ókristni: Snarpra sverða gángr gerðist um Orminn lánga; drengir slitu frið[2] lengi, þar er golliu[3] spjör[4] gullu. (Menn) kváðu svenska menn ok danska runna fráns[5] leggbita[6] fylgja honum[7] sunnr[8] at dólgs sennu[9].

1) glaumr. 2) börðust. 3) gullig, gylt. 4) spjót. 5) fagrs. 6) sverðs, mk. 7) Eiríki jarli. 8) fyrir sunnan, þ. e. við Svoldr. 9) í orustunni.

Bls. 318, 2.

Hallarsteinn: Hr[1] jarl rendi endr[2] fimm skipum þriðja sinni at Ormi þremja[3] storms[4] þrekmanns[5].

1) ágætr. 2) aptr. 3) sverða. 4) bardaga. 5) hraustmennis, þ. e. þess hrausta hermanns, Ólafs Tryggvas.

Bls. 318, 3.

Haldór ókristni: Ormrinn lángi kom í heldr harðan fjörð[1]: túngl tíngla tángar[2] skárust þar: reyr dreyra[3] hitto[4] saman. Þá er brynflagðs[5] reginn[6] lagði borðmikinn barða[7] við síðu Fáfniss[8]; jarl vann[9] hjálms hríð[10] at hólmi[11].

1) þ. e. mikinn háska. 2) skjaldrimar túngl, skildir. 3) sverð. 4) eða *hnitu*, skullu. 5) axar. 6) mk., Eiríkr jarl. 7) Járnbarðann. 8) Ormsins lánga. 9) háði. 10) orustu. 11) við Svoldr.

Bls. 319.

Hallfreðr: Verkendr[1] Héðins baugs-serkjar[2] gjörðu-t vægjast við í naddfárs böð[3], sukku sárir niðr af naðri[4]. Þó at aldýrr konúngr stýri Ormi, mun Ormr lengi vanr[5] slíkra drengja, þars[6] hann skríðr með lið lýða.

1) lítendr. 2) brynju, þ. e. hermenn. 3) í þeirri hættuligu orustu. 4) Orminum. 5) án vera. 6) þar er.

Bls. 321.

Hallfreðr: þeir ýtar, er víða nenna[1], látast enn eigi of finna fremra mann fólkreifum[2] Óleifi[3].

1) fara. 2) glöðum í bardaga. 3) Ólafi.

Bls. 322, 1.

Sami: Bleyði firðr Breta strídir[1], sá er varði víð lönd, firðist vættr[2] við bráðan Hèðins bekkdóm[3] rekka. Hann lèt mær[4] sköð[5] verða roðin blóði of[6] sanna sök; þar óx sverðjálmr[7] fur[8] Skylja[9]; ek frá skilit[10].

1) Ólafr konúngr. 2) alls ekki. 3) leik, þ. e. orustu. 4) fögr. 5) vopn. 6) fyrir. 7) sverða glam. 8) fyrir. 9) konúngi. 10) eg hefi þarum sanna sögu.

Bls. 322, 2.

Sami: Hverr maðr und sólar jaðri[1] var hræddr við örvan hugdyggan son Tryggva; málmþíngs[2] meiðar[3] óðust[4].

1) himni, þ. e. á jörðu. 2) bardaga. 3) menn. 4) s. s. óðust, voru smeikir.

Bls. 323, 1.

Sami: þjóð mundi-t varliga[1] hrjóða[2] hit lánga lúng[3] und læsíks[4] ríkum gram, blóð kom á þiðan þröm[5], meðan verðúng[6] ítrs[7] jöfurs varði atu[8] vin[9] sverðum innanborðs; sú gerðist vel[10] at morði.

1) valla. 2) eyða. 3) skip. 4) gulls. 5) *borðstokk.* 6) hirð. 7) ágæts. 8) orustu. 9) kappann,konúnginn. 10) gekk vel framm.

Bls. 323, 2.

Hallarsteinn: Ýtar börðust; Hyrníngr lèt bens víða heiptar gjörnum brynskíðs[1] viðum[2].

1) sverðs. 2) mönnum.

Bls. 324.

Þórðr Kolbeinsson: þar var herjat blám hjörvi við dreyrgar tóptir hjálmaðs Hropts[1]; enn gerði[2] grams

vörr[3] fèkk gott orð. Hyrníngr! höll hárra fjalla[4] bilar, nèr þat fyrnist[5].

1) Óðins, þ. e. við bloðuga skjöldu. 2) gervi, hrausti. 3) varnarmaðr, þ. e. Hyrníngr. 4) himininn. 5) gleymist.

Bls. 328, 1.

Haldór ókristni: Hykkat ek vægð at vígi; drótt[1] sparðit sik[2]; jarl vann sóttan ógnharðan jöfur, (ok) komst at fjörð-jörðu[3]; lítt var sævar sótti[4] sváungr, þá er førðot, fjarðmývils[5] fólkharðr[6]! barðu[7] á mið[8] við Orminn lánga.

1) hirðin. 2) hlífði' sèr ekki. 3) því fjörðotta landi, Noregi, *samanb.* 1, 38. 4) skipið; Fagrskinna hefir *Sifjar sóti*, úlfr. 5) skips. 6) þ. e. harðr í skipa orustu. 7 Járnbarðann. 8) borð.

Bls. 328, 2.

Hallarsteinn: Styrr[1] þreifsk[2]. Stráungr rógsvellir[3] bað ránsíks[4] stæri aska[5] fella remmilanka[6] á Orminn lánga. Ættstórr Eiríkr mátti ella aldri vinna of-linn[7] í geira dyn[8].

1) orustan. 2) óx. 3) hermk., Eiríkr jarl. 4) gulls. 5) menn sína. 6) stórtrè. 7) Orminn. 8) orustu.

Bls. 329.

Haldór ókristni: þjóð stökk aptr um þóptr með Óleifi[1]. Hugreifr[2] þengill hèt á sína heiptarnýta drengi: þá er[3] höfðu lokit hafvita[4] um snjallan Hallands[5] gram[6]; vápneiðr[7] varð fur Vinda myrði[8].

1) til Ólafs konungs. 2) hugglaðr. 3) menn. 4) skipum. 5) hèr *Haðalands.* 6) Noregs konung. 7) vörn með vopnum. 8) Olafi konúngi.

Bls. 330.

Hallarsteinn: Sókustráungr hildíngr[1] skaut hvast[2] or lyptíngu; hlífar brustu. Síðan nam drekinn lángi sýnt[3] eyðast.

1) konúngr. 2) hart. 3) auðsjáanliga.

ÞRIDJA BINDI.

Bls. 3, 1.

Hallfredr vandræðaskáld: Gunnr[1] vóx fur sunnan haf: sverð bitu Í jörröun[2] feigra firða; gott er mönnum at frètta gerva[3] at því, hvern rekka randláðs[4] viðir[5] kváðu fylgja Ólafi rakkligazt[6]. Ek vinn slèttan[7] Surts ættar[8] sylg[9].

1) orusta. 2) brjóst. 3) vandliga. 4) skjaldar. 5) menn. 6) vaskligast. 7) og vanda. 8) jötna. 9) — drykk, skáldskapinn.

Bls. 3, 2.

Sami: Ógræðir armgrjóts[1] sá Tröun fljóta auða ok báða Naðra[2]; hann rauð glaðr geir at gunni: áðr hjaldrþorinn[3] hugframr Þorketill[4], snotr sunds[5], hèldi undan or ramri böð[6] á snæris vitni[7].

1) mk., mildr af gulli; hèr Þorkell nefja. 2) Orminn langa og skamma. 3) vopndjarfr. 4) Þorkell. 5) syndr vel. 6) orustu. 7) skipinu.

Bls. 4.

Sami: Vinda skeiðr[1] drógu vídt at vígi, ok þunn gálku[2] Þriðja[3] hauðrs[4] vafit[5] gíndu munnum á þjóðir[6] Sverða gnýr varð á sjó; örn sleit gera[7] beitu[8]; dýrr drengja stjóri[9] vá[10]; mörg drótt kom á flótta.

1) skip. 2) vargar. 3) Óðins. 4) — hlífar, skjaldar, þ. e. sverðin. 5) með járni vöfðum sköptum. 6) þ. e. þeir Sigvaldi höfðu sverðin á lopti, er þeir rèru til bardagans. 7) ulfs. 8) hræ. 9) konúngr. 10) barðist.

Bls. 5.

Sami: Veitkat ek[1] hitt, hvårt ek skal leyfa[2] heita[3] dýr[4]-bliks[5] dyn[6]-sæðínga[7] húngrdeyfi[8] dauðan eða þó[9] kvikvan: alls[10] seggir segja mèr hvårttveggja sannliga; at hvårn[11] mun gramr sárr; hætt er at frètta til hans.

1) eg veit ekki. 2) lofa. 3) sjókonungs. 4) skips. 5) skjaldar. 6) orustu. 7) — máfa, þ. e. hráfna. 8) hermk., Ólaf konung. 9) þá. 10) með því að. 11) saml sem áðr.

Bls. 6.

Sami: Landvörðr[1] var sagðr mèr firðr lýðum ok láði fur handan sjá; en munum-a[2] of bíða meira stríð[3]. þó at ærir[4] hauka-háklifs[5] elds[6] belldi[7] þeim svikum, væri oss heila líkn[8], ef jöfr lifði.

1) konúngrinn. 2) jeg mun ekki. 3) harm. 4) þjónar. 5) handar. 6) gulls, þ. e. menn. 7) hefðu i frammi. 8) höfuðlikn, huggun.

Bls. 7.

Sami: Hinn, er það sagði, at lofða gramr lifði, var um æfi samr[1] oddbragðs[2] árr[3] læstyggs[4] sonar Tryggva[5]. Öld kveðr Ólaf vera kominn or stála eli[6]; menn geta ferri[7] sönnu máli, mjök er verr en svâ[8].

1) stöðugr. 2) stríðs. 3) þjón, þ. e. stríðsmaðr. 4) þess hrekkjalausa, góða. 5) Ólafs. 6) bardaganum. 7) fjærri. 8) því er nú miðr.

Bls. 8, 1.

Sami: Er þegnar sóttu þróttharðan gram með liði lýða, (sem) ek frá, mundu-t landherðar[1] verða þess sköp[2], at margdýrr mundjökuls[3] rýrir[4] myndi koma or slíkum styr; mèr þikkja-t gotnar[5] geta glíkligs[6].

1) þ. e. landher þar. 2) auðna. 3) silfrs. 4) mk., Ólafr konúngr. 5) menn. 6) líkliga.

Bls. 8, 2.

Sami: Enn segir sumr seggr auðar kenni[1] fra sárum tiggja eðr braut of komnum or málma gnaustan[2] austr[3]. Nú hefk sannfregit morð siklíngs sunnan or miklum styr; ek kann (eigi) margt við[4] veifanar orði[5] manna.

1) mk., þ. e. mèr. 2) bardaganum. 3) á Vindlandi. 4) á móti. 5) óvissum sögnum.

Bls. 9, 1.

Sami: Íllt var þats[1] ek stóð fjærri úlfa sultar þverri[2], þar er málmar brustu mest[3], þó at opt sè smátt undir einum[4]. Ek em skiliðr[5] við Skylja[6], skálm-

öld[7] hefir valdit því. Ek vætti[8] virða drottins[9]; flestum er mest vil ok dul[10].

1) það, að. 2) kappanum, Ólafi. 3) í bardaganum. 4) nfl. komið. 5) skilinn. 6) konúnginn. 7) stríðið, bardaginn. 8) vænti. 9) konúngsins. 10) flestir óska margs, en fara duldir hins sanna.

Bls. 9, 2.

Sami: Týr Heðins meyjar[1] vígþeys[2] lèt (*með*) harðgjörv*um* hjörv*i* verða sverða vind[3] á víðu hólms[4] sundi. Mörg bitr benkneif[5] óð í blóði fyrir Óleifi, áðr en Eiríkr næði Ormi eða meira hlut[6].

1) Hildar. 2) hermk., Ólafr konúngr. 3) orustu. 4) Svoldrar. 5) vopn. 6) sigri.

Bls. 10, 1.

Hallfreðr: Ek hef guðföður, þanns[1] var vorðinn[2] ríkri hverjum heiptfíknum[3] jöfri norðr und niðburði Norðra[4]. Ek mun aldregi bíða bótir þess mækis mót[5] margaukanda[6] er vann skarðan[7] breiðan barðmána[8].

1) þann er. 2) = var. 3) hergjörnum. 4) sjá 2, 40. 5) bardaga. 6) þ. e. þess hermanns, þ. e. Ólafs konúngs. 7) sundr hjó. 8) skjöld.

Bls. 10, 2.

Sami: Fyrr mun heimr ok himnar bresta í tvau, áðr en gæðíngr muni fæðast, glíkr hugreifum Óleifi at góðu; hans var mest gott[1] menskra manna. Enn hreini Kristr hafi önd kæns konúngs ofarr löndum.

1) hann var beztr.

Bls. 12, 1.

Haldór ókristni: Ormrinn lángi bar hjálmfaldinn hilmi þángat af[1] miklu hríngs[2] þíngi; þjóðir glæstu[3] þá skeiðr[4]. En jarl tók glaðr við naðri sunnr at gný gunnar; ótrauðr Hemíngs bróðir varð áðr at rjóða egg[5].

1) kannske: *at*. 2) sverðs. 3) prýddu. 4) herskipin. 5) berjast.

Bls. 12, 2.

Hallfreðr: Orðsæll jöfr rèð ítrfermdum[1] ormi

norðan ámóti Eiríki; snörp sverða snót[2] varð at[3] þat. En hefnir Hákonar[4] stýrði þeim hýjöfnum[5] hlýrs gota[6] sunnan; áðr vóx gunnr um góðan gram.

1) velhlöðnum. 2) orusta. 3) eptir. 4) Eiríkr jarl. 5) kannske = *húfjöfnum*, jafnbyrðum. 6) skipi.

Bls. 14.

Þórðr Kolbeinsson: Ek veit, at flestir hersar, fur utan Erlíng, vàru ár[1] vinir jarla; (menn) lofa farlands[2] fasta[3] Tý[4]. En eptir víg[5] lagðist land [und gram * norðan frá Veigo[6], eða stundu[7] lengra, (og) suðr til Agða. Ek vel orð.

1) forðum. 2) sjóar. 3) — elds, gulls. 4) mk., Erlíng. 5) Svoldar orustu. *) gizkað eptir Fagrskinnu, sem hefir „*um gram*". 6) ey á Hálogalandi. 7) nokkuð.

Bls. 15.

Sami: Aldir[1] nutu allvalds[2], vel líkar[3] una slíku; hann lèzt skyldr at halda hendi of[4] Noregsmönnum; en Sveinn konúngr sunnan[5], er sagðr dauðr: fátt fár flestra ýta bilar. En hans[6] bæir vàro auðir[7].

1) menn. 2) Eiríks jarls. 3) mönnum oð. 4) yfir. 5) frá Danmörk. 6) Sveins. 7) höfðíngjalausir.

Bls. 16.

Sighvatr skáld: Svà var, at Erlíngr, mágr aldyggs Ólafs Tryggvasonar, ægði[1] jarla átt[2], er skjöldúngr máttit[3]. Snarr búþegna harri[4] gaf næst Rögnvaldi[5] aðra systur sína[6], [en þat var yðr aldrgipta[7].

1) þannig Hk. 2) *ætt jarlanna*, þ. e. jörlunum, þeim bræðrum, Eiríki og Sveini, Hákonar sonum. 3) mátti ekki (*ægja*). 4) Ólafr konúngr. 5) jarli í Gautlandi. 6) nfnl. Íngibjörgu Tryggvadóttur. 7) Hk. hefr hèr: *þat var Úlfs feðr aldrgipta*, þ. e. það varð föður Úlfs (Rögnvaldi jarli, sjá Fm. S. 4, 198), að láni; *og þykir þetta rèttara.*

Bls. 17.

Sami: Engi annarr lendra manna varð sá, er stoðþorrinn[1] átti örr[2] fleiri orrostur Erlíngi. Mildr seggr bar sinn þrek við sóknir[3], þvíat (hann) gekk mest[4] furst innan í marga hildi, en or á lesti[5].

1) sviptr veizlum sínum, af *stoð*, stytta og *þverra*; aðrir: sá sem djarflega heldr stöðu *sinni í orustu*, af *stoð* = *stöð*, staða, og *þorinn*. 2) þann. Hk. 3) beitti hreysti sinni í bardögum. 4) optast. 5) síðastr gekk hann úr orustunni.

Bls. 20, er ljóst.

Bls. 23.

Hallfreðr vandræðaskáld: Ek hef fengit auðs alldrengila[1]. Gramr ok jarl hefir illrar tíðar[2] framdan[3] mik gjöllnu[4] gulli, ef ek skal, gjálfr-teigs[5] mörk[6], gjalda matvísum Grísi fur minstan verka[7], en hefk eigi glapskuldir[8].

1) alldrengiliga. 2) óheppiliga. 3) gæddan. 4) hrínglandi. 5) sjóar. 6) kona! 7) kveðskap. 8) án þess mèr sè gefið að sök, að eg hefi átt vingott við Kolfinnu.

Bls. 24, mismgr. 2.

Sami: Öll ættlönd eru um orðin auð um[1] dauðan gram; allr friðr[2] glepst af falli flugstyggs[3] Tryggvasonar.

1) vegna. 2) gleði. 3) þann. Fagrsk., þ. e. óflottagjarn, hugrakkr.

Bls. 26.

Sami: Hjaldr-örr[1], (þú) ert bærr at heyra hróðr, gőrvan um þik.

1) hermaðr!

Bls. 27, 1.

Sami: Hreggblásin úðr[1] hnauð[2] ási við hjarta síðu mèr, hefir at öðru[3] mjök aflat báru skafli[4]. Marr skotar[5] mínum knerri af nökkvi[6]; ek er mjök vátr. Mun-at úrþvegin[7] aldan eira[8] skáldi sínu?

1) bára. 2) rak. 3) endrarnær. 4) storsjóum; aðrar bækr hafa: *Hreggblásnum ási hnauð* (ásinn rakst) *við hjarta síðu mèr; varla hefir áfall tekit yðr svá at öðru.* 5) kastar. 6) einhvörs vegna. 7) vot. 8) vægja.

Bls. 27, 2.

Sami: Fjölerrin[1] hördúks Rind[2] mun þerra sèr um mjúka brá (með) hvítri hendi: fljóð gat[3] fremdar

ǫði[4]: ef morðheggs[5] meiðar[6] skulu leggja mik dauðan út um borð; ek var áðr úngu fljóði at sútum.

1) sú ötula. 2) kona. 3) öðlaðist. 4) ágætt skaplyndi. 5) sverðs. 6) menn.

Bls. 28.

Sami: Ek munda nú andast sorglaust, ef ek vissa borgit sálu minni. Úngr var ek sènn[1] harðr í túngu. Dauðr verðr hverr; valdi[2] guð, hvar aldri skal slíta; ek veit, at of sýtig vætki[3], nema[4] hræðumst helvíti.

1) seðr. 2) ráði. 3) eg óttast aungvan hlut. 4) en.

Bls. 30.

Þórðr Kolbeinsson: Enn hefk leyfð[1], þar er ek frá lofkenda lofða[2] sendu boð at[3] hjálmsömum[4] jarli, hilmi hjarls drottna[5]: at Eiríkr skyldi skuldligast[6] koma endr at þeirra ástafundi; ek skil hvat gramr mân vilja.

1) lof, drápu. 2) nafnfræga menn, Knút ríka og hans ráðaneyti. 3) til. 4) hergjörnum. 5) lendra manna. 6) nauðsynliga, endiliga.

Bls. 31.

Sami: Gullkennir[1] lèt saman bundit gunni[2] fur vestan Lundún; leyfðr[3] lundr græðis hests[4] vá[5] til landa. Rönn-regn-þorinn[6] Úlfkell fèkk ygglig[7] högg af þíngamönnum, þar er blár[8] eggjar rekka skulfu.

1) mk., Eiríkr jarl. 2) lagði til orustu. 3) frægr. 3) mk. 5) barðist. 6) herdjarfr. 7) óttalig. 8) bláar.

Bls. 54.

Tryggvaflokkr: Tíreggjaðr[1] Tryggvi fór norðan, en Sveinn konúngr (með) sinni ferð[2] sunnan, at gunni; morð[3] tókst af því. Ek var nærr þavsnum[4] þeirra; þar bar harða[5] skjótt at móti; herr týndi þar fjörvi; þat var hjörgöll[6].

1) frægðar gjarn. 2) herliði. 3) bardagi. 4) atgángi, orustu. 5) harla. 6) það var bardagi að marki.

Bls. 55.

Sama kvæði: Svanni, var-a sunnudag, sem mær bæri manni lauk eðr öl. Margr seggr hnè und eggjar

þann morgin, er Sveinn konúngr bað sína drengi tengja saman skeiðarstafna; hrafni gafst at slíta hrátt hold.

Bls. 68-69.

þessar vísur eru so óljósar, að ei verða færðar til rètts máls.

Bls. 86.

Þorkell klyppr: bjór-ranns[1] Nanna[2], ek hygg eigi byggva[3] beð hjá þèr, nè svá[4] dýnu, ok (ek) drekk eigi mèr þekkja[5] vallar dáða[6], áðr rjóðum bengjóði[7] nef í blóði dauðs bragníngs.

1) ölkera. 2) kona! 3) byggja. 4) nè heldr. 5) ljúffeinga. 6) öl. 7) hræfugli.

Bls. 92.

Þorleifr jarlaskáld: Svarri[1], hugr minn hrollir illa; drengr hefir fengit skaða báts ok knarrar; ek sèr[2] á slèttri eyri. Hverr veit, nema hinn, er rèð brenna upp öldu fíl[3] fyrir skáldi, kaldfýsi mik at gjalda kol knarrar[4].

1) kona! 2) merki þess. 3) skipið. 4) hefna skipsbrennunnar.

Bls. 93.

Sami: Hinn ítri Jóta gramr[1] (hefir) opt roðit Englandi branda[2] með ærnri giptu öðlíngs himins röðla[3].

1) Dana konúngr. 2) herjað á England. 3) guðs.

Bls. 97.

Sami: þoku dregr upp hit ytra, el festist hit vestra; mökkr naðrbíngs náms[1] mun kominn híngat at nökkvi[2].

1) mökkrinn af því brenda fè. 2) af einhvörri orsök.

Bls. 99.

Sveinn konúngr tjúguskegg: þorleifr greindi drengjum hroð[1] þrænda þengils; ýtar hafa víða borit frá[2] ólítið jarls níð. Njörðr[3] rèð færa virðum vellstæri[4] vestan brag, (ok) galt lands gæti gráliga brot ljóns báru[5].

1) rán. 2) út borið. 3) mk. 4) jarlinum. 5) skipsins.

Bls. 101.

Þorleifr jarlaskáld: Hinn hildar djarfi, vígdjarfr

villumaðr refilstíga[1] hvarf á velli; hvat varð af Þorgarði? Enn fjölkunni gautr gunnelds[2] hefir farit at grjóti stund ok mílu[3]; síðan mun hann hvílast í helju.

1) öræfa, firninda. 2) maðr. 3) leingi og um lángan veg.

Bls. 103.

Draummaðr: Hèr liggr þat skáld, er var mestr skörúngr skálda at flestu; ek frá nýtan naddveiti smíða níð Hákoni. Engr annara manna gat áðr nè síðan lokit[1] hánum svá fèrán: þat hefir orðit fyrðum frægt.

1) goldit, hefnt.

Bls. 147.

Hrómundr halti: Ek heyri út bláfjallaðan[1] svan sáraþorns[2] sveita[3] gjalla, er mornar; bráð vekr borginmóða[4]. Svá gól gunnar[5] haukr[6] fyrr, er gaukar[7] sögðu spá Gauts[8] bragða[9], þá er fólknárúngar[10] váru feigir.

1) svartan. 2) sverðs. 3) svan blóðs, hrafn. 4) hrafninn. 5) þann. Landnáma. 6) þann. Landn., hrafninn. 7) þann. Landn. 8) Óðins. 9) spáðu fyrir bardögum. 10) höfðingjar.

Bls. 148.

Sami: Márr valkastar báru[1], stokkinn hagli, hlakkar, er kemr at hræs sævi[2], krefr móðr morginbráðar. Svá gól hræfa gaukr[3] endr at fornum meiði, þá er eiðs haukar[4] vildu unda mjöð[5] hildínga[6].

1) hrafn. 2) blóði. 3) örn. 4) samsvarnir h. 5) blóð. 6) konúnga.

Bls. 149.

Sami: Draugr flatvallar bauga[1], búnmst við ilmar jálmi[2]! Varat mèr áðr ofráðinn dauði í dag, nè görr[3]. Ek ræki lítt, þó litvöndr Heðins fitjar[4] leiki við rauða skjöldu; oss var áðr ofmarkaðr aldr.

1) — skjaldar, mk. 2) orustu. 3) gær. 4) sverðit.

FJORDA BINDI.

Bls. 10.

Vitgeirr: þat er lítil vá[1], þótt vèr börn karla ok kerlínga seiðim[2], er Rögnvaldr rèttilbeini, hróðmögr[3] Haralds, síðr[4] á Haðalandi.

1) furða. 2) fremjum seið. 3) frægr sonr. 4) fremr seið.

Bls. 12.

Jórun skáldmær: Ek frá Hálfdán spyrja herðibrögð[1] Haralds ens hárfagra; en lögðiss[2] reyni[3] sýnist sjá[4] bragr[5] svartleitr[6].

1) snarræði, þ. e. liðsdrátt. 2) sverðs. 3) mk., honum Hálfdáni. 4) sá. 5) tiltæki Haralds. 6) iskyggiligt.

Bls. 12, mismgr.

Sama: þvíat ríkr konúngr hófst, at fagna rekka dreyra, þá er morðs magnendr[1] þorðu merkja[2] undlagar[3] reyr[4].

1) hermenn. 2) lita. 3) bloðs. 4) sverðin.

Bls. 13, mismgr. 1.

Sama: Hvar vita einka örvir jöfrar vegmeira frama gervan örveðrs[1] túngla[2] túngl[3]-rýrondum[4], en tveir geðharðir[5] landrekar[6] gerðu gulls þollum fyri lof Sindra[7]? Óblindr ángr Yugva[8] um hófst upp.

1) orustu. 2) skjalda. 3) sverða. 4) mönnum. 5) hraustir. 6) konúngar. 7) Guttorms. 8) orustu.

Bls. 13, mismgr. 2.

Hróðr[1] hríngastríðis[2] vann framkveðinn[3] ramman harm; Goðormr lant[4] góð laun kveðins óðar af Gauti[5]. Runnr gunnar[6] brá raunframla[7] rimmu skjöldúnga: herr tveggja döglínga hjóst áðr til hjörva hreggs.

1) hreystibragð. 2) Hálfdáns. 3) kom til leiðar. 4) hlaut. 5) Óðni. 6) mk., Guttormr. 7) snilliliga.

Bls. 29.

Þjóðólfr hvinverski: Víða frægr Ólafr rèð forðum Ofsa ok Vestmari unz fótverkr náði um-viða[1] virða

vin[2] við foldar þröm. Nú liggr gunndjarfr herkonúngr vorpinn haugi á Geirstöðum[3].

1) vinna, buga. 2) konúnginn. 3) sjá 10. B. bls. 209.

Bls. 39.

Óttar svarti: Vígrakkr konúngr! úngr hratt þú vængis[1] dreyra[2] blakki[3] á vit[4] Danmarkar; þú hefir vandan[5] þik dýrum þrek[6]. För þín, konúngr, varð nýtligust[7]; nú ert ríkr af slíkri hvöt[8]; ek frá gjörva til þess, er fóruð norðan.

1) vallar. 2) vatns. 3) skipi. 4) til. 5) vanið. 6) ágætri hreysti. 7) afreksmikil. 8) röskleik.

Bls. 40, 1.

Sami: Landvörðr! öttuð skreyttum flaustum[1] austr í salt[2] með árum, (ok) báruð randir[3] á skip land[4] af landi. Neyttuð segls, ok settuð sundvarpaði[5]: stundum sleit mörg mjök róin ár mikla báru und þèr.

1) skipum. 2) í eystra salt. 3) skjöldu. 4) þann. Ilk. 5) stýri, þ. e. og stýrðuð.

Bls. 40, 2.

Sami: Dólglinns[1] svanbræðir[2], drótt varð drjúgligr ótti at þinni för; síðan namtu hrjóða[3] Svíþjóðar nes.

1) þann. Ilk., *dólglinnr*, ormr orustu, spjót, *dólglinns svanr*, hrafn, hans *bræðir*, sá sem gefr hrafni blað, hermaðr. 2) hermaðr, *Ólafr konúngr!* 3) eyða.

Bls. 41.

Sighvatr skáld: Sæmeiðr[1] bar hinn únga jöfra kund lángt út at sundi; þjóð ugði sèr síðan konúngs reiði. En hann, æztr manna, rauð fursta sinni úlfs fót[2] við Sótasker, fur austan; ek kann[3] minni til margs.

1) skip. 2) átti hina fyrstu orustu. 3) þann. Ilk.

Bls. 42.

Óttar: Gildir flotna[1], þú komt gotneskum her[2] at gjaldi[3]; fírar[4] þorðut[5] at varða[6] þèr þjóðland (með) brandi. Eysýslu lið rann; ek frá húngr varga þegja austr; en margr maðr[7] býr um of-minna þrek, en ýngri[8].

1) sá sem geldr mönnum mála, eða leggr gjöld á herjað land,

herkonúngr. 2) lýð. 3) lagðir gjald á Gauta. 4) menn. 5) þorðu eigi. 6) verja. 7) þann. Hk. 8) konúngrinn.

Bls. 43.

Sighvatr: þat var enn, er unnuð: Ólafr gekk heyja odda hríð[1] í auðri Eysýslu; nè svik fálust. Allvaldr! bændr, þeir er undan runnu, áttu enn fjör sitt fótum gjalda[2]; fár beið sára or stað.

1) orustu. 2) launa.

Bls. 44.

Sami: Hin þriðja stáls hríð[1] fylkis niðs varð straung, at fundi Finnlendínga, í stríðri Herdala gaungu. En leið[2] leysti[3] víkínga skeiðar austr við lá[4], Balagarðs síða lá at barði[5] brimskíðum[6].

1) orusta. 2) sjór. 3) lysti, skall á. 4) í eystra salti. 5) fyrir stafni. 6) skipum.

Bls. 45, 1.

Sami: (Menn) kváðu gram enn valda upphöfum gunnar galdrs[1] fjórða sinni; ek frá dýrð[2] vinnast þeim, er vel varðist: þá er ólítill friðr gekk sundr[3] á miðli jöfra liðs í slíðri[4] Suðrvík, Dönum kuðri[5].

1) orustu. 2) frægð. 3) þá mikil orusta varð. 4) lángri eða mjórri. 5) kunnugri.

Bls. 45, 2.

Sami: Ilenna[1] hneigir[2]! vanntu hið fimta höldum grimt víg; hlýr[3] þoldu hríð fur hárri Kinnlima síðu: þá er herr reið ofan at ræsis skeiðum, en hilmis lið gekk við rausn[4] ígegn rekkum at gunni[5].

1) ræníngja. 2) hnekkir, konúngr. 3) kinnúngar skipanna. 4) hermannliga. 5) til orustu.

Bls. 50, 1.

Óttar:: þorinn kennir yggveðrs[1] ela[2]! þú brauzt enn Lundúna bryggjur; þèr hefir snúnat[3] at vinna linns lönd[4].

1) orustu. 2) hermaðr. 3) heppnast. 4) gull.

Bls. 50, 2.

Sami: Láðvörðr, eldr ríki! komtu í land, ok lendir Aðalráði[1]; rekka reynir[2] naut þín at slíku. Harðr var

sá fundr, er færðuð niðja Eátmundar á vit[3] friðlands; ættstuðill rèð þar áðan[4] grundu.

1) komst honum aptr til ríkis. 2) Aðalr. konúngr. 3) til. 4) áðr.

Bls. 51, 1.

Sighvatr: Rètt er, at hin sètta sókn[1] (var), þar er Ólafr sótti Lundúnar bryggjur; snarr þengill hauð Englum yggs att[2]. Völsk sverð bitu, en lið víkínga varði díki; sumt lið átti búðir í slèttu Suðvirki.

1) orusta. 2) orustu.

Bls. 51, 2.

Sami: Enn lèt Ólafr endr[1] sverðþíng verða háit sjöunda sinni, á Úlfkels landi, sem ek fer málum. Ellu kind[2] stóð (um) alla Hríngmaraheiði; þar var herfall; en arfvörðr[3] Haralds olli starfi.

1) að nýu. 2) enskir menn, af *Ellu*, enskum konúngi. 3) sonr.

Bls. 51, 3.

Óttar: Þengill! ek frá, at þinn herr hlóð þúnga valköstu, ferri[1] skipum, (ok) rauð Hríngmaraheiði hlóði. Landsfólk laut ótt fur yðr á jörðu í branda gný, en mörg Engla ferð[2] á flótta, áðr lètti.

1) fjærri. 2) lið.

Bls. 52, 1.

Sami: Ýngvi, vantu ætt siklínga mikla atgaungu; blíðr hilmir, tóktu breiða Kantaraborg of morgin. Eldr ok reykr lèk við rönn af ríki[1]; þú rèð gagni[2], konr bragna! ek frá, at um belldir aldri aldar[3].

1) geysiliga. 2) sigri. 3) að þú styttir mönnum aldr.

Bls. 52, 2.

Sighvatr: Ek veit, at víga mætir[1], hættr Vindum, gerði enn átta styr[2]; styrkr vörðr verðúngar[3] gekk at virki. Greifar máttot banna Óleifi sinn bæ, Kantaraborg; prúðum Pörtum fèkkst margt sorgar port[4].

1) hermaðr. 2) bardaga. 3) hirðmanna konúngr. 4) Partar, fólk frá Skutlandi, fellu mjög, er þeir leituðu undankomu úr borginni.

Bls. 53, 1.

Sami: Úngr konúngr vann ótrauðr Englum rauðar skarar[1]; brúnt blóð kom endr á branda í Nýjamóðu. Danskr herr féll, er dörrum[2] dreif mest at Óleifi. Nú hefik taldar níu orrostur, ógnvaldr austan[3]!

1) höfuð: gerði Englum rauð höfuð, þ. e. feldi Engla í bardaganum. 2) spjótum. 3) Norðmanna kappi.

Bls. 53, 2.

Sami: Öld enskrar ættar[1] máttut bægjast við þér, víðfrægr vísi, þar er tókt við vægðarlausum gjöldum. Gunnar þollar[2] guldut[3] sjaldan döglíngi goll[4]; ek frá, stór þíng[5] fóru stundum ofan til strandar.

1) enskir menn. 2) menn. 3) guldu ei. 4) gull. 5) gripir.

Bls. 54, 1.

Sami: Tögr[1] var fyldr fólkveggs[2] drífa-hreggi[3] í fögrum Hríngsfirði; lið hélt þíngat[4], sem hilmir mælti. Hann lét brotna hátt ból[5] á Hóli, (er) víkíngar áttu; þeir báðut[6] sér slíks skotnaðar[7] síðan.

1) tugr. 2) skjaldar-. 3) orustu, þ. e. tíunda orustan var háð. 4) þángað. 5) kastalann. 6) báðu ei. 7) slíkrar útreiðar.

Bls. 54, 2.

Sami: Ólafr, vantu ellifta styr, þar er jöfrar féllu í Gislupolla; úngr komtu af því þíngi, þollr[1]. Ek frá þat víg, snarla háit fur bæ Viljálms, tryggs jarls, víttu[2] hjálma; tala mín er (at) telja þat.

1) mk. 2) hafa skaddað.

Bls. 55, 1.

Sami: Tírfylgjandi[1] rauð ylgjar[2] tönn[3] tólfta sinni; mönnum varð lagit fjörbann[4] í Fetlafirði.

1) hinn frægðarfúsi konúngr. 2) úlfs. 3) átti orustu. 4) ættlaðr dauði.

Bls. 55, 2.

Sami: Snjallr þrænda drottinn! (þú) vant þrettánda kunnan styr sunnarla í Seljupollum; þat var flótta böl[1]. Gramr, genginn gjörva[2] upp í gamla Gunnvaldsborg um morgin, lét of fenginn[3] jarl: sá hét Geirfiðr.

1) tjón flottamanna. 2) skjött. 3) handtok.

Bls. 58.

Óttar: Úngr ógnteitr[1] jöfurr! náðut at eyða Peitu; ræsir! reynduð steinda[2] rönd[3] á Túskalandi.

1) glaðr í bardaga. 2) málaðan. 3) skjöld.

Bls. 59.

Sighvatr: Mæra hilmir, málms munnrjóðr[1], er komt sunnan, vann gáng[2] upp at Leiru, þar er gamlir geirar[3] sprúngu. Varrandi (svå heitir bær á bygðu Peitulandi fjarri sjó) varð brendr fur[4] víga njörðum[5].

1) sá sem gerir sverðseggina rauða, hermaðr. 2) gekk. 3) sverð. 4) af. 5) hermm.

Bls. 60.

Hildr: (þèr) hafnit[1] nafna Nefju[2], rekit nú horskan hölda barma[3] gand[4] or landi; hví bellit því[5], stillir? Íllt er at ýlfast[6] við slíkan úlf Yggs valbríkar[7]; muna[8] hógr[9] við hjarðir hilmis, er hann gengr til skógar[10].

1) rekið burt. 2) Hrólf. 3) hörðíngja. 4) varg, útlægan. 5) hví farið þèr slíku fram. 6) fjandskapast. 7) Úlf skjaldar, berserk. 8) hann mun ei verða. 9) vægr. 10) fer í útlegð.

Bls. 62, 1.

Þórðr Kolbeinsson: sjá 3. B. 30. bls.

Bls. 62, 2.

Sami: sjá 3. B. 31. bls.

Bls. 63.

Sighvatr: Ok Knútr sló Aðalráðs sonu senn, eða ok útflæmdi þó hvern.

Bls. 66, 1.

Óttar: Valfasta[1] veðr-örr[2]! þú bjótt[3] två knörru vestan; þópti[4] skjöldúnga! èr[5] hafit opt hætt í ótta[6]. Strángr straumr á unnum[7] náði[8] ángra kaupskipum, ef verra erríngar lið[9] stæði[10] innan borðs.

1) sverðs. 2) þú hergjarni konúngr. 3) bjóst. 4) vinr. 5) þèr. 6) gengið í háska. 7) höfum. 8) hefði náð. 9) óknárra lið. 10) hefði staðið.

Bls. 66, 2.

Sami: Eigi hræddust (þèr) ægi, er fórut (um)

stóran sjá; engi allvaldr aldar[1] of-getr[2] nýtri drengi. Niðjúngr[3] Haralds! opt var neytt fars[4], en flaust hratt af sèr brattum forsi[5], áðr hittut miðjan Noreg.

1) konúngr. 2) fær. 3) niðji. 4) reynt á skipið. 5) öldum.

Bls. 69, 1.

Sighvatr: sjá 3. B. 16. bls.

Bls. 69, 2.

Sami: sjá 3. B. 17. bls.

Bls. 72.

Óttar: Bræðir[1] bengjálfs[2] blágjóða[3], gnægðr skatti[4]! tóktu skeið Hákonar með skreyttu reiði, ok þá[5] sjálfa. Þróttar[6] þíngs[7] mágrennir[8]! Úngr sóttir þú híngat áttlönd, þau er áttuð; máttit jarl standa fur því.

1) sá sem gefr bráð. 2) bloðs. 3) svarta kjóa, þ. e. hrafna. 4) sá sem hefir gnægð af fè. 5) mennina. 6) Óðins. 7) orustu. 8) sem seðr hrafn, hermaðr.

Bls. 73.

Sighvatr: Ríkr, frægðargjarn konúngr kvað sèr nauðir[1] at sækja fund Hákonar í fornu Sauðúngs sundi. Stráugr úngr þengill hitti þar þann jarl, er var annar æztr ok gat[2] bezta ætt á danska túngu[3].

1) nauðsýn á vera. 2) átti. 3) á Norðrlöndum.

Bls. 89.

Sami: Eitrs fiskr[1] gekk oss at óskum, sem vèr höfum leitat at teygja leygjar[2] orm[3] or lýngvi lýsu vángs[4]. Atrennir[5] lèt aungulgripinn[6] annan hánga agngálga[7]; mèr hefir hagnat[8] vel at egna[9] örriða[10].

1) áll. 2) sjóar. 3) ál. 4) úr vatninu. 5) fiskimaðr. 6) tók með aungli, veiddi. 7) fisk; *hángi*, sá sem hángir, *agngálgi*, aungull. 8) tekist. 9) veiða. 10) sjá 5. B. 233. bls.

Bls. 90, 1.

Sami: Alltíginn meiðir myrkblakks tjalda drasils[1], hlýð mínum brag, því ek kann yrkja; þú mátt eiga eitt skáld. Þótt (þèr) öllúngis[2] nítit[3] lofnu[4] annarra skálda, fæ ek þèr, allvaldr, hróðrs hlít[5] at hváru[6].

1) *tjalda drasill* (hestr), skip, þess *meiðir*, herkonúngr. 2) öldúngis. 3) neitið. 4) lofi, lofkvæðum. 5) nægiligt lof. 6) samt.

Bls. 90, 2.

Sami: Sóknar njörðr[1]! ek tók lystr[2] við þínu sverði: sá er minn vili; nè ek lasta (þat) síðan: þat var leyfð[3] iðn. þollr linns blóða látrs[4], höfum báðir ráðit vel: fèkktu hollan húskarl, en ek lánar drottinn, góðan mèr.

1) herkonúngr. 2) fús. 3) heiðarlig. 4) *linns blóði*, orms broðir, ormr, h. *látr*, gull, mk.

Bls. 90, 3.

Sami: Ek mun heitinn[1] gjörbænn[2] gunnar gamms teitandum[3], ef ek bið nú felda[4]; vèr þágum áðr ægis eld[5]. Engjar lýru láðþverrandi[6], veit þú enn hálfa laudaura afgánga af knerri; ek hefi sjálfr kraft[7].

1) kallaðr. 2) þrábæninn. 3) af mönnum. 4) um vararfeldina, landaurana. 5) gull. 6) þú örláti konúngr; *engjar lýra* (lúra), ormr, h. *láð*, gull. 7) krafið.

Bls. 94.

Hálfgjörr inni[1] allvalds brunnu við sjálfa Nið; hykk[2] at eldr felldi sal; eimr[3] skaut hrími[4] á her.

1) hús. 2) eg hygg. 3) eldr. 4) eisu.

Bls. 97, 1.

Sighvatr: Siklíngr veitti fírum mikla sókn, þar er (hann) sótti í höfn at Sveini; rautt blóð fèll á róða rein[1]. Snjallr konúngr, sá er olli þeirra fundi, hèlt sínum (skipum) eirlaust[2] at, en Sveins liðar[3] bundu saman lið[4].

1) skipið. 2) vægðarlaust. 3) menn. 4) skip sín.

Bls. 97, 2.

Sami: þat er of-kunnt[1], hve nær jarli kennir eggja frosts[2] lèt of-lagðan Karlhöfða fur austan Agðir.

1) kunnugt. 2) orustu, herkonúngr.

Bls. 98, 1.

Sami: Vara[1] svinnhuglum[2] gunn-gjóðs reifum[3],

Sveini uð Óleifi, at frýja gildrar hríðar sverðagnýs[4]; því at hvârirtveggju seggir áttu sín[5] kvistíngar kostu[6], þar er sóttust; herr komat í verra stað.

1) ekki var. 2) hraustum. 3) hermönnum. 4) orustu. 5) sèr. 6) komust í höggfæri.

Bls. 98, 2.

Sami: Teitr sá ek svalar brynjur falla okkr um herðar í ítru allvalds liði; þá var harðr hjördynr. En mín svört skör[1] falsk[2] und hinn valska hjálm, at fleina flug[3]; sessi[4]! ek vissa okkr svâ gjörva[5] við her[6].

1) hár. 2) fólst. 3) í orustunni. 4) felagi. 5) búna. 6) í flokkinum.

Bls. 99, 1.

Sami: Gylt staung óð, þar er greiðendr göndlar serks gnýss[1] gengu und merkjum reiðir í böð[2] með göfgum ræsi. Þeygi[3] vas[4] á þessum strengjar jó[5], fur málma kveðjur[6], sem mær bæri mjöð heiðþægum[7] hilmis.

1) liðsmenn. 2) orustu. 3) ekki. 4) var. 5) skipi. 6) bardagann. 7) hirðmönnum.

Bls. 99, 2.

Sami: Vèr drifum reiðir hvatt upp á skeiðir; roðnir brandar klufu röud, en heyra mátti hátt vâpnabrak. En sárir bændr gengu fur borð, þar er börðust ört: úfár nár flaut við eyri: búin skip fengust.

Bls. 100, 1.

Sami: Öld vann[1] ossa[2] skjöldu rauða, þá er komu þíngat[3] hvítir: þat var auðsætt hríng-hljóm-miðluðum[4]. Hykk úngan gram gerðu gánga[5] þar upp í skip, en vèr fylgðum; gunn-svörr[6] fèkk blóð-sylg[7], þar er sverð slæðust[8].

1) þannig Ilk.; gerði. 2) vora. 3) þángað. 4) mönnum. 5) þann. Ilk. 6) hrafn. 7) drykk. 8) urðu sljof.

Bls. 100, 2.

Sami: Sjálfr Sveinn bað harðliga skeina[1] svartar kylfr[2]; áðr var hânum nærr róit í øra auðvan[3]: þá er

fengum gjört hrafni til góðs, en herr lèt höggvit hræ svörtum yggs gjóði[4] of skeiðar stafna.

1) höggva. 2) stefni, hnýfla. 3) þá var komið í óefni fyrir honum. 4) hrafni.

Bls. 101.

Bersi Skáldtorfuson: Snarreki gunnar[1] bað þenna hróðrs hagkennanda[2] líða[3] heilan, en vèr unnu svarat[4] slíku[5]. Trauðir hapts[6], seldum (vèr) knarrar úthauðrs[7] elda[8] boða[9] þau orð kynstórs[10], er ek keypta at brynju við[11].

1) hermaðr, Ólafr konúngr. 2) skáldið, mig. 3) fara, sigla. 4) svöruðum. 5) hinu sama. 6) með því eg vildi ei láta hepta för mína. 7) sjóar. 8) gulls. 9) Ól. konúngi. 10) nl. konúngsins. 11) nl. konúngi. Meiníng síðara vísuhelmíngs er hin sama sem í fyrra helmíngi: eg svaraði konúngi hinum sömu orðum, sem hann ávarpaði mig.

Bls. 102, 1.

Sami: Ek hefi sènar stórar raunir Sveins; við voru saman, þar er bjartar svaltúngur rekníuga[1] súngu snart. Ek mun eigi síðan fylgja út manni, helz at hvárum kosti dýrra hranna elgs hríðboða[2].

1) sverðs oddar. 2) *hranna elgr,* skip, h. *hríð,* sjóorusta, h. *boði,* hermaðr (Sveinn konúngr), nfl. ágætara, en þessi herkonúngr er.

Bls. 102, 2.

Sami: Sveigir sára linns[1]! ek krýp þèr eigi svå til handa (búum í ári ólítinn ata audr[2]), at ek úngr heiðmildr[3] herstefnir, hafna, nè ek þá leiðumst hollvini mína; ek kunna þar þinn þraungvi[4].

1) sverðs. 2) í ár bý eg úti á stóru skipi, þ. e. eg er á herskipi (Ólafs konúngs í fjötrum). 3) fègjöfull. 4) mótstöðumann.

Bls. 104, 1.

Sighvatr: Ek get þess meirr[1], at harða margr morðárr[2], sá er fór norðan, missi heimkvàmu í þeima[3] hörðum styr[4]. Margr sunda sunnu[5] ver[6] sökk til grunna af samknúta blakki[7]; satt var, at (vèr) mættum Sveini úti.

1) enn fremr. 2) liðsmaðr. 3) þessum. 4) bardaga. 5) gulls. 6) maðr. 7) skipi.

Bls. 104, 2.

Sami: Snotr innþrænzk mær frýrr[1] oss eigi í ári[2], þó at lið konúngs væri minna; ek hugða gjört snertu svå[3]. Heldr mun brúðr hafa þá drótt at háði, ef aðratveggju skyldi, er sótti fram skeggi[4]; (vèr) ruðum skers fold[5].

1) bregðr. 2) í ár. 3) so harða hrið. 4) hneig í gras. 5) sjóinn.

Bls. 104, 3.

Sami: Afli konúngs vex, þar er Upplendíngar vilja efla þenna þilblakks[1] sendi[2]; Sveinn, (þèr) funnut[3] þat. Raun er hins, at Heinir megu vinna fleira, en drekka öl fólkrekks[4]; þeir æxla[5] hrælinns fors[6].

1) skips. 2) Ólaf konung. 3) funduð. 4) þann. Hk.; konúngs. 5) þann. Hk.; auka. 6) blod, þ. e. þeir eru hraustir bardagamenn.

Bls. 109.

Sami: Unnar eykja loptbyggvir[1], (þú) mátt leggja[2] þann landrètt, er skal standast í miðli allra manna liðs.

1) *unnar eykr, skip,* h. *lopt,* lypting, h. *byggvir,* sa sem er í lypting skipsins, hèr, herkonungr. 2) setja.

Bls. 135, 1.

Sami: Áðr hefi ek átt gott við alla góða stallara ógndjarfs grams, þá er hvarfa[1] fur knè orum drottni. Björn, þú átt opt at árna mèr góðs at[2] vísa[3]; gunníss-rjóðr[4], meguð of-ráða gott, því at kunnið vel.

1) gánga. 2) hjá. 3) konúngi. 4) mk.

Bls. 135, 2.

Sami: Ek var opt kátr í vâsi, þá er örðigt veðr skóf vindblásin segl vísa[1] á Strindar fjörðum. Kafs hestr[2] óð á kostum[3]; kilir ristu haf Lista, þá er lètum skeiðr eisa undan út á sundi.

1) konúngs. 2) skipið. 3) skeiði.

Bls. 136, 1.

Sami: (Vèr) lètum skip snjalls skjöldúngs skolla[1] tjöldut við ey, öndverdt sumar, úti fur ágætu landi. En í haust, þá et[2] hagþorns hestar[3] sporna á ekkils mó[4], hlýt ek at ríða; fèkk[5] ýmissar[6] iðir[7].

1) fljóta. 2) eð, er. 3) skipin. 4) sjóinn. 5) eg legg fyrir mig. 6) ýmsar. 7) iðnir.

Bls. 136, 2.

Sami: Allsvángr jór renn[1] lángar götur til hallar (um) aptanskæru[2]: hófr kná slíta[3] völl; höfum lítinn dag. Nú er þat er blakkr berr mik um bekki[4], ferri[5] Dönum; fákr drengs laust fæti í díki; nú mætast dægr.

1) rennr. 2) í rökkrinu. 3) slítr. 4) læki. 5) fjærri.

Bls. 136, 3.

Sami: Prúðar ekkjur[1] munu líta út; fljóð sjá reyk[2], hvar ríðum allsnúðula[3] ígegnum Rögnvalds bý. Keyrum hross, svá at hugsvinn konan heyri innan or húsum harða hesta rás lángt at garði.

1) konur. 2) joreyk. 3) allhart.

Bls. 151, 1.

Óttar: Lýtandi[1] ifla[2] folds[3] branda[4] hefir um goldit ljótum landráðandum allar umstillíngar[5]. Herskorðandi[6], þú lèzt forðum Heiðska jöfra hafa mundángs[7] laun, þá er sættu meinum við þik.

1) eyðandi. 2) hauka-. 3) handar. 4) — elda, gulls, 5) vélræði. 6) hermk. 7) mátulig.

Bls. 151, 2.

Sami: Böðvar[1] þreytir[2], (þèr) hafið rekna braut döglínga or landi; branda rjóðr[3], þinn þrekr[4] fannst meirr enn þeirra. Hverr stökk ferri[5] þèr, konúngr, sem þjóð of-þekkti[6]; en eptir heptuð jer[7] orðreyr[8] þess, er sat norðast.

1) orustu. 2) hermk. 3) hermk. 4) þrek. 5) fjærri. 6) vissi. 7) þèr. 8) tungu.

Bls. 152.

Sami: Nú ræðr þú fur þeirri fold, er fimm bragn-

íngar hèldu forðum; guð remmir[1] þik miklu gagni[2]. Breið ættlönd austr til Eiða eru und þèr; aungr[3] göndlar elda[4] slöngvir[5] sat áðr at slíku láði.

1) styrkir. 2) sigri. 3) einginn. 4) sverða. 5) hermk.

Bls. 185, 1.

Sighvatr: Sit þú nú heill mála, Ólafr konúngr, unds[1] finnumst hèr meirr: en ek kem aptr (að) vitja hallar þinnar. Skáld biðr hins, at hjálmdrífu[2] stafr[3] haldi lífi ok þvísa[4] landi; endist leyfð[5]: ek lýk nú vísu.

1) uns. 2) orustu. 3) hermk. 4) þessu. 5) lof.

Bls. 185, 2.

Sami: Nú eru mælt þau orð, konúngr, er of-varða oss alls mest flestra mála; en kunnum skil meir fleiri[1]. Geðharðr konúngr, guð láti þik gæta þinnar jarðar, þvíat þú ert til borinn; víst hefig þann vilja.

1) nfl. mála.

Bls. 185, 3.

Sami: Vàtr lèt ek dreginn valtan karfa[1] til Eiðs; óðnmst aptrhvarf[2], þvíat vèr stiltum svá til glæps[3] á báti. Taki hanga herr[4] hlægi-skip[5]; sákat ek[6] verra far. Ek lèt hætt til á hafs hrúti[7]: betr fór, en ek vætta[8].

1) ferjubát. 2) eg var orðinn hræddr, að eg mundi ekki komast heim aptr. 3) hættum oss svo. 4) tröll. 5) þann hlægiliga bát. 6) eg sá ekki. 7) bátnum. 8) bjóst við.

Bls. 186, 1.

Sami: Vara furst reiðr[1], er ek rann tólf rastir[2] ok eina um skóg frá Eiðum; maðr[3] veit, at ek mæti[4] meini. Hykk[5], gengum þó hvatt á fót þíngat[6] þann dag; en sár fèll flekkum[7] á hvára il[8] konúngs manna.

1) gistíng. 2) mílr. 3) þann. Ilk. 4) mætti. 5) eg hygg. 6) þángað. 7) í flekkjum. 8) báðar iljar.

Bls. 186, 2.

Sami: Ek rèð nenninn[1] at hæfa[2] til Hofs; hurð var aptr: ek setta niðrlútr inn nef, en ek spurðumst[3]

fur utan. Ek gat[4] fæst orð af fyrðum; heiðnir rekkar hnektumst[5], en þau sögðu heilagt; ek bað flögð deila við þau.

1) kappsamr. 2) rata, koma. 3) kvaddi dyra. 4) fékk. 5) hnektu mér.

Bls. 187, 1.

Sami: Ekkja[1] kvað: gakkattu[2] inn lengra, hinn armi drengr! við erum heiðin, ek hræðumst við reiði Óðins. Ótvin[3]! óþekk rýgr[4], sú er hnekkði mèr sem úlfi, kvaðst eiga álfa blót inni á bæ sínum.

1) konan. 2) gáktu ekki. 3) sama sem *ottvin, áttvin, ættvin,* þ. e. vinr manna, *konúngr,* samanb. bls. 190, 1. 4) kona.

Bls. 187, 2.

Sami: Nú hafa þrír samnafnar hnekkt (mèr); þeir heinflets[1] þollar[2], er settu hnakka við mèr, bella þeigi tíri[3]. Sjámst þó hitt[4], at hverr hafskíðs hlæðir[5], er heitir Ölver, muni síðan alls mest reka út gesti.

1) sverðs. 2) menn. 3) leita eigi sæmdar sinnar. 4) þó er eg hræddr um. 5) maðr.

Bls. 187, 3.

Sami: Síðan fór ek at finna þann báru bliks brjót[1], er bragnar lètu[2] miklu vildastan[3]; ek vætta[4] mèr friðs. Gerstr[5] grefs[6] gætir[7] leit laust við mèr; þá er hinn versti illr, ef sjá[8] er hinn bazti[9]; lítt reiði ek[10] lof lýða.

1) mann. 2) kváðu. 3) beztan. 4) vænti. 5) sá saunefndi. 6) páls. 7) bóndi. 8) þessi. 9) bezti. 10) held eg á lopti.

Bls. 188, 1.

Sami: Ek mista[1] Ástu burs[2] á leiðum fur austan Eiðaskóg, þá er æstag[3] ókristinn hal vistar. Ek fanka[4] son ríks Saxa[5]; ek var eitt kveld heitinn út[6] fjórum sinnum; þaðra[7] var aungr saðr[8] fur inni.

1) saknaði. 2) sonar, Ólafs konúngs. 3) ek bað. 4) fann ei. 5) Rögnvald Úlfsson. 6) mèr var vísað út. 7) þar. 8) sanngirni.

Bls. 188, 2.

Sami: Sendimenn Sygna grams[1], þeir er sóttu[2]

með sagnir[3] siklínga, hafa átt sèr mikla för fur hendi. Spörðumst fæst[4], en fanng[5] furða[6] eru stór við gaungr[7]; nýtr vörðr Noregs rèð því, er fórum þinnig norðan.

1) Noregs konúngs. 2) foru. 3) erindi. 4) vèr hlífðum oss eigi. 5) erfiðismunir. 6) fyrða. 7) í ferðalagi.

Bls. 188, 3.

Sami: Drengjum varð drjúggengit á leiðum Eiðaskógs austr til jöfra þrýstis[1]; drengr magnar lof þengils. Skyldit[2] mèr hnekkt af hlunns bekkjar[3] runnum[4] (ens) dýrliga hilmis[5], áðr ek kom finna minn mildan drottinn.

1) jarls. 2) skyldi ekki. 3) skips. 4) mönnum. 5) jarls.

Bls. 189, 1.

Sami: Konan! þessi hin svörtu íslenzk augun hafa vísat oss brattan stíg lángt at björtum baugi. Mjöðnannan[1]! sá minn fótr hefir fulldrengila[2] gengit á fornar brautir, ókunnar þínum manni.

1) kona. 2) -giliga.

Bls. 189, 2.

Sami: Hirðmenn, þeir er grenna[1] bens svan[2], búa hilmis sal hjálmum ok bryujum; hèr sè ek beggja kost á veggjum. Þvíat eingi úngr konúngr á hrósa dyggra húsbúnaði; höll er dýr með öllu.

1) fæða. 2) hrafn.

Bls. 190, 1.

Sami: Hresslyndr[1] jöfur! ek bið hugstóra verðung[2] heyra, hve ek þolda vás; gerðag þessar vísur um för. Ek var sendr í hausti upp af svanfángs[3] öndrum[4] í lánga för austr til Svíþjóðar: síðan svaf ek fátt.

1) hugrakkr. 2) hirð. 3) svanvángs, sjóar. 4) skipum.

Bls. 190, 2.

Sami: Hinn ítri Ólafr! ek lèt haldit málum við yðr hugat[1] ok rètt; konúngr, hittag ríkan Rögnvald. Ek deilda harða mörg mál hins milda múlma vörðs[2], er ek heyrða greiðar tölur[3] heiðmanns[4] í Görðum[5].

1) trúliga. 2) Ólafs konungs. 3) ræðr. 4) hirðmanns. 5) frá Garðanki.

Bls. 190, 3.

Sami: Rínar sólar[1] sökkvir[2]! jarla nefi[3] bað þik halda vel hvern sinn húskarl, þann er híngat árnar[4]. En þat er jafnvíst, (at) hverr þinna drengja, Lista þengill, er vill sinna[5] austr, á þar hald und Rögnvaldi.

1) gulls. 2) óvinr, Ólafr konúngr. 3) niðji, Rögnvaldr jarl. 4) ferðast. 5) fara.

Bls. 191, 1.

Sami: Fylkir! er ek kom vestan, rèð[1] flest fólk, sem Eiríks ætt[2] áðr um hvatti[3] þeirra svika við sik. En ek kvað yðr eins stóðust[4] bróður-lið Úlfs frænda[5], at því er (þèr) náðut jörð jarla[6], þá er tókt af Sveini[7].

1) áleit. 2) Ólafr Eiríksson, Svíakonungr. 3) hefði verið upphafsmaðr. 4) riða á. 5) Rögnvalds jarls Úlfssonar. 6) Noregi. 7) jarli Hákonarsyni.

Bls. 191, 2.

Sami: Spakr Úlfr[1] lèt tekit sætta málum meðal ykkar beggja; fengum þau svör: leggit þit sakar. Rögnvaldr, rýrir þjófa aldar, lèt þèr gefit, sem þar væri reknar eingar heiptir[2] riptar[3].

1) faðir Rögnvalds jarls. 2) að aungvar hefndir kæmu fram. 3) fyrir friðrofið.

Bls. 193.

Sami: Ríkr konúngr! skaltu halda fast sáttum við ríkan Rögnvald nátt og dag; hann er þýðr af þinni þörf[1]. Þínga kennir[2]! ek veit þik eiga þann vin miklu beztan á Austrvegu alt með rauða salti[3].

1) er þèr velviljaðr í nauðsyn. 2) konúngr. 3) þeim djúpa sjá, eystra salti.

Bls. 195.

Ólafr konúngr helgi: Ek stóð ok ság á sprakka af haugi, meðan fagr blakkr bar brúði; augfögr kona lèt oss missa yndis. Góðlát vala slóðar[1] Gefn[2], snarlig

konan keyrði eyk[3] or garði; en eitt mein sækir hvern jarl[4].

1) handar. 2) kvk. 3) hestinn. 4) mann.

Bls. 214.

Arnór jarlaskáld: Aungr mann[1] und skýranni[2], øri[3] Einars hlýra[4], lèzt[5] gjörr geðfrækn[6] at verja grund ok til sækja.

1) maðr. 2) himni, á jörðu. 3) ýngri. 4) bróður Einars, þorfinni. 5) var alitinn. 6) hraustari.

Bls. 241.

Sighvatr: Jálks[1] bríktöpuðr[2]! ek vissa einn annan líkan þèr, sá hèt Guðbrandr; gumna gætir[3] rèð víðt landi. Ormláðs[4] hati! ek kveð ykkr þykkja báða jafna; hinn linnsetrs[5] lægir[6] lýgr, er telst[7] betri at sèr.

1) *jálks* (Óðins) *brík*, skjöldr. 2) hermk., Erlingr. 3) sá höfðingi. 4) gulls. 5) gulls. 6) maðr. 7) segist vera.

Bls. 273.

Arnór jarlaskáld: Þat gengr í ætt[1], er Ýngvi[2], sá er fremstr er manna, brendi rann Upplendínga; þjóð galt ræsis reiði. Öflgar aldir[3] vildut[4] hlýða gagnprýðanda[5], áðr stýrt var til váða: gálgi fekkst grams dólgum.

1) það mun verða víðfrægt. 2) konúngr. 3) menn. 4) vildu ei. 5) konúnginum.

Bls. 282.

Einar þveræingr: Ernmst[1] trautt[2], at láta Grímsey lausa; gramr er gjarn at arna[3] um[4] fleyja tröð[5]: reiði konúngs er oss leið. Höldum vèr hólmgerðar[6] nagla[7] fur hildar stýri[8]! hann er dýrr konúngr: hilmir fremst[9] peitu[10] hagli[11].

1) mer er. 2) nauðugt. 3) fara. 4) getg., fyrir *und.* 5) sjóinn. 6) sjóar. 7) eyunni. 8) konúnginum. 9) er frægr af. 10) spjóts; getg. fyrir *pettu.* 11) bardögum.

Bls. 292.

Sighvatr skáld: Hún[1]! hinn ítri alldáðgöfugr Knútr hefir skrautliga búnar báðum okkr hendr, er

1

fundum hilmi. Hann gaf þèr mörk gulls, eðr meira, ok bitran hjör, en mèr hálfa. Margvitr guð ræðr sjálfr öllu gjörva.

1) Bersi.

Bls. 293.

Sami: Allframir jöfrar hafa færð Knúti út höfuð sín norðan or miðju Fífi: þat vàr friðkaup. Hann Ólafr seldi aldri engum[1] manni svâ haus í þvísa[2] heimi; hinn digri[3] vá opt sigr.

1) nokkrum. 2) þessum. 3) Ólafr konúngr.

Bls. 349.

Sami: Lýngs fiskr[1] flugstyggs Tryggvasonar bar gelnar[2], roðnar mölnu gulli[3], til fengjar; guð vildi svà. Ólafr hinn digri lèt annan Vísund, hála[4] búinn, sporna á unnir; lögr þó[5] drjúgt dýrshorn.

1) ormr, dreki. 2) granir, skolta. 2) gullbúnar. 4) vegliga. 5) þvoði.

Bls. 350.

Orðsæll Ólafr knýr Vísund norðan und árum; annar gramr sunnan brýtr unnheim[1] dreka úti.

1) sjóinn.

Bls. 351, 1.

Sighvatr: Knútr var und himnum[1]. Ek hugg, at frètt, hug duga vel ætt Haralds[2] í her. Ólafr, ársæll jöfurr, lèt lið[3] fara lýrgötu[4] suðr or Nið.

1) stef, sem á saman við: *höfuðfremstr jöfurr*; sjá bls. 358. 2) Ólafi helga Haraldssyni. 3) skip sín. 4) um sjóinn.

Bls. 351, 2.

Sami: Svalir kilir þurðu[1] með gram norðan til slètts Silunds[2]; þat namst[3]. En Önundr ferr með annan her Sænskan at há[4] á hendr Dönum.

1) skunduðu. 2) Sælunds. 3) var kunnugt. 4) í orustu.

Bls. 352.

Sami: Bergr! (við) höfum minnst margan morgun, hve ek lèt börð[1] fest við hinn vestra arm Rúðuborgar í för fyrða.

1) skipstafna.

Bls. 353, 1.

Sami: Ek varð spyrjast fyrir utan, áðr ek fèkk annspilli[1] Jóta stillis[2]; herr[3] sá melld[4] húsdyrr fyrir höldi[5]. En áttúngr[6] Gorms[7] knátti lúka vel oru[8] eyrindi í sal; ek ber opt járnstúkr[9] á armi.

1) að tala við. 2) Knút konúng. 3) menn. 4) læst. 5) mèr. 6) ættíngi. 7) Knútr. 8) voru. 9) brynermar.

Bls. 353, 2.

Sami: Örr Knútr, sá er alt hefir úti, ok Hákon tegast[1] gjörva[2] Ólaf fjörvaltan[3]; ek mun kvíða konúngs dauða. Haldist vörðr[4], þó at Knútr ok jarlar vildit varla. Ef hann kemst sjálfr undan, (þat) er dælla fundi[5] first á fjalli.

1) tjást, segjast. 2) gera. 3) feigan. 4) konúngrinn. 5) getgáta; meiníngin er: það feingi mer meiri gleði, en þó jeg mætti vin minum á öræfum uppi.

Bls. 353, 3.

Sami: Átti allframr jarl[1] at sætta Ólaf ok gamla bændr, þá er optast tóku af því máli[2]? þeir[3] hafa fyrr keypt höfðum[4], en Hákon (hafi) bundit saman heiptir at meira fári; kyn Eiríks[5] er framt[6].

1) Hakon. 2) vildu eingum sáttum taka. 3) bændurnir. 4) skipt um höfðíngja, tekið Knút fyrir Ólaf. 5) Hakon jarl Eiríksson. 6) ágætt.

Bls. 354.

Sami: Knútr var und himnum. Hèrr ferr austan fríðr fráneygr[1] niðr Dana fylkis[2]. Viðr[3] skreið vestan; sá (viðr) var glæstr, er bar andskota[4] Aðalráðs[5] út þaðan.

1) snareygðr. 2) Knútr. 3) skipin. 4) motstöðumann. 5) Knút konúng.

Bls. 355.

Sami: Ok drekar landreka[1] báru blá segl við rá í byr; för döglíngs var dýr. En þeir kilir[2], er komu vestan, liðu um brimleið til Limafjarðar.

1) konungsins. 2) skip.

Bls. 358.

Sami: Snarir drottnar gátut[1] spanit[2] Danmörk undir sik söknm herfarar. Þá lèt hlöðr Dana[3] Skáney skarpla[4] herjaða. Höfuðfremstr jöfurr[5].

1) gätu ei. 2) dregið. 3) Ólafr konungr. 4) harðliga. 5) stef, sjá bls. 351, 1.

Bls. 359.

Sami! Ílendr Jótlands jöfurr lètat[1] etast af[2]; ætt manna[3] fannst at[4] því[5]. Hlífskjöldr Dana vildi hafa fæst rán foldar. Höfuðfremstr jöfurr.

1) lèt ekki. 2) þann. Hk. og Fagrskinna; *etast af*, taka frá sèr arfleifð sína, Danaveldi. 3) mönnum. 5) þann. Hk. og Fagrsk. 5) þótti mikið koma til þess.

Bls. 362.

Óttar svarti: Sókna örr siklíngr! þú hnekktir Svíum, en ylgr[1] fekk mikla úlfs beitu[2], þar er heitir áin helga. Ygr[3] ógnar stafr[4]! hèltu láði við kyn heima fyrir tveimr jöfrum, þar er hrafn nè svalta[5]; hvatráðr ertu.

1) vargr. 2) bráð. 3) ógrligr. 4) hermaðr. 5) svalt ekki.

Bls. 363.

Þórðr svartaskáld (*Sjáreksson*)*:* Ólafr Egða drottinn, átti þrimu stála[1] viðr ágætan Jóta öðlíng, þann er klauf hrínga. Nær[2] Skánúnga gramr[3] skaut skarpt á móti hánum; sonr Sveins varat slær[4] at reyna; úlfr þaut of hræfi.

1) orustu. 2) knár. 3) Knútr. 4) sljór.

Bls. 371.

Hárekr or Þjóttu: Ríuleygs[1] láð[2]! ek hefi ráðit at ríða hèðan mínum laungum leiðar[3] dynmari[4], heldr en gánga, þótt Knútr, leggfjötrs[5] lundr[6], liggi herskipum úti í Eyrarsundi; þjóð kann[7] kerski[8] minni.

1) gulls. 2) kona. 3) sjóar. 4) lángskipi. 5) armhrings. 6) mk. 7) þekkir. 8) vaskleik.

Bls. 373.

Sami: Skjótum eik[1] fyrir utan læ cybaugs[2]; lækkat

ek[3] Lundar ekkjur[4] hlæja at því, ifla[5] flausts[6] jörð[7]! at ek þyrða ei á hausti fara aptr vali krapta[8] á Fróða flatslóðar[9].

1) skipinu. 2) sjóar lána, brimlána. 3) ek læt ekki. 4) konurnar í Lundi. 5) hauks. 6) handar. 7) kona. 8) innviða þ. e. skipi mínu. 9) sjó.

Bls. 374.

Sighvatr: (Vèr) stallarar þínir erum komnir híngat heim; hygg at, jöfurr skatna: menn nemi mín mál, sem ek inni. Þjóðkonúngr, seg þú, hvar innan hafið hugðan mèr sess. Allr þinn skáli með seims þollum[1] er þekkr heimum.

1) hirðmönnum.

Bls. 375.

Sami: Knútr, mildr mætra hrínga, spurði mik, ef ek vilda (vera) hánum hendilángr[1], sem hugreifum Óleifi. Ek kvað einn drottinn sæma mèr senn; ek þóttumst svara at sönnu; hverjum guma er gjör gnóg dæmi.

1) gerast hans maðr.

Bls. 375, mismgr. 5.

Sami: Auðar mildr! látaþú[1] einn eið verða[2] alla jarðar ýta[2], þótt ek vera[3] seinni, en ek vilda. Era gengit fyrir þat mál[4], er þú lætr vándan her[5] mæla; flestum gram mun laung mannþörf; ek var gestr Knúts.

1) láttu ekki. 2) getgáta; meiníngin mun vera: hugsaðu ekki, að mèr fari sem öðrum, er hafa brugðizt þèr, þó eg kæmi seinna til þín, en eg hafði ætlað. 3) væri. 4) það mál er ekki fullsannað. 5) menn.

Bls. 376.

Sami: Fjandr þengils gánga þar með lausa sjóða; þjóð býðr opt höfgan málm[1] fyrir ófalan hilmis hans. Hverr veit sik innan í svörtu helvíti, ef selr sinn hollan harra við golli[2]; slíks er (þat) vert.

1) gull. 2) gulli.

Bls. 377, 1.

Sami: Kaup varð dapurt á himnum, þar þeir, er

belldu drottinrækt svikum[1], of-sóttu djúpan heim hás elds[2].

1) er sviku sinn lánardrottinn. 2) fóru í logandi helvíti.

Bls. 377, 2.

Sami: Húskarlar Hörða hilmis[1] gerðust þá of-vægir[2] jarli, er þægi[3] fè við fjörvi Ólafs. Hans há-leit hirð nam at verða fyrir því máli. Oss er dælla[4], ef vèr erum allir skírir um svik.

1) Noregs konúngs, Ólafs. 2) of-auðsveipir. 3) er þeir skyldu þiggja. 4) væri betra.

Bls. 378.

Sami: Þar standa sverð, búin gulli; vær leyfum[1] árar sárs sunda[2]: hylli herstillis[3] verðr hollust. All-valdr! ek tæka við, ef þú vildir gefa skáldi eitthvert; sendir víka elds[4], ek var endr[5] með þèr.

1) lofum, hrósum. 2) árar bloðs, sverðin. 3) konúngsins. 4) gulls, mk. 5) fyrrum.

FIMTA BINDI.

Bls. 1.

Sighvatr: Allvaldr Englands[1] býðr út sveitum, en vær fengum færra lið ok smærri skip; ek sè loftúng óttast lítt. Ráð eru ljót, ef landsmenn láta þenna kon-úng verða liðþrota; fè lætr ferð firða einorð[2].

1) Knútr. 2) fègjafir firra menn einurð og hollustu.

Bls. 2.

Sami: Flýja getr[1] enn; fjandr allvalds leggr oss frýju til handa, en gjalda fè[2]; ek verð fyrir æðru orði. Hverr þegn skal hafa sik miklu lengst, þótt gengi[3] hverri; svik þengils vina hvelfa (þeim) sjálfum upp[4].

1) má. 2) draga lið undan Ólafi með fègjöfum. 3) aðstoð annara. 4) sýna, hvílíkir þeir eru.

Bls. 5.

Þórarinn loftúnga: Knútr verr grund, sem gætir Grikklands[1] himinríki.

1) guð.

Bls. 6, 1.

Sami: Knútr er und sólar[1]. Minn siðnæmr[2] vinr fór þinnig[3] með mjök mikit lið. Fimr gramr færði ólítinn otrheims[4] flota út or Limafirði.

1) upphaf stefs. 2) siðlátr. 3) þángað, til Noregs. 4) sjóar.

Bls. 6, 2.

Sami: Mjök sökkrammir[1] Egðir ygðu[2] för örbeiðis sigrsvans[3] lana[4]. Allt grams lið[5] var framit[6] gulli: sjón slíks var sögu ríkari.

1) harðir í orustu. 2) ugðu. 3) hrafns. 4) — valkasta, þ. e. hermannsins, Knúts. 5) skip. 6) prýtt.

Bls. 6, 3.

Sami: Ok kolsvartir viðir hágjálbrs[1] liðu hart fram um haf fyrir Lista. Allt Eykunda sund suðr var bygt innan sæskíðum brimgalta[2].

1) hafs-skipin. 2) skipa.

Bls. 7, 1.

Sami: Ok griðfastir[1] friðmenn[2] liðu hvast[3] fyrir fornan haug Hjörnagla. Varat för örbeiðis[4] eyðilig, þá er stafnklifs[5] stóð[6] drifu fyrir Stað.

1) húsfastir, heimilisfastir. 2) hirðmenn. 3) fljótt. 4) hermk. 5) öldu. 6) skipaflotinn.

Bls. 7, 2.

Sami: Byrrömm[1] brimdrif[1] knáttu bera mjök lángar svángs súðir[2] fyrir Stim. Svalheims[3] valir[4] liðu svâ sunnan, at nýtr herflýtir[5] kom norðr í Nið.

1) þannig Hk. 2) byrðingar súðir, skip. 3) þann. Hk.; sjóar. 4) skipin. 5) hermk.

Bls. 7, 3.

Sami: Þá gaf snjallr njótr veg-Jóta[1] allan Noreg nefa[2] sínum[3]; ok megi[4] sínum[5] gaf (hann) Danmörk svana dals[6] dökksalar[7].

1) Jótlands, Knútr konúngr. 2) systrsyni. 3) Hákoni Eiríkssyni. 4) syni. 5) Hörðaknúti. 6) sjóar. 7) lund; eða *Danmörk, dal svana djúpsala* (sjáfar dal).

Bls. 9.

Hallvarðr háreksblesi: Bónar nökkva barkrjóðr[1], böðrakkr ýngvi[2], rèð einn Englandi ok Danmörku; friðr hófst at[3] beinni[4]. Odda leiknar[5] jálmfreyr[6] hefir ok þrúngit[7] und sik Noregi; málma hjaldrörr[8] þverrir haukum húngr.

1) *bónar nökkvi* (skip), brjóst, þ. *börkr*, brynja, h. *hrjóðr*, sá sem gjörir rauða (rjoðar), eða slitr (*hrýðr*) brynjuna, hermaðr. hermk. 2) konúngr. 3) þess. 4) greiðari. 5) valkyrju. 6) hermk. 7) þreyngt. 8) sá hergjarni konúngr.

Bls. 11.

Sighvatr skáld: Erlíngr, sá er rauð enn bleika arnar fót (íflaust er þat), rèð skjóta út eik[1] í móti jöfri. Skeið hans lá svá síðan síbyrð við skip siklíngs í miklum her; snarir fyrðar börðust þar sverðum.

1) skipi.

Bls. 12, 1.

Sami: Rakkr þengill hjó rekka; hann gekk reiðr of skeiðir; valr lá þraungt á þiljum; þúng sókn var fyrir Túngum. Bragníngr rauð breiðan borðvöll[1] fyrir norðan Jaðar; varmt blóð kom á víðan ægi; frægr konúngr vá[2].

1) sjó. 2) barðist.

Bls. 12, 2.

Sami: Öll skipsókn Erlíngs var fallin við þröm[1] Bóknar; úngr skjöldúngr vann[2] auða skeið fyrir norðan Túngur. Snarr lætrauðr[3] sonr Skjálgs[4] stóð lengi einn, fjarri vinum, í lyptíngu á sínu auðu skipi.

1) strönd. 2) gerði. 3) svikalaus. 4) Erlíngr.

Bls. 13, 1.

Sami: Geðstirðr Skjálgs hefnir[1] rèð eigi nefna sèr grið, þó at skúrir skógs gýgjar[2] væxi[3]. Verðar geirs[4]!

enn meiri ofrlıugi kemr nè síðan á glyggs varðkers[5] víðbotn[5], leygðan[6] gjálfri[7].

1) sonr, Erlíngr. 2) axar, vopna hríðir. 3) yxi. 4) hermenn. 5) getgáta: *glyggs* (vinds) *varðker* (geymslu ílát, lopt, himin), þ. *víðbotn* (víðr botn), jörðin. 6) umflotinn. 7) sjó.

Bls. 13, 2.

Sami: Lystr Erlíngr, sá er lengi geymdi vel jarðar (nè lamdist landvörn), bað örnu klóast öndverða: þá er snjallr Ólafr oftók hann sönnum málum, at sig[1] við Útstein; sá var áðr búinn illra ráða.

1) í bardaga.

Bls. 15, 1.

Sami: Erlíngr fèll: betri konr[1] bíðrat[2] dauða; en allríkr tapaðr bragnínga[3] olli slíku gagni[4]. Ek veit eigi allbrátt annan mann, þann er einn kunni at halda fullara[5] allan aldr at fjörláti[6].

1) maðr. 2) bíðr ei. 3) Ólafr konúngr. 4) vann þann sigr. 5) halda betr upp virðingu sinni. 6) til dauðadags.

Bls. 15, 2.

Sami: Vörðr Hörða foldar[1] er drepinn; Áslákr hefir aukit frændsekju[2]: fáir skyldu vekja styr svà. Eigi má hann níta[3] ættvígi; bornir frændr skyli bindast bræði; þar bítast fornu málin um[4].

1) Erlíngr. 2) vegið frændvíg. 3) neita. 4) það er gamall málsháttr.

Bls. 16, 1.

Ólafr konúngr helgi: Lítt mun herr glaðr í nátt fyrir Jaðri; vær unnum enn hætta gunnar gný[1], hrafn sleit beitu af ná. Ættgóðr Erlíngr beið andrán til árla[2]. Verstillir[3] hefir illa getit[4] hànum um-rof sætta.

1) bardaga. 2) of snemma. 3) konúngr. 4) goldið.

Bls. 16, 2.

Sami: Halrinn hvíti mun lítt glaðr í nátt fyrir Jaðri; vær unnum gunnar gný; hrafn etr af getnum[1] ná. Svà hefir mitt ràn getit[2] hànum öllúngis illa; ek gekk reiðr of skeiðar; jörð veldr manna morði[3].

1) feingnum. 2) gefizt. 3) jörðin þolir lengi, þó menn séu drepnir.

Bls. 17, 1.

Bjarni gullbrárskáld: Kálfr! vastu[1] austr við sjálfa Bókn, þar er vígdjarfr arfi Haralds[2] bað kosta vígs[3]; þitt kapp kynnist mönnum. Gátut[4] gríðar sóta[5] gólig[6] faung til jóla; þú vart[7] kendr fyrstr at fundi flettugrjóts ok spjóta[8].

1) þú varst. 2) Ólafr konúngr. 3) herða orustu. 4) feinguð. 5) úlfi. 6) goð. 7) varst. 8) í bardaganum.

Bls. 17, 2.

Sami: Öld fèkk íllt or deildum[1]; Erlíngr var fenginn[2] þar; bleik borð óðu í blóði fyrir norðan Útstein. Ljós raun er, at ræsir var ráðinn[3] frá láði; lönd lögðust und Egða: ek frá þeirra lið meira.

1) býtum. 2) handtekinn. 3) svikinn.

Bls. 26.

Sighvatr: þeir, er ollu úthlaupum[1] buðu opt ríklunduðum gram rautt gull, (til at) kaupast undan, en ræsir nítti[2]. Hann lèt hnefsa[3] skör[4] með hjörvi: ráns rekkar[5] biðu sýna refsíng; konúngr skal svá verja herland[6].

1) ránum. 2) neitaði. 3) sniða. 4) höfuð. 5) ræníngjar. 6) þjoðland.

Bls. 27, 1.

Sami: Margdýrr konúngr, sá er mest fæddi varga, meiddi ætt hvinna ok hlenna[1]; hann skýfði[2] svá þýfðir[3]. þýðr konúngr lèt hvern ernan þjóf þerflast[4] bæði fóta ok handa; hann bætti svá frið lands fylkis[5].

1) ræníngja. 2) aftók. 3) þjófnað, Hk. 4) missa. 5) landsfolks.

Bls. 27, 2.

Sami: þat vissi helzt[1] ríkis[2], er grundar vörðr lèt skorna skör hundmörgum[3] víkíngum með hvassum vápnum. Mildr Magnúss faðir[4] hefir valdit mörgu gagni; ek kveð flestan sigr frömdu[5] fremd Ólafs hins digra.

1) var helzt merki til. 2) harðstjórnar konúngs. 3) allmörgum. 4) Ólafr konungr. 5) hafa framið.

Bls. 29, 1.

Jökull Bárðarson: Ek hlaut[1] stýra skipi frá Sult, því er Óleifr hinn digri átti; vàn erum[2] hreggs at hlýrvángs hreini[3], en sæta[4] síðfregn[5], at ek kvíða. Kleifar vala óstrætis[6]! sjálfr gramr var ræntr sigri á sumri.

1) mèr hlotnaðist. 2) er mèr. 3) á þessu skipi. 4) kona. 5) mun seint fregna. 6) konur.

Bls. 29, 2.

Sami: Sár svíða af mæði, hefik opt setit við betra; und er á oss, sú er ótrauð sprændi rauðum legi. Mèr býss[1] blóð or þessi[2] ben; ek tè venjast[3] við þrek; hjálmgöfugr heiðsær[4] hilmir verpr á mik reiði.

1) bunar. 2) þessari. 3) eg venst. 4) mildr af fè.

Bls. 31.

Bjarni gullbrárskáld: Allvaldr rèð ótála[1] rista haf stáli[2] austr; vígmóðr[3] Haralds bróðir[4] varð at vitja Garða. En, at[5] skilnað ykkarn, lèzt þú skjótt of-sóttan Knút: ek emka[6] tamr at samna skrökkvi[7] um iðnir manna.

1) efLaust. 2) með skipstafninum. 3) herdjarfr. 4) Ólafr konúngr. 5) eptir. 6) em eigi. 7) ósönnu.

Bls. 32.

Sami: Ógnrakkr jarls niðr (Kálfr)! þú átt þakka gjafir Englands drottni[1]; ótála[2] komtu vel yðru máli. Lundúnu-gramr[3] lèt fundit[4] þèr fold, áðr færir vestan; frest urðu þess. Þitt líf era[5] lítit.

1) Knuti konúngi. 2) sannliga. 3) Knútr. 4) veitti. 5) er ekki.

Bls. 54.

Þormóðr kolbrúnarskáld: Brennum öll inni[1], þau at[2] vèr finnum fyrir innan Herbjörg; skulum hverr[3] verja lönd fyrir gram með hjörvi. Ýss[4] ángr[5] skal

kveikt í klúngri[6]; ef ek má valda[7], hafi Innþrændir köld kol allra húsa sinna.

1) býli. 2) er. 3) sérhver af oss skal. 4) viðar. 5) eldr. 6) viðnum, húsunum. 7) ráða.

Bls. 57, 1.

Gissur gullbrárskáld: Búist við þraung á borða[1] þíngi! fregni (menn) þau orð: þegns dóttir skala ifa[2] fregna mik óglaðan, þó at svinnir sigrunnar[3] segi vân Hèðins kvânar[4]. Verum braguíngi traustir austr í óla eli[5].

1) skjalda. 2) skal aldrei. 3) hermenn. 4) orustu. 5) bardaga.

Bls. 57, 2.

Þorfinnr munnr: Rökkr[1] at miklu regni hins harða randa garðs[2]; lið Verdæla vill herjast við snjallan vísa. Verjum örvan allvald, ölum sveita má[3] teitan, fellum þrændr í þundar hreggi[4]; (vèr) eggjum þess nú.

1) syrtir. 2) orustu. 3) hrafn. 4) bardaga.

Bls. 58.

Þormóðr Kolbrúnarskáld: Örstiklandi[1]! þraungr[2] at miklu ála eli[3]; skálmöld[4] vex nú; höldar skyldu eigi fálma[5] skelknir. Búumst við sóku, er (vèr) gaungum at geirþíngi með Óleifi, en gunnreifr[6] seggr skyli[7] um-forðast slækni-orð[8].

1) hermaðr. 2) það lið. 3) orustu. 4) ófriðr. 5) æðrast. 6) hergjarn. 7) skal. 8) ætru-orð.

Bls. 59-60.

Bjarkamál: Dagr er uppkominn, hana fjaðrir dynja[1]; vílmögum[2] er mál at vinna erfiði. Vaki æ, ok vaki vina höfuð[3], allir hinir æðstu ofsinnar Aðils[4], hinu harðgreipi[5] Hár, Hrólfr skjótandi, ættgóðir menn, þeir er ekki flýja! Vekat ek[6] yðr at víni, nè at vífs rúnum[7], heldr vek ek yðr at hörðum Hildar leiki.

1) aðr en haninn gelr, slær hann vængjunum. 2) þrælum, af *víl*, erfiði, og *mögr*, maðr. 3) þ. e. vinir vorir. 4) fylgðarmenn Aðils, so kallast kappar Hrólfs Kraka, af því þeir veittu Aðilsi

fylgd móti Ála konúngi. 5) harðfeingi. 6) eg vek ekki. 7) til að tala við meyar.

Bls. 61.

Þormóðr Kolbrúnarskáld: þíngdjarfr allvaldr! ek mun enn hvarfa[1] fyrir knè þèr, uns náir öðrum skáldum; nær vættir[2] þú þeirra? þótt (vèr) veitim valtafn[3] frekum[4] hrafni, komumst vèr brott eða liggjum hèr; þat vizt[5] eigi, vâga viggrunnr[6]!

1) gánga. 2) væntir. 3) bráð. 4) gráðugum. 5) bregzt. 6) mk.

Bls. 62.

Haraldr konúngr Sigurdarson: Ek mun þora verja þann arm, er ek hlýt standa; vèr rjóðum rönd af reiði; þat er nokkr ekkju munr[1]. Hinn úngi gunnblíðr[2] greppr[3] gengrat[4] á hæl fyrir spjótum, þar er slög[5] ríða[6]; menn herða mót[7] at morði.

1) gleði fyrir kvennfolkið. 2) glaðr í bardaga. 3) maðr. 4) geingr ei. 5) vopn. 6) fljúga. 7) skunda.

Bls. 64.

Sighvatr skáld: Ek frá þórð þat sinn herða gjört[1] víg geirum[2] með Óleifi; sókn þreifst; þar fóru saman góð hjörtu. Framlundaðr bróðir Ögmundar[3] vann fullt, bar hátt fagrla gylta staung fyrir hjaldrmóðum[4] Hrínga gram[5].

1) mikið. 2) með sverðum. 3) þórðr. 4) hergjörnum. 5) Ólafi konúngi.

Bls. 65.

Sami: Ólafr hinn digri vann fellda öld, sóknþorinn synjur[1] gekk fram í brynju, (at) sækja öflgan sigr. En Svíar, þeir er nenna[2] austan með mildum gram, óðu í bjarta blóðröst; hildr óx; segig mart bert.

1) konúngr. 2) fóru.

Bls. 76.

Sami: Erumz[1] ólmr sá harmr, er hilmir hafði aflfátt austan; sá jöfr kreisti gulli vafðan meðalkafla.

Ek frá, þegnar fengu því gagn[2], at þeir våru hálfu fleiri; þat tældi hvårúngi[3] hvötuð hildar[4].

1) mèr er. 2) sigr. 3) að nokkuru leiti. 4) hèrmk., konúnginn.

Bls. 78, 1.

Sami: Fold varð[1] at dynja vítt und fótum, þá brynjat fólk rèð í bráða böð; þat var mönnum friðbanu. Mikill stálgustr[2] varð á Stiklastað, þá er ærir álms[3] þustu árliga[4] ofan með bjarta hjálma.

1) getgáta. 2) bardagi. 3) hermenn. 4) snemma.

Bls. 78, 2.

Sami: Merki fór fram í miðri fylkíng þeirra; snarir þrændir fundust þar; búendr iðrast nú þess verks.

Bls. 79, 1.

Sami: Ek frá minn drottinn gánga fram næstan sínum merkjum; mest staung óð fyrir gram; þar var gnógr styr fyrir.

Bls. 79, 2.

Sami: Ek hygg voru[1] grimmligt geirs lögreytundum[2] (at) líta í hvassar ljóns sjónir gunnreifum Óleifi. þrænskir virðar þorðut sjá í ormfrán[3] augu hånum; hersa drottinn[4] þótti ógrligr.

1) verið hafa. 2) hermm., þannig Hk.; *geirs lögr*, blóð, þ. *reytandi* (hreytandi) hermaðr. 3) snör sem í ormi. 4) konungrinn.

Bls. 79, 3.

Sami: þjóðkonúngr, rönd með höndum[1], rauð dreyrug sverð í rekka blóði, þar er drótt gumna sótti dýran[2]. Ok gramr, rækinn at járna leiki[3], lèt rauðbrúnan hjör finnast í reikar túnum[4] Innþrændum[5].

1) með skjöld í hendi. 2) konunginn. 3) kappsamr í orustu. 4) höfðum. 5) eða: *Ok rækinn gramr lèt Innþrændum finnast at járna leiki* (finnast til bardagans), *rauð brúnan hjör í reikar túnum.*

Bls. 80.

Hofgarða Refr: Stála regndjarfr[1] rimmu-askr[2] háði[3] einn gunnar gný[4] við två röskva þegna; bál Hlás[5]

gall. Árstraunia dalsteypir[6] hjó draupnis döggfrey[7] banahöggvi, en vann annan sárau; hann rauð járn.

1) herdjarfr. 2) hermk. 3) þann. Ilk. 4) orustu. 5) sverð. 6) hermk.; *dalr*, bogi, *dals árstraumr*, örva drífa. 7) mann.

Bls. 81.

Sighvatr: Ýtar láta þat eigi smátt undr, er skýlauss röðull máttit[1] hlýja skorðu skenjörðúngum[2]? Drjúg furða varð á því dægri: dagr náðit fögrum lit. Ek frá austan atburð konúngs orrostu.

1) mátti ei. 2) mönnum; *skorðu sker*, skip, þ. *njörðúngr*, maðr.

Bls. 82, 1.

Sami: Sjálfr mildr gramr fann gjörst, hve meginrammir galdrar fjölkunnigra Finna barg[1] fullstórum þóri: þá er húna hyrsendir[2] laust gulli búnu sverði um herðar Hundi[3]; slætt[4] rèð sízt at bíta.

1) hjálpuðu. 2) konúngr. 3) þóri. 4) það sljófa sverð.

Bls. 82, 2.

Sami: þollr seims[1], sá er frýr þóri[2], dylr sannrar snilli hugstórs Hunds[3]; en ek veit þat heiman. Hverr sè[4] stærra verk? er þróttr gunnranns þvergarða glyggs[5], hinn er sótti fram, þorði at höggva í gegn konúngmanni.

1) maðr. 2) telr hann huglítinn. 3) þóris. 4) mun sjá. 5) hermk., þórir; *gunnrann*, skjöldr, *gunnranns þvergarðar*, skjaldborg, h. *glyggr* (stormr) orrusta, h. *þróttr* (Óðin), hermaðr.

Bls. 83-84.

Bjarni gullbrárskáld: Vígreifr rèttu[1] at varða[2] jörð vígi fyrir Óleifi; brauztu bág[3] við nýztan bragníng; ek kveð mik frágu[4] þat. Stórverkr[5] gekkst þú á Stiklastað, en merki óð fyrr[6]; satt er, at (þú) ofveittir sóku, unz snjallr gramr var fallinn.

1) réðstu. 2) verja. 3) þú gerðir mótstöðu. 4) hafa spurt. 5) þann. Ilk. 6) fyrir þèr.

Bls. 84.

Sighvatr: Ek frá auk[1], at Björn kendi endr, hve

ernum[2] stallarum dugði halda drottin-hug[3]; hann sótti fram; hann fèll í her at höfði hróðrantigs hilmis; sá dauði er leyfðr[4] með hollum verðúngar[5] mönnum.

1) einnig. 2) vöskum. 3) trygð við herra sinn. 4) lofaðr. 5) hirð-.

Bls. 88, 1.

Haraldr konúngr Sigurðarson: Nú læt ek skreiðast lítils heiðar[1] skóg af skógi; hverr veit, nema ek verða um síðir víða frægr?

1)frægðarlítill.

Bls. 88, 2.

Þjóðólfr Arnórsson: Ek frá hvast hlíf-el drífa á gram (hið) næsta Hangi; en Bolgara brennir[1] tæði[2] vel bræðr[3] sínum. Hann, tiggi, tólf ok þriggja vetra gamall, skildist trauðr við Ólaf dauðan, ok huldi hjálmsetr[4].

1) Haraldr. 2) hjálpaði. 3) bróður. 4) höfuð, þ. e. fór huldu höfði.

Bls. 89, 1.

Bölverkr: Mildíngr, þú straukt[1] um mækis munn er lèzt af gunni; þú vant hrafn um-fylldan hrás holds; úlfr þaut í ási. En næsta árit komt þú, örðiglundr gramr, austr í Garða, nè ek frá friðskerðir[2] verða þèr fremra.

1) annaðhvert, *þerraðir sverðseggina*, eða, *hvattir sverðið, til þess að fara í nýan hernað.* 2) nokkurn hermann.

Bls. 89, 2.

Arnór jarlaskáld: Svâ deildist af aldri[1], at gunnbráðr gönnlar njörðr[2] háði tíu èl grafnínga[3] þèlar[4] í Görðum.

1) tíma. 2) hermk., Rögnvaldr. 3) skjalda. 4) þjalar, þ. e. sverðs.

Bls. 91, 1.

Þormóðr Kolbrúnarskáld: Hjarta Ólafs var ört: gramr óð fram í blóði; rekin stál[1] bitu á Stiklastöðum; lið kvaddist böðvar[2]. Ek sá alla Jálfoðs[3] elþolla[4],

nema sjálfan gram, hlífa sèr; flestr[5] var reyndr í fastri fleinadrífu.

1) búin sverð. 2) orustu. 3) Óðins. 4) hermenn. 5) maðr.

Bls. 91, 2.

Sami: Emka ek[1] rjóðr, en hin hvíta grönn Sögul haukasetrs[2] ræðr rauðum manni[3]; fár hyggr um mik sáran. Fenju meldrar[4] morðvenjandi[5]! hitt veldr, at mèr svíða djúp spor Dagshríðar ok danskra vápna.

1) eg er ekki. 2) — handar, kona. 3) á rjóðan mann. 4) gulls. 5) mk.

Bls. 92.

Sami: Eik öglis[1] landa[2] undrast, hví vèr sèm[3] bleikir: ek fann örva drif, svanni; fár verðr fagr af sárum. Hinn dökkvi málmr, keyrðr magni, fló ígegnum mik; hvast hættligt járn þeit hjartað næsta[4], er ek vætti[5].

1) hauks. 2) handar, kona. 3) sèum. 4) ið næsta hjartanu. 5) held.

Bls. 94, 1.

Sighvatr: Hörð auðn[1] er at Engla štríði[2], sízt hermenn gjörðu konúng sjúkan lífi[3]; ómjúk hlíf raufst fyrir gram. Fylkir fólks[4] gekk (á) odda fund, þar er herr klauf skjöldu; ör öld brá fjörvi Ólafs, en Dagr hèlt undan.

1) missir. 2) óvin, Ólafi konúngi. 3) örendan. 4) konúngr.

Bls. 94, 2.

Sami: Þjóð rèð dauða þengils. Meiðar ógnar skers[1] vita eigi áðr þann styrk búandmanna eðr hersa, er[2] sárelds[3] viðir[4] felldi[5] slíkan gram (í) sóknum, sem Ólafr þótti; mörg dýr drótt lá í dreyra.

1) skjaldar, þ. e. menn. 2) að. 3) sverðs. 4) hermk. 5) skyldu geta fellt.

Bls. 100.

Þórarinn loftúnga: Þat var dullaust[1], hve dyggva för Danir gerðu með döglíngi[2]; þar var fyrst jarl[3] at

upphafi, ok hverr maðr, er fylgði honum, annar drengr öðrum betri.

1) kunnugt. 2) Sveini. 3) Haraldr.

Bls. 107.

Sighvatr: Ek lýg, nema Ólafr egi ýfs árn[1], sem kykvir[2] tífar[3]; ek gæði[4] helzt hárvöxt konúngs í hróðri. Enn helzt svörðr[5] þeim, er seldi[6] þann son, er vóx í Görðum[7]. Hann Valdamar fèkk læs[8] lausn[9] af ljósum hausi.

1) neglr. 2) lifandi. 3) menn. 4) lofa 5) hár. 6) lèt af hendi. 7) nfl. Magnús. 8) meina. 9) lækning.

Bls. 108, 1.

Þórarinn loftúnga: Nú hefir þjóðkonúngr[1] hagat sèr til sess[2] í Þrándheimi; þar vill bauga brjótr æ ráða bygðum[3] æfi sína.

1) Sveinn Alfífuson. 2) setst að. 3) búa.

Bls. 108, 2.

Sami: Ólafr bygði þar áðan[1], áðr hann hvarf til himinríkis; ok þar varð, sem allir vitu, kykkva-sattr[2] af konúngmanni.

1) áðr. 2) skrínlagðr maðr.

Bls. 108, 3.

Sami: Haralds sonr[1] hafði harðla ráðit sèr til himinríkis, áðr hoddbrjótr[2] fór af heimi, ok sitr nú með syni drottins.

1) Ólafr helgi. 2) hann.

Bls. 109, 1.

Sami: Þar svá hann hreinn lofsæll gramr liggr með heilu líki sínu, svá at þar kná honum vaxa hár ok negl[1], sem á kvikum manni.

1) neglr.

Bls. 109, 2.

Sami: Þar knegu[1] bjöllr hríngjast sjálfar yfir hans borðvegs sæng[2], ok þjóðir heyra hvern dag klokkna[3] hljóð yfir konúngmanni.

1) mega. 2) trèskríni. 3) klukkna.

Bls. 109, 3.

Sami: En þar brenna kerti, Kristi þæg, upp af altari; syndalauss Ólafr hefir svá um-borgit sál, áðr hann andaðist.

Bls. 110, 1.

Sami: þar kemr herr, er sjálfr heilagr konúngr er, krýpr at gagni; ok blindir beiðendr þjóðar máls (menn) sækja[1] en[2] heilir þaðan.

1) fara þángað. 2) nfl. fara aptr.

Bls. 110, 2.

Sami: Bið þú Ólaf, at hann árni[1] þèr grundar sinnar[2] (hann er guðsmaðr); hann of-getr[3] öllum mönnum ár ok frið af sjálfum guði.

1) unni. 2) Noregs. 3) útvegar.

Bls. 110, 3.

Sami: þá er þú rekr[1] bænir þínar fyrir reginnagla bókamáls[2].

1) þylr. 2) kennimanni.

Bls. 114, 1.

Sighvatr: Ólafr rèð landi fulla fimtán vetr, áðr andprútt höfuð[1] fèlli ið efra[2] á því láni[3]. Hverr landreki[4], fremri hans[5], hafi kendan sèr[6] enn norðra[7] heims enda? Skjöldúngr hèlzt skemr en skyldi.

1) sá ágæti maðr. 2) í þrándheimi. 3) lenta ríki. 4) konúngr. 5) honum. 6) eignað sèr, haft til umráða. 7) nyrðra.

Bls. 114, 2.

Sami: Sumir gumnar trúðu á guð; grein var í miðli liðs; framráðr fylkir háði tigu[1] fólkorustur. Frægr bað hann kristit lið standa á hægri hönd; ek bið guð drottinn fagna flóttskjörrum[2] Magnús feðr[3].

1) tíu. 2) hugrökkum. 3) föður.

Bls. 116, 1. 2.

Arnór: Sjá 3. B. bls. 54. 55.

Bls. 118, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 21.

Bls. 118, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 22, 1.

Bls. 119, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 23, 2.

Bls. 119, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 24.

Bls. 120.

Sighvatr: þeim, er bar gott hjarta, er gjört gullskríu at sínum veg[1]; ek hrósa helgi ræsis; hann sótti guð drottinn[2]. Margr hríngs meiðr[3], er kom þíngat blindr, gengr þar með heilar sjónir frá mæru[4] leiði þess hreins konúngs.

1) eins og honum sómdi. 2) fór til guðs drottins. 3) maðr. 4) frægu.

Bls. 121, 1.

Sami: Oss dugir[1] fagna messu Ólafs, föður Magnús, meinalaust[2] í mínu húsi[3]; guð magnar jöfurr. Ek em skyldr at halda skoll-laust[4] helgi þess harmdauða skilfíngs, er bjó mèr handar tjálgr[5] rauðu gulli.

1) ber. 2) forfallalaust. 3) þannig IIk. 4) svikalaust, trúliga 5) fingr.

Bls. 121, 2.

Sami: Ek lèt heima gjallar vönd[1], gulli vafðan, þann er konúngr gaf mèr, ok hèlt hermóðr[2] á góðri Rómsför. Þá er sverð-viðir[3] þverðu ylgjar[4] sult[5], lögðum vèr dýrt vopn, hjaltat silfri, en fylgðum vígðum staf.

1) sverð. 2) þreyttr af herförum. 3) hermenn. 4) úlfs. 5) hörðust.

Bls. 122, 1.

Sami: Ek stóð á Mont[1] nær borgum um morgin, ok mintumst hvar sundr brast mörg breið tjarga ok síðar brynjur. Ek munda þann konúng, er forðum undi löndum öndverðan brum[2]. Þorravðr[3] faðir minn var þá þenna[4].

1) Alpafjöllum. 2) fyrri hluta ríkis sins. 3) Þórðr. 4) þar, með Ólafi konungi.

Bls. 122, 2.

Sami: (Sá) maðr, er missir meyjar faðms, læzt fúss at deyja; keypt[1] er ást, ef gráta skal eptir oflátinn[2]. En flóttstyggr fullhuginn, sá er ann drottni, fellir vígtár; konúngs árum[3] lízt vårt torrek[4] verra.

1) fulldýr. 2) þann burtdána ástvin. 3) mönnum. 4) missir.

Bls. 123, 1.

Sami: Hvítakristr láti mik hafa heitan eld at víti[1], ef ek vilda firrast Ólaf; ek em skírr um þat. Ek vask[2] til Róms, í háska annara; hefik vatnærin[3] vitni þar manna; ek leyni öld því aldri.

1) hegníngu. 2) fór. 3) fullnóg.

Bls. 123, 2.

Bjarni gullbrárskáld: þú lèzt únga jöfra hafa erfð, sem til rèð hverfa[1]; satt er, at Sveinn knátti sitja at einni Danmörk. Kálfr, kendut[2] kappfúsom Magnúsi til landa or Görðum; þèr ollu, at stillir of-fèkk jörð.

1) sem hverjum bar. 2) þèr vísuðuð.

Bls. 127.

Sami: þorbergs hlýri[1]! ek frá Haralds bróðurson[2] góðan þèr: þèr gjörðuzt þess verðir; því hèlt, unz hann of-spilti. Öfundmenn ykkrir vöktu iðula róg í miðli; mèr lízt Ólafs arfa óþörf[3] í þeim málum.

1) Kálfr. 2) Magnus goða. 3) óhagr, skaði.

Bls. 128, 1.

Sighvatr: Ek fregni at[1] suðr með Sygnum. Sighvatr helir lattan gram, at freista fólkorrustu; ferr þó, ef skulum berjast. Förum í vopn, vel lystir til þess fundar, ok verjum konúng hríngum[2]; hve lengi skal hans grund tvist[3]?

1) uppreisn. 2) með sverðum. 3) tvídrægt, ófriðr innanlands.

Bls. 128, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 39, 3.

Bls. 129, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 40, 1.

Bls. 129, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 41, 2.

Bls. 129, 3.

Sami: Sjá 6. B. bls. 43, 2.

Bls. 130, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 42, 2.

Bls. 130, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 42, 1.

Bls. 130, 3.

Sami: Sjá 6. B. bls. 43, 1.

Bls. 131.

Sami: Sjá 6. B. bls. 43, 3.

Bls. 134, 1.

Arnór: Sjá 6. B. bls. 65.

Bls. 134, 2.

Þjóðólfr: Sjá 6. B. bls. 67.

Bls. 141.

Bjarni gullbrárskáld: Kálfr! (vèr) frágum, hve (þèr) fylgðuð mági Finns[1] um dylgjur[2], ok þú lèzt snarla lagt snekkjur at jarli á sjá. Álfuss[3] hlæðirnðr[4]! þú vant eyða áræði syni Brusa, en hlèðut[5] heiptminnigum Þorfinni.

1) Þorfinni jarli. 2) í orustum. 3) gulls, getgáta: *álfurr* (eldr vatns) gull, þ. *hlæðiruðr* (*hlæðirunnr*), sá sem hlæðir, hleðr, safnar gulli. 4) mk., Kálfr. 5) þann. Orkn. S., þ. e. veittuð hjálp.

Bls. 142.

Draummaðr: Sjá 6. B. bls. 404.

Bls. 149.

Einar Skúlason: Sjá Geisla v. 34.

Bls. 170.

Sighvatr: Veitir ós-neista[1] fèkk Upplönd til enda[2], ok reisti þar kristnihald, þat er hverr sverðs beita[3] hèldu. Áðr fyrr stýrðu því[4] ellifu eyðar hella mildíngs[5] máls[6], en menn guldu vísliga gisla.

1) gulls, mk. 2) öll Uppl. 3) manna. 4) landi. 5) jötuns. 6) gulls, nfl. konungar.

Bls. 174.

Óttar svarti: Manngöfugr allvaldr! hlýð myrkbals minni[1], því at ek kann yrkja; (vèr) finnum yðr ok annann konúng[2] fallinn[3]. Dýr þengill! þat tel ek mik lengi[4] at dýrka[5] verk döglíngs[6], ok[7] mistag gauta glaðsístanda[8] grams.

1) kvæði mínu. 2) nl. Ólaf Eiríksson Svíakonúng. 3) verðan lofs. 4) lángi eptir. 5) víðfrægja. 6) þín. 7) heldr vildi eg: *sizt*, síðan. 8) *gauta glaðr* (hestr sjókonúngs), herskip, h. *sístandi*, sá sem útbýr herskip.

Bls. 176, 1.

Sighvatr: Hinn mæri þjóðkonúngr sendi mèr hnetr[1]; sjá[2] þengill man drengi; síðan mun ek heldr snytrast[3] at hróðri. Opt enda mál, en manndjarfr drottinn bað okkr Óttar skipta í tvá, sem mundum föðurarfi.

1) nytur. 2) sá. 3) vanda mig.

Bls. 176, 2.

Óttar: Týr handleggjar branda[1] sendi mèr híngat hnetr handan; þat ár[2] var, er ek man jöfri mín þíng meiri. Stjóri markar Íslands viðráttu[3]! mjór er mikils vísir; sjákk[4] oss þar meir til fleira í öðru[5].

1) gulls, konúngr. 2) sú tíð. 3) Íslands viðrátta (*veðrátta*), stormr, h. *mörk*, sjór, h. *stjóri*, herkonungr. 4) ek sè. 5) eg vona þú gleðjir okkr betr í annan tíma.

Bls. 177, 1.

Sighvatr: Drottinn, þinn vili er dýr; hjálptu þeim, er hóf heim úr heiðnum dómi[1], ok gaf nafn Tófu dóttur minni. Hinn vitri móðrakkr Haralds bróðir[2] hèlt barni minu und vottr[3]; ek varð harða feginn þeim morni.

1) kristnaði lönd. 2) Ólafr helgi. 3) vatn, skírn.

Bls. 177, 2.

Sami: Heðan or helli sè ek reyk um skærur[1], er rönn rjúka yfir fiskimönnum; skellibrögð skálds eru stór. Nú frýrat mèr nenníngar[2] þenna dag; ek hlíti[3] nýrrar[4] hornstraums naumu[5] fyrir hvítan dögurð[6].

1) birtínguna. 2) nú finnr einginn að því, að eg sé latr. 3) læt mér nægja. 4) úngrar. 5) konu. 6) morgunskattinn.

Bls. 178, 1.

Ólafr helgi: Segit þat Karla, nýtum þegni fyrir norðan haf, er hann kemr hingat, at fleira skal vinna í förum, en hylda[1] hval (með) hvössum knífi.

1) skera.

Bls. 178, 2.

Sami: Ek lít innar til kvinna; segðu mèr hver snót er láti svo mjök! nær er sem loga bregði upp úr eisu. Ek gekk um gólf at drekka; gramr ok brattir hamrar[1] hefir mest á skömmu fresti sýkinn[2] mik máli.

1) Íngibjörg, af *Íngi*, konúngr, *björg*, brattir hamrar. 2) sviptan.

Bls. 180.

Sighvatr: Ítrmenni! èr[1] þraungvist um þennan úngan gram; öld bægist, svá at eigi náig máli Ólafs. Mèr varð auðsótt orð at orum frömum drottni, þá er (vèr) óðum mjök móðir mjöll á Dofrafjöllum.

1) þér.

Bls. 200, 1.

Ólafr konúngr helgi: Blakkr, er bar brúði, stóð á haugi; mèr sýndist sprakki fagr; augfögr kona lèt oss missa yndis. Góðlát gerðr vala slóðar[1] keyrði eyk[2] or Görðum; en ein glöp[3] sækir hvern jarl, *snj*allar[4] konur.

1) kona. 2) hest. 3) einhver skyssan. 4) getg. fyrir *allar*.

Bls. 200, 2.

Sami: En dýra eik stóð ár[1] hvat[2] missari harðla græn með blómi, sem hörðar jarladóms[3] vissu. Nú hefir trè bliknat brátt[4] laufi; bekkjar lind[5] í Görðum hefir bundit línujörð[6] Marðallar gráti[7].

1) forðum. 2) hvert. 3) jarlar. 4) nl. at. 5) konan. 6) höfuð sitt. 7) gulli.

Bls. 208.

Sighvatr: Ek geng[1] um þvert frá leiki verðúngarrekka[2] þengils; þýngð vex: mèr þróast ekki[3] í brjósti.

Ek minnumst opt, hve vær ok minn orðsæll[1] drottinn lèk á óðalstóptum sinna manna forðum.

1) þann. Ilk. 2) hirðmanna. 3) harmr.

Bls. 209, 1.

Sami; þeir, er kunna mestar skynjar[1] Dáins munviggs[2], munu siðr finna braglöstu á hróðri svinns Sighvats. Hverr haldorðr boði skjaldar els[3], er hnekkir því, er allir mæla, vill iflaust gjöra sik at fífli.

1) hafa bezt vit á. 2) skáldskap. 3) maðr.

Bls. 209, 2.

Sami: Úngr drengr mun lengi muna æfi Alfífu, þá er átum uxamat inni, sem hafrar skaf[1]. Annat var, þá er ógnbráðr Ólafr um rèð láði; þá átti hverr hjálmþorn[2] hrósa freku[3] korni.

1) börk. 2) maðr. 3) nógu.

Bls. 211.

Sami: Mèr þikki sókndjarfr arfi Haralds seinn sunnan konúngs morgin; laung[1] lífs sorg er at lýða þengil. Heiðis[2] hýrtælandi[3]! hvatki er[4] dvelr sælan, bíð ek hans í Selju; hefik vætt[5] gotna drottins[6] nú í dag.

1) kannske lesa ætti *lángr*, og taka so upp: *mèr þikki sókndj. a. Har. seinn sunnan: lángr er konúngs morgin* (málsháttr?); *lífs sorg* (nfl. er) *at lýða þengil.* 2) skjaldar. 3) mk. 4) hvað sem. 5) vænt. 6) konúngsins.

Bls. 219.

Sami: Sjá bls. 209, 2.

Bls. 226.

Ólafr konúngr helgi: þat er böl, er lind landrifs[1], merkd gulli skal fölna við[2] grjótölnis[3] galla[4] í landi fyrir handan ver. Ek munda vilja þann valklifs[5] við[6] standa algrænan, meðan ek lifða; bands björk[7] erumk[8] alin at bölvi[9].

1) kona. 2) hjá. 3) gulls. 4) mk., þorvarði galla. 5) handar. 6) kvk. 7) Steinvör, 8) er mèr. 9) til meins.

Bls. 227, 1.

Sami: Gaungum upp, áðr málmregns stafar[1] ok miklar morðs ferðir[2] fregni ættlönd Engla farin röndu[3]. Verum hugrakkir, hristum Hlakkar spjót[4], ok skjótum; gnótt[5] Engla leggr á flótta fyrir orum[6] eggjum.

1) hermenn. 2) herflokkar. 3) herskildi. 4) sverð. 5) fjöldi. 6) vorum.

Bls. 227, 2.

Sami: margr frár oddsennu[1] Ullr[2] ferr þenna dag í illan fornan serk[3], þar er[4] vorum fæddir ok bornir. Enn vårt skáld mun skæðast[5] í skyrtu, sæða[6] hamri[7]; (vèr) ölum Hnikars gjóð[8] á blóði enskra manna.

1) þannig Knytl. 2) hermaðr. 3) skyrtu. 4) nfl. vèr. 5) þann. Knytl.; klæðast. 6) þann. Knytl.; saumaða, tilbuna með. 7) þ. e. í járnbrynju. 8) hrafn.

Bls. 227, 3.

Sami: Ræðinn þollr[1], gjarn glaums[2], sá er fæðir mey[3], mun síðarla arna[4] at rjóða randar skóð[5]. Sá sveigir sára lauks[6] berr eigi á ári[7] reiðr rönd upp á Englandi til Rínar glóða[8].

1) mk., þorvarðr galli. 2) málsamr. 3) Steinvöru. 4) fara. 5) vopn. 6) maðr. 7) í ár. 8) til að afla sèr fjár.

Bls. 228, 1.

Sami: Mèr þóttuð[1] liðar[2] þorkels dvelja at gánga í fólk[3], er ek þátta[4]; þeir sást[5] eigi sverða saung. Vèr hlutum áðan vopna skúrir, er víkíngar knúðu harða[6]; fylgliði[7] varð hörð hríð á heiði.

1) þóttu ei. 2) menn. 3) orustu. 4) kveð um. 5) óttuðust. 6) gengu hart fram. 7) getgáta; folkliði, herliði.

Bls. 228, 2.

Sami: Hinn jarl þikki mèr hár[1], er brá snarla föstu ara hlýra[2]; vitr mær spyrr valköst, ef væri. En þekkjondum blás þunn-meginásar[3] þikkir sú hríð hörð, er hilmir gerði á Temsár síðu[4].

1) frægr. 2) saddi hrafn. 3) þess bláa sverðs. 4) bakka.

Bls. 228, 3.

Sami: Úlfkell lèt einráðit áðan at bíða víkínga; hörð hríð hildargarða[1] óx, þar er spjör[2] gullu. Ok síðan sáttu[3], hve slíðrhugaðr[4] mátti; tveir hugir[5] runnu[6] á oss við[7] bitrau skeggja brunns[8] byggs[9].

1) skjalda. 2) vopn. 3) sástu. 4) getgáta; harðfeingr, kappinn. 5) tvær grímur. 6) getg. 7) getg. 8) sjóar. 9) eyarskeggja.

Bls. 228, 4.

Sami: Ríkr Knútr rèð, ok bað alla Dani bíða; röskr baugstalls[1] lundr[2] gekk und randir: herr vá við díki. Sýn-elds kennir[3], þar er sóttum með hjálm ok brynju, var nær, sem sveit hèldi ólmum rennanda elg.

1) skjaldar. 2) hermk. 3) þá er *sýn* tekið fyrir *brynju*, einsog *þýðsýn*; annars mætti taka saman: *elds* (sverðs) *kennir* (hermk), og *sveit*, *sýn* (skrautbúin) *með hjálm ok brynju*.

Bls. 229, 1.

Sami: Hrein vopn glóa á lopti of hjálmtömum hilmi; ekkjan[1], sú er býr í steini[2] mun opt líta út, hve snarla sigrríkinn Dana vísi sækir borgar karla; blóðís[3] dynr á bretskum brynjum.

1) konan. 2) steinhúsi. 3) sverð.

Bls. 229, 2.

Sami: Horna hlökk[1] sèr hvern morgin hjálmskóð[2] roðin blóði á Temsár bakka; hánga má[3] skalat[4] húngra. Sá svegir gunnborðs[5], hinn er gætir Grjótvarar[6] fyrir norðan Stað, rýðr eigi sara lank[7] í ári.

1) kona. 2) vopn. 3) hrafninn. 4) þannig Knytlínga. 5) skjaldar, hermk. 6) Steinvarar. 7) sverðið.

Bls. 229, 3.

Sami: Ilmr[1]! þat ár, er vorum úti í för með hilmi, var þat hvern dag, er lmrð Högna[2] nam rjóðast blóði. Fit fyllar[3] dags[4]! sízt[5] hörðum vígum varð nýlokit, knegum vèr sitja í fögrum Lundúnum.

1) kona. 2) skjöldur. 3) sjóar. 4) gulls, kona. 5) síðan að.

Bls. 231.

Sami: Miklu vandfærra[1] er fyrir Stað til eyjar vorrar, en forðum var; ek þrey vàr örborðs[2] bliks[3] um aldr. Nú er grjóti geirþorps[4] boða[5] vorpit fyrir þá höfn, er[6] ek má æfa[7] hafna sæfar hlun[8], gunn hvítínga[9]!

1) torfærara. 2) skjaldar. 3) gulls, Steinvöru. 4) skjaldar. 5) mk., nfl. þorvarðar galla. 6) að, so að. 7) aldrei. 8) lenda þar skipi mínu. 9) kona.

Bls. 233, 1.

Sighvatr: Eitrs fiskr gekk oss at óskum, sem vèr höfum leitat at teygja leygjar orm or lyngvi lýsuvángs[1]. Atrennir[2] lèt aungulgripinn[3] annan hánga agngálga[4]; mèr hefir hagnat vel at egna[5] örriða.

1) sjóar. 2) fiskimaðr. 3) veiddi. 4) fisk. 5) veiða.

Bls. 233, 2.

Bersi Skáldtorfuson: Sverð, rauðbúin gulli, standa hèr höll; vèr leyfum árar sára sunds[1]; ek þarf hylli herstillis. Kennir víka elds[2]! ek tæka við, ef þú vildir gefa skáldi eitthvert; ek vil enn[3] með þèr, allvaldr!

1) sverðin. 2) gulls, mk. 3) nfl. fara.

Bls. 234, 1.

Þorfinnr munnr: Gunnar geisli[1] stendr til munna jarðar grindar[2]; blóð fèll[3] ofan á báðar benskeiðr, en gramr reiðist. Hjörr hrystist í brjósti hríngi græna lýngva[4], en fólkþorinn fylkir ferr at leika við steik.

1) sverðið. 2) ormsins. 3) fellr. 4) orminum.

Bls. 234, 2.

Ólafr helgi: Sjá 5 B. bls. 16-17.

Bls. 235.

Sighvatr: Ek drakk eigi allglaðr drekkju[1] at jólum, þann dag, er (menn) sögðu mèr tál[2] Erlíngs, þess er rèð Jaðri. Hans dráp, dýrmennis, mun kenna mèr um

drúpa[3]; þat var hart morð; bárum þá[4] forðum höfuð hærra.

1) drykk. 2) fall. 3) að bera niðrlútt höfuð. 4) þó.

Bls. 246.

Finngálkn: Hjaldrs hildr stendr hverjan myrgin undir rauðum skildi: sigrmeyar hafa nú settan Dönum harðan sverðleik[1].

1) Síðari vísuhelmingr er óljós.

Bls. 247.

Danir: Jótar vildu eigi eiða[1] gjald til skeiða, áðr strandar dýr[2] Styrbjarnar stæði á landi. Nú er drottinn Dånmarkar, vanr[3] lýða ok landa, genginn í lið drengja; hann lifir ánauðr auðar[4].

1) getgáta, inna. 2) skip. 3) án. 4) ánauðugr undir forlögin.

Bls. 249.

(Óðinn): Styrbjörn, lýtir liðbands[1], sá er grandar frið, lætr mik eigi vera kyrran; ek er reiðr stála stýri. Þat mun um síðir kenna sigrnennum[2] her sað[3], at binda sár; lindi[4] leyfðra lofða eru roðin.

1) hríngs. 2) sigrgjörnum. 3) sanninn. 4) getgáta, skyldir.

Bls. 250.

Þorvaldr Hjaltason: Hverr kveldriðu[1] hesta[2], er húngrar! farit vestr til Fýrisvallar at virkis garði fólka túngls[3] verðar[4]. Þar hefir Eiríkr höggvit hrædöggvar[5] fyrir úlfa í dyn geira; sólar elfar skins[6]! Þat er hóllaust.

1) tröllkonu. 2) úlfa. 3) skjaldar. 4) getgáta, varðar, hermk., Eiríks konúngs. 5) getg. 6) gulls, konur.

Bls. 251.

Sami: Elfar fjalla[1] auðkveðjundum[2] varð síðan illr[3] sveimr[4] víkínga heiman til beðjar[5] Svíþjóðar. Þat eitt lifir þeirra, er rann undan[6]: þeir höfðu fleira lið; gott var at henda[7] her hundíngs[8].

1) Rínar. 2) mk., víkíngunum sjálfum. 3) getgáta. 4) áhlaup. 5) strandar. 6) getg. 7) getg. 8) víkíngsins.

Bls. 307.

Eindriði Einarsson: Freyr mundar fura[1] segir fátt hit rètta; mèr kom allt meyjar hold fjarri í eyju, nema varrar[2]. En sá er vill kenna oss fleira af því, segi hann allvesall; sjá[3] atgeirs Baldr[4] mun þegja til[5] sjaldan.

1) gulls, mk. 2) varir hennar. 3) sá. 4) maðr. 5) of.

Geisli (eða Ólafsdrápa),

kveðinn af *Einari Skúlasyni*,

flutr í Kristskirkju í Niðarósi 1152 (*Fm. S.* 7. 355).

1. Eins má kenna mèr bænir ok orð. Sá er vel fróðr, er getr[1] góða þrenníng hins snjalla allsráðanda guðs. Ek býð ítrum Ólafi ágætan brag. Gunnöfligr[2] Geisli[3] boðar göfugt ljós misknnnar sólar[4].

1) þekkir. 2) alstyrkr. 3) Ólafr helgi. 4) krists.

2. Þeirrar er brá húms myrkrum í þeima[1] heimi, ok kallaðist ljós heims, meðan var vísi veðrhallar[2]. Sá röðull lèt bert berast (sem) maðr frá bjartri stjörnu; frægr förnuðr[3] stóð af því und flæðar ský-jaðri[4].

1) þessum. 2) konúngr himins. 3) hamíngja. 4) undir himni, á jörðu.

3. Síðar brá ljósi heilags sólar setrs[1]: þat var auðfinnendum[2] fyrir (ljósi) annars ómjóss röðuls. Æztr þrifnuðr[3] rèð efnast oss, þá er líf allra jarðar firða[4] tók ónauðigr dauða á krossi.

1) himins. 2) mönnum. 3) hamíngja. 4) kristr.

4. Iðvandr Kristr, kunnr rèttlætis sunnu, rann[1] upp á þriðja dag með hæstum krapti allrar skepnu. Ek veit, at mildr meginfjöldi hölda reis með hánum frá moldu; þat má iflaust[2] efla ossa[3] vân.

1) reis. 2) eflaust. 3) vora.

5. Auðarmildr sonr allsráðanda, jöfra bestr, stè upp frá hauðri með yndi í æztar hallir. Lofaðr dag-

bóls[1] konúngr sitr, englum efri, á dýrum stóli; hirð öðlínga döglíngs hnígr þíngat.

1) himins.

6. Dáðvandr dýrðar drottinn veitti mönnum gjafir máttigs anda; þau mál kynnast, framir vàtta. Þá reis upp[1] alþýð kristni, sú er hlýðir einum guði; hæstr skjöldúngr býðr höldum til himinvistar.

1) hofst.

7. Nú skulum vèr allir dýrka vel alstyrkan göfgan geisla guðs hallar, þann er heitir ítr Ólafr. Þjóð veit hann skína jarteignum víða und hríðblásnum heiða sal[1]; menn nemi mín mál, sem ek inni.

1) himni.

8. Eysteinn konúngr, heyrðu til beinna afreks orða[1]! Sóknsterkr Sigurðr, hygg at því, hve ek fer snöggum verka! Drengr berr óð fyrir Inga. Máttig höfuð áttar[2]! ek bið yðvart magnit styðja[3] þá mærð, er varðar miklu.

1) jarteikna kvæðis. 2) þèr voldugu höfðíngjar. 3) getgáta.

9. Ek býð yfirmanni allrar alþýðu lærðra (köllum Jón svà) hlýða brag; unnin mærð er borin upp. Hefjum hendr, en ek hygg leyfa fagran vin röðuls tiggja[1]. Hæð stóls vex, þar er heilagr konúngr hvílir.

1) guðs, nfl. Ólaf helga.

10. Oss samir[1] kveðja gilda öld (at) lofi ítrgeðs Ólafs. Ek bið drottinn orðgnóttar at þessi óðgerð. Ek fann aldrei vildra[2] val fremdarmanna í einu ranni; rann allra vallrjóðanda[3] samir rètt[4].

1) ber. 2) betra. 3) manna. 4) öllum ber saman um það.

11. Þrændir ok allir Norðmenn skulu hlýða prýði brag þreklynds Krists þegns: hann lifir í hæstri hall. Eljanhress[1] þjóð! dýrð konúngs er orðin ágæt í þessu ríki, nè fæðist þvílíkr þengill.

1) hraust.

12. Ek frá, at sóknbráðr Sighvatr segði konúngs

dáðir; öld hefir spurt, at Óttar orti um gram dróttar. Þeir, er hètu höfuðskáld fíra, hafa lýstan þengil Mæra; því er sýst (hans) frama[1]; ek lýt helgum jöfri.

1) haldið uppi lofi hans.

13. Móðr[1] munnrjóðr hugins[2] vann margar dáðir; satt var, at siklíngr gunna[3] bætti sín mein einum guði. Liðgegn lofðúngr þrænda leyndi snara þegna háleitri gæzku; fár frægri gramr hefir fæzk[4].

1) hugrakkr. 2) hermk. 3) manna. 4) fæðst.

14. Tírbráðr[1], sá er trúði á guð, rèð láði þrjá vetr um tólf (þegnar mun-a fæða betra þjóðkonúng), áðr fullhugaðr fólkvaldr fèlli í dyn skjalda fyrir innan Ölvis haug; hann spenni oss frá bölvi!

1) sá vegláti konúngr.

15. Ek hef fregit satt, at konúngr Rauma sagði snjallri ferð sinn draum, áðr berðist; drótt nýtr máttar döglíngs. Stjórnarfimr gramr Hörða sá fagran stiga standa frá jörðu til himins; dugir at hrósa hans rausn[1].

1) dýrð.

16. Ok hvarlofaðr stríðandi látrs hins dökkva hrokkinseiðs lýngs[1] hugðist síðan gánga í lopt upp. Líknframr umgeypnandi alls heims[2], sá er gætir landfólks, lèt himinríki opnast fyrir snjallum gram.

1) gulls, konúngrinn. 2) guð.

17. Ek frá síðan vakit víg á Stiklastöðum; víðlendr álmreyrlundr[1] lèt undir dreyra Innþrændum. Ek frá hvassan branddríf[2] numinn þessa heims lífi: hvatir skatnar felldu gram, þeir drýgðu bölbrigðu[3].

1) mk. 2) hermk. 3) ill svik.

18. Ek er fúss (at) vanda stef, ef ek mætta, því at vísir vann manndýrðir[1]: hann var mestr konúngr flestra; drótt nemi mærð: Guðs riðari[2] má greitt lètta stríðum (á) gumnum; röskr Ólafr þiggr allt, sem æskir, af gram sólar[3].

1) ágætis verk. 2) riddari. 3) guði.

19. Bjartr röðull náðit skína, þá er beiðir bangskjalda[1] lauk aldri; grundar salvörðr[2] sýndi sín tákn. Litt var fyrr, at dauða happ hauðrtjalda[3] harra[4] brá skinu[5] sólar; máltól mætta mèr nýtast!

1) hermk. 2) guð. 3) himins. 4) krists. 5) skini.

20. Brátt gerðust miklar jarteignir, þá er broddrjóðr[1] barðist við kyn þjóðar; sá gramr vandit sik[2] syndum. Ljós brann síðan yfir líki vísa, samdægris, þá er guð framdi önd lögskíðs[3] sendis[4] með sèr.

1) hermk. 2) vandi sig ekki. 3) skips. 4) getgáta, konúngs.

21. Alls græðari[1] lætr hræða[2] dýrð Hörða drottins; ítr mærð dragist þannig[3]; betri öðlíngr munat fæðast[4].

1) guð. 2) eflir. 3) þángað. 4) Stef, sja 18. v.

22. Drótt þó[1] dýran sveita[2] af líki hans, ríks döglíngs, með hreinu vatni; von batnaðar gleðr hug. Satt var, at hríngs særendr[3] lögðu Sygna drottinn, kæran guði, í róf[4]; drengir megu heyra hans brögð[5].

1) þvoði. 2) blóð. 3) menn. 4) hreysi. 5) verk.

23. Muni[1] síðar, en ýtar höfðu þvegit bein jöfrs, kom þar blindr auðar njótr[2]; en ek byrja blíð verk. Ár orms landa[3] þó[4] sínar sjónbrautir[5] í þeim brunni[6], er var blandinn dreyra seggjum kunns Ólafs.

1) nokkuru. 2) maðr. 3) maðrinn. 4) þvoði. 5) augu. 6) vatni.

24. Seggr fèkk sjón af hreinu konúngs blóði; þat mun fjölgóðr förnuðr; sú dýrð munat fyrnast fyrðum[1].

1) Stef sjá 18. v.

25. Fremdarlystr týnir tandrauðs[1] vala strætis[2] fasta[3] var huliðr sandi tólf mánuði ok fimm nætr: áðr en dýrr drottinn harra lætr kistu dáðmilds úlfsnistanda[4] koma upp or víðu láði.

1) glóðrauðs. 2) handar. 3) elds, þ. e. gulls, mk. 4) hermk., konúngs.

26. Maðr, sá er afskurðr hafði áðr farit orða hlýru[1],

fèkk síðan mál, þar er margfríðr jöfurr hvílir. Frægð fólksterks Egða fylkis ríðr[2] af því verki: snilli úngs jöfrs fremst á alla danska túngu.

1) túngu; heldr vildi eg *hlýðu.* 2) fer víða.

27. Hvatir braguar! skulum biðja föður ens góða Magnúss fulltíngs. Mart mæðir fremdar þjóð á láði[1].

1) Stef sjá 18. v.

28. Svekkvir[1] straums sólar[2] gekk sínum bur[3] í drauma; valdr foldar[4] lèzt myndu fylgja framlyndum gram: áðr harðgeðr konúngr[5] barðist við heiðnar dróttir á Hlýrskógsheiði; gyldir[6] hlaut gnótt góðs eldis.

1) sökkvir. 2) gulls, Ólafr konúngr. 3) Magnúsi góða. 4) Ólafr konúngr. 5) Magnús. 6) úlfr.

29. Enn góði Magnús lèt huginn[1] fagna átu; málmþíngs kennir[2] rauð munn jarplits arnar jóðs. Hrætt fólk varð at leggja á flótta; frán[3] egg beit; vindversk víf biðu sorg, en vargar gíndu of[4] hræ.

1) hrafn. 2) hermk., Magnús konúngr. 3) fögr. 4) yfir.

30. Rann er, at snjallr lausnara spjalli[1] gaf sínum frömum arfa sigr; hrósek verkum vígdjarfs vísa[2].

1) vinr, Ólafr konúngr. 2) Stef sjá 18. v.

31. Satt var, at Guðórmr, hollr seggjum, lèt hèr gerfa róðu[1], skreytta silfri ok golli; þat var grams hróðr. Þat hafa menn meirr at minnum þeirra jarteigna; mark friðgjafar konúngs stendr í miðri Krists kirkju.

1) líkneski.

32. Menn, kunnir Skánúngum, hafa sagt oss, at svanni sunnr[1] vildi baka um missu[2] almilds Ólafs. En þá er brúðr tók leita at brennheitu brauði, þá varð grjón[3] danskrar snótu at gránu[4] grjóti.

1) dönsk kona. 2) messu. 3) brauð. 4) gráu.

33. Síðan hefir hátíð snjalls hildíngs verit haldin um alla Danmörk: þat er sannspurt sunnan[1].

1) Stef sjá 18. v.

34. Göfug hvítíngs[1] Horn[2] lèt skera túngu úngs manns úr høfi[3] aumum auðar beiði[4]. Vèr sám válaust[5]

þann hodda njót[6] nmninn máli, fám vikum síðar, er (vèr) vornm, þar er heitir Hlíð.

1) sjóar. 2) kona. 3) höfði. 4) manni. 5) vissuliga. 6) mann.

35. Ek hef frètt, at sá málma stríðir[1] sótti síðan, skerðandi hár[2], heim þann, er gefr hjálp aumum ferðum[3]. Hèr fèkk hann bæði slúngin mál ok túngu; en ek skal byrja hátt kvæði of[4] slöngvi snáka vángs[5].

1) maðr. 2) að afrökuðu höfuðhári sinu. 3) mönnum. 4) um. 5) gulls, Ólaf konúng.

36. Dýrð ríks öðlíngs er orðin ágæt af slíku; mærð Hörða mildíngs ríðr[1] mest um flesta heimsbygð[2].

1) berst. 2) Stef sjá 18 v.

37. Bragr verðr greiddr, en ferr skerðu skauti[1]. Ek veit, at þeir Vindr meiddu sárliga niðranda gjálfrs grundar[2], ok skáru endr grimliga óðar ár[3] úr kverkum tírarsterks auðskýfanda[4], fyrir týndri trú[5].

1) það líðr á kvæðið. 2) sjóar, mk. 3) túngu. 4) manns. 5) af því þeir voru heiðíngjar.

38. Unnar skíðrennandi[1] sótti síðan et dreka bóli[2] skreytta Ólafs skrín; mèr finnast orð. Ok heilagr hilmir fèkk máls heilsu þeim er vel vakti hugins teiti[3].

1) maðrinn. 2) gulli. 3) gladdi hrafninn.

39. Dómari[1] heims[2] lætr helgan ræsi verðan hás sóma; framlyndr stillir fyllir himneska ferð[3].

1) getgáta. 2) guð. 3) skara. Stef sjá 18 v.

40. Ek frá, at hjörr Ólafs, þess er gaf ilbleikum[1] hjaldrs orra[2] steikar[3] at vopna galdri[4], hèti Hneitir. Þengill Rauma klauf þunuvaxin gunnar ský[5] (með) þeim valbastar röðli[6] á Stiklastöðum; rekin[7] stál bitu.

1) fótgulum. 2) erni. 3) bráð. 4) í orustu. 5) skildi. 6) sverði. 7) búin.

41. Þá er en frækni fylkis kundr[1] fèll til grundar, tók svænskr maðr sverð af þrænskum gram, er sókn var orðin[2]. Sá gulli merktr hjörr ens háfa gunndjarfs hríngstríðanda[3] hefir síðan fundist í liði Girkja[4].

1) Ólafr konúngr. 2) eptir orustuna. 3) Olafs konúngs. 4) Grikkja.

42. Eindriði úngi, sá er gaf gumnum armglæðr[1], finnr nú ræðu fyrða í brag: göfug dýrð jöfra[2] slöng[3].

1) gull. 2) Ólafs konúngs. 3) barst víða út. Stef sjá 18 v.

43. Mèr er vant, at yrkja of[1] styrkan stilli, því ek skal skíra mærð þess styrjarvalls[2] mildíngs, er gaf hríuga: þvíat tákn þess, er læknar lýð[3], fer hvert á annat; ljós raun[4] lofðúngs himintúngla ranns[5] kemr um ræsi.

1) um. 2) hergjarna. 3) Ólafs konúngs. 4) vitnisburðr. 5) guðs.

44. Kennandi gunnar glaun[1] gerðist heldr glaðr hála[2] herðum vetþryma naðri[3] síðalla á kveldi. Dagr rofnaðist: dýrr orðfimr drengr ítrs landreka[4] rèð sofna at vángi undir berum himni.

1) stríðsmaðrinn. 2) vel. 3) sverði. 4) keisara,

45. Borgarmaðr, steindra regins váða[1] styrs bráðr[2], misti styrks mundriða, er lýsti: þá var morgin. Nýtr seimþiggjandi gat sèð gómsparra gyldis kundar[3] liggja fjarri sèr á slèttri grundu.

1) brynju. 2) hergjarn. 3) sverðið.

46. Ríkr þjóðnýtr bróðir Haralds[1] vann þeima[2] reifnis rökkstefnanda[3] slíkar beudíngar þrjár grímr[4]: áðr þriflivassir[5] fírar sögðu Ýnga[6] þessar jarteiknir; brögð[7] þíngdjarfs bauga snyrtis[8] eru björt.

1) Ólafr konúngr. 2) þessum. 3) skip-, manni. 4) nætr. 5) harðfeingir. 6) keisara. 7) stórmerki. 8) Ólafr konúngs.

47. Alvaldr[1] lèt gjalda eisu más jarðar[2] fyrir hjör, þann er Ólafr átti; slèttig óð bragartólum. Yfirskjöldúngr jöfra garðs[3] lèt síðan grand oddhríðar[4] standa þar of gulli vörðu[5] altari.

1) keisari. 2) gull. 3) keisarinn. 4) sverðið. 5) gullbúnu.

48. Þau mál, er birtast um þat brandel[1] á Grikklandi, eru björt tákn. Haralds arfi finnst margþarfr

mönnum. Ek fregn, at dýrð Ólafs ríðr allt (til) dagræfrs[2], nè aungir innendr[3] meguð dála[4] finna hæfra[5] konúng.

1) orustu. 2) himins. 3) ſtaðimenn.. 4) hægliga. 5) betra.

49. Hjaldr[1] háðist á víðum Petzinavöllum; gunnar már[2] slökti vel þúngan húngr í geira göll[3] þar er hjálmskæð hríð Hamdis klæða[4] óx svá, at Grikkir flæðu[5] undan; þjóð fèll þúsundum fyrir hjörvi.

1) orusta. 2) hrafn. 3) bardaganum. 4) orustan. 5) flýðu.

50. Lið hryggs lagar eldbrota[1] dugði. Mest veldi ok jarðir Miklagarðs mundi liggja und fjöndum, nema Væríngjar bæri rönd[2] fram í branda byr[3]; vopn, harða[4] fáin[5], bliku[6] í veðri harð-rögn-röðuls[7].

1) keisarans. 2) skjöld. 3) orustu. 4) mjög. 5) fögr. 6) skinu. 7) skjaldar, þ. e. í orustunni.

51. Hraustir menn hètu á ítran Ólaf í gný stála; hart stríð stóð af trausti ógnar eyðis[1]. Þar er sex tígir manna vâru of[2] einum (í) jörfa[3] flug[4], reifnis raun[5], roðinn undbáru[6], klofnaði.

1) Ólafs konúngs. 2) kringum. 3) örva. 4) bardaga. 5) skjöldr. 6) bloði.

52. Þá er stálregn dreif á þegna af ríki[1], rauk[2] liðsgengi heiðengja harða (fyrir) hjálmnjörðúngum[3]. Hálft fimta hundrað Norðmanna, er þorðu val[4] nærri brímis[5] fundi, vann þar heimtan[6] nýztan tír.

1) hart. 2) flýði. 3) Væríngjum. 4) vel. 5) sverðs. 6) fekk þar.

53. Glaðir gumnar[1] ruðu[2] vagnaborg, þar er vargar fundu vopnsundrat hræ; göfugr þengill barg[3] drengjum. Öld nennir at inna verk úngs dáðsnjalls döglíngs, slúngins brimloga[4], þau er dýrka alla veröld.

1) Norðmenn. 2) brutu. 3) hjálpaði. 4) gulli prýdds.

54. Nú er nauðr, at merkja fyrir þjóð í nýjum óði þau verk, er vísir vann næst; þat ríðrat[1] smæstu. Skul-

um dýrka lofi krapt guðs, gunnstyrks heimslæknis, þess er lèr þeima[2] haldfrömum[3] gram hárrar giptu.

1) ríðr ei á. 2) þessum. 3) mildinka.

55. Ángrs fylldr mildíngs þjóu[1] varð fyrir kaldri öfund manna; margfaldr hugr gerist illr (af) villu aldar. Hjaldrstrið lýgi hefir stundum brugðit bliðu skapi nýtra bragna til heiptar; hermdar[2] kraptr brýtr frið.

1) prestr. 2) reiði, heiptar.

56. Seggir lustu fót marglituðs eggja[1] sundr í sandi; hörð aldrtrega fjón[2] grèri rótum með fyrðum. Ok fírar, þeir er limlestu[3] prest, stúngu kröfð[4] heila himintúngl[5] or leyfðar höfði[6]; þat var hætt mál.

1) mannsins. 2) dauðligt hatr. 3) fótbrutu. 4) kramin. 5) augu. 6) þeim væna manni.

57. Túngan tírkunns[1] var lokin tángar munni, ok þrisvar skorin kníti; viðrlíf vara[2] sem vænst. Auðskiptir[3] lá eptir á ströndu, meinsamliga hamlaðr[4]; margr maðr lætr önd of[5] minni sorgir.

1) þess valinkunna manns. 2) var ekki. 3) maðrinn. 4) meiddr. 5) af.

58. Leyfðr er sá gramr, er lèt ítran þegn njóta lamins fótar, útstúngiuna augna ok tilstýfðrar túngu. Hönd hreins Ólafs vann guðs þræl[1] heilan gjörvallra meina; gjöld munu gjör þeim, er byrjar öfugmæli.

1) prestinn.

59. (Hinn) dyggvi dýrðar váttr bíðr allskonar æðri sælu með drottni, en þjóð of hyggvi; mælek þat örugt. Lángvinr lausnara[1] friði numinn aldri! Sèr-at[2] slík verk á jarðríki. Líðsvaldr[3] leysi sik (frá) syndum!

1) Ólafr konúngr. 2) ei sjást. 3) hver maðr.

60. Siklíngr var numinn hèðan úngr frá miklu ángri; svá reynir guð alls mest flesta vini sína. Nú lifir hraustr fárskerðandi fyrða[1] af hæstri friðar sýn himna-valds[2], þar er gleði týnist aldri.

1) Ólafr konúngr. 2) guðs.

61. Hverr er svå hoskr[1], at hans túnga megi í þessu lífi of segja veg[2] grafar hyrjar-ljóss[3] lofðúngs[4], þann er heitfastr jöfurr hreggsalar[5] veitir sínum dýrðar vin? Hyggjum[6]! skatnar megu líta skreytt skrín.

1) vitr. 2) dýrð. 3) hins eldbjarta. 4) Ólafs. 5) guð. 6) gætum að.

62. Ek hygg, höfuðmenn erkistólar komu híngat í þenna stað; snarr tiggi sólar heims[1] bergr[2] seggjum. Hèr er heilagr viðr af píníngar krossi himna gervis[3]. Yfirskjöldúngr aldar[4], bjarg þú oss, sem biðjum!

1) guð. 2) bjargar. 3) Krists. 4) guð.

63. Öld nýtr þíngsnjalls Ólafs; (vèr) höfum skírða dýrð hás jöfrs; alla veröld þrotnar[1] mildi frá þessum. Landsfólk lúti ítrum himna konúngi! Hverr manna, er gerir hann hollan sèr, er sæll líma[2] síns.

1) þurfa. 2) mótgángs.

64. Ek talda fátt í fjölda af jarteignum friðgegns Ólafs; ber orð koma af orum[1] bragarstóli. (Þat) hæfir, (at) hverr seggr, er reiðir[2] lof heiðbjarts hilmis, fái mikla ást ens hæsta siklíngs sólar bóls[3].

1) vorum. 2) ber út. 3) guðs.

65. Svå at nafnkuðr[1] lángvinr lausnara[2] leysi jafnan nýta þjóð við trú or nauðum frá strángri kvöl; velendr víga skýs[3] þeir er, af ástum öflugs Krists, telja þenna brag alnennins[4] vísa framan[5].

1) — kunnr. 2) Olafr konúngr. 3) menn. 4) getgáta, þ. e. hins röskva konúngs (Ólafs). 5) ágætan.

66. Höfum sagðar jöfri[1], kyni orðhags[2], happs dáðir ens helga Ólafs; hugr fylgir því ráði. (Vèr) fám[3] af hánum holl laun þessa lofs, guðs blessan; hræsíks[4] þrimu gæðum[5] líkar hjálp göfugs óðar.

1) Eysteini. 2) niðja Ólafs konungs. 3) fáum. 4) sverðs. 5) mönnum.

67. Þessi bragr mundi vera raun-dýrliga[1] launaðr ef hildar leikmildr[2] vellom grimmr[3] lofða gramr, Sig-

urðr enn ellri[4] lifði; ek kann rausnar skap ræsis ens brenda baughvers[5]; lýsek veg þess vísa[6].

1) mjög ágætliga. 2) bergjarn. 3) örlátr. 4) Jórsalafari. 5) hríngs, nfl. Sigurðar konúngs. 6) konúngs.

68. Þrekrammr þengill! hefik stoðat framla þína bæn; (vèr) höfum iflaust unnit jöfri mærð, sem kunnum. Segi ágætr, hve ek leysta æstan brag; elskik veg vísa hás vagnræfrs[1]; en ek þagna.

1) guðs.

SJÖTTA BINDI.

Bls. 21.

Arnór jarlaskáld: Nú hykk rjóðanda eggjar rögörs hneitis[1] ráða seggjum; þegi[2] segja seimstafir[3], þvíat (ek) veit[4] gjörfa[5]. Hraustr ormsetrs[6] hati[7] var-at allra[8] ellifu vetra, þá er Hörða vinr glæsti[9] herskip or Görðum.

1) sverðs, Magnús konúng. 2) ekki. 3) menn, nl. mèr það. 4) nl. það. 5) fullvel. 6) gulls. 7) Magnús konúngr. 8) fullra. 9) bjó glæsilig.

Bls. 22, 1.

Sami: Hinn úngi eggrjóðandi bauð þjóðum út þíng; ara bræðir[1]! fim hirð bar hervæðr[2] í hömlur[3]. Hraustr þjóðkonúngr skar salt[4] hveltum[5] húfi[6] austan; brún[7] veðr báru brimlogs[8] rýri[9] at Sigtúnum.

1) maðr. 2) herklæði. 3) til skips. 4) sjóinn. 5) bognum. 6) skipsborði. 7) brýn, fljót. 8) gulls. 9) konúnginn.

Bls. 22, 2.

Sami: Sökki[1] Sveins[2], er vann fremd eina, gekk á Svíþjóð; afkárt[3] hjarta Ólafs sonar fýstist austan. Dygg ferð[4] Jaðarbyggja drottins[5] beið nótt ok dag; gramr bað fýst[6] hlífa sèr[7] í geystu gífrs[8] veðri[9].

1) mótstöðumaðr. 2) Magnús konúngr. 3) ágætt. 4) flokkr. 5) Magnúss konúngs. 6) heimfýsi sína. 7) sagði hún skyldi hl. s. 8) ofsa. 9) eða: *gramr bað fýst* (fúst, ötull) *gífrs* (tröllkonu) *veðr* (hug, hugrekki) *hlífa sèr í geystu* (storminum).

Bls. 23, 1.

Sami: Skjöldúngr! vantu geyst[1] herskip af harða stinnum hlunni í Saltit eystra, (þú) stètt[2] með girzku skrúði[3] á skeiðarhúf, hveldan skörum[4]. (þú) vafðir[5] lítt, en vendir[6] bifðust: hrími stokkin verða[7] hrökk, en búnar grímr[8] nam sökkva niðr: hlýr geystist, en bára hristist.

1) þú hrazt. 2) stèst. 3) rússiskum herbúnaði. 5) skaraðan. 5) hikaðir. 6) siglutrèn. 7) verða *held eg sè borðþak haft til að verja áföllum, annars* vigi. 8) dreka höfuð.

Bls. 23, 2.

Sami: Rimmu yggr[1]! (þèr) bárut síðan rauðar randir[2] í svænskar bygðir, eigi gaztu lágan liðskost, landsfólk sótti til handa þèr. Öldum kuðr[3] úlfa ferðar túngrjóðr[4]! teknir[5] menn við hvíta skjöldu ok hin reknu dörr þorðu[6] austan til tírar þínga[7].

1) hermk. 2) skjöldu. 3) kunnr. 4) hermk. 5) valdir. 6) skunduðu. 7) heiðrs þínga, eða bardaga.

Bls. 24.

Sami: Yggjar máss[1] fiðrirjóðr[2]! komtu[3] austan í þrænzkar bygðir með allrahæstum ægis hjálmi, en (menn) kvoðu[4] fjandmenn yðra fálma[5]. Eyðir[6] úlfa gráðar[7]! fráig þik úngan þraungva þeirra ráði með skæðan þokka[8]; skjöldúngr skeiðarbrands[9] stökk fyrir þèr or landi.

1) hrafns. 2) hermk. 3) þú komst. 4) kváðu. 5) verða óttaslegna. 6) þannig Fm. S. 5, 119, 2. 7) húngrs, hermk. 8) hug. 9) Sveinn konúngr.

Bls. 26, 1.

Sami: Gotna spjalli[1]! namtu eignast allan Noreg til landamæris; mangi[2] annar mildíngr ryðr[3] mæra[4] óðal þegna þèr[5].

1) konúngr. 2) einginn. 3) leggr undir sig. 4) meira eða betra. 5) heldr en þú.

Bls. 26, 2.

Sami: Framr þjóðkonúngr[1] flýði rama reiði fylkis[2], armsvells[3] hati[4] stökk gella[5] frá okkrum auðvin[6].

Nýtr sókndjarfr þengill[7] lètat gram lengi njóta Noregs, hann rak Svein af sínum föður arfi.

1) Sveinn. 2) getgáta. 3) silfrs. 4) Sveinn konúngr 5) getg., gjörsamliga. 6) getg.; Magnúsi konúngi. 7) Magnus.

Bls. 35.

Kolgrímr: Ek þarf hylli herstillis[1]; hálf völd ern und Kálfi.

1) konúngsins.

Bls. 38.

Sighvatr: Ek var með gram[1], þeims[2] banð goll drottinnhollum gumnum; hann fèkk þess konúngs æfi nafn[3], en hröfnum hræ. Konúngs son gaf fráneygjum[4] gránum[5] vargi[6] margan val (með) sverðum; ek sá fullkerska[7] verðúng[8] falla.

1) Ólafi helga. 2) þeim er. 3) frægð. 4) hvasseygðum. 5) gráum. 6) úlfi. 7) getgáta. 8) hirð.

Bls. 39, 1.

Sami: Ek fylgða vel fèmildum feðr þínum, þeim er vildi mína fylgju[1]; gramr! nú eru þegnar fegnir frið. Varat[2] hlið á hal[3], þar ek stóð með hjörvi í miðjum hans flokki; (maðr) skal þjokkva[4] hræsinn[5] við með hrísi.

1) fylgð. 2) ekki var. 3) fylkingunni. 4) gera þèttan. 5) hann.

Bls. 39, 2.

Sami: Magnús! faðir þinn við móðinn mikla gekk allt í gegnum ferð[1] (með) liði sínu, þar er flokkar börðust. (Hann) varði jöfra erfðir; Ólafr rèð at hverfa[2] fram svâ hart, en hugfull hjörtu skullu[3] við þat.

1) fylkingu. 2) gánga. 3) skelfdust.

Bls. 39, 3.

Sami: Hákon, sá er fèll á Fitjum, hèt[1] fjölgegn, ok rèð hegna heiptarrán, en fírar unnu hánum. Þjóð hèlt síðan fast á lögum fjölblíðs Aðalsteinsfóstra; búendr eru enn seinir af því minni[2].

1) var kallaðr. 2) gleyma Hákoni seint.

Bls. 40, 1.

Sighvatr: Ek hygg karlfólk[1] knáttu kjósa rètt, af því at Ólafar ok svå jarlar gáfu frið eignum lofða. Haralds arfi[2] ok hvardyggr sonur Tryggva lèt halda þau laukjöfn[3] lög, er lýðar þágu at þeim nöfnum.

1) bændr. 2) Ólafr helgi. 3) ágæt.

Bls. 40, 2.

Sami: Ek var með þèr, úngr þengill, þat haust, er (þú) komt austan; stillir, máttu einn hegna[1] alla jörð[2]; svå fregnist. Landfólk þóttist þá hafa tekit heiðan himin höndum, er (þú), lofðúngs burr, lifðir ok krafðir landa.

1) verja. 2) ríki þitt.

Bls. 41, 1.

Sami: Ek lèt föður Magnúss[1] fregna hvè fólgin orð jöfurs dólga, þau er or[2] eyru heyrðu, fóru á svik. Ek bar ossum[3] lánardrottni hvert mál af heilum hug, þvíat (ek) brugðumst[4] eigi; ek vissa þó ótta[5].

1) Olaf helga. 2) vor. 3) mínum. 4) nl. honum. 5) að það var ei hættulaust.

Bls. 41, 2.

Sami: Döglíngr! yðrir rádgjafar skulut[1] reiðast við bersögli; konúngr! þat orð ryðr til dýrðar drottins[2]. Nema landherr ljúgi, kveðast búendr hafa önnur verri lög, en þú hèzt mönnum endr[3] í Úlfasundum.

1) skulu ei. 2) eflir þinn sóma. 3) fyrrum.

Bls. 42, 1.

Sami: Veltir þjófs[1]! gjaltu varhuga við þeim hölda kvitt, er nú ferr hèðra[2]; (maðr) skal of stytta hönd í hóli. Teitir varmra benja tármútaris[3]! sá er vinr, er býðr vörnuð; en hlýðið til, hvat búmenn vilja.

1) rettvís konungr. 2) hèr. 3) hrafns, hermk.

Bls. 42, 2.

Sami: Hverr eggjar þik (at) höggva hjaldrgegna búþegna? þat er jöfri ofrausn[1], at vinna[2] innan-

lands. Aungr hafði ráðit svâ úngum bragníngi áðr; konúngr, ek hygg rekkum þínum leiðast rán; herr[3] er reiðr.

1) ofætlun. 2) nl. slíkt. 3) landsfolkið.

Bls. 43, 1.

Sami: Þat er hætt[1], er allir hárir[2] menn ætla á móti skjöldúngi, er ek heyri; (þú) skalt áðr ráða hót[3] við því. (Þat er) greypt[4], er þíngmenn hnepta[5] höfðum, ok stínga nösum niðr í felda; heldr hefir slegit þögn á þegna.

1) hættuligt. 2) gamlir. 3) nokkuð. 4) hræðiligt. 5) stínga saman.

Bls. 43, 2.

Sami: Heiptarstrángr harri! hverr eggjar þik at gánga á bak málum þínum; þú reynir opt þunn stál[1]. Feingsæll[2] fyrða þengill skyli[3] vera fastorðr; hjaldrmagnaðr[4]! þèr hæfir aldri at rjúfa heit.

1) sverð. 2) sigrsæll. 3) á at. 4) hermk.

Bls. 43, 3.

Sami: Eitt mál er öfgast[1], þat (er) göfgir búendr mæla: minn drottinn leggr eign sína á óðal þegna. Seggr mun telja rán í því, ef (hann) selr út sína föðurleifð konúngs greifum[2] at[3] flanms fellidómi[4].

1) verst. 2) lendum mönnum. 3) eptir. 4) ofbrátt felldum dómi.

Bls. 44, 1.

Sami: Ek bið syni Ólafs mála snúðar[1]; meðal okkar er allt svâ háligt; (menn) kveða óframs sök bíða aptans. Magnús! vèr erum vegnir[2]; ek vilda ey[3] lifa ok deyja með þèr mildum; þú varðar[4] hauðr[5] Haralds[6] (með) hjörvi.

1) að mál hans snúist til betra vegar. 2) vægnir. 3) ætíð. 4) ver. 5) getgáta; smbr. 10. B. bls. 341. 6) Noreg.

Bls. 44, 2.

Sami: Ólafr, órýr jöfra dýrða[1], lèt mik framast[2] með hríngum; þíng[3] drottins ens digra urðu drjúg.

Jafnt um allan aldr flotna sendis[4] bar ek gull á hvorutveggju hendi, en sjaldan hrygg herverk.

1) sem var sá ágætasti konúngr. 2) hann gæddi mig. 3) gjafir. 4) Ólafs konungs.

Bls. 44, 3.

Sami: Hugir Sighvats[1] í garði Hörðaknúts, er hittig, nema mildr Magnús konúngr fagni mjök vel skáldi[2]. Ek fór með feðrum beggja þeirra, var ek þá enn óskeggjaðr með öllu; túnga fèkk mèr úngum[3] gulls.

1) nl. eru. 2) eg atla at fara til Hörðaknúts, ef þú tekr ei vel undir bón mína. 3) getgáta.

Bls. 47, 1.

Arnór jarlaskáld: Síðan var þat, er siklíngr ýtti miklum flota suðr með láði; þá var skorðu skíði[1] of aunit skriðar; Vísundr rendi norðan. (Hann) bað Peitu[2] hjálma samnast til hverrar hömlu: menn hræðast við klæði Gjúka ættar[3]: eiki[4] þóiti göfugt gerskum málmi.

1) skipi. 2) peitneska. 3) herklæðin. 4) skipið.

Bls. 47, 2.

Sami: Ljótu löðri varp utan á lyptíng, rauða gullit bifðist of skeiðar stýri[1]; fastligr fýris ángr[2] hneigði geystri furu[3]. (Þú) hèlt stirðum stálum[4] norðan fyrir Stafángr; elmars typpi[5] glóðu uppi, glík eldi, í Danaveldi.

1) konúnginum. 2) vindrinn. 3) skipi. 4) stefnum. 5) siglutoppar skipsins.

Bls. 49.

Sami: Árla[1] varð sú orðgnótt afkárlig[2] er drottinn hlaut; efnd fylgði því, er ylgjar[3] ángrtælir[4] rèð mæla: ræsir lèzt fúss at falla feigr framm und kló hrafni í grimmum grafníngs[5] gný[6], eða eiga Danmörk.

1) snemma. 2) frammúr skarandi. 3) úlfs. 4) hermk., konúngrinn. 5) skjaldar. 6) bardaga.

Bls. 50.

Sami: Ek mun segja, hve hlèborðs hallr ok hrími

sollinn Vísundr bar snarfenginn Sygna þengil norðan. Blíðr gramr setti branda[1] at breiðu Jótlandi; öld tók fús við æsi brynþíngs meginhrínga[2].

1) stafnása. 2) orustu, hermk.

Bls. 51.

Sami: Snjallr dýr siklíngr náði síðan at stýra Noregi ok allri Danmörk; máttr drengja drottins óx. Öngr annar barnúngr þengill hefir áðr stúngit und sik svá nógu[1] láði; brásk-at[2] bragníngs þroska[3].

1) stóru. 2) brást ekki. 3) uppgángr.

Bls. 53.

Þjóðólfr: Sjálfr Úlfs mögr[1] var austr í Elfi; þar rèð Sveinn at sverja, (með) hendr sínar á skríni, ok hèt fögru. Sonr Ólafs[2], gramr Skánúnga, rèð eiðum; þeirra sáttir hafa átt skemra aldr hânum[3], en skyldi.

1) Sveinn. 2) Magnús goði. 3) fyrir hann, Magnús.

Bls. 55, 1.

Arnór: Síðan vann konúngr vâpnhríð, þá er Vindr um minnir[1]; stillir sveið hræ ófám[2] illvirkja at Jómi. Blóðugr vargr dró bráðla steiktan búk af glóðum; allfrekr bani hallar[3] rann á óskírð enni[4].

1) rekr minni til. 2) mörgum. 3) eldr. 4) heiðíngja.

Bls. 55, 2.

Arnór: sjá bls. 75.

Bls. 64, 1.

Þjóðólfr: Minn snjallr gotna spjalli[1] vâ sigr fyrir sunnan Skotborgará; ek frá skarpa skæru[2] nær Heiðabý.

1) konúngr. 2) orustu.

Bls. 64, 2.

Sami: Ellu konr[1] undi at fella ótal Vinda; hvar hafi gumnar fregit gerfa meiri geirhríð[2]?

1) niðji, Magnús konúngr. 2) orustu.

Bls. 65.

Arnór: Ódæsinn[1] ræsir óð framm með breiða öxi, ok varp brynju; hjördyn[2] varð um hilmi Hörða. Hel

klauf fölva hausa, þá er jöfurr spendi tvær hendr of skapt; en skapvörðr himins[3] skipti jörðu.

1) ómóðr. 2) sverða glam. 3) guð.

Bls. 66.

Sjá 5. B. Geisli 28. v.

Bls. 67, 1.

Þjóðólfr: Hykk bróðurson Haralds[1] stóðu framast manna í hundraðs flokki; hrafn vissi sèr hvassast húngrbann. Vinda flótti lá vítt; þar er Magnús barðist, varð höggvinn valr at hylja rastarbreiða heiði.

1) Magnús góða.

Bls. 67, 2.

Sjá 5. B. Geisli 29. v.

Bls. 68, 1.

Arnór: Skjöldúngr, (þú) lèzt valdit Vinda sorgum við skíra Skotborgará; Yngvi[1], sá förnuðr[2] þinn var frægr, er (þèr) fenguð við minna helmíng[3]. Þar lá varo[4] hærri valköstr, en víða runnin varga ætt, virðum kunn, mætti of klifa[5]; þèr var skapaðr sigr hins digra grams.

1) konúngr. 2) sigr. 3) liðsfjölda. 4) sýnu. 5) komast upp á.

Bls. 68, 2.

Sami: Fírar, hrósag æfi hugfulls vísa. Snarr siklíngr hlóð svá háfan hræköst af úlfa barri[1], at allnáttförull áleggjar[2] yggja[3] vífmar[4] máttið[5] klifa yfir; öld lá vítt.

1) val, dauðum mönnum. 2) steins. 3) -jötna. 4) ulfr- 5) mátti ei.

Bls. 70.

Sjá 5. B. Geisli 30 v.

Bls. 75.

Sami: Fúss ræsir lèt háit ramþíng glamma[1] á Re; gramr rauð valska branda fyrir víðu Vestlandi[2].

1) orustu. 2) sjá 55, 2.

Bls. 76.

Þjóðólfr: Gramr ok jarl lögðu saman randir[1] fyrir skömmu; þar kom bitr brandlækr[2] á börva glæðis[3]

glóðar[4]; svå at merkendr[5] mannþúnga[6] Hèðins serkjar[7] mundut[8] meiri orrustu; herr náði geira[9] geirs gný[10].

1) lögðu til orustu. 2) blóð. 3) *-græðis*, sjóar. 4) gulls. 5) nl. hins. 6) þungbæra. 7) brynju, þ. e. menn. 8) mundu ei. 9) gera. 10) bardaga.

Bls. 77, 1.

Sami: Ek frá skotið skeptiflettu ok mörgum spjótum á breiðum skjaldi; hrafn fèkk skjótt bráð, þar er háðum hjaldr[1]. Menn neyttu, sem mest máttu, grjóts ok örva at vâpna sennu[2], en börvar baugs[3] lágu barðir.

1) orustu. 2) *í* bardaganum. 3) menn.

Bls. 77, 2.

Sami: Bogmenn bárut[1] fleiri böslar[2] at hjörtogi[3]; mundit þrændi þreyta[4] fyrr at skeytum þann dag. Snæridörr[5] flugu síðan svå þykt um snæru[6], (at þú) sátt[7] illa í milli; ördrif var látit ótt.

1) báru ei. 2) örvar. 3) í orustu; eða *at hör tognum*, at spentum bogastreng. 4) þrjóta. 5) snærispjót. 6) í orustunni. 7) sást.

Bls. 78, 1.

Sami: Mjúklyndr Magnús bað mjök rekka knýja framar[1] böðský[2] á synda[3] mar[4]; hörð borð[5] þrifust[6], er (menn) börðust.

1) bera fram. 2) skjölduna. 3) sunda. 4) skipinu. 5) skildir. 6) voru teknir.

Bls. 78, 2.

Sami: Sú hildr varð of unnin römm, er viðir hramma[1] hardels[2] börðust; herr gekk snart at sunnudags snerru. Nár flaut á hverri báru, þá er feigir stafir hjörva gnýs[3] lètu fjör; þjóð sökk niðr af nöðrum[4].

1) Óðins. 2) orustu. 3) hermenn. 4) drekúm, herskipum.

Bls. 78, mismgr. 6.

Sami: Mætr Magnús, vörðr kjalar vagna[1], gekk í fagran framstafn varar hrafni[2] at morði; þat var frægt; (vèr) gjörðum þar svå, at húskarla lið þverði jarli, en gengi[3] þengils vóx; herr nam at hrjóða skeiðr.

1) skipa. 2) skipi. 3) styrkr.

Bls. 78, mismgr. 6.

Ferð[1] jarls lá á ferli[2], áðr hinn dýri svanfoldar sólrýrandi[3] seldi hjörva stöfum[4] fjörgrið.

1) flokkr. 2) var komin á flotta. 3) Magnús konúngr. 4) mönnum.

Bls. 79, 1.

Sami: Mögr Ólafs hins digra rauð áðan 7 skip; jöfurr vá sigr; konur or Sogni fregnat slíkt hnípnar[1].

1) verða glaðar við þá fregn.

Bls. 79, 2.

Sami: Sverðgautar[1] Sveins hafa mist heimkvâmu ok sinna förunauta; för heima[2] er of orðin heldr hörð. Hreggi[3] æst unnr[4] hrærir þeirra hausa ok leggi á sanda grunni[5]; sjór þýtr um auðs árum[6].

1) hermenn. 2) manna. 3) stormi. 4) alda. 5) sjáfar botni. 6) mönnum.

Bls. 79, 3.

Sami: Gær sá ek harðliga kastat stóru grjótl, (sem) fór fast á fylkíng þeirra; haus gein[1] fyrir steini[2]. Vèr keyrðu(m) ofan strandhögg; stafn hefir numit staðar í miðju landi; Sveinn muna[3] varða[4] jörð orðum[5].

1) rifnaði. 2) af steinkastinu. 3) mun ei. 4) verja. 5) með orðum einum.

Bls. 80, 1.

Sami: Selunds[1] mær spurði einu orði, hver bæri blóðroðna skjöldu; satt er, at mörg öld[2] átti svâ[3]. Auðtróðu[4] varð auðit[5] at spróga[6] yfir um skóg. Týmargr[7] flótti[8] bar iljar títt til Hríngstaða.

1) þannig Hk. 2) menn. 3) nl. rauðlitaða skjöldu. 4) konunum. 5) þær urðu. 6) fara, nl. flýandi. 7) mjög margr. 8) flóttamenn.

Bls. 80, 2.

Sami: Snarr Skánúnga harri[1] ber[2] saurstokkinn svíra; undr, nema aldrprúðr allvaldr Lundar[3] haldi fyrir[4]. Merki ens sterka jarls[5] flugu gær[6] (yfir) mold

ok mýrar fram at flæði[7]; flaugar dörr[8] dreif of hanga slóð[9].

1) Magnús konúngr. 2) þannig Ilk. 3) Magnús konúngr. 4) verji sig fyrir Sveini. 5) Sveins. 6) í gjær. 7) ofan að sjó. 8) það senda spjót. 9) getgáta; yfir hálsana.

Bls. 81, 1.

Sami: Jarl[1] náði at eyða[2] jöfrasetr[3] á vetri; þú[4] lèzt eigi litla landvörn standa af þèr. Mildr Magnús mátti hitta í flokk und skildi[5]; þá var nýtum næfa[6] Knúts[7] nær, sem hann væri ráðinn[8].

1) Sveinn. 2) yfirgefa, fara burt frá. 3) aðsetrstað konúnganna. 4) Magnús. 5) hitti fyrir sèr alskjaldað lið. 6) systursyni. 7) Sveini jarli. 8) genginn í greipar óvinanna.

Bls. 81, 2.

Sami: Ræsir þrænda! reiðr þorðir þú meiða rönd[1]; þú lèzt gefa hyrfelld[2] hús eldi ok eisu; namtu[3] hvert[4]. Gæðínga[5] vinr[6]! þú vildir gjalda gjörr[7] jarls fylgjorum skæðar dylgjur[8]; þeir rendu ört undan.

1) skjöld. 2) felld af eldi. 3) þú tokst. 4) nl. hús. 5) vildarmanna. 6) konúngr. 7) fullkomliga. 8) fjandskap.

Bls. 82, 1.

Sami: Hregg[1] hrindr glóðum af eikiveggjum í lopt upp, á Hrókalandi[2]; of unninn[3] óðr eldr leikr sunnr[4]. Bærr á Fjóni logar hálfu hærra; ræfr ok næfrar[5] þola nauð, nær hjónum[6]; Norðmenn brenna sali.

1) vindr. 2) Sjolandi. 3) kveiktr. 4) fyrir sunnan, í Danmörk. 5) tróð af birkiberki. 6) uppi yfir húsbúendunum.

Bls. 82, 2.

Sami: Vefgefn[1]! menn Sveins eigu þess at minnast ok kanna, sízt[2] vâgn[3]: þrennar stefnur[4] víga freys manna[5]. Á Fjóni er von fagrs fljóðs; verum framm í vâpna glammi með fylktu fólki; (oss) dugir[6] at rjóða vâpn.

1) kona. 2) síðan. 3) þeir börðust. 4) fundi, bardaga. 5) við menn Magnúsar. 6) ber.

Bls. 83.

Arnór: Ek hefi vítt[1] heyrt, at Helganes hèti, þar er hinn víða frægi vargleitir[2] hrauð marga vâgs elgi[3]. Rýgjar reggbuss[4] bað leggja saman raudir öndvert rökkr; rógskýja[5] regni[6] hèlt haustnótt gegnum.

1) víða. 2) hermk. 3) skip. 4) hermk., Magnús konúngr. 5) skjalda. 6) orustunni.

Bls. 84, 1.

Sami: Drjúgspakr drengja harri lèt dörr álmi skept[1] fljúga af þrek á hjálma; eldr glæddi af oddum. Hilmir lètat sparðan hneiti[2], þjel harðara, Högna veðr[3] í gegnum; járn flugu þykt, sem þyrnir.

1) spjót með álmviðar sköptum. 2) sverð sitt. 3) bardagann.

Bls. 84, 2.

Þjóðólfr: Hitzik[1] er heitir Helganes, laut Sveins ferð[2] fyrir kesjum; bana verðir rekkar sukku sárir. Mætr Mæra gramr hèlt í snæri[3] (á) dörrum[4]; örr landreki[5] rauð mörgu spjóti aski studdan odd[6].

1) þar. 2) lið. 3) skotreim. 4) spjótum. 5) konúngr. 6) spjótsblað á eskiviðar skapti.

Bls. 84, 3.

Sami: Jarl flýði þaðan af auðu skipi sínu, þar er Magnús, otvin[1], gerði Sveini meinfært morð[2]. Herkonúngr rèð hrjóða[3] egg hneitis[4] í sveita[5]; blóð sprændi á brýndan brand; gramr vâ[6] til landa.

1) vinr manna, konúngr. 2) mannskæðan bardaga. 3) rjoða. 4) sverðs. 5) blóði. 6) barðist.

Bls. 85, 1.

Arnór: Viðr Helganes vantu keppinn yggjar veðr[1], þatz[2] æ mun uppi (vera), meðan heimrinn byggist; valgammr[3] skók blóðugt fiðri[4] í vâpna rimmu[5]. Þjóðum kunnr Yngvi! fèkktu öll þeirra flaust með hringum[6], en síðan tókt þú við meira sigri; jarl vissi sik missa foldar.

1) orustu. 2) það er. 3) örn. 4) fiðr. 5) bardaga. 6) gjörvöll skip þeirra.

Bls. 85, 2.

Sami: Gramr, ballr[1] Skánúngum, tók skeiðr[2] Bjarnar bróður[3] allar með hríngum[4]; þjóð reyri þeirrar tíðar[5] þíngat[6].

1) örðugr. 2) skip. 3) Sveins. 4) gjörvallar. 5) þá. 6) þángað.

Bls. 85, 3.

Sami: Söndug lík Sveinsmanna rekr sunnan at ströndum; öld sèr, hvar hræ fljóta vítt fyrir utan Jótland. Vitnir[1] dregr valköst or vatni, vargr slítr búk í víkum; sonr Ólafs vann bannat ara[2] föstu[3].

1) ulfr. 2) erninum. 3) saddi hann.

Bls. 86, 1.

Þjóðólfr: Ek bar heim frá hjaldri gauzkan skjöld ok þó[1] brynju; mèr hlauzt til þess; rammr serðdynr[2] varð suðr á sumri. Ek gat Aríð vápn; ek fèkk hjálm, þar er harðfengr hilmir barði Dani; en ek sagða (það) fyrr kyrru fljóði.

1) svo. 2) bardagi.

Bls. 86, 2.

Sami: Sonr Ólafs bauð áðan at standa[1] upp á land. Magnús gekk reiðr af skeiðum með mikla manndýrð[2]. Snarr hilmir bað herja í Danmörku, hark vóx; hastr fleygir[3] hart um hauga[4] fyrir vestan Skáney.

1) gánga. 2) vegsemd. 3) hleypr. 4) hæðir.

Bls. 87, 1.

Sami: Nú taka Norðmenn (at) knýja[1] merki Magnúss: vèr gaungum nær staungum; berkak[2] sjaldan minn skjald[3] á hlið. Sláni skýtrað[4] skeifum fæti yfir Skáni suðr til Lundar; fár vegr er mèr fundinn fegri.

1) bera framm. 2) eg ber ei. 3) skjöld. 4) skýtr ei.

Bls. 87, 2.

Arnór: Ítr lógandi[1] Ýngvi[2] vann nóga[3] uppgaungu á Skáneyju; hilmir Hörða gerði hjörþey[4].

1) gjöfull. 2) konúngr. 3) mikla. 4) orustu.

Bls. 87, 3.

Þjóðólfr: Bárum at æru[1] ísköld járn á lið[2] vísa;

skeyttar[3] lokvànir[4] Skánúnga riða[5] skjótt. Rauðr eldr leikr bráðr of breiðau bý, at vàru ráði; en ernir[6] atblásendr[7] valda því vàsi[8].

1) nægiliga. 2) hlið. 3) samanfelldar. 4) hýbýli, hæli. 5) falla. 6) ötulir. 7) brennumenn. 8) þeirri þraut.

Bls. 88, 1.

Sami: Siklíngr (með) miklum her eyðir sem bráðast bygð í Danaveldi; bjartr eldr svíðr um búðir seggja. Hjaldrs móðr balr berr skjöldu um heiði Danmarkar; vèr hlutum sigr, en menn Sveins renna sárir fyrir.

Bls. 88, 2.

Sami: Fjörðfylkir[1] lèt verða spornat forntraddan mó[2] á Fjóni; (vèr) leynumst lítt miðli skjöldúnga liðs[3]. Mörg merki fara upp í morgin. Menn Sveins, þeir er nú renna fyrir Magnús, munat[4] synja stórra verka.

1) Firða f., Noregs konúngr. 2) völl. 3) þ. e. *herflokkar konúnganna eru mjög nærri hvorir öðrum.* 4) munu ei.

Bls. 88, 3.

Sami: Hefik ekki annat at drekka, en þenna sjó, er ek fylgi jöfri; ek sýg sylg[1] or söltum ægi. Við Skáneyjar síða liggr fyrir oss; höfum drýkt[2] vàs[3] fyrir vísa[4], en uggum all-lítt Svía körlum.

1) drykk. 2) drjúgt. 3) erfiði. 4) konúngi.

Bls. 89, 1.

Arnór: Allvaldr rèð eigi eklu[1] gjalda Dönum svik; fullhugaðr tiggi lèt lið Falstrbyggja falla. Úngr auðar þorn[2] hlóð þúnga valköstu fyrir örnu, en hirðmenn tæðu[3] hála[4] ara grenni[5].

1) eigi lítt. 2) konúngr. 3) dugðu. 4) vel. 5) herkonúnginum.

Bls. 89, 2.

Sami: Hríngserks litudr[1] rauð næst frán[2] merki á Fjóni; gramr dróttar sótti fold; herr galt ráns frá hànum[3]. Öld minnist, hverr herskyldir[4] fylldi annan tög[5], jafnþarfr blám[6] hrafni; hilmir gat ört hjarta.

1) hermk. 2) fögur. 3) landsfólkið þoldi rán af honum. 4) hermaðr. 5) tug, tvítugs aldrinn. 6) svörtum.

Bls. 90.

Oddr Kikinaskáld: Manngrimm rimma vas[1] háið[2] fyrir Mikaels messu; Vindr fèllu, en hrafnar vöndust þar valtafni[3]. En önnur óhlitulig[4] (rimma) varð litlu fyrir jól fyrir sunnan Árós; grimm gunnr[5] hófst upp með gumnum.

1) var. 2) háð. 3) bráð. 4) ljót. 5) orusta.

Bls. 91, 1.

Arnór: Hefnir[1] Ólafs! (þèr) fenguð[2] yrkisefni; nú mun kveðit[3] aukast. þú lætr hlakkar hauka[4] drekka hrælög[5]; ek geri slíkt at málum. Frækinn rýrir randa reyrar[6] setrs[7]! þú hefir gervar fjórar örva hríðir[8] á einum vetri; allvaldr, þú er kallaðr ofvegr[9].

1) sonur. 2) nl. mönnum. 3) kvæðið. 4) hrafna. 5) blóð. 6) sverðs. 7) skjaldar. 8) orustur. 9) óvægr.

Bls. 91, 2.

(Þjóðólfr): Hildr[1] háðist góðu heilli, sem Magnús vildi; sóknstærir[2] selr[3] mèr færi[4] at þylja[5] um sigr. Buðlúngr þrænda rauð brand; síðan bar hann, ept[6] þrennin[7] hervíg, iðula[8] hærra sköld[9] at gjöldum[10].

1) bardagi. 2) hermk. 3) gefr. 4) tilefni. 5) kveða. 6) eptir. 7) þrjú. 8) opt. 9) skjöld, þ. e. hlut. 10) úr býtum.

Bls. 129, 1.

Haraldr Sigurðarson: Sjá 5. B. bls. 62.

Bls. 129, 2.

Þjóðólfr: Sjá 5. B. bls. 88, 2.

Bls. 130.

Haraldr Sigurðarson: Sjá 5. B. bls. 88, 1.

Bls. 131.

Bölverkr: Sjá 5. B. bls. 89, 1.

Bls. 132.

Þjóðólfr: Tveir höfðíngjar höfðust eitt at, þar er Eilífr sat: þeir fylktu hamalt[1]. Austrvindum ók[2] í öngan[3] krók; rèttr liðsmanna[4] varat Lesjum lèttr.

1) svínfylktu, gerðu oddafylking. 2) Austrvindur hneptust. 3) þraungan. 4) hermanna lögin.

Bls. 133.

Illugi Bryndælaskáld: Minn drottinn gekk opt á frið Frakka[1] fyrir óttu; duglum[2] döglíngi vara[3] fljótrent[4] at snótar bý.

1) harðist opt við Frakka. 2) dugligum. 3) var ekki. 4) það var ei hægt að reka hann á flótta.

Bls. 134, 1.

Þjóðólfr: Sá er rèð at gánga á landi Lángbarða við (...) lund[1].

1) með hugrekki.

Bls. 134, 1.

Bölverkr: Svöl skúr knúði hart svartan snekkju brand frá landi; en brynjaðar skeiðr báru skrautla[1] reiði[2]. Mætr hilmir sá málma[3] Miklagarðs fyrir barði[4]. Mörg barmfögur[5] beit[6] skriðu á hám borgararmi.

1) skrautliga. 2) búnaðinn. 3) eirturna. 4) stafni. 5) borðfögur. 6) skip

Bls. 135.

Sami: Snjallr stillir rauð stál í styr, ok gekk á mála; síðan háðist hildr hvert ár, sem sjálfir vilduð.

Bls. 138.

Þjóðólfr: Úngr hötuðr tandrauðs[1] ormtorgs[2] hætti sèr. Segja má tekna átta tögu[3] borga á Serklandi, áðr Serkjum hættr herskorðuðr[4] gekk heyja harðan hildar leik und skildi í slèttri Sikileyju.

1) glóðrauðs. 2) gulls, Haraldr. 3) tugi. 4) hermaðr.

Bls. 139.

Illugi: Haraldr! brauztu sunnlönd röndu[1] und mestan Mikjal. Sonr Buðla[2] bauð heim mágum sínum, sem (vèr) frágum.

1) með herskildi. 2) Atli.

Bls. 140, 1.

Þjóðólfr: Darrlatr[1] dasi[2] hefir staðit fjarri, dólglauss[3], þá er ómynda[4] skyndir[5] tók eulr[6] Rindar eljö[7]. Afríka jöfri varat hlýðisamt[8] at halda hagfaldinni[9] Ânars mey[10] nè lýðum fyrir hânum[11].

1) sá sem ekki nennir at halda á spjóti. 2) letíngi. 3) án þess að gánga í orustu. 4) kannske: sverðs. 5) hermk., konungrinn. 6) forðum. 7) landið. 8) honum dugði ekki. 9) sem þakin er högum og beitilandi. 10) landi. 11) Haraldi.

Bls. 140, 2.

Bölverkr: Borð rendust at, Drottinn, váttu[1] drengliga; súð[2] varð dreyrafull við eyri[3], þar er (þú) blèzt[4] jörðu blóði. Lík, sokkit of stokka[5], vann[6] sand und sèr fyrir sunnan Sikiley, þar er sveiti[7] skyndi[8] miklu liði.

1) þú barðist. 2) skip þitt. 3) ströndina. 4) blandaðir. 5) fyrir borð. 6) fekk, fann. 7) blóð. 8) rann.

Bls. 140, 2.

Sami: Reiðmæltr[1] jöfurr, prýddr við rausn! rèttu[2] at hætta skeiðum á vit[3] Blálands; byrr lá at breiddu[4] stáli[5]. Skúr laust á dýra skjaldrim, á þröm, stokkinn skokks mjöll[6], en lofðúngr reisti[7] lauka[8] við þúngan sjó.

1) greiðorðr. 2) þú rèðst. 3) til. 4) kannske *bræddu*, bikuðu. 5) stefni. 6) á sjórokinn borðstokk. 7) samt. 8) siglutren.

Bls. 141.

Sami: Nenninn[1] gramr hefir gagn[2] ör hverri gunni[3]; ferð[4] gekk, ok hjó sverðum; snörp snerra[5] háðist þá síðan.

1) ötull. 2) sigr. 3) orustu. 4) herliðið. 5) hríð.

Bls. 154.

Þjóðólfr: Liðs höfðíngi lèt kviðjat úlfgráð[1], þá er spjótum var lypt[2]; en þeirs[3] runnu undan, báðu friðar. Hann hefir opt keyptan auð með oddi fyrir sunnan sjá, þar er blauðum var leitt[4]; svá finnast minni til.

1) sefaði græðgi úlfs. 2) þá barizt var. 3) þeir sem. 4) þar sem bleyðimenn þorðu ekki að koma.

Bls. 159.

Sami: Þjóð veit, at Haraldr hefir háðar átján[1] grimmligar rimmur[2]; halir hafa opt rofit sáttir fyrir jöfri. Hróðigr konúngr! þú rauð[3] blóði hauss kárs[4]

arnar, áðr færir hígat[5]; ímr[6] gat hvassar klær, hvar[7] komut.

1) 18. 2) orustr. 3) rauðst. 4) áfjáðs. 5) híngað. 6) úlfr. 7) þar sem þér.

Bls. 161.

Stúfr skáld: Eggdjarfr ofrlnginn fór leggja und sik Jórsali; (hin) efri fold var virk[1] víga valdi[2] ok Girkjum[3]. Ok með ærnu ríki kom jörð óbrunnin heimöl[4] und gunnar herði[5]. Önd Haralds ofar löndum[6].

1) vinveitt. 2) Haraldi. 3) Grikkjum. 4) heimil. 5) hermk., Harald. 6) þetta held eg vera stef, og heyra til síðasta vísuorðs í næsta erindi: *önd Haralds (á) víst um aldr með Kristi ofar löndum.*

Bls. 162.

Sami: Ráð ok reiði Egða grams[1] stóðu (móti) svikamönnum á ýmsum Jórdanar borðum[2]; þat orð raun. En fyrir sanna afgjörð gat þjóð illa frá[3] stilli[4], (ok) fekk vísan vaða. Víst um aldr með Kristi[5].

1) Haralds. 2) bökkum. 3) þannig Ilk. 4) fekk gjöld af honum. 5) *sjá næst undang. vísu.*

Bls. 167, 1.

Þórarinn Skeggjason: Gjörr jöfurr náði handa glóðum[1], en Grikklands stólþengill gekk steinblindr straungu aðalmeini.

1) gulli.

Bls. 167, 2.

Þjóðólfr: Eyðir heiðíugja[1] sútar lèt stínga út hæði augun stólþengils; þá var styrjöld byrjuð. Allvaldr Egða[2] lagði gráligt mark á braguíng austr[3], en stillir Grikkja fór illa götu.

1) vargs. 2) Haraldr. 3) eystra.

Bls. 169, 1.

Haraldr konúngr Sigurðarson: Súð[1] sneið fyrir víða Sikiley: brýnn[2] vengis hjörtr[3] skreið vel und drengjum til vânar[4]; (vèr) vârum þá prúðir; en ek

vætti[5] minnr[6] at motti[7] munr uenna þinnig[8]. þó lætr gullhríngs Gerðr[9] í Görðum skolla við mèr[10].

1) skipið. 2) fljótr. 3) skipið. 4) sem von var. 5) vænti. 6) siðr. 7) ónýtjúngr. 8) þángað. 9) konan. 10) vill ei þýðast mig.

Bls. 169, 2.

Sami: Fundr var þess, at þeir þrændir höfðu meira lið; sú snerra[1], er vèr of gerðum, varð víst errilig[2]. Úngr skildumst (ek) við úngan allvald, falliun í styr. þó lætr o. s. fr.

1) hríð. 2) snörp.

Bls. 170, 1.

Sami: Svanni! vèr jósum sextán senn í fjórum rúmum, þá er brim vexti[1]; húm[2] dreif á hafskips húfa[3].

1) óx. 2) sjó. 3) síður. Stef, sjá 169, 1.

Bls. 170, 2.

Sami: Ek kann átta íþróttir: ek fet[1] at smíða Yggs lið[2], ek er hvast[3] færr á hesti, hefik stundum numit sund, ek kann skríða á skíðum, ek skýt ok ræk[4], svá at nýtir[5]. þó lætr o. s. fr.

1) kann. 2) Óðins öl, þ. e. yrkja. 3) vel. 4) eg ræ. 5) gagn er að.

Bls. 170, 3.

Sami: Munat ekkja nè úng mær enn sanna, at (vèr) værim í borg suðr, þar er (vèr) gerðum sverða svip[1] um morgin? (Vèr) ruddumst um með oddi; merki verka eru þar. þó lætr o. s. fr.

1) orustu.

Bls. 171.

Sami: Ek var fæddr, þar er Upplendíngar bendu álma; nú læt ek skeiðr, leiðar búmönnum, skolla[1] við sker. Ek hefi vítt[2] skotit eygarð[3] (með) barði[4]. þó lætr o. s. fr.

1) fljóta. 2) víða. 3) sjónum. 4) framstafni.

Bls. 172, 1.

Stúfr: Ógnarmildr ödlíngr Egða[1] gat[2] þá mægð,

er vildi; Gauta spjalli[3] tók gnótt gulls ok dóttur bragníngs.

1) Haraldr. 2) fekk. 3) konúngr.

Bls. 172, 2.

Valgarðr af Velli: Haraldr! skauztu beiti[1] und hinn frîðsta farm, þú færðir grunnlaust gull austan ör Görðum; frami veitist þèr. Hugdyggr jöfurr! (þú) stýrðir hvatt í hörðu glyggi[2]; sáttu[3] Sigtún, er sædrif lètti; en skip hnigðu[4].

1) skipi. 2) veðri. 3) þú sást. 4) svifu.

Bls. 173.

Þjóðólfr: Snjallr landreki[1]! síðan reist eikikjölr örðigt vatn austan ör Görðum; allir Svíar rèðu því[2]. Skeið Haralds, höll á sollin hlæborð[3], gekk und breiðum vef[4] með gullit mikla; ótt glygg[5] fèll um tiggja.

1) konúngr. 2) eða *tjóðu þèr*, veittu þèr lið. 3) hlèborð. 4) segli. 5) stormr.

Bls. 174.

Valgarðr: Ógnblíðr ýngvi[1]! síðan slaung[2] eik[3] und þèr í haf frá Svíþjóðu; rètt óðal var of ætlat yðr. Rifhynd[4] bar fyrir slètta Skáney, þars[5] (hann) rendi rètt á stag; en skeiðr skelktu brúðir, nánar Dönum.

1) konúngr. 2) hljóp. 3) skipið. 4) skipið. 5) þar sem.

Bls. 175, 1.

Sami: Haraldr! lèztu gerfa[1] herjat alla Sælund; tiggi, þú hnyggr[2] andskotum; vargr rann hvatt at vittja[3] valfalls. Fjölmeðr[4] konúngr gekk á Fjón, en fèkkat[5] hjálmum lítit erfiði; rít[6], ríkula[7] ristin[8], brast.

1) gjörsamliga. 2) hnekkir. 3) vitja. 4) fjölmennr. 5) fekk ei. 6) skjöldur. 7) af afli. 8) klofin.

Bls. 175, 2.

Sami: Bjartr eldr brann í bæ fyrir sunnan Hróiskeldu; nenninn[1] ræsir lèt reykvell[2] fella ofan rönn[3]. Gnógir[4] landsmenn lágu[5]; hels[6] ló[7] sumum frelsi; harmvesalt hyski dróst hljótt til skógs á flótta.

1) östull. 2) eld. 3) lnis. 4) margir. 5) nl. fallnir. 6) fjötrar. 7) svipti.

Bls. 176.

Sami: Daprt of skilda ferð[1] dvaldi, en fögur sprund vurðu fengin; þeir Danir, sem eptir lifðu, drifu undan. Lás[2] hèlt líki[3] drósar, fjötrar bitu fíkula[4]; mart (hið) hörundbjarta fljóð leið[5] fyrir[6] yðr til skeiða.

1) menn. 2) læstr fjötur. 3) likam. 4) griðarlega mjög. 5) gekk. 6) á undan.

Bls. 177.

Þjóðólfr: Nú er víðis valmeiðum[1] hætt[2] (at) vætta[3] góðs friðar; drótt veit mikinn ótta: her hefir skeiðr fyrir handri. Morðs mildr Magnús vill halda hlunngotum[4] norðan, en ítr Haraldr skreytir önnur unnvigg[5] sunnan.

1) mönnum. 2) hæpið. 3) vænta. 4) skipum. 5) skip.

Bls. 180, 1.

Valgarðr: Þar er (þèr) hèldut yðrum skipum sunnan, var iðglíkt[1] sjó[2] inn í ormsmuun[3], sem eldr brynni. Skeið bar hinn rauða skolpt; skein af hreinu gulli; dreki fór mikla dagleið, braut dúfu[4] und húfi[5].

1) öldungis eins. 2) að sjá. 3) dreka höfuðið. 4) báru. 5) síðunni.

Bls. 180, 2.

Sami: Löðr[1] var lagt í beði[2], sollit haf lèk golli[3], en hrannir[4] þógn[5] ógrlig höfuð (á) herskipum. Þú ræðr öllum Noregi, en æðri ræsir ristr aldri kaldan sjó; snjöll sveit tær[6] sínum drottni.

1) brimlöður. 2) í hrannir. 3) gulli. 4) öldurnar. 5) þvoðu. 6) veitir lið.

Bls. 180, 3.

Þjóðólfr: Víðkunnr vísir! þú lèzt vatn slitna und þunnri skör; dýr flaust klifu flóð, þar er (þèr) fórut austan ör Danmörk. Sonr Ólafs[1] bauð þèr síðan hálf

land[2] ok þegna við sik; hykk[3], at frændr fyndist þar hála[4] fegnir.

1) Magnús. 2) lönd. 3) eg hygg. 4) mjög.

Bls. 185.

Bölverkr: Hoddstríðir[1]! síðan varð græn grund heimöl[2] þèr, er (þèr) fundut Magnús, en (þú) bautt[3] hánum gull, sem ek heyrða. Sætt endist allfriðliga í milli ykkar frænda, en Sveinn vætti[4] síðan rómöldu[5] einnar.

1) mk., Haraldr. 2) heimil. 3) bauðst. 4) vænti. 5) styrjaldar.

Bls. 193.

Haraldr konúngr: Þórir! þegi þú; þú er úgegn þegn; ek heyrða, at faðir þinn hèti Hvinngestr.

Bls. 194.

Magnús góði: En þótt faðir minn hèti Hvinngestr, þá gerði hann aldri garð um hestreðr[1], sem Sigurðr Sýr; sá var faðir þinn.

1) saumaði hann aldrei fyrir hesta sína.

Bls. 196, 1.

Arnór jarlaskáld: Magnús! hlýð til máttigs óðar; ek veit manngi[1] annan fremra. Jóta gramr! (ek) ráðumst yppa[2] yðru kappi í fljótu kvæði. Hörða drottinn! þú er rèttr haukr; hverr gramr er þèr stórum verri; þinn þrifnuðr[3] verði meiri, en þeirra, unz allr himininn rifnar[4].

1) engan. 2) lýsa. 3) uppgángr. 4) eða: *verði þinn þrifnuðr meiri, unz himininn rifnar, en þeirra* (þrifnuðr) *allr* (einginn).

Bls. 196, 2.

Sami: Ótti fengins gulls[1]! (þèr) kunnut hætta elgjum æðiveðrs[2] á skelfðan græði, eða fæðit ella flestan aldr und drifnu tjaldi. Minn hollvinr! vísundr berr

þik snarla í lyptíng innan, líkan hvössum hauki; aldri skríðr farlikt[3] eiki[4] und fríðra fylki.

1) mk., Magnús. 2) skipum. 3) falligt. 4) skip.

Bls. 197, 1.

Sami: Jöfra bagi[1]! (þèr) lètuð mannkyn eigi hafna ýðrn nafni. Hlenna[2] þreytir[3]! þú flýr hvatki[4] hyr nè málm í broddi styrjar[5]. Hlenna dólgr! ek hrósa því, er (þú) glæsir herskip: búníngr hlunna reiðar[6] er sem röðull renni upp í heiði eða brenni vitar.

1) mótstöðumaðr, yfirkonúngr. 2) ræníngja. 3) kúgari. 4) getgáta. 5) bardaga. 6) skips þíns.

Bls. 197, 2.

Sami: Er[1] mildíngr rennir Meita hlíðir[2] sævar skíði[3], lízt mönnum sem engla fylki himna þengils renni ósamt[4] unnar[5].

1) þegar. 2) sjóinn. 3) á skipi sínu. 4) ásamt, undir eins. 5) yfir sjóinn.

Bls. 197, 3.

Sami: Ek frá, at þjóðir elska eyðendr græðilostins[1] geima vals[2] hit næsta guði í þessum heimi; þín inndrótt[3] er höfð at minnum.

1) sjólostins. 2) skips, mk., nl. konúngana. 3) hirðsveit.

Bls. 200.

Magnús góði: Margr sverðrjóðr[1] kveðr sik alinn verða búkarls dóttur at sorgum; ek uggi allítt ótta seggja. En ef einhver eldgefn[2] bannar svefna fyrir mèr, veldr víst svinn siklíngs systir andvöku minni.

1) maðr. 2) kona.

Bls. 236, 1.

Norðmenn: Nú fara daprar skeiðr, herkunnar[1] fyrir sunnan lög[2], heim í húmi með þenna dýrnenninn[3] gram dauðan. Öld hefir illa haldit þat höfut[4], er fremst var jöfra; hirðmenn hafa hulit[5] skylja[6]; era[7] stríðvana[8] síðan.

1) getgáta; þjóðkunnar. 2) í Danmörk. 3) ágæta vaskan.

4) mönnum hefir illa haldizt á þeim höfðíngja. 5) kistulagt. 6) konúnginn. 7) ei er. 8) harmlaust.

Bls. 236, 2.

Oddr Kíkinaskáld: Menn felldu mörg tár, þá er (þeir) báru mildan þengil í gröf: sú byrðr[1] var þúng þeim, er hann gat[2] seima[3]. Hugr deildist[4] svâ, at húskarlar grams hèldu varla vatni[5], en siklíngs þjóð sat síðan opt hnípin[6].

1) byrði. 2) gaf. 3) gull. 4) hrygðist. 5) bundust ei tára. 6) sorgfull.

Bls. 237.

Sami: Ek má[1] harða[2] illa, sízt[3] þraut góða æfi Magnúss, móðfíkins[4] stillis[5], stríð hafa of staddan Odd. Ek hvarfla, hvers manns þurfi; stráugr harmr fær ángrat mèr; þjóð er döpr at dauðan döglíng, því förum vèr aprir.

1) mér hór. 2) mjög. 3) síðan að. 4) hugdjarfs. 5) getg.

Bls. 251.

Haraldr konúngr: Meðan lúneik[1] lirlar[2] veri[3] sínum, galdrs[4] gerðr[5]! látum vèr haldit akkerum í Goðnarfirði.

1) konan. 2) lætr vel að. 3) manni. 4) saungs. 5) kona.

Bls. 252, 1.

Þjóðólfr: Ek segi eina spá: annat sumar skal kallr'efr[1] halda furu[2] (með) fleini (enn þá) sunnar; vèr aukum króki[3] kaf.

1) kaldnefr, akkerið. 2) skipi voru. 3) akkeris fleininum.

Bls. 252, 2.

Bölverkr: Næsta árit bjóttu[1] leiðángr af láði, reistu[2] græði[3] glæstum gjálfrstóðum[4]; lögr gekk um (hin) fögru skip. Dýrr skukkr[5] lá á dökkri báru: Danir vâru þá illa staddir[6]; herr sá hlaðnar skeiðr fyrir hauðri.

1) bjóstu. 2) þú ristir. 3) sjóinn. 4) skipum. 5) skip. 6) staddir.

Bls. 253.

Meyjar eybangs[1] Dana skáru akkeris hrínga ör jast-osti[2]; þat þíng[3] of ángraði þengil. Nú sèr mörg mær ærnan krók ör járni halda skipum allvalds; færi[4] hlær at því í morgin.

1) sjóar-. 2) mysu-osti eða súrum osti. 3) sá hlutr. 4) færri meyar.

Bls. 254, 1.

Grani skáld: Ósvífr[1] Kraka drífu[2] hlökk[3] lèt aldregi brá þorna úti í harða þykkum Hornskógi. Fila drottinn[4] rak flótta grams fjanda til strandar; faðir Dóttu[5] varð allskjótt at reiða auð út[6].

1) ósvífin. 2) gulls. 3) kona. 4) Noregs konúngr. 5) þorkell geysa. 6) gjalda fè.

Bls. 254, 2.

Sami: Döglíngr fèkk ara jóði[1] danskt blóð at drekka; veitk[2] hilmi gerðu[3] hörð hugins jól[4] við þjólarnes. Ætt arnar[5] spornaði[6] allvítt um valfalli[7]; vargr át hold Jóta, sem vildi: ujóti hann þess vel!

1) erninum. 2) eg veit. 3) hafa gert. 4) mikið mannslag. 5) örninn. 6) gekk. 7) yfir valinn.

Bls. 255.

Stúfr: At frèttum[1] varð Falstr autt; drótt fèkk mikinn ótta; hrafn varð gladdr, en Danir váru hræddir hvert ár.

1) eptir því sem spurzt hefir.

Bls. 256.

Þorleikr fagri: Erumsk vân[1] vígs kænum vísa, (at) örr[2] finni lunþrænda lið í odda snerru[3] á rakna stigu[4]. Þó má guð enn valda[5], hvárr nemr annan öndu eða löndum; Sveinn hyggr lítt á sjaldfestar sættir[6].

1) mèr er þess von af. 2) sá örvi konungr. 3) orustu. 4) sjó. 5) ráða. 6) á grið, sem sjaldan haldast lengi.

Bls. 257, 1.

Sami: Reiðr[1] Haraldr, sá er opt hefir rauða rönd[2]

fyrir löndum; færir breið borðröku[3] norðan á Buðla slóðir[4]. En gullmunnut[5], steini fagrdrilin[6] lauks[7] glæsidýr[8] Sveins, þess er rýðr geira[9], sækja[10] sunnan of sjá.

1) snar. 2) skjöld. 3) skip. 4) haf. 5) með gyltum drekahöfðum. 6) máluð fögrum litum. 7) siglu. 8) skip. 9) spjot. 10) fara.

Bls. 257, 2.

Haraldr konúngr ok þjóðólfr: Liuns láðbrjótr[1]! baldr brynþíngs sá er land á sunnarr fyrir[2] ráða[3] hefir logit at baldri fetilstínga[4]. þá er sjá[5] enn norðri njörðr horða[6] glymhriðar[7] hála[8] fastmálari[9]; Gramr! þú er flestum[10] fremri norðr[11].

1) mk. 2) nl. at. 3) nl. Sveinn jarl. 4) sverðs, nl. að mér. 5) sá. 6) skjalda. 7) orustu, hernk. nl. Haraldr. 8) miklu. 9) orðheldnari. 10) þann. Fagurskinna. 11) á Norðrlöndum.

Bls. 258.

Stúfr: þeir á þjóðu flýðu fund þengils af stundu; hugfullt hjarta[1] réð stórt[2]. Haralds önd ofar löndum[3].

1) sá hugdjarfi konúngr. 2) hafði stórar ráðagerðir og framkvæmdir. 3) Sjá bls. 161.

Bls. 259, 1.

Allr Heiðabær var brendr upp með endum[1] af reiði; en þat má kalla hraustligt bragð, er ek hugða. Ván er, at (vèr) vinnim Sveini harm; vark[2] á borgararmi í nótt fyrir óttu; hár logi gaus ör húsum.

1) enda í milli. 2) eg var.

Bls. 259, 2.

þorleikr fagri: Fólkrögnir[1], hinn er veitað[2], getr fregna sveit fylkis, hve heiptgjarn konúngr hefr arnat[3] til Heiðabæjar: þá er Haraldr rendi endr[4] austan byrskíðum[5] ár[6] til þengils bæjar þarflaust; þat er án um væri[7].

1) mk. 2) veit það ekki. 3) farið. 4) forðum. 5) skipum. 6) snemmindis. 7) hvað aldrei skyldi verið hafa.

Bls. 261.

Sami: Sveinn, sá er varð borinn heztrar tíðar[1] und miðgarði[2], bauð ríkri þjóð at rjóða randir á landi. Þó lèzt bilstyggr[3] Haraldr heldr vilja berjast á byrjar val[4], ef hvatráðr konúngr hèldi láði.

1) til mestu hamíngju. 2) á jörðu. 3) bráðlátr. 4) skipi.

Bls. 264, 1.

Sami: Ek of frá, hve Sveinn elti Austmenn allt á veg flausta[1], þá er annarr snarlundaðr siklíngr hèlt undan. Allr fengr[2] frænda þengils varð fljóta á eli sollnu Jótlands hafi; þeir[3] lèttu fleiri skip.

1) haf. 2) herfáng. 3) frændr.

Bls. 264, 2.

Sami: Hugstinnir vinir siklíngs[1] buðu seggja drottni[2] mikla sætt[3]. Þeirs[4] höfðu minna lið, svöfðu hjaldr[5]. Ok snarráðir búendr dvöldu síðan sókn, er (þeir) tókust orðum; önd var óföl ýta kindum[6].

1) Haralds. 2) Sveini. 3) mikið fè til griða. 4) þeir er. 5) vildu ei berjast. 6) bændr vildu fegnir lifa.

Bls. 269.

Þjóðólfr: Hverr drottinvandr[1] þegn hjaldrvitjaðar[2] skyli[3] sitja ok standa, sem dýrum dólgstýranda[4] hugnar. Öll þjóð lýtr feiti fólkstara[5]; fátt er til, nema játta þat[6], sem konúngr vill þá bjóða gotnum[7].

1) -hollr. 2) hermk., Haralds. 3) skal. 4) hermk., konúngi. 5) hermk., konúnginum. 6) játa því. 7) mönnum.

Bls. 270, 1.

Haraldr konúngr: Ek sè hinn örfa Einar Þambarskelfi, þann er kann skeina þángs Þjálfa[1], gánga hèr upp fjölmennan. Fullafli[2] bíðr fyllar hilmis stóls[3]; ek finn, at minna húskarla lið drífr opt á hælum jarli.

1) sjoinn. 2) þessi ríki höfðíngi. 3) ætlar sèr að setjast í konúngs hásæti.

Bls. 270, 2.

Sami: Rjóðandi randabliks[1]! Einar mun ráða oss ör landi, nema kyssi enn þunna öxar munn.

1) sverðs, mk.

Bls. 282.

Þjóðólfr: ([1]) Frán[2] sveit[3] hefir skipt sinni dáð[4] ok góðum drottni[5] við Sveini[6]; þat drengspell[7] er lengi til minna.

1) Fagrskinna hefir þann vísuhelming, er þessi vísuorð eru úr tekin. 2) hraust. 3) Norðmenn. 4) hollustu. 5) Haraldi. 6) nl. brugðið trú sinni við Harald, og geingið á hönd Sveini. 7) mannskaði, eða ómannligt verk.

Bls. 288.

Sighvatr: Ívar! (þèr) sátuð eigi meginfjarri[1], þá er færðag[2] orð[3] at ossum[4] ítrum drottni: lof[5] sóttist. Þèr er vant, at hnekkja lofi þínu, alls[6] hann rèð hlýða hróðr sinn[7]; hefig beidt hljóðs á báða bekki.

1) mjög lángt frá. 2) eg færði. 3) ljoð. 4) vorum. 5) lofkvæðið. 6) fyrst. 7) lofkvæði um sig.

Bls. 294.

Arnór: Tiggi rauð frána[1] egg á Fjóni, en vann[2] síðan Fjónbyggja lið rýrt; eldr rann um sjót[3] manna.

1) snarpa. 2) gerði. 3) hýbíli.

Bls. 295.

Haraldr Sigurðarson: Nú emk orðinn ráðbani allra[1] ellifu ok tveggja manna[2]; þau morð eru svá, at ek man enn; (ek) eggjumst vígs. Lýtendr golls[3] inna enn gráleik, ok ginn[4] ferr með[5] skolli[6]; (menn) kveða lauki lítit gæft til anka[7].

1) alls. 2) þann. Ilk. 3) menn. 4) tál. 5) er samfara. 6) prettum. 7) málsháttr: opt vex laukr af litlu.

Bls. 308.

Þjóðólfr: Fagurt sprund! ek sá skeið hrundit í á framm at flæði; kenn[1] þú, hvar laung súð hins prúða dreka liggr fyrir landi. Frán[2] orms föx glóa und farmi

sízt[3] hânum var ýtt af hlunni; búnir svírar báru brunnit gull.

1) sjá. 2) fögr. 3) þannig Hk.

Bls. 309, 1.

Sami: Laugardag slýngr[1] líðbaldr[2] af sèr laungu tjaldi, þá er prúðar ekkjur líta orms súð út ör bæ. Næsta[3] rèð úngr allvaldr at stýra nýrri skeið vestr ör Nið, er árar drengja falla í sjó.

1) svíptir. 2) herkoníngrinn. 3) þar næst.

Bls. 309, 2.

Sami: Ræsis herr kann slíta rètt ræði[1] ör verri[2]; ekkjan[3] stendr, ok undrast áraburð, sem furðu. Ert mun snót[4], ef[5] svörtu ferkleyf[6] sæfáng[7] gánga í tvö; þöll[8] leggr leyfi á þat, við fullan frið[9].

1) þær beinu árar. 2) sjónum. 3) konan. 4) henni mun falla illa. 5) nl. hin. 6) árar. 7) þann. Hk. 8) konan. 9) hun mundi lofa árunum að brotna, ef friðr væri í landi.

Bls. 309, 3.

Sami: Hár[1] veit sorgar[2], áðr en sæfáng[3] slítist ör straungum mar. Norðmeðr[4] róa negldum unnar naðri[5] út inn heglda[6] straum. Þar er herr heldr sjö tigum ára til verra[7], er sem (maðr) líti arnarvæng af járni.

1) keipurinn. 2) þann. Hk.; reynist. 3) árarnar. 4) -menn. 5) skipi. 6) ískalda. 7) hafs.

Bls. 310, 1.

Sami: Skafnir snekkjustafnar eigu skjól und skógi; vísi leiðángrs læsir[1] lönd (með) herskipa bröndum. Almenníngr liggr innan hverja vík í skerjum; hábrynjaðar[2] skeiðar láta eið hlýja[3] sèr.

1) umkríngir. 2) vel útbúnar með verjum, skjaldaðar. 3) þann. Hk., skýla.

Bls. 310, 2.

Sami: Konúngr lemr barði[1] háfan hlymgarð Hlèssveyjar[2]; þá neytir þengill snekkju strengja til þrautar.

Skaði[3] lindis[4] er eigi inndæll[5] bjúgu járni[6]; grjót ok veðrin ljótu gnegr[7] af digrum gaddi[8].

1) með stafninum. 2) sjó. 3) þannig IIk. 4) linditrjáa, vindr. 5) er skaðligr. 6) akkerinu. 7) nagar. 8) akkeris fleini.

Bls. 311.

Sami: Haraldr þrýstir nú sinn helmíng[1] hraustla at Elfi; nær[2] Noregs drottinn! (þèr) náttið at landamæri. Gramr á þing við[3] þumlo[4]; þar er Sveini eindagaðr hans fundr, skyldr hröfnum[5], nema Danir haldi undan.

1) liði sínu. 2) knár. 3) hjá. 4) þannig IIk. 5) nl. bardagi.

Bls. 313, 1.

Steinn Herðisarson: Hauklyndr[1] þengill sagði hitt er hugði vera myndu: kvað þar þrotna ván eirar[2] fur hánum[3]. Frægr hilmir kvað hvern várn[4] skyldu falla of þveran annan, heldr en vægja; menn brutu upp[5] öll vápn.

1) lyndr sem haukr, snarlundaðr. 2) vægðar, friðar. 3) sèr, Haraldi. 4) vorra manna. 5) toku fram.

Bls. 313, 2.

Sami: Hugstrángr drottinn, hinn er hitti hersa, beið Dana fundar við 1½ hundrað lángra skipa. Þat var næst, er reiðr[1] atseti[2] Hleiðrar rèð rísta þángs láð[3] þángat þrimr hundruðum sunda mörum[4].

1) ötull. 2) sá sem hefir aðsetr sitt í Hleiðru, Sveinn Danakonúngr. 3) sjóinn. 4) skipum.

Bls. 314, 1.

Þjóðólfr: Varghollr veitir víngjafa[1] lèt lystr dreka skolla[2] fyrir miðjn brjósti[3]; þat var oddr[4] lofðúngs liðs.

1) konúngr. 2) fljota. 3) nl. flotans. 4) broddr.

Bls. 314, 2.

Sami: Friðvandr jöfurr bað hrausta fylkíng standa fast; mèr sýndust hildíngs viðir[1] skjalda hömlur hamalt[2]. Nýtr ráðandi manndáða lauk rammsyndan naðr[3] röndum[4] fyrir utan Nizi, svá at hver (rönd) tók aðra.

1) vinir. 2) samskarað. 3) dreka. 4) með skjöldum.

Bls. 314, 3.

Steinn Herðísarson: Úlfr, stallari grams, hèt á oss alla, þá er hákesjur skulfu; róðr var greiddr úti á græði[1]. Skeleggjaðr[2] spjalli[3] snjalls landreka[4] bað leggja sitt skip vel framm með skylja[5], en seggir játtu[6].

1) hafi. 2) hvatr, öruggr. 3) vinr. 4) konúngs, Úlfr stallari 5) konúnginum. 6) því.

Bls. 315.

Stúfr: Haraldr vann Sveini meinfært[1] fyrir móðu[2] mynni; vísir, þar er (þèr) gerðut viðnám, varð[3] biðja friðar. Spjallar[4] jöfurs[5], gyrðir hjörvi, herðo atróðr fyrir utan Halland; heit und blès blóði á lög.

1) farar tálma. 2) Nizar. 3) Sveinn. 4) vinir. 5) þann. Ilk.

Bls. 316, 1.

Sami: Hvártveggi nýtr hlífarstyggr skjöldúngr bað seggja lið skjóta ok höggva: skamt var á miðli liðs. Bæði[1] fló[2] grjót ok örvar, þá er brandr hrauð[3] af sèr rauðu blóði; fregra[4] gotna fjörvi brá skjótt.

1) þannig Ilk. 2) flaug. 3) ruddi. 4) frægra.

Bls. 316, 2.

Þjóðólfr: Upplenzkr hilmir[1] dró álm[2] alla nótt; hinn snjalli oddviti lèt hremsur[3] drífa á hvítar hlífr[4] Blóðugr oddr smó[5] brynjur búandmönnum; flygr[7] vigra[8] óx, þars[9] gjöld finna[10] stóðu í fangs[11] skjöldum.

1) Haraldr. 2) boga. 3) örvar. 4) hlífar. 5) smó, smaug. 6) þannig Ilk. 7) flug. 8) spjóta. 9) þar er. 10) örvarnar. 11) drekans.

Bls. 317.

Steinn Herðísarson: Vèr börðumst; undr er, ef örmóts viðir[1], þeir er vörðu víða grund, kendu eigi Harald gjörva[2] of[3] síðir, þá er Norðmenn hèldu forðum herskildi[4] fyrir Nizar ósi; hrafn fèkk gnótt náss í óttu.

1) menn. 2) fullvel. 3) um. 4) börðust.

Bls. 318, 1.

Arnór jarlaskáld: Tiggi, lèztu hjálmáro[1] heyra,

er (þú) rautt[2] tvær týrfíngs[3] eggjar, hits[4] fyrir Nizi. Áðr mannfall væri, skriðu borð nýs[5] naðrs[6] norðan, at fýsi[7] allvalds; hrafnþarfr konúngr[8] hlaut skjóta stafni til Hallands.

1) hermenn. 2) rauðst. 3) sverðs. 4) þar. 5) nýsmíðaðs 6) dreka. 7) vilja. 8) herkonúngr.

Bls. 318, 2.

Sami: Heiðmær[1] konúngr, sá er hvergi flýði geirjálm[2], hrauð[3] Dana skeiðir, glaðr und gulli roðnum hjálmi. Buðlúngr! skjaldborg raufst; hoddglötuðr[4] skaut broddum gegnum brynjur bragna, en skúfar[5] súngu of ná.

1) stórgjöfull. 2) úr orustu. 3) eyddi. 4) mk., konúngr. 5) hræfuglar.

Bls. 319, 1.

Sami: Hinn forhrausti Sveinn gekkat[1] saklaust[2] af sinni snekkju: þat er hugi minn; harðr málmr kom við hjálma. Farkostr[3] fljótmalts[4] vinar Jóta[5] hlaut at fljóta auðr, áðr en öðlíngr flýði frá dauðri verðúng[6].

1) gekk ei. 2) án orsakar. 3) skip. 4) -mælts. 5) Sveins. 6) hirð.

Bls. 319, 2.

Þjóðólfr: (Menn) kváðu gegnan Sogns gram[1] hrjóða senn á einni svipstund hit fæsta sjötigu glæst skip Sveins þjóðar[2].

1) Harald. 2) manna.

Bls. 320.

Sami: Sveinn! (þú) átt launa sex jörlum Dana, þeim er vexa[1] hvöt[2] örleiks[3], sigr innan[4] eina gunni[5]. Vígbjartr[6] Fiðr[7] Arnason, sá er vildit[8] forðast[9] snöru hjarta, varð fánginn í miðri fylkíngu.

1) auka. 2) hvatleik. 3) orustu, nl. berjast hvatliga. 4) í. 5) bardaga. 6) frægr af orustum. 7) Finnr. 8) vildi ei. 9) nl. með.

Bls. 331, 1.

Gramr, sá er gerðir[1] grund[2], lykr lángskipa stöfnum norðr frá Eyrarsundi; hrafngælir[3] sparn[4] höfn

hæli[5]. Gulli glæstir brandar[6] ristu gjálfr, en súðir skjálfa; (þat) var heldr hvast fyrir vestan framm Hallandi.

1) umkríngir. 2) nl. með skipum. 3) þann. Hk., hermk., Sveinn konúngr. 4) sporaði. 5) með kjalarhælnum, nl. lagði til hafnar. 6) framstafnar.

Bls. 331, 2.

Eiðfastr Haraldr! (þèr) gerðut[1] opt skeiðum fyrir jörðu. Sveinn sker ok eysund til fundar annars konúngs. Lofsnjallr hrafngrennir[2], hinn er lykr hvern vâg stöfnum, hefra[3] út[4] lítit lið allra Dana sunnan.

1) girtuð. 2) hermaðr. 3) hefr ei. 4) úti.

Bls. 331, 3.

Snjallr gramr! (þèr) sustóð[1] suðr, þar er allir Danir[2] æsto[3] mæltrar stefnu; enn sèr eigi minni efni[4] Nær[5] Sveinn tekr at nenna[6] norðr til landamæris (at) finna Harald, varð vindsamt[7] fyrir viðri jörðu.

1) skunduðuð. 2) þann. Hk. 3) heimtuðu. 4) nauðsýn til sáttafunda. 5) vaskr. 6) fara. 7) stormasamt.

Bls. 232, 1.

(þá) er seggir hvârstveggja[1] hittast, telja snjallir búendr mjök hátt allmörg orð, þau er fyrða ángrar. þeir þegnar, er þreyta[2] allt í gegnum[3], láta eigi brátt við sáttum. Ofrhugi svellr ollu[4].

1) þannig Hk. 2) keppa. 3) ávalt, um allt. 4) = öldu, mönnum.

Bls. 332, 2.

Ófriði verðr allhætt, ef sættast skal; þeir menn, er kunnu miðla, vega öll mál jöfra í skálum.

Bls. 333.

Hefik[1] heyrt hitt, at glaðr Haraldr ok Sveinn settu hvârtveggi öðrum gisla; þat var góð sýsl[2]. þar laukst[3] fylld[4] sátt með vâttum ok öllum fullum frið, at hvârgi[5] skildi; þeir haldi svâ særum!

1) eg hefi. 2) rátstöfun. 3) þannig Hk. 4) fullkomin. 5) á hveriga hliðina.

Bls. 336.

Þjóðólfr: Öld Steinkels[1], sú er vildi veita lið ógnteitum jarli[2] gefin helju; styrkr stillir olli því. En hinn, er fegir[3], segir: Hákon lèt hörva hvat[4] fyrir, því at aflvân[5] þaðan[6] reyndist hánum illa.

1) þannig Hk. 2) nl. var. 3) sem vill fegra málið. 4) hvatt. 5) liðs von. 6) frá Sviaríki.

Bls. 339, 1.

Sami: Landkarlar[1], lystir sleitu[2], lètu[3] gram varla sæma[4] lög; öld gerði ódæmi á jörðu. Ok tröll brútu hrís í hleypikjola hæls[5] þeim andskotum vísa, er ollu því ráði þjóðar.

1) bændr. 2) gjarnir ófriðar. 3) sögðu. 4) halda. 5) fætr; tröll brutu hrís á fætr þeim, gerðu þeim farartálma, þ. e. *þeir fóru illa för.*

Bls. 339, 2.

Sjá bls. 269.

Bls. 340, 1.

Sami: Hneykir[1] hólmbúa[2] tók harðan taum við Rauma; ek hygg fylking hins frægsta Haralds gengu[3] þar fast. Eldr var gjörr[4] at gjaldi[5], gramr rèð[6]; en þá tæði[7] hár hrotgarmr[8] at færa arma búendr í hóf.

1) hnekkir. 2) Haraldr konúngr. 3) hafa gengið. 4) kveyktur. 5) til hegníngar. 6) nl. því. 7) = rèð, náði. 8) eldr.

Bls. 340, 2.

Sami: Gagn[1] greipra[2] þegna brann; glóð varð föst í tróði; hertoga hristir[3] laust Heina illum steini. Lýðir báðu sèr lífs; logi þíngaði[4] Hríngum nauðgan dóm, áðr niðrfall Hálfs galla[5] næmist[6].

1) búsgagn. 2) grimmra. 3) Haraldr konúngr. 4) kvað upp yfir. 5) eldsins. 6) fengist; þannig Hk.

Bls. 341, 1.

Sami: Stál bitu rendr[1] fyrir ströndu. Þriðja árit færði fylkir Hörða[2] starf[3] til króks[4] at Hvarfi: friðr namst[5].

1) skildi. 2) Haraldr konúngr. 3) stríðið. 4) til lykta. 5) fekst.

Bls. 341, 2.

Sami: Nú er vandmælt, svà at afstandist, of[1] þau verk, er[2] vísi kendi Upplendíngum at eiga auðan[3] plóg. Höfuð svinns þengils[4] hefir þessi þrjú missari fengit sèr svå lángs tírar[5] at æ mun vinnast[6].

1) um. 2) þegar. 3) þannig Hk. 4) svinnr þengill. 5) frægðar. 6) vara.

Bls. 361.

Sami: Þórr stórra smiðbelgja[1] varp hvatt höldnum eldíngum[2] ör þrætu þorpi[3] at jötni hafrakjöts[4]. Geirröðr hrökkviskafls húða[5] tók glaðr við þeirri síu[6] or hljóðgreipum[7] afli galdra[8] smiðju[9].

1) järnsmiðrinn. 2) nl. illyrðum. 3) munni sinum. 4) skinnaranum. 5) brakar, nl. skinnari. 6) eldstroku. 7) þjötandi. 8) hljoða. 9) munns, þ. e. hann svaraði þeim illyrðum, er järnsmiðr hreytti að honum.

Bls. 362.

Sami: Sleggju-Sigurðr[1] eggjaði snák våligrar[2] bråkar[3], en skapdreki skinna[4] skreið of[5] leista heiði[6]. Menn såst[7] orm, búinn ilvegs kilju[8], áðr neflángr konúngr tångar[9] ynni á naðri nautaleðrs[10].

1) järnsmiðr. 2) voðaligrar, stórrar. 3) skinnara. 4) skinnari. 5) yfir. 6) golfið. 7) óttuðust. 8) skófötum, nl. skinnarann. 9) järnsmiðr. 10) skinnaranum.

Bls. 363, 1.

Halli: Mèr sýndist frændi Frísa kyns[1] færðr í brynju; hjálmfaldinn kútfaldi[2] geingr fyrir hirð í hríngum[3]. Túta, vanr úthlaupi, flærat[4] eld í ári[5]; sèk[6] sverð leika á síðu rúghleifa[7] skerði[8].

1) Tuta hinu frislendski. 2) kannske: dvergr. 3) hringabrynju. 4) flýr ekki. 5) i ár. 6) eg sè. 7) melköku. 8) honum Tutu.

Bls. 363, 2.

Haraldr ok Halli: *Har.*, Hvert stillir[1] þú, Halli? *H.*, ek hleyp framm at skyrkaupum. *Har.*, þú mun láta gera smjörvan graut. *H.*, þat er gjörr[2] matr.

1) fer. 2) góðr.

Bls. 364.

Halli: Haddan skall, en Halli hlaut of-fylli grautar; ek kveð hornspânu hlýða[1] hânum betr, en prýði.

1) hæfa.

Bls. 365.

Sami: Greppr[1] þá danðan grís at gruntrauðustum[2] ræsi; njörðr bauglands[3] sèr börg[4] standa á borði fyrir sèr. Ek lít rauðar runa[5] síður; ek ræð skjótgervu kvæði. Seggr hefir brendan rana af svíni; send heill, konúngr.

1) eg, skáldið. 2) huguðustum. 3) skjaldar, mk., eg. 4) svínið. 5) svíns.

Bls. 376.

Sami: Hraung[1] er, þars ek held um háfan þaungul, sízt[2] seldag fjör[3]; sýn[4] er, at sitk[5] at Ránar[6]; sumir ro[7] í búð með humrum[8]. Ljóst er[9] at gista lýsu[10]; ek á lönd út[11] fyrir ströndu; því sit ek bleikr í bruki[12], þari blakkir[13] mèr um hnakka.

1) niðr, hávaði. 2) síðan. 3) eg dó. 4) auðseð. 5) eg sit. 6) hjá Rán. 7) eru. 8) stórum kröbbum. 9) það er bjart. 10) hjá lýsunni. 11) úti. 12) þángi. 13) slæst.

Bls. 385, 1.

Þorgils norðmaðr: Ek dró ófúsa ýsu; ek átta fáng[1] við laungu: ek vann hlömm[2] of höfði hennar[3]; þat var fyrir skömmu. Þó man ek hitt, at hafðak hrotta[4], vafðan gulli; dúðum[5] dörr[6] í blóði dreings; þat var fyrir leingra[7].

1) strít. 2) þúngt högg. 3) eg rotaði hana. 4) sverð. 5) hristum. 6) spjót. 7) leingra síðan.

Bls. 385, 2.

Haraldr konúngr: Harða[1] dyggir hirðmenn hjuggu stirða; ferð[2] sótti framm á flótta, en þat var[3] skömmu. Hitt var fyrr, at ek rauð branda[4] fjarri fóstrlandi; sverð saung í Serkjagarði, en þat var[5] laungu.

1) mjög. 2) liðið. 3) nl. fyrir. 4) sverð. 5) nl. fyrir.

Bls. 385, 3.

Þjóðólfr: Mildíngr rauð[1] spjótum í móðu[2]; þar var íllt geira mót[3]; goð voru gröm Dönum; en þat var[4] skömmu. Gramr setti niðr merki á slèttu Serklandi, staung[5] stóð at stillis ráði; þat var fyrir laungu.

1) skaut. 2) ánni, Nizi. 3) skæðr bardagi. 4) nl. fyrir. 5) merkis staungin.

Bls. 386.

Þorgils: Konúngr, otvin[1]! heyr þú á uppreist[2] orða minna; gramr gaf mèr vafða gullit[3]; þat var fyrir skömmu. (þú) saddir örn, ok eyddir fjörvi blámanna[4] örnum; streingr styrfengins[5] stillis gall; þat var fyrir leingra.

1) vinr manna. 2) frammburð. 3) gullbaug. 4) nl. með. 5) harðfeings.

Bls. 387, 1.

Haraldr konúngr: Hin skýra mær! ek hlaut skjóta framm hlýri[1] af hröðúng[2]; felld súð gekk á flæði[3]; þat var fyrir skömmu. Enn fyrir sunnan England óð borð und mèr norðan; ristin[4] röng skalf í röstum; en þat var[5] laungu.

1) skipi. 2) í skyndi. 3) til sjóar. 4) skekin. 5) nl. fyrir.

Bls. 387, 2.

Þorgils: Vinda mýgir[1]! (þú) lèzt of vunnin virðum kunn römm víg; þrændr drifu ríkt und randir; en þat var (fyrir) skömmu. Enn fyrir sunnan Serkland hjó snarr þengill drengi; gramr kunni gaung at gunni[2]; en þat var[3] laungu.

1) eyðir. 2) var kænn í orustum. 3) nl. fyrir.

Bls. 401.

Úlfr stallari: Ek fèkk jafnan ónauðigr auðar. Stallarum stillis era þörf[1] at hverfa innan[2] stafnrúm[3] Haralds, ef (vèr) skulum tveir hrökkva undan fyrir einum þingamanni. Hrein herhrekkan[4]! úngr kendag mèr[5] annat.

1) þeir þurfa ekki. 2) gánga í. 3) lyptíngu. 4) = hörbrekka, kona. 5) vandi eg mig á.

Bls. 403, 1.

Tröllkona: Víst er, at allvaldr austan[1] eggjast vestr, at leggja mót[2] við marga prúða knútu[3]; þat er minn snúðr[4]. Þar á valþiðurr[5] velja beitu, veit sèr ærna steik[6] af stafns haukum[7] stillis; ek fylgi þar jafnan.

1) Noregs konúngr. 2) fund. 3) margan falligan köggul. 4) hagr, gott fyrir mig. 5) hrafn. 6) bráð. 7) skipum.

Bls. 403, 2.

Sama: Skæð[1] brúðr örnis jóða[2] sèr gerfa[3] óför konúngs, (ok) lætr skína rauðan skjöld, er dregr at hjaldri. Svanni[4] sviptir holdi manna í svarðar[5] kjapta; óðlát konan litar úlfs munn innan blóði.

1) þannig Fagrskinna. 2) tröllkona. 3) gjörla. 4) tröllkonan. 5) loðna.

Bls. 404.

Draummaðr: Frægr gramr hinn digri vá flestan sigr til fremdar; ek hlaut heilagt fall til vallar[1], því at sátum heima. Ek uggi efst[2] ráð tiggja; yðr feigð mun of byrjuð: guð veldrat[3] slíku; (þèr) gefit fyllar[4] fákum fíks[5] trölls[6].

1) jarðar. 2) hið síðasta. 3) veldr ei. 4) fylli. 5) gráðugs. 6) nl. ulfum.

Bls. 407, 1.

Steinn Herðisarson: Úngr vísi! (þú) lèzt búendr falla allnær Úsu; herr sótti[1], þar er hlíftrauðr konúngr hætti lífi. Þángatkváma þess konúngs mun iflaust vera Englum, er þá lifðu, sem[2] renni enn eptir[3].

1) nl. framm. 2) nl. hann. 3) nl. þeim, elti þá.

Bls. 407, 2.

Sami: Benjaregn[1] fèllu vítt um völlu, en víkíngar óðu blóð bragna; vargr náði bjargast þar.

1) blóðlækir.

Bls. 407, 3.

Arnór: Vísi rauð eirlaust[1] þúng járn á Englum vel nær Úsu; meira valfall nè kemr[2] um snjallan her.

1) vægðarlaust. 2) kemr ekki.

Bls. 408, 1.

Steinn Herðísarson: Mörg þjóð fórsk[1] í móðu[2]; sokknir menn druknuðu: ófár drengr[3] lá ár[4] of[5] úngan Mørukára. Fíra drottinn rak flótta framm; herr tók á ramri rás fyrir röskvum vísa. Ríklundaðr veit undir[6].

1) fórst. 2) díkinu. 3) margr maðr. 4) forðum. 5) yfir eða kríngum. 6) so á hèr að standa, einsog bls. 438 stendr; þetta er stef í drápunni: *Ólafr borinn sólu — ríklundaðr veit undir — sik beztan gram miklu;* það skal so upp taka: *ríklundaðr Ólafr veit sik borinn miklu beztan gram undir sólu.* (nl. á jarðríki).

Bls. 408, 2.

Haraldstikki: Vâpnum höggnir Valþjófs liðar[1] lágu fallnir í fen ofan, svâ at gunnhvatir Norðmenn máttu gánga yfir á nám einum.

1) liðsmenn.

Bls. 409, 1.

Arnór: Glóðheitr sveiti[1] fèll ofan, at fundi stillis: ve[2] óðu framm; grjót fló ört á móða Gauta[3]. Hykk[4] tok-fúsa[5] þjóð náðu at láta líf þaðra[6] þúsundum[7]; spjót flugu laus í hausum gumna.

1) blóð. 2) merkin. 3) menn. 4) eg hygg. 5) hernaðrgjarna. 6) þar. 7) nl. saman.

Bls. 409, 2.

Sami: Gjafvinr Sygna[1], hinn er aldri fór á hæl fyrir hreinskjaldar[2] mönnum[3], fèkk gagn[4]; hildr[5] gekk at vildra mun[6]. Jarlar dyndu[7] undan til borgar; lið þeirra fèkka[8] eir[9]; mannkyn hefir þann morgun at minnum.

1) Noregs konúngr. 2) fagrs skjaldar. 3) hermönnum. 4) sigr. 5) orustan. 6) að óskum. 7) þustu. 8) fekk ei. 9) vægð.

Bls. 413.

Sami: Ítr ýngvi[1], sá er aldregi sásk[2] háska á æfi sinni, bauð uppgaungu við lítinn helmíng[3]. En öflugr herr fór sunnan um England at berjast við dýran fylki; þeir fundust af stundu[4].

1) konúngr. 2) óttaðist. 3) liðsafla. 4) brátt.

Bls. 416, 1.

Haraldr Sigurðarson: Vèr gaungum framm í fylkíngu brynjulausir und blár[1] eggjar; hjálmar skína, ek hefka[2] mína[3]; skrúð[4] vårt liggr nú niðri at skipum.

1) bláar. 2) hef eigi. 3) nl. brynju. 4) herbúnaðr.

Bls. 416, 2.

Sami: Vèr krjúpum eigi í bug skjaldar at hjaldri[1] fyrir brakan våpna; haldorð[2] hildr valteigs[3] bauð svå. Menskorð[4] bað mik forðum bera hátt hjalmstall[5] í gný málma, þar er mættist hlakkar íss[6] ok hausar.

1) í orustu. 2) orðheldin. 3) -handar, kona. 4) hún, konan. 5) höfuðið. 6) sverð.

Bls. 417, 1.

Þjóðólfr: Þótt sjálfr fylkir falli til vallar, skalka ek[1] hverfa frá úngum erfíngjum grams; gengr, sem guð vill. Sól skínnat[2] á sýnni[3] konúngs efni, en þá báða; hefnendr[4] snjallráðs Haralds eru gerfir[5] haukar[6].

1) skal eg ei. 2) skín ekki. 3) vænligri. 4) synir. 5) sannir, fullkomnir. 6) nl. hreystimenn.

Bls. 417, 2.

Arnór: Ofrausn[1] stillis í straungu stâls eli[2] olli þat[3], er stríðir ormalátrs[4] máttið[5] bíða elli: lituðr hramma aldins[6] ótams varðrúnar[7] viggs[8], sá er aldregi sparði sik í våpna glyggvi[9].

1) ofdirfska. 2) bardaga. 3) því. 4) gulls, konúngr. 5) mátti ei. 6) gamals. 7) tröllkonu. 8) ulfs, nl, sá hermaðr. 9) orustu.

Bls. 418.

Sami: Hlítstyggr[1] hilmir hafðit[2] litit brjóst[3] fyrir sèr í hjálmþrimu[4], nè bifðist böðsnart[5] hjarta kon-

úngs: þars at blóðugr hjörr hins barra[6] döglínga hneitis[7] beit skatna, til þarfar hèrsa; menn sá þat.

1) ofrhugaðr. 2) hafði ei. 3) vörn. 4) orustunni. 5) herdjarft. 6) röskva. 7) -hnekkis, yfirkonúngs.

Bls. 419.

Stúfr: Varðandi geira regns[1], sá er vætki[2] sparði fjör, gekk glaðr í gegnum orrostur þaðra[3], sem[4] vind. Sá gramr flýðit[5] eld, nè járnit fellda[6]; þess of-dæmi eru síðan sæm[7] und erkistóli els[8].

1) hermk., Haraldr konúngr. 2) alls ekki. 3) þar. 4) gegnum. 5) flýði ei. 6) skot. 7) viðfræg. 8) himni, á jörðu.

Bls. 420, 1.

Þjóðólfr: Öld hefir goldit íllt afroð[1]; nú kveð ek her stiltan[2]; Haraldr bauð þjóðum þarflaust þessa för austan. Æfi snjalls siklíngs lauk svá, at vèr 'rom[3] allir í vandum stað[4]: lofðúngr fèkk grand hins leyfða[5] lífs.

1) beðið stóran skaða. 2) staddan í háska. 3) erum. 4) í hættu. 5) fræga.

Bls. 420, 2.

Arnór: Dauði hins ýgja[1] konúngs varð eigi auðligr[2]; broddar[3], reknir hoddum[4], hlífðut[5] hlenna sæfi[6]. Allir liðsmenn hins milda mildíngs kjöru heldr meirr falla um[7] fólksnaran fylki, enn[8] vildi grið.

1) óttaliga. 2) varð mönnum til mikils ógagns. 3) skeyti. 4) gullrekin. 5) hlífðu ekki. 6) konunginum. 7) kríngum. 8) hl. at þeir.

Bls. 422, 1.

Sami: Heiti Völsúngs[1] fór vítt; sá er skaut nýtla[2] herskips borði norðan ör Nið, varð harða[3] marglofaðr.

1) konúngs. 2) röskliga. 3) mjög.

Bls. 422, 2.

Sami: Mèr er myrkt[1], alls[2] greppr[3] sèrat[4], hver í heimi orkar meira (at) jöfnum þrek; hrafngrennir[5] er orðinn[6] harðr. Mildíngr gat ert[7] mest úsljótt hjarta; vinnur[8] hvers eljunfims[9] grams und himni hefir minni kostuð[10].

1) oljóst. 2) með því. 3) skáldið, eg. 4) ser það ekki. 5) hernk., Haraldr. 6) hefir verið. 7) erft, öðlaðist. 8) framkvæmdir. 9) duganligs. 10) það er minna í þær varið, en framkvæmdir Haralds.

Bls. 423.

Sami: Harðgeðr Haraldr vissi sik ríkra hverjum gram und miðgarði[1]; döglíngr réð slíkri dýrð til dauða. Heilög dýrri fold[2] hefir átt[3] hins stýröndum[4] efra[5] afreka[6]; frægri hilmir hnígrat[7] til moldar.

1) á jörðu. 2) himnaríki. 3) ættíngja. 4) konungum. 5) ágætara. 6) konungs, ,nl. frænda Olafs helga. 7) hnigr ei.

Bls. 426, 1.

Þorkell Skallason: Sóknar uggr[1] lèt hundrað hirðmenn jöfurs brenna í heitum eldi, en þat var seggjum sviðukveld. Frètt er, at fyrðar knáttu liggja und kló flagðviggs[2]; ímleitum[3] ölsblakk[4] fèkst áta af hræm Frakka.

1) hermk. 2) ulfs. 3) blakkleitum. 4) ulfi.

Bls. 426, 2.

Sami: Vilhjálmr, sá er rauð málma, hinn er skar hèlt[1] haf sunnan, hefir of-vèltan hraustan Valþjóf í trygð. Satt er, at manndráp man síð lètta á Englandi; ei deyr meiri mildíngr, en minn snarr harri var.

1) helað, kalt.

Bls. 427.

Steinn Herðísarson: Fylkir lèt hin fljótu flaust í haf, er leið at hausti; konúngr skaut stafni[1], þar er beitir Hrafnseyrr[2]. Borð tráðu breiðan veg lángra skipa[3] óðr sjór[4] brimsgángr fèll um súðir. Sik miklu beztan gram[5].

1) lagði frá landi. 2) -eyri. 3) hafið. 4) sjóar. 5) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 428.

Sami: Þrýstir Engla otvins[1] hèlt austr liði sínu; konúngr Rauma braut stóran straumsæ um stýri. Allr

herr[2] tók glaðr við öflgum stilli, þá er hrínglestir[3] kom hèðra[4] vestan, Ólafr borinn sólu[5].

1) konungs, Ólafr konúngr. 2) landslýðr. 3) mk., hann. 4) híngað. 5) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 429, 1.

Þjóðólfr: Alldyggr eyðir Selund-byggja[1] naut áræðis; hugr ræðr hálfum sigri manna: Haraldr sannar þat.

1) Sjálendínga.

Bls. 429, 2.

Sami: Ráðgegn konúngr refsar þegnum reyndan ofsa; hykk, at rekkar hilmis haldi upp, því er valda[1]. Hljótendr sverðs[2] hafa slíkar byrðar, er (þeir) brjóta sèr[3]: Haraldr skiptir svå heiptum[4]: hverr nýtr sanns[5] við annan.

1) fái maklig gjöld verka sinna. 2) menn. 3) slíkar refsíngar, sem þeir vinna til. 4) refsíngum. 5) rèttinda.

Bls. 430.

Sami: Vekjandi snekkio[1] hjaldrs[2] lèt veitt mèr mörk fyrir verka[3]: hann lætr tilgerðir valda hylli sinnar.

1) þannig Hk. 2) hermk., konúngrinn. 3) kvæði mitt.

Bls. 435.

Steinn Herðisarson: Sóknörr Engla stillir[1] biðr lið eggdjarfra seggja stika öll sund dörrum[2] fyrir sínu landi. Jörð Fila drottins[3] mun eigi verða auðsótt sverða sóknherðendum[4]. Sik miklu beztan gram[5].

1) óvinr, Ólafr konúngr. 2) hafa allstaðar herskip úti. 3) Noregs konúngs. 4) þannig Fagurskinna. 5) Stef, sjá bls. 108, 1.

Bls. 436, 1.

Sami: Danskir drengir gengu utanborðs til jarðar[1] með brynjur ok hjálma; dynr úriks[2] málms varð gjörr. Sárir rekkar sunnan sukku til hafs grunna: hárr hranngarðr varp hausum þeirra á þröm jarðar[3].

1) til botns. 2) vots. 3) sjáfarströndina.

Bls. 436, 2.

Sami: Í Kaupángi[1], þar er heilagr gramr[2] hvílir,

mun sóknstrángr jöfur banna Sveini sín óðul; hann er ríkr. Ólafr konúngr[3] mun unna sinni ætt[4] hála[5]; arfi Úlfs[6] þarf-at[7] kalla þar til alls Noregs.

1) Niðarósi. 2) Ólafr helgi. 3) helgi. 4) sínum ættingja, Óafi Haraldssyni. 5) mjög vel. 6) Sveinn. 7) þarf ekki.

Bls. 436, mismgr. 1.

Sami: Ek-veit, hvar óslækinn[1] Ólafr rauð mæki[2] úti fyrsta sinni; mèr deilast minni til mála. Fjölgóðr konúngr hlaut fögur-sverð lituð blóði til hafs[3] fyrir sunnan Halland; fyrðar ruðo branda.

1) hinn vaski. 2) sverð. 3) á sjó.

Bls. 437, 1.

Sami: Enn hraustgeðr konúngr bað halda herskildi austan[1] at gerva[2] gunni[3]: *gramr bjóst við römum styr*[4]. Laung borð færðu út litlu meira lið fyrir norðan Stað; tveir döglíngar tráðu túnvöll reyðar[5].

1) nl. til. 2) heya. 3) orustu. 4) bardaga. 5) sjóinn.

Bls. 437, 2.

Ólafr varði jörð ógnarorðum ok friðmálum, svá at allvaldr þorði eigi kalla til[1].

1) nl. ríkis í Noregi.

Bls. 438.

Steinn Herðisarson: Konúngr heldr ólaust stóli[1], sízt[2] heiptbráðr jöfurr náði hári[3] foldu; ætt Egða drottins[4] þreifst. Mætr hilmir Rauma verr grund[5] köldum málmi[6] ok röndu[7]; ek man þengils lof. Ríklundaðr veit undir[8].

1) ríki sínu. 2) síðan. 3) hárri. 4) Noregs konúngs. 5) nl. með. 6) sverði. 7) skildi. 8) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 439, 1.

Sami: Eggdjarfr þengill þrænda vill leggja öll lönd í frið við ærna snilli[1]; þat líkar skötnum vel. Þjóð hugnar[2], er þrályndr Engla ægir kúgar þegna til friðmála. Ólafr borinn sólu[3].

1) með mikilli snild. 2) líkar vel. 3) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 439, 2.

Arnór jarlaskáld: Ek hèt á[1] góðar skipasagnir[2], þá er[3] sátum hvern vetr gagnvert hrafns verðgjafa[4]; gramr drakk jafnan[5] lið[6].

1) ávarpaði. 2) menn. 3) vèr. 4) hermk., konúnginum. 5) opt. 6) öl.

Bls. 441.

Steinn Herðísarson: Hoddörr[1] þengill, sá er rýðr odda, gleðr her[2] hríngum; bragníngr bragna lætr bekksagnir[3] fagna gjöfum. Nenninn[4] Noregs konúngr gefr Norðmönnum stórum[5]; Engla þverrir[6] er örr. Ólafr borinn sólu[7].

1) ör af gulli. 2) menn. 3) veizlugesti. 4) röskr. 5) stórgjafir. 6) eyðir, Ólafr konúngr. 7) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 442.

Stúfr: Ek vissa gagnsælan[1] hildar-hyssi[2] fagna mèr af góðum byr gríðar[3]; nýzt[4] er at kanna[5] hann: þá er gjarn bræðir blóðstara[6], grimmr baugum[7] gekk sjálfr með gyltu horni (að) drekka á mik[8] at Haugi.

1) sigrsælan. 2) -hvessi, hermk., konúnginn. 3) hug. 4) best. 5) hafa viðkynníngu við. 6) hermk. 7) mildr af fè. 8) mèr til.

Bls. 447, 1.

Steinn Herðísarson: Örr ættstuðill jöfra gefr hábrynjuð skip ok steinda[1] knörru; hann vill[2] synja hnöggvi sinnar[3]. Þjóð nýtr auðar Ólafs; sè[4] þú, hverr annarr konúngr reiðir[5] mönnum slíkt fè. Sik miklu beztan gram[6].

1) málaða. 2) mun. 3) neita því, að hann sè spar af fè, þ. e. hann er örlátr. 4) sjá. 5) greiðir. 6) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 447, 2.

Sami: Kynstórr hilmir gefr fírum brynjur ok hjálma, svá at virðir eingis[1]; þau klæði prýða hirð konúngs. Dyggr þeingill lætr dreingi þiggja af sèr þúngar Hars gerðar[2]; vísi launar verðúng[3] svá vàs[4].

1) eins ok hann meti það að aungvu. 2) herklæði. 3) hirðin. 4) erfiði sitt.

Bls. 448.

Sami: Ólafr, (hinn) mildi konr[1] hildínga[2], gefr höggvit gull[3] til hylli[4], at alls eingi snjallra jöfra má[5] svá. Spyrrþú, hverr gjörva[6] mun glíkt! gramr er borinn fremstr konúngmanna undir heiðum himni; hann er gjöflundr.

1) frændi. 2) konúnga. 3) sundrhöggna gullhringa. 4) nl. ser. 5) nl. gefa. 6). gera.

SJÖUNDA BINDI.

Bls. 2.

Ungr frægðar-mildr Hákon kom híngat; hann er alinn beztr manna á foldu; (hann) fór með Steigarþóri; bauð síðan syni Ólafs upp hálfan Noreg, en mildr málsnjallr Magnús vildi hafa allan sjálfr.

Bls. 4.

Björn krepphenti: Vörsa drottinn[1] lèt vítt farit Halland brandi[2]; flótti varð rekinn skjótt, Hörða ræsir sveið hús. Síðan brendi buðlúngr þrænda mörg heruð: viðkastar hel[3] blès fasta[4]: viskdölsk ekkja[5] vakti.

1) Noregs konungr. 2) herskildi. 3) eldrinn. 4) ákafliga. 5) kona.

Bls. 5.

Þorkell Hamarskáld: Stórhugaðr Þórir dró vítt saman sínar sveitir með Agli: þau ráð vàrut[1] heldr haglig höldum. Ek frá Skjálgs vinum snörp mein á því, er lendir menn urpu steini um afl sèr[2] við morðvals[3] brynni[4].

1) voru ei. 2) reistu sèr hurðarás um öxl. 3) hræfugls. 4) hermk., konúnginn.

Bls. 6.

Gísl Illugason: Hann framdi sik úngr, þá er al-

endr imdar faxa[1] vildu ræna landi lofsælau gram, en jöfurr sótti Báleygs[2] viðu[3] með blám hjörvi.

1) úlfs, hermenn. 2) Óðins. 3) hermenn.

Bls. 7, 1.

Sami: Lofðúngr ýtti liði[1] ör Oslo til Egils fundar at krefja lands. Linns láðgefendr[2] ör tvennum lögum ok Rygir fylgðu ræsi sunnan.

1) skipi. 2) gulls-, menn.

Bls. 7, 2.

Sami: Þá knátti[1] sjá vel vígligan, sigri vanan siklíngs flota, er óþrotligt lið knúði árar fyrir Yrjar í miklum aga[2].

1) mátti. 2) ófriði.

Bls. 8.

Sami: Hilmir átti húsþíng við sjó, þat var fyrir innan Örvahamra; stórráðr konúngr bjóst at brenna[1] utan af Staði, en búendr flýðu.

1) nl. allt.

Bls. 9.

Sami: Helmíngr[1] Egils raufst við róstu[2]; rymr[3] varð í her utan við Hlaðir. Hersar máttu eigi ráða landi fyrir láðgöfguðum Haða drottni[4].

1) lið. 2) orustu. 3) hark. 4) Magnúsi konúngi.

Bls. 10.

Þat ból[1], er ek veit gólast[2], breðr[3] í miðri Bjarkey; vandar böl[4] þýtr; tær-a standa[5] þarft[6] af Þóri. Jóan[7] mun eigi frýja[8] elds nè ráns, er kveldar: bjartr logi svíðr breiðan bý, reyk leggr til skýja.

1) bær. 2) best. 3) brennr. 4) eldr. 5) ekki stendr. 6) neitt gott. 7) Jón. 8) skorta.

Bls. 12, 1.

Skip rendust at hvatla; sverð snarpra fyrða bitu slætt[1]. Ullstreingr spurði orði, hve Þórir mætti[2]. Lundr hjörs[3] kvaðst heill at höndum, en hrummr at fótum: frágum þat gjörva; grjóts glamm gerði[4] á borði.

1) illa. 2) hvurnin honum liði. 3) mk., Þórir. 4) varð.

Bls. 12, 2.

Þórir á Steig: (Vèr) vârum fjórir fèlagar, færðum einn[1] við stýri[2].

1) lètum einn vera. 2) nl. fyrir flokkinum.

Bls. 13.

Þorkell hamarskáld: Sól unnar dags[1]! ek frá satt orð verða Agli á munni við einarðar latta[2] siklíngs þræla; (hann) kvað hvern þeirra makligra at hánga miklu hærra, en sik; eyðir hjaldrbliks[3] beið of mikit ángr.

1) kona. 2) ótrúa. 3) sverðs, mk., Þórir.

Bls. 14, 1.

Björn krepphenti: Snarr Sygna harri[1] rauð sverð á útlılaupsferðum[2]; vargr nam vítt at slíta varma bráð á Harmi. Fráttu[3], hve fylkir mátti leiða[4] drottinsvik? För gunnar gjörvis[5] varð greið: svá fór, at Þórir var heingdr.

1) Magnús konúngr. 2) ránsflokkum. 3) hefurðu frètt. 4) fæla aðra frá. 5) herkonúngsins.

Bls. 14, 2.

Hlífar-styggr hrafngæðir[1] nam hræða þrænzka drótt, er þeim[2] þótti markar böl[3] sveima[4] í bygðum. Ek hygg, at herbaldr lyki aldri tveggja hersa; syndjór svâru[5] vara[6] svángr: örn fló til háuga.

1) hermk. 2) bændum. 3) eldrinn. 4) geysa. 5) úlfr. 6) var ei.

Bls. 14, mismgr. 5.

Björn krepphenti: Hati vallbaugs[1] vengis[2] letr[3] víkínga falla; mögr Ólafs rýðr vítt[4] en fögru járn á ýtum.

1) orms. 2) gulls, mk. 3) lætr. 4) víða.

Bls. 15, 1.

Gisl Illugason: Hyrr[1] sveimaði[2], hallir[3] þurru[4], hár logi gekk um hèruð þeirra. Knátti[5] sjá landráð[6] konúngs, þar er salir fèllu um liði Þóris.

1) eldr. 2) geysaði. 3) hús. 4) eyddust. 5) mátti. 6) stjórnsemi.

Bls. 15, 2.

Sami: Hugfullr konúngr sættist síðan við hatendr sína; siðr[1] batnaði. Bragníngr gat launat[2] rekkum þann rètt, er ráðspakir bóendr áttu.

1) nl. bændanna. 2) veitti.

Bls. 16.

Sami: Gramr vann glatat þjófum, en gjörvan kaupmönnum frið, þanns[1] konúngr bætti svå, at fírum hlýddi[2] at skorða fagrbúin flaust[3] (með) öxum í Elfi.

1) þanń er. 2) dugði. 3) skip.

Bls. 35.

Sami: Ek skal enn[1] kátr, þótt viðir unda teius[2] ætli skáldi[3] andrán[4]; járn taka at orna oss at beinum. Svarri[5]! hverr prúðr seggr deyr eitt sinn; en snart hjarta er skapat dreing[6]; ek skal enn minnast á þrek[7] í óði[8].

1) nl. vera. 2) sverðs, menn. 3) nl. mèr. 4) dauða. 5) kona. 6) mèr. 7) hreysti. 8) vísu minni.

Bls. 40.

Þorkell hamarskáld: Hugprúðr varga nistir[1] lèt snúðat[2] föru[3] vestr; hlýrin[4] stinnu brutu hrönn[5]; hilmir vann bannat frið.

1) hermaðr. 2) hraðað. 3) för sinni. 4) kinnúngar skipanna. 5) báru.

Bls. 41, 1.

Sami: Limsorg[1] of[2] Ljóðhús lèk fíkjum[3] nær himni; eldr gaus ör húsum; ferð[4] var vítt[5] fús á flótta. Örr skjöldúngr fór Ívist eldi: ræsir vann[6] róggeisla[7] rauðan; búendr mistu lífs ok auðar.

1) eldr. 2) í. 3) ofliga. 4) folk. 5) viða. 6) gerði. 7) sverðið.

Bls. 41, 2.

Sami: Húngrþverrir hríðar-gagls[1] lèt herjat á Skíði; teitr vargr rauð tönn í margri ben innan (í) Tyrvist.

Grænlands drottinn[2] grætti meyjar suðr í eyjum; mylsk þjóð rann til mæði; sökkvir[3] Skota[4] gekk hátt[5].

1) arnar, hermk. 2) Magnús konúngr. 3) óvinr. 4) Magnús konungr. 5) gerði mikið afrek.

Bls. 42.

Björn krepphenti: Snarr konúngr bar vítt[1] randir[2] á slètta Sandey; rauk um Íl, þá er menn allvalds jóku á brennr. Seggja kind Satíris sveitar hnè und eggjar; snjallr sigrgæðir[3] rèð síðan falli Manverja.

1) víða. 2) skjöldu. 3) hermk.

Bls. 43, 1.

Sami: Hvert hvarf[1], þat er arfi Guðrauðar átti, var hætt; lofðúngr þrænda vann bannat Lögmanni lönd þar. Nýtr úngr gramr Egða lèt fenginn[2] naðrs bíngtöpuð[3] utar Nesjum, þar er túngr vettrima[4] umdu.

1) hæli. 2) handtök. 3) mk., Lögmann. 4) sverð, brandar.

Bls. 43, 2.

Gisl Illugason: Jöfra ægir[1] tók Ívistar gram fyrir Skíði, en Skotar flýðu. Fylkir, sá er framm tæði[2] hafði Lögmann konúng í liði[3] sínu.

1) Magnús konúngr. 2) gekk braustliga framm. 3) á skipi.

Bls. 44, 1.

Sami: Fólkvörðr vann þrúngit[1] und sik fjórum ættlöndum eyja-dróttar, áðr en veðrsmiðr Viðurs[2], sá er fylkti hamalt[3], hitti valska jarla.

1) þreyngði. 2) hermk. 3) odda fylkíngu.

Bls. 44, 2.

Sami: (Vèr) háðum hildi með frænda Haralds við innanverða Aungulsey, þar er konúngr ok ríkis vendir[1] jarlar brutu kapp sitt[2] af reiði[3].

1) — vanir, voldugir. 2) kepptu hverir við aðra. 3) í ákafa.

Bls. 45, 1.

Sami: Magnúss liðar[1] höfðu skorit margan baug-

varg[2] björtum oddi. Kapps vel[3] skipuð hlíf hertoga varð at springa fyrir darri[4] konúngs.

1) liðsmenn. 2) skjöld. 3) mjög vel. 4) skeyti.

Bls. 45, 2.

Björn krepphenti: Laufa lundr[1] rèð lífspelli Huga hins prúða í Aunguls sundi, þar slög[2] snuddu[3]; broddr fló snúðigt[4]. Jóta fellir[5] hefir farit öll eylönd brandi; grund liggr vítt und dróttum dyggs döglíngs um stundir.

1) hermk., Magnús konúngr. 2) vopn. 3) flugu. 4) fljótt. 5) Magnús konúngr.

Bls. 46, 1.

Þorkell hamarskáld: Broddr dundi á brynjur bragníngr skaut af magni, allvaldr Egða[1] sveigði álm[2], blóð stökk á hjálma. Hagl streings[3] fló á hrínga, ferð[4] hnè, en gramr Hörða lèt verða banat jarli í harðri hjarls sókn.

1) Magnús konúngr. 2) boga. 3) örvar. 4) liðsmenn.

Bls. 46, 2.

Gísl Illugason: Böðkennir[1] skaut báðum höndum, allr herr hilmis vá prúlliga[2]. Aðr Hugi fèlli, stukku hvítmýlíngar[3] af álmi[4], þeims[5] jöfurr sveigði.

1) hermk. 2) hraustliga. 3) örvar. 4) boga. 5) þeim er.

Bls. 49, 1.

Kali: Hve launa þínir þíngríkir höfðíngjar þèr hnossir? reyndu oss, jöfurr! Rengr bifast í röstum vestr.

Bls. 49, 2.

Magnús berfættr: Hefig illa fólginn minn auð[1], þanns[2] ek rèð veita margteitum mönnum. Ek læt klökkvan húf[3] klífa[4] kólgur[5].

1) varið fè minu. 2) þann er. 3) skipsborð. 4) fara yfir. 5) bárur.

Bls. 49, 3.

Gísl Illugason: Seggir höfðu þegit heimför af

höfuðsmanni[1]; þá var sókn lokit. Landsmenn litu sjádrifin segl sett við húna yfir göfgu[2] liði[3].

1) konúngi. 2) glæsiligu. 3) skipi.

Bls. 51, 1.

Sami: Vâgr þrútnaði; en steinóðr[1] storðar[2] galli[3] keyrði vefi[4] á stag. Dýrr dreki und skelfi Dana[5] braut hrygg í hverri glymbrúði hafs[6].

1) mjög óðr. 2) skógar. 3) stormr. 4) seglin. 5) Magnusi konúngi. 6) báru.

Bls. 51, 2.

Sami: Blár ægir skaut búnum svíra, gjálfr[1] hljóp í gin gollnu[2] höfði: valfasti[3] djúps[4] skein af hausum döglíngs dreka, sem himins eisa[5].

1) sjór. 2) gylltu. 3) eldr. 4) gullið. 5) elding

Bls. 53, 1.

Sami: Síðan framdist Upplanda gramr[1] á Svía drottni[2] austr frá Elfi. Liðskelfir[3] tók 15 hèruð (með) fránni[4] eggju[5] ör lögum Ganta[6].

1) Magnús konúngr. 2) þ. e. græddi lönd af honum. 3) hermk. 4) snarpri. 5) egg. 6) Gautlandi.

Bls. 53, 2.

Þorkell hamarskáld: Hraustr allvaldr lèt valskan brand ok randir gjalla saman austar[1] Elfi; vitr stillir rauð völlu. Vellmildr[2] konúngr varð[3] þrási[4] á víg, þar er herðir[5] fèllu; gauzkr bolr lá und gulri kló grás arnar.

1) fyrir austan. 2) fèmildr. 3) getgáta. 4) gjarn. 5) menn.

Bls. 54.

Norðmenn: Hinn þjóbreiði Íngi dvelr allleingi ofanreið.

Bls. 57, 1-2.

Gramr spurði, hvat Giffarðr gerði; hann var at kominn þannig, þá er lið barðist; vèr ruðum vâpn í

dreyra. Fnauði[1] var fulltrauðr framreiðar á rauðum jó; valski riddarinn falsk[2], (hann) vill eigi fylla vârn flokk.

1) sá ósnotri maðr. 2) faldi sig.

Bls. 57, 3.

Gísl Illugason: Fólkhvötuðr[1] reið fyrst í gegnum safnað Svía, hnugginn[2] sigri. Dreyrugr málmr varð hlaupa á meðal hauss ok herða hans andskota.

1) hermk. 2) sviptan.

Bls. 58, 1.

Sami: Helmerki[1] blès um höfði fcðr Sigurðar[2], en fránn[3] huginn[4] gladdist; ek sá þann fylki vega snörpu sverði til sigrs með mestum frama.

1) hermerki? 2) Magnús kónungs. 3) harðr. 4) hrafn.

Bls. 58, 2.

Sami: Ek fylgða fræknum Eysteins föður[1] í atals drífu[2]; ek, vanr vâsförum[3], brá opt hjörvi með frænda Haralds[4], þar er vega[5] þurfti.

1) Magnúsi konúngi. 2) orustu. 3) svaðilförum. 4) nl. harðráða, Magnusi. 5) berjast.

Bls. 59.

Eldjárn: Hví samir[1] hitt geðstirðum hirðmanni, at dúsa[2]? vestu[3] nú knár, riddarinn hári[4], þó kjöl kosti[5]. Þat er satt, at ek býð Gjaffarði (at) reiða[6] byttu; austr er til[7] hár í breiðhúfuð um hesti hvaljarðar[8].

1) sæmir. 2) vera atgjörðalaus. 3) vertu. 4) gamli. 5) kjölurinn kostist. 6) bera. 7) of. 8) því borðbreiða skipi.

Bls. 60.

Sami: Ek frá, at (þèr) rákut flótta á Foxerni: þar var harðr hernaðr; annat lið manna falsk[1], er ek heyrða. Gángr hjálmþrimu herðis[2] var hár[3], þar er Giffarðr barði í hel gauzka dreingi, er[4] vâru staddir.

1) fol sig. 2) hermannsins, Gjaffarðs. 3) mikill. 4) hvar sem þeir.

Bls. 61, 1.

Magnús berbeinn: Mattildr er sú ein, er meinar

mèr leik ok teiti, ok vekr hildi; sveita már[1] drekkr or sárum suðr. Sá hvítjarpr svanni, er verr sín lönd röndu[2], kennir mèr (at) sofa lítið; sverð bitu högna hurðir[3].

1) hrafn. 2) með herskildi. 3) skjöldu.

Bls. 61, 2.

Sami: Hvat er betra í heimi, en vifit fagra? skáld hyggr sjaldan á þrá; sá dagr er mjök lángr, er dvelr dreingi. Ek ber þann þúngan harm af þíngi, er[1] ek skal aldregi finna minn svanna; menn skreytast at móti[2].

1) að. 2) á mannfundum.

Bls. 62.

Sami: Ek spyr í hljóði góð orð gullhríngs gerðar[1] um skáld; jörp armlín[2] mun eigi verpa á glæ sínum (orðum)[3]. Ek ann ræktar[4] málum guðvefjar þóptu[5], þótt eigi finnag[6] opt; viti menn, at ek hygg henni hála[7].

1) kvk. 2) kvk. 3) nl. tala þau orð til ónýtis. 4) ástar. 5) kvk. 6) nl. hana. 7) vil henni vel.

Bls. 66.

Veðr blæs vegg[1] um[2] tiggja; viðr[3] þollr nauð í löðri; læ klúngrs[4] tekr at knýja keip, en gellr í reipum. Mjórr sjötögr vöndr[5] skelfr, eik[6] skerr at flóði[7], beit[8] verða slíta sjá. Magnús stýrir[9] móð[10] und röndu[11].

1) skipsborðið. 2) kríngum. 3) skipið. 4) skaði viðar, vindr. 5) sjötíu siglutré. 6) skipið. 7) hleypr eptir sjónum. 8) skipin. 9) hefir. 10) hug. 11) skildi, nl. til að bera.

Bls. 67.

Úhlífinn gramr bað-at eggendr[1] ugga lífi, hvegi er[2] lèt hinn ljóti landgarðr[3] fyrir barði[4]. Satt var, at allvaldr átti borit[5] ógnsnart hjarta; geyst súð varð treystast farsælu[6] í gný græðis[7].

1) sína hugrökku felaga. 2) hversu sem. 3) sjór. 4) stafni. 5) bar. 6) heppni konúngs í siglíngum. 7) sjáfarins.

Bls. 70.

Magnús berbeinn: (Vèr) skulum hvatt[1] kvitta[2] heimför[3]; minn hugr er í Dyflinni; en ek kem eigi austr til Kaupángs kvenna[4] í hausti. Unik[5] því, at íngjan[6] synjar[7] eigi gamanþínga[8]; ærskan[9] veldr því, er[10] ek ann írskum svanna betr en mèr.

1) skjótt. 2) ljuka við. 3) nl. komast heim. 4) kvenna í Niðarósi. 5) eg uni. 6) sú únga kona. 7) nl. mer. 8) skemtiligs viðtals. 9) æskan. 10) að.

Bls. 71.

Þorkell hamarskáld: Ítr ýngvi rèð áðan uppgaungu með lítinn helmíng[1]; ek hygg föður Eysteins[2] treystast ráræði. Hjörr gall hátt, en Magnús sótti í gegnum lið; málmsækir[3] rauð mæki; egg hneit við[4] fjör seggja.

1) liðsafla. 2) Magnús konung. 3) hermk. 4) kom við.

Bls. 75.

Þórarinn stuttfeldr: Framr hollr herr dreif hvaðan æfa[1] til handa hanksnjöllum[2] grami, svá sem (menn) höfðu frètt rèttkonúnga kyn[3] (Hrólfi) margspökum Kraka í för fyrr.

1) allstaðar að. 2) snarlyndum. 3) konúngborna menn, nl. hafa drifit til handa.

Bls. 76.

Sami: Svá mikit lið margspaks fylkis, vilt[1] mildíngi[2], kom saman, at sextigir skarfögr[3] skip hnigu hèðan um lög við sköp[4] hreins guðs.

1) hlíðhollt. 2) Sigurði konúngi. 3) falliga samsköruð. 4) eptir ráðstöfun.

Bls. 77, 1.

Sami: Skaplig[1] skafin skipa börð óðu vestr um haf at ættjörðu Eingla. Snjallr jöfurr þrænda þótti þarlands[2], sem hvar[3], allsherjar[4] yfirmaðr.

1) falliga löguð, vel smíðuð. 2) í því landi. 3) allstaðar. 4) allra manna.

Bls. 77, 2.

Einar Skúlason: Vásauðigr[1] vísi rèð mestum helmíngi[2] vestr; ægis marr[3] óð und harra at ensku láði.

Heiptglaðr hilmir lèt stál[4] hvílast, ok var þaðra[5] vetrleingis[6]; ne[7] stígr betri gramr af val vimrar[8].

1) þrautsæll. 2) liðsafla. 3) skipið. 4) skipstafnana. 5) þar. 6) allann vetrinn. 7) ekki. 8) skipi.

Bls. 78.

Sami: Ok þjóðkonúngr, sá er æztr gat ríki und sólar ranni[1], ól önd[2] annan vetr á Jakobs landi. Þar frá ek hilmi herjar[3] gjalda frömum jarli lausmæli; snarlyndr gramr bræddi[4] svan hjaldr-sima[5].

1) himni. 2) lifði, var. 3) þjóðar. 4) gaf bráð. 5) hræfuglinum.

Bls. 79, 1.

Haldór skvaldri: Ok fádýrir[1] víkíngar fóru at móti[2] Fjölnis-hróts[3]-ríkum gram; vísi hlóð[4] vígásum[5]. Herr náði at hrjóða átta galeiðr, þar er fátt lið fèllat[6]. Dreingja vinr[7], hollr fyrðum, hlaut feingi[8].

1) leiðir. 2) á móti. 3) orustu-. 4) lagði að velli. 5) hermk. 6) féll ei. 7) konúngr. 8) hlutskipti, herfáng.

Bls. 79, 2.

Sami: Ek skal inna þau stór verk konúngs, er vâru á Spáni; slaungvir Vânar dags[1] vann prútt[2] sóttan Sintre. Hermönnum, þeim er níttu[3] gerfa[4] goðs rètti[5] sèr boðnum, gerðist heldr grátt[6] (at) berjast við gram Hörða[7].

1) gulls, konúngrinn. 2) vaskliga. 3) neituðu. 4) öldungis. 5) kristni. 6) hættligt. 7) Noregs konúng.

Bls. 80, 1.

Sami: Snjallr lofðúngs kundr! (þú) vann hinn þriðja sigr suðr á fróni, er (þèr) lendut við borg þá, er (menn) kalla Lissibon.

Bls. 80, 2.

Sami: Fólkþeysandi[1]! ek frá yðr fýsast at vinna hvassan styr[2] fjórða sinni, út þar, er heitir Alkassi. Ek frá unnit til sorga heiðins vífs í einni eyddri borg; herr hitti[3] at drífa á flótta.

1) herkonungr. 2) orustu. 3) tok það ráðs.

Bls. 81.

Sami: (þèr) treystust (at) rjóða egg fyrir austan Njörvasund; guð tjóði[1] yðr; náskári[2] fló til nýra[3] unda.

1) hjálpaði. 2) örn. 3) nýrra.

Bls. 82.

Sami: Verk bragníngs á Serkjum hafa gerzt fræg: böðstyrkir[1] lèt barka síga ofan fyrir gagnstig gýgjar[2], en hernenninn göndlar þíngs gnýþróttr[3] sótti með gengi[4] neðan í hall[5] at fjölmennum helli.

1) hermk. 2) bjargið. 3) hermk. 4) menn sína. 5) á brekkuna.

Bls. 83, 1.

Þórarinn stuttfeldr: Gunnhagr[1] gramr bauð guma draga tvá blásvarta byrvarga[2] á bjarg; þá er ramdýr þrama[3] með lið sigu í reipum fyrir hliðdyr hellis.

1) herkænn. 2) skip. 3) bátarnir.

Bls. 83, 2.

Formintera varð fyrir stafni styrjar auki[1], friðr raskaðist; þar varð Blámanna lið (at) þola eggjar ok eld, áðr fengi bana.

1) herkonungi.

Bls. 84, 1.

Haldór skvaldri: Konúngr náði meiða þat fólk, er flýði ferðskundliga[1] undan: illr hreimr[2] varð í helli. (Hann) bauð djöfuls þrælum[3] enn aftig[4] lífs[5], þá er (þèr) unnut gamalt vígi[6]; úsæl öld beið kvöl í eldi.

1) í skyndi. 2) ólæti. 3) heiðingjum. 4) kannske afstig. 5) deyddi þá. 6) virki.

Bls. 84, 2.

Sami: Margdýrkaðr[1] merkir[2] morðhjóls[3] kom skipa stóli til Ívitzu: fremdar ræsir var fúss friðslits[4].

1) víðfrægðr. 2) litandi. 3) skjaldar, hermk. 4) orustu.

Bls. 85.

Sami: Síðan knátti enn hin átta[1] oddhríð[2] verða háit[3] í grænni Manörk; ferð[4] grams rauð Finns gjöld[5].

1) áttunda. 2) orusta. 3) háð. 4) lið. 5) örvar.

Bls. 86.

Einar Skúlason: Skáldi[1] es-at[2] einfalt lof um risnu[3] alvalds: hilmir lèt hafkaldan húf svífa í Grikksalti[4], áðr auðlestir[5] festi skip við einkar breiða Akrsborg; öll öld beið fegins morgin með stilli.

1) mèr, skáldinn. 2) er ekki. 3) stórmennsku. 4) Grikklands hafi. 5) mk., bann.

Bls. 87.

Sami: Ek get þess, er ógnblíðr gramr fór vitja Jórsala bygðar: meðr[1] vituð[2] æðra auðlíng und víðum glyggs[3] sal[4]; ok hauka fróns[5] leyghati[6] náði hvatt[7] laugast í hreinu vatni Jórdanar; þat ráð[8] var leyft[9].

1) menn. 2) vita ekki. 3) vinds. 4) himni. 5) handar. 6) mk. 7) skjótt. 8) verk. 9) lofað, víðfrægt.

Bls. 92, 1.

Þórarinn stuttfeldr: För Endils svörgæðis[1] mun ey[2] uppi, meðan salr sólborgar[3] stendr; vegsamr[4] granns geirs gnýstærir[5]! þú hefir þvegizt í vatri[6] Jórdanar[7].

1) hrafngæðis, hermk., konúngsins. 2) æ. 3) himins. 4) frægr. 5) hermk. 6) vatni. 7) getgáta.

Bls. 92, 2.

Sami: Hvatr fylkir Hörða! (þú) varðir glatt lofi[1] kviksattra[2] at gröf guðs[3]. Siklíngr! sól skín æfa[4] á fjöldyggra Yggs svangæli[5], en þik.

1) getgáta; heiðri. 2) skrínlagðra manna, nl. gulli og gersemum. 3) Krists. 4) aldrei. 5) hrafn-gæli, hermann.

Bls. 93, 1.

Haldór skvaldri: Bræðir benja tíkr[1]! (þú) þátt[2] heiðna borg af ríki, en gaft[3] af mildi; hverr hildr[4] háðist við prýði.

1) ulfs. 2) náðir. 3) gafst hana aptr. 4) orusta.

Bls. 93, 2.

Einar Skúlason: Ek frá deili[1] dróttar[2] vinna Sætt; dreingr minnist þess; valslaungr tóku ríða hvast í hríð Hristar[3]. Styrkr gunnar vals[4] munnlituðr[5] braut vá-

likt[6] virki; fögr sverð ruðust, en snarr bragníngr hlaut fagna sigri.

1) vin. 2) konúnginn. 3) orustu. 4) arnar. 5) hermk. 6) voðalegt.

Bls. 114.

Ásu Þórðr: Nú tekr ýgr[1] ofkúginn[2] at ægja mèr drjúgum; þinn hjaldr-gegninn[3] höldr hefir um hlaunat[4] mik tjaldi. Linnbóls[5] gjafi! trautt mun ek láta vísan[6] þjóf lausan at sinni, þótt mín vân vafi und[7] þínum hlut.

1) eikinn. 2) ofbeldismaðr. 3) hergjarn. 4) svipt. 5) gulls. 6) uppvísan. 7) se komin undir.

Bls. 137.

Einar Skúlason: Þengill Mæra! þinn vegr er mikill; ertu alfróðr, svâ at eigi skortir;[1] hefig góða sögu (at) segja þèr. Fíngrmjórr Ívar er eigi enn kominn híngat; fægirjóðr bauga[1]! sittu kyrr hjá henni[2].

1) mk. 2) Sigríði.

Bls. 152.

Þórarinn stuttfeldr: Hykk, at hèr megi þekkja oss í heldr stuttum feldi; en ek læt mèr hlýða þessa óprýði[1]: hvat hafim[2] heldr en tötra? Hildíngr! (þú) værir mildr, ef þú vildir møra mik[3] muni vildri[4] skikkju.

1) þenna ofagra búníng. 2) get eg haft. 3) gæða mig, gefa mèr. 4) nokkuð betri.

Bls. 153.

Sami: Fólkrakkr þengill þrænda! þú vændir[1] (at) gefa mèr nakkvat at fundi, ef ek fenga stef[2] frænda Serks[3]. Hinn fèmildr hildíngr! lèzt þú at (hann) hèti Hákon mörstrútr; enn mèr samir[4] at minnast gjörva á þat.

1) lofaðir. 2) orti um. 3) Hákon Serksson. 4) ber.

Bls. 154.

Sami: Lastsamr Fjöruskeifr hefir víða veifat fræðum[1] um her[2], ok lystr[3] kastað leiri hins gamla ara[4].

Ok, orðvandr skeifr[5]! vantu varliga[6] þrædda[7] eina kráku á Serklandi, bartu[8] hræddr Högna húfu[9].

1) kvæðum. 2) meðal manna. 3) gjarna. 4) arnarleiri. 5) Fjöruskeifr. 6) varla. 7) fædda. 8) þú barst. 9) hjálminn.

Bls. 155.

Sigurðr jórsalafari: Ár[1] bar ek ótrauðr skjöldinn hvíta skjótt til eggja skúrar[2], en rauðan frá[3]; skáld biðr, at guð valdi[4]. Svanni! þat högg hefik ofhöggvit þínum manni á Blálandi; guð ræðr handvíst sókn ok sigri.

1) forðum. 2) orustu. 3) nl. orustunni. 4) ráði.

Bls. 167.

Einar Skúlason: Erlendr gapamunnr hefir haldit undan gleði allvalds; gramr! skalattu[1] kunna gumna um þat. Nauðsynjar munu hafa valdit[2] heiðar jöfra[3] galdrs[4] hliðrækjanda[5]; geta verðr þess fyrir fríðum gotnum[6].

1) þú skalt ei. 2) ráðið. 3) jötna. 4) máls, nl. gulls. 5) *hlið*, hvíld, *en hvíld gulls er sinka, sá sem rækir* (nl. rekr, hafnar) *sinku, örlátr maðr*. 6) mönnum.

Bls. 178.

Haldór skvaldri: Magnús fèkk þar miklu leingri fylkíngar arma, hann naut margs geingis[1]; varmr valr nam at hylja völl.

1) fylgðar.

Bls. 181.

Sami: Ásbjörn, sá er hèlt illa orðum um stilli, varð at stíga í Sarp; gramr fæðir víða vígs val[1]. Gramr lèt heingja Næreið á grimman grandmeið Sigars fjanda[2]; glötuðr hrannbáls[3] galt[4] húsþínga mála[5].

1) hræfugl. 2) Hagbarðs, nl. galga. 3) gulls, Nereiðr. 4) hafði ógæfu af. 5) launfundum móti konúngi.

Bls. 184.

Einar Skúlason: (Menn) luku vâg; bryns[1] háskrautum[2] Björgynja[3] var-a kostr brautfara viku.

1) sjóar. 2) skipum. 3) Björgvinarmanna.

Bls. 196.

Sami: Eljunþrár[1] hrafns munnlituðr[2]! þú lèzt eggjar roðnar á ótryggum höldum und hári[3] Hveðn. Harðr hárs[4] serkrjóðr[5]! (þèr) áttuð sókn við slèttan Hleseyjar þröm, þar er hregg[6] blèsu merki of virðum.

1) þrautgoðr. 2) hermaðr. 3) hárri. 4) Óðins. 5) hermaðr. 6) veðr.

Bls. 196, mismgr. 6, 1.

Haldór skvaldri: Auðsendir! nú er allr Noregr fallinn undir þik; þín gipt liggr á grøno[1] láþi: þat er guþs ráþ.

1) grænu.

Bls. 196, mismgr. 6, 2.

Einar Skúlason: Úngr lofaðr lífgjafi Ello geitúnga[1] varþ ráþandi alls lanz.

1) hræfugla, hermaðr.

Bls. 200.

Ívar Íngimundarson: Fimm biskupar, þeir er framast þóttu (vera), gerðu skírslu um skjöldúngs kyn[1]. Svá bar raunir, at Magnús var faðir þess hins milda ríks konúngs.

1) Sigurð.

Bls. 205.

Sami: Hörðar ok Sygnir tóku við mildum Magnússyni, at[1] Harald fallinn; margir menn sórust á þíngi buðlúngs syni í bróður stað.

1) eptir.

Bls. 208.

Kolli prúði: Hilmir! (þèr) unnuð[1] oddhríð[2] (með) sverðum und hjálmi, austr fyrir Mynni; lið hrafns[3] fèkk verðar[4].

1) háðuð. 2) bardaga. 3) hrafnar. 4) bráðar.

Bls. 209.

Sami: Fyrr enn hríngmildr harri vildi (fara) þaðan, lá öll hans verðúng[1] á velli. Vígfimr konúngr himni[2].

1) hirð. 2) stef.

Bls. 210.

Sami: Ek mun lýsa[1], hve vísi rauð ljósa sárísa[2]; hrafn laut í ben Gauta, örn fylldit sik sjaldan[3]. Þeim sverða glaum herþundum[4], er gerðu róg[5], varð goldit á Krókaskógi; raun er at ríki þínu.

1) skíra frá. 2) sverð. 3) fylldi sig opt. 4) hermönnum. 5) bardaga.

Bls. 214.

Vaþuormr varð eigi vel við styrju[1] í Portyrju.

1) bardagann.

Bls. 216, 1.

Sigurðr slembir: Gott var í gamma[1], er vèr drukkum glaðir, ok gramsson gekk glaðr meðal bekkja; var-a[2] þar vant[3] gamans at gamandrykkju: þegn gladdi þegn þarlands[4], sem ek var.

1) Finnabænum. 2) ekki var. 3) skortr. 4) í því landi.

Bls. 216, 2.

Fátt eitt[1] fylgir háleyskri furu[2]; sinbundit skip svipar[3] und segli.

1) fá skip. 2) skútu. 3) hleypr.

Bls. 229.

Einar Skúlason: Eysteinn gefr lýðum auð, Sigurðr eykr hjaldr skjaldar[1], Íngi lætr slög[2] sýngja, Magnús semr frið bragna. Kyn fjöldýrs bragníngs[3] rýðr fólktjald[4] blóði; aldri hafa æðri fjórir bræðr enn komit und sól[5].

1) orustu. 2) vopn. 3) þessir konúngs synir. 4) skjöld. 5) nl. verið til á jarðríki.

Bls. 232.

Þorbjörn Skakkaskáld: Hvatir Norðmenn hjuggu ugglaust glugga á nýju borði í kaf[1] (með) öxar eggjum; þat var næmt[2]. Eyðendr arnar húngrs[3] sá[4] yðrar vèlar (að) ofan: (þèr) börðust[5] vígskörð á vâgfylíngi[6] (með) járnum.

1) kafi. 2) tækt. 3) hermenn. 4) sáu. 5) hjuggnð yðr. 6) glugga á skipinu.

Bls. 234, 1.

Einar Skúlason: Gjöfmildr ok framr gramr galt Víkverjum gjörræði[1]; varð þannig halt[2]. Flest fólk varð hrætt, áðr fengi sætt, en sá, er jók gjöldin[3], tók gísla.

1) skjótræði. 2) konúngr varð drjúgari í þeirra skiptum. 3) lagði gjöld á.

Bls. 234, 2.

Sami: Siklíngr vann sótt[1] við snarpa drótt nær Leikbergi, (sá) bær er leyfðr lýðum. Rênir flýðu ríkt[2], ok reiddu[3] slíkt sem öðlíngr bauð; öld festi[4] auð[5].

1) sókn, barðist. 2) af öllu megni. 3) guldu. 4) handsalaði. 5) fé sitt.

Bls. 235, 1.

Sami: Átta tigir manna voru staddir með syni Maddaðar; máttugr sára sogns[1] mágrennir[2] fremst[3]. Þreytir hranna drasils[4] tók þann jarl (með) þrimr skútum; hraustr hræskúfs[5] nistir[6] gaf frömum jöfri höfuð sitt.

1) sjáfar, blóðs. 2) hermk. 3) hefir mikinn uppgáng. 4) skips, Eysteinn konúngr. 5) arnar. 6) fæðir, mk., Haraldr jarl.

Bls. 235, 2.

Sami: Hefik frètt, at lið Apardjánar fèll: jöfurr eyddi frið: fólksvell[1] brustu.

1) sverðin.

Bls. 235, 3.

Sami: Hjörr buðlúngs beit, blóð fèll á dörr[1], holl hirð fylgðist við Hjartapoll. Heit valkastar rín[2] gladdi hugin[3], vín vitnis[4] óx; beit[5] Engla hruðust.

1) spjótin. 2) blóð. 3) hrafn. 4) blóð. 5) skip.

Bls. 236, 1.

Sami: Hilmir jók hjaldr; (þar) var hjörva galdr[1]; hildar ský[2] hjóst við Hvítabý. Ríkr[3] fyrigarmr skógar[4] lèk við rönn[5]; ylgjar[6] tönn rauðst; fyrðum fèkst harmr.

1) bardagi. 2) skjöldr. 3) öflugr. 4) eldr. 5) hus. 6) ulfs.

Bls. 236, 2.

Sami: Streingjar regn[1] dreif: gegn döglíngr drap skjaldkæuan her; styrjar garð rauf[2], þá er gnótt[3] reiðmanna[4], sótt randölum[5], varð stökkva.

1) örvar. 2) skjaldborgin rofnaði. 3) fjöldi. 4) riddara. 5) sverðum.

Bls. 237.

Sami: Siklíngr rauð sverð; gyldis ferð[1] sleit prútt Parta lík í Pílavík: vísir vann brent[2] allt Lángatún for vestan salt[3]; brandr gall við brún.

1) ulfar. 2) brendi. 3) haf.

Bls. 238.

Sami: Snild Sigurðar, þess er rýðr snarpa sárflóðs elda[1] blóði, berr magni[2]; guð sjálfr hefir gefit jöfri gagn. Sem[3] reiðorðr[4] Rauma ræsir greiðir tölur[5], es[6] svå sem aðrir gumnar[7] þegi; glaðmæltr gramr viðr[8] rausn[9].

1) sverð. 2) er öðrum fremri. 3) þá er 4) greiðorðr. 5) talar. 6) er. 7) menn. 8) vinnr. 9) stórmennsku.

Bls. 251.

Sami: Mun margillr Símon skálpr, sá er vandist[1] morði, ok sveik stilli, of-hjálpast síðan[2] af slíkum ráðum[3]?

1) vandi sig. 2) verða síðan hólpinn. 3) verkum.

Bls. 266, 1.

Sami: Margr maðr fèll á kaf af dreyrgu marblakks[1] saxi; ná rak fyrir straumi; gýgjar[2] glaumr[3] fèkk gnógt eldi. Eitrköld elfr var roðin heitu unda gjálfri[4]; varmt vitnis[5] öldr[6] fèll með vatni í men Karmtar[7].

1) skips. 2) tröllkonu. 3) hestr, úlfr. 4) bloði. 5) ulfs. 6) öl, blóð. 7) sjóinn.

Bls. 266, 2.

Sami: Mörg stafnblóðig skip flutu auð í stríðri móðu; lið sveigði álm; rauð stál[1] flugu á úrga[2] hjálma: áðr lið gæðínga[3] flæði[4] á grund af græðis dýrum[5]; sveit Hákonar var rýr í rym rítar[6].

1) sverð. 2) vota. 3) höfðingja. 4) flýði. 5) skipum. 6) orustunni.

Bls. 284, 1.

Önundr kvaðst eigi myndu kosta við orrustu, fyrr en Sigurðr jarl sigldi sunnan með húskarla. Mætir Magnúss rekkar fara mjök upp at stræti, en haukar[1] Hákonar skunduðu hart undan.

1) hermenn.

Bls. 284, 2.

Þorbjörn skakkaskáld: Drottinn! (þú) er-a[1] trauðr at rjóða tennr gríðar fars[2]; ek frá gumna í víðu Túnsbergi greitt snúna[3] þèr. Bæjarmenn hræddust við rennu[4] bjartra brodda; málma dynviðir[5] ugðu eld ok sveigðan álm[6].

1) ert ei. 2) úlfs. 3) hliðholla. 4) flugi. 5) menn. 6) boga.

Bls. 303.

Sami: Erlíngr dró urð[1] at víkíngum austanfjarðar; margr maðr fèkk mein af Kænu, er hann fór þaðra. Fleinn var færðr meðal herða Friðreks; illgjarn Bjarni skolldi[2] nökkvi[3] ofar við trè, óþörf öldu[4].

1) forlaganorn, bana. 2) hèkk. 3) nokkuru. 4) nl. við gálg-tre.

Bls. 327, 1.

Ívar Íngimundarson: Ox í øscu[1] við[2] Aþalbricti.

1) æsku. 2) hjá.

Bls. 327, 2.

Sami: Vargs verþgjafi[1] var vestr í eyjum með afkárlyndum[2] jarli: unz sócnar hvatir siclíngar rufu ...
... Fóstra[3].

1) hermk. 2) harðlunduðum. 3) drápu Þorkel Fóstra.

Bls. 328, 1.

Sami: Dýrr Sigurðr sótti síþan Davíð konúng at ráþom af eyjom; fleinþíngasamr[1] Viljams bani[2] var fimm misseri með vísa.

1) herjgjarn. 2) Sigurðr.

Bls. 328, 2.

Sami: Dýrum Dafinns[1] liðum[2] þótti öngr øþri[3] maþr cominn þángat; vísi bøtti[4] lið verþúngar[5], úngr conúngr hafþi almanna lof.

1) Davíðs. 2) mönnum. 3) æðri. 4) bætti. 5) hirðliðið.

Bls. 328, 3.

Sami: Hertogi[1] ól hrafna[2] í fjörþom; sceyti sculfu í blóþi Scota, þars morþals[3] metendr[4] báro merki for austan comnom jöfri.

1) herforingi. 2) barðist. 3) sverðs. 4) menn.

Bls. 328, 4.

Sami: Sigr bar Sigurði at hendi orr[1] orrosto inn frá Stauri.

1) ur.

Bls. 328, 5.

Sami: Hilmir, scýrstr at öllu, háði fjögor hervíg[1] í Scotaveldi.

1) orustur.

Bls. 328, 6.

Sami: Ræsir þrænda, sá er drýgþi frama, vann føti farna Róms göto; hers oddviti sótti síþan helga dóma, ok hrauþ[1] synþom[2].

1) hafnaði. 2) syndum.

Bls. 329, 1.

Sami: Örr oddviti sótti breiþa Jórsalaborg út í löndum: áðr Sigurþr þvegi[1] synþir af sèr í því vatni, er guð vígþi.

1) þvægi.

Bls. 329, 2.

Sami: Fim byscopar, þeir er þótto (vera) framast, görþo skírslo um skjöldúngs kyn; svá bar raunir, at enn mildi Magnús var faþir þess ríks konúngs.

Bls. 329, 3.

Sami: Síþan lèto[1] súðvigg[2] búin utan or Grikkj-

om; øgir[3] østiz[4], fremþar ræsir sótti Fracca, áðr Sigurþr kannaþi Saxa sjót[5].

1) nl. menn. 2) skip. 3) ægir. 4) æstist. 5) Saxland.

Bls. 329, 4.

Sami: Snarr vígligr konúngr hèll[1] einni snekkjo um ver[2] vestr í eyjar.

1) hèlt. 2) haf.

Bls. 334.

Sami: Hörðar oc Sygnir tóco Sigurþ síþan til landa, at fallinn Harald; margir menn svörþoz á þíngi buðlúngs syni í bróþor stað.

Bls. 336, 1.

Kolli prúði: Hilmir! (þèr) unnoð oddhríþ austr for Mynni, ok síþan brátt[1] (þú) sverþom und hjálmi; hrafns lið[2] fèkk ferþar[3]. Örr úngr þengill! er[4] lögþoð saman randir; þú varþir þitt land, en synjaþir brynjo eirar[5].

1) brást. 2) hrafna flokkr. 3) verðar. 4) þèr. 5) lèzt brynjuna ei fá hvíld.

Bls. 336, 2.

Sàmi: Fyrr en hríngmildr harri vildi[1] þaþan, lá öll hans verþúng[2] á' velli. Vígfimr konúngr himni[3]. Siclíngr þrønda klauf sundr herscriptir[4]; sóknfúss jöfurr! þèr fècz hálfo hæri[5] gipta, en Magnúsi.

1) nl. fara. 2) hirð. 3) stef. 4) skjöldu. 5) hærri.

Bls. 337.

Sjá bls. 210.

Bls. 339.

Ívar Íngimundarson: þrøndr oc Mørir, þeir er nítto[1] þrifom[2] riso við[3] vestan comnum vísa. Höldar brugþuz mennzco-mildom Magnúss syni í huga sínum.

1) neituðu. 2) gæfu sinni. 3) móti.

Bls. 340, 1.

Sami: þegnar ræsiss, reyndir at risno[1] drifo til reipa í roþo[2] veðri; seggir urþo at geta[3] segls, en sumir jóso: þá var svalt á sæ.

1) storum huga. 2) hröðu. 3) gæta.

Bls. 340, 2.

Sami: Gulli glæstan veþrvita scók um[1] scipi grams í vâtom byr: sueccjo sneisar[2] urþo klöccar of Sigurþi, en konúngr stýrþi.

1) yfir. 2) rárnar.

Bls. 340, 3.

Sami: Ríþandi röst oc ramir straumar hratt skipi hvast[1] í hvötu veðri; seggir festo lánga snekkjo kynstórs jöfurs við Kalmarnes.

1) fljótt.

Bls. 340, 4.

Sami: Ara[1] ilrjóðr[2] leitaþi sèr framliga friþar við Jóta gram.

1) arnar. 2) hermk.

Bls. 340, 5.

Sami: Sócndjarfr Sigurþr, sá er þorþi vega[1], møtti Vinþom suþr við Erri.

1) berjast.

Bls. 340, 6.

Sami: Úngr konúngr hrauð 8 sneccjor Vinda ferþar[1], vargr gein um[2] val; óþjóþar lið hnè fyr eggjo .....

1) hers. 2) yfir.

Bls. 340, 7.

Sami: Geirþorinn[1] gramr lèt enn háþa aþra gunni[2] austr for Møri; örr oddviti neytti öþro sinni vápna, þá er Vindr hnigo.

1) vopndjarfr. 2) orustu.

Bls. 341, 1.

Sami: Jöfurr vann fólcstara[1] fall[2] í Elfi, þá er[3] barþiz til föþorleifþar; sceyti seulfu, scot mögnoþoz, hríngviþir[4] hvârratveggjo hnigo.

1) eða *fólcscara*, hrafni. 2) brað. 3) hann. 4) menn.

Bls. 341, 2.

Sami: Leyfðr konúngr vann hroþin þrjú scip af

liþi þóris í þeirri för; liþar[1] Ólafs setto undan, þeir er eltir voro or Elfi.

1) liðsmenn.

Bls. 341, 3.

Sjá bls. 214.

Bls. 343, 1.

Sami: Örr lofþúngr hèlt scipom á Lista fyr Agþir austan af Nesjom; hersa kyn hnè, herr var í landi, bygþir brunno fyr buðlúngi.

Bls. 343, 2.

Sami: Liþ landmanna[1] dréf[2] til scógar fyr scjöldúngi, þar er logar brunno; drengir meþ roþin dör vöcþu Benteini blóð, áðr (hann) fengi bana.

1) lendra manna. 2) dreif.

Bls. 344, 1.

Sjá bls. 216, 1.

Bls. 344, 2.

Sjá bls. 216, 2.

Bls. 344, 3.

Sami: Hugfullr konúngr deyþi naþra[1] með Háleyjom þann enn nesta[2] vetr. Ulfs ángrtöpoþr[3] olli fall*i* þriggja feðga út í Vágom.

1) orma, nl. var. 2) næsta. 3) hermk.

Bls. 344, 4.

Sami: þat var et nesta[1] vápnascipti, er Viljálmr fèll norþr í Vágom.

1) næsta.

Bls. 345, 1.

Sami: Gunnþorinn[1] gramr metti[2] síþan Glæsirófo súðr við Byrðo; stillir olli bana Styrcárs: henþiþurr[3] bar blóðga vengi[4].

1) herdjarfr. 2) mætti. 3) hrafn. 4) vængi.

Bls. 345, 2.

Sami: Vísi veitti Svínagrími snarpliga sócn for Valsnesi; hann lèt mildíngs hnefa[1] missa hægri handar, áðr hjaldr lykize.

1) frænda.

Bls. 345, 3.

Sami: Örr oddviti møtti fremþargjörnum Finni austr á Qvildrom; naddveþrs[1] boþar[2] lèto nýtan arfþega[3] Úlfs týna öndo[4].

1) orustu. 2) hermenn. 3) son. 4) lífi.

Bls. 345, 4.

Sami: Mildíngr vann tekinu[1] Heðin með höndom för Møri, oc liþa[2] hans; hann lèt heldr harðliga goldnar heiptir Kálfi klíngroauga.

1) getgáta. 2) menn.

Bls. 345, 6.

Sami: Harri Sygna fór herscildi allt ið ytra eyjar oc strandir.

Bls. 345, 6.

Sami: Þar knátti[1] sjá for Sigurþi bitra branda, høggnar[2] brynjor, scarþa[3] scjöldo, blóðroþin scöpt[4], veþrblásin væ[5] of[6] vegondom[7].

1) mátti. 2) höggnar. 3) skerta. 4) spjót. 5) merki. 6) yfir 7) hermönnum.

Bls. 348, 1.

Sami: Sigurþr fýstist á lesti[1] sunnan með lítit lið, (til) at søkja lönd; Magnús konúngr, andvani[2] margs, bjósc til herfarar með hånum.

1) síðast, 2) sem var án.

Bls. 348, 2.

Sami: Þjóðnýtr konúngr, búinn við sócn, hèlt þrimtogum sneckjom sunnan; lýðir ugþo lið Sigurþar, scjöldr lèc við scjöld á scipom vísa.

Bls. 348, 3.

Sami: Leyfþir bróþrsynir Haralz fóro til herstefno[1] með miclo liþi: þá er Ingi knúþi atróþr á sjá at mildum Magnússyni.

1) orustu.

Bls. 348, 4.

Sami: Hraut[1] í stöngum, þar er hildíngar, vanir

við víg, neytto vâpna: friþr slitnaþi á millom frenda, guþr[2] geisaþi, hildr[3] gecc saman.

1) brakaði. 2) orustan. 3) bardagi.

Bls. 348, 5.

Sami: Seggir stunþo[1], stál roðnoþo, bjartr konúngr scaut báþom höndom: hörþ spjót bito, benjar sviddo[2] herscip hvârratveggjo ruþusc.

1) stundu. 2) sviðu.

Bls. 349, 1.

Sami: Sárgögl[1] flugo hundruþom um sjá til herstefno[2], at drecca sveita[3]; oddar eyddo fulltrúom jöfurs; morþ miclaþiz, þá er Magnús fèll.

1) hrafnar. 2) bardagans. 3) blod.

Bls. 349, 2.

Sami: Jótar, þeir er fylgþo Sigurþi sunnan, flýþo átján scipom; ræsis lið raufsc, þá er ríkr konúngr, vanr vâsförom, neytti vâpna.

Bls. 349, 3.

Rauðri mjöll járna þrumo[1] dreif, áðr morþgjarn Magnús fèlli, þá er öll[2] rèð rjúfa scjoldo fyr gram. Öngr[3] harmar dráp Sigurðar, því at áttu, Ingi, vel ráþa láþi; vâpna döcc[4] fèll drjúgt á scocka[5].

1) örva drífu. 2) öld. 3) einginn. 4) dögg. 5) skipin.

Bls. 350.

Sjálfr snjallr sýndi valköst at landi, en þú brátt[1] allri föstu munins[2]: vísi um hrósar því vel. Fundr arnar varþ einkar tíþr[3] úlfs börnum[4] í víðo Láugeyjar sundi; fregir[5] fyrþar ruþo borþ.

1) brást. 2) hrafns. 3) kærkominn. 4) úlfum. 5) frægir.

Bls. 351, 1.

Ívar: Sneckja[1] hrauþsc með stöfnom und austan comnom jöfri; suðrøn slög[2] bito: þá er sócnförr skjöldúngs son kostaþi sunz af scipi síno.

1) getgáta. 2) vopn.

Bls. 351, 2.

Sami: Víkíngr[1], sá er var mestr fullhugi manna, varþ tekinn á vatni.

1) hermaðr.

Bls. 352, 1.

Sami: Ec tel þat illa[1], er kynstór jöfurr scyldi koma í slícar kvalar; engi maþr, rösqvari Sigurþi, teer siþan um meþalkafla.

1) ilt.

Bls. 352, 2.

Sami: Ýta drottinn söng saltara, meþan óvinir jöfurs píndo Sigurþ; havþfrecn[1] jöfurr bað fyr þeim brögnom, er veitto vellscata[2] píslir.

1) frækinn i orustu. 2) mk., honum.

Bls. 353.

Sami: Ec frá, at konúngr lèti líf sitt, þá er[1] hafþi súngit saltara; gramr vildi gánga til scriptar, en þjóðkonúngr náþi því þeygi[2].

1) hann. 2) ekki.

Bls. 354, 1.

Böðvar halti: Nú scal lýst, læscjarr konúngr Lista, hve[1] hefndir þíns föþor: efnd afregs[2] orþa harra görþiz. Allvaldr! (þèr) lötoþ[3] Sigurþ falla at Hólmi: sú hjálms hríþ[4] spurþiz víþa; ofkúgi jöfra[5] dó.

1) nl. þú. 2) hreysti-. 3) letuð. 4) orusta. 5) Sigurðr slembir.

Bls. 354, 2.

Sami: Málmsnjallr Magnús varþ falla í bavð[1]; ríkr þjóðkonúngr rèð firir slícom ræsis dauþa at morþi[2]. Þrecsterer konúngr! nauþr rac þic meirr, en scyldi, til þeirra verka; flagþs hest[3] haf ... flestom fylldom[4].

1) orustu. 2) i bardaga. 3) ulf. 4) meiningin á að vera: *úlfurinn fèkk fylli sína.*

Bls. 354, 3.

Sami: Tveir örvir jöfrar oc allt liþ þeirra fèll þar í tanguíngs[1] veþri[2]; úlfr rauð teþr[3] á dauþom her.

1) tögnings, sverðs. 2) orustu. 3) tennr.

Bls. 355.

Einar Skúlason: Dygg ángri firð abbadissa lèt en vígþo víf[1] gyrþa[2] (mig) um-svángan, þótt (menn) víti oss fyr þat. En stallarinn[3] varat[4] kallaþr til átz með nunnom á Bacca; drós[5] gladdit[6] vin óguarraks vísa.

1) nunnurnar. 2) umkringja. 3) eg. 4) var ei. 5) abbadisin. 6) gladdi ei.

Bls. 356.

Sami: Illa cristinn Jarlmaþr austr, hinn er slær fiðlu, tóc kiþlíng frá búcarli; groþr[1] kjötz var á kauþa. Vâmr lá bundinn; velmáll vöndr hröcc á scip þillar[2]; límí[3] song[4] leikara lengi harðan príma[5].

1) græðgi. 2) þollar eða þallar, hrislu, nl. á bak hans. 3) hrisið. 4) saung. 5) saung.

Bls. 357.

Sami: Hreystisprund rístr hola báro[1] hlýrom[2] at[3] Útsteins sundi; elreki[4] bless[5] þrútna vefi[6] of ási[7]. Barmr lyptíngar heldr varla und vildra[8] farmi á jarþríki; víkmarr[9] við[10] súþum breiðan[11] brimsgáng.

1) nl. með. 2) kinnungum skipsins. 3) ut eptir. 4) vindr. 5) blæs. 6) segl. 7) yfir seglásnum. 8) betra. 9) Björgvinarvogr. 10) vinnr, gerir. 11) mikinn.

ÁTTUNDA BINDI.

Bls. 110, er ljós.

Bls. 116, er ljós.

Bls. 118.

Ætlak[1] mèr hina mærn[2] munnfagra Íngunni, hvegi er[3] ferr fundr með frægjum[4] Magnúsi ok Sverri.

1) eg ætla. 2) björtu. 3) hvursu sem. 5) frægum.

Bls. 165.

Hallr Snorrason: Ólafssúð, búin rauðu gulli, rístr róða[1] glymvöllu[2] und auði[3]; för auðgrimins[4] stillis er

góð. Nú er ægr siklíngr kominn híngat or frægri för; svelldr[5] húfr[6] fellr í svig[7] dúfu[8].

1) sjokonungs. 2) hafið. 3) hlaðin gersemum. 4) örláts. 5) vatnsbólginn. 6) skipsíða. 7) bug. 8) báru.

Bls. 166.

Sami: Illýrs fagrgota[1] berr fyrir hólm, þar er harri stýrir; rauð stál[2] brnna á reyðar rymvöll[3] und snjöllum gram. Frægr döglíngr er kominn híngat með freınd ok sigri; fólkbráðr konúngr háði darra þíng[4] við drengi.

1) skipið. 2) stefni. 3) sjoinn. 4) orustu.

Bls. 172.

Bjarni Kálfsson: Vèr eigum lánga leið; hèr er nú hinn vesti siðr: ek sè hvern fant[1] á hesti, en lendir menn gánga; hirðmenn skulu hlaupa, en matsveinar ríða. Erat hèr gott til kaupa; ek munka[2] kvíða mörgu.

1) vesalmenni. 2) skal ei.

Bls. 206.

Máni: Hinn örvi konúngr sólar þúngstóls[1]! gefðu brátt hyr mörgum þjóðum til Björgynjar; vèr biðjum þess. Þat ángrar oss, er útuyrðíngr heldr fyrðum lengi í Unnardys; sunnrænn vindr er til[2] seinn at sundi.

1) himins, guð. 2) heldr.

Bls. 207, 1.

Sami: Slægr gaurr ferr með gígju ok pípu; hèr er ginn[1] komit inni; meiðr skjaldar skóða[2] hefir skrípalát. Rekkr lætr rauða bikkju[3] hlaupa yfir staf fyrir aldir[4]; þat er skaup[5]; þjóðir skolut[6] lýða[7] því; rekkit[8] skvaldr[9]!

1) tál. 2) vopna, mk. 3) tík. 4) menn. 5) skömm að því. 6) skulu ei. 7) hlýða. 8) rekið. 9) þenna hávaða.

Bls. 207, 2.

Sami: Gígjan sýngr, þar er bleikir leikarar gánga; menn grípa til pípu, (ok) færa fram stóra fólsku. Undr

er, hve sá, er þýtr í trumbu[1], vendir umb[2] augum; ek lít kníðan[3] kjapt ok blásna hvapta á kauða.

1) blæs í pípuna. 2) umsnýr. 3) tutnaðan.

Bls. 253.

Nefari: Týnum Birkibeinum! beri Sverrir verra hlut! látum reyndan randhæng[1] ríða hart ok tíðum! Hælumzk[2] minnst í máli! metumk[3] heldr at felldan val! látum guð skipta giptu! gernm þá hríð, er þeim svíði.

1) spjót. 2) hælumst. 3) metumst, stærumst.

Bls. 256.

Blakkr: Reisum ve[1] fyrir vísa, vernm þúngir Kuflúngum, látum brýndan hjör bíta, bolum tafn[2] und kló hrafni. Hnekkjum fjanda flokki, friðum land jöfurs[3] brandi, rjóðum dör[4] í dreyra, drepum meirra[5] hlut þeirra.

1) merki. 2) æti. 3) nl. með. 4) spjót. 5) meira.

Bls. 257.

Sami: Öld man, at foraðstúngr[1] Kuflúnga hældust fyrr; hvatir skatnar or þeirra flokki guldu þess; nú kná þjóta[2] hóts[3] annan veg í björgum Bergs[4]: lá reiðir sjúkan[5] búk; hrafn var mettr í Hrotti.

1) illar túngr. 2) þýtr. 3) nokkuð. 4) Túnsbergs, nl. nú kveða fjöllin hjá Túnsbergi við annan saung. 5) meiddan, eða dauðan.

Bls. 276.

Sami: (Menn) kveða björt kerti brenna yfir leiði Breiðskeggs. Ek veit, at höfðíngi þeirra mun meirr[1] missa ljóss[2]; (vèr) vitum, at betri vánir brugðust: vèr hugðumk því.

1) heldr. 2) vera ljóslaus.

Bls. 277.

Sami: Breiðskeggi hafði fæst gott ok hæsta dul[1], meðan (hann) lifði hèr; nú er friðspillir fallinn!

1) dramb.

Bls. 363.

Baglar: Mildíngr kvaddi sína[1] manadag, menn drifu hart til vàpua sennu[2]; en hirð Ínga rèð gánga ár morgin[3] upp til Sverris borgar. Ítar reistu margar merki-steugr at móti, ok börðust lengi; Baglar stóðu í brodda hagli[4]; skip brunnu[5] þá er kappar runnu.

1) hirð. 2) bardaga. 3) snemma morguns. 4) skothríðinni. 5) voru brend.

Bls. 364, er ljós.

Bls. 409, 1.

Ertu úlfkr yðrum niðjum[1], þeim er fyrri voru framráðir[2].

1) forfeðrum. 2) frammgjarnir.

Bls. 409, 2.

Fárr er hvatr, er[1] tekr (að) hrærast[2], ef hann er til blauðr í bernsku.

1) þegar hann. 2) þroskast.

NÍUNDA BINDI.

Bls. 234.

Sturla Þórðarson: Öðlíngr hefir þá drepit tírar höfði í ætt[1] Tryggva niðs[2], er barn framráðs ýnglíngs[3] þurfti flýja fyrir ófríði.

1) honum hefir kippt í kyn. 2) Ólafs Tryggvasonar. 3) konúngs, Hákon.

Bls. 235, 1.

Sami: En átta sveitir Bagla liðs, búnar rómu, fóru á Upplönd (at) leita lofðúngs, ef þær mætti finna fylki.

Bls. 235, 2.

Sami: Kristr hafði[1] huliðs hjálm of konúngs efni, góðu heilli, þá er frægðar son allvalds kom faguandi úr ófriði.

1) helt.

Bls. 265, 1.

Ólafr hvítaskáld: Mærir menn glöddust miklu ári; viðr ok fuglar báru þá tvennan ávöxt á einu sumri; vísa grein[1] sýndist veglig.

1) konungs efnið.

Bls. 265, 2.

Sturla Þórðarson: Aldinviðr bar tállaust[1] tvinnan[2] blóma[3] (á) einu sumri, ok útifuglar urpu tysvar[4] ókallt öndvert ár[5].

1) eflaust. 2) tvöfaldan. 3) ávöxt. 4) tvisvar. 5) um vorið.

Bls. 265, 3.

Sami: þá er tírar[1] gjarn allvaldr hafði of tekit við jöfurs nafni, ok hans gipt, valit[2] vegi hæstrar tíðar[3], knáði vaxa.

1) frægðar. 2) valin. 3) getg., nl. hamingju.

Bls. 266.

Sami: Hverr maðr sá, at höfuðskepnur vildu falla[1] tign göfuglàts fylkis á víðum gjálfri[2] kríngðum vindkers[3] botni[4].

1) lúta. 2) hafi. 3) lopts. 4) jörðu.

Bls. 294.

Guðmundr Oddsson: Geirnets[1] hyrjar[2] hreggmildr[3] jöfur! hvat skal ek leggja fyri mik þetta sumar; (ek) fregn gegnan gram at því. Hafs hyrsveigir[4]! mèr byrjar eigi at herja á orar[5] ættleifðir; jarl vinnr reifðan[6] sárs svan[7].

1) skjaldar. 2) sverðs. 3) hergjarn. 4) mk. 5) vorar. 6) reifir, gleðr. 7) örn.

Bls. 302.

Sturla Þórðarson: Ern[1] allvaldr lèt haldit[2] skipum austr til Vörnu: rínfura[3] rýrir[4] vann[5] hlut Ribbúnga þíngan. Ræsir klauf steinda röud, ok reiðr örþíngaðr[6] ellti víkínga óstilltan[7] af skeiðum á land.

1) röskur. 2) helt. 3) gulls. 4) mk., hann. 5) gerði. 6) konungrinn. 7) akaflíga.

Bls. 305.

Sami: Öðlings menn lögðu litlu síðar til Oslu bæjar; ok grytlinga[1] lið stökk þar á glapstig[2] fyrir stállivötuð[3].

1) ræningja. 2) for illa för. 3) hermk., konunginum.

Bls. 306.

Sami: Auðmildr hilmir, valdr[1] Hörða, sá er enn gildi[2] úthlaupsmönnum[3] sakar, gekk und hólmreiðar[4] faldi[5]. Fjandmenn stillis fèllu, blám[6] hrafni fèkkst tafn[7], en sumir skunduðu undan sigrgæði[8].

1) drottinn. 2) jók. 3) víkingum. 4) orms, nl. Fofnis. 5) nl. ægishjalmi. 6) svörtum. 7) bráð. 8) hermk., konunginum.

Bls. 307.

Rekit[1] var dauða Rögnvalds, þá er randviðir[2] brendu harða[3] austanfjarðar; hús þurrn[4] fyrir harra. Var-a tál[5], at Skúli skaut skjalþrúngnum Ribbúngum[6] skelk í bríngu; eldr lèk híngat[7] hús fyrir höldum.

1) hefnt. 2) hermenn. 3) mjög. 4) eyddust. 5) það var víst. 6) Ribbúngum, sem komnir voru í bobba. 7) hèr.

Bls. 311, 1.

Snorri Sturluson: Styrjar[1] valdr[2] kendi stála stökkvi-lundum[3] at falda rauðu[4] austanfjarðar; rekkar stýrðu roðnu barði rètt til jarðar. Hrínga skerðir[5] rendi eljun-strindir[6] íta ferðar[7] oddum; hilmir stærði[8] meginundir heila grundar[9] (með) hvössu sverði.

1) orustu. 2) hermk., konungr. 3) hermönnum. 4) um sárt að binda. 5) mk., konungr. 6) brjóst. 7) manna. 8) jók. 9) höfuðs.

Bls. 311, 2.

Sami: Vegrækjandi[1] vafði[2] lítt at sækja fram, er[3] mætti virðum: skerðir sköglar serks[4] gekk fyri roðnum merkjum í Hlakkar skúrum[5]. Land ruddist, en ræsir þrænda skóp Ribbúngum þúngan bana; Gunnarr skaut hjarna kletti[6] und grimmsetta il gera[7] fótar[8].

1) sá framagjarni konungr. 2) hikaði sèr. 3) nl. hann. 4) brynju,

hermk. 5) orustunni. 6) höfði sínu. 7) ulfs. 8) nl. hann fell í bardaganum.

Bls. 312.

Sami: Ítr hertogi eyddi úthlaupsmönnum[1] spjótum: stál súngu of dólgum[2] stillis, ylgr[3] stóð í val. Hoddgrimmr[4] gramr lèt margan hal höfði skemmra; reiðr oddviti! (þú) kannt at refsa þjóðum svá rán.

1) nl. með. 2) þannig Snorraedda. 3) ulfr. 4) ör af gulli.

Bls. 322.

Játgeir: Rjóðr storða stirðörriða[1] hjaldrdrifs[2]! ek sá hlækinn[3] hèðna-þóri[4] stór-fjarri mèr á Kúrfjalli, þá lúngtorgs[5] líkn[6], er[7] lèkum við Ribbúnga, lá[8] dasinn[9] við[10] dvergranns[11] dísi[12] í Túnsbergi; þat frá[13].

1) orms. 2) orustu, nl. spjóts, mk. 3) hýru-gjarnan. 4) þóri flik. 5) líkama. 6) nótt. 7) nl. vèr. 8) nl. hann. 9) þreyttr. 10) hjá. 11) steins. 12) konunni. 13) spurðist.

Bls. 343.

Sturla Þórðarson: Ýgr[1] járnsveims hyrgildandi[2], sá er vildi steypa hersum[3], hljóp frá allvalds mági[4] or þrándheimi. Frændi[5] Erlíngs[6] lèt endr farit Upplönd bröndum; stála meiðar[7] lutu[8] stórþúng stríð af Ribbúngum.

1) ógrligr. 2) hermk. 3) Sigurðr Ribbúngr. 4) Skúla. 5) sonur. 6) nl. Steinveggs, Sigurðr. 7) menn. 8) hlutu.

Bls. 355.

Sami: Landráð við allvald austan markar[1] vara[2] goldit litlu, þá or lofðúngr hafði leystan elris[3] garm[4], mettan eski[5].

1) í Vermalandi. 2) var ei. 3) viðar. 4) eld. 5) eskivið; þegar konúngr hafði kveykt bál.

Bls. 356, 1.

Sami: Viðar hundr[1] svalg heitum munni hvert hús Verma bygðar, ok svipgárr[2] selju rakki[3] fór greujandi um garðs hlið.

1) eldr. 2) svipharðr. 3) eldr.

Bls. 356, 2.

Ólafr hvítaskáld: Valdr vígstorma[1]! (þú) namt gjalda Vermum fláræði; ræsir! lèztu gim[2] geisa; eldr gekk um sjót[3] rekka. Bændr lutu[4] sára kvöl, þá er kapps-hár[5] logi kyndist; gegn hjörels[6] frömuðr[7]! lètuð hyr[8] hegna vèlar.

1) hermk. 2) eld. 3) hýbýli. 4) hlutu. 5) mjög hár. 6) orustu. 7) hermk. 8) eld.

Bls. 359.

Sturla Þórðarson: Hyrr[1] lèk ëim[2] með himni; eldr hljóp í felldan sal; ek hykk þeim þegnum þóttu[3] markar böl[4] sveima[5] vitt. Allar þjóðir óðust[6] konúngs reiði; eiðvandr baugsendir[7] rauð brýndan brand í Vermalandi.

1) eldr. 2) velti gufu. 3) þótt hafa. 4) eldrinn. 5) geysa. 6) óttuðust. 7) konungr.

Bls. 374.

Sami: Ríkr hlenna[1] hneykir[2] gaf Ribbúngum, ógnar skýs[3] meginsveitum[4] eitt kveld her þrúngat[5] í Oslu.

1) ræningja. 2) hnekkir, konungr. 3) skjaldar. 4) nl. störum hersveitum Ribbúnga. 5) atsokn með fjölmenni.

Bls. 375, mismgr. 2, B.

Sami: Hervígs[1] mildr[2] kom heimskum höldum á glapstígu[3]; lauf víkínga[4] kendi lángs ríkis[5] í landi.

1) orustu. 2) sá hergjarni konungr. 3) á flótta. 4) skjöldurinn. 5) harðhnjasks.

Bls. 391.

Sami: Ógnmildr flokkr, sá er vildi enn ekki friðast, tók dáðfínginn[1] höfðíngja eptir dauðan dólgstríði[2]. Böðtranstr geystr Knútr rèð at brjóta bág[3] við hranstan gram[4], því at geðbráðir Gautar fýstu landráða[5].

1) hraustan. 2) hermk., Sigurð Ribbung. 3) keppa. 4) Hákon konung. 5) uppreistar.

Bls. 400.

Sami: Vitr valdr norrænnar aldar[1] lèt brjóta virki

Ljóðhúsa austr, þar er ógnfúsir jöfrar treystut[2]. Þat veit ek, at göfugr oddviti jöfra galt Gantum rán; þjóð fèkk reiði ræsis: slíkt gekk at vánum.

1) Hakon konungr. 2) þorðu ekki.

Bls. 430.

Ólafr hvítaskáld: Afrendr[1] konúngr sendi þá orð víða lendum jöfri þrænda[2]; fólkprúðr stillir keyrði breiðan[3] flota norðan: borð flugu um haf. Fyrðar mæltu sem harðast á hendr frömum jarli: lendum mönnum höfst önn af því; errinn[4] harri[5] bjó Hákarlaströnd með herskip.

1) sterkr, voldugr. 2) Skula jarli. 3) storan. 4) röskur. 5) Skúli jarl.

Bls. 432.

Sam: Úngir jöfrar stofnuðu þíng; jarl veitti snarla ræsi svör; hersar báru kaldar sakar á dýrau hilmi[1]: þeir fýstu hjaldrs. Frömuðr snildar styrs frægða lagði þá allt sitt mál í knè lituði[2] stála, ok seldi varrar[3]; stillir rekka fèkk sætt af því.

1) jarl. 2) getgáta. 3) tru sína.

Bls. 439.

Hirðmenn Skúla gæddust hóli[1], hrukku lítt meðan skukka[2] var full; þeir rekkar af Danmörk drukku, (en) drógust lítt um fjöll ok skóga. Síðan, er[3] slóst í ferðir, varð ill sángvan[4] ok þunt um stángir[5]; eiðar rufust við bróður Inga[6], engi vildi fylgja lengra.

1) hældu sér. 2) öl byttan. 3) þeir. 4) mögl, kurr. 5) merkisteingurnar. 6) Skula.

Bls. 440.

Ólafr hvítaskáld: Snæfrir[1] vinir hvárskis[2] drógu enn árskapaðan grun[3] meðal jöfra; aldir kváðu varla haldast heit öðlíngs við mætan allvald. Minnigr siklíngr bjoggi[4] sunda vigg[5] sunnan með snjalla drengi, en jarl stökk undan austr um fjall: ítar brugðust mætum jöfri.

1) hvatir. 2) hverigs þeirra. 3) forna grunsemd. 4) byggi (bygði, bjó). 5) skip.

Bls. 450.

Sami: Snjallir menn fóru í milli mága, (þeir) seldust þar tvenna gisla; her tók at magna sýnni sætt, þá er snarir bragníngar funnust. Niðjum prýddr, sá er gætir Noregs, skrýddi böðvarfljótan siklíng[1] björtu heiti blíðs hertoga, ok jók nafnbætr fríðum gjöfum.

1) jarl.

Bls. 455.

Snorri Sturluson: Einsköpuðr herfánga[1] bauð Hríngi ok Hilditanni hjaldrs galdra[2]; Gautr[3] hvatti þann þróttar[4] þrym[5]. Herstefnandi[6] veldr oflengi úsætt yngva[7], en völundr[8] rómu[9] mætti vel hafna hjördóm[10].

1) orustu, Oðinn. 2) bardaga. 3) Óðinn. 4) Óðins. 5) orustu. 6) hermk. 7) konunganna. 8) smiðr. 9) hermk. 10) halda sér frá ófriði.

Bls. 457.

Ólafr hvítaskáld: Nú er þat, er flaust[1] hins nýta hertoga flýtr or festum; nè kom betri víka fákr[2] á veðrsollit ver[3].

1) skip. 2) skip. 3) haf.

Bls. 464, 1.

Sami: Fláræði ríkra manna kom fram um síðir; þá hófst friðbann[1]; jöfra sveit, þótt[2] heiti ráðug, má eigi bægjast við örlaug. Stórr harmr var, þá er harrar stríddu ramri þjóð, því at stála hregg[3], rausnar kapp ok ríki beggja mun æ[4] uppi, meðan jörð heldr flóði[5].

1) ófriðr. 2) nl. hun. 3) orustur. 4) nl. vera. 5) vatni.

Bls. 464, 2.

Sami: Hauksnjallr hersa stillir tók þá hæra[1] nafn, en mundáng[2] væri; þrændir efldu reyndan þengil; þúngr agi bragna[3] magnaðist.

1) hærra. 2) hof. 3) ófriðr meðal manna.

Bls. 464, 3.

Sturla Þórðarson: Þat er skröklaust, at Skúli var frægðarmaðr í frömu lífi, þó at hvarbrigð[1] aldar gipt[2] sneri á hann auðnu hveli[3].

1) hvikul. 2) gæfa. 3) hjoli.

Bls. 464, 4.

Sami: þá er randa rjóðr[1] knátti reisa ofrausn öfgu heilli, ok úlágr jöfra bagi[2] tók öðlíngs nafn á Eyrum.

1) mk. 2) mótstöðumaðr.

Bls. 479, er ljós.

Bls. 492, 1.

Ólafr hvítaskáld: Hilmir hildar borðs[1] fór norðan á Upplönd með stóran herskap; ljós merki skárust á Láku; ferð[2] lá vegin skörpum sverðum. þíngfrækn jöfurr reið þunnum stínga[3] völum[4] sunnan til þrándheims; hyggju gegn hilmir grundar brendi herskip, en gaf þegnum líf.

1) skjaldar, hermk. 2) menn. 3) ása. 4) skipum.

Bls. 492, 2.

Sturla þórðarson: Öllu fólki innanlands stóð úfriðr af afarmenni, þá er ýnglíngr hafði um samit sverða seið[1] austr á Láku.

1) orustu.

Bls. 493.

Sami: Ok viggjálfr[1] lèt ár úlfa ok ara ferðar[2] (fara) vaxanda of vígskátt[3] vísa ríki, (um) vetr, valdan til vápn-þrimu[4].

1) mk. 2) mannfall. 3) herskátt. 4) bardaga.

Bls. 494.

Ólafr hvítaskáld: (Vèr) böðhraustir höfum fregit[1] austan tjón Birkibeina; bragníngr mun brátt rètta þann bug, ef vel hagnar. Ýmsir virðendr Finna vápnglyms[2] munu verða fegnir brögðum: ek veit, at Knúti hefir vegnat vart[3].

1) frètt. 2) menn. 3) illa.

Bls. 502, 1.

Sturla þórðarson: Rösk ferð[1] hilmis lagði hendr at reipum, en laukar[2] risu; en (menn) greiddu húnskriptr[3], blásnar hreggi, til frama fylkis.

1) flokkr. 2) siglutrèn. 3) seglin.

Bls. 502, 2.

Sami: Ok úfárr gulli glæstr snekkju brandr knátti svífa und göfugmenni austr með landi; allvalds floti var-at anðligr[1].

1) eyðiligr.

Bls. 505, 1.

Ólafr hvítaskáld: Næst, þá er brodda hríð[1] spurðist, rendi nafnkunnr jöfurr stafna skíðum norðan fyri Noregs síðu; bárur lèku bröndum hærri. Þrútin veðr lágu á vatni, nè bað gramr svipta vinda ript[2]; snarr ýngvi kvað fenginn sigrbyr sinni ferð at stinnum hjaldri.

1) ófriðr. 2) segli.

Bls. 505, 2.

Sturla Þórðarson: Hafröku[1] skriðu und höfuðsmanni inn í botn Oslu fjarðar; þar er vegstór Skúla öld hafði of skipat vígliði[2] fyri.

1) skipin. 2) herliði.

Bls. 513.

Sami: Megin-mildr allvaldr gekk fyrri merkjum und ýgis[1] hjálmi, en gullsett ve[2] vísa knáttu gnæfa of vala fólki[3].

1) ægis. 2) merki. 3) herliðinu.

Bls. 514, 1.

Sami: En hildarfús ræsis hirð knátti þar fylgja rómu stýri[1] fram á báðar hliðar í gagnför greypra[2] vâpna[3].

1) hermk., konúnginum. 2) grimmra. 3) nl. í bardaganum.

Bls. 514, 2.

Ólafr hvítaskáld: Járnfaldit lið rauð hvatt[1] hallgíslat[2] hildar túngl[3] í Oslu með mildum skata[4]; raustir[5] jöfrar þrúngðu saman æstum hjaldri[6]. Blóðgar randir skífðust bröndum, bleikir menn fèllu á velli; gylltar hjalta túngr[7] súngu; gramr var hlífarlaus með gæfu.

1) hvatliga. 2) steint. 3) skjöld. 4) konúngi. 5) hraustir. 6) orustu. 7) sverð, brandar.

Bls. 515.

Sturla Þórðarson: Ok inndrótt[1] kyndi[2] böðvar týs[3] elda[4] við[5] banga renni[6], svâ at eggfars[7] eisur[8] stukku of ilflet aurnis[9] spjalla[10].

1) hirðin. 2) kyndti. 3) Óðins. 4) sverðin, nl. skaut eða hjó sverðunum. 5) móti. 6) mk, Skula, og liði hans. 7) skjaldar. 8) sverðin. 9) jötuns. 10) vinar, nl. skjölduna.

Bls. 516.

Sami: Geigrlig hræleiptr[1] flugu á Gauts[2] himin[3] at hjarar leiki[4], en randálfr[5] fór ríðandi[6] böðvar ský[7] (með) blóðs eldíngum[8].

1) sverð. 2) Óðins. 3) skjöldinn. 4) í bardaganum. 5) hermk., konúngr. 6) rífandi. 7) skildina. 8) sverðum.

Bls. 518, 1.

Ólafr hvítaskáld: Snörp járn bitu, sem óða straumr yrpi ísmöl; herstefnir[1] rauð hamri ofna hildar serki[2] með heitu blóði, framar merkjum. Grárr regnboði[3] Hnikars[4] stóð á grimmum Göndlar himni[5] þegna; harðar fár-eldíngar meginsára[6] lustu fylkíng firða.

1) konúngr. 2) brynjur. 3) -bogi. 4) Óðins, sverðið. 5) skildi. 6) sverð.

Bls. 518, 2.

Sturla Þórðarson: Lofða stýrir[1] var laushendr á beinu blóðorms[2] skapti, en haldsamr á grenni[3] geirtýs[4] málu[5] at hjarar leiki.

1) konúngr. 2) spjóts. 3) grænni. 4) Óðins. 5) konu, nl. landinu, ríki sínu.

Bls. 519.

Ólafr hvítaskáld: Tveir herrar, stærðir afli, börðust aldri af meira drengskap; hraust hirð ógnsveipinna[1] sótti þar at garði (með) blóðgum greipum[2]. Fyrða gramr, sá er fremstr var fundinn at jöfnum burðum[3], reið undan; ætt Sverris[4] fékk sigr at réttu; guð, framiðr mildi[5], vildi svâ.

1) hinna ógrligu höfðingja, Hákonar ok Skúla. 2) höndum. 3) Skúli. 4) Hákon. 5) mildirikr.

Bls. 521, 1.

Sturla Þórðarson: Branda byrr[1] knátti þar blása baugsegl[2] í brímis[3] vindi[4], en geigrligr hrælögr[5] fèll glymjandi af hjarar borðum[6].

1) sverða stormr. 2) í skjölduna. 3) sverðs. 4) bardaganum. 5) blóð. 6) skjöldum.

Bls. 521, 2.

Sami: Blóðlaukr[1], slúnginn járni, reið á berum knerri örva áss[2], en gandreið grænna skjalda[3] sleit svölnis vegg[4] á lopti.

1) sverð. 2) skipi Ullar, skildinum. 3) þau fljúgandi sverð. 4) skjöldinn.

Bls. 521, 3.

Sami: Ok Fenris nipt[1] fell[2] þar feigum hausi fylkis dólga (í) heiptar blóði (með) greypri hendi Gjallar mans[3], í hjörgöll[4].

1) Hel. 2) faldaði. 3) Motguðar, nl. dauðans hendi. 4) orustunni.

Bls. 522.

Sami: Högna mans[1] hlýrna[2] dísir[3] knáttu þar sýngva hvössum munni harða[4] hvell sigrhljóð[5] í herför höfuðsmanna.

1) Hildar. 2) skjaldar. 3) valkyrjur. 4) mjög. 5) -ljoð.

Bls. 533, 1.

Sami: Nú mun frægt: ríkr hertogi knátti nokkvi[1] síðarr leggja rausnar líf í náreið[2], við leygför[3] á Niðar bakka.

1) nokkuru. 2) í líkkistu. 3) brennuna.

Bls. 533, 2.

Sami: Ok ræsis mágr gekk þar of Gjallar brú[1] fyrir riðusóttum[2] bauga[3] bliks[4], er boðar vers[5] elda[6] fèllu of afarmenni.

1) á helveg. 2) flogum. 3) skjalda. 4) sverðs. 5) sjóar. 6) gulls, menn.

TÍUNDA BINDI.

Bls. 18, 1.

Sturla Þórðarson: Sú gipta kom af guðs syni yfir Hákon góðu heilli: er fyrirmaðr öllgrar kristni[1] vígði allvald til friðar.

1) kardínálinn.

Bls. 18, 2.

Sami: Ok geðstórr[1] lèt kórónu á konúngligt grams höfuð; kappsnúinn kardínáli kom þá í Björgyn at boði páva.

1) kardínáli.

Bls. 19, 1.

Sami: Varbáls[1] hötuðr! Vilhjálmr kardínáli rèð vígja þik frægjan[2]; aldar gramr! engi jafngóðr valdist þángat af páva valdi. Kynprýddr jöfurr! kristni stýrir lèt of yðr skrýdda kórónu. Reiðivaldr ríkisvandar[3]! (þèr) hafit haldit ramri grund með frægðum.

1) gulls. 2) frægan. 3) veldissprota, konúngr.

Bls. 19, 2.

Sami: En sú rausn Hörða grams knátti ríða[1] með himinskautum, hversu Völsúngr[2] knátti veita sæmdardag sinnar vígslu.

1) fara. 2) konúngr.

Bls. 20, 1.

Sami: Nè allvaldr valdi einn ranni fleira frægðar fólk at ölskipan, austr nè vestr undir hvítu hreinvers[1] ræfri[2].

1) jarðar. 2) himni.

Bls. 20, 2.

Sami: Full gullker knáttu geisa[1] þar inni í vína greipum, en heilivágr allra meina[2] fèll allri inndrótt[3] til hjarta.

1) fara um kríng. 2) vínið. 3) hirðinni.

Bls. 20, 3.

Sami: Gylltu vistfars[1] borði skaut á gómsker[2] vísa mönnum, en hunángs bára[3] fèll glymjandi í geðknör[4] hilmis hirð.

1) borðkers. 2) tennur. 3) mjöðrinn. 4) brjóst.

Bls. 25, 1.

Sami: Ok seggja drottinn, grimmr gulli[1], sat þar á gjafstóli[2]; hverr maðr þá[3] at hríngskata[4], þat er yrþjóð[5] kunni æskja.

1) örlátr. 2) miðlaði gjöfum. 3) þáði. 4) konúngi. 5) menn.

Bls. 25, 2.

Sami: Mundar[1] dagr[2] rann þar upp á mergs himin[3] allri þjóðu; armsól[4] jöfra stýris skein vísa ferð[5] á vala grundir[6].

1) handar. 2) ljós, gullhríngr. 3) handlegg. 4) hríngr. 5) konúngs mönnum. 6) höndum.

Bls. 26, 1.

Sami: Harða[1] hrein sjóðmjöll[2] knátti þar svífa hárri þjóðu of andra[3] geigrs[4] gaglfárs[5], af bogafjöllum[6] bauga brjóts[7].

1) mjög. 2) silfr. 3) skíði. 4) óttaligs. 5) hauks, nl. hendur. 6) höndum. 7) konúngsins.

Bls. 26, 2.

Sami: Ok herðimenn[1] fluttu hauka ferjur[2] hlaðnar hafleyg[3] ok dígulsköflum[4] af óskafundi dáðumrakks allvalds.

1) hraustir menn. 2) hendr sínar. 3) gulli. 4) silfri.

Bls. 36.

Sami: Þat var mjök frægt, er sigri sæmdr grundar vörðr[1] vildi fara góðu heilli til Svía fundar á Randvers[2] remmiskíðum[3].

1) konúngr. 2) sjokonúngs. 3) sterkum skíðum, nl. skipum.

Bls. 37, 1.

Sami: Leiðángr var glæstr gulli, sem logi væri of

grams flota: þar er baugtúngl[1] knáttu blikja[2] hvert við annat yfir háreið[3].

1) skildir. 2) skína. 3) háborum, hástokkum.

Bls. 37, 2.

Sami: En eldíng ífla[1] foldar[2] knátti lýsa lánga leið: þá er loflig himna sól skipti litum við hafröðul[3].

1) hauka. 2) handa, nl. gullið. 3) gullið.

Bls. 39.

Sami: Öll Elfr var svá glæsilig at líta, sem frægðar fólk sæi á gull, er lofsæll konúngr þeysti flota til Ljóðhúsa.

Bls. 40.

Sami: Geðsteinn[1] var drepinn í stall[2] gantskum manni (um) styrjar stund, áðr ógnstórr Svía gramr hafði játtað boði siklíngs.

1) hjarta. 2) barðist í brjósti.

Bls. 47.

Sami: Seima þollr! Gauta stýrir[1] sendi arfa þínum austan dóttur sína, glæsta gulli, með öllum sæmdum. Voldugr málma skerðir! tóktu við þeirri brúðför Svía ferðar[2] af mestri mildi; aldir dýrka[3] yðart eirarsamt[4] veldi.

1) Birgir jarl. 2) manna. 3) viðfrægja. 4) friðsamt.

Bls. 54, 1.

Sami: Uunviggs[1] skipuðr! ek segi öldum, hve (þèr) guldut ófrið Dönum sunnan; þínar þjóðir settu víða þunnar skeiðr af fyri-hlunnum[2]. Yðrir stórir þegnar höfðu lánga stund ærin útboð, at hegna rán; ýtum þóttið[3] lítill leiðángr fyrir víðri grundu.

1) skips. 2) furu-hlunnum. 3) þotti ei.

Bls. 54, 2.

Sami: Þjóð ens mærðar fróða hilmis dreif framla[1] til hverrar hömlu; seima stiklir! (þèr) hèldut síðan miklum flota suðr með láði. Hrínga baldr! Hallands

ferðir[2] urðu hræddar af þínu valdi; engi maðr Jóta þengils var óttalaus við Noregs drottinn.

1) vegliga. 2) menn.

Bls. 57.

Sami: Rógstríðr randatýnir[1] galt síðan Dönum rán; lestir fleyvángs[2] fura[3] kom fyrst til Ekreyja. Öld hèt þá gullstríði[4] síðan gnógu liðbáls[5] gjaldi; lofðúngr þrænda tök lönd at veðmála[6].

1) hermk. 2) sjoar. 3) skipa, hermk. 4) konúngi. 5) gulls. 6) veði.

Bls. 64.

Sami: Ættumgóðr hneitir[1] jöfra! (þèr) sátuð eigi lengi í kyrðum at[2] rofnar sættir; harðir hirðmenn bjöggu stirðan herskips streng. Norðmanna gramr hèlt þannig mætum horðum fyrir utan Elfi: nýjar súðir vissu[3] nauða; þú lèzt flotnum[4] (verða) auðit dauða.

1) hnekkir. 2) eptir. 3) kendu. 4) mönnum.

Bls. 65.

Sami: Þínar þjóðir lètu þunnar skeiðr með húnu reiði sneiða ljótan lunda völl[1] at Morstrarsundi; Gautar spurðu leiðángr. Snarfengr konúngr! síðan leit hrygðar fólk í Dana bygðum, er[2] yðrir drengir hlóðu seglum; lýsa tók af herskips hansum[3].

1) hafið. 2) að. 3) drekahöfðunum.

Bls. 66, 1.

Sami: Allvaldr! rèðtu því, er ýtar hèldu at láði ógnarhráðs sóknarstrángs fylkis; síðan rèðu prúðar sveitir at gánga á land. Þínir stórir hirðmenn lètu vægðarlaust herjat Halland fyri austan Geitkjörr; virða kindir týndu víða frelsi sínu.

Bls. 66, 2.

Sami: Snarpir drengir lètu sókna gífr[1] sýngja í fleina drífu[2]; bramlar hleyptu ærnu blóði danskrar þjóðar ört úr undum. Þollar frægra málma fèllu víða,

vegnir í reknum flátta; vígadrótt, faldin ægishjálmi gekk þar fast at hildi.

1) axir. 2) orustu.

Bls. 67, 1.

Sami: Styrkir menn málma lunds[1] gengu und merkjum á víðri grundu; valgammr sleit varma bráð at vápna móti, at þínu ráði. Örn skipti við úlfa sjálfri ógnarbáru höfuðsára[2] greyprar þjóðar; gyldir[3] stóð yfir meginblóði grimmra hölda.

1) hermk., konúngsins. 2) blóði. 3) úlfrinn.

Bls. 67, 2.

Sami: Traustir hirðmenn kyndu hæstan heitan eld í Danaveldi; skæriligr[1] hallar gandr[2] gekk húsum hærri á sviðnu landi. Birkisótt[3] fór víða um búkarls búðir; en hræddar dróttir runnu brunnit land til skógar; margir bragnar (voru) slegnir báli.

1) bjartr. 2) eldr. 3) eldr.

Bls. 68.

Sami: Elris garmr[1] hratt gneistum í ráfit[2] varma fyri austan Elfi; síðan fèllu háfar hallir; ógnarstríð hrygðarstund (var) í Dana bygðum: öll innin[3] tóku at brenna á Hallands síðu; storðar úlfr[4] rann um stórlig stræti ýta fyri norðan Glymstein.

1) vindr. 2) ræfr. 3) hús. 4) eldr.

Bls. 74.

Sami: Frægr hilmir lèt hrinda herskips bröndum út á saltan ægi; eldi hrauð[1] or dregnum[2] hlunni fyrir æsiköldum[3] unnar-meið[4]. Ógnar[5] lundr[6]! almenníngr varð at sinna[7] út[8] á þinni grundu; mildir höldar höfðu harða[9] svelld[10] útboð af Noregs veldi.

1) skaut upp. 2) máðum. 3) ákafliga köldum. 4) skipi, nl. þegar skipið var framm sett. 5) orustu. 6) hermk. 7) fara. 8) í hernað. 9) mjög. 10) mikil.

Bls. 76, 1.

Sami: Errinn[1] sendi úngan svarra[2] út í lönd á þrútinn geima[3]; (þèr) frèttuð aldri æðri ferð af heim-

augerðum jöfra drottins. Allir unnartams[4] árablakks[5] yppiþollar[6] fyri sunnan lægi[7] tóku við dóttur þinni, sem (hún) væri innanlands allvaldr[8].

1) sá öluli konungr. 2) konu. 3) sjó. 4) sjóvans. 5) skips. 6) menn. 7) haf. 8) konúngr.

Bls. 76, 2.

Sami: Auðar lundr! dygðar menn or Finna bygðum hèldu allt norðan um öldur til fundar við þik; húfar[1] treystu[2] dúfr[3] drafnar[4]. Lèztu hlaðnar skeiðr svífa or hverju hrófi á vatnið breiða; storðar gandr[5] jós sandi um steindu[6] stálin[7] fyrir norðan Elfi.

1) skipsborðin. 2) reyndu. 3) bárur. 4) sjóarins. 5) vindr. 6) máluðu. 7) stafnana.

Bls. 78.

Sami: Digla eldr[1] var sènn[2] á dýrðar skriptum[3] í segli; rínar logs[4] svipti-lundr! roðnir[5] hausar tóku risa yfir dreka þínum. Eisur[6] þóttu brenna af slegnu gulli Ullar fars[7] á skeiða bröndum; unnar[8] fasti[9] rauð[10] flesta rönd[11] yfir glæstum flota.

1) gull. 2) seðr: sást. 3) á þeim fögru uppdráttum. 4) gulls. 5) gylltir. 6) eldar. 7) skjaldar. 8) sjóar. 9) eldr, gullið. 10) gerði rauða. 11) skjöld.

Bls. 81, 1.

Sami: Hilmis kundr! er[1] (þèr) hèldut húfum[2] norðan til jörmungrundar[3], var sem örin[4] eldíng færi á lægi[5]; öldum varp innanborðs. Vísa[6] ferðir[7] þurðu[8] vinda[9] veglig flaust[10] und búnu segli; grundar vörðr! (þèr) lètuð gylltar sýjur[11] geiga[12] at Eyrarsundi.

1) þá 2) skipum. 3) landsins, Danmerkr. 4) stór. 5) hafinu. 6) konúngs. 7) menn. 8) þorðu. 9) stefna. 10) skipum. 11) skips borð. 12) svífa.

Bls. 81, 2.

Sami: þar er herskip frægs hilmis lágu á unnum[1] í Danaveldi, þótti himna eldr[2] renna alla leið upp af breiðum flota. Ríkilátr ræsir! (þèr) stýrðut rètt[3] til

jarðar; engi annarr þengill kom þar innanlands með slíkan afla[4], svá at dæmi finnist.

1) sjónum. 2) lopteldr. 3) beint. 4) liðstyrk.

Bls. 82.

Gissur Þorvaldsson: Snjallr allvaldr bauð öllum njótum naðrs glóstrætis[1] örgrant[2] halda griðum ok gæta frið[3] sex nætr.

1) njótum gulls, mönnum. 2) grandvarliga. 3) gæta friðar.

Bls. 83.

Sturla Þórðarson: Hinn víða frægi Egða stillir[1]! öllum fyri sunnan græði[2] þótti ægiligt, at eiga Gunnarlogs[3] geigrþíng[4] við yðr. Allir Danir báðu þik, Sygna drottinn, snjallráðan fyrða gram, sætta: þvíat þínir fjandmenn urðu fegnir lífi sínu.

1) Noregs konúngr. 2) haf, nl. öllum Dönum. 3) sverðs. 4) orustu.

Bls. 84.

Sami: Göfugr virða drottinn[1] veitti ríkjum[2] Skánúnga jöfri[3] víkelds[4] gjafir; gullsviptir[5] hlaut giptu: hilmir Rauma[6] kom ár[7] heim ólestr[8] með öflgum tíri[9] ok mestum veg[10]; hvatir skatnar fundu þat.

1) Hákon Noregskonúngr. 2) ríkum, voldugum. 3) Danakonúngi. 4) gulls. 5) sá örláti konúngr, Hákon. 6) Hákon konúngr. 7) snemma, skjótt. 8) heill. 9) frægð. 10) sóma.

Bls. 89.

Sami: Ek frá bragna fjöld ríða or breiðum borgum móti svarra[1]; valskar[2] þjóðir glöddust víða varrar eldi[3] af þínu magni[4]. Snildar brúðr, göfugr svanni, kaus síðan, af yðru æztra manna[5] ráði, um sæmdarfúsa öðlíngs bræðr, þann er (hún) vildi eiga.

1) konunni. 2) spanskar. 3) gulli. 4) eptir þinni ráðstöfun. 5) eptir yðar og æðstu manna.

Bls. 110, 1.

Sami: Ægr jöfra þengill[1]! tóktu[2] úngr konúngs nafn á þik með frægri vígslu; þitt nafn kynnist[3] jafnan mönnum; ok síðan hlutuð (þèr), snjallmæltr sókn-

gæðir[4]! framkomit[5] vald allrar aldar[6]; hèr lýsi ek veg vísa[7].

1) Magnús konúngr. 2) þú tókst. 3) verðr kunnugt. 4) herkonúngr. 5) fullkomið. 6) þjóðar. 7) konúngs.

Bls. 110, 2.

Sami: Hraustr þengils son! (þèr) hafit hála[1] fengit dóttur heilags þjóðkonúngs[2]; guð reifir þik gæfu gnótt. Snjallr Eiríkr má einart stýra[3] öllu við hreinan guð. Alldýr konúngr, yðar þroski[4] gengr (að) óskum.

1) vegliga. 2) Eiríks helga. 3) ráða. 4) uppgángr, heſð.

Bls. 112.

Sami: Fjörnis[1] álfr[2]! þèr líkar at auka yðart vald um heiminn kalda allt norðr und leiðarstjörnu; gegnir fyrðar munu fagna því. Allvaldr! þar hefir engi annarr þengill haldit ríki, en þú; þjóðir reiða[3] þína dýrð þángat lengra en röðull skíni.

1) hjálms. 2) herkonúngr. 3) útbreiða.

Bls. 116.

Sami: Allvaldr! (þú) dýrðkast af mildi þinni innanlands út með Serkjum; þjóðum líka þaðra[1] þínir haukar, allt með Blálands jaðri. Veglig mæti[2] hrjóta vægðarlaust[3] af yðrum frægðum; mærðar tínir[4]! þínar hollar hnossir prýða allan heiminn.

1) þar. 2) gripir. 3) óspart. 4) málsnjalli konúngr.

Bls. 121, 1.

Sturla Þórðarson í Hrafnsmálum: Sóknhvattar[1] sveitir sóttu háleitan geira glyggs glymstæri[2] or Finnbygðum; jarðbeltis gjálfr[3] brá[4] sigrflaustum[5] hásætagætis[6] allt austan af Gautelfi.

1) sóknhvatar, herdjarfar. 2) herkonúng. 3) það gjálfrandi haf. 4) getgáta. 5) sigrsælum skipum, eða herskipum. 6) konúngsins.

Bls. 121, 2.

Sami: Aungr[1] ormvengis[2] ótti[3] sá í einum stað fleiri vígdróttir[4] fleins-flugstæris[5]. Harðr lómblekkir[6]

lukti útstrandir landa (með) herskíðum hríða[7] ok raungarði[8].

1) einginn. 2) gulls. 3) maðr. 4) hermenn. 5) nokkrs herkonungs. 6) eyðir svika, sá réttláti konúngr. 7) herskipum. 8) skjöldum.

Bls. 121, 3.

Sami: Ægis eldr[1] glumdi of[2] nafnfrægjum allvaldi á gjálfrtömdum[3] Gestils-skeiðhestum[4]. Óþrotlig sól brynreiðar[5] skein af skautvönum[6] skeiðum of[7] snotrum sigdeili[8].

1) gull. 2) yfir. 3) sjóvönum. 4) skipum. 5) sverða sol, gull. 6) kannske *skautvænum*, af *skautvænn*, einsog *skautfagr* 136. 7) yfir. 8) herkonúngi.

Bls. 122.

Sami: Blómum brims-vegljóma[1] laust á bjarthimna[2] af liðföstum ljósum valdrósar[3]. Ferð flokka hríngafriðskerðis[4] um hafstrauma var áþokkut[5] eldíngum heims.

1) vegligs ljóma, nl. gullblæ. 2) bjarta himna. 3) valkyrju ljósum, nl. skjöldum, er festir voru við skipið. 4) hins gjafmilda konúngs. 5) áþekk.

Bls. 124.

Sami: Landa stýrandi[1] leysti[2] háfaldar[3] bláúfur[4] lángrastar[5] heldum húfum[6]. Hrein höfn lýstist glóðrauðum eldi álfoldar[7] af auðar-hestum[8] skipstöfnum.

1) konúngrinn. 2) sundrbraut. 3) nl. háfaldaðar, *sem hreykja hátt földunum.* 4) öldur. 5) sjáfarins. 6) með heldum skipsuðum. 7) gulli. 8) hamingjumestum.

Bls. 125.

Sami: Hinn griðmildi fróðr gætir norðsætra[1] tók fyrst gjöld af fjörleystum Nesþjóðum[2]. Öll öld á stórveldum[3] var hrædd við ógnfallinn[4] herklæddan herði böðgerðar[5].

1) Noregs konúngr. 2) Katnesingum, er greiddu gjald ser til fjörlausnar. 3) í vítlendum heröðum. 4) ógrligan. 5) herkonúng.

Bls. 127.

Sami: Inn hraðmælti víðþíngaðr Hrínga[1] hèlt lofskeiðum[2] leygs[3] leiðir í Suðreyjum. Engus gaf upp herfengna[4] ll fyrir alkeppnum eyði dalreyðar[5] ítrbóla[6].

1) Noregs konúngr. 2) þeim vegligu skipum. 3) sjó-. 4) hertekna. 5) orms. 6) gulls, Hákoni konúngi.

Bls. 128.

Sami: Ógn stóð af stórráðum stýri gindýra[1] of[2] jarðir urðvegnar vestrgarða[3]. Friðlausir jöfrar færðu ósvífrum[4] ótta rándróttar[5] hjálmhirða hausa[6].

1) dreka, herskipa, nl. konúnginum. 2) um. 3) nl. jarðir þvegnar vestrgarða úri, þvegnar vestanstorma drifi, vestrlöndin, *Skotland og eyarnar í vestrhafinu.* 4) óvægnum. 5) ránsmanna, nl. Hákoni konúngi. 6) höfuð sín.

Bls. 129.

Sami: Geðstrángir sárs logrunnar[1] vegmæta gætis[2] gengu sunnan um Satíri. Brands-byrgegnir[3] bragnar söddu snóka[4] svartklædda dynflóka[5] á Skotlandi.

1) sverðrunnar, hermenn. 2) eiganda vegligra hnossa, nl. konúngsins. 3) herkænir. 4) fugla. 5) klædda svörtu fiðri, nl. hrafna.

Bls. 130, 1.

Sami: Fræg ok úvægin ferð[1] friðskerðis[2] vann breiða Bót af guðleiðum baugujótum; hrafn hræyfðist[3] kleyfðan[4] fleygs[5] hjör[6] of[7] valtafni[8] í Suðreyjum; fjandr stillis fèlln.

1) hersveit. 2) herkonúngsins. 3) reif á sèr, hruflaði á sèr. 4) klofinn. 5) vængs. 6) klóna. 7) gizkað. 8) uppá valkestinum.

Bls. 130, 2.

Sami: Hafsætra bygðir[1] údygðar búmanna[2] brunnu; hallar lífgalli[3] var heitr. Fleinþollar[4], sóttir svanteigar[5] herdróttum[6], fèllu feigir af sæskíðum[7] suðr.

1) sjóbygðir. 2) bænda. 3) húsa bani, eldrinn. 4) mk. 5) sjóar. 6) hermönnum. 7) skipum.

Bls. 133.

Sami: Enn böðfróði sigrmagnaðr[1] austan[2] bauð

optarr orrostu spjótskoptum bragna[3]. Úfegnir þegnar útverja[4] þorðut[5] berjast við þrekstærðan bjórs-blikrýri[6].

1) sigrsæli hermaðr. 2) frá Noregi, nl. Noregskonúngr. 3) nl. barðist opt við menn. 4) Nesjamenn á Skotlandi. 5) þorðu ekki. 6) gulls rýri, konúnginn.

Bls. 134.

Sami: Flugskjarrir[1] baugnjótar[2] darra-dynsveigis[3] drógu báta breiðar strandleiðir. Herskatnar[4], úhræddir vegs[5], eyddu geirrþeyjum[6] eyjar í víðbygðu vatni.

1) óflóttagjarnir. 2) menn. 3) herkonúngsins. 4) hermenn. 5) vegar. 6) með herskildi.

Bls. 135.

Sami: Geðstirðir virðar herðu[1] víða herferðir[2] í stórbygðir hryggs vargfæðis[3]. Hinn fólkrakki[4] Aleinn fèkk öldum úkaldan[5] lífdvalar[6] felli[7] (í) gunnspelli[8].

1) herðu. 2) herjuðu víða. 3) hermanns, Aleins. 4) herdjarfi. 5) heitan. 6) lífs. 7) dauða. 8) orustu.

Bls. 136.

Sami: Margfrèttinn framstiklír auðar[1] mætti miklum gerníngum óþjóða Ínga[2]: láðrostinn[3] lögr leysti hin skautfögru flaust[4] bauglestis[5] or frónlæstum festum[6].

1) Hákon konúngr. 2) Skotakonúngs. 3) öldubrotinn. 4) skip. 5) Hákonar konúngs. 6) landfestum.

Bls. 137, 1.

Sami: Fjölmagnat hríðar hregg[1] blès of böðfúsa[2] bragna á herbygðum[3] brimskíðum[4]. Gjálf-rundit[5] grundar grand[6] rak alkeppna öld með herskjöldu upp át Skotlandi.

1) galdraveðrið. 2) hergjarna. 3) fjölskipuðum. 4) skipum. 5) þjótandi, hvínandi. 6) stormr.

Bls. 137, 2.

Sami: Hinn sigrmæti sverða blikskerðir[1] sendi snarlynda sveit síð til brynhríðar[2]; drengja herr[3], sá er drap hina dulgreypu[4] dalganta[5] drótt, dæmdi[6] lof þengils sæmda.

1) Hákon konúngr. 2) orustu. 3) gízkað. 4) dramblátu. 5) hermanna, nl. Skota. 6) talaði um, víðfrægði.

Bls. 140.

Sami: Hugprúðir varir hríngs virðar[1] hlóðu[2] vegstórum baugnirði[3] at brynþíngi[4]. Valgammar[5] fyldust fjörseldum[6] auðstefni[7] frammi[8]; hverr mân hefna hríngþverris[9]?

1) menn. 2) felldu, lögðu að velli. 3) þann fræga riddara. 4) í orustunni. 5) hræfuglar. 6) drepnum. 7) manni, nl. fylltu sig á hræi þess drepna riddara. 8) í útlöndum. 9) hans, riddarans.

Bls. 141, 1.

Sami: Hervaldir hersar Norðmæra kæris[1] kvöddu kappstudda[2] hölda gunnversum[3]. Hin gunnrakka[4] hirð hásæta-gætis[5] gekk járnfaldin at[6] hjörstærðum hjaldri[7].

1) Noregs konungs. 2) kappsama. 3) lögðu til orustu við Skota. 4) herdjarfa. 5) konungsins. 6) gizkað. 7) orustu.

Bls. 141, 2.

Sami: Brún egg beit of ódyggvar aldar gunntjalda[1] at brynmóti[2] í rauðtúnum[3]: áðr en skozkir egghríðarskýþundar[4] skyndu[5] undan víglundum[6] alþroskins[7].

1) skjalda, nl. hermenn. 2) orustu. 3) á vígvellinum. 4) skjalda þundar, hermenn. 5) skunduðu. 6) hermönnum. 7) Hakonar konungs.

Bls. 143.

Egða stillir[1] vann skjótt aptr öll skattlönd geirbrúar krapta[2] megingröndudðs[3] af skozkum dróttum. Öngr[4] göndlar veðrboði[5] reisti rönd við yngra[6]; ríki rógsækis[7] fyrir vestan haf varð úlest.

1) Hakon Noregskonúngr. 2) skjaldar grindar. 3) herkonúngsins, nl. Magnúss konungs berfætta. 4) einginn. 5) hermaðr. 6) konunginum, Hákoni. 7) herkonúngsins.

Bls. 151.

Sturla Þórðarson: Þróttar[1] þínghlynr[2] kom til Björgynjar þrim náttum áðr en ófs-dynviðir[3] gröfu prúðan allvald. Margr málma-fergir[4] stóð síðan lítt

kátr með váta brá yfir leiði lýða grams: þat var mikit stríð[5].

1) Óðins. 2) hermk., nl. lík Hákonar konúngs. 3) menn. 4) maðr. 5) harmr.

Bls. 178, 1.

Þjóðólfr hvinverski: Margir hraustir menn gjörðu at heimsækja snaran mildíng; gamlir menn fylgðu eigi síðr öðlíng, ok gerðust (hönum) kærir.

Bls. 178, 2.

Minníngr[1] sá er miðlaði gull, nam marga speki af gömlum mönnum. Upplanda gramr[2] var ástúðigr öllu fólki af sínum örleik.

1) sá minnugi konúngr. 2) Haraldr hárfagri.

Bls. 178, 3.

Hróðigr hilmir gaf sínum görpum hit rauða gull ok marga hrínga, bjartar brynjur ok hvassa branda, skygða[1] ok skrautbúna skjöldu.

1) fagra.

Bls. 179.

Auðun illskælda: Þeir heita Úlfhèðnar[1], er bera blóðgar randir[2] í orrostu, (ok) rjóða vigr[3], er (þeir) koma til vígs; þeim er þar sýst saman[4]. Ek hygg áræðismönnum einum hæfa at standa þar, þá er skilvísir skatnar höggva í skjöld.

1) *úlfhèðnar*, þeir sem gánga í vargskinns úlpum (af *úlfr*, og *hèðinn*, skinn. 2) skjöldu. 3) spjót. 4) þeir eiga þar starf sameginliga hvur með öðrum.

Bls. 186.

(*Þorbjörn*) *hornklofi:* Harðráðr barnúngr hrjóðr[1] ens bleika báru fáks[2] lèt hæstrar[3] tíðar[4] þrúngit[5] skipa Barðum[6] á lög[7]. Þar barz[8] svá at borði[9], at hlífarvaldr[10] rak borðhölkvi[11] norðan fyrir hildar hregg tveggja döglínga[12].

1) eyðir. 2) skips, nl. herkonúngr. 3) ættart. N. k., pappírshandrit. 4) bestu heilli, með mestu hamingju. 5) skotið. 6) borð-

um. 7) sjó. 8) ættart. N. k., pph. 9) barst so undir. 10) herkonúngrinn, Haraldr. 11) skip sitt. 12) til bardaga móti tveim konungum.

Bls. 187, 1.

Sami: Gjafli rendr[1] Haraldr! nè kemrat[2] annarr konúng (manna) yðr æðri und gamlan gnapstól-sólar[3]. Gramr háði geira hregg við seggi, þá er bengögl[4] gnúðu[5] á rá[6] Sköglar[7]: rauð ben fnýstu[8] blóði.

1) þekktr að örlæti. 2) ekki kemr. 3) himin, nl. á jarðríki. 4) hræfuglar. 5) kvökuðu. 6) gizkað; *í dyn Sköglar*, i orustunni. 7) á orustuvellinum. 8) blésu.

Bls. 187, 2.

Sami: Egglituðr[1] rèð sigri, þá er seggir hnigu fjörvanir á rausn for ræsi; æfr hjör gall við hlífar. Ok ofnæfrir[2] jöfrar kvöddust dynskotum at morði[3] orðalaust; rödd rauðra randa[4] endist[5].

1) herkonungrinn, Haraldr. 2) mjög knáir. 3) í orustunni. 4) vopnagnýrinn, orustan. 5) varð drjúg, hèlzt leingi.

Bls. 190, 1.

Þjóðólfr: (Þat) heyrði[1], hve hraustliga hinn kynstóri konúngr barðist við Kjötva hinn auðlagða[2]. Kapps um-lystir[3] knerrir kvomu austan með gínandum[4] höfðum ok gröfnum tínglum[5].

1) heyrðist. 2) auðuga eða hepna. 3) kappfúsir. 4) gapandi. 5) ennispónum.

Bls. 190, 2.

Sami: Þeir voru hlaðnir hölda, hvítum skjöldum, vestrænna vigra[1], ok völskum[2] sverðum; berserkir grenjuðu, þeim er guðr[3] hlífði; Úlfhèðnar emjuðu, ísarn[4] bitu.

1) spjóta. 2) vallenzkum, frönskum. 3) valkyrjan, orustan. 4) járnin, vopnin.

Bls. 190, 3.

Sami: (Þeir) freistuðu hins framráða Austmanna[1] allvalds, er býr at Útsteini, er kendi þeim (að) flýja.

Steindir[2] nökkvar[3], er enn styrjar-nenni[4] stillir átti, stóðu; hlömmun[5] var á hlífum, áðr Hakláugr fèlli.

1) Norðmanna. 2) málaðir. 3) skip. 4) hervaski. 5) sláttr, högg.

Bls. 191, 1.

Sami: Hinum hálsdigra hilmi[1] leiddist þá at halda landi fyrir Lúfu[2], lèt hólm sèr at skildi[3]; (þeir) er sárir voru, slógust um[4] sessþiljur[5], lètu stjölu[6] standa upp, stúngu höfðum í kjöl.

1) Kjötva auðga. 2) Haraldi. 3) hann lèt hólminn gæta sín. 4) ultu yfir um. 5) þópturnar. 6) stelin á sèr.

Bls. 191, 2.

Sami: Hyggjandi[1] seggir lètu Svafnis salnæfrar[2] blika á baki[3], voru barðir grjóti; (þeir) æstust[4] austr um Jaðar-bygðir, hlupu heim or Hafrsfirði, ok hugðu á mjöðdrykkju.

1) smeikir. 2) Valhallar næfrar, skildina. 3) þeir köstuðu skjöldunum á bak sèr. 4) æddu.

Bls. 192.

Þorbjörn hornklofi: Hersa drótt[1] ok höfðíngjum leiddist þá at haldast lengr fyrir Lúfu[2]; hverr hraustra víkínga flýði or Hafrsfirði, sem fara mátti.

1) hersum. 2) Haraldi.

Bls. 194-95.

Þjóðólfr hvinverski: Þær[1] ambáttir Ragnhildar, dramblátar dísir[2] skulu eiga (hafa) annat at drykkjumálum[3], en þer[4] se[5] hergopur[6], er Haraldr hafi sveltar (á) valdreyra[7], en bræði vera[8] þeirra[9].

1) gizkað. 2) gizkað; konur. 3) borðræðum. 4) þær. 5) gizkað. 6) herteknar ambáttir. 7) nl. svelt, með því að gefa þeim ei annað en blóð að drekka. 8) gizkað. 9) nl. hafi drepið menn þeirra, eða gefið þeim að eta hræ manna sinna.

Bls. 195.

Sami: Sjá 1. B. bls. 7.

Bls. 208, 1.

Haraldr hárfagri: Drótt, hlýðin mèr, hneggi[1]

ótta; ek ber æ[2] ugg drauga[3]: ek vek dular mey[4], dána á kerlaug[5]. Ek let[6] drápu dynja á bragar stètt[7], meðan hrynr or Dvalins greip[8]; ek býð rekkum rèttan Regins drykk[9].

1) hnekki. 2) eigi. 3) eg hræðist ekki drauga. 4) huldu meyna, hana Snjófríði. 5) eptir þessu hefir þá Snjófríðr dáið í baði. 6) læt. 7) bragar völlinn. 8) úr hendi dvergsins; meiníngin er: *eg yrki drápuna, jafnótt og yrkisefnið dettr mèr í hug*; *hann lætr, sem Dvalinn* (dvergrinn) *skamti sèr skáldskapinn úr hnefa sínum.* 9) skáldskap.

Bls. 208, 2.

Þat var ekki farald[1] forðum; þá[2] gat Finnan[3] ærðan Harald: honum sýndist sú[4] sólbjört; mörgum verðr nú slíks dæmi[5].

1) almennt. 2) þó. 3) hún Snjófríðr. 4) hún vera. 5) marga hendir enn það sama.

Bls. 209-10.

Þjóðólfr hvinverski: Sjá 4. B. bls. 29.

Bls. 298.

Hjalti Skeggjason: Sjá 2. B. bls. 207.

Bls. 341.

Sigvaldi jarl[1]: Lifa ok deyja. Þú varðar[2] haukey Har.[3] hjörvi[4].

1) rèttara: *Sigvatr skáld,* sbr. 6. B. bls. 44. mgr. 5. 2) ver. 3) Haralds, nl. Gormssonar; þ. e. *Noreg,* Haraldr hefir svo kallað þetta land, af því hann fèkk hauka af því í skatt. 4) með sverði.

Bls. 342.

Sjá 3. B. bls. 20.

Bls. 344.

Haldór ókristni: Sjá 2. B. bls. 297.

Bls. 349, 1.

Hallfröðr vandræðaskáld: Sjá 2 B. bls. 307.

Bls. 349, 2.

Sami: Sjá 2. B. bls. 306.

Bls. 351.

Skúli Þorsteinsson: Sjá 2. B. bls. 311, 1.

Bls. 354.

Hallfröðr Vandræðaskáld: Úlfgæþir[1], glaðr armgrjóts[2].

1) hermaðrinn, Þorkell. 2) gulls eða silfrs. Sjá 3. B. bls. 3, 2.

Bls. 359, 1.

Haldór ókristni: Sjá 2. B. bls. 318, 3.

Bls. 359, 2.

Sami: Sjá 2. B. bls. 318, 1.

Bls. 359, 3.

Sami: Sjá 2. B. bls. 328, 1.

Bls. 360.

Hallfröðr Vandræðaskáld: Sjá 2. B. bls. 319.

Bls. 362.

Haldór ókristni: Sjá 2. B. bls. 329.

Bls. 365, 1.

Hallfröðr: Sjá 3. B. bls. 5.

Bls. 365, 2.

Sami: Sjá 3. B. bls. 6.

Bls. 375, 1.

Sami: Svâ frá ec hitt, at hörgbrjótr[1] hlóð háva valköstu í mörgum stað; hrafn kom opt [þars heiptum blóði[2].

1) Olafr Tryggvason, sem braut niðr hof og hörga. 2) Fagrskinna hefir: *at heipta blóði*, nl. á vígvöllinn, hvar heiptar blóði var úthellt. Síðara vísuhelming sjá 1. B. bls. 125.

Bls. 375, 2.

Sami: Sjá 1. B. bls. 125. 130-31.

Bls. 375, 3.

Sami: Sjá 1. B. bls. 133.

Bls. 375-76.

Sami: Sjá 1. B. bls. 101. 134.

Bls. 376, 2-3.

Sami: Sjá 1. B. bls. 144, 2-3.

Bls. 378.

Oddmjór, kvæði um konúngatal: Skjöldúngr rak Skeiðarbrand úr landi með skildi; síðan rèð sá snjallr konúngr öllum Noregi.

Bls. 385.

Augu standa mèr ea[1] of eld til Gráfeldar[2].

1) æ, ætíð. 2) mèr verðr altènd starsýnt á hann Gráfeld hinumegin eldsins.

Bls. 400.

Sighvatr: Sjá 5. B. bls. 209-10.

Bls. 402.

Sami: Sjá 6. B. bls. 43, 2.

Bls. 409-10.

Sjá 6. B. bls. 437, 3.

Bls. 412.

Sjá 7. B. bls. 12, 2.

Bls. 418.

Sigurðr Jórsalafari: Búendr þykkja mèr bestir, bygt land, ok (að) friðr standi.

Noregs konúngatal,

er *Sæmundr hinn fróði* orti.

1. Þat verðr skyllt þeim greppum[1], ef at skilum yrkja, at þeir gleði fyrða; allra helzt, ef þeir virðar[2] eru færi[3], en verit höfðu.

1) skáldunum. 2) skáldin. 3) færri.

2. Fyrst skal (maðr) róa fjarri reyði, ok koma þó niðr nær[1], áðr lúki. Þar haf[2] ek hugt[3] at mynda þessum hróðri eptir þeim orðum[4].

1) nærri reyðinni. 2) hef. 3) ætlað. 4) nl. eg ætla að byrja á elztu konúnga ættum, og koma loks niðr til Jóns Loptssonar.

3. Ef virar[1] hlýða minni mærð, vil ek taka þar fyrst til máls, (að) hugprúðr Hálfdán svarti átti frækn-an erfi vörð[2].

1) nl. verar, menn. 2) son.

4. Kappsamr Haraldr hinn hárfagri tók brátt við konúngs nafni, þá er Hálfdán hafði druknat í næfri[1] hængs hallar[2].

1) berki, þaki. 2) vatns, nl. í ís, ísvök.

5. Ok hann er lagiðr[1] í haug á herská Hríngaríki; en framlyndr burr Hálfdánar tók barnúngr við föðurarfi.

1) lagðr.

6. Hann vildi eigi eiga þat eitt, er lángfeðr[1] hans leifðu[2] honum; ræsir Sygna var svâ ríkr ok ágjarn við auðgefendr[3]:

1) lángfeðgar. 2) eptirskildu. 3) menn.

7. at fylkir átti allt land á milli[1] (Gaut-)elfar ok Finnmerkr; hann náði fyrst einn at ráða fyrir öllum Noregi.

8. Gramr, sá er veitti gjafir, átti mart barna, þeir er biðu þroska; því kemr kyn hvers skeyldúngs[1] síð[2] til Haralds ens skararfagra[3].

1) konúngs. 2) að lokunum. 3) hárfagra.

9. Snarr siklíngr rèð þundar beðju[1] þrjá vetr ok sjötigi, áðr en einkadóttir Ásadólgs[2] kom at ræna lofðúng lífi.

1) landi. 2) Loka, Hel.

10. þá var reisuligr haugr vorpinn eptir Harald á Rogalandi. Nafn þess hildíngs, sunar Hálfdáns, mun æ lengi uppi.

11. Eirekr blóðöx tók brátt við jöfurs nafni, sem búendr vildu; vigfimr Eiríkr var alls 5 vetr at landi:

12. áðr en vinsæll Hákon, einkafóstri Aðalsteins, kæmi vestan, og beiddi bróður sinn allrar hálfrar erfðar.

13. En heiptargjarn Eirekr flýði undan, ok synir hans; harðráðr hersa mýgir[1] kom síðan aldri aptr í land.

1) yfirkonúngr.

14. Kappsamr Hákon rèð einn fyrir konúngdómi nokkura hríð: tírargjarn[1] var samt 26 vetr at landi.

1) fremdargjarn.

15. Gramr háði gunni[1] á Fitjum við erfivörðu[2] Eireks; hilmir var skotinn í hönd, þá er fólkmeiðr[3] knúði[4] flótta.

1) orustu. 2) syni. 3) hermk. 4) rak.

16. Ek hygg, þat lítið sár leiddi snaran lofðúng til bana; hella, er vísir dó, var ávallt kend til Hákonar.

17. En höldar lögðu þann siklíng í haug á Sæheimi; fræknir menn hurfu svá frá fjörvi ræntum Haralds arfa.

18. Ek hef heyrt, at úársæll Haraldr tæki þá jörð ok ríki; Gráfeldr Gunnhildarsun rèð 9 vetr fyrir Noregi.

19. Áðr en Gormssun ok Gullharaldr gerði nafna sinn at nái; siklíngr var ræntr lífi suðr at Hálsi í Limafirði.

20. Harðráðr Hákon jarl tók við Hárs vífi[1] eptir fallin Harald; sá tiggi rèð þundar beðju[2] 33 vetr.

1) landi. 2) landi.

21. Æfilok Eireks föður[1] urðu ei góð í Gaulardal, þá er Karkr þræll meitti[2] hattar stall[3] af Hákoni (með) knífi.

1) Hákonar. 2) skar. 3) höfuð.

22. Rekka kind, sú er stýrði lögum, misti lítt hins bezta ráðs, þá er tóku kristinn mann til konúngs norðr í Noregi.

23. Ok liðdrjúgr Ólafr, arfi Tryggva, tók lönd ok þegna, lofða vinr, hinn er kristnaði 5 lönd á fám vetrum.

24. Ólafr var alls at landi at eins 5 faðmins[1] galla[2], áðr Eirekr beiddi þann ræsi rómu með ófriði.

1) orms. 2) vetr.

25. Sú hrotta ríð[1] var hörð ok lengi, áðr Ormr ryddist alls[2]; öld hefir síðan kallat Sváldrar vog, þar er Ólafr fèll.

1) orusta. 2) til fulls.

26. Tíri[1] göfgaðr Eirekr jarl rèð fyrir Yggs mani[2]

12 vetr, áðr en lofðúngr, sá er gæddi vini, fór or landi vestr um haf.

1) orðróm. 2) landi.

27. þá var skorinn úfr Eireks, áðr en ræsir hæfi Rómför, ok blóðrás leiddi vitran jarl til bana vestr með Englum.

28. Sveinn ok Hákon taldi lönd ok lausafè eign sína, ok jarlar höfðu arf Eireks 2 vetr, at tali fyrða;

29. áðr konúngmaðr kæmi vestan í land með litinn her, ok Ólafr mætti jarli í miðju Sauðúngssundi.

30. þá varð Hákon at sverja hilmi þess eiða, er Ólafr beiddi, at fólkbaldr[1] skyldi flýja óðal sín til aldrslita.

1) Hákon jarl.

31. Ólafr bauð Sveini jarli snarpa sókn austr fyrir Nesjum; liðfár sonr Hákonar varð, sviptr sigri, at flýja lönd.

32. Lofsæll Ólafr hinn digri fèkk einn lönd allt með rínum[1]; hróðmögr[2] Haralds hins grænska rèð grýttri foldu[3] 15 vetr.

1) hèr held eg lesa egi „ríngum", nl. yztu endimörkum. 2) hinn frægi sonr. 3) Noregi.

33. Kappsamr Knútr hinn ríki bar bjartan seim[1] und marga bændr, sparði lítt auð við lenda menn, til þess at þeir velti[2] jöfr.

1) gull. 2) sviki.

34. Kálfr ok þórir, kynjaðir vel, reistu her á móti hilmi; *fylkir þrænda var felldr, þar er heita* Stiklastaðir.

35. þá bar raun um helgan konúng, at ræsir var kærr Kristi; heilagt skrín stendr yfir Haralds arfa í miðri Krists kirkju.

36. þá rèð Sveinn, sonr Alfífu, fyri landi 6 snáka stríð[1], áðr en sonr Knúts vinalauss varð at flýja af konúngdómi.

1) vetr.

37. Ágætr einkasun Ólafs konúngs kom austan or Görðum; Magnús fèkk alla óðalsjörð sína ok mikit ríki.

38. Magnús góði, mönnum þarfr, var tállaust[1] konúngr 12 vetr, áðr Sygna drottinn, afreks maðr, misti andar í sótt.

1) eflaust.

39. Fylkir, harmdauðr hverjum manni, var færðr þar hans faðir hvílir; sá konúngmaðr var grafinn norðr at Krists kirkju í Noregi.

40. Nú hefi ek talt[1] þá tíu landreka[2], er hverr var frá Haraldi; ek inta svâ þeirra æfi, sem sagði Sæmundr hinn fróði.

1) talið. 2) konúnga.

41. Þó er eptir miklu meiri lutr þess máls, er ek hygg mæla; nú skal því þaðan af greiða (þat) jöfra kyns, er enn lifir.

42. Þat er mèr sagt, at sonr Haralds hèti forðum Sigurðr rísi; Hálfdán var arfi Hrísa, en Sigurðr Sýr son Hálfdánar.

43. Þá gat Sigurðr ok Ásta þann son, er átti heiti Haralds; sá allvitr konúngr rèð einn víðri foldu 20 vetr:

44. áðr hilmir gerði herför með ofstopa til Englands. Enskir menn felldu Ólafs bróður í vapnþrumu vestr.

45. Friðsamr ok ársæll Ólafr kyrri tók til föðurleifðar; sá gramr ræðr grýttri foldu samfast[1] 27 vetr.

1) samfleytt.

46. Mikil sótt kom ofbrátt at ræna Magnúss föður öndu; sá öðlíngr var enn grafinn at Krists kirkju í Kaupángi.

47. En Olafr enn kyrri átti fræknan ok fjárgóðan son; Magnús rèð 10 vetr fyri mani Yggjar[1], at tali fyrða.

1) landi.

48. Ek frá at Magnús berfættr ætti mörg börn, þau er höfðu metorð; fimm synir þess fremdar fljóts þengils voru konúngar.

49. Úngr málsnjallr Magnús konúngr fór til Írlands at herja; ágætr Eysteins faðir var felldr í þeirri fleina flaug[1].

1) orustu.

50. Þat er sagt, at 3 þjóðkonúngar rèði þá saman fyri landi; ek hefi heyrt þat, at varla hafi fremri bræðr komit á fold.

51. Úngr lofsæll Ólafr hinn góði varð fyrstr at missa líf; skatnar máttu skamma stund njóta þess Magnússunar.

52. Eysteinn konúngr gerði þat flest innanlands, er gegndi frama; unz hjartverkr leiddi fræknan hilmi brigða[1] brátt til bana.

1) mjög.

53. Þeir bræðr eru báðir lagðir í grund[1] norðr á Niðarbakka; hátt Ólafs skrín stendr þar yfir altari í höfuðkirkju.

1) jarðaðir.

54. En Sigurðr lifði sýnu[1] lengst þeirra þriggja bræðra, hinn er fór úr landi frægsta för út til Jórsala.

1) einna.

55. Ágætr Sigurðr rèð fyrir ríki 27 vetr, áðr mannskæð banasótt brygði lífi Mæra drottins.

56. Lík þess lofðúngs er lagit[1] í kistu austr í Oslo bæ; ný jörð grær yfir beinum jöfurs at hárri Hallvarðs kirkju.

1) lagt.

57. En bæði lifði eptir Sigurð biltrauðr[1] sonr ok dóttir. Dóttir þess Dæla hilmis[2] mun enn (verða) nefnd þokkum[3] síðar[4].

1) ákaflyndr. 2) Noregs konúngs. 3) nokkuru. 4) sjá 68. erindi.

58. Nú er svá, at heldr tekr at halla[1] at telja æfilok jöfra; heiptargjarn mögr Sigurðar hèt Magnús, en Haraldr bróðir.

1) líða á.

59. þeir náuir frændr höfðu *mjög rógsamt*[1] ríki í Noregi; allt fór verr, en vera skyldi; margr galt þess á meðal þeirra.

1) róstusamt.

60. Unz Magnús misti sæmdarlaust beggja[1], sigrs ok heilsu. þat veit hverr, at Haraldr Gilli var konúngr samfast 6 vetr.

1) bæði.

61. Áðr en fyrðar tóku tírarlaust lofðúng af lífdögum; sá bróðir jöfra er jarðaðr í Björgin at Krists kirkju.

62. Ek frá, at synir Sygna grams tæki landvörn eptir liðinn ræsi; sóknarsnarr Eysteinn var bróðir Ínga en annar Sigurðr.

63. Frægt ríki þeirra náði þeygi[1] standa lengr[2] í friði; þvíat þeir bræðr, er brutu særi, bárust banaspjót eptir.

1) þó eigi. 2) lengi?

64. Varat[1] saklaust, þá er (menn) höfðu ræntan fjörvi Sigurð, frækinn mann; sá er búinn at liggia í fold í Björgin hjá feðr sínum.

1) það var ekki.

65. Eysteinn var ræntr lífi austan fjarðar af liði Ínga; nú er sá andar sparr[1] gramr ausinn grundu[2] austr at Forsi.

1) andaði. 2) moldu.

66. Ínga ríki stóð einart[1] 25 vetr, unz Hákon felldi Ínga austr í Vík með herliði.

1) einlægt.

67. Sá gunndjarfr[1] gramr er huldr hauðri at höfuðkirkju í Oslo, en Hákon hlaut litla stund at ráða landi og þegnum.

1) herdjarfr.

68. þvíat Erlíngr enn skakki átti vænann ok velborinn son; lands fólk gáfu Kristínar bur konúngs nafn eptir liðinn Ínga.

69. Ok fremdargjarn Magnús felldi Hákon norðr á Mæri, sá vinsæll ræsir var huldr vígðri moldu í Raumsdali.

70. Sókndjarfr Kristínar sun var konúngr 17 vetr í samt, uuz ágætr Sverrir felldi frækinn gram austr í Sogni.

71. Nú er lík gunndjarfs Magnúss lagit í gröf í musteri á Björgin, þar er skrautgjört skrín Sunnifu stendr gulli búit.

72. Þat er sýnt[1], at ógnar örr Sverrir ræðr nú einn fyri öllu því ríki, er kyn Haralds Hálfdánssunar hefir átt.

1) augljóst.

73. Þó skal ek enn segja þokkum[1] fleira frá börnum Berfætts, þess öðlings, er aldrigi hafði óttast eld nè járn.

1) nokkuð.

74. Ein dóttir döglíngs hèt Þóra, sú var gipt göfgum manni. Sú systir jöfra, er fæddi Jón, var allra helzt sonsæl.

75. Ráðvöud, göfuglynd ræsis dóttir kom til nykraborgar[1] næfr[2]-lands góðrar tíðar, allra helzt Íslendíngum.

1) vatna. 2) íss-.

76. Þvíat hugrakkr einka sonr jöfra systur fylgði at[1] honum, sá hjartaprúðr íta vinr, er hefir orðlof allra fíra.

1) fylgðist með.

77. Þat er ok víst, at metorð einarðlynds Jóns verða mest, þar er merkismenn mistar runna[1] eigust við (til að) skipta málum.

1) mk.

78. Engi afreksmaðr vill nú deila kappi við konúngsfrænda; giptudrjúgr vella deilir verðr vinsæll, sem glíkt[1] er.

1) líkligt.

79. Faðir hans þótti flestum mönnum örr ok úsvikall; Loptr vissi engan fæddan úvin sinn undir lofi skýja[1].

1) himni.

80. En Sæmundr Sigfússonr, faðir Lopts, sá er fírum þótti höfuðsmaðr um alla hluti, vissi jafnan sína snilli.

81. Þat jöfra kyns hefir prýdda alla ætt Oddaverja, margnýtr dótturson Magnúss konúngs, sá er fremst[1] dögum optar.

1) er virtr.

82. Ek nefnda áðr nær 30 tigna menn, gædda tíri, en þeir jöfrar eru þrætulaust allir Jóns ættar.

83. Nú bið ek Krist, at giptudrjúgr konúngs spjalli[1] hafi allt þat, er hann æskir sèr af sjálfum guði, ok njóti unaðs allann aldr!

1) vinr.

ELLEFTA BINDI.

Bls. 42.

Vinda myrðir[1] varðat[2] vax eitt[3], þá er morðkunnr Haraldr sunnan[4] sparn[5] á má mörnar[6] í faxa[7] ham; en úríkr[8] Byrgir, rekr[9] bergsalar[10] böndum[11] í landi, (var) fyrir[12] í jöldu[13] líki; öld sá þat.

1) Haraldr konúngr. 2) varð ekki. 3) nl. hann var þá nógu hugaðr. 4) Haraldr danski. 5) gekk. 6) elfu, nl. skipið, sem brotið hafði. 7) hests. 8) þannig Ilk. 9) rækr. 10) hellra, 11) goðum, nl. af jötnum. 12) á undan honum Haraldi. 13) merar.

Bls. 43.

Eyjólfr Valgerðarson: Selit[1] maðr vâpn við verði! verði sverða dynr[2], ef má! (vèr) verðum (að) herða hljóð hæft[3]: (vèr) eigum (að) rjóða slög[4]. Vèr skolom bíða (Haralds) Gormssonar af gömlo þoko-landi Gandvíkr[5]; vân er, at vâpnhríð[6] verði hörð.

1) selji ei. 2) ófriðr. 3) í hófi. 4) vopn. 5) Íslandi. 6) orustan.

Bls. 125, mismgr.

Sjá 1. B. bls. 165 og 167-68.

Bls. 127.

Einar skálaglam: Illrar tíðar[1] gerða ek Viðis[2] veig[3] of[4] virða; ek vann þat, meðan aðrir örvafaðar[5] sváfu. Komkað ek[6] þess[7], er fè þótti betra, en skáldit verra; hverr þíngsættis[8] meiðr[9] sparir hödd[10] við hróðri?

1) illu heilli. 2) Viðris, Óðins. 3) drykk, ljóð. 4) um. 5) hermk., menn. 6) eg kom eigi. 7) þángað. 8) þíngsætis. 9) maðr. 10) gull.

Bls. 128.

Sami: Sækjum heim jarl, þanns[1] þorir auka úlfs verð[2] sverðum! hlöðum baugskjöldum við borð á barða[3] Sigvalda! Sá sárlinns[4] sveigir[5] drepr eigi hendi við mèr, er (vèr) finnum gram[6]; berum rönd[7] út á andra[8] Endils[9]!

1) þann er. 2) heya orustur. 3) skipi. 4) sverðs. 5) hermaðr. 6) hann, jarlinn. 7) skjöld. 8) skíð. 9) skip.

Bls. 130.

þorleifr skúma: Ek hefi í hendi (kylfu) gerfa til höfuðs[1], beinbrot Búa, böl Sigvalda, vá[2] víkínga, vörnHákonar, sjá[3] eikikylfa skal vera óþörf Dönum, ef vèr lifom.

1) til bana. 2) tjón. 3) sú.

Bls. 130, mismgr.

Vigfús Vígaglúmsson: þraungr[1] at veðri viðris[2] vandar[3]: góðr leikr er oss fyrir handum[4]; en vinr lauka feimu[5] liggr heima. Ek kveð hlýss[6] bossa[7] neyta hæla[8] und vörmum bægi[9] vífs; vèr skreytum[10] spjör[11]: hann væntir sèr annars.

1) nú liðr. 2) Óðins. 3) sverðs, nl. orustu. 4) höndum. 5) kvennfolksins. 6) hýru. 7) dreing, nl. þann sem er fyrir hlýindin. 8) leita sèr hælis. 9) armi. 10) búum. 11) spjót vor.

Bls. 137, 1.

Sjá 1. B. bls. 173, 1.

Bls. 137, 2.

Tindr Hallkelsson: Sigvaldi, óhræðinn oddgaldrs[1]

gat[2] enn viðrnám[3]: sökk-værinjótar[4] Búa kvâmu[5] vítt[6]: áðr grimnis vagna[7] röðuls[8] mótmagnendr[9] mættu þrænskum jarli[10]; sárlá[11] saung[12] at sverða þíngi[13].

1) í bardaga. 2) fekk. 3) hafði enn aldrei látið hugfallast. 4) félagar, nl. *sök-veri-njótar*, sakar verjendr, sporgaungumenn. 5) getg. 6) víða. 7) skipa. 8) skjaldar. 9) þeir Sigvaldi og Búi. 10) Hákoni. 11) blóðið. 12) þaut. 13) í bardaganum.

Bls. 138, 1.

Sami: Hagli dreif á margan tývis[1] virði[2] at Viðris veðri[3]; andkunda[4] valgagls[5] varð grimm vargi: þars[6] hríngofinn Sörla serk[7] blès í sundr fyrir jarli á sandi[8]; seggja sessi[9] hefir merki þess.

1) getgáta, goðs. 2) heiðíngja. 3) orustu. 4) fundr. 5) hrafns. 6) þar er. 7) brynju. 8) við ströndina. 9) vinr, nl. Hákon jarl.

Bls. 138, 2.

Sjá 1. B. bls. 183.

Bls. 138, 3.

Sami: Enn øri[1] jarl fórað[2] endr[3] meiri tírar[4] för at mørum[5] geirs glaumi[6]; herr kendi Göndlar[7] dóms[8]. Þá er meiðr mýrar fúss auðs[9] hrauð víkínga skeiðar á hauðri Mæra (at) hjaldrgjöldum; en ek ræsi[10] þat.

1) getgáta; ýngri. 2) fór ekki. 3) fyrrum. 4) frægðar. 5) frægum. 6) bardaga. 7) valkyrju. 8) forlaganna. 9) gulls. 10) víðfrægi.

Bls. 138, 4.

Sami: Þar er glaumr Göndlar borða[1] naumu[2] öx[3], gjörðust öll lönd auði grimms[4] Dana eyðis[5] at brandi[6]. Heggr hræsævar[7] birtínga[8] hefir kent viggjar[9] veggs[10] veðr-eggjundum[11] at höggva skeggi niðr í gras[12].

1) skjalda. 2) tröllkonu, axar. 3) óx. 4) örláts. 5) getg. 6) báli. 7) blóðs. 8) spjóta, hermk. 9) skips. 10) skjaldar. 11) hermk. 12) hníga til jarðar.

Bls. 138, 5.

Sami: Þars ofþíng odda[1] gíngu saman, saddi jarl hánga[2] val[3]; byrgis[4] nafni vann hafna húngri. Mistar[5]

mörum[6] varð gott til vista, at[7] háða morðskýja[8] hríð[9] við síðu markar heiðins dóms[10].

1) orustur. 2) getgáta. 3) hrafninn. 4) hrafns? 5) valkyrju. 6) hestum, nl. úlfum. 7) eptir. 8) skjalda. 9) orustu. 10) heiðins lands, nl. Noregs.

Bls. 139, 1.

Sami: Meðan öld vill byggja yggs kveðju[1], muna[2] aldir þat, er (að) Hákonar æfi veitti göglum[3] glæ[4] gnógt þat[5]. Hykk[6] lýða láreiði[7] hverjum gram betra; því, hykk, (hann) lætr beita bitrum brand[8] at[9] vildu[10] landi[11].

1) = *málu*, *rúnu*, jörðina. 2) getg. 3) hræfuglum. 4) gleði. 5) nægiliga. 6) eg hygg. 7) hermk., Hákon jarl. 8) sverði. 9) í. 10) kæru. 11) Noregi, því hann ver Noreg hraustliga.

Bls. 139, 2.

Sami: Hroptr hjaldrskýja[1] linds[2] hrauð Dana skeiðar, en um náði nýjum val; þar var leiðángr fyrir landi.

1) skjalda. 2) sverða.

Bls. 140, 1.

Sami: Virðendr bruðár[1] fángs[2] á barða[3] kendu Búa, þá er viðris veðrmagnandi[4] réð[5] gánga fyri borð. Herr suðan[6] gjörði mikinn hjörva hljóm at breiðu valdi[7] Hákonar. Baugs baldr! Búi rauð skeiðir.

1) sjóar. 2) orustu, hermenn. 3) herskipinu. 4) hermk., Búi. 5) getgáta. 6) sunnan, nl. Jómsvíkingar. 7) ríki.

Bls. 140, 2.

Sami: Undr er þreytt[1] af þundi gulls[2]. Goðmarr, fjarri[3] hræum, kendi þann val, er gumna samnaðr[4] sendi.

1) afrekað. 2) mk., Hákoni jarli. 3) getg. 4) jarlinn.

Bls. 141.

Vagn Ákason: Sigvaldi hefir setta oss sjálfa und kylfo, en fárhugaðr fnauði[1] fór heim til Danmarkar, hyggr fliótt at falla í faðm vinkono sinni; en Búi gekk með hugrekki fyrir et breiða borð.

1) vanmenni.

Bls. 142.

Vigfús Vígaglúmsson: Varð-at[1] hægt at leggja til Vagns, þar er ek sá hjörklofnar Geitis hurðir[2] rofna[3]; hjörva hregg[4] saung hátt. þröngvir[5] Gunnar þunníss[6]! darra flaug danskra drengja var straung, þar vèr gengum í böð til knarrar.

1) ekki varð. 2) skjöldu. 3) þannig Fagrsk. 4) orustan. 5) getgáta. 6) sverðs, mk.

Bls. 144.

Einar skálaglam: Jarl kvað þat at[1] unnviggs[2] ærri[3] fyrir sunnan haf[4], þá er sárelda[5] spor[6] vâro á seima særi[7]: valdr eybaugs[8] viggja[9]! faðir þinn hefir haldit öllungis[10] illa[11], ef (þú) skalt deyja; vèr hyggjom þat.

1) við. 2) skips. 3) mk., við hann þorleif. 4) í Noregi. 5) sverða. 6) sàr. 7) mk., honum þorleifi. 8) sjóar. 9) skipa, maðr. 10) öldúngis. 11) honum hefir haldist illa á.

Jómsvíkínga drápa

Bjarna biskups.

1. Ek kveð aungan málma rýri[1] at örum óði; þó gat[2] ek um hugðan hróðr ferðar[3] at hljóðs smíði[4]. Ek mun um-færa fram yggjar bjór[5] fyrir öldum, þó at einigir[6] ættgóðir ýtar hlýði mèr.

1) mann. 2) fekk. 3) manna. 4) getgáta; fyrir kveðskap minn. 5) kvæði. 6) aungvir.

2. Úteitan[1] sútar hendir mik enn, sem aðra; handfögr kona hefir bundit mèr harm á hendi. þó em ek at hvâru[2] ærit gjarn at auka óð; ek em orðinn mjök úgæfr[3] at mèr um vífa för[4].

1) ógleði. 2) samt. 3) oheppinn. 4) kvenna far.

3. Dreng var dátt um[1] svarra fyrir löngo; in[2] únga dorgar váungs[3] eldreið[4] hefir haldit því ossu[5]

skapi. þó hefi ek ort allfátt um ítra mjaðar þellu[6]. Vel samir mèr enn (at) þylja um eina ölselju[7].

1) ek elskaði. 2) getgáta. 3) sjóar. 4) kona. 5) voru, mínu. 6) kvk. 7) kvk.

4. Varkat ek[1] firri[2] und forsum; ek fór aldrei at göldrum ..... annat allstórum mun fleira þarf at yrkja. ..... greppr[3] um óhljóð snerto[4]. (Vèr) berum þat sögukvæði upp fyrir ýta.

1) ek var ekki. 2) fjærri. 3) skáldið. 4) orustu.

5. Fögr seima guðr[1] rænir mik snemma flaumi[2] ... vèr[3] frágu fimm höfðíngja sitja at Jómi. Víst samir vel at telja vinnor[4] hreystimanna; þar er at yrkja um merkiliga málmþíngs meiða[5].

1) kvk. 2) gleði. 3) getgáta. 4) afreksverk. 5) hermenn.

6. Ek frá (Strút-) Harald hvervitna heyja stóra bardaga; þeir böðgjarnastir niðjar ruðu bitra branda. Siðfornir[1] knáttu sjá þar síðan glym járna; þeim þótti þörf at efla Veseta arfa[2].

1) þeir heiðnu menn. 2) Búa.

7. Geta skal hins, hverr var höfðíngi hvatra drengja; sá, snjallastr at öllu, gat at hrósa sigri. Hverr hreystimaðr var at flestu heldr hóti minni hauklyndum Áka syni í herðiraunum.[1].

1) hörðum þrautum.

8. Sigvaldi hèt höfðíngi fyrir snjöllu liði snarfengra drengja; þorkell rèð þar ok þegnum. Harðráðr Búi var með Sigurði at hverjum hjaldri; frágum víst, at Vagn væri enn mesti ofrhugi.

9. Sterkir rjóðendr dreyrgra darra[1] hèldu sínum skipum til Danmarkar; þeim gafst rausn ok ríki. Ok ógnrakkastir auðbrotar[2] drukku erfi feðra sinna; ek frá þeim ýmsum aukast annir.

1) spjóta, hermenn. 2) mk.

10. En einkum vildu þá öldormenn[1], at[2] skyldo (sinni), leita sèr ágæta; slíkt eru yrkisefni. Ok (þeir)

tóku (að) hefja haukligar[3] heitstrengíngar; segik[4], at ölteiti ýta var eigi lítil.

1) höfðingjar. 2) eptir. 3) fræknligar. 4) eg segi.

11. Ek frá heiptmildan Sigvalda hefja heitstrengíng; órækinn[1] Búi var örr at efla slíkan[2] þrek. Þeir hètust fíkjum[3], (at) reka Hákun af hauðri, eða ræna (hann) lífi; fjón[4] frægra fyrða var grimm.

1) hugdjarfr. 2) sama. 3) ákafliga. 4) heipt.

12. Hugprúðr Búi lèzt síðan vera barr[1] at fylgja böðmildum Sigvalda til harðrar hjörþrimu[2]. Hranna brjótr[3] kvaðst vilja hafa Hávarð (höggvanda) at gunni[4], hann kvað sèr eigi líka illa Áslák (hólmskalla) í för.

1) ákafr. 2) orustu. 3) mk., Bui. 4) í bardaga.

13. Enn hrausti Vagn kvað hitt: sá frækn Hamdis faldruðr[1] lèzt skyldu atfylgja gunnar tömdum[2] Búa. Þá rèð hríngameiðr[3] at strengja heit til hvítrar Þorketils dóttur; hættr harmr kemr at hendi mèr.

1) getgáta; = *brynju runnr*, mk. 2) hervönum. 3) Vagn.

14. Ein ítrmanns konan[1] drepr fyrir mèr allri teiti: góð ætt gæðíngs[2] of-kemr at mèr grimmo stríði. Útrauðr örr þengill bað ýta skeiðum á lög. Herr guma, hinn er kunni gný darra, gekk á skip.

1) göfug kona. 2) sú ættstóra kona.

15. Sagt var, at snyrtimenn[1] hèldu skipastóli sunnan um hrannir: kaldr marr dreif á morðbáls[2] meiða[3]. Heldir húfar[4] lömdu ísugar bárur; hríð kannaði lýði; svalr sjár gnúði á sýjo[5].

1) prýðimenn. 2) sverðs. 3) menn. 4) skipsborð. 5) umfarinu, borðunum.

16. Reynendr rauðra randa! sagt var, at Jómsvíkíngar komo flota sínum jólanótt at Jaðri. Fírar váru heldr gjarnir á harðan hernat; rjóðendr randorma[1] buðu Geirmundi ríki[2].

1) spjóta. 2) ofríki.

17. þeir Noregs jarlar buðu þá þeim greppum[1], er sunnan komo, görla til geirhríðar[2] á móti. þar var mestr landherr fundinn saman á skömmu mæli[3]; margr morðremmandi[4] var at laufaleiki[5].

1) hetjum. 2) orustu. 3) tíma. 4) hermaðr. 5) í orustunni.

18[1]. Eldr, skæðr elri[2], gnauðaði víða um eyjar; logi gaus upp úr húsum: sá rænti gumna griðum.

1) Stefið sjá 14. v. 2) trénu.

19. Ok menn heyra, at þrír hraustir höfðíngjar væri með hvârum flokki, (þjóð hefir þat at minnum) þar er hjálmaskóðs[1] hreggviðir[2] hittust á víðum Hjörúnga vâgi; sá fundr þótti fyrðum frægr.

1) vopns. 2) hermenn.

20. Ek frá Hákon verja hauðr hart, svâ at eigi skorti; Eiríkr hefir verit útrauðr (að) rjóða eggjar; ok ýtar sögðu Ármóð vera þar hinn þriðja höfðíngja; sá greppr var glaðr við gumna.

21. Heiptar hvattir herðimenn[1] lögðu saman randir, þar er börðust; herr var at verja hauðr hundíngja[2]. Ok fimm ýtar um-vâro á móti einum víking: (menn) kveða þat; (þat) varð eigi árla[3] raun á því[4].

1) hraustmenni. 2) víkingi. 3) fljótt. 4) nl. að liðsmunr væri svo mikill.

22[1]. ... greiðu[2] mikinn atróðr; glygg[3] eggja[4] magnaðist.

1) Stefið sjá 14. v. 2) getg., greiddu. 3) stormr. 4) bardaginn.

23. Sigvaldi bað sína sóknstrúnga sveit gánga vel á móti Hákoni; hann var-at samr[1] á sáttir[2]. Hildarörr[3] Haralds arfi[4] klauf hjálma ok skjöldu; hann gekk nâkkvara[5] sinnum hart fram fyrir hlífar.

1) fús. 2) frið. 3) hergjarn. 4) Sigvaldi. 5) nokkrum.

24. Fránlyndr[1] Búi gekk þar hart fram með sveina í fólki[2] sínu; (menn) kveða verða vissu vânir þess. Ok höggum rammir geirviðir[3] görðu grimma vâpna brestu, þeir gengu geysta[4] at gunni.

1) snarlyndr. 2) fylking. 3) hermenn. 4) óðir.

25. Ólmr Gullbúi klauf hjálma með Yggjar eldi[1]; hann lèt hríngserkja böl[2] gánga niðr í herðar. Hávarðr vann at stæra[3] hart högg liði fyrða; verit hefir fíkjum[4] illt at ega við Áslák.

1) sverði. 2) sverðið. 3) auka. 4) mjög.

26[1]. El stála[2] gnúði mjök; álmr[3] spann[4] af sèr odda[5]; þeir, gunnrakkastir gumnar, gripu í bug snærum[6].

1) Stefið sjá 14. v. 2) bardagi. 3) boginn. 4) sparn, laust. 5) örvar. 6) spjótreimarnar.

27. Ek frá lið verjast þar vápnum. Vagn felldi þegna: hann klauf mörgum hundroðit[1] berg breiðra brúna[2]. Söngr snarpra sverða var grimmr; drengir burgust[3] vel; arfþegi[4] Áka (Vagn) vann ös[5]; blóð fèll á kesjor.

1) mjög bloðugt. 2) höfuð. 3) björguðust, vörðust. 4) sonr. 5) hafði ógáng.

28. Vagn hefir orðit ýtum örfengr[1] at strángri böð (drengir gengu vel fram með frækunm fullhuga), þar er ek frá (at) hann, hinn ríki Áka sunr, hlæði brátt at[2] hugfullum Ármóði í Yggjar eli[3].

1) harðfeingr. 2) banaði. 3) bardaganum.

29. Herr æxti[1] darra gný[2]. Ek frá hölda hvervitna hrökkva fyrir gunnar rökkum hjörva hreggviðum[3], áðr Hákon, grimmr ýtum, tæki at blóta í örva drífu[4]: hin harða heipt kom þegar fram.

1) jók. 2) bardagann. 3) hermönnum. 4) orustu.

30[1]. Ylgr[2] gekk á bólginn ná; úlfr stóð þar í átu. Vargr gein þar um[3] mergjar sal[4]; gráðr[5] gyldis jóða[6] þvarr.

1) Stefið sjá 14. v. 2) úlfr. 3) yfir. 4) beinum. 5) grægi. 6) úlfa.

31. Ek frá þá Hölgabrúðar hit illa el æða; harða grimt hagl or norðri glumdi á hlífum: þar er skýja grjóti[1], hreggi[2] keyrðu, barði[3] í ormfrán[4] augu ýtum; þí[5] knátti ben blása[6].

1) hagli. 2) af stormi. 3) laust. 4) ormsnör. 5) þvi.
6) þjóta.

32. þar var þrekförluðum jarli þörfum meiri hugraun; ek hygg, at hann hèldi braut flota sínum. Sigvaldi bað snara segl við húna í köldum byr; hörð hríð gnúði á hlýrum: byrr fèll í vàðir[1].

1) getgáta, seglin.

33. þar lèt vegrækinn[1] Vigfús helfarar[2] verða veittar Ásláki; er-a þörf at inna þann þátt. Hölggrammr þorleifr of vann brotit þrekstærðum Hávarði þjökva[3] leggi með kylfu; hann lèt hart.

1) framgjarn. 2) bana. 3) þykkva.

34[1]. Straumr dró andat fólk út um eyjar at sundi; miklandi geira gný[2] brá föstu gifrs[3] hesta[4].

1) Stefið sjá 14. v. 2) hermk. 3) tröllkonu. 4) úlfa.

35. Böðsvellandi[1] bað, at allir Búa þegnar skyldi fyrir borð; ek frá lið Vagns verjast áðr (með) vàpnum. Ok hraustr hjörva hreggboði[2] rèði útrauðr á kaf með þúngar kistur: sá[3] var illr af aurum.

1) hermk. 2) hermk. 3) hann, Bui.

36. Ygr[1] yggjar eldbroti[2] vann at stíga fyrir borð; hann, hraustr Gullbúi, bar kistr út af húfum[3]; ok úblauðir[4] lýðir knegu optliga síðan eptir líta þar lángan orm á hríngum[5].

1) ægr. 2) mk., Búi. 3) borðum. 4) hraustir. 5) hringlagtan

37. Ek frá, at Vagn verði skeið valt[1] með sína þegna; þá vàro hroðin öll önnur þunn skip þeirra. Öðlíngs menn náðu eigi at gánga þar upp; þeir rèðu keyra Eiríks vini öfga ofan.

1) ágætliga.

38. Einir þrír tigir úngra snyrtidrengja[1] stóðu þar upp[2] eptir, áðr hugum stràngir drengmenn[3] lètti darra dyn[4]. Væn sveit fylgði Vagni vel. Ek frá alls önga aðra jafnmarga burgust[5] svà.

1) prýðimanna. 2) uppi. 3) drengir. 4) bardaganum.
5) hafa bjargað sèr, varizt.

39. Drengr rèð at gánga á land með danska dólga; ek frá dör roðin í dreyra: dauðr herr lá á skeiðum. Vagn kvað eigi ýtum ráð at skunda undan; þeir görðu sitja sáttir saman á einni náttu[1].

1) sjá 1. B. bls. 180-83.

Bls. 185.

Óttar svarti: Sjá 4. B. bls. 50, 2.

Bls. 186, 1.

Sami: Lýtir[1] lavgreiðar[2]! lítt gamall hraztu[3] fram skeiðum; fylkir! fólksveimaðr[4], øri[5] þèr, fórat[6] heiman. Hilmir! bjóttu[7] harðbrynjuð skip, ok hættir kynjum[8]; Knútr! reiðr hafðir þú rauðar randir[9] fyrir landi.

1) cyðir. 2) skips, herkonúngr. 3) getgáta. 4) hermk. 5) ýngri. 6) fór ekki. 7) þú bjóst. 8) lagðir þig í stóra hættu. 9) skjöldu.

Bls. 186, 2.

Sami: Flugar[1] trauðir Jótar atfylgðu[2] þèr; auðmildr skreytir skaut-reina[3] bjó liðvánir Skánúnga[4]. Vísi! váð[5] blès of[6] þèr; þú settir flesta stafna vestr í haf; þú gjörðir þitt nafn kunnt[7] þenna[8].

1) flótta. 2) veittu lið. 3) skipa, herkonúngr. 4) það lið er hann fekk af Skáni. 5) segl. 6) yfir. 7) kunnugt. 8) þar, á Vestrlöndum.

Bls. 187, 1.

Hallvarðr háreksblesi: Knútr! lèztu harðbrynjuð skip dynja fram til Fljóta. Frægr heiptsnarr vörðr Hildar leiptra[1] leið um ægi. Ullr[2] sunnviggs[3]! lèztu bundit flota við ættleifð Ellu[4], ok reifðir[5] má[6] sverðmanns[7] snyrtigerðar[8].

1) sverða, hermaðr. 2) getgáta. 3) skips, hermk. 4) England. 5) gladdir, saddir. 6) máf. 7) Högna. 8) Hildar, nl. hrafninn.

Bls. 187, 2.

Óttar svarti: Ríkr hilmir! bartu herskjöld, ok hèlduð af slíku; þengill! ek hykkað[1] þik þektust[2] mikla

kyrsetu. Jóta drottinn drap ætt Játgeirs[3] í þeirri för. Stillis konr[4]! (þú) rakt[5] þeim illan þveit[6]: (þú) ert heitinn þrár.

1) hygg ei. 2) hafa þekkzt. 3) Enska. 4) niðji. 5) rakst. 6) laust þá illum steini, veittir þeim stóran skaða.

Bls. 188, 1.

Sami: Buðlúngr! bygðir ok hús heiptar-manna[1] brunnu fyrir þèr úngum; lèztu búendr opt gjörva[2] herkall[3].

1) fjandmanna. 2) gera. 3) heróp.

Bls. 188, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Ár-ramn-gefendr[1], þeir er lánga stund vàru Englum leiðir á landi, gengu upp grund af skeiðum. En búendr, þeir er gáðu verja bœi, gjörðu herferð[2] í gegn; lið hilmis galt[3] glaum hjalta skers[4].

1) þeir sem gefa hrafni æti, hermenn. 2) hergaungu. 3) gerði. 4) sverðs, orustu.

Bls. 188, 3.

Óttar svarti: Gramr! lèztu framda gunni[1] í grønni Lindisey; víkíngar hèldu viðr þèr[2] því ríki[3], er (þeir) vildu. Þröngvir[4] Svía! lèztu øst[5] Engskt[6] fólk bíða sorgar í breiðri Hemínga borg fyrir vestan Úsu.

1) orustu. 2) beittu móti þèr. 3) ofbeldi. 4) óvinr. 5) æst. 6) enskt.

Bls. 191.

Sami: Úngr fylkir! lèztu Engla falla dauða allnær Thesu; djúpt dík[1] fløði[2] of líkum Norðimbra. Hötuðr[3] gunnar[4] braut svefn svörtum hrafni[5]; enn snjalli mögr[6] Sveins[7] olli sókn at Skorsteini.

1) díki. 2) flæddi, flóði. 3) hvötuðr, hvetjandi. 4) hermk. 5) vakti hann af svefni. 6) sonr. 7) Knútr.

Bls. 194.

Sami: Hykk[1] randa[2] friðskerði[3] gerðu[4] Frísi fjörlausa[5] þar[6]; brauztu þèr[7] Brandfurðu með bygðu setri.

Göfugr ættniðr Játmundar laut[8] hættar undir; danskr herr skaut þá drótt (með) dörrum, er þú rakt flótta.

1) eg hygg. 2) skjalda. 3) herkonúnginn, sem gefr ei skildinum grið. 4) hafa gert. 5) dauða, drepið þá. 6) getgáta. 7) undir þig. 8) hlaut.

Bls. 195, 1.

Sami: Enn sterki skjöldúngr! vantu skæru verk[1] und skildi; blóðtrani[2] fèkk brúnar bráðir (í) Assatúnum. Nær[3] jöfurr! vattu (vanstu) sverði nafn[4] fyrir norðan stóru Danaskóga; verðúng[5] þótti valfall gnóg.

1) hervirki. 2) hrafn. 3) knár. 4) þú gerðir þig frægan í orustu. 5) hirðinni.

Bls. 195, 2.

Sami: Blíðr bjóðr stórgjafa! síðan vantu[1] brynjur rauðar fyrir innan Norðvík; þú lætr önd, áðr þrjóti þinn þrek.

1) gerðir þú.

Bls. 196, 1.

Þórðr Kolbeinsson: Ítr jöfra hleti[1] þrifust[2] í favr eggveðrs seggja[3]; mörg mislaung skeið hèlt í móðu[4], sem ek vissa. Áttstórr Ullr brands[5] hèlt báru bládýrum[6] svå nær landi, at (hann) knátti sjá enska völlu.

1) mægðir. 2) styrktust. 3) hermauna. 4) ána Tems. 5) hermk.; Eiríkr jarl. 6) skipum sínum.

Bls. 196, 2.

Sami: Enn Knútr, sá er kníði kjölslóðir[1] rendi lángskipum utan at eyrar grunni endr[2] skjöldúngum[3]. Fundr hjálmaðs jarls[4] ok hilmis[5] varð hœgr[6] á því dœgri, þar er varrláðs[7] fyrðar[8] vildu koma báðir.

1) hafið. 2) móti. 3) þeim, Eiríki jarli. 4) Eiríks. 5) Knúts. 6) glebiligr. 7) getgáta, sjóar. 8) sækonúngar, Eiríkr ok Knútr.

Bls. 196, 3.

Óttar svarti: Enn gekk fram[1], þar er (þèr) unnuð. Álmr[2] gall hátt við málma; sverð knáttu verða slæ[3], þar er sóttuð kastala. Hnekkir hlunns hleypi-

blakka[4]! (þèr) unnuð eigi minni rómu[5] á Tempsár grunni; úlfs gómr veit þat.

1) vel. 2) bogi. 3) sljó. 4) skipa, herkonúngr. 5) orustu.

Bls. 197, 1.

Sjá 5. B. bls. 229, 3. 2.

Bls. 197, 2.

Sjá 5. B. bls. 227, 2.

Bls. 198, 1.

Sjá 3. B. bls. 31.

Bls. 198, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Hvatr fólkstafns[1] freyr[2], sá er nè sjaldan gaf hrafni sollit hold, vann[3] sverðs eggja spor[4] á leggi flotna. Snjallr Eiríkr lèt opt lið Engla þverra, ok olli bana þeirra; herr rauð Hríngmaraheiði.

1) fylkíngar brodds. 2) herforíngi. 3) gerði. 4) sár.

Bls. 199.

Sjá 11. B. bls. 188, 2.

Bls. 200.

Sighvatr skáld: Ok Knútr útflæmdi Aðalráðs sonu senn, eða ok sló þó hvern.

Bls. 202.

Sami: Fár hríngdrífr[1] mun svá hafa metinn fetum feril[2] suðr[3]. Höfuðfremstr jöfr.

1) maðr. 2) nl. farið. 3) til Róms.

Bls. 204, 1.

Þórarinn loftúnga: Ek hefi for víst borit fram fyrir málmdyns[1] hlyn[2] gjöld fimmtigu marka, þeirra er víghagr morðstørir veitti mèr fyrir brag, er ek fann mannbaldr[3].

1) orustu. 2) mk. 3) konúng.

Bls. 204, 2.

Sjá 4. B. bls. 292.

Bls. 208.

Þorleikr fagri: Haukstorða[1] fursendir[2] vann fjandum fjörspell[3] í hjörfa gný[4]; hrafn fèkk bráð fyrir norðan Heiðabø. Fáir Vindr rákust undan; hundmargr

herr lá dauðr á heiði, en vakar vals[5] ginn þar[6] um hálsa.

1) handa. 2) gulls sendir, konúngr. 3) bana. 4) orustu. 5) flakandi sár. 6) getgáta.

Bls. 209, 1.

Sjá 6. B. bls. 91, 1, síðara vísuhelming.

Bls. 209-10.

Sjá 6. B. bls. 85, 1.

Bls. 211.

Þorleikr fagri: Þeir hafa stundum hætt sèr, er sóttu til fundar Sveins[1]; þeim þrimr bragníngum hefir lítt hagnað at þreyta[2]. Ógnsterkr höldvinr hefir þó haldit allri Danmörku ok Jótagrund með endum[3]; hann er snjallr konúngr.

1) börðust við Svein. 2) nl. við hann. 3) enda milli.

Bls. 215, 1.

Steinn Herdísarson: Oss dugir[1] leyfa svá húngrdeyfi ens hvassa hrafns[2], at (vèr) lastim[3] eigi annan linns látrs[4] sveiganda[5]. Tveir meiri fullhugar kvöddust aldregi oddum[6]: hverjum er tál[7] at mæla annað um tiggja.

1) ber. 2) herkonúnginn Harald Sigurðarson. 3) löstum. 4) gulls. 5) nl. Svein konung. 6) skutuz aldrei á vopnum. 7) ósatt.

Bls. 215, 2.

Sami: Oss dugir (að) mæla satt um snotran kon[1] sælínga[2]: allvaldr Dana mundi eigi halda undan, ef þeir menn, er hèldu herskildi, tæði[3] vel hrafnfæði[4]; ferðir[5] reiddust at sverð[6] fyrir sunnan sjá.

1) frænda. 2) auðmanna, Sveinn konúng. 3) veittu lið. 4) hermk., konúnginum. 5) menn. 6) reiddu sverð hvurir að öðrum.

Bls. 222.

Vèr stundu*m* til stikka[1]: styrr[2] vex í Danmörku; Sveins synir er-at[3] sáttir at[4] dauðan föður sinn. Haraldr skal af ørnn[5] magni verja jörð vígi fyrir ellifu brøðrum; þá er stiki vel tamiðr[6].

1) kvæðis. 2) styrjöld. 3) eru ei. 4) eptir. 5) ærnu. 6) þá er vel að verið.

Bls. 295, 1.

Markús Skeggjason: Fæðir fremdar ráða[1] sótti[2] foldar vörðu[3] austr í Görðum; ítrir menn, er slíta hneyki[4], gæddu príðan allvald auði. Hinn mærðar blíði stillir varð einkar tíðr[5] um allan Austrveg; hinn var engr[6], er kunnit[7] reiða í lofi[8] nafn hans, heiðarmanns[9].

1) Eiríkr konúngr. 2) nl. heim. 3) höfðíngja. 4) sem eru örlátir. 5) frægr. 6) einginn. 7) kynni ei. 8) víðfrægja. 9) þess örláta konúngs.

Bls. 295, 2.

Sami: Vinda rírir[1] bjó vegligt flaustr[2] öndvert vor austan úr Görðum; helmíngs[3] oddr[4] skaut hlýrum á hola báru í sumars broddi[5]. Bróðir Knúts[6] studdi breiðan borðvið (með) hlýðn[7] í óðu veðri; snilli kendr svikfólks eyðir[8] knáði síðan lenda við Danmörk.

1) Eiríkr konúngr. 2) skip. 3) liðs. 4) foríngi, konúngr. 5) byrjun. 6) Eiríkr. 7) borðþaki. 8) konúngr.

Bls. 296.

Sami: Drengir þágu auð af ýngva[1]; örr fylkir gaf sverð ok knörru; Eirekr veitti dýrum seggjum armleggjar röf[2] opt ok stórum. Hildar rammr harra slaungvir[3] eyddi hríngum; en stillir Fróða stóls[4] framdi[5] kyn firða[6], svâ at flestir urðu góðir[7] af honum.

1) konúngi. 2) gull. 3) yfirkonúngr. 4) Danakonúngr. 5) auðgaði. 6) menn. 7) auðugir.

Bls. 298, 1.

Sami: Vinda fergir[1] eyddi vörgum[2]; konúngr hepti fíkjum[3] víkíngum; þengill lèt stýfa hendur þjófa: hann kunni hegna þegnum ósið. Aldri fráttu[4], at Eirekr vildi halla allrèttligum dómi; sigrs valdari[5] kunni halda guðs lög hála[6] sèr til sælu.

1) Danakonúngr. 2) útlögum. 3) gjarnan. 4) fréttirðu. 5) hinn sigrsæli konúngr. 6) vel.

Bls. 298, 2.

Sami: Hróðigr brynþíngs[1] beiðir[2] átti hjartan auð ok frækligt hjarta, gnógt minni ok annat mest mannvit, fylgðu því hvergi lestir; öðlíngr hafði alla snilli, Úngr nam hann margar túngr; Eiríkr, sá er mátti meira flestum jöfri, var mestr ofrhugi.

1) orustu. 2) herkonúngr.

Bls. 299, 1.

Sami: Hitt skal lýst, er lofðúngr fýstist at gánga lángan veg til Róms, at venja (*sik*) dýrð; fylkir sá þar hlið-bálkat[1] friðland Feneyjar.

1) umgirt á allar hliðar.

Bls. 299, 2.

Sami: Bróðir fimm höfuðskjöldúnga[1] gekk síðan út í Bar; bragníngr vildi magna guðdóm; hylli guðs mun hlífa stilli at gjöldum.

1) Eiríkr Sveinsson.

Bls. 300, 1.

Sami: Haralds hlýri[1] sótti stóra helga dóma út frá Rómi; áttkonr ýngva[2] varði[3] auðig skrín hríngum ok rauðu gulli. Mildíngr fór móðum fæti um múnka veldi[4] (*til*) at bæta sál; allvaldr kníði sveitir utan; Eiríkr var til Róms[5] í þeirri[6].

1) bróðir, Eiríkr konúngr. 2) konúngr. 3) prýddi. 4) Rómaborgarland. 5) í Róm. 6) nl. för.

Bls. 300, 2.

Sami: Eiríkr náði at færa erkistól[1] utan um Saxa merki; vèr hljótum þat, er bætir vorn hag, híngat norðr at orðum skjöldúngs.

1) erkibiskupsstól.

Bls. 301.

Sami: Hitt eyðist[1], at annarr gramr ráði jafustórt til þurftar mönnum; pávi sunnan[2], unnandi Krists, leyfði allt, sem konúngr krafði.

1) það verðr ekki af því. 2) sá rómverski pávi.

Bls. 303.

Sami: Vindr þorðut[1] at halda þat veldi, er buðlúngr átti; villan gjörðist þeim at illu; sátta rof svikdóms manna kom þá sunnan.

1) þorðu ei.

Bls. 304, 1.

Sami: Ýngvi[1] hèlt skipum þángat í óðastraungum öldugángi; hlýðan[2] skalf, en græðir[3] hristi hèlug borð fyrir Vinda görðum.

1) konungr. 2) borðþakið. 3) sjór.

Bls. 304, 2.

Sami: Risnu maðr[1] lauk röndu[2] um rekka kindir, svâ at hver tók aðra; hildíngr fylkti miklu liði hamalt[3]: hlífar knáttu þá glymja.

1) konungr. 2) skjöldum. 3) með oddafylking.

Bls. 304, 3.

Sami: Styrjöld óx um örvan stilli; vísis drengir báru fram (merki-) stengur; mildíngr, skrýddr málmi ok faldinn hjálmi, gekk at miklum hjaldri[1].

1) orustu.

Bls. 305, 1.

Sami: Hörga herr[1] varðist í borgum; hjaldrgánga[2] var snörut þángat; harðir menn knúðust at morði; merki blès um sterkan hilmi. Eiríkr vakti odda skúrir[3], eggjar týndu lífi seggja; járn súngu, sveiti[4] fèll á heitan valköst, en drengir svæfðust[5].

1) heiðíngjar. 2) hergánga. 3) örva drífu. 4) blóð. 5) dóu.

Bls. 305, 2.

Sami: Blóði dreif á rauðan randgarð[1]; rógs hegnir[2] drap ótal þegna; úngr fylkir framdi sik, þar er fólkvopn[3] glumdu, en brynjur sprúngu.

1) skjaldborg. 2) konúngrinn. 3) hervopn.

Bls. 305, 3.

Sami: Heiðinn vígs hömlu[1] herr vildi um síðir úr gömlu porti[2]; þeir, er vörðu virkit næst vángi, urðu at gánga á hönd.

1) sverðs. 2) kastala.

Bls. 306, 1.

Sami: Heiðin hjörtun lýða voru hrygðafull í Vinda bygðum; eldrinn sveif um ótal hölda; Eiríkr brendi sali þeirra. Eisur kyndust hátt í húsum, hallir náðu vítt[1] at falla; óttu leið, en elris grand[2] þótti standa uppi í himni.

1) víða. 2) eldrinn.

Bls. 306, 2.

Sami: Eiríkr var með hárri uppreist[1]; Vindr flýðu undan af stundu; grimmir höldar festu þá gjöld[2]; gumnar voru numnir[3] sigri. Yngvi taldi þángat erfðir[4]; alþýða varð at hlýða stilli; ástvinr aldar[5] rèð einatt því veldi: þat lá fyrr und Sveini.

1) í miklum uppgángi. 2) lofuðu bótum. 3) sviptir. 4) taldi þar til arfs. 5) konungrinn.

Bls. 307.

Sami: Fólka treystir[1] lukti flaustum[2] brimi kníða foldar síðu; örr vísi bað læsa úrga[3] strönd oddum ok svalri röndu. Harðla nýtr hersa reifir[4] keyrði hlífum um landit ytra; hilmir lauk hauðr Eydana rauðri skjaldborg við ólman hernað.

1) konúngr. 2) skipum. 3) vota. 4) konúngr.

Bls. 311.

Sami: Vísdóms græðir[1] setti víða höfuðkirkjur, skrýddar virki[2]; hollvinr herjar[3] lèt gjöra þar fimm hrein musteri af steini. Þau tíða flaustr[4], er gramr, böðvarsnjallr ok beztr at öllu, lèt smíða með trygðar tíri fyrir norðan Saxa, voru merkt borði[5].

1) eflandi, konungrinn. 2) fagrliga smíðaðar. 3) konúngr. 4) kirkjur. 5) lögð eptir mæliborði (reglulega bygð).

Bls. 313.

Sami: Stýrir Frakklands gæddi blíðan Bjarnar hlýra[1] hjörtum auði; randgarðs[2] rýrir[3] lèt sèr líka stórar gjafir ríks keisara. Harra spjalli[4] lèt[5] honum snjalla laðmenn, búna til hervígs, alla leið, áðr öðlíngr Jóta grundar náði Cesars[6] fundi.

1) Eirek. 2) skjalda. 3) hermk. 4) keisari. 5) fekk. 6) keisara.

Bls. 314, 1.

Sami: Eljunþúngr[1] döglíngr grundar lèt settan erkistól dróttum í Danmörk, þann er öll þjóð dýrkar á danska túngu[2]. Hildíugr[3] framdi heilagt veldi; (maðr) má fregna hvargegnan Özur vígðan til biskups; hölda reynir[4] vísar honum himna stig.

1) þrautgoðr. 2) á Norðrlöndum. 3) konungr. 4) guð.

Bls. 314, 2.

Sami: Hitt skal lýst, er líðhraustr konúngr fýstist (að) læknast en iðri[1] sár; hersa mæðir[2] fór norðan með harðan helmíng[3] at græða sál. Harri bjóst til ens dýrra heims: hann gjörði för út, at kanna bygð Jórsala, trygða friði; böðlúngr[4] vildi öðlast bjart líf.

1) innri. 2) konúngr. 3) lið. 4) buðlúngr, konúngr.

Bls. 315.

Sami: Menn báru skrín, göfguð hnossum, ok krossa á móti bleyðiskjars[1] harra úr stórum borgum; súngit var, þá herr tók (að) hríngja. Jöfra ríkir[2] fær aldri slíkan metnað í annars veldi; þat var eitt sèr, er engi maðr mátti jafnast við Dana þengil.

1) hugdjörfum. 2) konúngr.

Bls. 316.

Sami: Harðla ríkr hildíngr þá[1] af sjálfum harra í Miklagarði höfgan auð í rauðu gulli, hálfa lest, við hæst lof aldar. Eiríkr tók áðan við skrúði allvalds; reynir hersa máttar[2] veitti honum sex ok átta herskip, þó at fleira var gefit.

1) þáði. 2) Grikkjakonúngr.

Bls. 317, 1.

Sami: Alls stýrandi[1] krafði snjallan konúng andar út í löndum; ofvægr stillir beið-at elli: þat aldrstríð[2] er fregit víða. Snjallir menn harma síðan dauða siklíngs um alla heimsbygð; herr[3] drúpir[4] at dyggan dólga steypi[5]; þat tær hryggva[6] veröld.

1) guð. 2) harmr. 3) landsfólkið. 4) er sorgfullt. 5) herkonung. 6) það hryggir.

Bls. 317, 2.

Sami: Hjörva borgar[1] hristimeiðar[2] stóðust hvergi reiði konúngs; raunar varð-a[3] reist rönd við hânum: jöfrar gjörðut[4] freista þess. Ógnin stóð af jarla meiði[5]; engi snarr fylkir þorði at strengja kapp við Dana harra; flestir ugðu hraustan foldvörð[6].

1) skjaldar. 2) menn. 3) varð ei. 4) gjörðu ei. 5) konúnginum. 6) konúng.

Bls. 353.

Einar Skúlason: Einar hlaut ekki gjafa fyrir kvæði af ítrum Sveini; öld lofar mildi æðrustyggs[1] öðlíngs. Danskr harri metr dýrra fiðlur ok pípur: þat dugir miðlúng[2]; Rípa-Úlfr ræðr fyrir auði ræsis.

1) hugdjarfs. 2) lítið.

REGISTR

YFIR

LANDA-, STAÐA-, ÞJÓÐA- OG FLJÓTA-NÖFN Í FORNMANNA SÖGUNUM.

Aðalhaf, 4, 177. Veraldarhafið; hér sama sem Norðrsjórinn og Spanski sjórinn, er fyrrum köllubust Íslandshaf.

Affríka eðr Afríka, 6, 138-39. 140; 11, 415. Suðrhálfan. Norðrstrandir Affríku kallast Serkland, sjá S.

Afstorga, 10, 86. nú Astorga hér annars Storga; sjá S.

Agðasund, 4, 124.; sjá Haugasund.

Agðanes (Agþanes), 1, 12. 204; 2, 15. 26; 4, 322. 325; 5, 142; 6, 360. 402; 7, 100. 122. 310; 8, 40. 41. 185. 253. 273. 334; 9, 16. 21. 27. 115 121. 314; 10, 153. 266. 294. Skagi sunnanfram við Þrándheimsfjarðarmynni í Noregi; nú *Agdenæs*, *Agdernæs* eðr *Agnæs*. Saxi kallar það *Abdarnes*.

Agðasíða (*Agdesiden*) nefnist í dönsku útleggíngunni, 9, 174. og 182; er án efa sama sem Agðir.

Agðir (Egðafylki), 1, 1. 90. 166. 250. 279; 2, 136; 3, 15; 4, 23. 97. 122. 124. 251. 306; 5, 3. 16. 44; 6, 360; 7, 48. 50. 282. 343; 8, 109. 168. 194. 246. 259. 422; 9, 51. 175. 183. 309. 318. 388. 479; 10, 69. 74. 189. 192. Þannig kallaðist sá hluti Noregs er gekk lengst í suðvestr, og svo upp með Víkinni alt til Vestfoldar; að norðanverðu lá Þelamörk, og að vestan Rogaland, hvert áin Sýra aðskildi frá Egðafylki. Landamerki Vestfoldar og Agða verða ekki með vissu ákvörðuð, því Vestfold var í gamla daga ummálsmeiri enn seinna, þó sýnist Niðelfa hafa verið elsta takmark þessara fylkna; seinna náðu Agðir alt austr að nesi því er nu kallast *Gjernæs*, og var þá Egðafylki herumbil sama sem nú *Nedenæs*-, *Lister*- og *Mandals*-ömt. Egðafylki greindist í tvo helmínga, sjá 9, 318, nefniliga Vestragðir (er líka kallast Norðragðir), og Austragðir; sjá þessi nöfn í registrinu; á kortinu við Heimskringlu er Ögðum skipt í þrjá hluti, og Norðragðir látnar liggja fyrir norðaustan Austragðir, sem án efa er rángt. Innbyggjararnir Egðir; sjá E.

Agla, 4, 19.; sjá Ugla.

Agnafit, 4, 41; 5, 167. Rif eðr eyri milli Lagarins, nú *Mælaren*, í Svíaríki og hafsins; á þessum tánga stendr nú Stokkholmr.

Agnleysa, 9, 371; sjá Ánglæysa.

Áin helga, 4, 359. 362. 364. 366. 368.

Akr, 8, 392. 394; 9, 392-93. 397. Bær skamt frá Oslo í Víkinni í Noregi; nú *Store-Ager* hjá Christianía; sambr. Akrshagi.

Akr, 9, 270.; sjá Akrsborg.

Akrafell, 1, 252. Fjall á Akranesi; sjá næsta nafn.

Akranes, 1, 252; 4, 111. Akrafjall og fram af því Akranes gengr fram milli Hvalfjarðar að suðaustan og Borgarfjarðar

at norðvestan úti Faxafjörð. Nesið með samnefndri bygð telst til Þverár-þings sunnan á Íslandi.
Akreyjar, 4, 123; sjá Ekreyjar.
Akrhagi, 8, 404; sjá Akrshagi.
Akrsborg og Akr, 7, 86. 92; 9, 270. Staðr á Jórsalalandi; líkliga heldr *Akre* eða *Ptolomais* á Sýrlandi, en *Accaron* eða *Ekron* milli Askalon og Joppe.
Akrshagi (Akrhagi), 8, 393. 398. 400. 404. 411; 9, 305. Haginn nálægt bænum Akri við Oslo í Víkinni í Noregi; sbr. Konúngshagi.
Ál, 9, 236. Bygð í ofanverðum Gaulardal í Þrándheimi í Noregi; nú *Aalen*.
Álaborg, 7, 204. 228. 318. 342. 354; 9, 5. 14. 79. 111. 113; 11, 353. Staðr á Norðr-Jútlandi í Danmörk; nú *Aalborg*.
Albanialand, 11, 414; fyrir vestan Kaspiska-hafið í Asíu; landamæri óviss.
Aldeigja, 2, 289. og Aldeigju-, Aldeigu-, Aldægju- eða Alþekju-borg, 2, 289; 4, 197; 5, 117-18. 297-98; 6, 172. Borgin við vatnið Aldeiga, nú *Ladoga*, í Garðaríki, nú Rússlandi.
Aldeiguborg, 5, 118; sjá Aldeigjuborg.
Aldægjuborg, 5, 298; sjá Aldeigjuborg.
Aldi (Haldi), 8, 310. Fjörðr inn frá Rúgssundi í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Olden*.
Aldinhagi, Aldinshagi og Aldinhaugar, 8, 439. Líkligast örnefni á akri eða engi í Hofslandi í Sogni í Noregi.
Áleyjar- (Áleyrar-) sund, 8, 187; 9, 318; sjá Atleyjarsund.
Alfekstaðir, 8, 193, sjá Alrekstaðir. Þó Alfekstaðir sé rángt, gefr þetta nafn samt grun um að bæjarins rétta nafn hafi verið Álfrekstaðir.
Álfheimar, 10, 209. Löndin milli Gautelfar og Raumelfar, eðr Ránríki og nokkr hluti Víngulmarkar í Noregi.
Álftafjörðr, sjá Álptafiörðr.
Alimannía, 10, 159. Her sýnist Alimannía vera sama sem Þýðskaland, eðr hið nýja rómverska ríki.
Alkassa, Alkasse og Alkassi, 7, 80. Borg á Spáni; líkliga sama sem nú *Alcacer do Sal*, í umdæminu Setúval í Estremadura í Portugal.
Allraheilagrakirkja, 8, 125; 10, 153; við Vágsbotn í Björgyn.
Allreyjar- (Allreyrar-) sund, 9, 318; sjá Atleyjarsund.
Álptafjörðr, 2, 214; enn innsti fjarða þeirra, er hið nyrðra við Snæfellsnes gánga innaf Breiðafirði vestan á Íslandi.
Álptafjörðr, 3, 87; í Kiðjafellsþingi austan á Íslandi; innri hluti fjarðarins klífst um Melrakkanes, og kallaðist syðri armrinn Álptafjörðr syðri, nú Álptafjörðr, 1, 238; 2, 192. 198; 10, 297. og nyrðri armrinn Álptafjörðr nyrðri, nú Hamarsfjörðr, 2, 197.
Álptar eðr Álptir, 8, 64, nú *Alfta*, á Helsingjalandi í Svíaríki.
Alrecsstaþir, 10, 384. 386; sjá Alrekstaðir.
Alrekstaðavágr, 8, 355. Vík við Alrekstaði; sjá næsta nafn.
Alrekstaðir (Alrecsstaþir, Ælrekstaðir, Alfekstaðir), 1, 14. 46. 64; 3, 137. 139; 8, 124. 193. 354-55; 9, 390; 10, 384. 386. Stórbýli og konúngsbú skamt suðaustr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi, nú *Aarstad*.
Alsey, 11, 231. Eyjan *Als* í Danmörk.
Alteyjarsund, 8, 187; sjá Atleyjarsund.

Alviðra, 1, 177; 11, 129. 158. Bær í Dýrafirði vestan á Íslandi.
Alþekjuborg, 6, 172; sjá Aldeigjuborg.
Alþing, sjá þingvöllr.
Ánalaung og Ánalöng, 11, 382. Líkliga ránglesið úr „á nalúng" eða „á nalöng"; sjá Valung.
Ánaríki, 5, 25. Líkliga ránglesið úr „á naríki"; sjá Neríki.
Andréskirkja í Niðarósi, 9, 26. 131.
Ánglæysa (Agnleysa), 9, 371. Bær í Osloarheraði í Víkinni í Noregi.
Ángr, 8, 256. 340. 396; 9, 20. 448. Höfn, líkliga heldr við bæinn Sauðángrnorðan á Gurskey á Sunnmæri, enn við bæinn Lekángr á Staðarlandinu í Norðfirði í Noregi.
Ángrgerði, 9, 20, án efa sama sem Ángr; líkliga svo kallað af hrófi í höfninni
Ánsmörk, 9, 360. Bygðin umhverfis vatnið *Aren* í Borgarsýslu á Vingulmörk í Noregi; nú *Aremark*; réttara virðist því að lesa Arismörk en Ánsmörk.
Antiokía, 3, 170; Anþekja, 10, 374. Staðrinn *Antiochia* á Sýrlandi.
Apaldrssætr ellegar Apaldssetr, 9, 311. Bær í Vættaheraði á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Abelsäter* í Bahusléni í Svíaríki.
Apardjón (Apartjón, Faðjon), 7, 235. Kauptún á Skotlandi; nú *Aberdeen.*
Apasýsla, 11, 357, á Norðr-Jótlandi í Danmörk; hérumbil sama sem seinna *Aabo-Syssel*, og nú Kallöe- og Skanderborg-ömt.
Apavatn, 4, 89; 5, 232. Stöðuvatn í Grímsnesi í Árnes-þingi sunnan á Íslandi.
Apulealand, 11, 415; sjá Pul.
Aqvisgranum, 1, 108; 11, 407. Gamla latínska nafnið á staðnum *Aachen* í Rínlöndunum í Preussen.
Aqvitania eða Eqvitannia, 1, 108; 11, 407. Suðvestrhluti Frakklands, hérumbil sama sem seinna kallaðist *Guienne* og *Gascogne.*
Ár, 1, 250. Bær á Gautlandi í Svíaríki; í Björkekinds héraði á Eystra-Gautlandi heitir nú *Å*-sokn, er hér gæti meinzt.
Arabía, 11, 415, sjá Rabítaland.
Aragun (Arragun, Ragun, Ragaun, Ragann), 10, 85. 86. 88. 92. Konúngsríkið *Aragonia* á Spáni.
Aranes, 10, 68. Staðr nálægt Glymsteini á Hallandi í Danmörk; nú kauptúnið *Kongsbakke* í Svíaríki.
Árdalr, 8, 440. Bygð í Sogni í Noregi; nú *Aardal.*
Aren, 6, 74; sjá Re.
Áreyjar, 9, 311. 393. Hólmar út frá Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Nörre-* og *Söndre-Aaröe*; sbr. Rygjar.
Árfjörðr, 8, 380; sjá Ásfjörðr.
Arkún, 11, 344. 378. 384. Borgin *Arcona* á nyrðsta odda eylandsins Rýgen á Vindlandi, nú í Pommern; nesið sem borgin stoð á, kallast stundum Wittorr.
Arlandsfjörðr, 8, 364; sjá Aurlandsfjörðr.
Arnarfjörðr (Jævnfjorð), 9, 29. 31. 137. 141. 225. Fjörðr, er gengr inn af Ostrarfirði til bæjanna Ytri- og Innri-Arni á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Arnefjord.*
Arnarheimr, 7, 310; sjá Onarheimr.
Arnarheimr (Arnarheimsþing), 7, 134; sjá þrándarnes.
Arnarnes (-þing), 7, 142; sjá Kepsisey og Kepsiseyjarþing.
Arnarholl, 1, 251. Bær í Eyjafirði norðan á Íslandi.
Arnarhváll, 1, 241. Holl með

sammefndum bæ austanverdt við Reykjavík, norðan á Seltjarnarnesi, í Kjalarnes - þíngi sunnan á Íslandi. Sunnanverdt við hól þennan er nú stiptamtmannssetr.
Arnarstakksheiði, 2, 233. Fjallgarðr í vestri hluta Skaptafellsþíngs; austan á Íslandi.
Arneyjar (Erneyar), 9, 470. Eyjar syðst í Sálpti á Hálogalandi í Noregi; nú *Arenöer*.
Árós (Árus), 1, 109; 6, 75. 90; 11, 208. 229-30. 408. 418. Staðrinn *Aarhuus* á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Árós, 4, 206; 5, 41. Hér meinast líkliga heldr Fýrisár. os, þar sem hún fellr í Löginn hjá Uppsölum, og hvar fyrrum hét Eystri-Árós, enn Svartár ós, er fellr í sama vatn við Vestri-Árós, nú *Vesterås*, í Vestmannalandi í Svíaríki.
Arragún, 10, 86; sjá Aragún.
Árus, 1, 109; sjá Árós í Danmörk.
Árvikr (Anvikr, Aumerkr), 9, 357. Bygð á Vermalandi í Svíaríki; nu *Arvika* í Jösse-héraði.
Ás, 1, 267-68. 276; 2, 223-24. Bær í Tungunni milli Hjaltadals og Kolbeinsdals í Skagafirði norðan á Íslandi; bærinn telst til Hjaltadals.
Ásaskógr (Ásuskógr), 9, 363-64. Líkligast skógrinn hjá Ási á botni á Upplöndum í Noregi.
Ásbjarnarbuðir, 11, 252. Bær Ásbjarnar jarls í Hjarrandasýslu á Vendilskaga á Norðr-Jotlandi í Danmörk; kannske núverandi *Björnstorp* í Börglum héraði.
Ásbjarnarnes, 1, 249. Bær við Vestrhóp, í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Ásfjörðr (Árfjörðr, rángt), 8, 380. Vík er skerst úr Strindafirði inn í millum nessins „Frosti" í Skeynafylki, að norðan, og Stjördælafylkis að sunnan, í Þrándheimi í Noregi; nú *Aasfjord* eða *Aaser*.
Ásgeirsá, 2, 23. Á og samnefndr bær í Víðidal í Húnavatnsþíngi norðan á Íslandi.
Asíá og Asíaþriðjungr, 11, 414. Austrhálfan.
Asíamenn, 11, 412-13. Innbúar Austrhálfunnar, þó einkum vestrhluta hennar, er var Norðmönnum kunnugastr.
Áskeyjarsund, 8, 425. Sundið millum meginlandsng Askeyjar, nú *Askeröe*, á Limgarðssíðu í Víkinni í Noregi; nú *Asköesund*.
Askr, 7, 113. 179; 9, 395. 451. 482. Bær á eynni Fenhríng á Norðhörðalandi í Noregi. Samnefndr bær er suðaustan á eynni Mostr á Rogalandi. Báðir bæirnir heita nú *Ask*.
Askstaðir, 7, 155. Af því Askr hefir verið stórbýli, eptir hverju eyjan Fenhríng seinna nefndist *Asköe*, gæti við Askstaði skilist bærinn Askr; en þar lík kongingsins var flutt til Kaupángs eða Niðaróss, og ekki til Björgynjar, sem var lángtum nær ef hann hefði dáið á Aski, er máske réttara að lesa Hustaðir (sjá II.), sem Heimskríngla hefir.
Ásleifargarðr, 8, 329. Bær í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Ásleifarvík, 10, 125; sjá Hálseyjarvík.
Ásmundarvágr, 1, 200; 4, 218; 10, 145. Vík á Rögnvaldsey í Orkneyjum.
Ásólfskáli eystri, 1, 252. Bær undir Eyjafjöllum í Rángárþíngi sunnan á Íslandi.
Aspandi, 1, 235; sjá Skjálfandi.
Assatún, 11, 194-95. Staðr í austnorðr frá Danaskógnum á Englandi; nú *Assington* eða *Ashdon* í Essex.
Ástir (Ustir), 8, 164. Bær við Þrándheimsfjörð í Noregi; mis-

munarnafnið Ustir, sem heldr ætti að heimfærast til Ystir en Ástir, sýnir að þessum bæjum hefir verið blandað saman; og þar Ystir liggja á Strind í Þrándheimi, er tilgetandi að Ástir liggi þar nálægt, hverja meiníng samanhengið styrkir.

Ástisholmar (Ástusshólmr), 9, 45, sbr. 167. Eyjar fyrir austan Foldina í Víkinni í Noregi, hvarfyrir þær líka kallast „Austvíkrhólmar", 9, 167.

Ásund, 11, 383. 386. Borg á Vindlandi; líkliga sama sem staðrinn *Jasmund*, á samnefndu nesi, á eylandinu Rýgen í Pommern. Kannske Ásund sé ránglesið úr bundnu „Ásmund".

Ásuskógr, 9, 364; sjá Ásaskógr.

Atlaey, 10, 184. Ey á Fjölum í Sogni í Noregi; nú *Atleöe* eðr *Hatleöe* í Sunnfirði.

Atleyjarsund (Áleyjar- Áleyrar- Allreyjar- Allreyrar- Alteyjar- Elfar- og Laugjar-sund), 8, 187; 9, 318. Sundið fyrir sunnan og vestan Atlaey á Fjölum í Sogni í Noregi. Fyrstu fimm mismunarnöfnin eru bersýniliga framkomin af rángum lestri skrifaranna, og af því þeir hafa samanblandað Atleyjarsundi og Áleyjarsundi á Sunnmæri; en þau tvö seinustu eru án efa rángnefni.

Átripiðen, 11, 391. Líkliga ránglesið úr „á trípiðen"; sjá Trípipen.

Áttundaland (Áttanda- Áttjanda-land), 4, 155. Sá hluti Upplands í Svíaríki er vissi niðr til hafsins milli Stokkhólms og Uppsala.

Auðafurða, 5, 166; sjá Íngafurða.

Auðartóptir, 1, 241. Kot eða gerði við Aurriðaárós í Hvamssveit í Þórsness-þíngi vestan á Íslandi.

Auðólfsstaðir, 2, 250. Bær í Lángadal í Húnavatns-þíngi norðan á Íslandi; nú *Öðulstaðir*.

Auðsholt, 7, 224. 350. Bær í ytra Hrepp og Ölvesi í Árnessþíngi sunnan á Íslandi.

Augasund, 4, 124; sjá Haugasund.

Augrsfjörðr, 8, 183; sjá Ægisfjörðr.

Augusund, 4, 124; 9, 14, 113; sjá Haugasund.

Augvalds- (Augvallz-) nes, 2, 137. 140; 10, 301. 303. 382; sjá Ögvaldsnes.

Aullarakr, 4, 157; sjá Ullarakr.

Aulsa, 9, 513; sjá Oslo.

Aumar, 9, 387. Eyjar í Stafángrsflóa á Rogalandi í Noregi; ein af þessum eyjum heitir nú *Omöe*.

Aumburnes (Ánnburnes), 8, 383. Nestángi við Strindarfjörð í Þrándheimi í Noregi.

Aumd, 2, 177; sjá Ömd.

Aumd, 8, 396; máske sama sem Ömd á Hálogalandi; sjá Ö.

Aumerkr, 9, 357; sjá Árvíkr.

Aumurð, 7, 109-10. Bær í Dali, hvarvið án efa á að skiljast Dalrinn mikli; sjá þetta nafn.

Aunburnes, 8, 383; sjá Aumburnes.

Aund, 2, 177; sjá Ömd.

Aungull, 7, 322; 8, 184. Ey í Sálpti á Hálogalandi í Noregi; nú *Engelöe* eðr *Stege*, eptir stórbýlinu Steig, sjá S.

Aungulsey, 7, 44. 45. 47. Ey í Írlandshafi út frá Nordwales á Englandi; nú *Anglesea*.

Aungulseyjarsund og Aungulssund, 5, 135. 239; 7, 44. 45. 48. Sundið milli nýnefndrar eyjar og meginlandsins.

Aungulsnes, 7, 94; sjá Eingilsnes.

Aungulssund, 5, 135; 7, 45; sjá Aungulseyjarsund.

Aur, 9, 39. 504. Ey norðvestr frá Meyjarlandi á Língarðssíðu í Víkinni í Noregi; nú *Aröe*.

Aurar (Eyrar), 9, 468. Bær á Norðmæri, nú *Aurom*, og Aurar, nú *Oure*, bær á Sunnmæri í Noregi; hver af þessum bæum hér meinast er undir því komið,

hvert við „Mæri" á að skiljast: Norðmæri eða Sunnmæri.
Aurland (Örland, Orland), 7, 5; 10, 412. Bær innarliga í Sogni í Noregi; nú *Urland.*
Aurlandsfjörðr (Arlandsfjörðr), 8, 364. Vík er við nýnefnt Aurland skerst úr Sognfirði inní landið; nú *Urlandsfjord.*
Aurnes, 8, 138; sjá Örnes.
Aurriðaá (árós), 1, 247. Á í Hvamssveit', vestan á Íslandi; fellr í Hvamsfjörð.
Aurvarhamrar, 7, 7; sjá Örvarhamrar.
Ausa, 4, 242; sjá Usa.
Ausla, 9, 513; og Auslo, 7, 7; 10, 419; sjá Osló.
Austanfjarðar, 4, 37; 9, 268. 307, 311. 321; 10, 431; 11, 343, og máske optar. „Austanfjarðar" brukast optast um löndin fyrir austan Oslóarfjörð og Foldina í Noregi, eða um Austfold og Borgarsýslu, en stundum líka um Ránríki, er lá fyrir austan sjálfa Víkina. Sbr. Austr-Vík, Víkin austr, Víkin austanfjarðar og Austr-Ránríki.
Austanmarkar, 9, 355. Sama sem austr á Vermalandi; sbr. Markir og Vermaland.
Austbú, 11, 358. Hérað í Finneiði í Svíaríki; nú *Östbo* á Smálöndum í Jönköpingsléni.
Austfirðingafjórðungr, 2, 191. Sá hluti Íslands er sunnanfjalls gekk strandlengis frá Skálatánga á Lánganesi að austnorðan til Jökulsár á Sólheimasandi að suðvestan, og yfirgreip Sunnudals-Kiðjafells- og Skaptafells-þing. Fjórðungr þessi er mjög vágskorinn, einkum eystri hluti hans, og nefnist því optast til aðgreiníngar frá Vestfjörðum:
Aust-Firðir, 1, 235. 238; 3, 109. Innbyggjararnir kallast: Austfirðingar, 2, 191. 238. 243; 10, 114; og sá sem er úr Fjörðunum:
Austfirðskr, 4, 220; 7, 111.
Austmaðr, 7, 219, og Austmenn, 3, 145-50; 4, 89. 347-48; 6, 264; 9, 292. 295; 10, 191. Hér innbyggjarar landanna fyrir austan Ísland, Færeyja, Orkneyja og Hjaltlands, en einkum Noregs. Austmanna-allvaldr, 10, 191. s. s. Noregskonúngr.
Austr-Agðir, 1, 39; 10, 69; sbr. 4, 164; „austan af Ögðum", þannig kallaðist eystri hluti Egðafylkis, frá Otursnesi, nú *Oddernæs,* að vestan, til Geyraness, nú *Gjernæs,* að austan. Sjá Agðir.
Austrátt (Austrætt), 6, 282; 7, 199; 9, 325. 453. 458. 484. 525. Höfuðból á Yrjum norðanfram við þrándheimsfjarðarmynni í Noregi; nú *Österaad.*
Austrdalir, 5, 330; 9, 233; sjá Eystri-Dalir.
Austrey, 2, 90. 109-10. 125; 4, 307. Nú *Österöe* í Færeyjum. Í. Fm. S. 4, 345. kallast þessi og kringumliggjandi eyjar: Austreyjar.
Austreyíngar, 8, 124. þeir sem bjuggu á Austrey í Ostrarfirði austnorðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Austr-kirjálar, 10, 43. þeir sem bygðu eystri hluta Kirjálalands, sjá Kirjálar; annars sýnist her ega að lesast „ok austr Kiriálar", sem þá er sama og í textanum „austan", nl. „að", mótsett „norðan".
Austrlönd, 1, 59; 2, 183; 4, 82. 168; 5, 247; 9, 103; 11, 14. Sama sem Austrvegr; sjá þetta nafn.
Austr-Ránríki, 3, 14; 4, 68. Á báðum þessum stöðum ætti að lesast „og austr Ránríki" því sagan sýnir að hér meinast allt Ránríki, nl. frá Gautelfi til Svínasunds; orðið „austr" mótsezt hér hinum fylkjunum er

láu norðr í landi. Sbr. Austrvík og Ránríki.
Austrríki, 4, 46; 5, 246; 6, 8. 169; 10, 198. Sama sem Austrvegr. Í Fm. S. 6, 169. nefnist Austrríki, sem aðgreint ríki, liggjandi fyrir sunnan Hólmgarð, en afstaða þess er óviss.
Austrrýgir, 8, 124. Innbúar eystri hluta Rogalands í Noregi. Samanhengið sýnir að hér er réttara að lesa „Austreyingar".
Austrvegr (Austrvegir), 1, 8. 30. 58-59. 63. 99. 142. 185. 275; 2, 96. 289; 3, 169. 179. 181. 196; 4, 20. 24. 25. 66. 106. 122. 124. 163. 193; 5, 166. 271. 318; 6, 132. 304; 7, 312; 8, 272; 10, 233. 283. 396. 398. 401. 404; 11. 14. 39. 180. 184. 216. 294-95. 322. 324. 335. 422; sbr. Austrlönd og Austrríki. Þannig köllaðust löndin sunnan og austan við Eystrasalt frá Meklenborg og austr til Gandvíkur eða Hvítahafsins, til aðgreiningar frá Suðrlöndunum eða Þýðskalandi. Þegar siglt var í Austrvíking suðr eða austr yfir Eystrasalt, Þýðir Austrvegr Vindland, og löndin austr með Eystrasalti; en þegar siglt var norðr fyrir Noreg, Þýðir það nafn: Bjarmaland, Jötunheima og önnur lönd við Gandvíkurhafið. Hve lángt Austrvegr hafi náð suðr á bóginn verðr ekki með vissu áqvarðað. Í Fm. S. 6, 169 er talað um Austrríki fyrir sunnan Hólmgarð, og í Fm. S. 2, 183 sýnist Austrlönd vera sama sem vestrhluti Asíu; ekki er vant að gera ráð fyrir að Austrvegr nái lengra suðr, enn yfir norðrhluta Garðaríkis. Innbyggjararnir kallast:
Austrvegsmenn, 6, 290; 11, 226. og Österlending, 9, 102. sem ætti að útleggja: Austrvegsmaðr, sambr. Þó 9, 10, hvar sami maðr kallast „Suðrmaðr", það er: Þýðverji; en hér er lestrarmátinn óviss.
Austr-Vík, 4, 68. Víkin í Noregi austanfjarðar, og þá ýmist sama sem Ránríki austr; sjá Austr-Ránríki; Víkin austanfjarðar, 7, 177; Víkin anstr, 4, 314; 11, 388; eða „austanfjarðar".
Austrvindr, 6, 132, sbr. 12, 140; 11, 380. 386. 398. Þeir sem byggðu eystri hluta Vindlands, eða löndin milli Oder- og Weichselfljótanna í Preussen.
Austrænn, 9, 276; sama sem Norrænn.
Austrætt, 7, 199; sjá Austrått.
Austvíkrhólmar, 9, 167; sjá Ástishólmar.
Auvíkr, 9, 357; sjá Árvíkr.
Ávaldsnes, 9, 14; sjá Ögvaldsnes.
Auxney, 8, 424; sjá Öxney.

Bacci, 7, 355; sjá Bakki.
Bakkar, 7, 184; 8, 285. 362; 9, 28; 10, 119. Þingstaðr við Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Bakki (Bacci), 7, 355; 8, 169. 171. 197. 376; 9, 243. 315. 529-30; 10, 98. 158. Nunnusetr í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.
Bakki, 9, 17; sjá Blakkastaðir.
Balagarðssiða, 3, 176; 4, 44. 45. Í arkarforms-útgáfunni af Heimskringlu, 2 parti, 8 bls., hafa útgefendurnir meint, að Balagarðr væri Balgarð eða Belgarð í Pommern, og að Finnland væri rángt, fyrir Vindland; á Schönings korti framan við Heimskringlu, er Balagarðssíða látin vera sjóarsíðan milli Oder- og Weichsel-fljótanna í Pommern. Í Suhms Danmerkr-Sögu 3 deild bls. 236 f., í Schönings Noregs Sögu 3 deild bls. 403 f., í Oddsens Landaskipun 2 parts 1 deild bls. 72, og víðar, er

þeirri meining fylgt, að Balagarðssíða lægi í eða við Pommern. þessi meining getr þó varla rétt verið; í sögunum talast nefniliga aldrei um Balagarðssíðu nema í sameining með Finnum og þeirra fjölkýngi (sjá, fyrir utan ofanskrifaða staði: Sögu Hálfdáns Eysteinssonar k. 7, þorsteins Víkingssonar k. 6, og Njálu k. 120); en að heimfæra fjölkýngi Finna uppá Vinda, er í fornöld bygðu Vindland, sem seinna kallaðist Pommern, er heimildarlaust, og enn heimildarlausari er su getgáta að Snorri og aðrir Söguskrifarar hafi samanblandað Finnlandi og Vindlandi, þareð þessi lönd voru Dönum og Norðmönnum allt of kunn, til þess að þeir skyldu rángnefna þau, og að þeir ekki heldr hafi gjört það sýnir vísan 4, 44., eptir hverrar innihaldi sagan er rituð; hér stendr nl. „Finnlendíngar" ekki Vinn- eða Vindlendíngar, sem hvergi brúkast um Vindr, og eptir höfuðstöfum í vísunni her ekki getr brúkast. það getr því varla vafi á því leikið að Balagarðssíða liggi á Finnlandi, og eptir þessari greinilígu frásögu um ferðir Ólafs konúngs, getr Balagarðssíða ekki þýðt annað enn þann hluta Finnlands er gengr lengst úti Eystrasalt milli Helsingja- og Kirjála-botna, eða ströndina milli *Helsingfors* og *Åbo*. Í sögunni af Herði og Holmverjum kap. 16. er talað um sigling frá Balagarðssíðu til „Svína-sunda" sem ekki getr skilizt um Svínasund í Noregi. Suhm meinti (Danm. Histor. 3 deild 236-37 bls.), að Svína-Sund hér væri sama sem nú kallast *Swinemünde*; yrði þetta sannað, hefði su getgáta, að í Pommern hka hafi heitið Balagarðssíða, þó nokkuð við að styðjast.

Bár, 11, 299. 415. Borg á Púli; nú *Bari* í Neapelsríki.

Barð, 1, 268; 2, 225. Bær í Fljótum í Skagafirði, norðan á Íslandi.

Barðafjörðr, 9, 275; sjá Barðfjörðr.

Barðalon, 10, 86; sjá Barzalon.

Bárðarsund, 9, 49. 173. Sundið við Barðhólm eða Barðhólma norðr frá eynni Körmt á Rogalandi í Noregi; nú *Bardesund*.

Barðaströnd, 1, 236; 2, 205. Ströndin, að norðanverðu við Breiðafjörð vestan á Íslandi. Eptir þessari strönd, hverri sveitin er samnefnd, er Barðastrandarsýsla kölluð, sem gengr frá Gilsfirði að suðaustan, til Lánganess í Arnarfirði að norðvestan.

Barðfjörðr (Harðfjörðr, Barðafjörðr), 9, 275; 10, 66. Fjörðr fyrir norðan Geitkjörr, (nú *Gitteröe*), á Hallandi í Danmörk; líkliga fjörðrinn við *Vardbjerg* eða *Varberg* á Hallandi í Svíaríki, og þá Barðfjörðr fyrir Varðfjörðr.

Barðhólmr eða Barðhólmar, 9, 54. Smáeyjar norðan við Karmsund, á landamæri Roga- og Sunnhörða-lands í Noregi.

Barðsnes (Brandsnes og Brandsvöllr eru rángnefni), 3, 120. Bær á samnefndu nesi við Norðfjörð í Austfjörðum á Íslandi.

Barðzalon, 10, 86; sjá Barzalon.

Bareyskr, (eða eptir fljótum framburði, Breyskr), 1, 248. Sá sem er úr Barey, ey í Suðreyjum, suðr frá *South Uist*; sjá Ívist. Við þessa ey sýnist Barreyjarfjörðr, 10, 122, vera kendr, og meinast þá við Barreyjarfjörð ekki einúngis flóinn norðr með Ívist, og út á millum hennar og Skíðis, heldr ogsvo flóinn fyrir

norðan Skíði, milli Skotlands og Ljóðhúsa: sjá Oddsens Landaskipun 3, 210, hvar Bareyjarfjörðr er látinn vera framhald Vestrafjarðar norðr á bóginn; þetta má nú leiðréttast svoleiðis: að Vest- eða Vestra-fjörðr liggr norðvestan á Skíði, en ekki milli hennar og Ívist; Bareyjarfjörðr er því ekki framhald Vestrafjarðar, heldr gengr í norðr fyrir framan op hans. Vestr á móts við opið á Bareyjar-firði eða -flóa hafa þeir Erlíngr þá siglt, og þegar þeir kendu land (Súlnasker) sneru þeir til Skotlands. Aðrar skinnbækr hafa Þareyjarfjörð fyrir Bareyjarfjörð, og, sé Þ ekki rángt skrifað eða lesið fyrir b, verðr það að skiljast um Friðareyjarfjörð; sjá Þareyjarfjörðr.

Barheimr, 7, 310; sjá Onarheimr.

Barreyjarfjörðr, 10, 122; sjá Bareyskr og Þareyjarfjörðr.

Barzalon (Barðzalon, Barðalon), 10, 86. Staðrinn *Barcelona* í Katalóníu á Spáni.

Barvík, 4, 363. Líkliga sama, sem nú kallast *Barsund*, eða fjörðrinn við Norköping á Eystra-Gautlandi í Svíaríki.

Basta, 11, 317. Staðr á eynni Cypern; líkliga er Basta afbakað úr Baffa, sem er mindað af Bafos eða Paphos, heiti höfuðstaðar eyjarinnar.

Bataldr, 7, 342. Bær á Haðalandi á Upplöndum í Noregi. Samnefnd ey og bær er í Sunnfirði í Firðafylki.

Beðjusund (Væðusund), 9, 505. Líkliga sundið við eyna Befju (nú *Bævöe*), í Oslóarfirði í Víkinni í Noregi; og væri þá réttast lesið Befjusund.

Befja (Gefja, Hæfiá), 7, 272; 8, 330; 9, 117. 399. Á á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Bäferd* í Bahúsléni í Svíaríki.

Bejaraland, 7, 99; sjá Bæjaraland.

Beinsteinn, 8, 110; sjá Steinn.

Beitstaðir, 3, 108. Bær í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Bedstad;* Beitissjór, við hvern bærinn stendr, kallast nú *Bedstadfjord.*

Beku, 11, 382; sjá Böku.

Beltissund, 11, 230. Sundið milli Sjálands og Fjóns í Danmörk; nu *Store-Belt.*

Bensteinn, 8, 110; sjá Steinn.

Berðla, 10, 188. Bær við Berðlupoll suðaustan á eynni Brimángr, er liggr útfrá Rúgssundi í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Berle.* Við þennan bæ var Berðlu-Kári kendr.

Berfættubræðra-kirkja í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi, 10, 153.

Berg eða Borg, 8, 171. 365. Bær í eða skamt frá Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.

Berg, 9, 350. 378. Bær á Raumaríki í Noregi; nú *Berger.*

Berg, 8, 399. 400. 401. 402, og kannske optar; sjá Ryginaberg.

Berg, 8, 257; 9, 369. 384. 386. 396. 398. 504; 10, 60. 153. Bergið í Tunsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi: þó er máske við Berg í 8, 257 meint sjálfr staðrinn Túnsberg.

Berudalr (Heruð), 9, 317. Bær í eða við Soknadalinn í Gaulardal í Þrándheimi í Noregi; kannske nálægt á þeirri, er nú kallast *Buruelven*, og fellr í Gaul.

Berufjörðr, 2, 192. Fjörðrinn milli Beruness og Búlandsness í Kiðjafellsþingi austan á Íslandi.

Bjana- Bjarna- eða Bjarnar-borg, 10, 34. Eyjarnar *Kairnburg more* og *Kairnburg beg* norðvestr frá eynni Mýl í Suðreyjum. Eptir þessara eyja núverandi nöfnum sýnist réttast að lesa „Kjarnaborg".

Bjargheimshérað (Bjerghærit), 9,

17. 116-17. Sveit norðaustan við Oslóarfjörð á Vestfold í Víkinni í Noregi; seinna kallað: Bergheim, Bergum, Bergem; nú *Bærum*.
Bjarkarey, 10, 143; sjá Kjarbarey.
Bjarkastaðir, 8, 174; sjá Kjarrastaðir.
Bjarkey (Hárekssey), 4, 233. 254. 278-79. 304. 326-27; 5, 124; 7, 10. 111. 130. 215. 343; 8, 183; 9, 469 (?); 10, 146. Ey fyrir norðaustan Hinn á Hálogalandi í Noregi; nú *Birköe* í Senjens fógetadæmi. Innbúar eyjarinnar kallast: Bjarkeyingar; sjá þetta nafn.
Bjarkey, 9, 469. Þessi ey, hverrar retta nafn er óvíst, verðr eptir samanhenginu að hafa verið sunnar enn Torgir og Brunneyjar, er liggja sunnarliga á Hálogalandi í Noregi; sambr. Bjórey og Björgey.
Bjarkeyjar, 5, 18; sjá Bjarneyjar.
Bjarkeyjarsund, 10, 35; sjá Kjarbareyjarsund.
Bjarkeyingr, 4, 303, og Bjarkeyingar, 7, 112. Innbúar Bjarkeyjar á Hálogalandi í Noregi.
Bjarmaland, 1, 8. 63; 4, 296. 298. 329; 5, 279; 7, 4; 9, 319-20. 341; 10, 202-3. 205. Landið fyrir austan Gandvík og norðan Hólmgarð; landamæri óviss. Innbyggjararnir:
Bjarmar, 1, 63; 4, 298. 300. 301; 5, 282; 9, 319; 10, 152. og sá sem er af Bjarmalandi:
Bjarmskr, 1, 63.
Bjarna- og Bjarnar-borg, 10, 34; sjá Bjanaborg.
Bjarnarhöfn, 1, 245. Bær við Breiðafjörð í Þórsnessþingi vestan á Íslandi.
Bjarneyjar (Bjarkeyjar rángt), 5, 18. Líkliga sama sem nú *Björnöe* á Sunnmæri norðr við Raumsdalsmynni; þó liggr ey þessi vel lángt frá „Frekey" til þess þeim væri blandað saman; sbr. Frekeyjar.
Bjerghærit, 9, 116; sjá Bjargheimsherað.
Bjórey (Björgey, Bjarkey), 10, 469. Í eyjaklasanum sunnanverðt við Naumudalsmynni í Noregi liggr ey með þessu nafni, sem hér vel gæti meinzt, en nöfnin Björgey og Bjarkey benda til að hér sé meint eyjan *Borg* norðanverðt við Vikar á Hálogalandi.
Bipen, 11, 399; sjá Tripipen.
Birkiströnd, 1, 39. Konúngsbú á Freiðey á Norðmæri (ekki Sunnmæri) í Noregi; nú *Bjerkestrand*.
Biskupsbryggjur í Björgyn, 9, 9. 103.
Biskupsbryggjur í Oslo, 9, 285.
Biskupshöfn, 7, 310. Höfn við Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Biskupsteinn, 10, 382; sjá Buseopsteinn.
Björgey, 9, 469. Líkliga sama ey og nú kallast *Borg* fyrir norðan Vikar, nú *Vikta* á Hálogalandi í Noregi; sbr. Bjórey.
Björgin, 10, 431; sjá Björgyn.
Björginja, 8, 439; sjá Björgyn.
Björgvin, 9, 229; sjá Björgyn.
Björgyn (Björgvin, Björgin, Björginja), 1, 230. 234; 6, 432. 440; 7, 100. 122. 171-72. 180-81. 183. 185. 186. 188. 201. 202. 218. 241. 246. 249. 255. 268. 279. 282. 285-86. 292. 300. 301. 304. 309-10. 312. 319. 321. 324. 331. 355. 356; 8, 48. 49. 50. 52. 70. 84. 104. 109. 121. 122. 129. 132. 142-45. 151. 156. 158-59. 165. 166. 176. 178. 180. 182. 185. 186. 187. 189. 193. 195. 199. 206. 208. 209. 213. 221. 231-33. 235. 246. 248. 255. 257. 259. 263. 265. 266. 278. 280. 281. 284. 285. 287. 296. 297.

298. 309. 311. 328. 331. 334. 339-40. 345. 346. 347. 359. 364. 387. 391. 394. 416. 425. 431. 438-39. 443; 9, 1. 4. 5. 7. 8. 9-12. 15. 16. 19. 22. 28. 29. 32. 33. 34. 37. 40. 41. 43. 45. 46. 48. 49. 51. 52. 61. 65. 69. 73. 89. 91. 97. 101. 103. 105. 107. 109. 113. 115. 119. 121. 135. 137. 143. 145. 151. 155. 157. 159. 165. 169. 171. 173. 175. 191. 193. 207. 209. 215. 216. 218. 220. 222. 227. 228. 229. 230. 238. 244. 245. 247. 252. 255-56. 257. 258. 263. 267. 270. 276. 278. 279. 282. 290. 292. 294. 296-97. 307. 308. 312. 315. 317. 318. 324. 326. 337. 345. 349. 350. 367. 371. 373. 376. 386. 387. 395. 398. 410. 411. 412. 415-17. 418. 419. 423. 426. 427-29. 433. 434. 437. 438. 446-48. 452-55. 457-58. 475. 477. 479. 480. 481. 483. 489. 498-99. 507. 513. 526; 10, 1. 3-5. 7-9. 10. 14. 16. 19. 23. 28-29. 30. 33. 41. 44. 48. 49. 51. 52. 55. 57. 58. 60. 61. 63. 70. 73. 74. 84. 90-91. 93. 94. 96-98. 100. 104-5. 114. 115. 119. 120. 123. 150-51. 153. 155. 156. 158. 159. 162. 430-31; 11, 411. Höfuðstaðr og kauptún við Björgynjarvág á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Bergen*. Sem merkiligustu staðir, örnefni og byggíngar í og kríngum Björgyn nefnist: Bakkar, Björgynjarvágr, Hákallaströnd, Holmar tveir, og Töluhólmr, Hvarfsnes, Jónsvellir, Kóprinn, Norðnes, og Vágsbotn; kirkjur: Allraheilagrakirkja, Jónsk., Katrínark., Kristskirkjur 2 eða 3, Krossk., Lafranz- eða Laurentii kirkja, Maríukirkja, Mikkjálsk., Niklássk., Olafsk., Pétrsk., Postulakirkja, og Steinkirkja; Olafsklaustr, Munklífi, Nunnusetr og Katrínar-spítali; aðrar byggíngar: Borgin eða Sverrisborg og ýmsar hallir, konungs- og biskups-garðr, Mikligarðr, Straumr, Smiðjubúðir, Svartabúðir, Sunnefustofa, Sandbru, konungs-, biskups-, munka-, Fauska- og Jónsbryggjur, er allar til samans kallast Björgynjarbryggjur, 9, 513; sjá öll þessi nöfn á sínum stöðum í registrinu. Innbyggjararnir:

Björgynjar, 7, 184; sambr. 12, 185, og

Björgynjarmenn, 7, 220. 285. 346; 8, 121. 345. 359. 361. 416; 9, 276.

Björgynjarvágr, 8, 247; 9, 5; 10, 10; nú *Bergens-Vaag*; gengr inn til staðarins milli Hvarfsness að sunnan og Norðness að norðan. Við Víkmar, 7, 357, skilst einnig Björgynjarvágr.

Blakkastaðir (Bakki), 9, 17. 26. 27. 117. 135. 286. 293. 399. Sbr. Guðólfr af Blakkastöðum í mannanafnaregistrinu. Kríngum Víkina í Norrgi eru tveir bær með þessu nafni, annar í Aggershúss amti, hinn í Smálena-amti, og þriðji sannefndr bær er á Raumaríki; hver af þessum meinast er óvíst.

Blakkamannaland, 5, 137; sjá Blökkumannaland.

Bláland, 6, 140-41; 7, 155, og Blálandsjaðar, 10, 116. Land þetta lá í Suðrálfu heimsins, og er ýmist sama sem Serkland eða Morland (Mauritania) í Afríku. Innbyggjararnir kallast

Blámenn, 6, 386; 7, 84. 123, og sýnist þetta nafn án greinarmunar brukað bæði um Serki og Móra (*Maurer*).

Blanda, 2, 250. Fljót, er kemr undan Hofsjökli og fellr milli Eyvindarstaðaheiðar að austan og Kuluheiðar að vestan norðr í Blöndudal og síðan um Lánga-

dal, og svo úti Húna flóa við Blöndu-ós, 2, 6; 3, 91, í Húnavatnsþingi norðan á Íslandi.
Bláserkr, 2, 214. Jökull austan á Grænlandi; fyrrum kallaðr Miðjökull.
Bleiking (Bleiging og Bleikingar), 10, 95; 11, 363. 386. Núverandi *Bleking* í Svíarki. Fyrrum lá þetta land ýmist undir Danmörk eða Svíarki.
Blindheims- (Blundheims-) menn, 9, 416. þeir sem bjuggu á Blindheimi, nú *Blindem*; bæ vestan á Vigrey, nú *Vigeröe*, á Sunnmæri í Noregi.
Blökkumannaland, (Blakka- og Loku-mannaland, og Blökkumannavellir), 5, 137. Sama sem nú kallast *Valakiet*; sbr. Petzinavellir. Innbyggjararnir:
Blökkumenn, 5, 283. Nú *Valakker*.
Blöndudalr, 3, 142. Dalr í Húnavatnsþingi, norðan á Íslandi, nefndr eptir fljótinu „Blanda", sem fellr eptir þessum dal áðr hun kemr úti Langadal.
Blönduós, 2, 6; 3, 91; sjá Blanda.
Bokn (Bukn, Býkn), 3, 44. 55; 5, 11-13. 17; 9, 48. Ey á Rogalandi í Noregi; nú *Store Bokkenöe* eða *Bukkenöe*; hinu megin sundsins er *Lille Bokkenöe* eða *Bukkenöe*.
Bolgaraland, 7, 99; 11, 415. Núverandi *Bulgarien* í Tyrkjalöndunum í Evrópu. Innbyggjararnir:
Bolgarar, 5, 88; sbr. 12, 102; hvar Haraldr harðráði kallast Bolgarabrennir, af því hann herjaði á Bolgaraland.
Bora og Borar, 4, 240; sjá Borrar.
Borðeyri, 3, 143. Bær á samnefndri eyri fyrir vestan Stikuháls í Hrútafirði vestan á Íslandi.
Borg, 4, 184. 191. 192. 251; 5, 8; 7, 110. 208; 8, 24. 283. 426; 9, 6. 7, 13. 14. 34. 81. 230. 501; 10, 2. 116. 160. 162; sama sem Sarpsborg; sjá S.
Borg, 8, 88. 90. 169. 176-77. 179. 180. 254. 261-62. 331; 9, 27. Borgin í Niðarósi, er ogsvo kallast Borgin á Steinbjörgum, Sionsborg og Sverrisborg; sjá þessi nöfn.
Borg, 8, 287. 340-49. 353-54. 357. 359. 362-65; 9, 4. 29. 41. 42. 482. 489; 10, 153. Borgin í Björgyn, sem í 8, 364 líka kallast Sverrisborg.
Borg, 8, 365; sjá Berg við Niðarós.
Borg, 2, 24. 257; 3, 6. Bær á Mýrum vestan á Íslandi; sjá Borgarfjörð.
Borgará, 9, 501. Á skamt frá Sarpsborg í Víkinni í Noregi; við þessa á var líkliga *Aabygden* kend, er fyrrum var skipsreiða, fyrir austan *Frederiksstad* í Noregi.
Borgarfjörðr, 1, 236. 252; 2, 24. 172. 215. 240. 255; 9, 436; 10, 24. 112. 114. 325. Fjörðr er skerst úr Faxaflóa, og gengr til land-norðrs inní landið milli Melasveitar að austan og Mýra að vestan, og aðskilr, svo lángt hann nær, Sunnlendinga og Vestfirðingafjórðúnga á Íslandi. Fjörðrinn tok nafn af Borg, er forðum var stórbýli; og sveitin umhverfis fjörðinn og fram af honum kallaðist Borgarfjörðr; nú kallast svo einungis þær sveitir er liggja fyrir austan fjörðinn; að vestan heita Mýrar, og á þeim stendr nú bærinn Borg. Innbyggjararnir: Borgfirðingar, sjá þetta nafn.
Borgarlækr, 1, 145. Skamt frá Bjarnarhöfn og Borgarholti við Breiðafjörð, vestan á Íslandi.
Borgarskarð, 9, 32. 143. 226. Fjallvegr milli Ostrarfjarðar og Björgynjar á Norðhörðalandi í

Noregi; nú *Borgeskaret* fyrir ofan Isdalinn skamt fyrir sunnan Björgyn.
Borgarsýsla, 9, 17. 69. 115. 230. 232. 235. 321. 360. 442. 445-46. 526. Sá hluti Víngulmarkar sem lá kríngum Sarpsborg, og gekk niðr til Víkrinnar og suðr til Svínasunda í Noregi.
Borgarvellir, 8, 284. Slétturnar kríngum Sarpsborg á Víngulmörk í Víkinni í Noregi.
Borgarþíng (Borgundarþíng), 6, 233; 7, 334; 8, 310; 9, 7. 13. 34. 109. 147. 224. 269. 446. þíngið við Sarpsborg; sjá S.
Borgfirðíngar, 10, 114. þeir sem bygðu Borgarfjörð sunnan á Íslandi.
Borghólmr, 11, 363: sjá Borgundarhólmr.
Borgund (Borghund, Borgúng), 5, 18. 19; 8, 367. 395; 9, 20. 474. 479; 10, 398. Stórbýli á samnefndri ey á Sunnmæri í Noregi; nú *Burgund* eða *Borgen*.
Borgund, 1, 108; sjá Búrgúndía.
Borgundarhólmr (Borghundarholmr, Borghólmr), 1, 100. 101. 155. 161; 3, 211; 11, 63. 77-79. 83. 157. 231-33. 235. 237-38. 363. Eylandið *Bornholm* í Eystra-Salti.
Borgundarþíng, 6, 233; sjá Borgarþíng.
Borgúndía (Borgúnia og Borgund), 1, 108; 11, 407. Landið *Burgund* á Frakklandi; nafnið hefir viðhaldist í núverandi *Bourgogne*.
Borgúng, 10, 398; sjá Borgund í Noregi.
Borgunia, 1, 108; sjá Borgúndía.
Born, 9, 468; sjá Borri.
Borrar (Borar, Bærar, Bær, Bora, Borur, Lóar), 4, 240. Bær á Lesjum í Guðbrandsdölum í Noregi; máske núverandi *Bögaard* í Lessö-sokn, og ætti þá Bær að vera réttast.
Borri (Born), 9, 458. 468. Bær, líkliga á Mæri eða í þrándheimi í Noregi. Á Vestfold í Víkinni og á Jaðri á Rogalandi heitir líka Borri (sjá Schönings kort).
Borur, 4, 240; sjá Borrar.
Bót, 9, 420; 10, 126. 129. 130. 132. 142-43. Ey fyrir innan Satírismúla vestan á Skotlandi; nú *Bute*.
Braband (Brabant og Brabanz), 9, 282. Landið *Brabant* í Niðrlöndunum.
Bramnes (Brúnes), 9, 282. Saxi Grammat. sem segir frá þessum leiðángri til Bramness, hvers innbyggjara hann kallar Brammesios, nefnir þá einustu borg í landinu „urbs antiqva", það er: *Oldenborg* í Vagrien í Holsteen, hverrar vendiska nafn var Stargarðr, en sem líka kallaðist Brandhuus, og af þessu heiti staðarins, meinti Suhm (D. H. 7, 365), að „Bramnes" væri mindað.
Bramsjör, 11, 369; sjá Hramsjör.
Brandabú (Brandabygð og Brandabýr), 9, 382. Bygð á Haðalandi á Upplöndum í Noregi; nú *Brandbo*.
Brandfurða, 11, 194. Nú *Brentford* á Englandi í Middelsex.
Brandslækr, 2, 202; sjá þángbrandslækr.
Brandsnes og Brandsvöllr, 3, 120. Sjá Barðsnes.
Brattaberg og Brattzberg, 7, 246. Bær á Höfundi á þelamörk í Noregi; nú *Bratsberg* í samnefndu amti.
Brattagröf, 9, 364; sjá Grattagref.
Brattahlið, 2, 215. 246; 4, 176. Bær í Eiríksfirði á Grænlandi.
Brattsás og Bratzás, 7, 189. Hryggr nálægt Konungahellu á Ránríki í Víkinni í Noregi.

Brattzberg, 7, 286; sjá Brattaberg.
Breiða eða Breiðin, 4, 242; 10, 154. Sveit beggjamegin við Löginn í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Bredenbygden.*
Breiðabólstaðr, 2, 191. Bær í Fellshverfi í Skaptárþingi austan á Íslandi.
Breiðabólstaðr, 2, 214. Bær á Skógaströnd í Þórsness-þingi vestan á Íslandi.
Breiðabólstaðr, 9, 296. Bær í Fljótshlíð í Rángárþingi sunnan á Íslandi.
Breiðafjarðardalir, 1, 247. Dalirnir inn af Breiðafirði vestan á Íslandi; kallast nú ýmist Dalir eða Dalasýsla.
Breiðafjörðr, 1, 236. 245. 247. 267; 2, 22. 205. 214-15; 4, 177; 11, 158. Flói er gengr af hafi inn á milli Snæfellsness að sunnan, og Rauðasands og Barðastrandar að norðan, vestan á Íslandi.
Breiðafjörðr, 10, 124. Flói austan á Norðr-Skotlandi; armar af hönum eru: *Dornoch-Firth* og *Murray-Firth.*
Breiðastofa, 9, 529. Höll í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.
Breiðeyjarsund, 10, 124. Sundið milli Breiðeyjar, nú *Bressay,* og Hjaltlands, nú *Shetland.*
Breiðin, sjá Breiða.
Brekka, 3, 89. 91. Bær í Svarfaðardal í Eyjafirði norðan á Íslandi.
Bremen, 11, 300; sjá *Brimar.*
Bremeyjar, 9, 469; sjá Brenneyjar.
Brenneyjar, 10, 196. 335-36. 402. Eyjar framundan Gautelfismynni á landamæri Hallands í Danmörk og Ránríkis í Noregi.
Brenneyjar (Brem- Brim- Brunneyjar), 9, 469. Eyjar syðst á Hálogalandi í Noregi; nú *Brönnöe,* sunnarliga í *Helgelands* fógetadæmi; Brunneyjar er kannske réttast.
Bretar, 2, 322; 7, 46. 47; 10, 253; 11, 70. Innbyggjarar Bretlands.
Bretland (Brittania), 1, 8. 23. 24. 144. 155. 183. 258; 4, 218; 5, 135; 10, 414; 11, 50-63. 68-69. 73. 93. 98. 111. 156. 416. Bretland kallast optastnær sá hluti Englands, er seinna kallast *Wales;* í 11, 416 skilst þó við Bretland eða Brittania allt England. Innbyggjararnir Bretar, sjá þetta nafn; og sá sem er af Bretlandi:
Bretskr eða Brezkr, 1, 144. 181. 184; 5, 229; 10, 376; 11, 50. 51. 68. 70. 72. 73. 93. 98. 111. 126. 143. 153. 156. 197.
Breyskr, 1, 248; sjá Bareyskr.
Briðsteinn, 8, 274; sjá Brimsteinn.
Brimangr, 10, 313. Ey í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Bremangerlandet.*
Brimaborg, Brimar og Bremen, 1, 109. 134. 151; 11, 300. 354. 408 418-19. Staðrinn *Bremen* í Þýðskalandi.
Brimeyjar, 9, 469; sjá Brenneyjar á Hálogalandi.
Brimstaðir, 9, 211; sjá Brimsteinn.
Brimsteð, 9, 210; sjá Brimsteinn.
Brimsteinn (Briðsteinn, Bristeinn og Brimsted, snuið til Brimstaðir), 8, 274; 9, 13. 210. 211. Sker eða holmr fyrir austan Foldina í Víkinni í Noregi; líklegast skerin *Tristeen* við Akrey, eina af Hvaleyjum, útfrá Svínasundi, og ætti þá Bristeinn að vera réttast.
Bringulmerk, 1, 6, rángt; sjá Vingulmörk.
Bristeinn, 8, 274; sjá Brimsteinn.
Brittania, 11, 416; sama sem nú England. Nafnið og þess mind-

an af heiti Búrti, er tekið upp eptir Suðrlanda rithöfundum.
Brúða, 10, 86; sjá Burgs.
Brúnastaðir, 6, 30. 36. Bær í Fljótum í Skagafirði norðan á Íslandi.
Brúnastaðir, 7, 223. Aðrir lesa hérLínustaðir, er meinast réttara.
Brúnes, 11, 391; sjá Bramnes.
Brunneyjar, 9, 469; sjá Brenneyjar.
Brúnsvík, 5, 132; 6, 60. 71. 73; 9, 229; 10, 115; 11, 354-55. 375-76. 379. 391. 393. 396. Hertogadæmið *Braunschweig* í þýðskalandi, stundum líka samnefndr staðr í nýnefndu hertogadæmi.
Bryndælir, 6, 133. Sjá Illugi Bryndælaskáld í Nafnaregistrinu. Líkliga þeir, sem búa í Brynjudal í Kjós í Kjalarnesþíngi sunnan á Íslandi.
Brynjarshaugr (Krumshaugr), 3, 119. Grafhaugr á Jökuldal í Kiðjafellsþíngi austan á Íslandi.
Bröttueyri, 8, 85. 152. 160. 177. 376. Eyrin út frá Skipakróki við Niðarármynni í þrándheimi í Noregi; nú *Bratören.*
Búaþorp, 11, 369. Bær fyrir suðvestan Ramsjó á Sjálandi í Danmörk; nú *Borup.*
Búkn, 5, 11; sjá Bokn.
Búrakirkjá 11, 159. 160. Sóknarkirkja þíngmannaliðsins í Slesvík á Englandi; sjá Slesvík.
Burgs, Burghs, Burks- eða Byrgs (Brúða, rángt), 10, 86. 87. Staðrinn *Burgos* í Gömlu Kastilíu á Spáni.
Búris, 11, 399; sjá Tribúzis.
Búrks, 10, 86. 87; sjá Burgs.
Bursta- (Busta-) borg, 3, 35; 11, 392. Borg á Vindlandi, sem Saxi Grammat. á tilsvarandi stöðum kallar „Stetinum", þ. e. *Stettin* í Pommern.
Buscopssteinn, 10, 382. Bjarg skamt frá bænum „Fitjar" á eynni Storð á Sunnhörðalandi í Noregi.
Bustaborg, 3, 35; sjá Burstaborg.
Bykn, 5, 12; sjá Bokn.
Býnes, 1, 209; 10, 322. Bær í Gaulardal, nú *Bonæs* eða *Bonæsset,* á Strindinni í þrándheimi í Noregi.
Byrða, 1, 94; 2, 174; 7, 217. 344-45. Ókunnugt staðarnafn í Naumdælafylki í Noregi; kannske núverandi *Björöe* með *Björöevær*, smáeyjaklasi sunnanfram við Naumudalsmynni; eða nú kölluð *Boröe*, er liggr framundan syðra hluta Naumdælafylkis.
Byrgs, 10, 86. 87; sjá Burgs.
Bæjaraland (Bejaraland), 7, 99. Núverandi konúngsríki *Bajern* í þýðskalandi.
Bær, 3, 105. Bær í Lóni, milli Austr- og Vestr-horna í Austr-Skaptafellsþíngi austan á Íslandi.
Bær, 9, 54. Bær á eynni Körmt á Rogalandi í Noregi, nú *Böe.*
Bær, 9, 350. 371. 451. 477. 482. Við þennan bæ var Ísakr kendr, sem var sýslumaðr í Sogni, er því líkligt að bærinn hafi legið þar; en þar eru margir bæir með þessu nafni, og óvíst hver þeirra hér meinast.
Bær og Bærar, 4, 240, sjá Borrar.
Böku (Beku), 11, 382. Blötlundr á Strælu á Vindlandi; sjá Stræla.

C sjá undir K.
Vegna frábrugðins ritsháttar eru hér þó merkjandi þessi nöfn:
Carmt, 10, 382; sjá Körmt.
Ciphur, 11, 316; þ. e. eyjan *Cypern,* sjá Kipr.
Cithia, 11, 414; sjá Sviþjóð en mikla eða kalda.
Crócascógr, 7, 339; sjá Krokaskógr.

Dalamenn, 4, 380. Innbúar Eystri-Dala í Noregi.
Dalir, 1, 199. Á Katanesi norðan

á Skotlandi; kannske nálægt bænum *Dale*, hérumbil miðt á nesinu.
Dalir, 2, 25. Breiðafjarðardalir vestan á Íslandi.
Dalir, 4, 94. 145. 152. 240-44. 273. 287; 5, 56. 58. 330; 9, 396. 472. 481 (?). 527; 10, 180. 182. 315. 317; 11, 126. 142. Sama sem Guðbrandsdalir; sjá G.
Dalir, 5, 20. 22; sjá Valdalir.
Dalir, 5, 330; 8, 59. 60; sjá Eystridalir.
Dalir, 8, 31-32; sjá Herdalir.
Dalforsnaust, 9, 16; sjá Naustdalsfors.
Dalr, 10, 27. 413. Nú *Dalsland* í Svíaríki; sambr. Norð- og Sunn-Dalr.
Dalr, 7, 109. 110; 8, 423. Dalrinn mikli á Vingulmörk í Vikinni í Noregi; kannske dalr sá, er nú kallast *Ingedal*, þó getr við Dal í 7, 109 f. líka skilist Dalsland í Svíaríki.
Dalsfjörðr, 1, 237. Fjörðr á Fjölum í Sogni í Noregi; nú *Dalsfjord* í Sunnfirði, af hverjum fyrrum nokkr hluti heyrði til Fjalafylkis.
Dalsskógr, 8, 171. Skógrinn milli Soknadals í Gaulardal og Dofrafjalls í Guðbrandsdölum, í Noregi.
Dalsskógr, 9, 439; sjá Uppdalsskógr.
Damíað (Darmarra, Darmata, Garmara), 9, 270; 11, 396. Staðrinn *Damiette* á Egyptalandi.
Danábygðir, 10, 65. 68. Hér um Halland í Danmörk, nú í Svíaríki.
Danakleif eða Danaklef, 9, 368; 10, 153. Einstigin uppá Bergið í Túnsbergi í Noregi.
Danameyjar, 11, 270; sbr. 12, 150. Stulkurnar í Danmörk, hér á Jótlandi, því við Eybaugsdani á hér líkliga að skiljast þeir sem bjuggu nálægt sjó austanfram á Jótlandi í Danmörk.
Danaríki, 4, 288; 6, 398; 10, 42; 11, 194. 248. 397. 417. Sama sem Danmörk.
Danaskógar, 11, 194-95. Skógarnir vestanverðt við *Gloecestershire* í Englandi; nú *Dane-Forest*.
Danaveldi, 1, 83. 85. 110. 119. 121. 126. 154. 232; 2, 245; 3, 41; 4, 288. 355. 356; 5, 4, 132; 6, 25. 48. 49. 50. 53. 54. 56. 88. 91-94. 96. 227-29. 231. 232. 255. 290. 398; 8, 272; 10, 42. 50. 52. 90. 334. 344; 11, 44. 91. 185. 201. 207. 217. 220. 223. 226. 284. 286. 318. 359. 373. 397. 426. 427. Sjá Danmörk.
Danavirki, 1, 120. 122-24. 126; 10, 246. 248. 250; 11, 28. 32-35. 180. Varnarvirki er gekk yfirum landið milli Slésmynnis (*Slien*) og Ægisdyra (*Eideren*) í Danmörk.
Danir, 1, 2. 23. 26. 28. 42. 45. 65. 82. 85-87. 89-90. 107-9. 117-18. 120-22. 126-28. 137. 153. 160. 164. 170. 195. 232. 257; 2, 131. 287. 293. 295. 298-99. 302. 303. 308-10. 312-15. 317. 324-25. 327; 3, 15. 29. 158. 160; 4, 20. 22. 23. 24. 36. 45. 48. 49. 52. 64. 68. 77. 79. 84. 85. 87. 118. 123. 137. 168. 201. 205. 211. 229. 288. 291. 352. 354-55. 359. 360. 370; 5, 100. 131. 228-29. 239. 247. 250. 255; 6, 25. 27. 53-54. 61. 74. 75. 86. 89. 115. 118. 174. 176. 231. 233. 252. 254-56. 258. 260-63. 294. 296. 297. 311-13. 315-20. 324-26. 328. 330-32. 385. 398-99.

435. 437. 445; 7. 51. 102. 151. 210. 211. 222. 306. 308. 309. 312. 313. 332. 348. 349; 8, 293. 303; 9, 6. 7. 34. 79-81. 87. 145. 231. 415; 10, 22. 23. 43. 45. 46. 48. 50. 52. 54-59. 63. 65-71. 76-77. 81-84. 90-95. 100. 102-5. 160. 161. 196. 251. 257. 274. 340. 341. 346,349,351-53,357. 386. 392-93; 11, 17. 18. 36. 59. 67. 70. 91. 138. 139. 159. 162. 179. 185. 188. 190. 191. 194. 196-97. 207. 209. 212-13. 215-18. 221. 223. 245. 246. 248. 249. 260. 265. 267. 269. 281-83. 294. 296. 301-7. 312-15. 318. 335. 345. 346. 349. 375-78. 382. 387. 389. 393. 397-99. 406-8. 417-19. 421. 432. Innbyggjarar Danmerkr, sem líka kallast opt eptir landsplátsum þeim, í hverjum þeir bjuggu, t. d. Eydanir, Eylendingar, Sjálendingar, Fjónbúar, Jótar, Skánúngar, Hallendíngar og fl., sjá registrið á ýmsum stöðum. Konúngr Danaveldis kallast optast: Dana-konúngr (sjá Danir), og auk þess hjá skáldunum: Allvaldr Dana, 11, 215; Dana-fylkir, 4, 354; -harri, 11, 318; -skelfir, 7, 51; -vísir, 5, 229.

Danmörk (Danmerk), 1, 2-3. 6. 11. 28-29. 37. 39-40. 62. 65. 82. 85-87. 90. 107. 109-10. 115-16. 118-22. 125-26. 130. 133. 135. 143. 152-53. 155-57. 160-61. 164. 167. 171. 183. 234. 257. 276; 2, 47. 79. 86. 131-32. 155. 158. 160. 184. 220. 241. 287. 288. 289. 290. 293. 295; 3, 19. 24. 29. 30. 40. 43. 52. 93. 98. 109. 211. 214. 215. 218. 221. 225; 4, 1. 6. 20. 22. 39. 40. 45. 66. 81. 118. 123. 140. 211. 291. 294. 295. 305. 350. 351. 355. 358. 363. 366. 375. 386; 5, 1. 4. 6-10. 41. 43. 100. 120. 123. 124. 131. 132. 139. 142. 182. 184. 247. 250. 252. 258. 263. 266. 300. 322. 359; 6, 7. 16. 25. 26. 28. 31. 34. 47. 55. 61. 82. 86. 88. 90. 91-93. 113. 116. 163. 173. 174. 175. 176. 177. 181. 218. 219. 221. 227. 231. 233. 238. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 260. 282. 290. 292. 294-97. 298. 299. 302. 308. 326. 327. 330. 332. 333. 338. 373. 398-400. 443; 7, 16. 27. 99. 111. 118. 176. 179. 180. 196. 200. 209-11. 212. 214. 218. 222. 228. 281. 282. 304. 306. 309. 312. 313. 315. 316. 318. 332. 337. 339. 342. 346. 354; 8, 19. 122. 127. 128. 194. 203. 272. 273. 280. 292-93. 297. 302. 310. 391. 392; 9, 2. 3. 5. 7. 12. 65. 67. 69. 79. 81. 83. 89. 109. 209. 217. 218. 224. 229. 237. 267. 323. 384. 411. 412. 415. 434. 439. 489. 525; 10, 1, 22. 23. 27. 42. 48. 52. 54. 57. 63. 64. 66. 67. 73. 76. 77. 81. 82. 90. 91. 92. 95. 96. 100. 101. 102. 104. 105. 111. 115. 117. 160. 161. 195. 223. 239. 246-48. 251. 258. 271. 273. 275. 285. 292. 300. 309. 333. 336. 337. 378. 381. 385. 387. 394. 396. 401-5. 406-7. 413. 417; 11, 1. 6-8. 14. 18-19. 24-32. 39. 41. 43. 45. 46. 51. 54. 57. 61. 63. 67. 70. 89. 91. 107. 111. 141. 142. 156-59. 161. 165. 179-80. 182. 183. 185. 186. 194. 200. 201. 205-7. 209-14. 218. 222. 225. 226. 229-31. 238. 242. 244. 245. 248-49. 252. 266. 268. 281-82. 284. 287. 292-302. 308-12. 314. 317-21. 323. 326-27. 329. 334. 336. 338. 341-46. 348-51. 353-56. 360. 362. 372. 380. 383. 386. 388. 392.

394-98. 400-401. 406. 408-10. 412. 413. 414. 416. 418. 419-20. 435. 440. Sbr. Danaríki og Danaveldi. Landamæri Danmerkr að sunnan var Egðerá (nú kölluð *Eideren*) og Holzetuland (nú *Holsteen*); svo taldist og Skán (*Skaane*), Halland og Bleiking (*Bleking*) til Danmerkr, sömuleiðis eyjan Hveðn (*Hveen*), Borgundarholmr (*Bornholm*), og líkliga eyjan *Helgoland*. Auk þess átti Danakonúngr stundum ýms lönd og ríki, er ekki heyrðu undir nöfnin Danmörk eða Danaríki, heldr kölluðust, ásamt með Danmörk sjálfri, Danaveldi, sem þó optast brúkast um Danmörk. Innbyggjararnir Danir; konúngrinn Danakonúngr (sjá Danir) og Danmarkar-drottinn, 5, 247. Sá sem er úr Danmörk:

Danskr, 1, 7. 85. 122; 2, 312. 318; 3, 37; 4, 3. 53. 73; 5, 357. 359; 6, 25. 26. 60-62. 253. 254. 275. 277. 323. 401. 436; 7, 309. 311; 8, 302. 304; 9, 433; 10, 66. 67. 81. 101. 179. 195. 293. 364; 11, 139. 142. 174. 201. 202. 231. 301. 302. 314. 337. 353. 426. 433. Danskr harri, 11, 353, s. s. Danakonungr.

Danubíus, 11, 415. Latínska nafnið á fljótinu *Donau*.

Darmarra og Darmata, 9, 270. Án efa afbakað úr Damíað, sjá þetta nafn.

Deildarhjalli, 3, 142. Hjallinn fyrir ofan bæinn Hjallaland í Vatnsdal, í Húnavatnsþíngi norðan á Íslandi.

Depill, 8, 178. 373. Bær fyrir innan Hlaðhamra við Niðarós í þrándheimi í Noregi; nú *Defle*.

Diflin, 5, 135; sjá Dýflin.

Digrin, 8, 35. Bær í Selabúi á Strind í þrándheimi í Noregi.

Digriskytníngr, 9, 413. Garðr í Oslo í Víkinni í Noregi.

Digrmúli, 8, 73. 74. 121. 160. Skagi eða hölði milli Hefríngs og Múnkhólms við Niðarós í þrándheimi í Noregi.

Dímarbrú, 11, 381. Afskrifarinn hefir án efa meint, að brúin væri nefnd eptir staðnum Dímin, hvað ekki er; sjá Dunzarbrú.

Dímin (Dimun, Dimum, Dunum, Dunvi), 11, 380. 381. 393. Borg á Vindlandi; sama sem nú býrinn *Demmin* í Pommern.

Dímon og Dímun, 2, 92. 109; 4, 284. 306. 307. 312. Eyarnar meiri- og minni-Dímun, nú *Store* og *Lille Dimen*, í Færeyjum.

Dimun, 11, 393; sjá Dímin.

Dínganes, 1, 95; sjá þínganes.

Dinröst, 10, 31; sjá Dynranst.

Dofrafjall og Dofrafjöll, 2, 97. 102; 5, 179. 180; 6, 285; 7, 3. 122; 8, 42; 9, 33. 143. 226; 10, 90. 172. 182. Sama sem nú kallast *Dovrefjeld*, í Noregi.

Dofrar, 1, 123; 4, 239. Sveit austan undir Dofrafjalli í Guðbrandsdölum í Noregi, nú *Dovre*. Vegna hendínga kallast Dofrar Döfrar í 1, 123; og Noregskonúngr Döfra-drottinn.

Drafn, 9, 313. 376; sjá Dröfn.

Dragseiði (Dragsheiði), 1, 230. 301; 10, 287. 289. Eiðið fyrir ofan annesið Stað á takmörkum Norðfjarðar og Sunnmæris í Noregi, nefnt eptir bænum ytra og innra Draga. Nu kallast eiði þetta *Dragseidet* ofanverðt á *Statlandet*. Stundum nefnist einúngis Eiði; sjá E.

Dragsmörk (Dragsvík), 10, 154. Bær á Ránríki í Víkinni í

Noregi; nú *Dragsmark* í Bahúsléni í Sviaríki.
Drángar, 2, 213. Bær á Hornströndum, í þorskafjarðarþíngi vestan á Íslandi.
Draufn, 1, 275. Fjallgarðr í Palteskju í Garðaríki, nú *Polozk* í Rússlandi.
Draufn og Draumn, 9, 320. 376. sjá Dröfn.
Drifeyjar, 8, 187. Eyjar í Sunnfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Drivöe*.
Drómunes, 9, 473. Bær á Norðmæri í Noregi móts við Hitrar; nú *Drömnæs*.
Dröfn (Drafn, Draufn, Draumn og Traufn), 5, 8; 9, 117. 313. 320-21. 376. Fjörðr á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Drammen* eða *Dramsfjord*.
Dubbim (Dubim og Dubrim), 11, 351. Líkliga þorpið *Dubbin* skamt frá klaustrinu Dobbertin og þorpinu Lúbiz í Meklenborg.
Dúfþaksholt (Holt), 3, 207. 209. Bær á Rángárvöllum sunnan á Íslandi.
Dunum og Dunvi, 11, 380-81. 383; sjá Dimin.
Dunröst, 10, 31; sjá Dynraust.
Dunzarbrú (Dimarbrú, rángt), 11, 381. Brú á fljótinu *Peene* í Pommern, hérumbil þar sem áin *Ribenitz* fellr í það.
Durholmaós, 2, 233. Kerlingardals- og Hafrs-ármynni, þar sem þær falla í sjó framundan Mýrdal við Dyrhólma (eður Dyrhóla), er nu opt kallast útlendu nafni *Portland*, í Skaptafells-þíngi austan á Íslandi.
Dýflin (Diflin), 1, 8. 149. 188. 190. 234. 246; 4, 9; 5, 135; 6, 98; 7, 67. 70; 11, 410. Staðrinn *Dublin* á Írlandi.
Dýflinar-skíri, 1, 246, og Dýflinar-skíði, 7, 67; sýnist vera landið (*shire*) kringum Dýflini, eða hérumbil sama sem nú *County Dublin*.
Dýngey eða(máske réttara)Dýngja, 10, 31. Vík á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Dynge-* eða *Dynekilen* við Gulmarefjörðinn í Bahúsléni í Svíaríki.
Dynjarnes, 9, 427. Bær norðan á Duney (nú *Dönnen* og *Dunöe*), er liggr framundan Rannenfirði í Helgelandsfógetadæmi sunnarliga á Hálogalandi í Noregi; nú *Dönnæs*.
Dynraust (Dunröst og Dinröst), 10, 31. Röstin fyrir sunnan *Dunnrossnes* sunnan á Hjaltlandi (nú *Shetland*).
Dýrafjörðr, 11, 129. 158. Í þorskafjarðarþíngi vestan á Íslandi.
Dyrnes, 3, 64; Dyrrnes, 10, 122. 144. Annaðhvert er það rángt í 3, 64, að Dyrnes se í Orkneyjum, eða það verða að vera til tvö Dyrnes; því við Dyrrnes, 10, 122 og 144 skilst án efa *Durnish*, höfði skamt austr frá Wrath norðan á Skotlandi.
Dýrsá, 7, 313. Á er rennr gegnum *Dyrsöe* á Norðr-Jótlandi í Danmörk, og fellr við kauptúnið *Greenaae* úti Jótlandshaf (nú *Kattegattet*).
Dæla hilmir í 10, 430, vísu 57. er í 12, 234 útskírt með „Noregskonungr", og ætti þá Dælir að skiljast um þá, sem bjuggu í Dölunum í Noregi; þó mætti ágitska að „dæla" her egi að þýða hið sama, sem hins þekka eður viðfángsgóða.
Döfrar, 1, 123; sjá Dofrar.

Eðni eða Enni, 7, 246. Bær á Sunnhörðalandi i Noregi; nu *Etne*.
Efja, 8, 164. Bær í Orkadal í þrándheimi í Noregi; nú *Evjen*.
Egða (Egðera, Egðvera), 1, 106; 11, 405. Fljotið *Eideren* í Danmörk: sbr. Ægisdyr.

Egðafylki, 9, 318; 10, 192. Sama sem Agðir.

Egðerá, 1, 106; 11, 405; sjá Egða.

Egðir, 4, 363; 5, 6. 18. 357; 6, 162. 167. 438; 7, 43. 46; 10, 83. 143. 190. Innbyggjarar Agða eða Egðafylkis í Noregi. Fyrir Noregs konúng bruka skáldin: Egða-allvaldr, 6, 167; 7, 46; -dróttinn, 4, 363; 6, 438; -fylkir, 5, 357; -gramr, 6, 162; 7, 43; -stillir, 10, 83. 143, og -öðlíngr, 6, 172.

Egðrera, 1, 106; sjá Egða.

Eggja (Engia), 1, 36; 4, 234. 237. 239. 324. 382; 5, 30. 103. 116. 126. 127; 6, 36. 37; 10, 397. 399. Bær skamt frá Steinkersfirði fyrir innan eyna iðri (innri) í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Egge.*

Eggja eða Eggjar, 8, 333. Bær í Skaun (nu *Skogn*) í Gaulardal í Þrándheimi í Noregi; nú *Eggan.*

Eggjarsýsla, 10, 38; sjá Elfarsýsla.

Egiptaland, 1, 115; rángt fyrir Eigotaland; sjá þetta.

Egiptaland, 3, 56; sjá Egyptaland.

Egisfjörðr, 7, 343; sjá Ægisfjörðr.

Egyptaland (Egiptaland), 3, 56; 11, 414. Sama sem nu *Ægypten.*

Eið, 1, 167; 8, 182; 10, 157. 189. Sama sem Dragseiði; sjá þetta nafn.

Eið, 1, 241; sjá Þrælaeið.

Eið, 4, 152. 185. 186. Bygð í eða við Eiðaskóg.

Eiðar (Eldar er rángt), 9, 354. Bygð á Vermalandi í Svíaríki; nu *Eda* í Jösse-héraði.

Eiðaskógr, 4, 118. 185-89. 315; 5, 24. 25. 44. 239; 6, 128; 8, 29. 59; 9, 16. 191. 348. 354. 360. 397. 405. 407; 10, 28. 272. Skógr á landamæri Víngulmarkar í Noregi, og Vermalands og Marka í Svíaríki, gekk frá Soleyjum (nú *Solör*), alt suðr til Ránríkis (nu *Bahuslehn*). Skógrinn kallast nú *Edeskov.*

Eiði, 9, 376. 378. 394. Við Eiðsvöll á Raumaríki í Noregi.

Eiðbyggjar, 8, 194. Líkligast þeir sem bjuggu í sveitinni, anstan við Soknadalsfjörð nálægt Lúsakaupángi í Sogni í Noregi, hvar bærnir *Fimbereide* og *Eide* nú standa; sbr. Fimreiti.

Eiðre, 10, 67. Á á Hallandi; nú *Æthra* eða *Edre.*

Eiðsberg (Heiðbjörg), 9, 444-45. Annaðhvert sama sem nu kallast *Eidsberg* á Víngulmörk í Víkinni, eða s. s. Eiðsvöllr á Raumaríki í Noregi.

Eiðsvágr, 10, 120. Sama sem nú *Eidsvaag* skamt norðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Eiðsvöllr, 9, 376. 378. 380. 381. 401. 406. 408. 444. 488. 526. Sama sem nú kallast *Eidsvold* ofarliga á Raumaríki í Noregi. Hér var Heiðsæfisþíng haldið; sbr. Eiði og Eiðzberg.

Eiglos, 10, 408; sjá Elgisetr.

Eigotaland (Egiptaland, rángt), 1, 115, (sbr. 6, 75). Svo kölluðust forðum þau dönsku eylönd til aðgreiningar frá Reiðgotalandi þ. e. Jotlandi, sem meginlandi.

Eikaberg (Eikabergsskógr, Eikabergsskor, Eikabergsstoð og Eikaskorsberg), 8, 348. 506. 507. Skógi vaxið berg fyrir sunnan Þrælaberg við Oslo í Víkinni í Noregi. Bergið kallast nú *Egeberg.*

Eikiland, 9, 111; sbr. 9, 14. Þessu nafni heita margir bæir í Noregi, t. d. þrír á Rogalandi. Sa her nefndi bær sýnist hafa verið á Upplöndum.

Eikreyjar, 10, 53. 63. 98; sjá Ekreyjar.

Eikundasund (Eykundasund), 3,

41-43. 74; 4, 306; 5, 3. 6. 10; 9, 18. 19. 37. 50. 119. 153. 175. 296. 387. Sundið milli Eikreyjar og Rogalands í Noregi, skamt fyrir sunnan Jaðar; nú *Egersund* fram undan samnefndum kaupstað.
Eikundasund, 10, 65, rángt; sjá Ekreyjarsund.
Eilífsfell, 1, 271. Bær í Laxárdal vestan undir Eilífsfjalli, er nú kallast Tindastóll, í Skagafirði norðan á Íslandi.
Einbúi, 5, 28. Bær á Lesjum í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Enebo.*
Eingilsnes eða Aungulsnes, 7, 94. Eptir samanhenginu getr hér ei meinast annað en nesið við ána *Ægos* (fyrrum *Ægospotamos*) innanverðt við tánga þann í Traciu (nú *Rumilien*) er liggr að norðanverðu við Hellespontus (nú *Dardanellasund*), og ætti hér þá að lesast „Ægisnes", einsog stendr í Orkneyínga Sögu. það sýnist sem söguskrifarinn, af því hann ekki vissi, hvar Ægisnes lá, hafi blandað því saman við Eingilsnes á Peloponnesus (Cap St. Angelo á Morea).
Einglismenn, 6, 412; 7, 29. Sama sem Englar; sjá þetta þjóðarnafn.
Eiri, 11, 363; sjá Erri.
Eiríksey, 2, 214. 215. Ey við Austrbygðina á Grænlandi í Ameríku.
Eiríksfjörðr, 2, 214. 215. Fjörðr í Austrbygðinni á Grænlandi í Ameríku.
Eiríkshólmr, 2, 214. Ey nálægt Hvarfsgnípu á Grænlandi í Ameríku.
Eiríksstaðir, 2, 213. Bær hjá Vatzhorni í Haukadal í Dölum vestan á Íslandi.
Eiríksstaðir, 2, 214. Bær í Öxney á Breiðafirði vestan á Íslandi.
Eiríksvágr, 2, 214. Vík við Breiðafjörð vestan á Íslandi.
Eistland (Eystland og Estland), 1, 7. 78. 89. 185. 222; 4, 9. 162; 8, 272; 10, 196. 391. Landið fyrir sunnan eða suðvestan Kyrjálabotn (nú *Finske Bugt*), sama sem nú kallast *Estland* og *Lifland*, er þó stundum nefnist hvert sér. Innbyggjararnir Æistr, 10, 391.
Eitreyjar, 4, 123; sjá Ekreyjar.
Ekkjáll, 1, 194. 195. Líkliga áin *Oikel*, er fellr suðr um *Sutherland-Shire*, austan á Norðr-Skotlandi og úti *Dornoch-Firth*, sem er armr af Breiðafirði. Bakki ár þessarar kallast: Ekkjálsbakki (Elfinnarbakki), 1, 195.
Ekreyjar (Eikreyjar, Akr- Eitr-Sikr-eyjar eru rángnefni), 4, 123. 201; 10, 53. 55. 57. 63. 64. 68. 69. 78. 79. 80. 154. Smáeyjar framundan eynni Hísíng er liggr í Gautelfismynni; eyjarnar töldust fyrrum til Ránríkis í Víkinni í Noregi, nú til Bahúsléns í Svíaríki, og heitir nú ein af eyjunum *Ökeröe.*
Ekreyjarsund (Eikundasund rángt) 10, 65. Sund við Ekreyjar, eða eina þeirra, sjá næst undangángandi nafn.
Elda, 7, 267. 268; 9, 85. Bær norðr frá Beitissjó á landamæri Eynafylkis og Naumudals í þrándheimi í Noregi; nú *Elde* eða *Eilden.*
Eldueið, 9, 469. Líkliga eiðið milli Beitissjóar, innsta arms þrándheimsfjarðar, og Lýngen, fjarðar í Naumudali; á þessu eiði standa bæirnir Elda og Eiði, sem Eldueiði sýnist viðkent.
Eldar, 9, 354; sjá Eiðar.
Eldeyjar- (Eldeyja-) sund, 9, 46. 49. 173. Sundið milli Eldeyjar (nú *Eldöe*) og eynnar Storðar á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Eldöesund.* Í Clausens

utlegging kallast sund þetta: *Öresund,* 9, 173.
Elfarbakki, 9, 269. 274. Bakkinn á Gautelfi; sjá G.
Elfargrímar, 7, 17. 19. 20. 27. 183. 321. Þeir sem bjuggu við Gautelfi; sjá G.
Elfarqvíslar og Elfarqvíslir, 1, 7; 4, 9; 9, 274; 10, 196. Árnarnir á Gautelfi; sjá G.
Elfarsker, 3, 219. Skerin fram undan Gautelfi; sjá G.
Elfarsund, 8, 187; sjá Atleyjarsund.
Elfarsýsla (Eggjarsýsla, rángt), 9, 290. 321; 10, 38. Austrhluti Ránríkis í Víkinni í Noregi; sýslan kallast Elfarsýsla af því hún lá suðr eða austr við Gautelfi, og sýnist hafa náð hérumbil norðr til Nautasunda og allt upp að horninu á vatninu Vænir.
Elfi og Elfr (Elvi, Ælfi), 1, 6; 2, 128. 133; 3, 40. 74; 4, 9. 118. 121. 126. 164. 251; 5, 132; 6, 27. 51. 53. 256. 260. 311. 333. 444; 7, 16. 17. 20. 55. 62. 213. 256. 283. 300. 341; 8, 61. 80. 326; 9, 17. 18. 69. 117. 218. 230. 307. 351. 384. 406. 407. 443; 10, 33. 36-39. 46. 50. 53. 57. 58. 65. 68-69. 71. 72. 76. 90-91. 96. 101. 118. 159. 292. 423; 11, 207. 242. Sama sem Gautelfr; sjá G.
Elfi (Elve), 9, 350. 393-94. 401. 402. Árnar *Glommen* og *Vormen* í Noregi.
Elfinnar-bakki, 1, 195. Ætti að vera: elfinnar bakki, því hér við skilst Ekkjalsfljótsbakki.
Elfskr, 2, 252. Annaðhvert sá sem er úr Elfarsýslu (sjá þetta nafn), eða annarstaðar frá Elfinni, nl. Gautelfi; sambr. 10, 354, hvar sami maðr kallast: Ærmskr; hvert réttara er verðr ekki sagt; þarámóti er „Enskr" bersýniliga rángt.
Elgjarnes eða Elgines, 9, 378. Sama sem nú *Iljernet,* nes á Austfold, nálægt Nesodda við Oslóarfjörð í Noregi.
Elgisetr, 9, 325. 486. 493. 530-32; og Elgiosætr, 10, 408; sjá Helgisetr.
Eljunesseyjar, 9, 503; sjá Esjuneseyjar.
Elliðarvík, 10, 124. Vík skamt frá Kirkjuvági á Hrossey í Orkneyjum.
Ellipallta, 6, 169. Annaðhvert Hellespontus (nú *Dardanellasund*), eða Palus Mæotis (nú *Asovska haf*), sem eptir ferðalagi Haralds sýnist líkligra.
Elve og Elvi, sjá Elfi.
Elvinaregg, (Elvinareing og Elvimaregg), 9, 374. Nálægt þrælabergi við Oslo í Víkinni í Noregi.
Engja, 10, 399. Engiar-Cálfr sama sem Kálfr af Eggju; sjá þetta nafn.
Engilsmenn, 5, 239. Sama sem Englar; sjá þetta þjóðarnafn.
England (Eingland og Ængland), 1, 15. 16. 20. 22. 26. 32. 51. 67. 110. 114. 117. 145. 148-51. 162. 164. 201. 220. 231. 234. 239. 296-98; 2, 4. 23. 78. 79. 80. 148. 216. 224. 254; 3, 11. 29. 30. 31. 33-35. 41. 52. 53. 63-64. 83. 84. 86. 93. 109; 4, 9. 17. 36. 47. 48. 51. 53. 61-64. 74. 81. 211. 237. 288. 289. 291. 294. 305. 325. 329. 330. 349. 352. 355. 374; 5, 9. 31-33. 104. 124. 132. 142. 155-58. 166-68. 191. 224. 226. 228. 237. 257; 6, 7. 18. 26. 28. 50. 91-93. 374. 375. 387. 393. 395. 396. 398-401. 403. 405. 410. 414. 415. 423-29. 439; 7, 44. 59. 77. 111-13. 236-37. 306; 8, 193. 370; 9, 229. 373; 10, 8. 9. 76. 85. 158. 200. 244. 254. 260. 271. 275. 276. 292. 300. 338. 371. 378. 380. 384. 385. 389. 392. 395. 397. 402-3.

406. 414. 416. 428; 11, 159. 162. 184-89. 194. 199. 200-203. 205. 206. 211. 215. 243-44. 410. 412. 416. 418. 419. 422. 426. 430-31. 436-38. Við England skilst optast sá hluti Brittanníu, sem Angelsaxar bygðu; frá Englandi aðgreinist því optliga Bretland (*Wales*), Norðymbraland (*Northumberland*), sem Norðmenn að mestuleiti bygðu, og Kumraland (*Cumberland*), í hverju Kumrar (*Kymrar*) bjuggu. Innbyggjararnir kallast:

Englar (Einglar), 4, 13. 17. 49. 51-53 288. 363(?). 366; 5, 94. 227; 6, 407. 428. 435. 439. 441; 7, 77. 236; 10, 376. 426; 11, 188. 191. 198. 199.

Englandsmenn, 11; 243; og

Englis- (Einglis- Engils-) menn, 5, 239; 6, 412; 7, 29; 10, 274; 11, 162. 185. Konúngrinn: Englands konúngr og Englakonúngr, og hjá skáldunum: Engla stillir, 6, 435; Englands-allvaldr, 5, 1; -dróttinn, 5, 32.

Englandshaf, 4, 329; 10, 398; 11, 201; og Englandzsjór, 10, 272. Hafið milli Englands og Noregs, og kannske nokkr hluti sundsins milli Englands og Frakklands.

Engstr, 11, 189. Sama sem Enskr; sjá þetta nafn.

Enni, 7, 246; sjá Eðni.

Enskr (Engstr), 1, 111. 143. 164; 2, 252(?); 3, 54; 4, 53; 5, 227; 6, 399. 418-21. 425; 7, 77. 185. 306; 8, 296. 317; 10, 424; 11, 159. 184. 189. 196. 198. 431. 432. 434. 435. 436. Sá sem er af Englandi; sjá þetta nafn.

Eqvitanía, 1, 108; 11, 407; sjá Aqvitanía

Erei, 11, 231; sjá Erri.

Erkúlesstólpar, 11, 416. Höfðarnir *Kalpe* og *Abyla* sinn hverjumeginn Njörvasunds, nú *Strædet ved Gibraltar.*

Erlendshaugr, 8, 116. 117; 9, 530. Haugr nálægt Bakka (nú *Baklandet*) við Niðarós í Þrándheimi í Noregi.

Ermland, 11, 414. Landið milli Vindlands og Sámlands (sjá þessi nöfn), þ. e. landið kríngum *Elbing* í *Preussen.*

Erneyjar, 9, 470; sjá Arneyar.

Erri, 7, 213. 339. 340; sjá Eyri, nl. Skáneyri.

Erri (Erei, Eiri, Eyri), 11, 208. 231. 363. Ey suðr frá Fjóni í Danmörk; nú *Æröe.*

Esberg, 11, 306; sjá Landesberg.

Esjuberg, 1, 244. 245. Bær á Kjalarnesi, í Kjalarnessþíngi sunnan á Íslandi.

Esjuneseyjar (Æsju- Æsu- Eljunesseyjar), 9, 17. 119. 503. Esjunes kallast nú *Hesnæs, og* eyjarnar *Hesnæsöer*, og liggja fyrir Vestfold í Víkinni í Noregi.

Estland. 10, 391; sjá Eistland.

Evrópa, 11, 414-16; sjá Norðrhálfan.

Eydanir, 11, 216. 307. Þeir sem bjuggu á eyjunum í Danmörk. Sbr. Eylendíngar og Danir.

Eyði, 10, 169, á Víngulmörk í Noregi; kannske nálægt *Eidsberg*, eða upp við Eyja- eða Eyna-vatn; nú *Öjeren.*

Eyfirðíngafjórðúngr, 2, 202. Sama sem annars Norðlendíngafjórðúngr. Máske norðrhluti Íslands sé hér kendr við Eyjafjörð, af því bræðurnir Guðmundr ríki og Einar þveræíngr voru þá mestir höfðíngjar á Norðrlandi.

Eyfirðíngar, 2, 202; 10, 61, og

Eyfirðíngr, 2, 202. Sá sem býr í Eyjafirði norðan á Íslandi.

Eyjabú, 10, 154. Bygð framarliga í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Öjer.*

Eyjafjarðarströnd, 1, 269. Ströndin austanfram við Eyjafjörð

norðan á Íslandi; nú Svalbarðsströnd.
Eyjafjarðará, 1, 251. Á er fellr eptir Eyjafjarðar héraði og úti botn Eyjafjarðar, norðan á Íslandi.
Eyjafjöll, 1, 252; 3, 99. Svo kallast fjöll þau, er liggja austast í Rángárþíngi sunnan á Íslandi. Í þessum fjallaklasa liggr Eyjafjallajökull.
Eyjafjörðr, 1, 251. 267; 2, 68. 72. 239; 4, 281; 5, 269. 314; 6, 200; 10, 61. 94. Í Sögunum skilst stundum við Eyjafjörð allt það bygðarlag er fyrrum kallaðist Vaðlaþíng, og náði frá Siglunesi til Reyniness (sjá þessi nöfn), norðan á Íslandi; en optast meinast þó sjálfr Eyjafjörðr með héraðinu inn af honum. Seinna er takmörkum Eyjafjarðar- eða Vaðla-þíngs breytt svoleiðis, að það nær nú lengra vestr á bóginn, nl. til Dalatáar eða Fljótahorns (Strákabjargs), og aptr skemra austrávið, nl. til Vargjár í Kaupángssveit. Stundum kallast eptir Eyjafirði: Eyfirðíngafjórðúngr; innbyggjararnir Eyfirðíngar; sjá þessi nöfn.
Eyjan iðri, 1, 36; sjá Iðja og Iðri.
Eyjan helga, 9, 2. 16. 67. 115. 397. 433. 526; 10, 167;
Eyjan mikla, 9, 16. 115;
Eyjan stóra, 10, 167, og
Eyjan, 9, 397; sbr. 9, 448. Ey í vatninu Mjörs (nú *Mjösen*) á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi.
Eyjan helga, 3, 28; 7, 42; 9, 91. 396. Ey í Suðreyjum við Skotland; kallast nú *I Colm-Kill.*
Eyjar, 2, 30; rángt fyrir Eyrar við Niðarós.
Eyjarskeggjar, 2, 169. þeir sem bygðu Færeyjar.
Eyjarskeggjar (Eyskeggjar, Eyjaskeggjar), 8, 280-92; 9, 97. 193. 332. Svo kallaðist upprcistarflokkr af Orkneyíngum, Hjöltum og fleiri eyjabúum.
Eyjasandr, 2, 234. Líkliga heldr sandrinn við Landeyjar (Landeyjasandr), enn sandrinn undir Eyjafjöllum (Eyjafjallasandr) í Rángárþíngi sunnan á Íslandi.
Eyjaskeggjar, 9, 97; sjá Eyjarskeggjar.
Eyjasund (Eyjarsund), 9, 387. Sund við eyjarnar Aumar í Stafángrsflóa á Rogalandi í Noregi. Frekeyjarsund, sem sumar bækr hafa, er rángt, því konúngrinn sigldi frá Aumum í Eyjasundum til Björgynjar, en Frekeyjarsund er norðr á Mæri.
Eyjavatn, 9, 14. 286. 316. 402. 410. Vatn á Raumaríki í Noregi, nú *Öjeren*. Fyrir austan vatn þetta lá Eyjasýsla, hverrar innbúar kölluðust: Eynir.
Eykundasund, 5, 3. 6. 10; 9, 387; sjá Eikundasund.
Eyland, 4, 125. 155; 11, 307. 387. Eyjan *Öland* í Svíaríki.
Eylendíngar, 11, 382. 383. Sama sem Eydanir, þeir sem bjuggu á eyjunum í Danmörk, mótsett Jótum, sem bygðu meginlandið.
Eylimafjörðr, 1, 88; sbr. 12, 33; sjá Limafjörðr.
Eynafylki, 4, 91; 10, 183. Fylki eða sveit norðr við Naumudal í þrándheimi í Noregi, svo kallað eptir Innri og Itri-eyjunum (nú *Inderöen* og *Yderöen*) í þrándheimsfirði. Fylki þetta er nú vestri hluti Inderöensfógetadæmis.
Eynir, 4, 91. 237; 10, 183. Eynafylkisbúar.
Eynir, 8, 399. þeir sem bjuggu í Eysýslu austan við Eyjavatn (*Öjeren*) á Raumaríki í Noregi.
Eyrar (Eyjar, rángt), 2, 29. 30; 6, 13. 21. 24; 7, 3. 311. 322; 8, 72. 88. 94. 113. 114. 152. 158. 160-63. 169. 177-78. 261. 326. 332-33. 339. 365.

369. 372-74. 376-77. 390; 9, 7. 15. 22. 23. 61. 91. 99. 125. 127. 171. 256. 429. 449. 464; 10, 411. Svo kallaðist sá staðr við Niðarós í Þrándheimi í Noregi hvar Eyraþing var haldið; sjá þetta nafn. Eyrarnar meina menn sé sama, sem nú kallast *Bratören*.

Eyrar, 8, 315-17, við Maríukirkjugarð í Oslo í Víkinni í Noregi.

Eyrar, 9, 276. Nú *Eyrarbakki* í Árnessþingi sunnan á Íslandi. Bæði nöfnin eru kend við eyrarnar við Ölvusárós.

Eyrar, 9, 468; sjá Aurar.

Eyrarsund (Eyrasund), 1, 27. 131; 2, 287; 3, 219; 4, 365. 367. 370. 371; 5, 8; 6, 331; 7, 151. 212. 339 (?); 10, 50. 81. 95. 103. 335. 339; 11, 225. 230. 238. 279. 390. Sama sem nú kallast *Öresund*, milli Danmerkr og Svíaríkis.

Eyrasund, 11, 279; sjá Eyrarsund.

Eyrastræti, 9, 512. Gata í staðnum Oslo í Víkinni í Noregi.

Eyraþing (Æyraþing), 6, 24. 192. 237; 7, 1. 228. 300. 311. 334; 8, 41; 9, 1. 48. 91. 97. 113. 199. 215. 231. 242. 243. 252. 254. 256. 328. 449. 460-62. 476. 478. 496. 528; 10, 79. 273. Brukast bæði um þingið og þingstaðinn á Eyrum, við Niðarós í Þrándheimi í Noregi.

Eyri (Erri), 7, 213. 339. 340. Eptir samanhenginu er hér ekki meint Erri (*Æröe*), heldr Eyri (*Skanör*) eins og Heimskríngla hefir.

Eyri, 11, 208. 231; sjá Erri, nl. *Æröe*.

Eyskeggjar, 8, 281. 283; sjá Eyjarskeggjar.

Eystland, 4, 9. 162; sjá Eistland.

Eystraland, 4, 155; sjá Eystra-Gautland.

Eystra-Gautland (Eystraland), 1, 115. 131; 4, 155. 198; 8, 16; 10, 39; 11, 394. Herumbil sama sem núverandi *Öster Gothland* í Svíaríki; sambr. Gautland.

Eystrasalt, 1, 62. 100; 4, 40. 193; 6, 23; 8, 30. 64; 11, 15. Sama sem nu kallast *Östersöe*. Í Fm. S. 4, 40, kallast haf þetta: Salt („austr í Salt"), og 4, 193 „rauða Salt".

Eystribygð, 2, 214. Austrbygðin á Grænlandi í Ameriku, hverrar afstaða enn er óviss.

Eystridalir (Austr-Dalir og Dalir), 4, 379; 5, 330; 8, 47. 58-60; 9, 16. 115. 233-36. 318. 342. 367. 396. 472. 526. Fylki þetta lá fyrir austan Guðbrandsdali og Heiðmörk, og gekk allt norðr til Þrándheims; að austan lá Kjölrinn og Dalirnir í Svíaríki, af hverjum nokkr hluti stundum sýnist talinn til Eystri-Dala (nú *Österdalen*) í Noregi.

Eystridælir, 5, 330. Innbúar Eystri-Dala í Noregi; sambr. Dalamenn.

Eysýsla (Æisusla), 4, 43; 10, 391. Sama sem nú kallast *Ösel*, ey við Estland í Russlandi.

Eyverskr, 1, 144; 10, 376. Sá sem er úr Orkneyjum og Suðreyjum.

Eyvík, 2, 203; sjá Heyvík.

Eyvindarbúðir, 11, 252. Bær Eyvindar biskups í Hjarrandasýslu á Vendilskaga á Norðr-Jótlandi í Danmörk; kanuske sama sem nu *Vinstrup* (Eivindstorp þ. e. Eyvindarþorp) í *Venneberg Herred*.

Fað (Pað), 9, 305. Á fyrir norðan Oslo í Víkinni í Noregi.

Faðjon, 7, 235; sjá Apardjón.

Fagrabrekka, 3, 142. 146. 150. 151. Bær í Hrútafirði, vestan á Íslandi.

Fala, 9, 402. Bær á Raumaríki í Noregi; kannske sama sem nú kallast *Folmo*, eða bærinn *Folvel.*

Falong, 11, 377; sjá Valúng.

Falstr (Flastr, Flaustr), 6, 89. 255; 10, 293. 310; 11, 231. 360. 362. 363. Eyjan *Falster* í Danmörk.

Falstr- (Flastr-) byggjar eða byggvir, 6, 89. Innbúar eyunnar Falstr í Danmörk.

Farðhús, 11, 358. Sama sem nú *Fardhuus* í *Farthusæ-* eða *Fahrås*-heraði á Hallandi í Svíaríki.

Farmannshaugr, 1, 12. Í þessum haugi, sem enn stendr á akrinum við Jarlsberg í *Sembs* (þ. e. Sæheims) sókn, skamt frá Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi, var Björn farmaðr (þaraf nafnið) Haraldsson hárfagra heygðr.

Fauska- eða Föska-bryggja (Fiskabryggja), 8, 360, í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Faxaós, 1, 236. Opið á Faxaflóa milli Reykjaness og Snæfellsness suðvestan á Íslandi.

Féeyjarsund, 1, 40. Sundið við Féey (nú *Feyöe*) á Norðhörðalandi í Noregi; sjá Freyjarsund.

Feginsbrekka, 8, 92. Hvoll milli Steinbjarga og Niðaróss í Þrándheimi í Noregi.

Fellshverfi, 2, 191. Sveit í Skaptafellsþingi austan á Íslandi.

Feneði og Feney, 10, 44; 11, 299. Sama sem nú *Venedig*, og

Feneyjabotnar, 11, 416. Víkin við Venedig og Adriatiska hafið.

Feneyjar, 5, 84; sjá Finneyjar.

Fenhring (Rign), 8, 187; 9, 20; 10, 64. Ey skamt fyrir utan Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; kallast nú *Asköe* eptir bænum Aski, sjá A. Rign, 8, 187, er auðsjáanliga rángt fyrir Ring, þ. e. Fen-Ring eða Fenhring.

Ferðleikr, 11, 342; sjá Fyrileif.

Fetlafjörðr, 4, 55; 5, 160. Líkliga heldr fjörðrinn við Brest í Bretagne á Frakklandi, en Biskajiska hafið.

Feyjarborg, 1, 40. Eptir nafninu að dæma ætti þetta að skiljast um berg á Féey, seinna Feye eða Feyi; en eptir samanhenginu verðr Feyjarborg að vera afbakað fyrir Freiðarberg.

Fjaðrundaland (Fjórðúngaland), 4, 155. Sá hluti Upplands í Svíaríki er lá milli Verma- Vestmanna- og Túnda-landa.

Fjales, 10, 87, líkliga rángt; sjá Paleoz.

Fjalir, 1, 237; 2, 252; 3, 14. 36; 10, 184. 189. 355. Svo kallaðist enn nyrðsti hluti Sogns eða Sygnafylkis í Noregi. Fjalir eða Fjalafylki samsvarar þá hérumbil suðaustrhluta Sunnfjarðar (nú *Söndfjord*), eða *Askevolds* og *begge Dale Skibsreder.* Innbyggjararnir kallast:

Fjalir, 8, 110, og

Filir, 6, 254. 408. 436; 8, 110; og Noregs konúngr Fila-drottinn, 6, 254. 436.

Fjarðbyrjusund, 9, 48; sjá Fjörbyrjusund.

Fjeldbyrg, 9, 106; sjá Fjölbyrju.

Fífi eða Fífr, 4, 293. Núverandi *Fife-Shire* á Suðr-Skotlandi, milli fjarðanna *Firth of Forth* og *Firth of Tay.*

Fimreiti (Fimreri, Fjörteiti, Fossreik), 8, 203. 212. Bær sunnan fram við Sóknadals (nú *Sognedals-*) fjörð í Sogni í Noregi; kallast nú ýmist *Fimmereide, Fimbereide* eða *Femmeret.* Af því þeir sem bjuggu á Fimreiti kallast Eiðbyggjar (sjá þetta nafn), sýnist heiti bæjarins í fyrstu hafa verið Fimbreiði.

Finayjar, 10, 399-400; sjá Finneyjar.
Fingisjór, 9, 405; sjá Vingisjór.
Finnabú og Finnbú, 8, 10; 10, 273. Sama sem Finnmörk.
Finnabygðir og Finnbygðir, 10, 76. 121. Sama sem Finnmörk.
Finnar, 1, 8-10; 2, 175; 5, 4. 42. 82. 207; 6, 370. 377-79; 7, 20. 115. 129. 215-16. 344; 8, 183; 9, 494; 10, 44. 76. 307. Innbuar Finnmerkr í Noregi.
Finnar, 4, 44. þeir sem bygðu Finnland.
Finnbú og Finnbygðir, sjá Finnabú og Finnabygðir.
Finneiði, 11, 358. Fylki í Svíþjóð. Núverandi *Finweden* á Smálöndum í Svíaríki. Í þessu fylki lá Austbú, Vestbú, og Suðrbú.
Finneyjar (Feneyjar, Finayiar), 5, 44. 84. 237; 10, 399. 400. Sama sem nú kallast *Findöe*, ey í flóanum fyrir norðan Stafángr á Rogalandi í Noregi. Sbr. Áslákr af Finneyjum í Mannanafna-registrinu.
Finnland, 1, 122; rángt fyrir Valland.
Finnland, 4, 44. 162. Nú *Finland* í Rússaveldi. Fyrir sunnan Finnland lá Kyrjálaland, nú *Karelen*, við hvert Kyrjálabotn er kendr; á hina síðuna lá Kvenland, (nú *Österbotn*); Innbyggjararnir: Finnar, og
Finnlendíngar, 4, 44.
Finnmörk (Mörk), 1, 8; 3, 135; 4, 119. 231. 296. 315; 5, 235; 6, 377. 379; (7, 343. rángt); 10, 43. 271. 272. 423. Finnmörk kölluðust í fornöld löndin milli Gandvíkr og Hálogalands í Noregi, og samsvarar þá Finnmörk löndum þeim er nú kallast *Fin-* og *Lapmarker* í Noregi, Svíaríki og Rússlandi; sbr. Finnabú og Finnabygðir. Finnmerkr-búar kölluðust Finnar, sjá þetta nafn, og sá sem var úr Finnmörk:
Finnskr, 2, 320; 4, 7. 167; 10, 178.
Fjón, 1, 154. 155. 183; 6, 75. 82. 83. 88. 89. 174. 175. 294. 311; 11, 43. 47-49. 51. 53. 55. 58-62. 77. 90. 91. 153. 156. 209. 230. 231. 250. 257. 261. 262. 266. 281. 286. 308. 309. 352. 360. 361. 363. Eylandið *Fyen* í Danmörk. Eyjabúarnir kallast:
Fjónar, 6, 39?
Fjónbúar, 6, 74; 11, 351. 361. og
Fjónbyggar eða Fjónbyggjar, 6, 294; 11, 67.
Fjórðúng, 9, 313; sjá Fróðúng.
Fjórðúngaland, 4, 155; sjá Fjaðrundaland.
Firðafylki, 1, 26. 90. 93. 238; 4, 23; 10, 188. 189, og
Firðir, 1, 4. 62. 87. 167. 227; 2, 252; 3, 14. 43; 4, 6. 246; 5, 10. 16; 7, 205. 215. 285. 287. 290. 301. 334. 343; 8, 99. 109. 183 (?); 9, 21 (?). 59. 63. 216. 473; 10, 142. 188. 189. 279. 355. Sá hluti Noregs er lá milli Sunnmæris að norðan, Sogns og Fjala að sunnan og Guðbrandsdala að austan. Firðafylki greindist í Sunnfjörð (nú *Söndfjord*) og Norðfjörð (nú *Nordfjord*). Fjarðabúarnir kallast:
Firðir, 1, 301; 5, 74; 6, 88; sbr. 12, 139; 8, 110; og Noregskonúngr Fjörð (þ. e. Firða) fylkir, 6, 88.
Firðir vestr, 11, 158; sjá Vestfirðir á Íslandi.
Firirleif, 7, 177; sjá Fyrileif.
Firni, 8, 338. Bögumæli fyrir firði, sem stendr í textanum.
Fiskabryggja, 8, 360; sjá Fauskabryggja.
Fitjar (Fittiar), 1, 14. 40; 2, 4; 4, 18; 5, 128; 6, 39; 10, 382. 424. Konúngsbú og stór-

býli á eynni Storð (nú *Storöe*) á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Fitje.*
Fjölbyrja (Fjölbyrða, Fjeldbyrg), 9, 11. 107. 223. Ey eða annnes norðanverðt í enum stóra Stafángrsflóa nyrðst á Rogalandi í Noregi; nú *Fjölbyrje.* Sbr. Fjörbyrjusund.
Fjöll, 11, 126. Bær í Noregi, óvíst hvar; aðrir lesa Fljóð, sjá þetta nafn.
Fjöllúngar, 8, 399. Þannig sýnist skrifarinn hafa afbakað nafnið Foldúngar, eptir nýrri breitíngu nafnsins á Foldinni í Noregi til *Follong.*
Fjörbyrju- (Fjarðbyrju-) sund, 9, 48. Annaðhvert sundið milli eynna Mostrs og Herfilis á Rogalandi í Noregi, eða sama sem Stafángrsfjarðar mynni, er nú kallast *Brofjord.*
Fjörðr, 2, 245. Þrándheimsfjörðr í Noregi og sveitirnar kríngum hann.
Fjörðr, 4, 37. Sama sem Oslóarfjörðr; annars sýnist hèr ega að lesast „austanfjarðar."
Fjörðr, 4, 271. Líkligast Sognafjörðr, eða fjörðrinn sem skerst inní Sogn í Noregi; getr líka skilist um Ostrarfjörð.
Fjörnefsfjörðr, 8, 422; sjá Hornesfjörðr.
Fjörteiti, 8, 212; sjá Fimreiti.
Flaðkafjörðr, 8, 338; 9, 125. Fjörðrinn við Flaðka; sjá næsta nafn.
Flaðki (Flagðki, Flauki), 2, 16; 8, 72. 338; 9, 23. 468. Bær með höfn skamt frá Digrmula við Niðarós í Þrándheimi í Noregi; nu *Flakke.*
Flagðki, 9, 468; sjá Flaðki.
Flandr, 6, 398; 10, 92; 11, 422. Herumbil sama sem nú *Öst-* og *Vest-Flandern* í Niðrlöndunum. Sbr. Flæmíngjaland.
Flastr, 6, 89; sjá Falstr.
Flastrbyggvir, 6, 89; sjá Falstrbyggjar.
Flatzmynni, 11, 392. 398; sjá Plazmynni.
Flauki, 2, 16; sjá Flaðki.
Flaustr, 6, 258; sjá Falstr.
Flaustrgafl, 9, 40; sjá Flostrgafl.
Fljóð, 7, 124. 126. 137; 11, 126. Bær í Noregi; sbr. Fjöll.
Fljót, 11, 187. Líkliga sama sem Hauksfljót og Humra; sjá H.
Fljót, 1, 267; 2, 229. 232; 6, 30. Sveit ytst í Skagafirði norðan á Íslandi. Innbyggjararnir Fljótverjar.
Fljótsdalr, 2, 197. Hèraðið beggjavegna við Lagarfljót í Kiðjafellsþíngi austan á Íslandi.
Fljótshlíð, 2, 26. 202. Sveitin að vestanverðu við Markarfljót í Rángárþíngi sunnan á Íslandi.
Fljótverjar, 2, 229. Þeir sem búa í sveitinni Fljótum í Skagafirði norðan á Íslandi.
Flokavarði, 1, 235. Sama sem nú hnukrinn *Ryvarden* eða *Ryvaren* á landamæri Rogalands og Sunnhörðalands í Noregi.
Flókavágr, 1, 235. Vík á Hjaltlandi.
Flóruvágar (Flóravágar), 7, 183. 246; 8, 286-88. 300; 9, 42. 97. 332. 457. 500; 10, 26. Vík austan á eynni Fenhríng á Norðhörðalandi í Noregi.
Flostrgafl (Flaustrgafl), 9, 40. Á nesinu austan við Niðarelfu austast á Auströgðum, eða vestast á Vestfold, eptir sem Niðarelfa er látin ráða landamerkjum þessara fylkna eða ekki; við Víkina í Noregi.
Flyðrunes, 11, 127. Líkliga sama sem nú kallast *Fliirnæs* nálægt Borgund á Sunnmæri í Noregi.
Flæmíngjaland, 1, 133; 3, 29; 4, 48. 123; 6, 66; 10, 392; 11, 202. 227. 246. 247. 262.

282. 287. 288. 292. 293. 416. Suðrhluti Niðrlandanna, að sunnan lá Valland, að norðan Frísland; sbr. Flandern. Innbyggjararnir
Flæmingjar, 1, 134; 5, 137; 11, 292.
Flugumýri, 10, 59. Bær í Blönduhlíð í Skagafirði norðan á Íslandi.
Foksteinar, 9, 18. 119. Hólmr, er nú kallast *Fogsteen*, vestanverðt við ána Sýru, syðst á Rogalandi í Noregi.
Folavöllr, 9, 316. 343. 403. 441. Bær í Noregi, á Raumaríki?
Foldarsýsla, 9, 271. Líkliga heldr á Aust- en Vestfold í Víkinni í Noregi.
Foldhella, 9, 475. Líkliga hellan við Eiðsvág skamt norðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Foldin, 1, 59; 3, 42; 4, 20. 103. 118; 5, 3. 8; 7, 250. 302; 8, 132. 168. 273. 274. 330. 424. 426; 9, 45. 111. 115. 269-71. 273. 348. 362. 363. 368. 501; 10, 52. 71. 73. 98. Við nafnið Fold (nú *Folloug*) skilst í Sögunum: stundum fjörðr sá inn af Víkinni í Noregi, er nú kallast *Christianiafjord*, og hvers innsti eða norðasti hluti líka kallaðist Oslóarfjörðr eptir staðnum Oslo; stundum sveitirnar beggjavegna við fjörð þennan, er kölluðust Austfold og Vestfold, og er stundum óvíst hvert af þessum fylkjum meint er við Fold, t. d. 9, 271. Innbyggjarnir kallast:
Foldúngar (Fjöllúngar), 8, 399; 9, 271. 307; en líka Vest- eða Vestr-fyldir, sjá V., þarámóti finnast nöfnin Austfold og Austfyldir ekki í Sögunum, nema undir nöfnunum Fold og Foldungar.
Folk eða Folka, 8, 440. Sama sem nu *Fölke* eða *Fylkesbygden*, innarliga í nyrðri hluta Sogns í Noregi.
Fólkasberg, Fólkberg og Fólkisberg, 9, 232. 360. 363. Bær í Heggin í Borgarsýslu í Víngulmörk í Noregi; nú *Folkenborg*.
Fólkn, 8, 70. 159. 363; sjá Fólskn.
Fólkrín, 5, 304. 306. Ey í Naumdælafylki eða norðr á Hálogalandi í Noregi.
Fólskn (Folkn, Fólsn, Fósln), 8, 41. 70. 159. 267; 9, 464. Ey á Norðmæri í Noregi; nú *Stor-Fosen*, hvareptir *Fosens-Lehn* er nefnt. Á eynni var konungsbú.
Forborði, 7, 29. Bær í Noregi, í Þrándheimi?
Forland, 7, 285. Bær í Noregi; sjá Förland.
Formintera, Forminterra (Formitena), 7, 81. 83. Eyjan *Formentera* hjá Íviza í Spaniu.
Fornafjall, 8, 439; sjá Svaforna.
Fors, 9, 312. Bær nálægt Munkabúi við Oslo í Víkinni í Noregi; kannske sama sem nú *Övre-Fos*.
Fors (Foss), 7, 338; 11, 343. Bær á Raumaríki í Noregi; nu *Fos*, skamt frá *Blakjer*.
Fors, 7, 177. 251. 272; 8, 420; 10, 431. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Fos* í Túnguhéraði í Bahúsléni í Svíaríki.
Forsdalr, 1, 62, sjá Raumsdalr. Þetta mismunarnafn sýnist benda til að Raumsdalr hafi verið kendr við niðinn eða dunurnar í Raumá.
Forskirkja, 7, 251; 8, 420. Kirkjan að Forsi á Ránríki, hvar enn er kirkjustaðr.
Forsæla, 9, 18. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Forshella* í Bahúsléni í Svíaríki.
Fortúna, 8, 425; sjá Portyrja.
Forþung, 9, 313. 320; sjá Fröðung.

Foss, 11, 345; sjá Fors.
Fossreik, 8, 203; sjá Fimreiti.
Fötvík (Pottvík), 11, 337-41. Vík er millum *Skaanör* og *Malmöe* gengr inn til bæjarins *Hammer* á Skáni í Svíaríki.
Foxerni, 7, 55. 57. 60. 61. Nú *Fuxerna* við eystri arm Gautelfis á Vestra-Gautlandi í Svíaríki.
Frakkar (Fraccar, Franzesar), 1, 106. 124; 5, 137. 138; 6, 137. 426; 7, 329; 10, 85. Innbyggjarar Frakklands. Konungrinn Frakkakonúngr, 10, 85, Frakkafylkir, 1, 124 og Frakklands stýrir, 11, 313.
Frakkland (Fracland), 1, 105. 108. 114. 122. 133; 6, 133; 7, 329; 11, 313. 405. 407. Við Frakkland skilst í Sögunum bæði einvaldsríki Kalls mikla, og það eginliga Frakkland eptir landaskiptunnm sem gjörð voru í Verðun. Landsfolkið Frakkar. Seinni tíðar nafn á Frakklandi er:
Franz, 6, 74; 10, 85. 92, með innbyggjurunum:
Franzesar, 5, 185.
Freiða (Fróða, Fræþi), 1, 39; 10, 382. Ey á Norðmæri (ekki Sunnmæri) í Noregi; nú *Fredöe*. Á þessari ey lá konungsbuið Birkiströnd, og
Freiðarberg (Feyjarborg), 1, 40, og suðr frá eynni Freyjarsund, sem án efa er afbakað fyrir Freiðeyjarsund á sama hátt og Feyjarborg, þ. e. Freyjarborg, fyrir Freiðarberg; þarámoti liggr Rastarkálfr (nu *Lille Ristöe*) suðr við Qvamusey sunnarliga á Sunnmæri, og skamt þar fyrir sunnan Frekey, nalægt hverri Frekeyjarsund hefir verið; og Féey með Féeyjarsundi sunnanverðt við Holmiun grá, norðarliga á Norðhörðalandi. Öllum þessum stöðum hefir söguritarinn eða afskrifararnir slengt saman.
Frekeyjar, 5, 18. Eyjar eða ey (nú *Freköe*) suðr undir Staði á Sunnmæri í Noregi; sbr. Bjarneyjar. Sundið sunnan við þessa ey kallaðist:
Frekeyjarsund, 9, 33. 228; 10, 119. Stundum er sundi þessu blandað saman við önnur sund, svo sem: Bjarneyjarsund, 5, 18; Eyjasund, 9, 387; hvorttveggja rángt; og Freyjarsund, 1, 40; hvar óvíst er hvert rettara er.
Freyjarsund (Frekeyjarsuud, Féeyjarsund), 1, 40; sjá Freiða og Freiðarberg.
Freysmosi (þreysmosi), 11, 369. Mýri í *Alsted* heraði á Sjálandi í Danmörk.
Friðleikr, 11, 342; sjá Fyrileif.
Frísir, 1, 106. 124. 133; 2, 311; 6, 363; 10, 51. 351. 375; 11, 194. 405. þeir sem bygðu:
Frísland, 1, 8. 122. 133; 4, 45. 122; 6, 398; 11, 355. 416. Svo kallast í Sögunum ekki einungis norðrhluti þeirra núverandi Niðurlanda, heldr líka löndin norðr með hafinu allt norðr á vestrsíðu Suðr-Jotlands í Danmörk. Sá hluti Fríslands er lá fyrir norðan Egðerá beyrði þó ekki til Danmerkr, því hann var bygðr af fráhrugðinni þjóð Dönum. Konungrinn Frísafylkir, 1, 124; og sá sem er af Fríslandi: Frískr, 6, 362.
Froða, 1, 39; sjá Freiða.
Fróða-ás og Fróðás, 8, 427. 433. 434; 9, 40. 155. Fjallhryggr fyrir ofan Tunsberg á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Fróðúng (Forþung, Fjórðúng), 9, 313. 320. Á fyrra staðnum er sagt að ey þessi liggi í Thýri, vatni á Hríngaríki í Noregi; á seinni staðnum að hun sé í Raund, vatni á Haðalandi, er virðist réttara.

Frosta, 2, 35. 40. 44; 4, 92; 7, 196; 10, 322. Nes í Skeynafylki í þrándheimi í Noregi; nú *Frosten.* Á þessu nesi eða tánga inní þrándheimsfirði var Frostoþíng haldið, og eru Frostuþíngslög, sem nefnast 1, 31 og 34, þarvið kend.
Frostoþíng og Frostuþíng, 1, 31. 32. 34; 2, 43. 45; 4, 18; 7, 136. 139; 9, 438; 10, 100; sjá Frosta. Til Frostuþíngs átti allr þrándheimr lögþíngissókn.
Frysja, 8, 400; 9, 44. 165. 274. 285. 305. Á við Oslo í Víkinni í Noregi; líkliga sama sem nú kallast *Äggerselv.* Á ánni var
Frysjubrú, 8, 403. 506.
Fræþi, 10, 382; sjá Freiða.
Fuer eða Fuir, 11, 393. Líkliga ætti hèr að lesast Fuiz, þ. e. *Woelze*, eða norðaustr-hluti eyunnar *Usedom* í Pommern, með samnefndri borg.
Fundueið (Funduæið), 9, 402. 406. Líkliga eiði við *Funden-fossen* í Glaumá á landamæri Audals og Raumaríkis í Noregi.
Furusund, 8, 146. Nú *Furesund* í Sunnfirði í Firðafylki í Noregi.
Fuznon, 11, 393. þetta nafn brúkast hèr bæði um landsplátsið og borgina á því, og er án efa sama sem eyjan *Usedom* í Pommern, hverrar gamla heiti var Uznam, með samnefndri borg, sem Saxi Grammaticus kallar Usnum og *Osnum oppidum*; sbr. Uspa.
Fýlíngsfjörðr, 9, 19. Ókunnr fjörðr milli Karmsunds og Siggjarvágs; sjá þessi nöfn.
Fýri, 9, 350. Bær í Nessókn ofarliga á Raumaríki í Noregi.
Fyrileif, Fyrirleif, Firerleif, Fýrizleif (þyrileif, Ferð- og Frið-leik), 7, 177. 185. 334; 8, 325; 11, 342. Bær nalægt Dragsmörkum að sunnanverðu við Goðmarfjörð á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Fýrisvellir, 5, 249. 250; 11, 180. Nú *Fyriswald*, slètturnar við Fýrisá hjá gömlu Uppsölum í Svíaríki. Hèr sáði Hrolfr Kraki ur gullhorninu, og því kallast gullið Fýrisvalla sáð, 1, 50.
Fyr-Vald, 4, 65, líkliga rángt; sjá Valdi.
Færayiar, 10, 393; sjá Færeyjar.
Færeyjar, 6, 75, rángt, fyrir Eigotaland, þ. e. eyjarnar í Danmörk.
Færey, 4, 343, og
Færeyjar (Færayiar), 1, 178. 234. 247; 2, 89-92. 95-97. 105. 107-9. 112-18. 121. 123. 125-28. 168. 169. 172; 3, 24? 4, 109. 279. 284-88. 306. 310. 312. 341. 343-48; 8, 7. 9. 10. 12. 120; 9, 195. 324; 10, 317. 393; 11, 411. Nú *Færöer*, milli Hjaltlands og Íslands, í Danakonúngsríki; fyrrum láu þær undir Noreg. þessar nefnast Færeyjar: Austrey, Dimon, Sandey, Skúfey, Straumey, Suðrey, Svíney, Austreyjar og Norðreyjar. Eyjabuarnir kölluðust:
Færeyíngar, 2, 88. 89. 92. 109. 172; 4, 285. 286. 307. 312. og sá sem er úr eyjunum
Færeyskr, 4, 285; 8, 362.
Förland (Forland), 7, 12. 285. Bær í Noregi; máske við fjörð þann, er gengr jafnsíðis með Karmsundi til norðrs inní meginlandið á Rogalandi í Noregi, og nu kallast *Förrelandsfjord.*
Föskabryggja, 8, 360; sjá Fauskabryggja.

Gaðis, 11, 415. 416. Nes (rángliga nefnt ey) á Spáni, á hverju býrinn *Cadix* nú stendr.
Galicía, 11, 416, og
Galizu- (Galizsio-) land (Vestr-

Galicíaland), 7, 78; 11, 302. Landið *Galicia* á norðrhluta Spánlands; kallast líka Jakobsland.

Galvei, Galvæi (Galnei er rángskrifað fyrir Galuei), 9, 416. Landið *Galloway*, eða *Stewartry of Kirkudbright, Shire of Wigton*, og nokkr hluti af *Ayr Shire*, á Suðr-Skotlandi.

Gamlaleir, 10, 382, í Gaulardal í þrándheimi í Noregi.

Gandvík, 4, 238; 10, 202. 204; 11, 43. Hafið milli Finnmerkr og Bjarmalands, móts við Helsingjabotn að vestan; nú Hvítahafið. Við Gandvíkr þokuland 11, 43 er líkliga meint Finnmörk, sem hér brúkast fyrir Noreg, og meiníngin er þá: austan af Noregi meiga Íslendíngar vænta Haralds Gormssonar.

Garðar, 1, 258; 4, 111; 9, 436. 453. 456; 10, 24. Bær á Akranesi við Borgarfjörð sunnan á Íslandi.

Garðar (Garþar), 1, 76. 98-101. 135. 137. 139. 143. 185. 222; 2, 96. 121. 224. 289; 3, 52; 4, 215. 221; 5, 89. 107. 117. 124. 200. 215. 221; 6, 22. 132. 133. 169-73; 10, 224. 230. 232-33. 259. 275. 376. 396. 404. 427. 495, og

Garðaríki, 1, 76. 81. 96. 99. 139. 142. 145. 187. 222. 275; 2, 95. 289; 3, 36. 47. 50. 55; 4, 26. 106. 124. 198; 5, 25. 36-39. 43. 68. 88. 89. 104. 117. 121. 200. 270-79. 284-85. 297-98; 6, 11. 18. 19. 21. 23. 102. 131. 237; 10, 43. 223. 225. 227-30. 245. 260; 11, 194. 201. 210. 212. 294. 335. 354. 414; og

Garðaveldi, 10, 240. Öll þessi nöfn brúkast um land það í Austrvegi, er hérumbil samsvaraði því seinna svokallaða Stóra- og Litla-Rússlandi, og greindist í þrjá höfuðhluti, nl. Hólmgarð, Kænugarð og Palteskju; þaraðauki nefnast í Garðaríki ýms lönd og héruð, t. d. Austrríki, Suðrdalir, Surzdalir, Valgaría; sjá öll þessi nöfn á sínum stöðum í registrinu. Sá sem er úr Garðaríki kallast Gerzkr og Girzkr; sjá þessi orð.

Garðarshólmr, 1, 235; 11, 411. 412. Elzta nafn Íslands.

Garðr, 6, 148. 152. 154. 167; sjá Mikligarðr. Á þessum stöðum kallast Grikkjakonúngr: Garðskonúngr.

Garðs (Gaz), 11, 383. Býrinn *Garz* á eynni Rygen í Pommern.

Garheimar og Garheimr, 9, 469; sjá Tjelgarheimr.

Garmara, 9, 270; sjá Damiað.

Garpsdalr (Garsdalr rángt), 2, 21. Bær í Geiradal innaf Króksfirði í þorskafjarðarþíngi vestan á Íslandi.

Gascon og Gascónia, 10, 85; sjá Gaskún.

Gáseyri (Háleyri, rángt), 3, 90, og

Gásir, 2, 63; 6, 200. 360. Bær og höfn innanverðt við Toppeyri í Eyjafirði, norðan á Íslandi.

Gásir, 11, 393; sjá Grozvin.

Gaskún (Gascon, Gascónia), 10, 85. Landið *Gascogne* á Frakklandi.

Gata, 2, 90-93. 95. 107. 114. 125-27. 168; 4, 284. 307. 312. 343. 348. Bær á Austrey í Færeyjum. Bæjarmennirnir Götuskeggjar; sjá þetta nafn.

Gauðland, 10, 252; sjá Gautland.

Gaul, 1, 210. 215; 8, 89. 90. 163. Á er fellr eptir Gaulardal í þrándheimi í Noregi, og úti Orkadalsfjörð við Gauláros, 8, 37. 74; nú *Gaulosen*. Ain

kallast nú *Guulelven* og *Guledalselven*.
Gaular, 1, 237; 10, 168. Bær þessi sýnist hafa legið á Fjölum í Sogni, eða í Sunnfirði í Firðafylki í Noregi; Fjalir og Sunnfjörðr láu fyrrum saman og eru landamerki þeirra óljós, en nú nær Sunnfjörðr yfir mestan hluta Fjalafylkis, og í firðinum heitir bær *Söndre-Gulen*, og tveir firðir *Nord-* og *Mid-Gulenfjord*, svo og *Gauldal* og *Gaulelv*, hvör örnefni án efa eru dregin af stórbýlinu Gaular. Í 4, 306 talast um Gaular milli Víkrinnar og Agða í Noregi, en þetta staðarheiti er okunnugt. Annars eru líka Gaular bæði í Sogni og Norðfirði.
Gaularás, 4, 93. 115. 317; 6, 271; 8, 37. 72. 74. 76. 121. 148. 163. 173. 262; 9, 23. 341. 476; 10, 265. Háls, er gekk frá Gaulardal og gegnum Strindina í Þrándheimi í Noregi.
Gaulardalr, 1, 33. 209. 214. 218; 2, 40. 186; 3, 175; 4, 91-93. 115 317; 5, 230; 8, 37. 90. 96. 163. 164. 171. 173; 9, 27. 133. 135. 236. 257. 318. 465. 476; 10, 51. 182. 183. 265. 268. 269. 322. 330. 382. 388. 425. Dalrinn beggjavegna við ána Gaul í Þrándheimi í Noregi; nú ýmist *Guuldalen* eða *Guledalen*. Í 4, 240 nefnist Gaulardalr í Guðbrandsdölum, sem líkliga er rángt fyrir Ljór- eða Ljárdalr, og í 7, 343 Gaulardalr, sem líkliga er réttara en Gaut- eða Gaur-dalr, er nefnist 7, 215. Dalrinn með sveitum þeim er þar til heyrðu, og gengu allt austr til Jamtalands, kallast líka:
Gauldælafylki, 4, 91; 10, 183; og Innbyggjararnir:
Gauldælir, 4, 91; 8, 36. 173. 175. 394; 10, 183. 273.
Gaurdalr, 7, 215; sjá Gautdalr.
Gautakastali, 10, 153. Kastalinn yfir Danakleif í Túnsbergi.
Gautalög, 7, 53. Sama sem Gautland.
Gautar, 4, 42; sjá Gotar.
Gautar, 1, 28. 132; 4, 119. 126. 200. 201; 6, 330. 334. 335; 7, 53. 55. 56. 209. 210. 337; 9, 385. 391. 392. 401; 10, 47. 65. 196. 392; 11, 358. Innbyggjarar Gautlandanna í Svíaríki, þó optast Vestra-Gautlands. Sambr. Vestr-Gautar. Austr-Gautar nefnast ekki í Sögunum. Gauta-stýrir, 10, 47, þ. e. Birgir jarl.
Gautasker, 1, 131. Sker við Eystra-Gautland í Svíþjóð.
Gautaveldi, 3, 215. Sama sem Gautland.
Gautavík (Gota- Gotu- og Götuvík, eru rángnefni), 3, 109-11. 120. Vík við Borgarfjörð í Kiðjafellsþingi austan á Íslandi.
Gautdalr (Gaurdalr, Gaulardalr), 7, 215. 343. Sbr. Gaulardalr.
Gautelfi og Gautelfr, 3, 14; 4, 118. 201; 5, 239; 7, 52; 8, 61. Á er fellr úr vatninu Væni í Svíaríki og úti Jotlandshaf við núverandi *Götaborg*. Gautelfi var forðum landamæri Noregs, Svíaríkis og Danmerkr. Á þessi kallast optast Elfr, sjá E., og eptir því nafni kallast: Elfarbakki, Elfargrímar, Elfarqvíslar, Elfarsker, Elfarsýsla og Elfskr; sjá þessi nöfn undir E.
Gautland, 4, 42. 155; sjá Gotland.
Gautland (Gotland, Gauðland), 1, 28. 115. 131. 132. 154. 250(?); 2, 79. 80. 210. 212. 220-21. 284. 288; 3, 40. 74. 82. 243. 215; 4, 121. 124. 135-36. 140. 144. 155. 179. 185. 186. 191-93. 196. 198. 210. 306. 314. 371. 385; 5, 8. 25. 41. 223. 321. 326-29;

6, 51. 74. 89. 330. 333; 7, 26. 52. 56. 61. 62. 129. 209. 252. 254. 304. 336; 8, 61. 182. 185. 186. 272 (?); 9, 2. 4. 54. 63. 191. 209. 218. 246. 269. 328. 391. 398. 434; 10, 3. 26. 29. 31. 37-39. 71. 72. 252. 283-84. 292. 381. 413; 11, 39-40. 45. 47. 49. 354. 394; sbr. Gautalög og Gautaveldi; sama sem nú *Götaland* í Svíaríki; það aðgreinist stundum í Eystra-Gautland (*Öster-Götland*) og Vestra-Gautland (*Väster-Götland*) med innbúunum Vestr-Gautar, sjá þessi nöfn. Innbyggjararnir Gautar, sjá hér að framan, og sá sem er af Gautlandi:

Gautskr, 8, 388; 10, 40; og Gauzkr, 2, 80; 4, 18; 6, 86. 138; 7, 53. 60. 169; 8, 22. 308; 9, 99.

Gautuskeggjar, 2, 89; sjá Götuskeggjar.

Gaz, 11, 383; sjá Garðs.

Gefia, 7, 272; sjá Befja.

Geirhildarvatn, 1, 235. Stöðuvatn á Hjaltlandi.

Geirland, 1, 253. Bær fremst á Borgarfirði, sunnan á Íslandi; af Landnámu sést að bær þessi, sem nú er eyðilagðr af eldgosum, hét Geitland, og lá fyrir sunnan Hvítá á Geitlöndum, en ekki fyrir vestan ána í Hvítársíðu; svo bæði bæjarnafnið og afstaðan er hér rángfært.

Geirland og Geirlandsá, 1, 251. Bær eptir hverjum áin var nefnd, í Vestr-Skaptafellsþingi austan á Íslandi.

Geirrauðar- og Geirruðar-garðar, 3, 183. 194. 197. Land með samnefndri borg í Jötunheimum austr við Íshafið.

Geirstaðir, 4, 27. 29. 30. 121; 10, 194. 196. 209. 210. 212. 213. Stórbýli og aðsetrstaðr konúnganna á Vestfold; annaðhvert sama sem nú *Gjerrestad*, kirkjustaðr í *Nedenæs*-fógetadæmi, eða *Gjerstad*, skamt fyrir austan *Laurvigs*-fjörðinn í Víkinni í Noregi.

Geirsver, 4, 302. Norðast á Hálogalandi í Noregi; kannske sama sem nú kallast *Gaasvær*, norðarliga í *Tromsens* fógetadæmi.

Geitabrú, 8, 318; 9, 511. 512. Brú við Oslo í Víkinni í Noregi; kannske á ánni Ló.

Geitaskarð (Skarð), 2, 7. 247. Bær í Lángadal í Hunavatnsþingi norðan á Íslandi.

Geitisey, 11, 391. Nú *Gedserodde* á eynni Falstr í Danmörk; hér var konúngsbuið *Getæsbye* eða *Gjeddesbye*.

Geitisvík, 8, 396; sjá Grettisvík.

Geitkjörr (Geitskor), 10, 65. 66. Líkliga mýri á eða mótsvið núverandi *Getteröe*, skamt frá Varberg á Hallandi í Svíaríki, fyrrum í Danmörk. Sé lesið Geitskor, meinast þarvið klif á nefndum stöðum.

Geitsbekkr eða Getzbekkr, 11, 354. Líkliga *Gjedstedaae* fyrir norðan Viborg á Norðr-Jótlandi í Danmörk; kölluð eptir *Gjedstedbye*, framhjá hverjum hún rennr.

Geldíngaholt, 10, 60. Bær framantil á Lángholti í Skagafirði norðan á Íslandi.

Gelmin, 8, 164; 9, 93. Bær í Orkadal í þrándheimi í Noregi; nú *Gjölme*.

Gerði (Gerþi), 5, 44. 84. 237; 7, 231; 10, 399. Líkliga heldr bærinn *Gjerde* sunnarliga á Sunnhörðalandi, enn bærinn *Gaard* á *Talgöe* norðarliga í Stafángrsfloa á Rogalandi, í Noregi.

Gerkir, 5, 361; sjá Grikkir.
Germania, 4, 82; 10, 235; 11, 415. Gamla latínska nafnið á þýðskalandi; í 11, 415. er sagt, að Saxland og Germania séu eitt.
Gerno (Gerrun, Gerun), 10, 85. Staðr við Jórsala- þ. e. Miðjarðar-hafið; sama sem nú staðrinn *Gerona* í Cataloníu á Spáni.
Gerzkr, sjá Girzkr.
Gestbakki, 8, 427. Garðr í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Getzbekkr, 11, 354; sjá Gritsbekkr.
Gjárbakki, 2, 235. Barmrinn á Almannagjá við þingvöll í Árnessþingi sunnan á Íslandi.
Gjáfjörðr, 10, 144; sjá Góafjörðr.
Gjetúlía, 11, 415. Land í Affríku.
Gilda- (Gildis-) skáli, 8, 177. 285; 9, 22. 123. Drikkjustofa í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Gilja, 1, 255. 260. Bær í Vatzdal, í Húnavatnsþingi norðan á Íslandi.
Gilling, 2, 180. Ein af Goðeyjum í Sálpti á Hálogalandi í Noregi.
Gilsbakki, 2, 240. Bær í Hvítársíðu í þverárþingi, vestan á Íslandi.
Gimsar, 1, 169; 2, 41. 300; 3, 60. 108. 120. 122. 126. 129. 130. 134. 152. 161. 227. 228; 4, 61; 5, 304. 306; 6, 102; 7, 208. 335. 336. 395; 10, 322. 345. 354; 11, 126. Bær neðanverðt í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Gjemse*.
Gimsey, 7, 273. Klaustr á Höfundi á þelamörk í Noregi; nú *Gjemsöe*.
Girkir, 5, 361; 8, 301; sjá Grikkir.
Girzkr, 1, 101. 145. 187. 188. 191; 6, 23. 47. 187, og Gerzkr, 1, 190; 4, 124; 6, 47. Sá sem er úr Görðum eða Garðaríki.
Girzkr (Grieser), 7, 96. Sá sem er úr Grikklandi; hér um Girzka, þ. e. griska tungu.
Gislu- (Grislu-) pollar, 4, 54. þessi, ennú ókunni staðr, er líkligast að hafi legið í Bretagne á Frakklandi.
Gistr, 9, 381; sjá Gullyn.
Gjulandi eða Gyljandi, 9, 305. 506. Höfn við bæinn Oslo í Víkinni í Noregi; eptir afstöðunni að dæma, sama sem nú kallast *Pipervig* við Christianíu.
Gizki, 4, 317-19. 322; 6, 357. 358; 7, 5. 48. 51; 9, 377. 438. 458. 465. 475. 478; 10, 52. 55. 56. 58. 123. 157. 158. Ey með samnefndum 2 bæum, sunnanverðt við Raumsdalsmynni á Sunnmæri í Noregi; nú *Gisköe*. Eyjarbúarnir: Gizkamenn, 10, 157. 158.
Gjöllurás, 8, 317. 327. 400. Nú kallaðr *Gjelleraas*, norðaustr frá Oslo í Víkinni í Noregi.
Glaðaþors (Glaðaþros, Glaðaþorp), 9, 358. Bygð á Vermalandi í Svíaríki; hérumbil sama sem nú kallast *Glafwa*-sokn.
Glasisvellir, 3, 39. 40; sjá Glæsisvellir.
Glaumsteinn og Gleymsteinn, 10, 65; sjá Glymsteinn.
Gljúfra- (Gljúfr-) fjörðr, 7, 215. Fjörðr suðaustan á eynni Hinn í Sálpti á Hálogalandi í Noregi.
Glymsteinn (Glaum- og Gleymsteinn), 10, 65. 66. 67. 68. Sama sem nú kallast *Glumsteen* og *Glumsteensvig* fyrir norðan ána Eiðri, í Farðhusshéraði á Hallandi í Svíaríki, fyrrum í Danmörk.
Glæsisvellir (Glasisvellir), 3, 136. 138. 139. 140. 183. 194. 196. Land í Jötunheimum austr við Íshafið. Sá eiginligi Glæsisvöllr sýnist hafa verið í Jamtalandi í Svíaríki.
Gnípalundr, 3, 184. 197. Bær í

Grundalérabi í Jötunheimum; þær sönnu Grundir liggja í Ångermanualandi í Svíaríki.

Góafjörðr (Gjäfjörðr), 10, 144. 145. Fjörðr fyrir austan Dyrnes norðan á Skotlandi.

Goðdalir, 1, 271; sjá Guðdalir.

Goðey, 2, 175. 176. 178; 10, 290. Goðeyjar, 2, 178. 180; og Goðeyjastraumr, 2, 180. Eyjan eða eyjarnar sýnast hafa legið fyrir Sälptafjarðarmynni á Hálogalandi í Noregi, hvar ennú heitir *Gudöe*.

Goðjóð (annars Goðþjóð), 11, 413. Folkið sem bygði þau svoköllnðu Goðlönd, sjá næsta nafn.

Goðlönd, 11, 413. Lönd þau, sem Goðjóðin bygðu; heraf nöfnin Gotland, Eigotaland og Reiðgotaland.

Goðmar, 8, 325. Fjörðr á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Gulmaren* í Bahúsleni í Svíaríki.

Goðnarfjörðr, 6, 251. 252. Sama sem nú kallast *Randersfjord* og inn af firði þessum Gudenaae á Norðr-Jótlandi í Danmörk.

Goðrannr, 8, 273. 274. Bær í Noregi.

Goðrekstaðir, 8, 323; sjá Guðrekstaðir.

Golaþingslaug, 10, 411; sjá Gulaþingslög.

Golönd, 9, 301; sjá Jolund.

Gorgasjám, 11, 392. Líkliga hérað við hið stóra Friska- eða Stettinar-haf, fyrir innan *Plazmynni* (nú *Swinemünde*) í Pommern.

Gotar (Gautar), 1, 125. 250; 4, 42; 10, 375. Innbúar eyarinnar Gotlands í Svíaríki.

Gotavík, 3, 110; sjá Gautavík.

Gotland (Gautland), 1, 125. 250? 2, 288; 4, 42. 155; 8, 272; 10, 29. Eylandið *Gotland* í Svíaríki.

Gotland, 9, 4; sjá Gautland.

Gotneskr, 4, 42. Sá sem er af Gotlandi í Svíaríki.

Gotuvík, 3, 109; sjá Gautavík.

Grá, 7, 222; sjá Hólminn grá.

Graðarheiðr (Grandar- Grundarheiðr), 11, 371. 373. Seinna kallaðist heiðin *Grathemose*, skamt fyrir sunnan Vebjörg á Norðr-Jótlandi í Danmörk.

Grafdalr, 7, 301; 8, 142. 208. 287. 417; 9, 19. Nú *Gravdal* innanverðt við Hvarfsnes fyrir norðan Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Grandarheiðr, 11, 371; sjá Graðarheiðr.

Grandi, 8, 208. Bær í Noregi; kannske nálægt Grafdal, þar þessum bænum er slengt saman.

Granmar, 9, 166; sjá Grenmar.

Grattagref (Grattaberg, Brattagröf), 9, 364. Bær á Haðalandi á Upplöndum í Noregi; nú *Greftegref* (2 bæir).

Gregoriuskirkja í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi, 6, 267; 9, 25. 129.

Grenjar, 4, 95; 5, 168; rángt fyrir Grenmar; nl. „ni" gjört til „ni" og svá til „nj".

Greningar, 5, 22; sjá Grenningar.

Grenmar (Grenjar, Granmar), 4, 95; 5, 168; 9, 45. 166. 167. 310. 503; 10, 396. Sjóarsíðan á Grænlandi eða Grennmörk á Vestfold í Víkinni í Noregi; seinna kallaðist sjóarsíðan milli Vestfaldar að austan og Limgarðssíðu að vestan, Grenmar, þó einkum milli Lángasunds og Skens- eðr Skíðu-fjarðar.

Grennmörk, 4, 20. Sama sem Grænland í Víkinni í Noregi.

Grenningar (Greningar, Gresüngar), 5, 22. Sel í Valdali á Sunnmæri í Noregi; nú bærinn *Grönningen*, og sýnist þá rétta nafnið vera Græningar, eins og stendr í Heimskrínglu.

Grettis- eða Geitis-vík, 8, 396. Bær í Noregi, á Upplöndum?

Grieser, 7, 96; sjá Girzkr.
Grikkjar, 11, 315; sjá Grikkir.
Grikkjaríki, 1, 275; 6, 147. Sama sem Grikkland.
Grikkir og Grikkjar (Girkir, Gerkir), 5, 137. 138. 361. 364; 6, 136-39. 145. 147. 157. 160. 161. 163. 168; 7, 96. 329; 8, 148. 301; 11, 315. 316. Innbúar Grikklands, þ. e. þess griska keisaradæmis.
Grikkland (Grieland), 1, 137. 141. 275; 3, 58. 62; 5, 5. 136. 363; 6, 167; 7, 93. 194. 329; 10, 241. 242. 371; 11,415. Sbr. Tracia og Grikkjaríki. Svo kölluðu Norðmenn það griska keisaradæmi; sbr. Mikligarðr. Innbyggjararnir kölluðust Grikkir og Gerkir; keisarinn (sem Norðmenn kölluðu konúng), Grikkjakonúngr, og hjá skáldunum Grikklands jöfur og stolþengill, 6, 167; og í Fm. S. 5, 5. þýðir Grikklands gjætir: guð. Sá sem er úr Grikklandi kallast ýmist: Girzkr eða Grieskr.
Grikklandseyjar, 6, 135. Eyjarnar í Ægeiska hafinu, fyrir austan Grikkland.
Grikklandshaf, 6, 134. 139. 161; 7, 85. 86. og
Grikksalt, 7, 86. Hafið við Grikkland, einkum það Ægeiska.
Grimaskarð, 3,139. Kleif yfir fjöllin milli Björgynjar og Alreksstaða á Norðhörðalandi í Noregi.
Grímsbær (Grímssker), 1,23. Sama sem nú kallast *Great-Grimsby*, í *Lincolnshire* á Englandi.
Grímsey, 4, 281-83; 9, 317; 10, 59. Ey fyrir þíngeyjarþíngi norðan á Íslandi; heyrir undir Vaðlaþíng.
Grímsnes, 2, 203. Sveit í Árnesþíngi, sunnan á Íslandi.
Grímssker, 1, 23; sjá Grímsbær.
Grímstunga, 2, 6. 7. 11-14. Bær í Vatnsdal, í Húnavatnsþíngi norðan á Íslandi.
Grindhólmasund (Grundhólmasund), 8, 424; 9, 17. 119. 299. 374. 443. 504. Sundið *Vrængen* milli Nottreyjar að austan og Tjómeyjar að vestan eða norðvestan, skamt fyrir utan Túnsberg á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Grindr, 1, 255. Örnefni í Kalmanstúngulandi í Borgarfirði, sunnan á Íslandi.
Grjót, 8, 170. Bær í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Grjótar, 8, 172. 174. Bær í Orkadal í þrándheimi í Noregi, nú *Grötte;* sbr. Grýtíngr.
Grislupollar, 4, 54; sjá Gislupollar.
Grófa, 9, 441. Bær í Noregi, á Upplöndum?
Gróstaðir, 2, 252; sjá Ofrustaðir.
Grozvin og Grozum, sem er rángfært fyrir Grozuin, (Gásir, ráugt), 11, 381. 393. Likliga gamli staðrinn *Grozwin* í samnefndu landsplátsi, við Oderfljótsmynnið í Pommern.
Grund, 9, 435. Bær í Eyjafirði norðan á Íslandi.
Grundarheiðr, 11, 371; sjá Graðarheiðr.
Grundhólmasund, 8, 424; sjá Grindhólmasund.
Grundir, 3, 184. 197. Hérað eða bygð milli Jötunheima og Risalands; sjá þessi nöfn, svo og Glæsisvellir og Gnipalundr.
Grýtíngr, 1, 35. 36; 2, 41. Bær í Gaular- eða þó heldr Orkadal í þrándheimi í Noregi; kannske sami og Grjótar.
Grænaland, 6, 298: sjá Grænland, í Ameriku.
Grænasund eða Græningjasund, 10, 22; 11, 379. 391. 394-95. Sundið milli eyanna Manar og Falstrs í Danmörk; nu *Grönsund.*
Grænateigr, 6, 103. Engi í Melalandi í Hrútafirði, vestan á Íslandi.

Græningjasund, 7, 249; 8, 311; 9, 500. 501. Sundið við eyna Græning, nú *Grönningen*, norðanverðt við Mostr á Sunnhörðalandi í Noregi.

Græningjasund, 10, 22; sjá Grænasund.

Grænland (Grænaland), 1, 234; 2, 215. 245-46; 4, 176. 279; 5, 269; 6, 190. 191. 298. 300; 10, 24. 111. 317; 11, 411. 412. Grænland í Ameriku, þ. e. Vestrhalfunni. Landsfólkið kallast: Grænlendingar, og sá sem er af landinu: Grænlenzkr.

Grænland eða Grænlandsfylki (Grenmörk), 1, 279; 4, 20. 30; 10, 196. 209. 214. Það er víst að á öllum þessum stöðum meinast Grænland í Víkinni í Noregi. Fylki þetta lá umhverfis Norðsjó, vatn sunnan á þelamörk, milli Agða að vestan og Vestfoldar að austan og að sunnan, þegar Agðir og Vestfold naðu saman. Grænland, sem nefnist 7, 42. 43; 9, 307. 325. getr einsvel skilizt um Grænland í Víkinni, einsog um Grænland á Upplöndum, sem einúngis nefnist í Fm. S. 1, 60, hvar lestrarmátinn þó er óviss. Grænland á Upplöndum er álitið hafa verið nokkr hluti þotns og Haðalands; sjá H. og þ.

Grænlandsdrottinn, 7, 41. Sama sem Noregs konúngr.

Grænlandshaf, 4, 177. Hafið milli Íslands og Grænlands í Ameriku.

Grænlendingar, 10, 111; og Grænlenzkir menn, 10, 112. Innbuar Grænlands í Ameriku.

Grænzkr, sá sem er af Grænlandi í Víkinni í Noregi, kenníngarnafn Haraldar Guðrauðarsonar, sjá mannanafna-registrið.

Grön, 9, 383. Bær á Haðalandi á Upplöndum í Noregi; nú *Gran.*

Guðaey, 10, 127; sjá Guðey.

Guðakrsá (Gundakrsá), 11, 375. Fljót á Vindlandi, líkliga sama sem nú kallast *Warnow* í Meklenborg á þýðskalandi; við þetta fljót stendr staðrinn *Rostock*. Árinnar vindverska nafn var *Goderakaa.*

Guðbrandsdalir (Dalir), 1, 6; 3, 71. 73; 4, 8. 83. 88. 94. 286; 5, 23; 8, 42. 57; 9, 33. 143. 226. 236. 372. 373. 377. 396. 484; 10, 181 201. þannin kallaðist sá hluti Upplanda, er lá millum Dofrafjalla að norðvestan og norðan, Eystridala að austan, Heiðmarkar, þotns, Haðalands og Valdress að sunnan, en að vestan aðgreindi Lángafjall Dalina frá Fjarðafylki, Sunnmæri og Raumdælafylki. Guðbrandsdalir samsvara þá herumbil því héraði, er nú kallast *Guldbrandsdalen* í Noregi.

Guðdalir (Gnðdalir), 1, 270. 271; 2, 207. Dalir, með samnefndum bæ, í Skagafjarðardölum, norðan á Íslandi.

Guðdælir, 2, 63. þeir sem byggðu nýnefnda dali.

Guðey eða Guðeyjar (Guðaey), 10, 126. 128. 129. 143. Ey við Satírismúla vestan á Skotlandi; nu *Gigha.*

Guðreksstaðir (Goðreksstaðir), 8, 323; 9, 489. 525. Bær í þrándheimi í Noregi.

Gufárós, 1, 285. 286; 2, 24. Mynnið á Gufá á Mýrum, í þverárþíngi vestan á Íslandi.

Gul, 10, 153. Ey á landamæri Norðhörðalands og Sogns í Noregi, nú *Gulöe* í Sogni. Á þessari ey var Gulaþíng haldið. 1, 31. 288. 297; 4, 18; 7, 136. 139.

Gulaþíngslög, 7, 3; 9, 252. 254. 255. 259. 263. 293. 317. 325. 332. 372. 387. 429. 438. 499. 500; 10, 153. þannig kallast fylki þau er áttu lögþíngissokn til

eyjarinnar Gul; en það voru Fjarða- Fjala- og Sygna-fylki, Sunn- og Norðhörðaland.
Gulaþíngsmenn, 9, 256. 263. 264. 499. þeir sem bjuggu í Gulaþíngslögum í Noregi.
Gullbergseið, 10, 55. 56. 58. Eiði við Gautelfi skamt fyrir austan lindishólmana, nú *Guldberg*, á Vestra-Gautlandi í Svíaríki.
Gulley, 10, 72. 154. Ey vestanverðt við eyna Orðost á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú í Bahúsléni í Svíaríki.
Gullhamar, 8, 72. Hamar niðr við fjörðinn við Gullásinn nálægt Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Gullvarta, 7, 94. Borgarhlið í Miklagarði.
Gullyn (Gyllin, Gistr), 9, 381. Bær á Haðalandi á Upplöndum í Noregi.
Gumanes, 9, 7. 11. 17. 28. 31. 89. 105. 137. 141. 222. 225. Bær á Valdresi á Upplöndum í Noregi.
Gundakrsá, 11, 375; sjá Guðakrsá.
Gunnarsbær, 9, 268. 272. 276. Bær nálægt Sæheimi á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Gundersby*.
Gunnbjarnarsker, 2, 214. Sker eðr eyar í Grænlandshafi, líkliga þær sömu sem nú kallast *Danells*-eyjar.
Gunnhildarmýri, 11, 26. Mýri, líkliga við Haraldskjer, nálægt *Jellinge* (Jálangri) og *Veile* (Vöðlum) á Jótlandi í Danmörk.
Gunnvaldsborg, 4, 55. Borg nálægt Seljupollum á Frakklandi.
Gunnvorp, 4, 241; sjá Húnþorp.
Gýgisvík (Gýgvík), 8, 417. Vík suðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Kykelvig*?
Gyljandi, 9, 305. 506; sjá Gjulandi.
Gyllin, 9, 381; sjá Gullyn.
Gyrvi, 9, 496. Bær í Noregi, í þrándheimi?
Götuskeggjar (Gautuskeggjar), 1, 247; 2, 89. þeir sem bjuggu í Götu á Austrey í Færeyjum.
Götuvík, 3, 120; sjá Gautavík.

Há (Hæ), 8, 385. Bær eða ey í Noregi.
Haðaland (Haþalland), 1, 6. 10; 4, 7. 9. 10. 83. 88. 145. 146. 152. 249. 287; 6, 340; 7, 214. 324. 342; 8, 43. 44. 168; 9, 290. 312. 313. 320. 347. 351. 363. 364. 365. 381. 383. 395. 396; 10, 167. 169. 175. 181. 210. 377. 378. þannin kallast sá hluti Upplandanna í Noregi, er lá milli Raumaríkis og Hríngaríkis að sunnan, þotns að austan, Valdress að vestan, og Guðbrandsdala að norðan; og samsvarar hérumbil því núverandi *Hadeland* eða *Land*. Nokkr hluti Haðalands meina sumir að fyrrum hafa heyrt til Grænlands; sjá G.
Haðar (Hauðar), 7, 9; 9, 312-13; 10, 424. Innbúar Haðalands í Noregi; við þá er Noregskonúngr kendr í 7, 9, og kallaðr Haðadrottinn.
Haddingjadalr, 8, 432; 9, 367. Fylki á Upplöndum í Noregi, milli þelamerkr og Hríngaríkis að sunnan og austan, Valdress að norðan, og Hörðalands að vestan; nú *Hallingdal*.
Hádyri eða Háeyri, 9, 37. 151. Eyrin vestan við, eða mynnið á Háelfi í Sóknadali, skamt fyrir norðan Agðir, á Rogalandi í Noregi.
Háey eða Háeyjar, 8, 187-88; 9, 29. Ey á Fjölum í Noregi; nú *Haaöe* í Sunnfirði.
Háeyri, 9, 37; sjá Hádyri.
Hafnarmynni, 8, 367; sjá Hefnarmynni.

Háfr, 2, 234. Bær í Holtum í Rángárþíngi suunan á Íslandi.
Hafranes, 3, 107. Bær í Reiðarfirði í Kiðjafellsþíngi, austan á Íslandi.
Hafrsfjörðr, 1, 239; 10, 190-93, og Hafrsvágr, 10, 378. Líkliga heldr *Hafsfjord* eða *Hafsvaag*, norðvestan á Jaðri á Rogalandi, enn Boknarfjörðr (*Bokkenfjord*), sem er norðar á Rogalandi í enum stóra Stafángrsflóa.
Hafrsfjörðr, 2, 214. Fjörðr á Grænlandi í Ameríku.
Hafrsgil, 2, 256. Gilið við Hafratinda í Svínadal í Dölum vestan á Íslandi.
Hafrsvágr, 10, 378; sjá Hafrsfjörðr.
Hafsteinssund (Hallarheimssund), 8, 424; 9, 13. 111. 224. Af öllum þessum stöðum er auðséð að sund þessi hafa legið fyrir austan Tunsberg við Vestfold, en ekki við eyna Trums á Limgarðssíðu í Víkinni í Noregi.
Hakadalr (Hattardalr), 9, 363. 364. 381; 10, 180. Bær á Raumaríki í Noregi; nú *Hakedal.*
Hákallaströnd, 9, 430. Strönd við Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Hakarskot, 9. 420; sjá Hattarskot.
Hákonargarðr, 9, 398. Garðr í Oslo í Víkinni í Noregi.
Hákonarhella, 1, 46; 4, 18; 10, 384. Örnefni í landi þæjarins *Helleren* skamt fyrir sunnan Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Hálaeyri, 8, 304; sjá Háleyri.
Haldi, 8, 310; sjá Aldi.
Háleyri, 3, 90; rángt fyrir Gáseyri.
Haleyri (Hálaeyri, Hálæy), 2, 79 90; 8, 304; sbr. 1, 27 og 12, 26. Helsíngjaeyri, nú *Helsingör* á Sjálandi í Danmörk.
Haleygr, 4, 256; og
Háleyir eða Háleyjir (Hanlauyir, Haulgar og Hölgar), 1, 7. 306; 2, 166. 252; 4, 232. 234. 257. 259. 325. 326; 5, 73; 7, 132. 134. 344; 9, 319; 10, 184. 195. 292. 308. 386. 390; 11, 42. Innbyggjarar Hálogalands í Noregi.
Háleyskr (Háleyscr, Hályyscr), 1, 253; 2, 143; 4, 296; 7, 216. 344. Sá sem er af Hálogalandi í Noregi.
Halland, 4, 9; rángt fyrir Hálogaland.
Halland (Hjaltland og Hjatland, 11, 59, eru rángnefni), 1, 26. 30. 115; 6, 74. 295. 311. 315. 318. 324. 326. 331. 436; 7, 4. 180. 315; 9, 13. 14. 15. 109. 111. 113. 224. 275. 293. 415. 417; 10, 50. 54. 56. 59. 65. 66. 68. 70. 362. 407; 11, 59. 211. 223. 224. 230. 337. 343. 358. 363. Sama sem nú kallast *Halland*, í Svíaríki. Fyrrum lá land þetta undir Danmörk, hvörsvegna það líka kallast Danabygðir, 10, 65. 68; og af því það lá með Jótlandshafi frá Gautelfi og suðr til Skáneyjar, kallast það eptir afstöðu sinni Hallandssíða, 10, 68. Folkið, sjá 3 næstu nöfn.
Hallandsfarar, 6, 74; 11, 224; og
Hallandsmenn, 6, 324; og
Hallendíngar, 11, 224. 225. 338. 351. Innbúar Hallands.
Hallanes, 6, 406; sjá Hællornes.
Hallarheimssund, 8, 424; sjá Hafsteinssund.
Hallkelsvík, 1, 169. Vík við samnefndan bæ fyrir sunnan eyna Höð á Sunnmæri í Noregi. Bærinn heitir nú *Haldkjeldsvig*, og liggr að austanverðu við *Voldensfjord.*
Hallvarðskirkja, 7, 174. 212. 228. 278. 338. 354; 8, 231. 396. 407. 409; 9, 143. 227. 276.

285. 414. 510. 511. 525; 10, 73. 419. 429; 11, 345. Ein af kirkjunum í Oslo í Víkinni í Noregi.

Hálogaland, 1, 26, rángt fyrir Halland, og 4, 306, rángt fyrir Hörðaland. Á baðum þessum stöðum finnast þau réttu nöfn í textanum.

Hálogaland (Holaygialand, Hölogialand), 1, 7. 8. 10. 165. 169. 296. 302. 306; 2, 1. 17. 144. 174-76. 206. 215. 217. 219; 3, 14 73. 82; 4, 9. 231-33. 275. 296. 325-26. 320. 373; 5, 2. 3. 125; 6, 30; 7, 10. 100. 111. 215. 322. 343; 8, 183. 185-86. 311-12. 370. 373. 390; 9, 251. 308. 320. 341. 438. 454. 466. 469; 10, 1. 74. 201. 272. 292. 301. 305. 307. 308. 412; 11, 126. Þannin kallaðist enn nyrðsti hluti sjálfs Noregs; að norðan lá Finnmörk, að sunnan Naumdælafylki. Hálogaland kallast nú *Helgeland*, og samsvarar *Nordlandenes* amti. Innbyggjararnir kallast Háleygir og Hölgar, og sá sem er af Hálogalandi Háleyskr.

Háls, 1, 87. 88. 89. 130. 131; 4, 22; 10, 257. 386. 387. 424; 11, 22. 179. 181. Nuverandi *Hals* við Limafjarðarmynni í Danmörk.

Hálseyjarvík eða Ásleifarvík, 10, 125. Fjörðr vestan á Norðr-Skotlandi; kannske fjörðrinn *Assynt* við samnefndan höfða og í samnefndri sveit í *Sutherland*.

Hálsnæs og Hallsnes, 9, 15. Séu þessi nöfn ekki raung fyrir Halland, sem stendr í textanum, er líkliga meint nesið við ána Nizi á Hallandi.

Hálsholmar, 4, 372; sjá Hólar.

Haltar, 8, 379; sjá Holtar.

Hályyscr, 7, 344; sjá Háleyskr.

Halæy, 8, 304; sjá Háleyri.

Hamar, 8, 27. Bær á Hamarey í vatninu Væni á Vermalandi í Svíariki.

Hamar litli (Hamendr), 9, 14. 113. 233. 377. 394. Sbr. Litlakaupángr. Bær sem nú kallast *Lille Hammer*, norðar enn Hamar mikli, á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi.

Hamar mikli, 7, 346; 8, 46. 296; 9, 65. 232. 279. 298. 406. 433. 441. 442. 448. 487. 488; 10, 14. 49. 50. 75. 93. 96. 98. 99. 118. 132. 148. Sbr. Hamarkaupángr. Kaupstaðr og biskupsstóll norðaustan við vatnið Mjörs á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; nú bærinn *Store Hammer*.

Hamarey, 9, 470. Eyjan *Hammeröe* í Sálpti á Hálogalandi í Noregi.

Hamarkaupángr, 8, 46. 57. 58. 296. 310. 437; 9, 232. 233. Sama sem Hamar mikli á undan.

Hamarmynni, 8, 367; sjá Hefnarmynni.

Hamarsfjörðr, 7, 217. 346. Líkliga fjörðrinn sem gengr inn til Hamars, nú *Hammer*, á Norðhörðalandi í Noregi, og nú kallast *Söndre Österfjord*.

Hamrasund, 9, 28; 11, 121. Höfn við *Tusteröen* á Norðmæri í Noregi; nú *Hammersund*.

Haraldseið, 11, 230, sbr. 6, 297. Rifið milli Vestrhafsins og Limafjarðar á Norðr-Jotlandi í Danmörk, sbr. Lusbreið.

Harðángr, 1, 64. 86; 7, 246; 8, 127. 193; 9, 14. 111; sbr. 1, 48 og 12, 30. Fjörðr með samnefndri bygð vestan undir Huklafjalli milli Sunnhörðalands og Vors; nú *Hardanger*.

Harðengir, (Harðengrir og Harðengr), 8, 51. 353; 10, 78. Innbyggjarar Harðángrs í Noregi.

Harðfjörðr, 10, 66; sjá Barðfjörðr.

Harðkinn (Hjarðkinn, Hjarkinn), 8, 171. Bær á Dofrafjalli í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Hjerkinn* eða *Jerkinn*.
Harðsær eða Harðsjór, 8, 133; 9, 43. 163. 503. Fjörðr eða firðir á landamæri Sunn- og Norðhörðalands í Noregi, og þá líkliga annaðhvert nuverandi *Korsfjord* eða *Hörgsfjord*, eða báðir þessir firðir.
Hárekscy, 5, 124; rángt fyrir Bjarkey, sem stendr í textanum.
Harmr (Harme, Heymr), 7, 10. 14; 10, 412. Fjörðr á Hálogalandi í Noregi, í Sálpti?
Harund (Haurund), 11, 125. Ey sem nú heitir *Hareid*, inn af Breiðasundum á Sunnmæri í Noregi.
Harundarfjörðr, 11, 125. Kallast nú *Sulefjord*, og er enn innsti hluti Stórfjarðar á Sunnmæri í Noregi; sbr. Hörundarfjörðr.
Haslæyiarsund, 10, 380. Eptir samanhenginu sýnist sund þetta vera sama sem annars kallast Karmsund; sjá K.
Hásteinn, 8, 305. Án efa örnefni við Steinssund, er liggr fyrir sunnan Svínasund á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú í Bahússléni í Svíaríki.
Hattardalr, 9, 363. 364; sjá Hakadalr.
Hattarhamar, 8, 74. 133. 148. 278; 9, 257. Höfði við Digrmula niðr við þrándheimsfjörð skamt frá Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Hattarskot (Hatarskot, Hakarskot), 9, 420. Höfði vestan á Skotlandi, móts við eyna Skíði í Suðreyjum.
Haoebær, 10, 410. Konúngsbú á Ránríki í Víkinni í Noregi; kallast annars Haukstaðir.
Haueloe, 10, 386. Sýnist vera sama sem annars kallast Ugla: sjá U.
Hauð, 1, 168. 169; sjá Höð.
Hauðar, 10, 424; sjá Haðar.
Haugaeyri, 2, 233; sjá Hörgaeyri.
Haugar við Karmsund, 1, 18; 10, 207; og
Haugar við Haslæyiarsund, 10, 380. Bærinn Haugar, nú *Houge*, á eynni Körmt, nú *Karmen*, á Rogalandi í Noregi.
Haugar, 7, 312; 9, 39. 273. þingstaðr við Túnsberg á Vestfold í Víkinni í Noregi. Hér var Haugaþíng haldið, sem nefnist 7, 176. 312; 8, 245; 9, 7. 89. 153. 187. 224. 269.
Haugaströnd (Hugaströnd), 8, 138. 203. 212. Ströndin sunnanfram við Söknadalsfjörð skamt fyrir utan bæinn Norðnes, í Sogni í Noregi.
Haugasund (Hogasund), 4, 14; 9, 51. 175; 10, 206. Sundið milli meginlands og norðaustrhluta eyarinnar Körmt á Rogalandi í Noregi.
Haugasund (Agða- Auga- og Augusund), 4, 124; 9, 14. 113. Sundið milli þórseyjar (*Thjorröe*), skamt fyrir sunnan eyna Orðost og meginlandsins, á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú í Bahússléni í Svíaríki.
Haugr, 4, 236; 5, 126. 127; 6, 36. 37. 129. 442. Konúngsbú í Veradal í þrándheimi í Noregi, nú *Houg*; líkliga sami bær og Ölvishaugr.
Haugr, 9, 325. 334. Bær á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; líkliga sami, sem nú kallast *Vestre-* eða *Nordre-Houg* og er þíngstaðr.
Haugr, 10, 198, í Svíþjóð.
Haugsvík (Hauksvík), 9, 271. 303. 306. 348. 349. Vík við Oslóarfjörð í Víkinni í Noregi.
Haukadalr, 1, 249; 2, 213. Dalr og bygðarlag í Dölum vestan á Íslandi. Sambr. Haukdælskr.
Haukadalr, 4, 2. Dalr með samnefndum bæ í Biskupstúng-

um í Árnessþingi, sunnan á Íslandi.
Haukagil, 1, 265. 266; 2, 6. 7. 10-12; 3, 20. Bær í Vatnsdal í Húnavatnsþingi, norðan á Íslandi.
Haukdælskr, 2, 213. Sá sem er úr Haukadal, vestan á Íslandi.
Haukey, 10, 341, er í 12, 227. skilið um Noreg.
Haukssljót (Fljót), 1, 23; 11, 187. Fljótið *Humber* norðanverðt við Lindisey (*Lincoln-Shire*) á Englandi; annars kallað Humra.
Haukstaðir, 6, 448; sbr. Haucbær. Konúngsbú á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Hauksvík, 9, 306. 348; sjá Haugsvík.
Haulayír, 10, 390; sjá Háleygir.
Haulgar, 1, 7, sjá Hölgar.
Haulmgarþr, 10, 391; sjá Hólmgarðr.
Haurgsland, 2, 192; sjá Hörgsland.
Haurþuland, 10, 393; sjá Hörðaland.
Hanskuldstaðir, 1, 249. Bær í Laxárdal í Dölum vestan á Íslandi.
Haþalland, 10, 377. 378; sjá Haðaland.
Heðinsey (Heiðinsey), 11, 374. 378. 382. 383. Ey fyrir vestan Rýgen, fyrrum á Vindlandi, nú í Pommern.
Hefnar-(Hafnar-Hamar-Hernar-) mynni, 8, 368. Mynnið á firðinum Hefni (Hefni er rángt), 8, 164. 367, á Norðmæri í Noregi.
Hefringr og Hefríng, 7, 3; 8, 72; 10, 411. 412. Höfði við þrándheimsfjörð í Noregi nálægt Niðarósi.
Hefni, 8, 164; sjá Hefnarmynni, og þarundir Hefni.
Heggin, Hegin, Heggna og Hegni, 9, 36. 232. 396. 401. Bygð í Borgarsýslu á Víngulmörk í Noregi; nú *Hæggen.*
Heggnir og Heggrinir, 8, 399. þeir sem bjuggu í Hegginí á Víngulmörk í Noregi.
Hegranes, 1, 273; 10, 113. Sveit fyrir Skagafjarðarbotni, norðan á Íslandi. Hér var Hegranessþing haldið, sem nefnist 10, 113, og var héraðs þing Skagfirðinga.
Hegranes, 8, 416; 9, 258. 497. Nesið norðaustan við Björgynjarvág á Norðhörðalandi í Noregi.
Hegravík (Vík), 7, 184; 9, 29. Vík, er skerst úr Björgynjarvági inni nýnefnt nes. Eptir þessari vík er sjórinn í vágínum kallaðr Víkmarr, 7, 357.
Heiðabær og Heiðabýr, 1, 107. 109. 131; 5, 133; 6, 61. 64. 258. 259; 7, 99; 10, 375; 11, 207. 208. 229. 231. 312. 319. 322. 323. 330. 353. 355. 359. 383. 392. 406. 408. Stórbýli og biskupsstóll skamt frá nuverandi bý Slesvík á Suðr-Jótlandi í Danmörk.
Heiðarskógr og Heiðaskógr, 3, 122. 123. 126. 130. 133. Skógr nálægt Dofrafjalli á veginum milli þrándheims og Guðbrandsdala í Noregi.
Heiðbjörg, 9, 444; sjá Eiðsberg.
Heiðinsey, 11, 374; sjá Heðinsey.
Heiðmörk (Heinmörk), 1, 5. 6. 58; 2, 97. 102. 103; 3, 15. 74; 4, 7. 8. 83. 94. 145. 148. 152. 249. 286. 379. 382. 384; 5, 23; 6, 340; 8, 45. 57. 310; 9, 14. 16. 113. 115. 232. 235. 290. 298. 313. 334. 344. 351. 363-64. 367. 369. 370. 380. 396. 406. 441-42. 451-52. 481. 484. 488. 501; 10, 151. 167. 169-81. 193. 210. 354. Hérað á Upplöndum í Noregi, milli Eystridala að austan, vatnsins Mjörs að vestan,

Raumaríkis og Audals að sunnan, og Guðbrandsdala að norðan. Nú *Hedemarken*. Innbyggjararnir Heinir og Heimir, og sá sem er af Heiðmörk: Heiðskr, Heinverskr og Heimverskr.
Heiðskr, 4, 151, sbr. 12, 82. Sá sem er af Heiðmörk í Noregi.
Heiðsævi, 1, 31; 4, 18. Sama sem seinna kallaðist Eiðsvöllr; sjá E. Hér var Heiðsævis- eða Heiðsefis-þing haldið, 5, 250; 7, 136. 139.
Heimir, 9, 312. 313. Sama sem Heinir; hefir þá Heiðmörk, eptir fljótum framburði, verið stafsett: Heimmörk, og þaraf myndað: Heimir; og „heimverskr", 1, 7, sbr. 10, 195, er þá sama sem „heinverskr".
Heimnes (les: þorsteinn Heimnes í mannanafna-registrunum). Bær á Raumaríki í Noregi.
Heimr, 4, 9; sjá þrándheimr.
Heimverskr, 1, 7; sjá Heimir.
Heinir (Heimir), 4, 104; sbr. 12, 81; 6, 340, sbr. 12, 159; 9, 312. 313. 344. 367. Innbúar Heiðmerkr í Noregi; sambr. Heinmörk.
Heinmörk, 10, 354. Sama sem Heiðmörk. Eptir þessu landsins eldra heiti eru nöfnin „Heinir" og „Heinverskr" mynduð.
Heinverskr, 1, 7; 10, 195. Sá sem er af Hein- eða Heiðmörk í Noregi.
Heitnaðrsbrú, 10, 47; sjá Hervaðsbrú.
Helgafell, 2, 22. Bær í Helgafellssveit í þórsnessþingi vestan á Íslandi.
Helganes, 6, 83-85. 176; 10, 403; 11, 209. 210. Bær(?) á Norðr-Jotlandi í Danmörk.
Helgasetr, 8, 197. 376; sjá Helgisetr.
Helgasund, 8, 328. 331; 9, 38. 153. Nú *Ny Hellesund*, skamt fyrir sunnan Líðandisnes á Veströgðum í Noregi.
Helgisetr (Helga- Elgi-setr og Elgiosætr), 8, 197. 376; 9, 325. 486. 493. 495. 530-32; 10, 1. 408. Munklífi nálægt Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Helkunduheiði, 10, 114. Heiði uppaf Langanesi milli Norðlendinga- og Austfirðinga-fjórðunga á Íslandi.
Hellir, 9, 473; 10, 69. Líkliga bærinn Hellir í Stórdælafylki í þrándheimi í Noregi.
Hellisfirðingar, 3, 120. Innbúar Hellisfjarðar á Íslandi.
Hellisfjörðr, 3, 120. Fjörðr hjá Norðfirði í Austfjörðum á Íslandi.
Hellisfjörðr, 9, 401. Líkliga armr á Le-sjónum á landamæri Vermalands í Svíaríki og Vingulmarkar í Noregi.
Hellisvík (Heslivíkr), 8, 425. Víkurnar inn frá Hellisey við Sandfjörð á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Hellornes (Hallanes), 6, 406. Nesið austanfram við Humrumynni á Englandi.
Helmingaborg, 11, 188. 189; sjá Hemingaborg.
Helsingjaland, 1, 62; 3, 75. 78. 82; 4, 106. 107. 314. 315; 5, 67. 117; 6, 21; 8, 64; 9, 487; 10, 2. Hérumbil sama sem nú *Helsingeland* í Svíaríki. Landsbúarnir: Helsingjar.
Helsingjaport, 6, 425. Nú *Hastings* í *Sussex* á Englandi. Líkliga væri réttara að lesa: „Hastingjaport".
Helsingjar, 4, 315; 8, 65. 66. Innbúar Helsingjalands í Svíaríki.
Heminga- (Helminga-) borg, 11, 188. 189. á Englandi.
Hemra, 3, 183. 197. Á milli Risalands og Jötunheima.
Herdalir, 4, 44. Dalir á Finnlandi.
Herdalir (Herdalr, Dalr), 8, 31. 32; sbr. Herlönd. Herja- eða

Herjólfsdalrinn í Svíariki; nú *Herjedalen.*
Herðla (Herðsla), 7, 217. 230. 346. Ey norðvestr af Fenhring á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Herlö.*
Herðluver, 9, 260; 10, 120. 121. Lítil ey skamt frá nýnefndri Herðlu; nú *Herlövær.*
Herðsla, 7, 230; sjá Herðla.
Hereyjar, 9, 310; sjá Rygjar og Áreyjar.
Hereyjar, 1, 168; 4, 308. 341; 5, 18; 8, 84. 198. 340; 9, 310. 474; 11, 122. 124; sbr. Hernar. Eyjar á Sunnmæri í Noregi; nú *Söröer.*
Hereyjar, 9, 469. Eyjar á Hálogalandi í Noregi; nú *Heröe.*
Hereyjar, 10, 55; sjá Ekreyjar.
Hereyjar, 10, 131. Eyjan *Arran* vestanverðt við Skotland. Kannske réttara væri að lesa „Hercy". Sbr. Hersey.
Hereyjarsund, 10, 131. Nú *Arransund* við nýnefnda ey.
Herfili, 9, 48. Ey vestr frá Mostr á Sunnhörðalandi í Noregi.
Herjólfshöfði eða Herjólfshöfn, 1, 236. Líkliga á Suðrnesjum í Kjalarnessþingi, sunnan á Íslandi.
Herlönd, 2, 320; 10, 356. 362. Líkliga sama sem Herdalir í Svíariki.
Hermdarsund, 10, 52; sjá Herviðarsund.
Herna og Hernar, 4, 308; 9, 427. Eyjar á Sunnmæri í Noregi; líkliga sömu og Hereyjar.
Hernarmynni, 8, 367; sjá Hefnarmynni.
Hernes (mikla), 7, 196. Stórbýli á Frostu í Skeynafylki í þrándheimi í Noregi.
Hersey, 10, 132. 143. Annaðhvert sama sem Herey eða Hereyjar, elligar eyjan *Horse* austanverðt við eyna *Arran* fyrir vestan Skotland.
Heruð, 9, 317; sjá Berudal.
Hervaðsbrú (Héraðs- Heitnaðrsog Leitnaðrs-brú eru rángnefni), 10, 47. á Vestmannalandi í Svíariki.
Herviðarsund (Hermdarsund), 10, 52. Sundið við Ramshólm á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Hervinn, 9, 369. Sbr. Hverfni. Bær í Skaun á Heiðmörk í Noregi.
Hesju- eða Hessju-tún (Seljotún), 7, 11; 10, 412. á Hálogalandi í Noregi.
Heslivíkr, 8, 425; sjá Hellisvíkr.
Hestbær eða Hestbýr, 9, 479; 10, 52. 65. 123. 145. Bær á Findey á Rogalandi í Noregi; nú *Hesby.*
Hestlækr, 2, 204. Bær í Grímsnesi í Árnessþingi sunnan á Íslandi.
Heymr, 7, 10; sjá Harmr.
Heyrta, 8, 79; sjá Hirta.
Heyvík (Eyvík), 2, 203. Bær í Grímsnesi í Árnessþingi sunnan á Íslandi.
Hjaltadalr, 1, 267. Dalr uppaf Viðvíkrsveit í Skagafirði norðan á Íslandi.
Hjaltar, 8, 281. Innbúar Hjaltlands; sjá næsta nafn.
Hjaltland, 1, 25. 193-95. 200. 201. 235; 2, 189; 4, 109. 227. 230; 6, 45. 405; 8, 250. 281. 300; 9, 193. 195. 325. 500; 10, 31. 99. 120. 122. 124-25. 144. 193. 317. 393. 416. Sama sem nú kallast *Shetland* eða *Shetland Islands.* Landsfolkið: Hjaltar. Eyjar þessar heyrðu fyrst undir Noreg, síðan Danmörk, nú England.
Hjaltland, 11, 59; rángt fyrir Halland.
Hjarðarholt, 2, 19. 20. 25. 256; 6, 250. Bær í Laxárdal í Dölum, vestan á Íslandi.
Hjarðhyltingar, 2, 257. þeir sem bjuggu á nýnefndum bæ.
Hjartkinn, 8, 171; sjá Harðkinn.

Hjarkinn, 8, 171; sjá Harðkinn.
Hjarnagli eða Hjarnæla, 5, 7. Höfn og samnefndr bær á Sunnhörðalandi í Noregi, eða sama sem Smalsarhorn; nú *Hornelen.*
Hjarrandasýsla (Hjeraðasýsla), 11, 252. Umdæmi á Vendilskaga á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Hjartapollr eða Hjartarpollr, 7, 235. 236. Núverandi *Heartlepoole* í *Durhamshire* á Englandi.
Hjatland, 11, 59; rángt fyrir Halland.
Hjeraðasýsla, 11, 252; sjá Hjarrandasýsla.
Hierusalem, 6, 161. Sama sem Jórsalir.
Hildishaugr, 1, 252. Haugr skamt fra Kirkjubæ í Veri í Skaptárþíngi, austan á Íslandi.
Hilmingsstaðir, 11, 355; sjá Hýlingsstaðir.
Him, 9, 394; rángt fyrir Húm.
Hin, Hinn, Hyn (Kinn), 7, 215; 9, 308. Ey norðaustan við Vágana á Hálogalandi í Noregi; nú *Hindöe.*
Hin, 9, 394; sjá Hún.
Hindeyjar (Hundeyjar), 8, 380. Eyjar í Ásfirði (*Aasen*) í þrándheimi í Noregi.
Hindeyjar (Hniðeyjar), 9, 29. 137. 141; sbr. 9, 140. Eyjar í Sunnfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Hindöe.*
Hirta (Heyrta, Hvíta), 8, 79. 133. Lítil á á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Hirtubrú, 8, 79. 133. Brúin á nýnefndri á.
Hisargafl, 1, 237. Líkliga endinn á eynni Hising; sjá næsta nafn.
Hising, 4, 118. 123. 210; 7, 188. 234. 256. 260. 299. 302. Ey í Elfarqvíslum í Gautelfismynni á landamæri Noregs og Svíaríkis; nú *Hisingen.*
Hísingsbuar, 7, 233. 299. 302. 303. Þeir sem bygðu nýnefnda ey.
Hít og Hítrar, 6, 115. 360. Ey fyrir þrándheimsmynni og heyrði til Naumdælafylkis, í Noregi; nú *Hitteren*, eða *Hitteröen.*
Hítardalr, 2, 214; 4, 110. Dalr með samnefndum bæ sunnarliga í þórsnessþíngi, vestan á Íslandi.
Hitr (Hvítr), 9, 18. 37. 151. Ey út frá Lista á Veströgðum í Noregi.
Hjörleifshöfði, 1, 240. 241. Höfði í Skaptafellsþíngi austan á Íslandi.
Hjörleifsvík (Hjörleiks- Hjörláks- Hörleifs-vík), 8, 370. Vík á Hálogalandi í Noregi.
Hjörúngar, 11, 125. Drángar þrír á Hjörúngavági á Sunnmæri í Noregi.
Hjörúngavágr (Hörundarfjörðr), 1, 168. 169. 170; 4, 26; 10, 257; 11, 122. 123. 125. 158. 168. 183. 186. Vík eða fjörðr skamt frá eynni Höð á Sunnmæri í Noregi; nú *Lievaag;* sbr. Harund og Harundarfjörðr.
Hlaðhamrar (Laðhamrar, Hlaðhamar og Hlaðahamar; Hlaðhólmar rángt), 2, 217; 8, 71. 72. 178. 373. 377; 10, 319. Höfði við þrándheimsfjörð skamt frá Niðarósi, í Noregi; nú *Ladehammer* eða *Ledehammer.*
Hlaðir (Laðir) og Hlavð eða Hlöð, 1, 13. 31. 35. 37. 63. 215-17. 219. 228. 302; 2, 17. 128. 186; 3, 38. 89. 94. 226; 4, 18. 93; 7, 9; 8, 71. 111. 379; 10, 184. 265. 271. 279. 280. 319. 330; 11, 18. 120. Sbr. nöfn Hlaða-jarlanna Hákonar og Sigurðar í mannanafna-registrunum. Stórbýli á Strindarbygðinni skamt frá Niðarósi í þrándheimi í Noregi; nú *Lade.*
Hlavð, 2, 128; sjá Hlaðir.
Hleiðra, 6, 313. Gamalt konúnga-

setr á Sjálandi í Danmörk; nú *Leire*. Hleiðrar atseti, 6, 313; sama sem Danakonúngr.
Hleinar, 10, 72; sjá Lenar.
Hlesey (Lésey), Hléssey og Hlæsey, 4, 201; 6, 261. 310. 364; 7, 169; 8, 391; 9, 321; 11, 230. Núverandi *Læssöe* í *Kattegattet* í Danmörk.
Hlíð, 5, 107. 149. 359; sjá Saurhlíð.
Hlíðarendi, 1, 249. Bær í Fljótshlíð í Rángárþíngi, sunnan á Íslandi.
Hlíðir, 9, 117. 361. 392. Bær á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Hljóðhús, 9, 16; sjá Ljóðhús.
Hlunnar, 9, 313. Bær á Haðalandi í Noregi; nú *Lunder*.
Hlýrskógs- Hlýskógs- og Lýrskógs-heiði (Hlurscógsheiþr), 4, 133; 5, 357; 6, 61. 66. 73. 90. 97; 10, 403; 11, 207. Heiði norðanverðt við Skotborgará á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Hlæsey, 8, 391; sjá Hlésey.
Hlöð, 2, 186; sjá Hlaðir.
Hniðey og Hniðeyjar, 9, 29. Líkliga rángt fyrir Hindeyjar.
Hof, 2, 13; 3, 20. Bær í Vatnsdal í Húnavatnsþíngi norðan á Íslandi.
Hof, 2, 91. Bær á Suðrey í Færeyjum.
Hof, 2, 191. 196; 3, 106; 5, 321. Bær í Álptafirði syðra í Austfjörðum á Íslandi.
Hof, 3, 204. 205. Bær við Rángá eystri á Rángárvöllum, sunnan á Íslandi.
Hof, 4, 186. Bær á Vestra-Gautlandi í Svíaríki.
Hof, 4, 242; 10, 154. Bær í Breiðinni í Guðbrandsdölum í Noregi.
Hof, 8, 438. Bær í Vík í Sogni í Noregi.
Hof, 9, 520. Bær við Eyavatn á Raumaríki í Noregi.
Hof, 9, 527. Bær í Noregi. Sbr. „Björn af Hofi" í mannanafnaregistrinu.
Hofstaðir, 1, 253. Bær í Reykjadal í Borgarfirði, sunnan á Íslandi.
Hólar (Hólmar, Hálshólmar, Holundir, Hælar), 4, 372. Líkliga núverandi höfn *Hol*, milli Fótvíkur og Skáneyrar á Skáni í Svíaríki.
Hólar og Hólastaðr, 7, 40; 9, 65.-317; 10, 14. 22. 23. 98. 118. Fyrrum biskupsstóll, í Hjaltadal í Skagafirði norðan á Íslandi.
Holar (á Reykjanesi), 7, 344; sjá Reykjahólar.
Holauyir, 10, 386; sjá Háleygr.
Holdhella, 7, 201. 331; 8, 188. Hella norðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Holdseta, Holdsetuland og Holdzsetuland; sjá Holzetuland.
Holl (Holund), 4, 54, sbr. 12, 75. Kastalastæði við Hríngsfjörð á Vallandi.
Hollsetuland, sjá Holzetuland.
Hollstar, 8, 379; sjá Holtar.
Holmadalir (eystri og vestri), 9, 359. 360. Bygð á Vermalandi í Svíaríki, nálægt Kjölnum.
Holmar, 9, 400. Sbr. Slið- eða Slíðr-hólmar. Eyjar útfrá Oslo í Víkinni í Noregi.
Hólmar, 4, 372; sjá Hólar í Svíaríki.
Hólmgarðar, 3, 195; sjá Hólmgarðr.
Hólmgarðr (Hólmgarðar, Haulmgarþr), 1, 78. 80. 96. 98. 99. 137; 4, 192. 196; 5, 117. 118. 215. 221. 271. 272. 297; 6, 21. 139; 7, 111; 9, 319. 10, 43. 44. 56. 198. 202. 391; 11, 194. 210. 324. 325. 327. 342. Nokkr hluti Garðaríkis með samnefndum höfuðstað, er nu kallast *Nowgorod*.
Holmr, 1, 101, sbr. 12, 36; sjá Borgundarhólmr.

Holmr (enn iðri), 1, 253. Nú Innrihólmr á Akranesi sunnan á Íslandi.
Hólmr, 7, 196. 207. 335; 8, 40. 71. 111. 113. 114. 151. 158. 161. 175. 176. 178. 180. 255. 331. 373. 380 (?); 9, 27. 135. 325. 485. 486. 487. 497. 529; 10, 6. 122. 158. Sama sem Niðarhólmr; sjá N.
Holmr, 7, 242. 356; 8, 124. 132. 189. 247. 287. 362; 9, 9. 103. Sambr. Töluhólmr. Hólmrinn við Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Holmr, 7, 186. Líkliga sama sem seinna kallaðist Sandvíkr- eða Christians-hólmr, milli Hegraness og Björgynjar á Norðhörðalandi í Noregi.
Holmr, 9, 351. 363. 392. 409. 438. 441. 479. 525. Sambr. „Klæmit af Hólmi" í mannanafna-registrinu. Líkliga í Oslóarsýslu í Víkinni í Noregi.
Hólmr, 10, 71. Ey í Gautelfi við Konúngahellu á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Hólmrinn Grá, 7, 222. 354. Ey í Hvolunum á Auströgðum í Víkinni í Noregi; nú *Holmengraa.*
Hólmrýgir, 1, 7; 10, 195. þeir sem bygðu eyjarnar á Rogalandi í Noregi.
Holsetaland, sjá Holzetuland.
Holt, 1, 272. Bær á Kolgu- (réttara Kolku-) mýrum á Ásum í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Holt, 3, 207. 209; sjá Dufþaksholt.
Holtar (Haltar, Hollstar og Holtarbær), 8, 379. Bær í Orkadal í þrándheimi í Noregi.
Holund, 4, 54; sjá Holl.
Holundir, 4, 372; sjá Hólar.
Holzetuland (Holdseta- Holdsetu- Holdzsetu- Holseta- Hollsetu- og Holtseta-land), 1, 111. 113. 122; 11, 3. 5. 14. 179. 416. Hertogadæmið *Holstein*, nú tilheyrandi Danmörk.
Horn, 1, 234. 236; 11, 411. Líkliga meinast Austr-Horn, milli Kiðjafells- og Skaptafellsþínga austan á Íslandi.
Horn, 9, 9; sjá Hornyn.
Hornafjörðr, 2, 190. 191; 5, 321. Fjörðr inn af flóanum milli Vestrhorns og Hreggviðrismúla, með samnefndri bygð umhverfis fjörðinn, í Skaptafellsþíngi austan á Íslandi.
Hornbori, 8, 334. Örnefni fyrir innan Sölva við þrándheimsfjarðarmynni í Noregi.
Hornboru- eða Hornbora-sund (Hornberasund), 9, 307. 345. 409. Sundið við eyna Hornboru (nú *Homborgö*) á Auströgðum í Víkinni í Noregi.
Hornborusund, 7, 212. 338. Sundið við eyna Hornboru eða Hornborg fyrir Bifrarmynni við Sótanes á Ránríki í Víkinni í Noregi; á þessari ey var Hornboru- eða Hornbora-þíng haldið, sem nefnist 9, 269.
Horni, 8, 380. Höfði við Strindafjörð í þrándheimi í Noregi.
Hornnessfjörðr (Hornsnessfjörðr, Fjornessfjörðr), 8, 422. Fjörðr á Vingulmörk í Víkinni í Noregi.
Hornskógr, 6, 254. Skógr á Norðr-Jótlandi í Danmörk; kannske sama sem nú kallast *Hjörnkjær* í *Tved* sókn við Goðnar- eða *Randers*-fjarðar mynni.
Hornstrandir, 2, 213. Norðvestasti skagi Íslands.
Hornúngr, 9, 103; sjá Hornyn.
Hornyn, Horn, Hornúngr, 9, 9. 103. Líkligast bær í Horningsdal í Norðfirði í Firðafylki í Noregi.
Hosver eða Hrossanes, 10, 102.

Býrinn *Horsens* á Jótlandi í Danmörk.
Hrafnabjörg, 8, 260. Sjóarklettar við Túnsberg á Vestfold í Vikinni í Noregi.
Hrafnagil, 10, 94. Bær í Eyjafirði norðan á Íslandi.
Hrafnás, 8, 338; sjá Rafnás.
Hrafn- (Hrafns-) holt, 10, 52. 53. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; sbr. Ramshólmr.
Hrafnista, 3, 204. Ey, með samnefndum bæ, útfrá Naumudali í Noregi.
Hrafnseyri, 6, 427. Borg á Hellrnesi, norðanfram við ána Humru á Englandi; seinna kölluð *Ravensere*, nú eyðilögð.
Hrafnsfjörðr, 2, 214. Fjörðr vestan á Grænlandi í Ameríku.
Hrafnsvágr, 8, 424; sjá Rafnsvágr.
Hramsjór, 11, 369; sjá Ramsjór.
Hrauneyjar, 10, 144; sjá Rauneyjar.
Hraunsás, 1, 253. Bær í Þverárþingi, vestan á Íslandi.
Hreðuvatn, 3, 21. Bær í Þverárþingi, vestan á Íslandi.
Hreiðarstaðir, 6, 218. Bær í Svarfaðardal í Vaðlaþingi, norðan á Íslandi.
Hreinsletta, 1, 12; sjá Reinslétta.
Hrímsfjörðr, 1, 250; sjá Hvinisfjörðr.
Hríngabú og Hríngabýr, 9, 527; sjá Ríngabú.
Hríngar, 5, 65, sbr. 12, 99; 6, 340, sbr. 12, 159; 10, 127, sbr. 12, 221. Innbúar Hríngaríkis í Noregi. Hrínga gramr, 5, 65; sama sem Noregs konúngr.
Hríngaríki (Ríngaríki), 1, 6. 245; 2, 129. 130; 4, 7. 9. 33. 152. 249. 267. 287; 6, 340; 7, 324; 9, 11. 222. 364. 365. 369. 381; 10, 175. 176 177. 180. 181. 196. 377. 422. Umhverfis ríki þetta, sem stundum taldist til Upplanda, lágu Vestfold og Raumaríki að sunnan, Haðaland og Valdres að austan, Haddíngjadalr að norðan, og Þelamörk að vestan.
Hríngaríkisnes, 4, 94; sjá Ríngunes.
Hríngisakr, 9, 381. 485; sjá Ríngisakr.
Hríngmararheiði, 4, 51; 11, 198. Líkliga í *Ostangeln* á Englandi.
Hríngsakr, 4, 145; 9, 485; sjá Ríngisakr.
Hríngsfjörðr, 4, 54. Líkliga nálægt Bretagne á Frakklandi.
Hríngstaðir, 6, 80; 11, 214. 331 334. 364. 365. 387. 395. Bær á Sjálandi í Danmörk; nú *Ringsted.*
Hríngunes, 6, 283; sjá Ríngunes.
Hróaberg, 8, 379; sjá Róaberg.
Hróarsbær, 1, 36; sjá Húsabær.
Hróars- (Hróas- og Hróis-) kelda, 4, 366; 6, 175; 10, 63; 11, 159; sjá Róiskelda.
Hrókaland, 6, 82, sbr. 12, 136. Sama sem Sjáland í Danmörk.
Hrossanes, 7, 283; 9, 39. 155. 268. Annes við Túnsberg á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Hrossanes, 10, 102. Nú *Horsens,* sjá Hosver.
Hrossey, 4, 215. Ey í Orkneyjum, kallast nú ýmist *Pomona* eða *Mainland.*
Hrott (Þotn, er rángt), 8, 257. 258; sjá Rott, sem án efa er sama ey.
Hrútafjarðará, 3, 142. Á þessi, og útaf henni Hrútafjörðr, aðskilr Norðlendínga og Vestfirðínga fjórðúnga á Íslandi.
Hrútafjarðarháls, 3, 142. Lágr fjallvegr milli Hrútafjarðar og Miðfjarðar, í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Hrútafjörðr, 3, 143; 6, 102. 107. Fjörðr, með samnefndri bygð, á landamæri Norðrlands og Vestrlands á Íslandi.
Hrœring, 2, 180; sjá Hæríng.
Húfa- eða Húfu-nesskógr, 8, 62. Skógr milli Ránríkis í Noregi, og Vestra-Gautlands í Svíaríki.

Hugaströnd, 8, 138. 203. 212; sjá Haugaströnd.
Hum, 2, 252; sjá Hvin.
Humra, 6, 404; sambr. Fljót og Hanksfljót. Nú *Humber*-fljótið á Englandi.
Hún (Hin, Hiin), 9, 394. Bygð á Upplöndum í Noregi; líkliga sú sama, er nú kallast *Hund-Sogn*, og liggr á þotni.
Húnaland, 11, 414. Landsins afstaða er óljós; hèr er það látið liggja ámilli Reiðgotalands og Saxlands, en þá á líkliga að lesast „vestr frá" í staðinn fyrir „austr frá" Pólena.
Húnavatnsþíng, 2, 14; 3, 21. þíngstaðrinn var á þíngeyrum, þar sem seinna stóð þíngeyraklaustr. Sveitin umhverfis nefndist þíngið. Hèr var héraðsþíng allra Húnvetnínga; norðan á Íslandi.
Hundatún, 6, 406. Núverandi *Hundington* á Englandi.
Hundeyjar, 8, 380; sjá Hindeyjar.
Hundsund, 9, 371. Sund við Túnsberg á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Egenæssund*.
Hundsver og Hundver (Húnkver, rángt), 5, 19. Ey við Borgund á Sunnmæri í Noregi; nú *Hundsvær*.
Hundþorp, 4, 241; sjá Húnþorp.
Húnkver, 5, 19; sjá Hundsver.
Húnþorp (Hundþorp, Gunnþorp), 4, 241. Bær við Löginn (*Lougen*) í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Hundorp*.
Húsabær (Hróarsbær), 1, 36. Bær á eynni Iðri í Eynafylki í þrándheimi í Noregi.
Husabær, 9, 36. 151. 232. 235. Bær í Heggini í Borgarsýslu á Víngulmörk í Noregi.
Húsabær, 10, 154. Bær í Skaun á Heiðmörk í Noregi.
Húsabær, 9, 339. Líkliga rángt fyrir Húsastaðir.
Húsafell, 4, 110. Bær framantil í Borgarfirði sunnan á Íslandi.
Húsastaðir (Húsabær), 9, 325. 339. 373. Bær í Noregi, líkliga heldr á Sunn- enn Norð-mæri; á báðum er bær með þessu nafni.
Húsavík, 1, 235; 11, 411. Vík, með samnefndum bæ, austanfram í Skjálfanda, í þíngeyjarþíngi, norðan á Íslandi. Sá sem er úr Húsavík kallast: Húsvíkskr, 7, 59.
Húsfaðir, 3, 65; sjá Húistaðir.
Húistaðir (Húsfaðir), 3, 65. Sbr. leiðréttíngar hérúl við enda þriðja bindis, 7, 155. Bær nálægt Stim á Norðmæri í Noregi; sbr. Askstaðir.
Húsvíkskr, 7, 59; sjá Húsavík.
Hválir, 9, 386; sjá Hvolar.
Hvalr, 8, 195. Bær í Noregi.
Hvalsnes, 7, 385; sjá Valsnes.
Hvammr, 1, 247. 248. 267. Bær við Hvammsfjörð í þórsnessþíngi, vestan á Íslandi.
Hvamsey (Hvarfsey), 8, 200. Ey í Sogni í Noregi; nú *Kvamsö*.
Hvarf, 1, 234; 11, 411. Höfði sunnan á Grænlandi í Ameríku.
Hvarf, 10, 125. 144. Norðvestasti skagi Skotlands; nú *Wrath*.
Hvarfsey, 8, 200; sjá Hvamsey.
Hvarfsgnípa, 2, 214. Tindr eða hnúkr við eðr á Hvarfi á Grænlandi í Ameríku.
Hvarfsnes, 7, 301; 8, 135. 146. 156. 263. 287; 9, 415. Nesið sunnan fram við Björgynjarvåg á Norðhörðalandi í Noregi.
Hveðn, 7, 196. Eyjan *Hveen* í Eyrarsundi; heyrir nú til Svíaríkis, fyrrum heyrði hún til Danmerkr.
Hverfni, 9, 369; sambr. Hervinn. Bær í bygðinni Skaun á Heiðmörk í Noregi; nú *Store-Hverven*.

Hvin, Hvini (Húm, rángskrifað fyrir „Huin"), 2, 252; 3, 65; 9, 503. Ey á Vesträgðum í Noregi.
Hvinisfjörðr, þannig á eflaust að lesa í 1, 250. í stað þess sem nú stendr: Hvívisfjörðr eða Hrímsfjörðr (sjá Landn. 3, 12); nu heitir fjörðrinn *Kvinnesfjord* og er á Vesträgðum.
Hvinverskr, 4, 3. 30; 10, 178. 194. 195. 196. 209. 210. Sbr. „Þjóðólfr hvinverski" í manna-nafna-registrinu. Sá sem er úr eynni Hvin; sjá næstundan-gángandi nafn; sbr. Hvívisfjörðr og Vinisdalr.
Hvistvík, 9, 49; sjá Hvisvíkr.
Hvisvíkr (Hvistvík), 9, 49. 173. Víkr nálægt eynni Storð á Sunnhörðalandi í Noregi.
Hvíta, 8, 79; sjá Hirta.
Hvítá, 1, 254. 255; 2, 12. 15. 204. 255; 10, 112. Á í Borgarfirði, er nú aðskilr Sunnlendínga og Vestfirðínga fjórðúnga á Íslandi.
Hvítabýr og Hvítabær, 7, 238. Nú *Whitby* í *Yorkshire* á Englandi.
Hvítársíða, 1, 253. Sveit, fyrir vestan Hvítá í Borgarfirði í Þverárþingi vestan á Íslandi.
Hvítárvellir, 2, 255. Bær við Hvítá í Borgarfirði, sunnan á Íslandi.
Hvítasteinn, 7, 138. Bær í Noregi.
Hvítingsey eða Hvítingseyjar, 3, 38; 4, 116. 306; 9, 19. 37. 38. 52. 53. 151. 153. 183. 199. 201. 242. 502. Eyjar norðvestr af Jaðri á Rogalandi í Noregi.
Hvítíngshjalli, 4, 110. Örnefni í Hítardal syðst í Þverárþingi, vestan á Íslandi.
Hvítr, 9, 18; sjá Hítr.
Hvítsandr, 9, 417. Líklega núverandi *Witsan* eða *Wissan*, nálægt *Calais* norðast á Frakklandi.
Hvívisfjörðr (Hrímsfjörðr), 1, 250; sjá Hvinisfjörðr.
Hvolar, Hvollar (Hválir), 7, 222; 9, 386. Eyjar við Holmínn Grá á Auströgðum í Víkinni í Noregi; nú *Hvatöer*.
Hvoll, 3, 205. 210; sjá Stórólfshvoll.
Hýlíngstaðir (Hilmíngstaðir), 11, 355. Bær á Fríslandi á Suðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Holingstad* vestr frá Slesvík.
Hyljumynni, 11, 390. Sýnist, eptir samanhenginu og nafninu, að hafa verið fjarðarmynni suðr frá Eyrarsundi. Sé lesið „Hylju hinni minni" getr meiníngin verið „áll" eða „djúp" á leiðinni norðr til Eyrarsunds. Sunnan á Lálandi í Danmörk heitir nú *Hylle* og *Hyllekrog*, um hvern Hyljumynni máske líka gæti skilizt.
Hyn, 9, 308; sjá Hinn á Hálogalandi.
Hæ, 8, 385; sjá Há.
Hæfiá, 7, 272; sjá Befjá.
Hægin, 9, 232; sjá Heggin.
Hælar, 4, 372; sjá Holar.
Hæríng (Hræríng eða Æríng), 2, 180. Ein af Goðeyjum í Sálpti á Hálogalandi í Noregi.
Höð (Hauð, Hödd), 1, 168. 169; 11, 122. 123. Ey nálægt Hjörúngavági á Sunnmæri í Noregi.
Höfðabrekka, 3, 99. Bær í Mýrdal í Skaptafellsþingi, austan á Íslandi.
Höfði, 1, 255. 267; 2, 228. Bær á Höfðaströnd í Skagafirði, norðan á Íslandi.
Höfn, 2, 204. Bær í Melasveit í Borgarfirði, sunnan á Íslandi.
Höfn, 9, 308. Bær á Hinn á Hálogalandi í Noregi.
Höfn, 11, 208; sjá Kaupmannahöfn.
Höfuðey, 7, 21. 276. 338; 8, 245. 310. 315. 320. 392. 398; 9, 44. 165. 167. 285. 294. 303. 312. 325. 413. 492. 493.

506. 507. 510; 11, 345. Ey, skamt út frá Oslo í Víkinni í Noregi; nú *Hovedöe.*
Höfundr eðr Höfund, 7, 246. 273. Sveit á þelamörk í Noregi
Hölaygialand, 10, 412; sjá Hálogaland.
Hölgar (Haulgar), 1, 7; 10, 195. Sama sem Háleygir.
Hölogialand, 10, 412; sjá Hálogaland.
Hörð (Hörðaland, rángt), 1, 114. Bær eða sveit á Norðr-Jótlandi í Danmörk. Sbr. „Hörðaknutr" í nafna-registrinu.
Hörðafold, 5, 15-16. Sama sem Hörðaland í Noregi.
Hörðaland (Haurþuland), 1, 4. 6. 14. 18. 26. 40. 63. 90. 93. 95. 235. 287. 288. 301; 2, 118; 3, 14. 41. 54. 85. 108. 110. 111. 130. 213. 218; 4, 7. 9. 10. 18. 23. 251. 270. 306. 349; 5, 16. 44. 115; 6, 82; 7, 204. 217. 301. 334. 346; 8, 109. 127. 194; 9, 46. 169; 10, 192. 194. 195. 272. 393. Land þetta lá í enum vestra hluta Noregs, milli Sogns að norðan, Rogalands að sunnan, Vors og Harðángrs að austan; það greindist í Sunn- og Norð-hörðaland, og finnast þau nöfn undir N. og S. í registrinu, þar sem þau í Sögunum eru aðgreind. Innbyggjararnir:
Hörðar, 1, 7. 49. 123 (?); 4, 60. 190, sbr. 12, 85. 377; 5, 15. 74. 81. 118. 353. 355. 360; 6, 22. 65. 87. 196. 341; 7, 4. 46. 79, 205. 334; 8, 110. 124; 9, 306; 10, 19. 189. 195. 375. Stundum aðgreinast þeir, eins og landið, í Sunn- og Norð-Hörða, sjá þessi nöfn í registrinu. Fyrir Noregskonúng brúka skáldin: Hörðadróttinn, 5, 355; 6, 196; -fylkir, 6, 341; 7, 92; -gramr, 5, 353; 7, 46. 79; 10, 19; -hilmir, 4, 377; 6, 65. 87; -mildingr, 5, 306; -ræsir, 7, 4; -valldr, 9, 306; og -vinr, 6, 22.
Hörðskr eða Hörzkr, 2, 252; 3, 213 215; 10, 355. Sá sem er af Hörðalandi í Noregi.
Hörgaeyri (Haugaeyri), 2, 233. á Vestmannaeyjum sunnan við Ísland.
Hörgárdalr, 3, 210. Dalrinn fram frá Möðruvallaklaustri (Friðriksgáfu) í Vaðlaþingi, norðan á Íslandi.
Hörgsland (Haurgsland), 2, 192. Bær á Síðu í Vestr-Skaptafellsþingi, austan á Íslandi.
Hörleifsvík, 8, 380; sjá Hjörleifsvík.
Hörondarfjörðr, 1, 168; sjá Hjörúngavágr; sbr. Harundarfjörðr.

Iðja, 10, 183; sjá Iðri.
Iðri (Iðja), 1, 36; 10, 183. Líkliga væri hér réttara að stafsetja: Eyjan iðri þ. e. innri, nú *Inderöe* í þrándheimsfirði í Noregi; af þessari ey, og annari til, er kallaðist Eyjan ytri, nú *Ydreöe,* bar Eynafylki nafn.
Ífa og Ífomynni, 3, 219. Líkliga á, sem fellr úr Ífasjónum í Skáney, í hverjum Ifsey, nú *Ifsöe,* liggr.
Ífasund, 9, 268; sjá Svínasund.
Il, 7, 42; 10, 127-28. 143. 159. Ey fyrir vestan Skotland, kallast nú ýmist *Ila* eða *Islay.*
Ila, 8, 114; 9, 23; útbýli vestrfrá bænum Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Ilarsund (Irlandssund), 9, 420; 10, 143; sundið við eyna Il fyrir vestan Skotland.
Ilsvík, 9, 484; sjá Iluvík.
Iluvellir, 6, 98. 99; 7, 144; 8, 114. 120. 156. 178; 9, 135; vellirnir út frá Steinbjörgum við Niðarós í þrándheimi í Noregi.

Íluvík (Ilsvík og Ilvík), 8, 377; 9, 484; höfn hjá Hlaðhömrum við Niðarós í þrándheimi í Noregi.
Indíaland, 3, 177; 11, 414. Land í Asíu.
Íngardalr (Margdalr, rángt), 8, 338; í Orkdælafylki niðr við þrándheimsfjörð í Noregi; líkliga núverandi *Inddal*.
Íngólfsfell, 1, 241; 2, 191; fjall í Ölvesi í Arnessþíngi sunnan á Íslandi.
Íngólfshöfði, 1, 239; í Skaptafellsþíngi austan á Íslandi.
Innaney (Inney), 5, 54; sbr. 12, 97-98, þykir rángt.
Innþrændir, 1, 36; 2, 41. 48; 4, 106. 113. 235; 5, 55. 80. 354; 8, 40; 9, 247. 251. 459; 10, 183. 355. Innbyggjarar Skeyna- Verdæla- Sparbyggja- og Eyna-fylkna í þrándheimi i Noregi. Sá sem var úr þessum fylkjum kallaðist:
Innþrænzkr, 4, 104, eðr Innþrönzer, 7, 350.
Írar og Írir, 1, 8. 25. 29. 144. 199. 245. 249; 2, 19. 228; 4, 65; 5, 168; 7, 69-72. 124. 126. 149; 10, 131. 142. 253. 376. 414; innbyggjarar Irlands.
Írland, 1, 8. 23-25. 28. 144. 145. 149. 151. 188. 190. 192. 199. 203. 224. 234. 238. 246. 250; 4, 9. 65. 66. 178. 214. 217. 218. 230; 5, 127. 135. 145. 168; 7, 28. 41. 42. 49. 73. 117. 124. 125. 149; 8, 69; 10, 131. 142. 243. 253. 275. 282. 392. 414-15. 428; 11, 73. 410-11. 416. Nú *Ireland*. Stundum sýnist „Dýflin" vera sama sem Írland. Innbyggjararnir: Írar og Írir, og sá sem er af Írlandi: Írskr eða Ískr, sjá þessi nöfn.
Írlandssund, 9, 420; sjá Ílarsund.
Írskr og Iskr, 1, 25. 151; 7, 70. 72; 11, 410. Sá sem er af Írlandi.
Ísafjörðr, 1, 154; 11, 182. Nú *Isefjord*, á Sjálandi í Danmörk.
Íseyri (Isey, Seyri), 11, 84. Norðroddi ness þess er milli *Holbeks*- og *Roeskilde*-fjarða gengr útí Isafjörðinn á Sjálandi í Danmörk; nú *Isöre*. Mismunar-nafnið „Seyri" er ritað eptir fljótum framburði. Hér var það nafnkenda Íseyrarþíng.
Ísland, 1, 119. 153. 233. 234. 236. 241. 242. 244. 245-47. 250. 251. 260. 265. 267. 269. 274-76 284-86; 2, 4. 15. 16. 20. 21-23. 26. 32. 62. 65. 68. 69. 72. 78. 89. 118-20. 144. 153. 172. 189. 190. 192. 197. 201. 204. 206. 207. 208-11. 213. 214. 215. 222. 228. 232. 233. 237. 240. 243-47. 253-54. 256; 3, 19. 20. 22 28. 37. 38. 87. 99-101. 107-10. 121-22. 126. 152. 162. 173. 204-5. 213. 215. 221. 222. 228; 4, 3. 4. 89. 90. 109. 110. 115. 127. 137. 176-78. 279. 280. 282. 284. 287. 313. 332; 5, 176. 177. 203. 232. 240. 269. 316. 329; 6, 32. 35. 36. 98. 118. 119. 218. 239-40. 244. 246. 248-50. 256. 266. 271-72. 274. 307. 348. 356. 359. 360. 364. 368. 377. 383. 389; 7, 30. 35. 36. 40. 103. 111. 197. 198. 218. 304. 329; 8, 250. 297; 9, 3. 65. 276. 292. 294. 295. 296. 317. 434. 435. 436. 448. 453. 456. 500; 10, 3. 5. 8. 23. 24. 41. 45. 51. 59. 60. 70. 93. 94. 96. 100. 112. 116. 118. 156. 157. 294. 297. 298. 300. 317. 325. 326. 393. 399; 11, 42. 158. 181. 409-11. 412. Eylandið Ísland í Danakonúngsríki. Elldri nöfn landsins voru: Garðarshólmr og Snjoland; sjá G. og S. Landinu var í fornöld skipt í fjóra hluti, er köllaðust Fjórðungar og voru kendir við höfuðáttirnar:
1. Austfirðíngafjórðúngr, eða Aust-

firðir, sjá þessi nöfn. Stundum kallast fjórðúngr þessi Austrland.
2. Sunnlendíngafjórðúngr, sjá þetta nafn; fjórðúngr þessi kallast líka Suðrland.
3. Vestfirðíngafjórðúngr eða Vestfirðir, sjá þessi heiti; fjórðúngr þessi kallast og Vestrland;
4. Norðlendíngafjórðúngr, sjá þetta nafn, eðr Norðrland. Öll þessi heiti landsins hafa viðhaldist til þessa dags, þó landinu sè nú skipt í þrjú Amtmannsdæmi, er svo heita:
a. Suðr-amtið, er yfirgripr Sunnlendíngafjórðúng og syðri hluta Austfirðíngafjórðúngs, eðaSkaptafellsþíng;
b. Vestr-amtið, er samsvarar Vestfirðíngafjórðúngi; og
c. Norðr- og Austr-amtið, er yfirgrípr Norðlendíngafjórðúng og eystri hluta Austfirðíngafjórðúngs, eðr Múlaþíng. Innbyggjararnir kallast:
Íslendíngar, 1, 153. 285; 2, 26. 27-34. 37. 38. 40. 206-9. 211. 220. 255; 3, 152. 202. 215; 4, 137. 279. 284. 313; 5, 62. 322; 6, 31. 266. 357; 7, 33. 35. 254. 273; 9, 292. 295. 434; 10, 94. 96. 114. 116. 157. 294-97. 432; 11, 181.
Sá sem er af Íslandi:
Íslendíngr, 3, 199; 6, 271-74. 299. 301. 355-56; 7, 153-54; 8, 206; og
Íslenzkr og Íslenzkir, 1, 153. 177. 283; 2, 26. 32. 37. 43. 50. 63. 66. 68. 69. 86. 152. 172. 206. 210. 220; 3, 37. 152; 4, 5. 134. 174. 189. 220. 287. 313; 5, 5. 25. 62. 232. 285. 288; 6, 30. 31. 62. 74. 135. 265. 297. 298. 300; 7, 31. 32. 33. 36. 39. 59. 103. 114. 223. 350; 8, 207. 267; 9, 26. 295. 342. 455. 472; 10, 42. 294. 297; 11, 42. 127. 129. 130. 203.
Íslandshaf, 6, 107. Hafið milli Noregs og Íslands. Nú kallast sá hluti þess, er liggr milli Noregs og Hjaltlands, Norðrsjórinn; en milli Hjaltlands og Íslands, Spanskisjórinn.
Italía, 11, 415. Nú *Italia*.
Ivasund, 9, 504; sjá Malstrandir.
Ívist, 7, 41. 44. Ey í Suðreyjum við Skotland; nú heitir þar *North-Uist* og *South-Uist*; hver af þessum eyjum hèr meinast, eða hvert báðar, er óljóst.
Ívitza (Ivizta), 7, 84. Eyjan *Iviza* hjá *Majorka* við Spán.

Jaðar, 1, 11. 166. 288; 2, 18. 213. 301; 3, 16. 40. 42. 55. 74; 4, 10. 67. 254. 257. 260. 263. 306. 322; 5, 9. 10. 12. 16. 17. 36. 44. 116. 235. 304; 7, 162; 9, 2. 11. 19. 38. 40. 296. 345. 373. 387. 389. 503; 10, 95. 190-91. 196. 346. 378; 11, 167. Landið með hafinu milli Eikundasunds og Stafángrs á Rogalandi í Noregi; nú *Jædder*. Það kallast líka:
Jaðarbygð, 3, 16; 10, 191. Fólkið:
Jaðarbyggjar og Jaðarbyggvar, 3, 41; 4, 306. 323; 5, 311; 6, 22. Jaðarbyggja-drottinn, 6, 22, sama sem Noregskonúngr.
Jafnakr (Járnmakr), 9, 366. Bær á Haðalandi á Upplöndum í Noregi; nú *Jevnager*.
Jakobsland (Jacobsland), 7, 78; sama sem Galizuland, nú *Gallicia*, á Spáni, hvar helgr dómr Jakobs postula geymist í staðnum *Sant-Jago de Compostella*.
Jalángrsheiði (Jalángisheiði), 11, 337. 413; nú *Jellinge Hede*, á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Jamtaland, 1, 62; 2, 252; 3, 179; 4, 106. 108. 123. 314-15. 332; 5, 47. 67. 88. 117; 6, 130; 7, 100-1. 122; 8, 34; 9, 248. 487; 10, 354. 399. Land þetta, er ýmist heyrði

undir Noreg eða Sviþjóð, svarar hérumbil til núverandi *Jämtland* í Svíaríki. Innbyggjarnir:
Jamtar og Jamtr, 1, 125; 4, 315. 332. 334; 7, 101; 8, 66-68; 10, 375.
Jardalr, 9, 175. Bær í samnefndum dali, norðast í Rýgjafylki í Noregi.
Jarðynjar, 7, 52; sjá Varðynjar.
Jarlsdalr, 1, 210. Dalr nálægt Meðalhúsum í Gaulardal í þrándheimi í Noregi.
Jarlsey, 9, 43. 299. 307. 396. 503-5. Ey framundan Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Jarlshellir, 1, 211; 10, 388. Hellir fyrir sunnan Gaulá í Gaulardal í þrándheimi í Noregi.
Járnamóða, 10, 76. Núverandi *Yarmouth* á Englandi.
Járnberaland, 5, 45. 197; 6, 128; 8, 31. 64; 9, 71. 219. Land þetta lá fyrir austan Kjölinn milli Herjúlfsdalsins að norðaustan og Vermalands að suðvestan; það svarar þá til þess hluta Svíaríkis er nu kallast *Dalarne*; þó sýnist Járnberaland ekki hafa náð lengra suðr á bóginn enn hérumbil til vatns þess, er nú heitir *Siljansöe*, og hefir þá yfirgripið mestan hluta Eystridala, og norðvestr hluta Vestridala.
Járnloka, 11, 387. Höfn á Eylandi (nú *Öland*), í Svíaríki. Sé lesið „þá spurðu þeir at Kúrir voru við Mön" sem K. hefir, mun höfnin Járnloka hafa verið á eynni Mön (nú *Man*) millum Eystlands og Eysýslu, er nú kallast *Ösel*.
Járnmakr, 9, 369. Líkliga afbakað úr Jamnakr; sjá Jafnakr.
Jarnmeishöfði, 2, 205. Örnefni nálægt Höfn í Borgarfirði, sunnan á Íslandi.
Jóluholmar (Jólhólmar), 11, 369. Líkliga smáeyjar framundan núverandi kaupstað *Kongsbakke* á Hallandi í Svíaríki; fyrrum í Danmörk.
Jólund (Jórslund, Gólönd), 9, 301. 303. Nes eða lendingarstaðr við Foldina eða Oslóarfjörð, á Austfold í Víkinni í Noregi.
Jóm, 6, 55; 11, 164. Líkliga sama ey, sem nú kallast *Wollin*, utanverðt við Stettinarhafið í Pommern, fyrrum á Vindlandi. Sbr. Jómsborg og Jómsvíkingar.
Jomfru-Land, 9, 152; sjá Meyjarland.
Jómsborg, 1, 155-57. 159; 2, 294; 5, 100. 132. 247; 10, 238. 285. 344. 392; 11, 74. 79. 80. 88. 90. 93-94. 98-101. 103-4. 107-8. 116. 207. 389. 419. Borg á Jómi; líkliga suðaustan á eynni; sbr. Jóm.
Jómsvíkingar, 1, 154. 156-57. 160-69. 171-75. 177. 179-84. 187-88. 214; 2, 70. 296; 3, 30; 4, 24. 62. 84; 10, 257. 258; 11, 43. 76. 79-81. 88. 89. 92. 93. 96-99. 100. 104. 106-9. 111. 113. 116. 117. 120. 122-25. 134. 135. 138-40. 147-49. 155-57. 158. 167. 179. 182. 186. þeir sem héldu Jómsborg á Jómi (*Wollin?*) á Vindlandi (*Pommern*).
Jónsbryggja eða -bryggjur, 8, 124. 192. Við Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Jónskirkja, 7, 322. Í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Jónskirkja, 8, 349. 351. 352; 9, 46. í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Jónsvellir, 7, 183; 8, 124. 192. 347; 9, 332. Vellirnir umhverfis Jónskirkju í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Jórdán, 5, 37; 6, 162; 7, 87. 88. 92. 123. 199. 232. 328;

8, 148. Áin *Jordan* á Gyðingalandi í Asíu.
Jork, 6, 410; 10, 158; sjá Jórvík.
Jórsalaborg, 7, 86. 87; 11, 351. Sambr. Hierúsalem. Staðrinn *Jerusalem* á Gyðingalandi í Asíu.
Jórsalabygð, 7, 87. Sama sem Jórsalir.
Jórsalahaf, 10, 85. Sá hluti Miðjarðarhafsins, er liggr fyrir Gyðingalandi.
Jórsalaheimr, 4, 58; 7, 74; 9, 53; 10, 90. og
Jórsalaland, 6, 61; 7, 75. 86. 88. 92. 93. 232. 328. 329; 10, 394. Svo kölluðu Norðmenn land það í vestri hluta Asíu, er seinna kallaðist Gyðingaland, og nú *Palæstina,* þ. e. Filistaland, og heyrir undir jarlsdæmið *Damask* í Tyrkjalöndunum.
Jórsalir, 1, 275; 3, 33. 37. 47. 62. 64. 170; 5, 37. 124; 6, 161. 162; 7, 86. 89. 91. 123. 199. 328. 329; 8, 23. 148. 193; 9, 267. 270. 319. 417; 10, 92. 374. 415. 416. 429; 11, 312. 315. 391-92. Ýmist sama sem Jórsalaland, eða Jórsalaborg; sjá þessi nöfn.
Jórslund, 9, 301; sjá Jolund.
Jórvík (Jörvík, Jork og Jörk), 1, 117. 233; 6, 406. 409. 410; 10, 158. Staðrinn *York* á Englandi.
Jótagrund, 11, 212. 313. Sama sem Jótland í Danmörk, og Jótagrundar öðlingr, 11, 313, s. s. Danakonúngr.
Jótar, 2, 312; 3, 93. 158; 4, 353. 363; 5, 7. 247; 6, 74. 196. 255; 7, 46. 340. 349; 10, 55; 11, 186. 188. 212. 217. 313. 350. 382. 383. 391. Innbúar Jótlands í Danmörk. Danakonúng kalla skáldin: Jóta-drottinn, 11, 188; -gramr, 3, 93; 6, 196; 7, 340; -stillir, 4, 353; -vinr, 6, 319; -þengill, 10, 54; og öðlingr, 4, 363.
Jótavegr, 5, 7, sbr. 12, 93. Sama sem Jótland; og Jótavegs-njótr, 5, 7. = Danakonúngr.
Jótland, 1, 2. 4. 26. 39. 106. 109. 111. 112. 115. 116. 118. 122. 128; 4, 356. 359; 5, 142; 6, 51. 53. 56. 74. 75. 251. 258. 296; 7, 99. 313. 318; 10, 22. 90. 102. 194. 195; 11, 46. 207. 211. 213. 214. 216. 229-31. 251. 252. 286. 338. 341. 346. 347. 351-54. 357. 359-61. 363. 369. 373. 383. 406. 408. 418. Land þetta, er fyrrum kallaðist Reiðgotaland, greindist í Norðr-Jótland, nú *Nörre-Jylland,* og Suðr-Jótland, nú *Sönder-Jylland* eðr hertogadæmið *Slesvig,* í Danmörk. Landsfólkið kallast: Jótar, og landið hjá skáldunum Jótagrund og Jótavegr, sjá öll þessi nöfn.
Jótlandshaf, 6, 264. Hafið milli Jótlands, og Hallands og Ránríkis; nú *Kattegattet.*
Jótlandssíða, 5, 181; 6, 296; 11, 230. Vestrstrendr Jótlands milli Vendilskaga og Rípa.
Júngufurða, 4, 64; sjá Ingafurða.
Jærnfjorð, 9, 136. 140; sjá Arnarfjörðr.
Jöfnfjörðr, 11, 211; sjá Lofnfjörðr.
Jökulsá, 3, 105. Á í Loni í Skaptafellssýslu, austan á Íslandi.
Jökulsá, 3, 142. Héraðsvötnin í Skagafirði, norðan á Íslandi. Nafnið hefir viðhaldizt á tveimr ám, eystri og vestri Jökulsá í Skagafjarðardölum, úr hverjum ám Héraðsvötnin að mestu leiti verða.
Jökulsdalr, 3, 119. Dalr með samnefndri bygð, í Kiðjafellsþingi, austan á Íslandi.
Jöldulilaup (Öldulilaup), 1, 234; 11, 411. Flói norðan á Írlandi.

Järk, 6, 410; sjá Jórvík.
Jörúngr eðr Jörúng (Norðúngr), 11, 230. 338. Fyrrum biskupsstóll á Vendilskaga á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Jörvík, 6, 406. 409; sjá Jórvík.
Jötunheimar, 3, 184. 191. Afstaða þessa lands, er sjaldan nefnist nema í skröksögum og þáttum, er mjög óviss; optast sýnast þarvið meint löndin kringum Helsingjabotn, en stundum er það látið ná austr að Gandvík og norðr að Dumbshafi, og hér jafnvel ofan í Noreg. Sbr. Risaland.

Kaldea, 11, 415. Hér sama sem Serkland í Afríku.
Kálfá, 11, 267. Á nálægt Óðinsve, á Fjóni í Danmörk; nú *Odense-Aa.*
Kálflundi eðr Kálflundar, 11, 359. Nu býrinn *Karlslunde* (*Kalfslunde*) á Sjálandi í Danmörk.
Kálfskinn, 4, 177; 5, 269. Kot á Árskógsströnd í Vaðlaþingi, norðan á Íslandi.
Kalmanstúnga, 1, 254. Bær fremst í Borgarfirði, sunnan á Íslandi.
Kalmarmar, (Calmarnir, Kalmarir, -marn, -marver, -manar og Karlmarnir), 4, 372; 7, 151; 10, 417. Sbr. Kalmarnes. Sund nálægt *Calmar* á Smálöndum í Svíaríki.
Kalmarnes, 7, 340. Nesið við Kalmarsund milli staðarins Kalmars og Eylands í Svíaríki.
Kambsnes, 1, 249. Bær í Dölum, vestan á Íslandi.
Kampania, 11, 415. Fyrrum Campanía; í Neapóliskonúngsríki í Italíu.
Kantara-byrgi, (-borg), 1, 134; 4, 52. Staðrinn *Canterbury* á Englandi.
Karenz (Karonz), 11, 385. Staðrinn *Garz*, á syðri hluta eyjarinnar Rygen við Pommern; sbr. Garðs.
Karfsund, 4, 92; sjá Skarsund.
Karlsár, 4, 55. 56; 5, 162. 163. Máske fljótið *Garonne* á Frakklandi.
Karlssund, 4, 116; sjá Karmsund.
Karlsund, 4, 92; sjá Skarsund.
Karmsund, 4, 92; sjá Skarsund.
Karmsund (Karmtsund, Karfsund, Karlsund), 1, 18; 3, 38; 4, 116. 261; 8, 208; 9, 19. 54. 113. Sbr. Körmtsund. Sundið milli eyjarinnar Karmtar og meginlandsins á Rogalandi í Noregi; nú *Karmsund.*
Karonz, 11, 385; sjá Karenz.
Kartagó, 11, 415. Borg í Afríku; lá í héraði því, er nú kallast *Tunis*, skamt frá samnefndum höfuðstað.
Kástaðir, 2, 369. Bær í Skaun á Heiðmörk í Noregi; nú *Ottestad;* sambr. Ottarstaðir.
Kastalabryggja, 6, 426. Bær á Englandi; máske *Bourg-Bridge* í *Yorkshire.*
Kastalakirkja, 7, 189. í Konúngahellu við Gautelfi á Ránriki í Víkinni í Noregi. Sbr. Krosskirkja.
Kastalinn nýi, 10, 85. *Ny Kastilien,* konúngsríki á Spáni.
Kastel, 10, 62. 86. 87. 89. Líkliga meinast Gamla Kastilía, konúngsríki á Spáni.
Katalónía (Kastalinn nýi, rángt), 10, 85. Konúngsríki á Spáni. Sbr. Talanonía.
Katanes (Nes), 1, 194. 199. 200. 246; 4, 214. 215. 217. 218. 229; 5, 33; 9, 424; 10, 124. 125. Norðaustur skagi Skotlands móts við Orkneyjar; á skagatánni hét fyrrum Dúngalsnýpa, nú *Dungsbyhead.*
Katnesíngar, 10, 125. 156. 158. þeir sem bjuggu á Katanesi á Skotlandi; sbr. Nesþjóð.
Katrínarkirkja, 10, 153. Kirkja

við Sandbrú í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Katrínarspítali, 10, 153. Hospítal við Sandbrú í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Kaupángr (Caupángr), 2, 232; 4, 314. 340; 5, 104. 117. 133. 143. 144. 181. 213. 216; 6, 195. 238. 267. 436; 7, 2. 6. 64. 70. 107. 124. 127. 128. 130. 155. 177. 217. 220. 229. 230. 247. 255. 268. 282. 285. 291. 322. 344. 346; 8, 82. 85. 110-11. 143. 153. 165. 180-82. 198. 253. 255. 260. 370. 394; 9, 8. 14. 15. 16. 21. 22. 29. 30. 37. 40. 222. 248. 448; 10, 389. 411. 415. Kaupstaðrinn og býrinn í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Kaupángsfjall, 8, 439. Fjallið fyrir ofan Lúsakaupángr í Sogni í Noregi.
Kaupángskonur, 7, 70. Konurnar í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Kaupángsmenn, 8, 35. 72. 194. 230. Innbúar Lusakaupángrs í Sogni í Noregi.
Kaupmannaeyjar, 9, 422. Eyjar milli Satírismúla vestan á Skotlandi og eyjarinnar Manar í Suðreyjum; nú *Copeland*.
Kaupmannahöfn (Höfn), 9, 4. 5. 13. 73. 79. 111. 220. 224. 323. 415; 10, 2. 81. 82. 95. Nú staðrinn *Kjöbenhavn* á Sjálandi í Danmörk.
Kaupmannastræti, 9, 127. Gata í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Kefley (Kefsey, Kefsisey eða Kepsisey), 7, 130. 134. Ey á Hálogalandi í Noregi. Líkliga er Kefley réttast, og meinast þá núverandi *Kelföe* eða *Keblöe* í Ofótansfirði (nú *Ofodenfjord*). Á þessari ey var haldið Kefsiseða Kepsis-eyjarþíng, 7, 142, hvar það líka kallast Arnarnessþíng, er máske gæti verið nefnt eptir núverandi *Ankenæs*, við nefndan fjörð.
Keilustraumr, 9, 29. 137. 483. Röst eða sund norðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Kilesström*.
Kemja, 9, 402; sjá Kinna.
Kepsisey, Kepsiseyjarþíng (Arnarnessþíng), 7, 142; sjá Kefley.
Kerlingaland, 1, 108; 11, 407. Líkligast landið *Carolingia*, milli fljótanna *Seine* og *Loire* á Frakklandi; sbr. Borgund.
Kerlingarsteinn, 10, 125. Drángi eða hólmr í sundinu milli Skíðis í Suðreyjum og Norðr-Skotlands.
Kerma, 9, 402; sjá Kinna.
Kerseyri, 3, 142. 143. Bær í Hrútafirði, vestan á Íslandi.
Kjalarnes, 1, 242. 243. 247. 276. Nes, er gengr fram af fjallinu Esju í Kjalarnesþíngi, sunnan á Íslandi; að norðan og norðvestan við nesið liggr Hvalfjörðr, að sunnan Kollaljörðr. Hér var fyrrum haldið Kjalarnessþíng, og áttu núverandi Gullbríngu- og Kjósar-sýslur þángað þíngsókn.
Kjarbarey (Bjarkarey, rángt), 10, 126. 143. Ey í Suðreyjum við Skotland; nú *Kerwaray* eða *Kerrem* í *Argyle-Shire*.
Kjarbar- eða Kjarbareyjar-sund, 10, 35. Sund við nýnefnda Kjarbarey.
Kjarkastaðir, 8, 174; sjá Kjarrastaðir.
Kjarrarskeið, 9, 483; sjá Knarrarskeið.
Kjarrastaðir (Kjarkastaðir, Krakastaðir, Bjarkastaðir), 8, 174. Bær í Orkadal í þrándheimi í Noregi; líkliga núverandi *Kjerstad*.
Kjartansgjá, 1, 271. Gil á veginum milli Reykjastrandar og Laxárdals í Skagafirði, norðan á Íslandi.
Kífr, 11, 316; sjá Kípr.
Kilir, 4, 119. 315; 6, 128; sjá Kjölr.

Kinn, 1, 226; 10, 282. Ey fyrir Sunnfirði í Firðafylki í Noregi; þó liggr ey þessi heldr lángt frá Selju.
Kinn, 7, 215; sjá Hinn.
Kinna (Kina, Kerna, Kemja), 9, 402. Á í Raumaríki (?) í Noregi.
Kinnlimasíða, 4, 45. Vestrsíðan á Fríslandi; nú *Nord-Holland*. Á miðöldunum hét herað þar „Kinnheimr", og væri því máske réttara að lesa: Kinnheimasíða.
Kinnstaðir, 5, 76. 80; sjá Kvistir.
Kinnzarvík (Kinnztrarvík), 9, 326. Vík með samnefndum bæ, í Harðángri í Noregi.
Kinnreyjar, 10, 132; sjá Kumreyjar.
Kípr (Kifr, Ciphur), 7, 86; 11, 316. Eyjan *Cypern* í Grikklandshafi.
Kirjálaland, 4, 162; 11, 414. Löndin kríngum Kirjálabotn í Garðaríki, nú *Finska Bugt* í Rússlandi. Innbyggjararnir: Kirjálir, 4, 162; Kirialar og Kyrialar, 10, 43. 44. og Austrkirálar, 10, 43; sjá A.
Kirkjubær, 1, 251. 252; 2, 202. Klaustr á Síðu (ekki í Veri) í Skaptafellsþíngi, austan á Íslandi.
Kirkjubær, 11, 416. Bær á Straumsey í Færeyjum.
Kirkjuvágir, 9, 340. Bær í Vágum á Hálogalandi í Noregi.
Kirkjuvágr, 10, 124. 146. 147; 11, 416. Nú býrinn *Kirkwall* á Hrossey, nú *Pomona*, í Orkneyjum.
Kjölr (Kilir), 1, 63; 3, 74. 77. 80; 4, 112. 314. 315; 5, 47. 48. 68. 117. 119; 6, 24. 128. 130; 9, 359. Fjallgarðr milli Noregs og Svíaríkis; nú *Kjölen*.
Kjölvegr, 9, 382. Skógr milli Haðalands og botns á Upplöndum í Noregi.
Klementkirkja (Clementþkirkja), 2, 36; 4, 105. 106; 5, 133; 6, 236; 7, 2; 10, 410; í Niðarósi, eðr Kaupángi í þrándheimi í Noregi.
Kleppabú, (-bygð), 8, 86. 89. 171; 9, 133. Sveit á Strind í þrándheimi í Noregi; nú *Klæbo*.
Kleppstaðir, 8, 338. Bær á Strind í þrándheimi í Noregi; nú *Klepstad*.
Kleriväs (Klervíás, Klermás), 11, 392. Klaustr, líkliga *Clairvaux*, í *Champagne* á Frakklandi.
Kliflönd (Klyflönd), 1, 117; 6, 405. Nú *Cleveland* í Norðymbralandi á Englandi.
Knappstaðir, 2, 229. 231. Bær í Stýflu í Fljótum, í Hegranesþíngi norðan á Íslandi.
Knarrarskeið (Knarskeið, Kjarrarskeið), 8, 84; 9, 483. Líkligast sund milli Æðeyjar og þrándheimsmynnis, á Norðmæri í Noregi.
Knanr, 11, 379; sjá Knaviz.
Knjukr, 2, 6. Bær í Vazdal í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Knollr (Kvollr), 9, 359. Bær í bygðinni Glaðaþors á Vermalandi í Svíaríki.
Knörr (Knor), 10, 13. Örnefni í Björgyn, á Norðhörðalandi í Noregi.
Kofr, 9, 30; sjá Kopr.
Kolbeinsá, 2, 247; 3, 24; 6, 36. þverá er fellr eptir Kolbeinsdal, og, millum Viðvíkrsveitar og Óslandshlíðar úti Skagafjörð, norðan á Íslandi.
Kólgu- (réttara Kolku-) mýrar, 1, 272. Nú heitiland á Ásum í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Koln, 1, 108; 3, 56; 11, 407. Staðrinn *Cöln* í þýzkalandi.
Kolumkillakirkja (Kolumbakirkja), 7, 42. Kirkja á Eynni Helgu, nú *I Colmkill* eðr *Jona* í Suðreyjum.

Komaþorp, 7, 151; sjá Tumaþorp.
Komsnes, 7, 295. Líkliga rángt, sjá Ramsnes á Re; samanbr. Rumsnes.
Konúngahella, 1, 46; 2, 80. 131; 3, 40; 4, 305; 6, 51. 333. 432; 7, 62. 110. 159. 180. 186. 187. 188. 195. 213. 252. 253. 268. 270. 271. 272. 282. 299. 302-3. 341; 8, 16. 62. 80. 203-4. 294. 419; 9, 14. 17. 19. 113. 119. 269. 325. 347. 384. 443. 444; 10, 2. 3. 26. 32. 37. 41. 71. 72. 159; 11, 354. Staðr við Gautelfi í Elfarsýslu á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Kongelf*, kaupstaðr í Bahúsléni í Svíaríki.
Konúngaholmr, 8, 36; sjá Konúngshólmr.
Konúngaland, 11, 231; sjá Lángaland.
Konúngsbryggja, 7, 183; 9, 9. í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Konúngsbryggja, 9, 285; í Oslo í Víkinni í Noregi.
Konúngsgarþr, 10, 410. Konúngshús í Niðarósi í Noregi.
Konúngshagi, 8, 400; 9, 305. Líkliga sama sem Akrshagi við Oslo í Víkinni í Noregi.
Konúngshólmr (Konúngahólmr), 8, 36. Ey í Sela- (Selja- eða Selbu-)sjónum, í bygðinni Strind í Þrándheimi í Noregi.
Konungssund, 4, 42; 5, 166. 167. Sund, er nú kallast *Söderström*, og gengr gegnum Agnafit milli Lagarins og Eystrasalts, hjá Stokkhólmi í Svíaríki.
Kopr (Copr, Kofr), 8, 191; 9, 30. Pláts í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; kannske sama og seinna kallaðist Nicolai almenníngr, á hverjum garðr-inn *Kappen* stóð.
Kornalfjörðr, 9, 316. Fjörðr eða vík við Korna- eða Korn-hólma í vatninu Mjörs, á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi.
Kornung (Kornúngar, Kornvegr), 11, 370. Nu *Korning*, skamt austr frá Vehjörgum á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Kot, 8, 89. Bær í Kleppabúi, á Strind í Þrándheimi í Noregi.
Kotskógaborg (Kotskógr), 11, 393; nú *Gützkow*, milli ánna *Peene* og *Ryck* í *Pommern*.
Krakastaðir, 8, 174; sjá Kjarrastaðir.
Krjánaðir (Ljarauðir), 9, 26. Bær í Noregi; í Þrándheimi?
Kristnes, 1, 251. Bær í Eyjafirði, norðan á Íslandi.
Kristskirkja (Cristzkjrkja, Kriscekirkja, Krickirkja), 5, 107. 143. 149. 181. 358; 6, 236. 267. 448; 7, 3. 107. 109. 144. 146. 156. 240. 291. 310. 355; 8, 86. 95. 163. 170. 175. 259. 261. 323. 390; 9, 23. 26. 61. 93. 97. 139. 162. 163. 213. 215. 253. 277. 283-284. 460. 530. 534; 10, 406. 411. 415. 427. 428. Kirkja, er ýmist kallast verið hafa í Kaupángi, Niðarósi, eða Þrándheimi, í Noregi.
Kristskirkja, 1, 231; 6, 440; 7, 184. 205. 245; 8, 124. 189. 190. 191. 236. 238. 287. 290. 299. 447. 448; 9, 4. 9. 16. 31. 75. 77. 97. 103. 161. 209. 264. 430. 454. 477. 500; 10, 11. 14. 15. 16. 109. 111. 151. 163. 430. Þessu nafni hétu að vísu tvær kirkjur í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi, nl. Kristskirkja hin litla, hin forna, í hólmi út, og önnur, er var steinkirkja, og stoð í sjálfum staðnum. Stundum sýnast þessar samnefndu kirkjur hafa verið þrjár, en optast er ómöguligt að vita hver þeirra í sögunum meint er.
Kristskirkja, 10, 33. Kirkja í

Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Kristskirkja, 10, 152. Kirkja í Trums eda Truns, nú *Tromsöe*, nordast á Hálogalandi í Noregi.
Kristskirkja, 11, 419. Kirkja í Róiskeldu á Sjálandi í Danmörk.
Kriststadir, 5, 203; sjá Kviststadir.
Krókaskógr (Crócascógr, Crókascógr), 7, 209. 210. 320. 337. Skógr á Hadalands og Hríngaríkis landamæri í Noregi.
Króksfjördr (Krossfjördr rángt), 2, 21. Fjördr í Þorskafjardarþíngi, vestan á Íslandi.
Krossavík, 2, 238; 3, 106. 109. 114. 122. Bær í Vopnafirdi í Sunnudalsþíngi, austan á Íslandi.
Krossbrekka (Orós-Njós- og Njósnbrekka), 5, 20. Örnefni í Valdali í Sunnmæri í Noregi.
Krossfjördr, 2, 21; sjá Króksfjördr.
Krossgildi, 9, 529. Gildaskáli í Nidarósi í Þrándheimi í Noregi.
Krosshólar, 1, 248. 249. Bær, skamt frá Hvammi vid Hvammsfjörd vestan á Íslandi.
Krosskirkja (Krossinskirkja, Kastalakirkja), 7, 158. 186. 189. 194; 10, 416. Kirkja í Konúngahellu vid Gautelfi á Ránríki í Víkinni, í Noregi. Af því Gautelfr var í fornöld landamæri Noregs, Danmerkr og Svíaríkis, er stundum sagt ad kirkja þessi hafi legid vid landsenda.
Krosskirkja, 8, 125. 360. Kirkja í Björgyn á Nordhördalandi í Noregi.
Krosskirkja, 8, 170. 390; 9, 25. 248. 531. Kirkja í Nidarósi í Þrándheimi í Noregi.
Krossvíkíngar, 3, 106. Þeir sem bjuggu í Krossavík í Vopnafirdi, austan á Íslandi.
Krumshaugr (ekki Krúmshaugr), 3, 119. Haugr á Jökuldal; sjá Brynjarshaugr.
Krumsholt, 3, 107. Bær í Vopnafirdi í Sunnudalsþíngi, austan á Íslandi.
Kúaviz (Kvauz, Knaur), 11, 379. Máske eyjan *Koos* framundan *Wolgast*, í Pommern.
Kumbrser, 10, 376. Sá sem er af Kumbaralandi á Englandi.
Kumrey og Kumreyjar (Kinnreyjar), 10, 132. 142. Stóra og litla Kumrey, vestr frá Skotlandi; nú *Cumbray*.
Kunnaktír (Kunnactir, Kunnoktir), 7, 49. 67. 69. Nú landid *Connaught*, á Írlandi.
Kúrfjall (Kýrfjall), 9, 321. 322. Fjall á Upplöndum í Noregi.
Kúría, 9, 487. Páfans höll í Róm.
Kúrir, 6, 290; 11, 226. 322. 323. 386. 387. Þeir sem bjuggu á Kúrlandi; sjá næsta nafn.
Kúrland (Kýrland), 4, 162; 11, 322. 323. 374. 414. Land í Austrvegi; sýnist hafa verid stærra ummáls, en þad núverandi *Kurland* í Rússlandi.
Kvaddingsey (Kvaldinsey), 7, 53. 65. Ey í vatninu Væni, á vestra Gautlandi í Svíaríki; nú *Kållandsö*. Sbr. Paldinsey.
Kvaldinsey, 7, 53; sjá Kvaddíngsey.
Kveldrír, 5, 203; sjá Kvistir.
Kvennaland, 11, 414. Land í Asíu; afstada óviss. Samnefnt land lá kríngum Helsingjabotn og samsvaradi hérumbil Austrbotni á Finnlandi og Vestrbotni í Svíaríki.
Kvidma, 9, 91. 97. Bær á Valdrési á Upplöndum í Noregi; nú *Kvien*.
Kvilldir (Kvildrir, Qvildrir), 7, 218. 345. 346. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Qville* í Bahúsléni í Svíaríki.
Kvímar, 8. 272, á Eistlandi.
Kvistir (Kvístadir, Kviststadir, Kriststadir, Kveldrir, Kinnstad-

ir), 5, 76. 80; sbr. 203. 237. Bær á eynni Íðri í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi.
Kvollr, 9, 359; sjá Knollr.
Kýrfjall, 9, 321. 322; sjá Kúrfjall.
Kyrkjubær, 11, 416; sjá Kirkjubær í Færeyjum.
Kyrkjuvágr, 11, 416; sjá Kirkjuvágr í Orkneyjum.
Kænugarðr og Kænugarðar, 5, 271. 297; 11, 414. Nokkr hluti Garðaríkis; sjá G.
Körmt (Caurmt), 1, 14. 38; 2, 137; 4, 255. 258. 260. 266; 5, 304; 7, 366? 9, 40; 10, 382. Ey á Rogalandi í Noregi; nú *Karmen*.
Körmtsund, 9, 49; sjá Karmsund.

Laðahamar (Laðhamar og Laðhamrar), 8, 71. 373; 10, 319; sjá Hlaðhamar.
Laðir, 10, 265. 271. 279. 280. 319. 330; 11, 18; sjá Hlaðir.
Lafrantzkirkja og Lafranzkirkja, 8, 418. 428; 9, 443; 10, 153. Kirkja í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Lafranz- eða Laurentii-kirkja, 9, 31. 225. Kirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Lafranzkirkja, 9, 520. Kirkja í Oslo í Víkinni í Noregi.
Lafúngsnes, 9, 49. 173. Annes, líkliga í Bommelfirðinum, á Sunnhörðalandi í Noregi.
Láka, 9, 488. 490. 492. 494. 497. 508. 526. Bær á Raumaríki í Noregi.
Laktjarnir, 7, 94. Höll keisarans í Miklagarði.
Láland, 11, 231. Ey suðr frá Sjálandi og Beltissundi í Danmörk; nú *Laaland* eðr *Lolland*.
Lanásund, 8, 330. Sund á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Landamæri, 4, 164. Hér meinast Gautelfr, er var takmark milli Noregs, Danmerkr og Svíaríkis.
Landesberg (Esberg), 11, 360. Líkliga staðrinn *Landsberg* í efra *Sachsen* í *Leipzigar* héraði í Þýzkalandi.
Lángadalr, 2, 6. 7. 247; 3, 20. Dalr með samnefndri sveit í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Lángaland (Konúngaland), 11, 231. Ey skamt í suðaustr frá Fjóni í Danmörk; nú *Langeland*.
Lángamúli (Lángamosi), 8, 399. Örnefni, nálægt Ryginabergi, við Oslo í Víkinni í Noregi.
Lánganes, 1, 234. 411. Nes norðaustan á Íslandi, er aðskilr Norðlendínga og Austfirðínga fjórðúnga.
Lángatún, 7, 237. Þorp á Englandi; máske núverandi *Langton* í *Yorkshire*; sbr. Pilavík.
Lángbarðaland, 6, 134; 11, 415. Norðrhluti Italíu, nú *Lombardiet*; sbr. Lúngbarði.
Lángbarðar, 6, 134. Innbúar Lángbarðalands.
Lángdælir, 2, 247. Innbúar Lángadals í Húnavatnsþíngi, norðan á Íslandi.
Lángey, 9, 20. Ey á Norðmæri í Noregi; nú *Langöe*, norðvestr frá Tusteren.
Lángey, 4, 276. 297. 304. Ey á Hálogalandi í Noregi; nú *Langöe*, norðvestr frá eynni Hin (*Hindöe*).
Lángeyjarsund, 9, 28. 135. Sund við Lángey á Norðmæri í Noregi.
Lángeyjarsund, 7, 350. Sund, nálægt Hólminum Grá á Auströgðum í Víkinni í Noregi.
Lánglóar (Lánglær), 8, 110. Bær á Strindarbygðinni í Þrándheimi í Noregi; nú *Langloe*.
Lángr, 4, 241; sjá Lögur.
Latun og Látyn, 9, 402. 403. 405; sjá Laustún.
Lauf, 9, 391. 402; sjá Laustún.
Laufey, Laufeyjar, 9, 267. 338.

Ey, nálægt Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Laufnes, 8, 115. 129. 138. 189. 197. 198. 200. 221. 247. 248. 257. Bær í Noregi; sambr. mannanafna-registrið, um Ulf af Laufnesi.
Lauftún (Lauf, Lauftyn, Lautyn, Látyn, Lautun, Lautum, Latun), 9, 391. 402. 403. 405. 409. 410. Líkliga núverandi bær *Löften* á Raumaríki í Noregi.
Laugamenn, 2, 22. 256. 257. þeir sem bjuggu á Laugum í Sælingsdal í Dölum, vestan á Íslandi.
Laugar, 2, 20; 3, 35. 256. Bær í Sælíngsdal í Dölum vestan á Íslandi.
Laugardalr, 2, 234. 235. 243; 10, 114. 298. Sveit í Árnesþíngi, sunnan á Íslandi.
Laugjarsund, 8, 187; sjá Atleyjarsund.
Laupandanes, 4, 215. Bær í Sandvík á Hrossey í Orkneyjum.
Laurentiikirkja, 9, 141; sjá Lafranzkirkja.
Lauxa, 1, 36; sjá Ljóxa.
Lávarðsskógr, 11, 335. Skógr á Sjálandi í Danmörk.
Laxárdalr, 1, 247. 249; 2, 19. Sveit í Dölum, vestan á Íslandi.
Laxárdalr, 1, 270; 2, 247; 6, 31. Dalr með samnefndri bygð, fyrir innan Skaga, í Hegranesþíngi, norðan á Íslandi.
Laxavágr (Laxárvágr), 8, 354; 9, 10. 103; 10, 106. 150. Vogr beint á móts við Norðnes hjá Björgyn, á Norðhörðalandi í Noregi.
Laxdælir, 1, 249; 2, 257. þeir sem bjuggu í Laxárdal í Dölum, vestan á Íslandi.
Leifastaðir (Leiva- Leina- Teinastaðir); 9, 443. 459. 466. 471. 484. 485. 488. 491. 515. Bær, líkliga á Ránríki í Víkinni í Noregi; sbr. Álfr af Leifastöðum, í nafnaregistrinu.
Leifnes, 9, 470. Nes á Hálogalandi í Noregi, máske núverandi *Leinæs*; sbr. Leirnes.
Leikberg, 7, 233. 234. Örnefni á Ránríki, í nánd við Hising, í Víkinni í Noregi.
Leiknir (Lykkjur), 9, 9. Líkliga núverandi bær *Löken*, í Norðfirði í Firðafylki í Noregi.
Leina, 9, 313; sjá Lena.
Leinar, 10, 72; sjá Lenar.
Leinastaðir (sbr. Teinastaðir), 9, 459; sjá Leifastaðir.
Leira, 4, 59. Áin *Loire* á Frakklandi.
Leira, 9, 489. Leirelfan á efra Raumaríki í Noregi.
Leira, 9, 376. Við Leirelfuna á efra Raumaríki í Noregi.
Leirángrar, 9, 439. 468. Bær skamt frá Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Leirgula, Leirgola, 9, 314. 318; 10, 157. Hólm í eða nálægt Rugssundi í Norðfirði í Firðafylki í Noregi.
Leirheimsskógar, 9, 363. Líkliga núverandi *Lörenskoug*, bygð á neðra Raumaríki í Noregi.
Leirnes, 9, 471. Sýnist, eptir samanhenginu, vera sama og Leifnes; sjá þetta nafn.
Leirnes, 9, 489. 490. Nes er gengr útí Leirelfi á efra Raumaríki í Noregi.
Leiruvágr, 2, 190; 3, 105. 215. Vogr í Mosfellssveit í Kjalarnessþíngi, sunnan á Íslandi.
Leiruvágr, 2, 198. Vogr í Álptafirði syðra, á Austfjörðum á Íslandi.
Leiruvellir, 9, 488; Örnefni á Upplöndum í Noregi.
Leitnaðsbrú, 10, 47; sjá Hervaðsbrú.
Leivastaðir (smbr. Leina- Teinastaðir), 9, 459; sjá Leifastaðir.
Lena (Leina), 9, 313. Bær á Hríngaríki í Noregi; nú *Lene*.
Lenar (Leinar, Hleinar), 10, 72

Bær á Vestra-Gautlandi í Svíaríki; sbr. Lenrar.
Lengjuvík (Lángavík), 4, 304. 326. Vík sunnanverðt við Malángrfjörðinn á Hálogalandi í Noregi; nú *Lenvig*.
Lenrar, 9, 56. Bær á Vestra-Gautlandi í Svíaríki; sambr. Lenar.
Leorin, 9, 343; sjá Lýrin.
Leradalr (Veradalr), 8, 50; 9, 33. 142; sjá Læradalr.
Lesey, 9, 321; sjá Illésey.
Lesjar (Lisa), 3, 47; 4, 239. 242. 245; 5, 20. 23. Sveit, neðarliga í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Lessö*.
Leynuvágr, 3, 215; sjá Leiruvágr.
Leyríng, 9, 343; sjá Lýrin.
Leyruvogar, 4, 269. Vogar nálægt eynni Körmt, máske í Leirángri á Rogalandi í Noregi. Annars er líkliga réttara í Heimskríngiu, Ólafs Helga S., kap. 127: „í leynivogum" heldr enn hér: „í Leyruvogum".
Ljánes, 9, 8. 21. 24 61. 91. 111. 121. 123. 125. 129. 216. Sbr. Þorgrím af Ljánesi, í Nafnaregistrinu. Fyrir utan Naumdælafylki í Noregi liggur ey, á hvörri heitir Ljánes; líkliga sá hér umtalaði bær.
Ljárauðir, 9, 26. sjá Krjánaðir.
Líðandi, 7, 247. Bygðarlag og fjallgarðr, norðr frá Líðandisnesi í Noregi; nú *Lindesnæs*.
Líðandisnes, 1, 90. 132. 299; 3, 14. 39. 42; 4, 23. 68. 105. 164. 177. 251; 7, 313; 8, 109; 9, 373; 11, 41. 181. Nes á Veströgðum, sudvestast í Noregi; nú *Lindesnæs*.
Líðir, 9, 361. sjá Illiðir.
Líðstaðir, 4, 244. Bær í Frónsveit í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Listad*.
Lifra, 4, 311. sjá Lygra.
Líka, 11, 301. sjá Luka.
Limafjörðr (Linnafjörðr, Eylimafjörðr), 1, 87. 88. 124. 128. 130. 131. 165; 4, 22. 355. 357; 5, 3. 6. 322; 6, 48. 75. 296; 9, 13; 10, 257. 386. 387. 424; 11, 9. 10. 13. 14. 22. 179. 180. 181. 229. 230. 244. 255. Fjörðr, er skerst úr Jótlandshafi inni Norðr-Jótland, í Danmörku; nú *Limfjorden*.
Limalönd (Lumalönd, Linnalönd, Sumalönd), 9, 272. líkliga núverandi *Lom* eða *Lomland* á Ránríki í Víkinni í Noregi; sbr. Þorbjörn af Limalöndum, í Nafnaregistrinu.
Límgarzsíða (Límgarz- Lungarðz- Lúngbarðs- Lymgarðs-síða), 7, 341; 8, 425. Líkliga bygðin með ströndinni, frá Vestfold til Niðarelfu á Norðr-Ögdum, vestanfram í Víkinni í Noregi.
Lindisey, 11, 188. Nyrðri hluti héraðsins *Lincolnshire* á Englandi; nú *Lindsay*.
Lindishólmar, 10, 53. 55. 56. 59. Hólmar nálægt Gautelfarmynni á Vestra Gautlandi í Svíaríki.
Linn, 10, 158. Bær í *Norfolkshire* á Englandi; nú *Lynn*.
Linnafjörðr; sjá Limafjörðr.
Linnalönd, 9, 272. sjá Limalönd.
Línustaðir (Línostaðir, Brúnastaðir), 7, 223. 349. Bær, skamt frá Túnsbergi, á Vestfold í Víkinni í Noregi, nú *Linnestad*.
Ljóðhús, 7, 41; 9, 422; 10, 35. 125. 126. Ey, hin stærsta í Suðreyjum, vestr frá Skotlandi; nú *Lewis*.
Ljoðhús (Illjóðhús), 8, 16. 63. 80; 9, 16. 400. 401; 10, 31. 38. 39. 40. 72. 118. 119; 11, 354. Staðr við Gautelfi á Vestra-Gautlandi í Svíaríki; nú *Gamle-Lödese*.
Ljórdalr, 4, 240. Bygð í Guðbrandsdölum í Noregi; sbr. Gaulardalr.

Ljósvetníngar, 2, 36, 240. þeir sem bjuggu á Ljósavatni og í Ljósavazhverfi, í þíngeyjar þíngi, norðan á Íslandi.
Ljóxa (Loxa, Lauxa, Lyxa), 1, 36; 2, 41. Bær í nyrðri hluta þrándheims í Noregi; máske núverandi *Lexen*, í Stórdali; sbr. Ormr af Ljóxu eða Lyxu í Nafnaregistrinu.
Ljóxna (Losna, Lyxja), 9, 467. Tvær eyjar samnefndar, austr frá eynni Hít, sunnanverðt við þrándheimsfjörð, á Norðmæri í Noregi.
Lisa, 4, 242; sjá Lesjar.
Lissibon, 7, 80. Borg á Spáni; sama sem *Lissabon* í Portúgal.
Listakonúngr, 7, 354. og
Listaþengill, 4, 190. sbr. 12, 86. sama sem Noregskonúngr.
Listi, Listir, 4, 6. 135. sbr. 12, 81; 7, 214. 301. 342. 343. 354. sbr. 348; 8. 206; 9, 38. 40. 153. Nes á Norðr-Ögðum í Noregi, skamt norðvestr frá Líðandisnesi.
Litlakaupángr, 9. 233. Sama sem litla Hamarkaupángr á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi.
Ló, 8, 362; 10, 154. Bær í Uppdali í Orkdæla-fylki í þrándheimi í Noregi; líkliga núverandi *Loe* í *Opdals* Sokn.
Lóar, 4, 240. 241. Bygð í Guðbrandsdölum í Noregi.
Lóar, 4, 240. Bær á Lesjum í Guðbrandsdölum, sjá Borrar.
Lofló (Lofalækr), 10, 123. Bær í Noregi; afstaða óviss.
Lofnath (Lofnarð), 10, 134, Jarlsdæmi, kríngum vatnið Lokulofra; líkliga fyrrverandi *Lenox* nú *Stirling* og *Dumbartonshire* í vestrhluta Suðrskotlands.
Lofnfjörðr (Jöfnfjörðr), 11, 211. Án efa sama sem:
Lófofjörðr, 6, 311. Fjörðr út frá ánni Nizi á Hallandi í Svíaríki.
Lokulofri (Sokolofni), 10, 134. Vatnið *Lochlomond*, úr hvörju áin *Leven* rennr í vestrhluta Suðrskotlands. Máske Lokulofri sé rángskrifað fyrir „Lokulofn;" sbr. Lofnath.
Lokumannaland, 5, 137. sjá Blökkumannaland.
Lón, 4, 240. 242. 245. Bygð í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Lom* sokn.
Lón, 3, 105. Sveit í Skaptafellsþíngi, sunnan á Íslandi.
Lónsheiði, 3, 105. Fjallvegr milli Austfirðínga- og Sunnlendíngafjórðúngs á Íslandi.
Lótaríngia (Lothrínga, Lothoríngia), 1, 108; 11, 107. Landið *Lothringen* (*Lorraine*) fyrir sunnan Rhín.
Lúasund, 9, 168; sjá Svínasund.
Luka (Líka), 11, 301. Staðr í hertogadæminu Lúcca í Miðítalíu; nú *Lucca*.
Lúkanus, 3, 177. Fjall á Indíalandi, í Austrálfunni; óvíst hvar.
Lukr, 9, 296; sjá Lykr.
Lumalönd, 9, 272. 274. Sbr. Limalönd.
Lúmbardí, 1, 114; sjá Lúngbarði.
Lúna, 1, 114. Borg á Lúngbarði, norðanverðt í Ítalíu; nú *Luna* við *Genua*; sbr. Mánaborg.
Lúnbardí, 1, 114; sjá Lúngbardí.
Lundar, 1, 209; 10, 388. Bær í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Lundene*.
Lundún (Lundúnir), 1, 16; 3, 31; 4, 50. 51. 62. 63; 5, 32. 140. 142. 155. 157, 226. 227. 237; 6, 398; 10, 373; 11, 196. 198. Sama sem Lundúnaborg (nú *London*); höfuðborgin í Englandi.
Lundúnaborg, 3, 31; 11, 159. 162. 195. 197. 199. 416; sjá Lundún.
Lundúnabryggjur, 4, 48. 51; 5, 156. 158. Í Lundúnaborg í Englandi.
Lundr (Lund), 4, 373; 6, 87; 7, 151; 10, 63. 82. 95; 11,

230. 313. 314. 319. 337. 338. 249. 350. 393. 440. Býrinn *Lund* á Skáni í Svíaríki. Skán heyrði fyrrum undir Danmörk, og því kallast Danakonungr í 6, 80 Lundar-allvaldr.
Lungarzsíða, 7, 213; sjá Limgarzsíða.
Lungbardí (Lúmbardí, Lúnbardí), 1, 114; sama sem Lángbarðaland.
Lúngbards-síða, 7, 213. 341; sjá Limgarzsíða.
Lúsakaupángr, 8, 194. 200. 213. 439. Fyrrum kauptún í Sogni í Noregi; nú *Kopanger*. Staðarbúarnir kallast Kaupángsmenn.
Lushreið, 6, 297. Innsti partr Limafjarðar, á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Lögstör-Bredning*, og mundi þá réttast að lesa Lýgsbreið.
Lustr (Lystr), 8, 440; sveit í Sogni í Noregi; nú *Lyster Sogn.*
Lýbika (Libika), 10, 23, 48. Staðr í þýzkalandi er stendr við ána Trave; nú *Lübeck.*
Lýbikkumenn, 10, 22. 48. 49. Innbúar staðarins *Lübeck.*
Lygra (Lyggra, Lifra), 4, 309, 311. Bær á eynni Lygru, milli Raðeyjar og meginlands, á Norðhörðalandi í Noregi; sbr. 8, 310; Einar *Lygra.*
Lykr (Lukr), 9, 296. Likliga á ströndinni milli Jaðars og Vestragða, syðst á Rogalandi í Noregi; máske höfnin *Lökvig.*
Lykkjur, 9, 9; sjá Leiknir.
Lymgarðssíða, 8, 425; sjá Limgarzsíða.
Lýngar, 6, 74. Bær í Meðallandi, í vestri hluta Skaptafellsþíngs, austan á Íslandi.
Lýngbýr, 11, 360; nú *Lyngbye,* þorp í Valburs, nú *Voldborgs*-héraði á Sjálandi í Danmörk.
Lýngver (Lýngr), 9, 21. 474. Svo heita smáeyjar nokkrar, bæði fyrir Raumsdalsmynni og Norðmæri, í Noregi; hér meinast líkliga þær fyrrnefndu
Lýngversflái, 9, 474. Við Lýngverseyjarnar.
Lyrgja, 6, 246. 247. Bær í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Löre.* Annar bær heitir þar nú líka *Löre,* fyrrum Leir. Við Lyrgju voru þeir Sveinn og Ormr kendir.
Lýrin (Leorin, Leyríng), 9, 343. Bær í Skaun á Raumaríki í Noregi.
Lýrskógsheiði, 11, 207; sjá Illýrskógsheiði.
Lystr, 8, 440; sjá Lustr.
Lyxa, 2, 41; sjá Ljóxa.
Lyxja, 9, 467; sjá Ljóxna.
Lækjamót, 1, 265. 273. 274. Bær í Víðidal í Húnaþíngi, norðan á Íslandi.
Lærradalr (Leradalr), 1, 153; 8, 50; 9, 143. 226; 11, 42. 181. Bygð í Sogni í Noregi; nú *Leerdal*; sbr. Leradalr.
Læsir (Lesjar) (sbr. 12, 140.), 6, 132. þjóð er bjó nálægt Austrvindum; máske sama sem *Leccahar* eða *Lesgar*, er álitast forfeðr Pólakkanna, komnir frá Svartahafinu.
Lögrinn, 4, 41. 42. 206; 5, 41. 255; 11, 180. Stöðuvatn, hjá Stokkhólmi í Svíaríki; nú *Mælaren*; sbr. Mar.
Lögr, 4, 241. Vatn í Guðhrandsdölum í Noregi; nú *Lougen*; „Lángr" er án efa rángskrifað fyrir „Laugr."

Magnúss-kirkja, 10, 147. 149. Kirkja í Kirkjuvogi á eynni *Pomona* (Hrossey) í Orkneyjum.
Malángr, 10, 152. Fjörðr, norðast á Hálogalandi í Noregi; nú *Malangerfjord.*
Málmhaugar, 10, 95. Borg við

Eyrarsund, á Skáni í Svíaríki; nú *Malmö.*

Malstrandir, 9, 504. Þannig er líkliga réttast að lesa fyrir Ívasund, Málundir, Mástrandir eða Smálundir, í mismunargreinunum. Malstrandir eru eyjar fyrir utan Vestfold í Víkinni í Noregi.

Málundir, 9, 504; sjá Malstrandir.

Mánaborg, 4, 273 í mismgr; máske útlegging fyrir *Luna.* Sjá Luna.

Mánafors, 1, 272. Fors í Laxá á Ásum í Húnaþingi, norðan á Íslandi.

Mánagerði, 1, 272, Líkliga í Ásasveit í Húnaþingi norðan á Íslandi.

Manarmenn, 9, 422; sama sem Manverjar.

Mann, 10, 122; annars Maun, ey í Írlandshafi.

Manörk (Manork), 6, 84. 85. Eyjan *Minorka,* eða eptir annara meiníng *Majorka* í Miðjarðarhafinu, nálægt Spáni.

Manverjar, 7, 43. Innbúar eyjarinnar Manar í Írlandshafi.

Manvíkur, 8, 228. Líkliga bær á Limgarðssíðu, við Víkina í Noregi; máske núverandi *Mandvig,* í Lárvíkur fógetadæmi.

Mar, 5, 166. Stöðuvatn, nú *Mælaren,* í Svíaríki; sbr. Lögurinn.

Marðalögr (Njarðarlögr), 2, 252; 10, 354. Bær í Noregi, óvíst hvar.

Marfjörðr, 9, 45. Fjörðr á Limgarðssíðu við Víkina í Noregi; máske núverandi *Moriefjord* í Skeynafirði; sbr. Rennshöfn.

Margdalr, 8, 338; sjá Íngardalr.

Margretarkirkja, 6, 440. Kirkja í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.

Maríukirkja, 7, 228. 318. 354. Kirkja í Álaborg á Norðr-Jótlandi í Danmörk.

Maríukirkja, 7, 64. Kirkja í Kaupángi (Niðarósi) í Þrándheimi í Noregi.

Maríukirkja, 8, 189. 190. 264. 265. 292. 360. 361; 9, 30. 138. 426; 10, 29. 106. Kirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Maríukirkja, 8, 310. Kirkja í Höfuðey við Oslo, á Austfold í Víkinni í Noregi.

Maríukirkja, 6, 267; 8, 195; 9, 26. 129. 133; 10, 408. Kirkja í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.

Maríukirkja, 8, 310. 315. Kirkja útá Eyrum hjá Oslo á Austfold í Noregi.

Maríukirkja (Mariekirkja), 4, 121; 8, 25; 9, 34. 147. Kirkja í Sarpsborg í Borgarsýslu á Víngulmörk í Víkinni í Noregi.

Maríukirkja (Mariekirkja), 8, 25; 9, 268; 10, 154. Kirkja í Túnsbergi, á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Maríuklaustr, 10, 154. Klaustr í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Markamenn, 7, 52. 55. 321; 8, 398; 9, 346. 347. 391. Þeir sem bjuggu uppi á Mörkum milli Víngulmarkar og Ránrikis í Noregi og Dalanna í Svíaríki.

Markarfljót, 3, 204. Fljót á Rángárvöllum, sunnan á Íslandi.

Markarhólmr, 9, 28. Ey, líkliga suðr frá Lángey, á Norðmæri í Noregi.

Markir (Merkur), 7, 299. 316. 318; 8, 272. 275. 276; 9, 16. 237. 271. 272. 274. 287. 346. 348. 362. 401. 404. 406. 410. 473. 488. 526; 10, 185. Skóglöndin á landamæri Víngulmarkar og Ránríkis í Noregi, og Vermalands og Dalanna í Svíaríki; sbr. Norðrmarkir.

Marnadalr (Murnadalr, Varmadalr), 9, 373. Býr nálægt Líðandisnesi á Veströgðum í Noregi; nú *Mandal.*

Mársey, 1. 128. 129; 11, 180. Ey í Limafirði á Norðr-Jotlandi í Danmörk; nú *Morsöe.*

Martustokkar, 8, 319; sjá Mörtustokkar.

Másarvík, 4, 92. Sund milli eyjarinnar Iðri og bygðarinnar Másvíkur á meginlandinu, í Eynafylki í þrándheimi í Noregi; nú *Mosvig* eða *Mosvigsund.*

Másnes, 11, 378. Nes, vestantil á eynni Rygen við Pommern.

Má- (Más- Márs-) staðir, 2, 7. 8; 3, 142. Bær í Vazdal í Húnaþingi, norðan á Íslandi.

Másstrandir (Mástrandir, Márs-strandir), 9, 400; 10, 154. Býr á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Marstrand*, í Bahúsléni í Svíaríki; sbr. Malstrandir.

Mástrandir, 9, 504; sjá Malstrandir.

Mástúngr, 8, 30; sjá Molúngr.

Matzoborg, 1, 106; sjá Mezborg.

Maun, sjá Mön.

Mauri, 10, 381; sjá Mæri.

Maurir, 10, 386; sjá Mærir.

Maurs, 9, 442; sjá Mors.

Meðalbú, 9, 470. Bær í Arneyjum á Hálogalandi í Noregi.

Meðalbær, 9, 354. Bær í Eyðabygð á Vermalandi í Svíaríki.

Meðaldalr, 9, 55. 175. Bygð ofarliga á þelamörk í Noregi.

Meðaldalr, 1, 57. Bygð í Orkdælafylki í þrándheimi í Noregi; nú *Meldal Sogn.*

Meðalfararsund, 11, 230. 266. 360. Sund milli Norðr-Jótlands og Fjóns, í Danmörk; nú *Lille Belt.*

Meðalfellsströnd, 2, 21. Bygðarlag í þórsness-þingi, vestan á Íslandi.

Meðalhús (Miðhús), 1, 33. 36. 209. 210; 2, 41; 8, 90; 9, 439. 484; 10, 388. Bær í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Melhuus.*

Meðallandshöfn, 10, 146. 147. Höfn á Hrossey, (nú *Mainland*) í Orkueyjum.

Meginza (Megniza) eða Meginzuborg (Megnuzuborg), 1, 107, 108; 11, 406. 407. Nú *Mainz.* staðr í Stórhertogadæminu *Hessen-Darmstadt* í þýzkalandi.

Melanzey, 10, 142. 143; sjá Melasey.

Melar, 3, 143. 146. 147; 6, 102. Bær í Hrútafirði í þorskafjarðarþingi, vestan á Íslandi.

Melasey (Melanzey), 10, 142. 143. Ey, líkliga milli Kumreyja og Herejar, vestr frá Skotlandi; afstaðan óviss.

Melr, 9, 325. 384; 10, 53. 55. 123. Máske bærinn *Meel*, í Kvennaheraði á Sunnhörðalandi í Noregi; sbr. Gautr af Meli í nafnaregistrinu.

Menjúngufurða, 4, 64; sjá Íngafurða.

Menningarfurða, 4, 64; sjá Íngafurða.

Meyjaland, 9, 153. Ey á Limgarðssíðu, móts við Nesjar, í Víkinni í Noregi; nú *Jomfruland.*

Mezborg (Matzborg, Mozonciaborg), 1, 106. Staðrinn *Metz* í umdæminu *Mosel* (*í Lothringen*) nú í Fránkaríki; tilheyrði fyrrum þýzkalandi.

Mjaðarsund, 9, 29; sjá Mjaðmarsund.

Mjaðmarsund (Mjaðarsund), 9, 29. Sund við eyna Mjöðm (nú *Mjömn*) í Sogni í Noregi.

Miðfjarðarós, 6, 383. Ármynni í Miðfirði í Húnaþingi, norðan á Íslandi.

Miðfirðingar, 3, 120; sjá Víðfirðingar.

Miðjökull (Mikli-jökull), 2, 214. Jökull á Grænlandi; sbr. Bláserkr.

Miðhús, 1, 36; 8, 90; sjá Meðalhús.

Miðsköli, 1, 253. Bær við Írá, austarliga í Rángárþingi, sunnan á Íslandi.

Mikaels- (Mikels-) kirkja, 8, 125. Kirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Mikalskirkja, 9, 495; sjá Nikulásskirkja í Niðarósi.

Mikkaelshellir, 11, 415. Hellir á Apúlealandi, nl. í Apúlíu, í suðrhluta Ítalíu.

Mikjalsklaustr, 7, 100; 8, 347; 9, 412. 430; 10, 106. Klaustr á Norðnesi við Björgyn í Noregi, kallast líka Munklífi.

Mikkjalskirkja, 7, 100. 122. 186; 8, 125; 10, 104. Kirkja á Norðnesi í Björgyn, á Norðhörðalandi í Noregi.

Miklibær, 2, 225. 227. Bær í Óslandshlíð í Skagafirði, norðan á Íslandi.

Miklibær, 9, 31. Bær í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; sbr. Mikligarðr.

Mikligarðr (Garðr, Micligarþr), 1, 106. 234. 275; 2, 7; 3, 23; 5, 111. 112. 138. 139. 364; 6, 134, 141. 146. 148. 150-52. 154. 160-62. 164. 167-69. 171. 237. 338; 7, 59. 74. 86. 89. 94. 95. 98. 231. 232; 8, 148. 193; 10, 401. 417; 11, 161. 315. 316. 410. Höfuðstaðr þess austlæga Rómverska, seinna griska Keisaradæmis; nú *Constantinopel*, í *Rumili* í Tyrkjaríki.

Mikligarðr, 8, 189; 9. 141; sbr. 9, 31. 225. Bær í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; sbr. Miklibær.

Mikli-jökull, 2, 214; sjá Miðjökull.

Mildin (Mild), 11, 355. Á, á Fríslandi; *Mildstedt* sókn á litla Fríslandi, í Hertogadæminu Slesvík í Danmörk, dregr líkliga nafn sitt af á þessari.

Mildinborg, 11, 355. Borg við ána Mildin á Fríslandi.

Mindakseyri (Mynþakseyri), 1, 240. Örnefni, suðnan á Íslandi.

Mjóla, 3, 73; 6, 379; 8, 370. 390. Ey á Hálogalandi í Noregi; líkliga núverandi *Melö*.

Mjolgi, 9, 526; sjá Moldi.

Mjólkrá, 7, 201. Nálægt Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Mjors, 9, 442; sjá Mors.

Mjörs (Mjörs), 4, 105; 8, 42. 45. 47. 328; 9, 2. 14. 16. 65. 67. 113. 115. 315. 316. 320. 373. 393. 395. 398. 401. 406. 433. 441. 452; 10, 154. 217. Vatn á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; nú *Mjösen*.

Móberg, 3, 20. Bær í Lángadal í Húnaþingi, norðan á Íslandi.

Móðastaðir, 8, 315. 321. Bær á Strind í þrándheimi í Noregi. Líkliga núverandi *Mostad*.

Moðheimr, 9, 367. Nú *Modum* sókn, á Hringaríki, á Upplöndum í Noregi.

Moldafjörðr, 9, 32. 143. 226. 228. Fjörðr á Hálogalandi í Noregi; nú *Saltensfjord*.

Moldafjörðr, 10, 324. Fjörðr í Norðfirði, í Firðafylki í Noregi.

Moldi (Molgi, Mjolgi), 9, 526. Norðast á Raumaríki eða syðst á þotni; máske núverandi bæir nyrðri og syðri *Molden*, á Haðalandi á Upplöndum í Noregi.

Molungr (Mástungr), 8, 30. Á Vermalandi í Svíaríki; nú *Malang*-sókn í *Dalarne*.

Mont (Mót), 4, 122; sbr. 12, 106. Sama sem Mundíufjöll.

Montakassín, 11, 415. Borg á Apulealandi, í suðrhluta Italíu.

Mör, 9, 442; sjá Mors.

Móra, 4, 250. Á á Raumaríki á Upplöndum í Noregi; sbr. Nicía.

Mórastir, 9, 354. þorp á Vermalandi í Svíaríki.

Mors (Mörs, Maurs, Mjors, Mjörs, Njörs, Mor), 9, 442. Líkliga nurerandi *Moss*, kaupstaðr í Borgarsýslu, í Víkinni í Noregi.

Morstr (Mostr, Most), 11, 202. 206. Mikill staðr á Englandi; máske *Winchester*, í umdæminu *Hamp* í Vestsex; og þá er Morstr sama sem Monstr, ul. monasterium, eða klaustrið mikla í Winchester.

Mosá, 1, 108; 11. 407. Á í þýzkalandi; nú *Maas*.

Moss, 5, 20; í Valldal á Sunnmæri í Noregi.

Mostr (Möst), 1, 14. 203. 279; 2, 118. 285; 3, 4. 14; 4, 13; 6, 324; 7, 248; 10, 278. 337. 354. 363. 369. 384. 393. Ey á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Moster*. Við ey þessa voru þau kend þórólfr Mostrarskegg og þóra Mostrarstaung, sjá nafnaregistrið.

Mostr, 9, 48. 50. 118. 119. Ey í Mostrarfirði, norðast á Rogalandi í Noregi; nú *Mosterö* eða *Askö*.

Mostrarsund, 10, 46. 65. 66; sjá Mustrarsund.

Mót, 5, 122; sjá Mont.

Mozonciaborg, 1, 106; sjá Mezborg.

Múgavellir, 8, 305; á Ránríki í Víkinni í Noregi, .

Múlaþing, 4, 163. þingstaðr nálægt Uppsölum á Upplandi í Svíaríki, líkliga við *Morasteina*.

Múli, 10, 124. Höfði á austanverðri eynni *Mainland* í Orknevjum; nú *Moul*.

Mulse, 7, 42. Ey í Suðreyjum, vestrfrá Skotlandi; sbr. Mýl.

Mundíufjall, 11, 416. Sama sem *Alpafjöllin*; sbr. Mont.

Múnkabryggja, 7, 183; 8. 121. 264; 9, 9. 31, 101. 225. Bryggjur á Norðnesi, í Björgyn í Noregi.

Múnkabú, 9, 312. Nálægt Oslo, á Austfold í Víkinni í Noregi.

Múnklífi, 8, 347; 9, 412. 430. Klaustr á Norðnesi við Björgyn í Noregi; sjá Mikjálsklaustr.

Murnadalr, 9, 373; sjá Marnadalr.

Mustra- (Mustrar- Mostrar-)sund, 10, 46, 65. Sund, líkliga við eyna *Mönster*, á Hallandi í Svíaríki, og væri þá máske réttast að lesa Munstrarsund.

Mýdalr, 3, 99. Sveit í Skaptafells þingi austan á Íslandi.

Mýl, 7, 41; 10, 143. Ey í Suðreyjum, vestr frá Skotlandi; nú *Mull*.

Mýlarkálfr, 10, 143. 144. Lítil ey fyrir vestan Mýl, nú *Calve*, í Suðreyjum.

Mýlarsund, 10, 126. Sund millum Skotlands og eyjarinnar Mýlar í Suðreyjum.

Mýlskr, 7, 42. Sá sem er úr eynni Mýl.

Mýlverjar, 10, 143. Innbúar eyjarinnar Mýlar í Suðreyjum.

Mynni, 7, 208. 335. 336; við syðri endann á vatninu Mjörs, nálægt Eiðsvelli, á Raumaríki á Upplöndum í Noregi.

Mýrar, 11, 129; mikil sveit, við Borgarfjörð vestanverðan, í þverárþingi, vestan á Íslandi.

Myrká, 3, 210. Bær í Hörgárdal í Vaðlaþingi, norðan á Íslandi.

Myrkviðr, 1, 111. 113. Skógr á Holzetulandi, suðr við Eyðerfljótið, í Danmörk.

Myrkviðr, 5, 249. Skógr milli hafs og Fýrisvalla í Svíaríki.

Mývatn, 2, 202. Stöðuvatn í Mývatnssveit, í þingeyjarþingi norðan á Íslandi.

Mærhæfi, 1, 246. Hérað á Skotlandi; nú *Murray*.

Mæri (Möri, Mauri), 1, 12. 36. 37. 55. 62. 64. 92. 164. 165. 167. 170. 192. 194. 196. 210. 234; 2, 21. 36, 41. 43. 189.

210; 3, 14. 70. 74. 80. 212. 213. 216; 4, 68. 115. 212. 280. 317. 341; 5, 20. 28. 76. 115. 202. 284; 7, 163. 208. 217. 255. 286. 300. 335; 8, 77. 82. 109. 156. 177. 182. 196. 311. 312. 367. 370. 395. 9, 15. 33. 59. 115. 228. 318. 437. 439. 458. 468; 10, 186. 188. 189. 192. 193. 381. 387. 431; 11, 183. Fylki í Noregi þ. e. Sunnmæri og Norðmæri. Í fornöld voru fylki þessi samföst, því þá náði Raumdælafylki ekki niðr að sjó.

Mæri, 5, 20. Bær á Sunnmæri í Noregi; máske norðanverðt við Valdalsá, nú *Muri*. Eptir samanhenginu getr hèr þó eins vel meinzt Mærin sjálf.

Mæri, 1, 36; 4, 35. 37; 7, 123; 10, 323. 381, Stórbýli, seinna konúngsbú, í Sparbyggjafylki í þrándheimi í Noregi; nú *Mære*.

Mærir (Mörir, Maurir), 1, 32. 94; 4, 59; 6, 84; 7, 137. 339; 8, 315; 10, 186. 386; 11, 189. Innbúar Mærafylkis; og Mærahauðr, 11, 138; sbr. 12, 139; sama sem Noregr.

Mærskr, 2, 252; 4, 342. 343; 10, 355. Sá sem er af Mæri; sbr. Karl Mærski og Arnór Mærski í nafnaregistrinu.

Möðruvellir, 1, 255; 2, 206; 4, 177; 5, 269. 314. Bær í Vaðlaþíngi, norðan á Islandi.

Mön (Möm, sbr. Möri), 7, 213. 340; 11, 231. 373. 395. Ey, suðr frá Sjálandi í Danmörk; nú *Mön* eðr *Möen*.

Mön (Maun), 1, 144. 193; 7, 41. 42. 47; 9, 195. 417. 419. 422; 10, 27. 122. 126. 134. 159. Ey í Irlandshafi; nú *Man*.

Mön, 11, 387. Eyjan *Man* milli Eysýslu (*Ösel*), og Eistlands (*Esthland*).

Möri, 7, 345; sjá Mæri.

Möri, 7, 340. Annaðhvört eyjan *Möen* í Danmörk, eða hèraðit *Möre* í Kalmarléni á Smálöndum í Svíaríki.

Mörir, 7, 339; sjá Mærir.

Mörk, 4, 231. 296; 6, 377; 10, 43; sjá Finnmörk.

Mörlandi, 7, 114, 118. Brúkað í skopi um Íslending, máske til að sýna, að þeir lifðu mest á kvikfé, en ekki víkingskap; í Fm. S. 7, 153 brúkast „Mörstrútr" um Hákon Serksson, er var Norskr maðr, svo orðið sýnist stundum hafa verið háðungaryrði.

Mörs, 9, 442; sjá Mors.

Mörtustokkar (Martustokkar), 8, 319. 400. 402. 411; 9, 510. 511. 520; hjá Oslo, á Austfold í Víkinni í Noregi.

Nafardalr, 9, 234. Bygð í Eystridölum á Upplöndum í Noregi; nú *Næverdal*.

Narbon, 10, 85. Staðr, er stendr við Miðjarðarhafið, í umdæminu *Aude*, í Languedoc í Frakklandi; nú *Narbonne*.

Náríki, 5, 25; sjá Neríki.

Náttfaravík, 1, 235. Vík við Skjálfandafjörð í þíngeyjarþíngi, norðan á Íslandi.

Naumdælafylki, 2, 185; 3, 70; 4, 232; 10, 186; fyrir norðan þrándheimsfjörð í Noregi.

Naumdæll, 6, 111; sama sem Naumdælskr.

Naumdælir, 3, 204; 4, 232. 314; 7, 134; 10, 186; 11, 42. Innbyggjarar Naumudals, í þrándheimi í Noregi.

Naumdælskr, 6, 107. 112. 115. 117. Sá sem er úr Naumudal í þrándheimi í Noregi.

Naumudalir, 4, 231; 8, 73; sjá Naumudalr.

Naumudalr (Naumudalir), 1, 94. 164. 302; 2, 185. 210; 3, 14. 71; 8, 69. 73; 10, 8, 185. 330. 389; 11, 121. Fylki norðr frá þrándheimsfirði í Nor-

egi; nú *Nummedal;* sbr. Naumdælafylki.
Naustdalr, 10, 123. 141. 145. 189. Bygð í Norðfirði í Fjörðum í Noregi; nú *Nöstdal.*
Naustdalsfors (Dalforsnaust), 9, 16. Við Gautelfi, fyrir ofan Ljóðhús, á vestra Gautlandi í Svíaríki; máske núverandi *Fors.*
Nautasund, 8, 326. Sund á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Nötesund.*
Nautey, 9, 53. 183. Ey í Boknarfirði, sem er armr Stafángrsfjarðarins, á Rogalandi í Noregi; nú *Nödöe.*
Neríki eða Neriki, líka kallað Náriki (Ánaríki rángt, sjá A), 3, 47; 5, 25. Hérað í Svíþjóð; nú *Nerike.*
Nes, 1, 197; 10, 125; sjá Katanes.
Nes, 7, 43; sbr. 12, 175. Sè „Nesjum" hèr réttiliga skilið um örnefni, er eptir samanhenginu líkast til það hafi legið sunnan á eynni Skíði í Suðreyjum.
Nes, 10, 127. Sama sem Satíri á Skotlandi; sjá *S.*
Nes eða Nesjar, 9, 420. Nes á vestanverðu Skotlandi móts við eyna Mön.
Nes, 4, 240. Bær í Sóns-bygð í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Sönstenæs.*
Nes, 9, 321. Kirkjustaðr við Raumelfi, ofarliga á Raumaríki í Noregi.
Nes, 8, 76; 9, 449. Sveit á Strind í Þrándheimi í Noregi; nú *Bynæssets Præstegjæld.*
Nesjar (Næisjar), 3, 36. 46; 4, 122. 147; 5, 169; 6, 339; 7, 343; 9, 45. 55. 167. 175. 310. 350. 374; 10 396. 426. Nes á Limgarðssíðu í Víkinni í Noregi, milli Skeinafjarðar og Stafernis, nú Lárvíkur-fjarðar.
Nesoddi, 9, 285. 374. 506, við Oslo í Víkinni í Noregi.
Nesþjóðir, 10, 125. Sama sem Katnesíngar.
Njarðarlögr, 10, 354; sjá Marðalögr.
Nicia eðr Nizia, 4, 250. Á neðarliga á Raumaríki í Upplöndum í Noregi, nú *Nitte-* eða *Nittedalselv;* sbr. Mora.
Nið, 2, 27. 50; 4, 93; 5, 7. 107. 142. 181. 182; 6, 16. 281. 309. 402. 422; 7, 2. 113. 138. 207; 8, 35. 99. 171. 179; 9, 288. 530. Elfa, kemr frá Jamtalandi, rennr gegnum Selbúsjóinn í Strindafylki og úti Þrándheimsfjörð, hjá Niðarósi.
Niðarbakki, 9, 533; 10, 429, við ána Nið í Þrándheimi í Noregi.
Niðarhólmr (Niðaróssshólmr, Hólmr) 1, 218; 2, 69. 207; 4, 322; 7, 40. 196. Nú *Munkholm,* af Múnklífi, er þar var; sbr. Hólmr við Niðarós.
Niðarnes (Niþarnes, Vikarnes), 4, 1; 10, 289. Nes við ána Nið, hjá Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.
Niðaróshólmr, 2, 69; 7, 40. 55; sbr. Niðarhólmr.
Niðarós (Ós, Niþarós, Niþaraus), 1, 218; 2, 17. 26. 27. 36. 49. 120. 144. 152. 160. 165. 167. 169. 189. 206. 208. 215. 219. 221. 222. 244. 251. 258. 259. 262. 274; 3, 38. 41. 63; 4, 1, 91. 94. 105. 108. 230. 233. 238. 273. 296. 314. 332; 5, 3. 7. 31. 65. 99. 133. 144. 149. 179. 220. 223. 230; 6, 12. 13. 19. 24. 54. 63. 236. 267. 271. 272. 285. 297. 308. 348. 357. 393. 401. 404. 432. 438. 441. 444. 448; 7, 1. 2. 3. 30. 50. 100. 112. 128. 137. 155. 196. 322. 324; 8, 70. 93. 148. 268. 269. 297. 322. 338; 9, 59. 65. 113. 121. 139. 155. 209. 217. 227. 231. 237. 248. 291. 341. 375. 389. 423. 438. 440. 442. 459. 468. 471. 479. 487. 488. 528. 529; 10, 1. 61.

98. 118. 153. 155. 294. 401. 408. 409. 410; 11, 201. Höfuðstaðr Þrándheims í Noregi, og lengi erkibiskupssetr; nú *Trondhjem*. Merkiligustu örnefni og byggíngar í og kríngum Niðarós nefnast: Bakki, Bröttueyri, Eyrar (Eyraþíng), Feginsbrekka, Ila, Iluvík, Iluvellir, Nið, Niðarbakki, Saurhlið, Skipakrokr, Steinbjörg; kirkjur: Andrésk., Gregoriusk., Jónsk., Klementsk., Kristsk., Krossk., Margretark., Mariuk. (Kristsk.), Nikulásk., Olafsk., Petrsk, Postulak.; Nunnusetr. Aðrar byggíngar: Borgin (Síonsborg eða Sverrisborg á Steinbjörgum), Gildaskáli, Grjót, Skúlagarðr, Smiðjubúðir. Niðarós kallast opt Kaupáng í sögunum; sjá K.

Nikoláskirkja, 9, 512; 10, 154. Kirkja í Oslo, á Austfold í Víkinni í Noregi.

Nikulásskirkja, 7, 270; 8, 125. 191. 348. 360; 9, 30. 411. 412. Kirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Nikulásskirkja (Mikalskirkja), 7, 100; 9, 252. 495. 534. Kirkja í Niðarósi, í Þrándheimi í Noregi.

Nizarós, 6, 317. Nizár mynni.

Nizi (Uiz), 6, 314. 317. 318. 324. 327. 329; 9, 14. 15. 16. 113; sbr. 112 *Vinda*, rángt; 10, 407; 11, 211. Á, er fellr í Lofofjörð, á Hallandi í Svíaríki; nú *Nissaae*.

Nizi, 9, 28.; mismunargrein 6, án efa rángt.

Nizia, sjá Nicia.

Niþarnes, 10, 289; sjá Niðarnes.

Niþarans, Niþarós, sjá Niðarós.

Njósbrekka, 5, 20; sjá Krossbrekka.

Njörs, 9, 442; sjá Mors.

Njörvasund (Nörvasund), 4, 58; 7, 66. 81. 231. Nú *Strædet ved Gibraltar*. Sund þetta aðskilr heimsálfurnar Evrópu og Afríku og samtengir Atlantiska hafið og Miðjarðarhafið.

Nóar 10, 132. Kaupstaðr, í Nairnhéraði í Mið-Skotlandi; nú *Nairn*.

Nóatún, 8, 2; máske höfuðborgin í Jarlsdæminu Novgorod í Stóra Russlandi; nú *Nowgorod*.

Noraifjörðr (Norasund), 8, 201. 211. 212. Fjörðr fyrir Söknadali í Sogni í Noregi; nú *Sognedalsfjord*.

Norasund, 8, 211; sbr. Norafjörðr.

Norðanmenn, 9, 4; sjá Norðmenn.

Norðdalr, 7, 52. Bygð að vestanverðu við vatnið Vænir í Vestra Gautlandi í Svíaríki; sbr. Dalr.

Norðheimr, 4, 9; sjá Þrándheimr.

Norðhörðaland (Norðr-Hörðaland), 1, 47; 7, 334; 10, 384. Nyrðri hluti Hörðalands, sjá þetta nafn.

Norðhörðar, 8, 124. Innbúar Norðhörðalands í Noregi.

Norðimbraland, 1, 23-25. 110. 111. 117. 143; 4, 17. 65; 10, 245. 385. 407; 11, 189. Landið fyrir norðan ána Humru á Englandi, það yfirgreip bæði hið núverandi *Northumberland* og heröðin *Durham*- og *York-shire*. Innbyggjararnir:

Norðimbrar, 1, 144; 10, 376; 11, 191. 418.

Norðlendíngafjórðúngr, 1, 267; 10, 61. 113. Norðrhluti Íslands, vestanfrá Hrútafjarðará, austr til Lánganess.

Norðlendíngar, 1, 267; 2, 239. 243; 4, 281; 9, 3; 10, 61. 113. Innbyggjarar Norðlendíngafjórðúngs á Íslandi.

Norðlenzkr, 6, 360; 7, 213. Sá sem er úr Norðlendinga fjórðúngi á Íslandi.

Norðmaðr, 4, 204; 6, 385; sjá Norðmenn.

Norðmandí, sjá Normandí.

Norðmenn (Norðmeðr, Norðanmenn), 1, 8. 23. 24. 44. 108.

(117 rángt). 169. 195. 232; 2, 157. 299. 309. 313. 315. 319. 327; 3, 5. 13. 37. 79. 160. 163; 4, 48. 49. 60. 61. 178. 229. 284. 333. 334. 359. 360. 368. 370. 376; 5, 47. 102. 117. 139. 273. 275. 278. 281. 284. 289. 290. 295. 298. 326. 352. 365; 6, 8: 9. 20. 25. 54. 63. 65. 75. 82. 87. 135. 148. 160. 231. 233. 252. 253. 258. 262. 264. 294. 295. 311. 312. 317. 321. 323. 330. 332. 335. 338. 398. 399, 401. 405. 406. 408. 411. 414. 422. 435. 445; 7, 29. 54. 58. 66. 72. 73. 81. 83. 151. 222. 232. 241. 309. 348; 8, 248; 9, 4. 191. 356. 357. 359. 385. 392. 420. 422. 451; 10, 5. 9. 22. 23. 26. 27. 30. 32. 40. 48. 56. 58. 63. 64. 66. 69. 72. 73. 77. 82. 88. 89. 102. 103. 104. 129. 133. 144. 155. 177. 257. 288. 291. 305. 312. 318. 344. 351. 368. 369. 371. 392; 11, 209. 211. 241. 245. 248. 249. 407. 410. 419. 420. Innbúar Noregs; Norðmannagramr, 1, 44; 10, 64. Sama sem Noregskonungr.

Norðmæri, 1, 7. 39. 53. 90. 192. 302; 3, 14. 65. 212. 213; 4, 9. 23; 7, 207. 255. 286. 335; 8, 84. 109. 311. 370; 9, 59. 145; 10. 188; 11, 120. Sjá Mæri.

Norðmærir, 10, 141. Innbúar Norðmæris, í Noregi.

Norðnes, 7, 100. 122. 183. 184. 186. 201. 319; 8, 132. 135. 138. 143. 145. 147. 347. 353; 9, 430. Bær, norðanfram við Björgynjarvág á Norðhörðalandi í Noregi.

Norðrá, 2, 234; í Kristnisögu: Rángá, í Rángárþingi.

Norðr-Agðir, 1, 38; 3, 14; 4, 105. Sama sem Vestr-Agðir; sjá Agðir.

Norðrárdalr, 2, 15. 25. Dalr og bygð í Þverárþingi, vestan á Íslandi.

Norðreyjar, 4, 344. 346. Nokkr hluti Færeyja.

Norðreyjar, 7, 43. Líkliga suðvestrhluti Suðreyja.

Norðrhálfan, 1, 233; 5, 159. 268; 11, 409. 414. 416. Norðrhluti heims, (Evrópa); takmörk hennar eru: að sunnanverðu Miðjarðarhafið, að norðan hið mikla Íshaf; að vestan Atlantiska hafið, og að austan Ásía, eðr austrhálfa heims, og aðskilr fjallgarðr mikill hálfurnar, er nefnist: „hin uralsku fjöll."

Norðrland, 9, 468. Bygð við Þrándheimsfjörð í Þrándheimi í Noregi.

Norðrlönd, 1, 100. 162. 276. 284; 2, 258. 291. 292. 303. 324; 3, 5. 9. 30. 59. 129; 4; 18. 34. 62. 139. 140. 202. 289. 291. 340; 5, 172. 191. 226. 241; 6, 69. 163. 171. 183. 198. 265. 372. 400; 9, 226; 10, 2. 185. 199. 257. 260. 364; 11, 19. 20. 27. 186. 203. 300. 326. 396. 402. Líkliga þau lönd, hvar hin gamla danska tunga var töluð: Danmörk, Svíaríki og Noregr norðr til Finnmarkar, Færeyjar, Ísland, og máske Hjaltland og nokkr hluti Englands.

Norðrmarkir, 4, 118. Líkliga norðrhluti Markanna á landamærum Noregs og Svíþjóðar, sbr. Markir.

Norðúngaborg, 11, 402; sjá Vorðúngaborg.

Norðúngr, 11, 195; sjá Jörúngr.

Norðvík, 11, 195. Staðr í Norfolk-héraði, í konúngsríkinu Ostangeln á Englandi; nú *Norwich*.

Noregr (Norvegr), 1, 1-4. 7. 15-17. 20. 26. 29. 31-32. 39-40. 47. 51. 53. 75-77. 82. 85-87.

89-90. 92. 94. 96. 119-22. 124. 130-31. 133. 148. 152-53. 160. 162-63. 166. 169. 184-87. 189-93. 195. 197. 200-205. 220. 223. 226. 227. 232-35. 238-39. 242. 245. 251. 254. 276. 281. 284. 296-97; 2, 4. 15. 16. 19. 26. 33. 34. 46. 47. 63. 75. 80. 90. 95-97. 102. 104-6. 108. 112. 114. 116. 117. 124. 126-28. 132-33. 143. 144. 153. 158. 160. 169. 170. 172. 179. 185. 189. 197. 215. 216. 217. 219. 221. 232. 241. 244. 251. 253-55. 259. 264. 281. 282. 285-87. 292-93. 295. 296. 302. 310. 312. 317. 318. 320. 321. 325. 331; 3, 5. 10. 11. 13. 14. 15-18. 19. 24. 26. 30. 33-35. 36. 37. 38. 40-42. 45-46. 48-50. 52. 53-56. 58. 60-63. 65. 81. 83. 85. 87. 88. 94. 105. 106. 110. 111. 120. 122. 126. 131. 135. 141. 152. 154-55. 160-61. 172. 173-75. 178-79. 182. 195. 198. 212. 213. 215. 221. 226; 4, 1. 3. 5. 6. 8. 10. 15. 17. 19. 20. 22. 24. 25. 34. 36. 58. 60-62. 67. 70. 73. 81. 86-87. 89. 94. 95. 106. 107. 113. 114. 117. 118. 123-26. 131-32. 137. 139-42. 151-52. 156-61. 163-64. 174. 180-82. 184. 188. 192. 194. 198-99. 205. 206. 210-13. 217. 221. 224. 229. 230. 231. 238. 270. 282. 284. 288-92. 294. 306. 308. 312. 313. 315. 318. 319. 333. 348. 352. 356. 364. 370. 371. 374-77; 5, 1. 3-10. 23-26. 28. 32-33. 35-46. 49. 68. 100. 102. 103. 112-15. 117-18. 120. 121. 123. 124. 131-32. 141-45. 156-59. 168. 173. 186. 189. 196-97. 204. 208-9. 219. 225. 226. 237. 241. 267-69. 271. 302. 320. 325. 335. 337. 349; 6, 4. 5. 7. 9. 18-20. 23. 25-29. 31. 36. 38. 40. 46. 48-51. 53-54. 56. 57. 58.

71. 83. 91. 92. 94. 98. 107. 119. 127. 128. 131. 163. 167. 175. 176. 177. 180-82. 184-86. 192. 217-19. 227. 232. 237. 246. 247. 250-51. 255-56. 267-68. 274-76. 282-84. 288. 292. 293. 297. 298. 304. 306. 308. 311. 323. 327. 330. 332. 333. 339. 348. 353. 375. 384. 389. 399. 400. 402. 404. 411. 415. 431. 435. 437. 439-41. 443-45. 448; 7, 1-3. 7. 16. 17. 19. 22. 24. 27. 29. 36. 40. 47-52. 54. 63. 66. 68. 73. 74. 91. 99. 122. 126. 135. 138. 139. 140. 150-52. 156. 157. 159. 161. 163. 164. 169. 174. 175. 176. 180. 186. 196-99. 200. 207. 209-11. 212. 221. 227. 228. 229. 232. 237. 240. 255. 261. 273. 277. 280. 282. 293. 307-9. 312-15. 320. 327. 331. 332. 334. 337. 339. 347. 348. 357. 362; 8, 7. 9-12. 15. 18. 19. 23. 30. 70. 105. 106. 153. 155. 156. 200. 211. 214. 238. 243. 244. 265. 266. 267. 270. 282. 297. 298. 300. 301. 302. 304. 313. 325. 326. 447-48; 9, 4. 5. 6. 33. 36. 51. 56. 61. 65. 71. 73. 79. 81. 83. 85. 89. 93. 97. 143. 145. 149. 191. 193. 195. 199. 209. 213. 219. 220. 226. 229. 231. 236. 238. 242. 247. 248. 249. 254. 255. 263. 264. 295. 318. 320. 322. 323. 324. 325-35. 346. 349. 354. 373. 379. 383. 384. 386. 389. 396. 410. 415-17. 419. 422. 425. 428. 445-47. 450. 451. 460. 463. 477. 501. 505. 508. 535; 10, 4. 6. 8-9. 10-11. 14. 17. 24. 25. 27. 28. 32. 34. 35. 37. 40. 45-47. 49. 50. 53. 55. 63. 70. 73. 75. 76. 77. 79. 83. 90. 93. 95. 96. 101. 102-3. 105-6. 108. 118. 120. 122. 126. 145. 147. 150. 152. 155. 156. 160. 170. 171. 175. 181. 182. 185. 192-93 194. 196.

198. 200. 214. 216. 219. 223-24. 226. 246-48. 250. 252. 257. 259. 261. 265. 268. 271. 273. 275. 276. 278. 283. 292. 294. 300. 309. 310. 317-19. 321. 326. 334. 335. 336. 339-41. 353. 354. 362. 375. 377. 378. 380-82. 385. 386. 389-91. 393. 395-98. 400-402. 405-10. 413. 417-19. 423-25. 427. 430; 11, 18. 21-31. 36. 39-43. 110. 111. 116. 121. 153. 156. 168. 179-84. 186. 200-201. 203. 206-7. 209-12. 237. 238. 242-44. 249. 294. 316. 318. 342. 343. 344-46. 349. 354. 375. 388. 396. 409-11. 412. 418-19. 421-22. 426. 430. 436-37. Takmörk Noregs voru almennt kölluð: Veigð, norðast á Hálogalandi, að norðanverðu; að austan Kjölrinn, svo Eiðaskógr og Markir suðr til Gautelfar, sem var takmarkið að sunnan. Stundum komust ýms héruð Svíaríkis undir Noreg, til dæmis: Jamtaland, Herjadalr, Helsingjaland, Vermaland o. fl. Fylkjaskiptin í Noregi eru ekki allskostar viss; sumir nefna þau: Háleyjafylki, Naumdælafylki, Eynaf., Sparbyggjaf., Sjördælaf., Skeynaf., Verdælaf., Strindaf., Gauldælaf., Orkdælaf., Norðmæraf., Sunnmæraf., Firðaf., Fjalaf., Sygnaf., Hörðaf., Rygjaf., Egðaf., Austr-Agðir, Vestfold, Vingulmörk, Ránríki, Raumaríki, Heiðmörk, Haðaland, Hringaríki, Guðbrandsdali.

Noregsmenn, 3, 15. 53. 173; 4, 182; 5, 112; 6, 7. 25; 7, 240; 8, 22; 9, 334. 346. 419; 10, 79; 11, 121. 125. 388. Innbyggjarar Noregs.

Noregsríki, 2, 291; 3, 173; 6, 229; 7, 305; 9, 326; 10, 268. 272. 355.

Noregsveldi, 4, 288; 9, 248; 10, 74. 218. 243. 262. 272. 341. 355.

Normandí, 4, 59. 60. 61. 64; 6, 393. 394. 427; 10, 85. 373. 407; 11, 189. 200. Partr af Frakklandi, fyrrum Neustria; höfuðborgin var Ruða (*Rouen*).

Norrænn (Austrænn) og Norrænir, 1, 85; 2, 64. 192; 3, 33. 56; 4, 367; 5, 139; 6, 8. 56. 253; 8, 7; 9, 231. 276. 277. 294. 400; 10, 300. 356; 11. 412. Sá sem er úr Noregi, Norskr.

Númidía, 11, 415. Ríki, á norðrströnd Afríku, við Miðjarðarhafið, nú Alzírs-ríki, (*Algier*).

Nunnusetr, 7, 184; 8, 123. 192. Klaustr í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Nunnusetr, 7, 355; 8, 195. Klaustr á Bakka í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi; sbr. Bakki.

Nunnusetr, 7, 276; 8, 315. 316. 400. 407. 408; 9, 516. Klaustr, vestr frá Oslo, í Víkinni í Noregi.

Nýjakirkja, 9, 357. Kirkja á Vermalandi í Svíaríki.

Nýjamóða, 4, 53. Líkliga fljót á Englandi, óvíst hvar; máske nálægt *Newhawen*, við ána *Ouse*, í konúngsríkinu Sussex.

Nyrfi (Nytæfi), 5, 19. Ey á Sunnmæri í Noregi; nú *Nörve*.

Næisjar, 9, 374; sjá Nesjar.

Nörvasund, 7, 81; sjá Njörvasund.

Oddaverjar, 9, 277; 10, 433. Menn frá Odda á Rángárvöllum, sunnan á Íslandi.

Oddi, 9, 276. 292. 342; 10, 433. Kirkjustaðr, á Rángárvöllum, sunnan á Íslandi.

Óðinsey, 9, 17. 117. 119. Ey, í Borgarsýslu á Vingulmörk í Noregi; nú *Onsöe*.

Óðinsey (Óðinsve, Óðinsvö), 11, 230. 266. 267. 281. 309. 350.

352. Höfuðstaðr eyjarinnar Fjóns í Danmörk; nu *Odense*.

Ofrustaðir (Ofro- Ofrö- sbr. Oprustaðir, Gröstaðir), 1, 66; 2, 210. 252; 9, 77. 79. 188. 222. Bær á Jaðri á Rogalandi í Norgegi, hvar Eyrekr moðurfaðir Olafs Tryggvasonar bjó. Aðrir meina að í Víkinni hafi verið samnefndr bær, og kemr það betr saman við ferðir Ástríðar og sendisveina Gunnhildar.

Ófóti (Úfóti), 8, 184; 10, 153. Bær í Sálpti á Hálogalandi í Noregi; sbr. Ófótafjörðr.

Ófóta- (Ófótans-) fjörðr, 3, 222; 10, 153. Fjörðr á Hálogalandi í Noregi; nú *Ofotensfjord*.

Ólafsbygðir (Ólafsbúðir), 5, 47; örnefni í Svíaríki.

Ólafshellir, 5, 22; í Dölum á Sunnmæri í Noregi.

Ólafshlíð, 5, 107; sjá Saurhlíð.

Ólafskirkja, 7, 184; 8, 125. 132. 191. 263. 264. 285. 349. 350. 362. 372. Kirkja á Bökkum í Björgyn, á Norðhörðalandi í Noregi.

Olafskirkja, 10, 153. Nú dómkirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Ólafskirkja, 5, 140. Kirkja í Lundúnaborg, höfuðborg Englands.

Olafskirkja, 5, 107. 216; 6, 63. 267; 7, 138; 9, 26. 131. 463. Kirkja í Niðarósi, í Þrándheimi í Noregi.

Olafskirkja, 9, 520. Kirkja í Oslo, á Austfold í Víkinni í Noregi.

Ólafskirkja, 9, 34. 36. 145. 151; 10, 98. 153. Kirkja í Túnsbergi, á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Ólafskirkja, 5, 112. Kirkja í Miklagarði, nú *Constantinopel*, höfuðborg Tyrkjaríkis.

Ólafsklaustr, 10, 153. Munklífi í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Olfos (Ölfus), 10, 322. Sveit í Árnesþingi, sunnan á Íslandi; sbr. Ölfusá, Ölfusvatn.

Olimpus, 11, 415. Fjall í Thessalía, á Grikklandi.

Ónarheimr, 7, 310; 9, 264. 326. Bær á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Onerheim*; sbr. Unarheimr.

Oprustaðir, 10, 226. 354; sjá Ofrustaðir.

Orð, 7, 215. 343; sjá Vistorð.

Orðost (Ostra, Orð- eða Orþ-rost), 4, 124; 8, 419. Ey framundan Elfarsýslu, á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Oroust*.

Orkadalr (Orknadalr), 1, 210; 2, 40. 102. 206. 252; 3, 19; 4, 61. 91. 94. 115. 316. 317; 6, 285; 7, 324; 8, 42. 96. 172. 173. 333. 338. 367. 379; 9, 14. 113. 135. 439. 474. 484; 10, 118. 182. 355. Partr af Orkdælafylki í Þrándheimi í Noregi; sjá Orkdælafylki.

Orkadalr, 4, 240. Líkliga rángt fyrir, Ottadal, eptir hvörjum áin Otta fellr, eða máske Auradal, í Guðbrandsdölum í Noregi.

Orkdælafylki (Orkndælafylki), 4, 91; 10, 182. Fylki í Þrándheimi í Noregi, milli Norðmæris og Gaulardals, það yfirgreip Orkadal, Meðaldal og Rennabú, en bar samt nafn af Orkadal.

Orkdælir (Orkndælir), 4, 91; 8, 173. 395; 10, 182. Innbúar Orkadals eða Orkdælafylkis í Þrándheimi í Noregi.

Orkn (Orkná, Orkuá), 8, 379; 9, 439. Á, er fellr eptir Orkadal í Þrándheimi í Noregi.

Orknarbrú, 9, 439. Brú á ánni Orkn, þarsem hún rennr gégnum bygðina Rennabú, í Orkadal í Þrándheimi í Noregi.

Orknarós (Orkvarós), 8, 164. 172. Orknarármynnið, þar sem hún fellr úti Þrándheimsfjörðinn.

Orkneyjar (Orcneyjar, Orknayiar

Aurenayiar), 1, 7. 22: 24. 25. 29. 91. 92. 192. 193.·202, 234. 246; 2, 4. 189. 190; 3, 24. 64; 4, 9. 17. 23. 109. 178. 212. 230. 233. 279; 5, 141; 6, 37. 45. 293. 405. 411. 427; 7, 28. 40. 50. 67. 73. 75. 125. 163. 200. 231. 234. 327; 8, 185. 250. 281. 282. 298. 299; 9, 193. 195. 260. 279. 283. 325. 340. 396, 416. 419. 422. 426. 500; 10, 33, 36. 120. 125. 132. 144, 145. 148. 155. 156. 158. 159. 193. 277. 317. 390. 393. 408. 414; 11, 410. 416. Eyjar í Norðrsjónum í austnorðr fra Skotlandi. Nú *Órkenöer*.

Orkneyíngar, 1, 196. 197. 199; 4, 230; 7, 28; 8, 281. 298. 299; 9, 427; 10, 124. Innbúar Orkneyja.

Orkuá, 8, 379; sjá Orkn.

Orland, 10, 412; sjá Aurland.

Ormey, 9, 43. Ey, innarfrá Jarlsey, skamt frá Túnsbergi, á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Orósbrekka, 5, 20; sjá Krossbrekka.

Orþrost, 8, 419; sjá Orðost.

Ós, 9, 443. Sama sem Niðarós, í þrándheimi í Noregi.

Ós, 9, 397. Annaðhvört er réttara að lesa her Oslo; eða Ós má vera Lagarmynnið, þarsem hann fellr í vatnið Mjörs, á Upplöndum í Noregi.

Ósar, 1, 252. Höfn við Selfljóts- og Lagarfljóts-mynnið í Útmannasveit í Fljótsdalsherаði, í Sunnudals þíngi austan á Íslandi.

Óslandshlíð, 2, 225. Sveit í Skagafirði, norðan á Íslandi.

Oslarfjörðr, 5, 8; sjá Oslóarfjörðr.

Oslo (Osló, Auslo, Osln, Osla, Ausla, Aulsa), 6, 296. 326. 327. 329. 432; 7, 6. 7. 173. 175. 211. 228. 270. 273. 274. 316. 338. 354; 8, 80. 168. 231. 269. 283. 310. 314. 327. 328. 391. 392. 396. 419. 425. 442; 9, 6. 10. 16. 43. 54. 63. 65. 69. 73. 75. 81. 105. 115. 117. 143. 165. 179. 185. 191. 218. 222. 227. 230 271. 274. 276. 284. 285-87. 298. 300. 302. 305. 325. 338. 339. 348. 350. 361. 363. 374. 376-78. 383. 389. 391. 393. 395-97. 401. 402. 406. 409. 410. 413. 417. 418. 434-36. 442. 453. 472. 481. 484. 488. 492. 493. 500. 501. 503. 505. 510. 511. 513. 514. 526. 528. 529; 10, 6. 14. 26. 27. 32. 33. 36. 46. 47. 50. 55. 71. 73. 115. 116. 154. 419. 429. 431; 11, 345. Staðr, við ós árinnar Ló, (máske þaraf nafnið Osló) við botninn á Oslóarfirðinum á Austfold í Víkinni í Noregi. Osló var um nokkurn tíma höfuðstaðr Noregs. Örnefni í og kríngum þennan stað nefnast í sögunum: Akr, Akrshagi, Angleysa, Biskupsbryggjur, Eikaberg, Elvinaregg, Eyrar, Eyrastræti, Fað, Frysja, Frysjubrú, Geitabrú, Gjulandi, Höfuðey, Múnkabú, Mörtustokkar, Nunnusetr, Pali, þrælaberg. Kirkjur: Hallvarðsk., Lafranzk., Maríuk. á Eyrum og í Höfuðey, Nikulásk., Olafsk. Aðrar byggíngar: Krossbræðragarðr, Predikaragarðr, Digriskytníngr, Hakonargarðr, Skarthæll.

Oslóarfjörðr (Oslarfjörðr, Oslarfjörðr, Osluarfjörðr), 3, 42; 5, 8; 8, 314. 325. 394; 9, 303. 505; sbr. 4, 34. Fjörðr, milli Austfoldar og Vestfoldar, inn til Osloar í Víkinni í Noregi; nu *Christianiafjord*.

Oslóarhérað, 9, 312. 371. Bygðin kríngum Oslo, á Austfold í Víkinni í Noregi; sýnist hafa verið minna ummáls en Oslóarsýsla.

Oslóarsýsla, 9, 285. 294. 338. 392. 393. Bygðin umhverfis Oslo, á Austfold í Víkinni í

Noregi; sýnist hafa náð nokkuð útá Vestfold.
Osta, 3, 69. Líkliga bær í Noregi.
Ostra, 4, 124; sjá Orðost.
Ostrarfjörðr, 4, 271; 8, 193; 9, 32. 143. 226. Þannig heita tveir firðir, nl. hinn nyrðri og syðri Ostrarfjörðr, á Norðhörðalandi í Noregi.
Ótta (Orkná, rángt), 4, 240. Líkliga elfin Otta í Guðbrandsdölum í Noregi; beggjamegin við á þessa liggr bygðin Ló eða Lón, og lestrarmátinn „Ljór-" eðr „Læra-dalr" er því án efa réttari enn „Gaulardalr."
Óttarstaðir, 2, 15. 251; 3, 29. Bær í Norðrárdal í Þverárþingi, vestan á Íslandi.
Óttarstaðir, 9, 369. Bær í Skaun á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; sbr. Kástaðir, sem líkliga er rángnefni.
Óttusund, 11, 417. Sund við *Odby* í Limafirði, á Norðr-Jótlandi í Danmörk; máske réttara *Oddasund* (Ýnglíngasaga Kap. 28).
Oxö, 9, 120; sjá Yxney.

Pað, 305; sjá Fað.
Paðreimr, 7, 96; 11, 315. Stærsta plázið í höfuðborginni Constantinópel; kallaðist fyrrum *Hippodromus*, en heitir nú *Almeidan*.
Paldinsey (Valdins- Valdis-ey), 7, 129. Ey í vatninu Væni, á Vestra Gautlandi í Svíaríki; sbr. Kvaððingsey.
Palenz (Fjales, Valins), 10, 87. Núverandi *Palenzia* í *Gömlu-Kastilíu* á Spáni. Valins, sem eptir nafninu að dæma, ætti að vera Valencia, liggr ofláugt frá Kastel, til að geta meinzt hér.
Pali, 9, 414. Skamt frá Oslo, á Austfold í Noregi.
Pálskirkja, 6, 398. Kirkja í Lundúnaborg á Englandi.
Palteskja, 5, 271. 297; 11, 414. Partr af Garðaveldi, einnig borg við Dúna-fljótið, norðarliga í Rússlandi, sem nú heitir *Polozk*.
Pannónía, 7, 99. Nokkr hluti konúngsríkisins Úngarn.
Papar, 1, 233; 11, 410. Kristnir Írar er Sögurnar segja búið hafi á Íslandi, áðr það bygðist af Norðmönnum.
Papey (Vapey), 7, 50. Ey í Orkneyjum, austnorðr frá Skotlandi.
Paradís, 5, 217; 8, 100. 240.
Parez (Paris), 11, 382. Líkliga staðr á Vindlandi.
París og Parísborg, 1, 109; 10, 58; 11, 407. Höfuðborg Frakklands.
Partar, 4, 52; 7, 237. Fólk á Englandi
Patrechsfjörðr, 1, 243. Fjörðr í Þorskafjarðarþíngi, vestan á Íslandi.
Pávagarðr, 10, 8. Aðsetr Pávans í Rómaborg í Ítalíu.
Perínavellir, 5, 137; sjá Petzínavellir.
Peita, Peituland og Peitulönd, 4, 58. 59; 6, 47; 10, 245; 11, 26. Landið Pictavia, nú *Poitou*, vestan á Frakklandi.
Persídaland, 11, 14. Landið *Persía* í Austrálfunni (Asíu).
Persínavellir, sjá Petzínavellir.
Persinjavellir, sjá Petzínavellir.
Petlandsfjörðr, 1, 200; 5, 33. 141; 10, 125. 145. Fjörðr milli Katanes á Skotlandi og Orkneyja; nú *Pentlandsfirth*.
Petrskirkja, 7, 98; 10, 417. Kirkja í Miklagarði (Constantinópel) höfuðborg Tyrkjaríkis.
Petrskirkja, 8, 189; 10, 29. Kirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Petrskirkja, 9, 254. Kirkja í Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.
Petzína- eðr Peizinja-vellir (Per-

sinja- Persína- Perínavellir), 5, 137.364. Á Blökkumannalandi; líkliga kringum fljótið Bitzina í Vallakíu, hvar *Patzinakkarnir* forðum bjuggu.
Píkur, 8, 272 sjá Víkur.
Pílavík, 7, 237. Á Englandi; máske núverandi *Filey-Bay* í *York*-héraði.
Píslir, 9, 56. 175. Bær á Nesjum í Víkinni í Noregi.
Placencia, 11, 301. Borg í hertogadæminu *Parma* í Ítalíu; heitir nú *Piacenza*; í borg þessari setti Eiríkr konúngr eigóði Spítala.
Plazmynni, Plats-minni (ss. Flatzmynni), 11, 392. 393. 398. Ós við Gorgasjám á Vindlandi; einn af ósum Óder-fljótsins í Pommern; nú *Swinemünde*.
Plógsýsla, 11, 346. Hérað á Jótlandi í Danmörk.
Pólaví, 1, 142. Innbyggjarar Pólens.
Pólena, Pólínaland og Pólónía, 11, 357. 414. Konúngsríkið Pólen.
Polótur (þaraf Pólótasvarf), 6, 171. Gullhús Stolkonúngsins í Miklagarði.
Portyrja (Fortúna), 7, 213. 214. 341; 8, 425; 9, 17. 39. 153. 395. Höfn á Limgarðs-síðu á þelamörk í Noregi; nú *Portör* eða *Porter*.
Postulakirkja, 7, 100. 122; 8, 191; 10, 13. 153. 163. Kirkja í Konúngsgarði í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Postulakirkja, 8, 390. Kirkja í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Pottvík, 11, 337. 338; sjá Fótvík.
Predikaragarðr, 9, 520-21. Í Oslo á Austfold í Víkinni í Noregi.
Prímsignd (Prímsigð), 11, 125. 134. Ey, norðanverðt við Hjörúngavág, á *Sunnmæri* í Noregi; nú *Sulen*.
Púl (Apúlealand), 6, 134; 7, 85. 123; 9, 229; 10, 49; 11, 415. *Apulia* eða konúngsríkið *Neapolis* í Ítalíu.
Pulsland, 10, 245 í skíríngargr. Leiðrétt, fyrir Peituland; skeð getr þó að textinn sé réttr, og keisari yfir Saxlandi og Peitulandi þýði keisara yfir þýzkalandi og Frakklandi, hvartil þá heyrði að vera rómverskr keisari.

Qvildrir, 7, 345. 353; sjá Kvildir.

Rabítaland, 11, 415. Sama sem Arabía, er hér reiknast til Suðrhálfunnar.
Rafnás (Hrafnás), 8, 338. Háls við Ingardal í Orkdælafylki, sunnanfram við þrándheimsfjörð í Noregi, mótsvið þórshjörg.
Rafnsvágr (Hrafnsvágr), 8, 424. Vík nálægt Grindhólmasundi, hjá Tunnu (Tjunnu) á Vestfold í Víkinni í Noregi; sbr. Tunna.
Ragann (Ragaun), 10, 85. 86; sjá Aragún.
Ragnarssjór, 11, 231. Stöðuvatn hjá Ragnarsstöðum í Rípastipti á Norðr-Jótlandi í Danmörk; líkliga núverandi *Ringkjöbingfjord*.
Ragnarsstaðir, 11, 231. Bær í Rípa-stipti á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Rindum*, sem er orðið úr Rænnum eða Rænnuhem (Ragnarsheimr).
Ragnhildarhólmr, 10, 154. Ey í Gantelfi í Babús léni í Svíaríki, frammundan Konúngahellu.
Ragún, 10, 92; sjá Aragún.
Rakkastaðir, 9, 272. Líkliga aun-

aðhvert núverandi prestssetr *Rakkestad* í Borgarsýslu á Víngulmörk í Víkinni, eða *Rakkestad* í Nessþíngum á Raumaríki, í Noregi.
Ramshólmr (Hrafnsholt), 10, 52. 53. Ey á Ránríki í Víkinni í Noregi; líkliga núverandi *Ramsöe*, í skerjunum framundan Bahúsleni í Svíaríki.
Ramsjór (Hramsjór, Bramsjór), 11, 369. Skamt frá Róiskeldu á Sjálandi í Danmörk; nú *Ramsömagle.*
Ramsnes eða Rúmsnes, 7, 295. 325. Bær í héraðinu Re á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Ramnæs.* Sbr. Komsnes.
Randaberg, 8, 90. 95. 99. Bær, líkliga núverandi *Ranneberg*, í Stafángri á Rogalandi í Noregi.
Randarós, 7, 313; 11, 262. 263. 370. 388. Staðr í Áróss stipti á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Randers.*
Randarósbrú, 11, 370; hjá Randarósi í Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Randarsund, 9, 17. 119. Sundið millum eyjanna Hereyjar, Þórseyjar og Randeyjar eða Randar, út frá Austr- og Vestr-Agða landamæri í Noregi; nú *Rannesund*; sbr. Randasund.
Rángá, 2, 208. Vestri Rángá, og 3, 204. Eystri Rángá, í Rángárþíngi sunnan á Íslandi.
Ránríki, 1, 6. 22; 3, 14; 4, 9. 16. 68; 6, 448; 7, 177; 10, 390. 406. 410. Hérað í Noregi með fram Víkinni frá Gautelfi til Svínasunds. Stundum sýnist ríki þetta vera meint með talshættinum „Víkin austr," sbr. Austrvík. Þegar Svíar áttu norðrhluta Ránríkis, kallast sá hlutinn sem Noregskonúngr átti „Austr-Ránríki", sjá A. Annars var Ránríki mestr hluti þeirra svokölluðu Álfheima. Nú er Ránríki kallað *Bahuslen*, og yfirgrípr tvö Prófastsdæmi sem nefnast *Vikorna.*
Rastarkálfr, 1, 40. Höfði á Freiðey á Norðmæri í Noregi; nú *Rastebjerg.*
Rásvöllr, 6, 266. Líkliga bær, neðan til í Gaulardal í Þrándheimi í Noregi; samnefndir bæir eru þó í Veradal í Þrándheimi, og á Norðmæri.
Rauðaberg, 3, 135. Bær, nálægt Víkinni í Noregi.
Rauðabjörg, 6, 47. Hamrar við Petlandsfjörð á Skotlandi; nú *Cap Dunnet.*
Rauðabjörg, 7, 315; 8, 40 71. 74. 121. 334. 379; 9, 468. gánga frá Staðarbygðinni í Þrándheimi í Noregi úti Þrándheimsfjörð að norðanverðu; nú *Röbjerg.*
Rauðafjall (sbr. Tröllafjall), 8, 364; 9, 32. 226. Fjall milli Vors á Norðhörðalandi og Sogns, í Noregi.
Rauðahafið, 3, 56. Flói að vestanverðu við Arabíu, er aðskilr Austr- og Suðr-hálfu heims, (Asíu og Afríku).
Rauðasalt, 4, 193; sjá Eystrasalt.
Rauðasund, 10, 70. Líkliga rángt fyrir Randarsund.
Rauðsey eða Rauðseyjar, 1, 302; 2, 218. Eyjar á Hálogalandi í Noregi; nu *Rödöe.*
Rauðstokkr (Rauðstorkr, Roðstokkr), 11, 354. Nú *Rostock*, staðr í stórhertogadæminu Meklenburg í Þýzkalandi.
Rauma, 2, 252; sbr. 10, 354. Bær á mörkum milli Raumaríkis og Vermalands, líkliga núverandi *Romskoug* við *Romsjöinn*, því kallast Vakr ýmist „ærmskr" nl. Værmskr, eðr „af Rauma"; enskr er eflaust rángt.
Raumar, 5, 353. 361; 6, 340. 428. 438; 7, 238; 8, 403; 9, 271; 10, 84, Innbúar Raum-

arikis á Upplöndum í Noregi.
Raumariki, 1, 164; 3, 15; 4, 8. 83. 94. 118. 145-48. 152. 249-50; 6, 330. 338. 340; 7, 211-12. 276. 338; 8, 80. 396; 9, 271. 290. 310. 313. 316. 343-45. 347. 350. 363. 369. 380-81. 401. 488-89. 494. 525; 10, 167. 169. 177. 181. 196. 354. (390 er rángt); 11, 345. Riki á Upplöndum í Noregi beggjamegin við Raumelfi, frá Haðalandi og Heiðmörk að ofan til Vingulmarkar að neðan. Raumariki, fyrir sunnan Raumelfi, var efsti hluti þeirra gömlu Álfheima.
Raumariki, 1, 6; rángt, fyrir Ránriki, sem og stendr í textanum.
Raumaþing (Runaþing), 9, 247; sbr. 203. Örnefni á Strind í Þrándheimi í Noregi.
Raumdælafylki, 2, 185. Sama sem annars Raumsdalr eða Raumsdalir, en hér er það rángr lestrarmáti.
Raumdælir (Raumsdælir), 1, 32. 301; 10, 186; 11, 42. Þeir sem bjuggu í Raumsdal eða Raumdælafylki í Noregi.
Raumdælir, 8, 403; rángt, fyrir Raumar.
Raumelfr, 4, 105. 121; 8, 24. 284; 10, 181. Nú *Glommen*, fellr úti Víkina við Sarpsborg. Nafnið Raumelfr sýnist dregið af Raumariki á Upplöndum í Noregi, gegnum hvert hún féll.
Raumsdalir, 4, 9. 68; 10, 188. Sama sem Raumsdalr.
Raumsdalr, 10, 189. Dalr í Fjörðum í Noregi; sbr. Naustdalr.
Raumsdalr (Rómsdalr), 1, 7. 55. 62. 90. 164. 192; 3, 14; 4, 23. 341; 7, 5. 286. 290; 8, 109. 311. 370. 438; 9, 21. 59. 318. 473-74. 483; 10, 188. 412. 431; 11, 120. Sama sem Raumdælafylki; lá milli Norð- og Sunn-mæris, en aðskildi þær þó ekki fullkomliga út til sjóar. Upp frá Raumsdal tóku Guðbrandsdalir við; sbr. Raumdælafylki.
Raumsdalsmynni, 7, 208. 335; 9, 483. Opið á Raumsdalsfirði, milli Sunnmæris og Norðmæris í Noregi.
Raumskr, 2, 252. Sá sem er af Raumariki í Noregi.
Ravnd, 8, 43. 45; 10, 377; sjá Rönd.
Rauney eða Rauneyjar (Hrauneyjar), 10, 125. 144. Eyjar í * Suðreyjum austr frá Skíði, nálægt Skotlandi; nú *Rona* og *Ransay*.
Re (Ree, Ræ), 7, 295. 324; 8, 19. 156. Hérað á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Re, Ræ, eða Rehérað (Áren), 6, 55. 74-75; 10, 82; 11, 378; sbr. Ræng. Hérað á Vest- eða Vind-landi; sýnist að vera eylandið *Rygen* við Pommern. Se Vestland ekki öldúngis rángt, má þarvið, eptir samanhenginu, skiljast vestr-síða eða -hluti nefndrar eyjar. Sé Aren ekki rángskrifað, fyrir „á Re," hvartil vísan, er hér sýnist réttari enn sagan, bendir, svo er þess afstaða óviss.
Refshaladjúp, 10, 81. Djúpið framundan höfuðborginni Kaupmannahöfn á Sjálandi í Danmörk; þar gerði Eiríkr konúngr glyppíngr fyrrum kastalann Refshalaborg; nú stendr þar virkið *Tre Kroner*.
Reiðarfjörðr, 1, 235; 3, 106 221. Fjörðr í Kiðjafellsþingi, austan á Íslandi.
Reiðgotaland, 1, 115. 116; 11, 414. Svo kallaðist fyrrum Jótland, eða meginlandið í Danmörk, en Eygotaland eyjarnar

í nefndu ríki. Þegar Gotland þýðir öll þau lönd, sem *Gotarnir* forðum bygðu, kallast meginlandið líka Reiðgotaland, og er þess afstaða þá óviss; optast meinast þó eitt eða annað land með Austrsjónum; þannig í Fm. S. 11, 414, hvar Reiðgotaland er látið liggja fyrir vestan (austan er rángt) Pólen.

Reina, 3, 199. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; líkliga *Rön* í Stánganes héraði í Bahúsleni í Svíaríki.

Reina, 3, 131. Annaðhvört bærinn Reina í Gaulardal, eða sama sem nunnusetrið Reinir í Eynafylki í Noregi; sbr Reinir.

Reinadalr (Rennadalr), 9, 425. Dalr norðantil á Hrossey í Orkneyjum; nú *Rendal*.

Reinfura, 4, 12; sjá Reinslétta.

Reingar, 11, 386; sjá Ræng.

Reinines, 1, 251. Nes er gengr í haf út, norðanfram Eyjafjarðar, í Þíngeyjarþíngi norðan á Íslandi.

Reinir (Reiner, Reynir, Reimr), 7, 207. 334; 8, 244. 334; 9, 93. 95. 308. 448. 454. 535; 10, 157. Nunnuklaustr í Staðarsveit í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Reen*; sbr. Reina.

Reinir, 7, 233; líkliga héraðið kríngum Reinu á Ránríki í Víkinni í Noregi.

Reinslétta (Hreinslétta, Reinfura), (Steinsletta líkliga rángt), 1, 12; 4, 12. Flötr kríngum nunnusetrið Rein í Þrándheimi í Noregi.

Reinsvík, 8, 335. Vík, nálægt klaustrinu Reyni í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi.

Rekuvágr, 9, 18. 119. Vík nálægt Sóknadal, suðr við Rýgjarbit, syðst á Rogalandi í Noregi; nú *Rægefjord*.

Remol, 10, 388; sjá Rímul.

Rénir, 7, 233-34. Þeir sem búa á Rein-bygðinni á Ránríki í Víkinni í Noregi, líkliga nálægt bænum Reinu.

Rennabú (Rennabýr), 8, 36. 333. Sveit í Orkadal í Þrándheimi í Noregi; nú *Rennebo*.

Rennadalr, 9, 425; sjá Reinadalr.

Rennshöfn, 9, 167; annaðhvert sama sem Marfjörðr á Límgarðssíðu í Víkinni í Noregi, eða þá höfn í þessum firði.

Reyjavatn, 9, 286; sjá Eyjavatn.

Reykjadalr, 1, 267. Dalr með samnefndri bygð, í Þíngeyjarþíngi, norðan á Íslandi.

Reykjahólar (Hólar), 4, 177; 7, 215. 344. Bær á Reykjanesi, syðst í Þorskafjarðarþíngi, vestan á Íslandi.

Reykjaholt, 9, 436; 10, 3. 112. Kirkjustaðr í Reykjadal enum nyrðra í Þverárþíngi, sunnan á Íslandi.

Reykjanes, 7, 344. Sveit í Þorskafjarðarþíngi, vestan á Íslandi.

Reykjanes, 1, 234. 236; 11, 411. Nes, er skagar í haf út, syðst á Suðrnesjum í Kjalarnessþíngi, sunnan á Íslandi.

Reykjardalr, 1, 253. Bygðr dalr framaf Borgarfirði, sunnan á Íslandi.

Reykjarvík, 1, 241. Bær á Seltjarnarnesi, í Kjalarnessþíngi, sunnan á Íslandi; nú Reykjavík, helzti kaupstaðr og stærsti býr á Íslandi.

Reykjaströnd, 1, 255. 271. Bygðarlag í Hegranesþíngi norðan á Íslandi.

Reykir, 2, 243. Bær í Laugardal í Árnessþíngi, sunnan á Íslandi.

Reykir, 3, 90. Bær í Miðfirði í Húnavazþíngi norðan á Íslandi.

Reyri, 7, 252-53. 259-60. 264. 268. 282. Stórbýli í héraðinu Re, á Vestfold í Víkinni í Noregi, nú prestssetrið *Ramnæs*. Eptir Sturlúngu II Þ. Kap. 40 verðr bærinn á Heiðmörk.

Rign, 8, 187; án efa rángt fyrir Ríng, ss. Fenhríng.

Ríkisbérað, 8, 30; sjá Ægisbérað.

Rikkilsvík, 10, 175. 377; sjá Rykinsvík.

Rimul (Rimul, Remol, Ræmol), 1, 209. 212. 214-15; 10, 269-70. 388. Bær, vestanfram í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Rimul* eða *Romuld.*

Rín (Rhín), 1, 108; 3, 33; 7, 236; 11, 400. 407. Stór elfa, er sprettr upp í Mundíu fjöllum og rennr í gegnum *Schweitz,* þaðan um landamæri þýzkalands og Frakklands, og í gegnum Holland úti Norðrsjóinn.

Rinansey (Rinalsey), 4. 212. Ey norðarliga í Orkneyjum, austnorðr frá Skotlandi; líkliga núverandi *North-Ronaldsha.*

Ringa, 4, 94; sjá Ríngunes.

Ríngabú (Hríngabú, Hríngabýr), 9, 527. Sveit í Guðbrandsdölum í Noregi.

Ríngaríki, 4, 7. 9. 33-34. 152. 249. 287; 9, 364; sjá Hríngaríki.

Ríngisakr, Ríngsakr (Hríngisakr, Hríngsakr), 4, 145. 148. 150. 152; 9, 381. 485; 10, 101. 154. 181. Bær við Mjörs á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; í *Ringsager* sókn.

Ríngskr, 2, 252; líkliga hér misskrifað fyrir Rýgskr.

Ríngunes (Hríngunes, Ringa, Hríngaríkisnes), 4, 94. 105. 149. 186; 5, 135; 6, 283. Bær við Mjörs á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; nú *Ringenæs.*

Rjoðr (Rjoð), 8, 76. Bær, líklígast í þrándheimi í Noregi.

Rípar, 1, 107. 109; 11, 229-31. 338. 347. 359. 406. 408. 418. Höfuðstaðr í Rípa-stifti á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Ribe;* sbr. Rípa-Úlfr í nafnaregistrinu.

Risaland, 3, 183-85. Stundum sama sem Jötunheimar, (sjá J), stundum nokkr hluti þeirra.

Risar, 2, 224; 10, 329. Innbúar Risalands.

Róaberg (Róabjörg, Hróaberg), 8, 379. Björg í Orkadal í þrándheimi í Noregi, nálægt Róðum.

Róðar (Roðár), 8, 380. Bær, vestanfram í Orkadal í þrándheimi í Noregi; nú *Roen.*

Róðarfjörðr, 5, 19; sjá Róðrarfjörðr.

Róðemadun (Rothemadun, Rothemnum), 10, 87. Sama sem Ruða eða Ruðuborg; sjá Ruða.

Róðrarfjörðr (Róðarfjörðr, Roðrafjörðr, Toðar- Toðrar- og Tetrafjörðr), 3, 47; 5, 19. 28. Fjörðr á Sunnmæri í Noregi; máske núverandi Tafjörðr, sem er innsti hluti Norðdalsfjarðar; og ætti þá líkliga lestrarmátinn Toðarfjörðr að vera réttastr.

Roðstokkr, 11, 354; sjá Rauðstokkr.

Rógaland (Rogaland), 1, 14. 18. 26. 90. 93. 166. 235. 301; 2, 136; 3, 16; 4, 23. 68. 95. 251. 256; 5, 16. 44; 8, 109. 194. 310; 9, 3. 12. 54. 61. 216. 223; 10, 4. 189. 192. 272. 380. 423; 11, 120. Suðvestr hluti Noregs, frá Sýrá eðr Sýrárdal á Veströgðum, til Flokavarða á Sunnhörðalandi. Með Rogalandi taldist líka Jaðarinn. Nú heitir Rogaland *Stavanger Amt.*

Róiskelda (Róskelda, Hróiskelda), 4, 366; 10, 63; 11, 67. 159. 230. 319. 336-38. 358-60. 363. 365. 373. 401. 419. Staðr á Sjálandi í Danmörk; fyrrum aðsetrstaðr Danakonúnga; nú *Roeskilde.*

Rogr, 9, 48; sjá Vogr enn iðri í Fjörðbyrjusundi.

Róm (Róma, Rúm), 3, 19. 31. 33. 52-53. 56. 224-5; 5, 121. 123; 6, 302; 7, 154. 240. 304. 328; 9, 143. 227. 413. 487; 10, 8. 426; 11, 162. 299-300.

303. Absetrstaðr Pávans í Ítalíu.
Rómaborg (Rúmaborg), 1, 109. 115. 233; 4, 273; 6, 134; 7, 240-41; 8, 11; 9, 229; 10, 17; 11, 202. 299-300. 408. 410. 413; sama sem Róm.
Rómaborgarland, 7, 66; sama sem Ítalía.
Rómaborgarríki (Rúmaborgarríki), 9, 229; og
Rómaríki, 1, 108; 11, 407. Miðhluti Ítalíu; stundum taldist þó Langbarðaland með Rómaríki.
Rómavegr (Rumavegr), 5, 57. Leiðin til Rómaborgar.
Rómsdalr, 10, 431; sjá Raumsdalr.
Ros, 1, 246; 10, 117. Hérað í norðrhluta Skotlands, sem yfirgreip *Cromarty-* og *Tain*-sveitir, og nokkuð af *Inverness-shire*.
Róskelda, 11, 230; sjá Róiskelda.
Rothemaðun (Rothesnum), 10, 87; sjá Roðemaðun.
Rott (Hrott), 8, 257-58; 9, 61. 216. 345. 387. Ey, út frá Jaðri á Rogalandi í Noregi; nú *Rot* eðr *Rotsöe*.
Rúða, 4, 59-60. 64. 352; 6, 50. 393; 10, 87. 372. Höfuðborgin í Normandí á Vallandi; kallaðist líka Rothomagus og Rothomum, hvaraf Roðemadun, Rothemaðun og Rothesnum seinna er nindað; nú heitir staðrinn *Rouen*, og stendr í héraðinu Neðri-*Seine* í Frakklandi.
Rúðuborg (Röðuborg), 4, 352; 6, 393. 423; sjá Rúða.
Rúðu-jarl, 4, 59-60; 6, 50. 393. 423; 10, 372. Jarlinn er réð fyrir Ruðuborg og Normandí á Vallandi.
Rúgey, 9, 300. Ey á Vingulmörk í Víkinni í Noregi, nálægt Svínasundi; líkliga núverandi *Rouöe*.
Rúgssund (Rugsund), 8, 310; 9, 9. 103. Sund að austanverðu við samnefnda ey, í Norðfirði í Firðafylki í Noregi.
Rúm, 8, 206-7. 293. 302; 11, 202. 212; sjá Róm.
Rúmaborg, 4, 273; 8, 11. 155. 218. 268. 279. 302; sjá Rómaborg.
Rúmaborgarríki, 9, 450; sjá Rómaríki.
Rúmavegr, 11, 202; sjá Rómavegr.
Rúmsnes, 7, 325; sjá Ramsnes.
Rúmverjar, 10, 49. Svo kölluðust þær þjóðir er bygðu lönd þau, er heyrðu til enu Rómverska keisaradæmi.
Rúmverskr, 8, 277. Sem er frá Rúmaborg.
Runaþing, 9, 247; sjá Raumaþing.
Rúsei, 1, 142. Innbyggjarar Rúzlands.
Rúsía, 10, 239. 242. Samá sem Rúzland.
Rúslir (Ryslir), 8, 200. Nú eyjarnar *Rutle*, framundan *Rutledal* í Sogni í Noregi.
Rutokolani, 1, 142. Líkliga rángskrifað, fyrir „Rusci, Polavi."
Rúzland, 1, 275. Stundum sama sem Garðaríki, stundum nokkr hluti þess.
Ryðás (Ryn, Tyðás), 8, 164. Bær á Strind í þrándheimi í Noregi; sumir meina nafnið Ryn se réttara, og það svarar betr til bæjarins núverandi nafns, *Ry*.
Ryðjökull, 7, 316-17. Bær, líkliga austanverðt við vatnið Væni á Vermalandi í Svíaríki; eptir Sturlúngu 2 þ. Kap. 40 verðr Ryðjökull austanverðt við vatnið Rönd.
Rýgjafylki, 9, 111. 175. 318. 332. 428. 479; 10, 84. 119. 145. Sama sem Rogaland.
Rýgjakonúngr, 4, 256; kersknisyrði, brukað um Erlíng Skjálgsson á Sóla.
Rýgjar (Áreyjar, Hereyjar), 9,

310. Bær á ströndinni milli Nesja og Túnsbergs í Víkinni í Noregi; máske núverandi *Ryg i Sembs* sókn.
Rýgjarbit (Rýjarbit, Rýgjarbotn), 3, 42; 5, 3; 7, 282. 308; 8, 273; 9, 53. 185. 318-19. 336. Skagi, nú kallaðr *Gjernæs*, er gengr út í Víkina í Noregi, á Austragða og þelamerkr landamæri, milli eyjanna eystri Ríseyjar að suðvestan og Krakeyjar eða Krageyjar að austnorðan. Schöning og fleiri hafa meint að Rýgjarbit væri á landamæri Vestr-Agða og Rogalands, en af Fm. S. 9, 318-19 sést að þetta getr ekki verið; og Rýgjarbit, 9, 318, mism. gr. 6, er því rángt.
Rýginaberg (Bergið), 8, 399-402. 407. 9, 511; við Oslo í Víkinni í Noregi; nú *Ryenbjerg*.
Rýginni (Rýgini), 9, 527. 533. þannig heita margir bæir í Noregi; máske hér sé meint *Ryen* á Raumaríki.
Rýgir, 4, 256. 257; 5, 74. 81; 7, 7; 10, 189. Innbúar Rogalands í Noregi; sbr. Austrrýgir og Hólmrýgir.
Rýgskr, 2, 252; 10, 355. Sá sem er af Rogalandi í Noregi.
Rykinvík (Rikkilsvik), 10, 377. Vík í vatninu Rönd á Haðalandi í Noregi.
Ryn, 8, 164; sjá Rybás.
Ryslir, 8, 200; sjá Ruslir.
Ræmol, 10, 388; sjá Rimul.
Ræng (Ræing, Rænga, Reingar), 11, 386. Sama sem Re eða nú eylandið Rygen. Til Re eða Ræng telst stundum sá hluti meginlands í Pommern, sem heyrði undir ríki konúngsins á Re.
Rængar, Ræingar og Rængjar, 11, 377-79. 382-84. 398-99. þeir sem bjuggu á eylandinu Re eða Ræng á Vindlandi.
Rögnvaldsey, 1, 200; 10, 123-24. 146. Ey í Orkneyjum austnorðr frá Skotlandi; nú *South Ronaldsha*.
Rögnvaldsvágr, 4, 213; 10, 124-25. 145. Vogr á Rögnvaldsey í Orkneyjum.
Rönd (Raund), 1, 66; 3, 42; 5, 151; 7, 316; 8, 43. 45. 168; 9, 313. 320-21; 10, 175. 377; sbr. 422, 4. Vatn á Haðalandi á Upplöndum í Noregi; nú *Randsfjord*.

Salángr, 8, 398; sjá Sólángr.
Salbjarnarsund (Saltbjarnarsund), 9, 43. 502. 526. Sund við eyjuna Salbirni á Sunnhörðalandi í Noregi.
Salbirni (Salbrini), 8, 346. Ey á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Sælbö* eðr *Sælbjörn*.
Saldeyjarsund, 10, 30; sjá Salteyjarsund.
Sálpti (Sálfti, Sjálfti, Skálpti, Skjáfti), 2, 175. 177; 9, 470. Fjörðr og bygðin þar um kríng, á Hálogalandi í Noregi; nú *Salten*.
Salt, 4, 40; sjá Eystrasalt.
Saltbjarnarsund, 9, 502; sjá Salbjarnarsund.
Salteyjarsund (Salteyrar- Saldeyjar- Eldeyjarsund), 8, 128. 129. 304. 309; 10, 30. Sund á Ránríki í Víkinni í Noregi, hjá Saltey eðr Saltskeri.
Saltnes, 7, 324; 8, 34. 76. 90. Bær neðarliga í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; sbr. 8, 37, hvar Saltnes, eptir nöfnunum að dæma, betr sýnist eiga við enn Sandr eðr Sandnes.
Saltsýra (Saltsyrja, Saltsura), 9, 336. Við Sýrá, landamæri suðr- og vestrhluta Noregs, eða Agða og Rogalands.
Saltvík, 2, 252; 10, 355. Bær á Hálogalandi í Noregi; samnefndr bær í Eynafylki í þrándheimi í Noregi getr varla meinst á þessum stöðum.

Sámland (Smáland rángt), 11, 322. 324. 414. Þannig nefndist landtúngan norðr frá Königsbergi í Austr-*Preussen*; optast er Sámland innifalið undir Kúrlandi, stundum er það þó látið liggja austar, og að líkindum á nafnið skyldt við héraðanöfnin *Samogitia* og *Semgallen* í Preussen.

Sámsey, 5, 258; 6, 234; 11, 230. Ey í Jótlandshafi fyrir norðan Fjón í Danmörku; nú *Samsöe*.

Sandafjörðr (Sandasund), 8, 425; 9, 350. Fjörðr suðvestast á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Sandefjord*.

Sandbrekka neðri, 8, 86. Örnefni, skamt frá ánni Nið, og nálægt Kleppabús-sveit á Strind í Þrándheimi í Noregi.

Sandbrú (Sannbrú), 7, 245; 8, 189. 360-61; 10, 29-30. 153. Brú nálægt Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Sandey, 7, 42; 10, 143. Ey, suðaustan til við Satíri á Skotlandi, nú költuð *Sanda*.

Sandey, 2, 91. Ey í Færeyjum, sunnantil við Straumsey.

Sandey, 3, 214. Þannig er réttast lesið fyrir Sauðey og Sauðeyjar, sem í sögunum stendr. *Sundö* heitir ey á Sunnmæri, og er nærri skipt í sundr; vestaná henni er hellir mikill sem kallast Dollshellir (*Dollshule*).

Sandkauðra (Sand-roðra, -toðra, kantra), 9, 502. Ey suðr frá Harðsjó og norðantil við Salbjarnarsund á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Sandtorv*. Réttast væri að lesa „Sandtoðra."

Sandnes (Sannes), 3, 73; 9, 469. Bær á Hálogalandi í Noregi; nú *Sandnæs* í Alost (*Alsten Sogn*). I 8, 37. meinast án efa Saltnes; sjá þetta nafn.

Sandr, 7, 215. 344; 8, 37; 10, 355. 363. Bær, líkligast á Hálogalandi í Noregi.

Sandr, 9, 516. 525. Bær, líkliga í Þrándheimi í Noregi, ef ekki þessi bær er sami og hinn næsttaldi.

Sandver (Sandvík), 4, 297. Eyjaklasi á Hálogalandi í Noregi, nú *Sandvær*, rétt fyrir sunnan Sandey og vestrfrá Kefley í Tromsens fógetadæmi; sé hér lesið Sandvík, er líkligast að skilja það um vík eða vog á Sandeynni.

Sandvík, 4, 297; sjá Sandver.

Sandvík, 2, 172. Bær á Suðrey í Færeyjum.

Sandvík, 4, 215. 220. á vestanverðri Hrossey í Orkneyjum.

Sandvík, 3, 120. Bær við Norðfjörð í Kiðjafells-þíngi, austan á Íslandi.

Sandvíkingar, 3, 120. Þeir sem bjuggu í Sandvík við Norðfjörð á Íslandi.

Sannbrú, 8, 360; sjá Sandbrú.

Sannmælíngar, 9, 319; sjá Sjömælíngar.

Santíri, 7, 42; sjá Satíri.

Sara, 11, 440. 444; sjá Sóra.

Sardinia, 11, 415. Stór ey í Miðjarðarhafinu; af henni ber konungsríkið *Sardinia* í efri Italíu nafn.

Sarpr, 4, 121; 7, 181; 8, 426. Fors í Raumelfi í Noregi; nú *Sarpen*.

Sarpsborg (Borg), 3, 40. 41; 4, 194. 295-96. 373; 5, 299; 7, 109. 181; 9, 69. 81. 89. 109. 113. 147. Staðr, bygðr af Ólafi helga, nálægt Sarpforsinum, á norðrbakka Raumelfinnar, í Borgarsýslu á Víngulmörk í Víkinni í Noregi; seinna var þar bygðr býrinn *Frederiksstad* á dögum Friðriks annars; sbr. Borg.

Sarre (Sarri, Sarti), 10, 86. Staðr í Kastel; nú *Soria* í Gömlu-Kastilíu á Spáni.

Sástaðir, 8, 42. 46. 137. 310. 316. 332. 351. 374. 383-84. Bær á Heiðmörk á Upplöndum

í Noregi; nú *Saastad;* sbr. Hallvarðr-af Sástöðum í mannanafna-registrinu

Satíri (Samtíri), 7, 41. 42. 47; 9, 421-22; 10, 126-27. 129, 143. Stórt nes með bygð vestan á Skotlandi; nú *Kantyre* í *Argyle-shire*; sbr. Nes.

Satíriseið, 7, 47; 10, 126. Rifið milli Satíris og *Knapdale* í Skotlandi.

Satírismúli, 9, 420; 10, 126. Höfði syðst á Satíri; nú *Mull of Kantyre.*

Sandey syðri eðr minni, 3, 214. 222; sjá Sandey.

Saudey (ytri), 3, 214. 216. 221-23; sjá Sandey.

Sauðeyjar (Söjðeyjar), 3, 214. 222; sjá Sandey.

Sauðúngssund (Sauþúngssund) syðra og nyrðra, 3, 36; 4, 67. 71. 73; 9, 33; 10, 395. 426; 11, 183. Sund á Fjölum, (í Sunnfirði) í Noregi; nú *Sauesund.*

Saurbæir, 9, 359; sjá Saurvíkr.

Saurbæir (Saurbær), 7, 270; 8, 28. 80. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi, nálægt Konúngahellu.

Saurbær, 2, 256; 7, 218. 329. Hverfi í Dölum vestan á Íslandi.

Saurbær, 1, 267; 2, 239. Bær í Eyjafirði norðan á Íslandi.

Saurhlið (Hlið, Olafshlið), 5, 99. 107. 149. 359. Örnefni skamt frá Niðarósi við ána Nið, í Þrándheimi í Noregi.

Saurvíkr (Saurbæir), 9, 359. Bær við Kjölinn á Vermalandi í Svíaríki.

Sautanes, 10, 390; sjá Sótanes.

Saxamerki, 11, 300. Sama sem Saxland.

Saxar, 1, 110. 116. 124. 133; 4, 123. 168; 5, 239; 7, 329. 11, 300. 312. 341. Innbyggjarar Saxlands.

Saxland (Saxónía, Germanía og Saxamerki), 1, 8. 11. 106. 109. 113. 114. 121. 122. 130. 133. 134. 151. 274; 3, 56; 4, 123; 5, 132; 6, 7. 56. 59. 70. 73. 133. 304; 7, 329; 9, 434; 10, 100. 245. 246. 292. 397. 417; 11, 1. 14. 26. 28. 39. 179. 184. 206. 300. 301. 303. 312. 320. 321. 354. 355. 361. 406. 408. 412. 415. 416. Þeir eldri landafræðismenn kölluðu Saxland eða Germaníu löndin fyrir norðan Alpafjöll og austan Rín-fljótið, norðr til Danmerkr og Vindlands, svo að Saxland er hérumbil núverandi Þýzkaland, þegar það tekst sem ummálsmest. Einstökusinnum þýðir þó Saxland einúngis hertogadæmið *Sachsen.*

Saxlenzkr, 1, 260. og

Saxnezkr, 1. 123; 10, 297; 11, 329. Sá sem er frá Saxlandi.

Saxónía, 11, 414. Sama sem Saxland.

Scorusströnd, 10, 302. Sveit á Rogalandi í Noregi, mótsvið norðrhluta eyjarinnar Karmtar; nú *Skaare* sókn.

Scotland og Scotaveldi, 7, 328. sjá Skotland.

Scrattasker, 10, 304. sjá Skrattasker.

Sefsurð, 5, 20. Framaf Valdal á Sunnmæri í Noregi; nú *Skjærsur.*

[Seglivík; þetta staðarnafn hafa eldri útgjafarar og útleggjarar þózt finna, 9, 37., er þar er einúngis talað um að *koma við segli viku* (þ. e. *sjáfar*), en ekki um að *koma við Seglivík.*]

Seimsfjörðr (Sæmsfjörðr, Semsfjörðr), 8, 304. 307. 316. 325. Fjörðr á Ránríki í Víkinni í Noregi.

Sekkr, 7, 289. Ey í Raumsdalsfirði í Noregi; nú *Sækken.* Sbr. Serkr.

Selabú, 8, 36; 9, 16. 115. Sveit

á Strind í þrándheimi í Noregi; sbr. Sælö.
Selárdalr, 6, 74. Bær í Arnarfjarðardölum vestan á Íslandi.
Selasjór (Seljasjór), 8, 36. Vatn í Selbú-héraði, í Strindafylki í þrándheimi í Noregi.
Selbúar, 8, 35. 36. þeir sem bjuggu í Selbú-sveit, í Strindafylki í Noregi.
Seleyjar eða Sæleyjar, 7, 247. 9, 37. 49. 151. 173. 240. 242. 345. 399. 410. Eyjar norðanverðt við Líðandisnes á Veströgðum í Noregi; sbr. Sæleyjar og Söleyjar.
Selja, 1, 226. 227. 229. 232. 301; 3, 36; 4, 67; 5, 210; 9, 242; 10, 6. 157. 279. 281. 282. Ey fyrir sunnan Stað í Norðfirði í Firðafylki í Noregi, sama sem Sæla. (Sula, Súa, 5, 210 og Selju-vetr, 9, 242, rángt).
Seljasjór, 8, 36; sjá Selasjór.
Seljotún, 7, 11; sjá Hesjutún.
Seljuhverfi, 7, 9; 10, 412. Sveit í þexdali við *Aafjord* í Naumdælafylki í þrándheimi í Noregi.
Seljumenn, 1, 232; helgir menn sem önduðust á eynni Selju.
Seljupollar, 4, 155. Örnefni, líkliga vestan til á Frakklandi, ekki lángt frá Karlsám.
Selund, 1, 115; 4, 351; 6, 80; 10, 381; sjá Sælundr.
Selund-byggjar, 6, 429. sbr. 12, 168; sjá Sjálendíngar.
Selundir, 1, 153; sjá Sólundir.
Selundsmær, 6, 80. Kona er býr í Danmörk.
Selvágar, 2, 197. Höfn í Álptafirði nyrðra í Kiðjafells þingi austan á Íslandi.
Selvágar, 9, 37. Vík á Jaðri á Rogalandi í Noregi.
Selvágr, 10, 322. Bær, líkliga við Selbú-vatn í þrándheimi í Noregi.
Serínksvík, 8, 60; sjá Skriksvík.
Serkjagarðr, 6, 385. Borg í Serklandi.
Serkir, 6, 139. 385; 7, 82; 10, 116. Innbúar Serklands.
Serkland, 6, 138. 139. 386. 387; 7, 81. 121. 123. 154; 10, 116; 11, 415. þannig kölluðust lönd þau er Serkir bygðu, og þýðir stundum Afríku, stundum *Kaldea* eðr *Persia*. Í Fornm. S. 7, 81. sýnist Serkland að vera hluti Spánlands, sem Serkir bygðu.
Serkr (Sercr, Seckr), 7, 138; sjá Sekkr.
Settanes, 8, 420; sjá Sötanes.
Seyri, 11, 84; sjá Íseyri.
Seyrarþing, 11, 84; sjá Íseyrarþing.
Sjáland (Sjóland, Sælund, Selundr, Sjálundr), 1, 154; 4, 365; 10, 90. 101. Sjálönd, 11, 157. 227. Eylandið Sjáland í Danmörk.
Sjáland, 4, 155. Nokkr hluti Upplands í Svíaríki, sem menn halda legið hafi austr við hafið; það kallaðist seinna *Rödslagen*.
Sjálandsfarar, 11, 360. s. s. Sjálendíngar.
Sjálendíngar, 10, 70. þeir sem bjuggu á Sjálandi í Danmörk. Sbr. Selundbyggjar, Sælundbyggjar og Sjálandsfarar.
Sjálfti, 2, 175; sjá Sálpti.
Sjalltar, 10, 111. Bær í Noregi; óvíst hvar.
Sjálundr, 6, 257; sjá Sjáland.
Sibilla, 10, 88. Staðr á Spáni; nú *Sevilla*.
Siða (Siþa), 2, 191. 238; 3, 87. 106; 4, 1; 10, 297. 299. Bygð austr frá Skaptárgljúfri í Skaptafellsþingi austan á Íslandi.
Siggjarvágr, 8, 344; 9, 19. Vogr austan á Bommeløy á Sunnhörðalandi í Noregi.
Siglunes, 1, 251; 2, 231. Nes

milli Siglufjarðar og Heðinsfjarðar norðan á Íslandi.
Sigluvík, 2, 63. Bær í þingeyjarþingi norðan á Íslandi.
Signa, 4, 61. Á sem rennr í gegnum Normandíið í Frakklandi; nú *Seine.*
Sigtún, 3, 165; 4, 41; 5, 119; 6, 21-22. 172. Staðr á Upplandi í Svíaríki; nú *Sigtuna.*
Sigvaldasteinar, 9, 506. Örnefni, skamt frá Oslo í Oslóarfirði, milli Aust- og Vest-foldar og innaf Víkinni í Noregi.
Sikiley, 6, 139-40. 169; 7, 66. 85; 9, 451. Ey í Miðjarðarhafinu fyrir sunnan Italíu. Messína-sundið aðskilr eyna frá Italíu.
Sikileyjarveldi, 7, 85. Konúngsríkið Sikiley.
Sikreyjar, 4, 121; sjá Ekreyjar.
Silavágr, 10, 150. Skamt suðr frá Björgyn; máske núverandi *Sirevaag* á Rogalandi í Noregi.
Sild (Sylld), 9, 32. 448; 10, 157. Ey við Úlfasund í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Silden.*
Silundr, 4, 351; sjá Sælundr.
Sintre, 7, 79. Kastali á Spáni, nú *Cintra,* skamt norðvestr frá Lissabon í Portúgal.
Sjóland og stundum Sjólönd, 1, 30; 4, 350. 365; 6, 74-75. 79-81. 83. 174-75. 257. 323. 402; 7, 179; 9, 417; 10, 63. 90. 285. 394. 405; 11, 46. 59. 77. 83. 108. 182. 208. 221-22. 230-31. 249. 319. 331. 336-38. 352-53. 356-58. 360. 363. 373. 426. Eyland í Danmörk; sbr. Sjáland.
Sjólendingar, 11, 351. 391; sjá Sjálendingar.
Síon, 8, 261-62; sbr. 8, 180. 255. Borgin á Steinbjörgum í Niðarósi í þrándheimi í Noregi; sbr. Borg, Steinborg og Sverrisborg.
Sire eða Síri, 10, 10. Ey fyrir Rogalandi í Noregi, milli Jaðars og Vestragða; nú *Udsire.*
Sjómælingar (Sannmelingar, Smælingar), 9, 319. 473. Bær á Norðmæri í Noregi.
Skagafjörðr, 1, 255; 2, 63. 222. 239. 247; 3, 24. 142; 9, 456; 10, 8. 60-61. Fjörðr með bygð norðan á Íslandi; héraðið nefnist öðru nafni Hegranessþíng.
Skagaströnd, 1, 255. Bygðarlag í Hunavazþingi norðan á Íslandi.
Skagfirðingar, 10, 61. Innbúar Skagafjarðar norðan á Íslandi.
Skalavík, 9, 19. 121. Vík á Sunnhörðalandi í Noregi.
Skáleyjar, 11, 158. Eyjar á Breiðafirði vestan á Íslandi.
Skálholt, 2, 204; 7, 198; 8, 297; 9, 436; 10, 61. 161. Bær í Biskupstúngum í Árnessþíngi sunnan á Íslandi; var fyrrum mjög lengi biskupssetr.
Skálpeyð, 10, 146. 150. Svo kallast rif það á Hrossey í Orkneyjum, er samtengir eystri og vestri hluta eyjarinnar.
Skálpti, 2, 175; sjá Sálpti.
Skáney eða Skán (Scaney, Scanay), 1, 25. 115. 124-25. 155. 161; 2, 294; 4, 350. 358. 372; 6, 74. 82-83. 86-89. 174. 221. 230-31; 10, 50. 63. 344. 375. 381; 11, 209. 211. 224. 230-31. 313. 337-38. 350. 352. 357. 359. 363. Partr af Gautlandi í Svíaríki; heyrði fyrrum til Danmerkr.
Skáneyjarfjall (Skáneyjarsíða), 9, 16. 115. Fjallvegr milli Gaulardals og Eystridala í Noregi.
Skáneyjarsíða, 1, 28; 6, 89. 219. Ströndin, einkum að suðaustanverðu á Skáney í Svíaríki.
Skáneyri, 9, 4. 71. 219. Staðr á Skáni í Svíaríki; nú *Skaanör,* sbr. Eyri.
Skánungar, 2, 297; 4, 363; 5, 239. 358; 6, 80. 83; 10, 84;

11, 187. 225. 338. 351. 360. 391. þeir sem bjuggu á Skáni í Svíaríki.
Skaparödd, 11, 378. Höfn á Re á Vindlandi; nú *Schaprode* á eylandinu Rýgen í Pommern.
Skarasund, 4, 92; sjá Skarsund.
Skarð, 2, 247; sjá Geitaskarð.
Skarð, 1, 252. Bær í Meðallandi í Skaptafellsþingi sunnan á Íslandi.
Skarð ytra eðr stóra, 2, 235. Bær á Rángárvöllum, sunnan á Íslandi; nú eyði-jörð.
Skarð, 9, 296. Bær á Landi í Rángárþingi, sunnan á Íslandi.
Skarðaborg, 1, 117; 6, 405. Staðr í *York*-héraði á Englandi; nú *Scarborough.*
Skarðsbrekka, 2, 191. Bær í Hornafirði í Skaptafellsþingi sunnan á Íslandi.
Skarfstaðir (Skarpstaðir), 8, 422. Bær milli Fors og Sótaness, á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Skarir, 4, 136. 198. 208-9; 10, 46. 160-61. Höfuðból á Vestra-Gautlandi í Svíaríki; nú *Skara.*
Skarpa, 7, 301. Ey, líkliga á Sunnhörðalandi í Noregi; annars eru samnefndar eyjar í Sunnfirði og á Sunnmæri; nú *Skorpöe.*
Skarpstaðir, 8, 422; sjá Skarfstaðir.
Skarsund (Skarasund, Karf- Karl- Karm-sund), 4, 92; líkliga skrifað eptir framburði fyrir Skarnsund, milli eyjarinnar Iðri og meginlands í Eynafylki í þrándheimi í Noregi.
Skarthæll, 9, 413. Garðr í Oslo á Austfold í Víkinni í Noregi.
Skata- (Skatta- Skarta-) staðir, 9, 456. Bær, líkliga í þrándheimi í Noregi.
Skaun, 10, 183. Sama sem Skeynafylki í þrándheimi í Noregi; sbr. Skön.
Skaun, 1, 69-70. Líkliga annaðhvört Skaun á Heiðmörk eða Skaun á Raumaríki, þó hvörttveggja komi illa saman við ferðalag Ástríðar, og sendimanna Gunnhildar; sbr. Skaun.
Skaun, 8, 333. Líkliga bygðin Skaun í neðanverðum Gaulardal í þrándheimi í Noregi.
Skaun, 9, 369: 10, 154. Bygð á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi.
Skaun, 8, 426; 9, 343. 396. 402. Bygð á Raumaríki í Noregi.
Skaun, 8, 109; líkliga rángt; sbr. Sogn.
Skeðjuhof (Skeiðahof, Skeruhof), 9, 344. 370. 371. 374. 380. 401. 408. 441. 504. Bær, líkliga á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; samnefndr bær er á Ránríki, í Vættaheraði.
Skeggjahaugr, 2, 49. Skamt frá bænum Austrått á Yrjum, norðanfram við þrándheims-fjarðarmynni, í þrándheimi í Noregi.
Skeggjastaðir, 1, 242. Bær í Kjalarnessþingi sunnan á Íslandi.
Skeggjastaðir, 3, 145. Bær í Miðfirði í Húnavazþingi norðan á Íslandi.
Skeiðahof, 9, 344; sjá Skeðjuhof.
Skeljagrunn (Skeljasteinsgrunn), 9, 272. 299. Grynningar við Skeljastein á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Skeljasteinn, 9, 273. 371; 10, 153. Við Túnsberg á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Skeljasteinssund, 8, 426. Sund við Skeljastein á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Skellingarhella (Skillingarhella, Skellungarhella, Skellingahamar), 8, 99. 170. 374; 9, 530; við ána Nið, framundan staðnum Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Skeranda- (Skerðanda) sund, 9, 503; sjá Skjarrandasund.
Skerðingsstebja, 1, 209; 2. 41;

10, 388. Bær í Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Skerdingstad.*
Skeruhof, 9, 344; sjá Skeðjuhof.
Skeynir, 4, 237. þeir sem bjuggu í Skeynafylki í þrándheimi í Noregi.
Skeynir, 8, 399. 426. þeir sem bjuggu í Skaun við Raumelfi, á Raumaríki í Noregi.
Skjáfti, 2, 175; sjá Sálpti.
Skjaldarakr, 6, 181. Bær í Noregi.
Skjaldz, 9, 348. Fjörðr, milli Túnsbergs á Vestfold og Oslóar á Austfold, í Víkinni í Noregi.
Skjálfandafljót, 2, 202. Vatnsfall í þingeyjarþingi norðan á Íslandi.
Skjálfandi, 1, 235; 11, 411. Fjörðr í þingeyjarþingi norðan á Íslandi.
Skjarranda-(Skeranda-Skerðanda-) -sund. 9, 503. Sund við Stjarnarey, vestantil á Veströgðum í Noregi; nú *Stjernsund.*
Skiðamýri, 1, 199. Mýri á Katanesi á Skotlandi; nú kölluð *Skarba.*
Skiðan, 8, 224; 9, 17. 117. 374; 10, 60. 144. Býr við Skeynarfjörð fyrir vestan Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Skeen.*
Skiði, 7, 41. 43; 9, 419; 10, 144. Ey í Suðreyjum vestr frá Skotlandi; nú *Sky* eðr *Skey.*
Skiðsund, 10, 125. 126. Sund við eyjuna Skiði í Suðreyjum vestr frá Skotlandi.
Skill, 4, 119; án efa rángt, fyrir Kilir, sjá Kjölr.
Skillingar, 8, 69. Eyjar í Naumdælafylki í Noregi.
Skillingarhella, 8, 99. 170; sjá Skellingarhella.
Skinnastaðir, 2, 202. Bær í Axarfirði í þingeyjarþingi norðan á Íslandi.
Skipafjörðr, 10, 134. 135. 142. Fjörðrinn útaf *Firth of Clyde,* austan til við Satíri, vestan á Skotlandi.
Skipakrókr, 8, 85. 160. Höfn í ánni Nið hjá Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Skógasveit, 2, 201. Bygðin kríngum Skóga undir Eyjafjöllum í Rángárþingi sunnan á Íslandi.
Skógar, 3, 99. Bær undir Eyjafjöllum í Rángárþingi sunnan á Íslandi.
Skógr, 7, 292. 298. Bær, líkliga á Upplöndum í Noregi.
Skónarsund, 5, 116; sjá Sóknarsund.
Skorpa, 7, 43. Ey í Suðreyjum vestr frá Skotlandi.
Skorpusker, 7, 236. Sker við Skarðaborg í *York*-héraði á Englandi.
Skorsteinn, 11, 190. 192. Nú *Sherston* í *Viltshire* í konúngsríkinu Vestsex á Englandi.
Skot, 5, 19. Fjallskagi við Norðdalsfjörð á Sunnmæri í Noregi; nú *Skottet.*
Skotar (Scotar), 1, 143. 144. 194. 199. 245. 246. 250; 4, 213. 214. 222. 223. 225. 226; 7, 42. 43. 328; 9, 416; 10, 4. 5. 34. 133. Innbúar Skotlands.
Skotborgará, 5, 133; 6, 64. 68; 10, 403; 11, 207. Á er fellr milli Suðr- og Norðr-Jótlands í Danmörk.
Skotland (Scotland, Scotaveldi), 1, 8. 23. 25. 28. 143. 193. 195. 199. 246; 4, 212. 218. 229. 230. 291. 293; 5, 127; 6, 405; 7, 29. 40. 42. 47. 50. 67. 200. 228. 235. 328; 8, 299; 9, 416. 419. 420; 10, 4. 5. 34. 36. 45. 104. 109. 118. 119. 129. 131-35. 137. 138. 143. 155. 156. 158. 392. 414; 11, 73. 201. 419. Konúngsríki, er liggr fyrir norðan England, og er að nokkru leiti aðskilið frá því með fjallgarðinum *Cheviotshills.*
Skotlandsfirðir, 7, 47. Milli Skot-

lands og Norðreyja í Suðreyjum; nú *Caledoniska* hafið.
Skottanes, 9, 117. Sýnist eptir samanhenginu hljóta að vera á Ránríki í Víkinni í Noregi; sbr. 9, 17. hvar heimili þorsteins þjófs ei nefnist.
Skozkr, 1, 194. 199; 10, 141. 143. Sá sem er af Skotlandi.
Skrattasker (Scrattasker), 2, 142; 10, 304. Sker norðr frá eynni Körmt á Rogalandi í Noregi; nú *Fladeskjær*.
Skótun (Skotyn, Skotum), 9, 343. Bær austarliga í Noregi.
Skrautvellir, 8, 87; sjá Sprotavellir.
Skriðnis-enni, 3, 151. Höfði við Kollafjörð á Ströndum, vestan á Íslandi.
Skriksvík (Scriesvík, Skrígsvík, Scrinksvík, Særingsvík), 8, 60. Vík á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Dyngekile*.
Skrofar, 9, 470. Líkliga núverandi *Skroven*, ey á Vestfirði á Hálogalandi í Noregi; sambr. Skropardalr.
Skropardalr, 9, 470. Á Hálogalandi í Noregi; sbr. Skrofar.
Skruðr, 3, 107. Ey út frá Vattarnesi, milli Reiðarfjarðar og Fáskrúðsfjarðar í Austfjörðum á Íslandi.
Skúfey, 2, 91. 92. 109. 110. 112. 125. 127. 171. Ey í Færeyjum.
Skuggi, 11, 118. 126. Bær á Sunnmæri í Noregi; sbr. 1, 167; nú *Skuggen*.
Skula (Skula), 8, 438. Ef þessi lestrarmáti væri rèttr yrði Skula að vera örnefni nálægt Vík, við Sognsæ í Noregi.
Skúlagarðr (Sculagarþr), 7, 2; 10, 410. í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Skúrhagi (Skúrbagi, Skyrbagi), 7, 190. 191. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Skjurte*. Schöning setr þennan bæ á eyna Hísing við Gautelfi.
Skúsás (Skýsás); 9, 25. 131. Háls milli Niðaróss og Strindar í þrándheimi í Noregi.
Skútusund, 9, 20. Annaðhvört í Norðfirði í Firðafylki eða á Sunnmæri í Noregi; á báðum stöðum er „Vágsey" sem umtalast í textanum.
Skýsás, 9, 25; sbr. 130; sjá Skúsás.
Skön, 4, 68. 112. Sama sem Skeynafylki í þrándheimi í Noregi; sbr. Skaun.
Slángaþorp (Stángaþorp), 11, 351. Býr á Sjálandi í Danmörk; nú *Slangerup*.
Sláttunes, 9, 503. Höfn við Skeynafjörð á Limgarðssíðu, í Víkinni í Noregi, líkliga við bæ samnefndan, nú *Slottenæs*.
Slaygsarfjörðr, 10, 398. Fjörðrinn frá eynni Borgund á Sunnmæri í Noregi, sami einsog Röðrarfjörðr, nl. *Norddals*- og *Stordalfjord*; nafnið er líkliga afbakað.
Slè, 1, 116. 125. 128; 4, 351; sjá Slesvík.
Slesdyr (-dör), 11, 31. 32; og
Slesmynni (munni), 10, 246. 248; 11, 28. 31. Opið á Slèsfirði við Slesvík í Danmörk.
Slèsvík (Slæisvík), 11, 322. 417. 419. Fjörðr, er við samnefndan stað gengr frá Eystrasalti inní hertogadæmið Slesvík í Danmörk, og stundum kallast Slè.
Slesvík eða Slessvík, 5, 156; 11, 159. 161. í *Nottinghamshire* í konúngsríkinu Mercía á Englandi.
Slèttanes, 8, 420; sjá Sótanes.
Slètti, 11, 355. Bygðin kríngum fjörðinn Slè, í hertogadæminu Slesvík í Danmörk.
Slið (Sliðr)-hólmar, 9, 400. Smáeyjar í Oslóarfirðinum innaf Víkinni í Noregi; sbr. Hólmar.
Slæisvík, 7, 99; sjá Slesvík.
Smáland, 11, 323; sjá Sámland.

Smálendíngar, 7, 152. Innbúar Smálanda í Svíaríki.

Smálenzkr, 11, 322. Sá sem er úr Smalöndum í Svíaríki.

Smalsarhorn, 10, 313. Fjall á Brimángri í Norðfirði í Firðafylki í Noregi, nú *Hornelen*; sbr. Hjarnagli.

Smálundir, 9, 504; sjá Malstrandir.

Smálönd, 6, 56. 311. Eyjarnar Láland, Falstr o. s. frv. fyrir sunnan Sjáland og Fjón í Danmörk.

Smálönd (Smáland og Smálaund), 4, 373; 7, 151. 179; 10, 417. Partr af Austr-Gautlandi í Svíaríki; nú *Smaaland*.

Smiðjubúðir (Smiðabúðir), 8, 376. í Niðarósi í þrándheimi í Noregi.

Smiðjubúðir, 7, 245. í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Smjöl, 8, 84; sjá Smyl.

Smjörberg (Smjörbjörg, Smjörborg), 8, 260. 431; 9, 299. Fjall nálægt Túnsbergi, á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Smyl (Smjöl), 8, 84. Ey fyrir suðvestan Hitrar, á Norðmæri í Noregi; nú *Smölen*.

Smælíngjar, 9, 319; sjá Sjömælíngar.

Snaus, 7, 323. 326. Bær í Eynafylki í þrándheimi í Noregi; nú *Snaasen*.

Sneggjardalssund, 9, 28; sjá Sveggjaðarsund.

Snelda, 8, 398; sjá Snælda.

Snjóland, 1, 235; 11, 411. Gamalt heiti Íslands.

Snæfell, 2, 214. Fjall á Grænlandi.

Snæfellsjökull, 1, 243. Fjall á Snæfellsnesi vestan á Íslandi.

Snæfellsnes, 1, 234. 236; 2, 214; 11, 411. Nesið sem Snæfellsjökull stendr á, vestan á Íslandi.

Snælda (Snelda), 8, 398. Ey í Oslóarfirði innaf Víkinni í Noregi.

Sogn, 1, 6, 26. 90. 93-95. 152. 237. 242; 2, 1. 5; 3, 14. 24. 74; 4, 9. 23. 67. 68. 271; 6, 79; 7, 48. 66. 204. 250. 334; 8, 48. 49. 109. 193. 194. 199. 200. 214. 221. 222. 233. 247. 288. 347. 364. 438. 439; 9, 11. 33. 41. 59. 91. 143. 159. 203. 222. 226. 350. 367. 428. 433. 481. 487; 10, 8. 101. 168. 184. 189. 355. 431; 11, 42. 181. Sama sem Sygnafylki, milli Norðhörðalands og Vors að sunnan, Fjalafylkis að norðan og Valdress að austan. Sogns gramr, 6, 319; ss. Noregskonúngr.

Sognsær, 1, 299; 2, 3; 3, 39; 4, 251; 8, 199. 211. 212. 438; 9, 29. 317. 336. 475. Við Sogn í Noregi; optast þýðir það Sognfjarðarmynnið, stundum fjörðinn sjálfan.

Sokn, 9, 37. Fjörðr eða vík við Sóknadal á Rogalandi í Noregi.

Sóknadalr, 9, 151. 153. Syðst á Rogalandi, milli Jaðars og Vestragða í Noregi; nú *Soggendal*.

Sóknadalr, 8, 432. Bygð í Hringaríki í Noregi; nú *Sognedal*.

Sóknadalr, 8, 37. 171; 9, 317. 318. Bygð ofarliga í, eða framaf Gaulardal í þrándheimi í Noregi; nú *Sognedal*.

Soknadalr, 8, 198. 200. 201. 212. 215. Bygð í Sogni í Noregi.

Sóknasund (Sóknar- Skónar-sund), 3, 55; 5, 116. Sund fyrir norðan Jaðar og innan eyna Bokn á Rogalandi í Noregi; nú *Sokkensund*.

Sokndælir, 8, 221; 9, 194. þeir sem bjuggu í Soknadal í Sogni í Noregi.

Sokolofni, 10, 134. Máske rángt; sjá Lokulofri.

Sólángr (Salángr), 8, 398. Herað nálægt Oslo í Víkinni í Noregi; nú *Sylling*.

Sólbjargir eða Sólbjörg, 7, 190. 195; 9, 294. 473. Bær á

Ránríki í Víkinni í Noregi; í Bahúsléni í Svíaríki eru 3 bæir sem þannig heita.
Sóleyjar, 3, 43; 5, 9; 9, 240. 399. Sama sem Sæleyjar eða Seleyjar.
Sóleyjar, 4, 250; 9, 399; 10, 210. Hérað á Upplöndum í Noregi, hvörs gömlu endimörk eru óljós.
Sóli, 1, 287; 2, 284; 4, 103. 105. 256-57. 263. 306; 5, 15. 237. 307. 308; 7, 215. 343; 10, 276. 397; 11, 212. Bær, suðaustan við Hafrsfjörð, norðarliga á Jaðri á Rogalandi í Noregi; nú *Sole*.
Sólskel, 6, 357; 9, 16. 115. 439; 10, 188. Ey á Norðmæri í Noregi; nú *Solskel*.
Sólundarhaf, 10, 34. 122. Hafið fyrir vestan Noreg út til Staðar; svo kallað eptir eyjunum Sólundum.
Sólundir (Selundir), 1, 153; 5, 142; 6, 402; 11, 42. 181. Eyjar fyrir Sognfirði í Noregi; nú ytri og innri *Sulen*.
Sónaberg (Sónaborgir), 8, 305. Bær, nálægt Hásteinssundi, á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Sór, 1, 64. „Sór" er líkliga rángt skrifað eða lesið, kannske úr bundnu orðinu „landi" sem tvö önnur handrit hafa.
Sóra (Sara), 11, 440. 444. Svartmúnkaklaustr á Skáni í Svíaríki; en þareð Absalon ekkert klaustr setti þar, verðr frásagan að skiljast um Sórey á Sjálandi í Danmörk.
Sorgardalir, 3, 95; sjá Syrgisdalir.
Sótanes, Sautanes (Setta- Slèttanes), 1, 37. 60; 8, 420; 10, 390. Nes á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Sótasker, 4, 40. 41; í Svíaskerjum á Suðrmannalandi í Svíaríki.
Sótrángr, 9, 365; sjá Suttángr.
Spákonufell, 1, 255. 257. Bær á Skagaströnd í Húnaþíngi norðan á Íslandi.
Spán, 7, 78-80. 231; 10, 75. 92. er sagt liggja milli Lángbarðalands og Frakklands; til Spánar taldist Portugal, en Gallicia er aðgreind frá hvörjutveggja; sjá Spanía.
Spánaland (Spaníaland), 10, 92. 385. Sama sem Spanía.
Spángheimr, 9, 319; sjá Spanheimr.
Spanheimr (Spannheimr, Spángheimr), 9, 319. Bær í Harðángri í Noregi.
Spanía, 4, 82; 10, 62. 69. 73. 74. 88. 89. 92; sjá Spán og Yspanía.
Spánlönd (Spánland), 11, 415-16. Sama sem Spán.
Spannheimr, 9, 319; sjá Spanheimr.
Sparbú (Sparabú, Sparrabú), 4, 314; eðr:
Sparbyggjafylki (Svarfbyggjafylki líkliga rángt), 4, 68; 10, 183. Fylki í þrándheimi í Noregi.
Sparbyggjar (Svarfbyggjar líkliga rángt), 4, 68. 237; 10, 183. þeir sem bjuggu í Sparbúi eða Sparbyggjafylki í þrándheimi í Noregi.
Sparmörk, 9, 56. Líkliga í Noregi, eða máske í Svíaríki.
Sparrabú, 4, 314; sjá Sparbú.
Spjör, 8, 129; 10, 71. Ey í Salteyjarsundi á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Sprotavellir (Skrautavellir), 8, 86. 87. Nálægt Niðarósi í þrándheimi í Noregi.
Staðarholl, 7, 218. Bær í Saurbæ í Dölum vestan á Íslandi.
Staðr, 6, 102. 105. Bær í Hrútafirði í Húnaþíngi norðan á Íslandi.
Staðr, 4, 12; 8, 121; á Staðarbygðinni norðanfram við þrándheimsfjörð í þrándheimi í Noregi.
Staðr, 1, 36; 5, 97; sjá Stafr.

Staðr (Staðir), 1, 12. 38. 39. 62. 92. 94. 168. 170. 226. 228. 230. 234. 288. 293. 296. 301; 2, 128. 284; 3, 36. 42. 47; 4, 12. 67. 250. 348; 5, 3. 6. 7. 18. 97. 226. 229; 6, 437; 7, 7. 9. 335; 8, 71. 82. 159. 186. 199. 246. 253. 256. 284. 311. 340. 370; 9. 28. 29. 32. 49. 59. 107. 135. 137. 222. 276. 314. 448. 475. 478. 480. 506; 10, 279. 287. 289; 11, 42. 122. 181. 411. Vestasti oddi Noregs, útfrá Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Stat*.

Stafabrekka, 4, 240. Stigr í fjöllunum milli Ottadals og Ljórdals í Guðbrandsdölum í Noregi.

Stafafjörðr á Fjölum, 10, 184; sbr. Stafángr.

Stafafjörðr (Stapa- Stúfa-fjörðr), 9, 10. 105; í Sunnfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Staffjord*.

Stafamýrar (Stafsmýrar), 5. 51; 6, 128. Við Staf í Veradal í Þrándheimi í Noregi.

Stafanesvágr, 10, 184; á Fjölum í Noregi; sbr. Stafángr.

Stafángr, 6, 48; 7, 173. 185; 8, 143-44. 259. 268-69. 288. 296; 9, 11. 48. 61. 65. 107. 109. 173. 216. 222-23. 279. 324; 10, 4. 14. 26. 55. 59. 100. 105. 114. 118. 119. 148. Kaupstaðr norðanverðt við Jaðar á Rogalandi í Noregi; nú *Stavanger*.

Stafángr, 10, 184. Líkliga sama sem Stafafjörðr á Fjölum í Noregi; sbr. Stafanessvágr.

Stalbjörg, 9, 393; sjá Stafnbjörg.

Staferni, 9, 39. 45. 153. 167; á Limgarðssíðu í Víkinni í Noregi, milli Agða og Vestfoldar; nú *Staværn*.

Stafnbjörg (Stafnsbjörg, Stafbjörg), 9, 393. Bær neðarliga á Raumaríki í Noregi; nú *Stalsberg*.

Stafnfurða, 6, 410; sjá Stafnfurðubryggja.

Stafnfurðubryggja, 6, 410. Býr, nú *Stamfordbridge* í Yorkhéraði í fylkinu *Northumberland* í Englandi.

Stafsmýrar, 6, 128; sjá Stafamýrar.

Stafr (Staðr), 1, 36; 5, 51. 97; 6, 128. Bær í Veradal í Þrándheimi í Noregi.

Stafr, 8, 89. Bær við ána Gaul í Þrándheimi í Noregi.

Stallr, 9, 303; örnefni við Oslóarfjörð í Víkinni í Noregi.

Standdalir (Standalir, Standhali), 9, 390. Bær á Sunnmæri í Noregi, nú *Indre-Stendal*; í Sunnfirði í Firðafylki í Noregi er líka bær sem nú heitir *Standal*.

Stángaþorp, 11, 351; sjá Slángaþorp.

Stángir, 9, 48. 111. 173; sbr. í nafnaregistrinu Birgir af Staungum; máske annarhver eptirfylgjandi bæja.

Stángir eða Stengur, 7, 318. Bær austanfjarðar í Víkinni í Noregi; líkliga á Ránriki.

Stángir, 9, 369. Kirkjustaðr á Skaun á Heiðmörk í Noregi; nú *Stange*.

Stapafjörðr, 9, 10; sjá Stafafjörðr.

Staurinn, 2, 288. Örnefni á Vindlandi; líkliga heldr suðaustroddi eyjarinnar *Femern*, sem kallast *Staver*, enn austnorðroddi eylandsins Rygen, er nefnist *Stubben-Cammer*.

Staurin, 7, 328. Líkliga höfðinn *Stair*, í *Ayrshire*, suðvestan á Skotlandi.

Stedalr, 4, 240. Líkliga rángt fyrir Hedalr, í Guðbrandsdölum í Noregi.

Steðja (Steðji), 8, 203. Bær í Soknadal í Sogni í Noregi; nú *Stedje*.

Steig, 3, 71. 73; 4, 287; 6, 182. 404; 8, 57; 9, 528; 10, 154. Bær í Guðbrandsdölum í þrándheimi í Noregi; sbr. í nafnaregistrinu „Steigarþórir."

Steig (Steigar), 7, 130. 322; 8, 184. Bær á Aungli (Engelöe) á Hálogalandi í Noregi; nú *Stege.*

Steigarberg (Steigarbjörg), 8, 184. Fjall á eynni Aungli á Hálogalandi í Noregi.

Steigr (Steinn), 8, 323. Máske sama sem Steig í Guðbrandsdölum í Noregi.

Steinavágr, 5, 18; 8, 198; 9. 437. 438; 10, 157. Sund milli eyja á Sunnmæri í Noregi; nú *Steenvaag.*

Steinavágr, 7, 286. Sund í Raumdælafylki í Noregi, milli Veeyjar og Sekksins.

Steinbjörg, 7, 3; 8, 92. 94. 96. 114. 174. 180. 254. 395; 9, 341; 10, 154. 389. 411. Bjarg vestr frá Niðarósi í þrándheimi í Noregi; hér bygði Sverrir konúngr Sverris- eða Sionsborg.

Steinborg, 8, 322. Borgin á Steinbjörgum, vestr frá Niðarósi í þrándheimi í Noregi.

Steinborg (Steinsborg), 11, 389. 400. Borg á Vindlandi, núverandi *Camin* (Steinberg) í Pommern, austanverðt við *Oder*-fljóts mynnið.

Steinker, 4, 91. 93. Kauptún, austr frá eynni Iðri í Sparbyggja-fylki í þrándheimi í Noregi; nú *Steenkjær.*

Steinkirkja, 8, 125. 247. 353. 361. Kirkja í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Steinn (Bensteinn), 8, 110. 121. 173. Bær, á Strind í þrándheimi í Noregi; nú *Stene.*

Steinn, 10, 176. 377. Bær á Hringaríki í Noregi; nú *Steen.*

Steinn, 10, 140. 142. 161. Máske annarhver eða báðir nýnefndra bæja.

Steinn, 8, 323; sjá Steigr.

Steinsborg, 11, 389; sjá Steinborg.

Steinsletta, 4, 12; sjá Reinsletta.

Stiklastaðir (Stiklastaþir), 3, 50. 54; 4, 5; 5, 61. 63. 66. 75. 91. 97. 100. 105. 110. 112. 118. 125. 126. 190. 197. 202. 223. 237. 329; 6, 32. 36. 37. 128. 131. 388. 430; 7, 51; 10, 284. 399. 427; 11, 201. Bær, í Veradal í þrándheimi í Noregi; nú *Stiklestad.*

Stim (Stím, Stinn), 5, 7; 9, 15. 28. 33. 115. 228. Bær, á Norðmæri í Noregi.

Stinn, 7, 155; sjá Stim.

Stjóradalr, Stjóradalir, 1, 54; 4, 93. 112. Sama sem Stjórdælafylki í þrándheimi í Noregi; nú *Stördalen.*

Stjórafylki, 4, 68; sjá Stjórdælafylki.

Stjórdæla- (Stórdæla- Stjóra- Strjóna- Storða) -fylki, 4, 68; 10, 183. Fylki í þrándheimi í Noregi.

Stjórdælir, 4, 68; 10, 183. þeir sem bjuggu í Stjóradal eða Stjórdælafylki í þrándheimi í Noregi.

Stjórnvelta (Stjórvelta), 7, 255. Örnefni við sjóinn fyrir norðan Björgyn á Hörðalandi í Noregi.

Stoðreim (Stoðrein, Vestrein), 7, 230; 8, 268; 9, 85. Bær í Stoðarbygðinni í Sparbyggjafylki í þrándheimi í Noregi.

Stofna, 9, 269. Bær, í Vættarhéraði á Ránríki í Víkinni í Noregi.

Stokkholmr, 5, 167. Eginliga holmrinn milli Stokkssunds og Konungssunds, er gánga úr Leginum í Svíaríki gegnum Agnafit og út í sjó; nú höfuðstaðr Svíaríkis.

Stokkr, 6, 119. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Stokkssund, 4, 41. 42. Sund, er gengr úr Leginum í Svíaríki út í Eystrasalt; nú *Norder-Ström* í Stokkhólmi í Svíaríki.
Stólp, 11, 381. Borg á Vindlandi; nú *Stolp* í Pommern.
Storð, 1, 40. 43. 44; 4, 18; 9, 49. 173; 10. 382. Ey á Fitjum fyrir Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Storöe*.
Storðafylki, 4, 68; sjá Stjórdælafylki.
Stórdælafylki, 4, 68; sjá Stjórdælafylki.
Stórdælir, 4, 68; sjá Stjórdælir.
Storga, 10, 86. Biskupsstóll í Kastel; nú staðrinn *Astorga* í konúngsríkinu Leon á Spáni.
Stórólfshvoll, 3, 205. 207. 209. 210, 216. 228. Bær á Rángárvöllum sunnan á Íslandi.
Straumey, Straumsey, 2, 92. 112. 114. 116. 124; 4, 343-44. Ey í Færeyjum.
Straumnes-kinnar, 9, 320; líkliga a Finnmörk í Noregi.
Straumr, 9. 351. Bær í sveitinni Vingri á Upplöndum í Noregi; nú prestssetrið Straumr í Audals sókn; en þau gömlu takmörk sveitanna Audals og Vingrs eru óviss.
Straumrinn, 10, 29. Bær, hérumbil miðt í staðnum Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Straumsey; sjá Straumey.
Straumssund (Straumssund), 10, 69. 70. Sund norðarliga á Hallandi í Svíaríki.
Strind (Strönd), 2, 40; 4, 115; 9, 25. 27. 131. 133. 203; 10, 183. Sveitin Strind í Strindafylki í Þrándheimi [í Noregi; nú *Strinden*.
Strind, 8, 192. Líkliga sama sem Strindafjörðr (*Strandefjord*) á Sunnhörðalandi í Noregi.
Strindafylki, 4, 91; 10, 183. Fylki í Þrándheimi í Noregi.
Strindarfjörðr, 8, 192; 4, 135; sbr. 12, 81. Fjörðr á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Strandefjord*.
Strindsær (Strindsjór), 8, 386; 9, 261. Sá hluti Þrándheimsfjarðar, sem er næst Strind eða Strindafylki í Noregi; nú *Strindefjord*.
Strjónafylki, 4, 68; sjá Stjórdælafylki.
Stræla [Stralsund], 11, 377. 379. 382. 383. 391. 399. Ey á Vindlandi; heitir nú *Dänholm*, milli eylandsins Rygen og meginlandsins í Pommern; af ey þessari hefir bæði sundið og staðrinn *Stralsund* dregið nafn
Strönd, 4, 115. sjá Strind.
Strönd, 7, 9. Sveit í Eynafylki, vestanfram við Þrándheimsfjörð, móts við höfðann Hefring, í Þrándheimi í Noregi; sbr. Vagnvík.
Strönd, 9, 358. 359. Bygð á Vermalandi á Vestr-Gautlandi í Svíaríki.
Stuðla, 2, 252; 3, 4; 7, 231. 246; 10, 354. 363. Bær á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Stöle*.
Stúfafjörðr, 9, 10; sjá Stafafjörðr.
Stulkaland, 4, 59; sjá Tuskaland.
Suddaþorp, 11, 214; á Suðr-Jótlandi; nú *Sudcrup* í hertogadæminu Slesvík í Danmörk.
Suðrbú, 11, 358. Herað í Finneiði (*Finveden*) á Smálöndum í Svíaríki; nú *Sunnerbo*-hérað í Kronobergs léni.
Suðrdalaríki, 9, 319. Líkliga sama sem Súrsdalir milli Hólmgarðs og Vulgaría í Garðaríki.
Suðrey, 2, 91. 93. 109. 112. 172. Syðsta eyjan í Færeyjum.
Suðreyjar (*Suþræyiar*), 1, 23 24. 143. 192. 193. 199. 243. 245. 246. 250. 251; 3, 28; 4. 230; 5, 127; 7, 29. 40. 43. 47. 50. 67. 163. 231; 8, 185; 9, 53.

54. 187. 189. 195. 340. 396. 416. 417. 419. 422; 10, 4. 5. 27. 28. 31. 34. 35. 50. 117. 120. 122. 123. 125. 127. 130. 131. 135. 142. 143. 156. 159. 396; 11, 416. Eyjar fyrir vestan Skotland; nú almennt kallaðar *Hebrídur* eða *Vestureyjar*.

Suðreyingar (Suðreyíngr), 9, 420. 421. 423; 10, 30. 31. 36. 126. 127. 131. 134. 143. Innbúar Suðreyja vestr frá Skotlandi.

Suðreyskr, 1, 236. 254. 255; 9, 54. 418; 10, 131. Sá sem er úr Suðreyjum; sbr. Eyverskr.

Suðrheimar, 9, 459. 466. 473. 484. 496; 10, 99. 123. Bær á Strind í Strindafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Söndre-Hjem*.

Suðrland, 1, 194. 246; 4, 214. 215. Herað í Norðr-Skotlandi; nú *Sutherland*.

Suðrland, 9, 468. Ströndin að sunnanverðu við Þrándheimsfjörð í Noregi, einsog Norðrland norðanmegin.

Suðrlönd, 3, 56; 6, 180; 7, 339; 11, 24. Virðist að vera þau lönd sem þýðverskir menn bygðu; máske ogso norðrhluti Frakklands; sbr. Suðrríki.

Suðrmaðr, 9, 10. Sá sem er af Suðrlöndum; sbr. 9, 102, hvar þvílíkr maðr kallast *Österlænding*.

Suðrmannaland, 4, 155. Hérað í Svíaríki; nú *Södermanland*.

Suðrmenn, 6, 375; 8, 248. 249. 251. 404; 9, 350. 452; 11, 351. 352. 354. 355. 381. Þeir sem eru frá Suðrlöndum.

Suðrríki, 4, 82; 6, 7; 8, 148. Sama sem Suðrlönd.

Suðrströnd, 8, 212; sjá Sýrströnd.

Suðrvegir, 10, 375. Líkliga sama sem Suðrlönd.

Suðrvík, 4, 45. Vík í Rípastipti á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Syndervig*.

Suðrvirki, 4, 48. 51. Kaupstaðr við Tempsá áfastr við Lundúnaborg; nú *Southwark*.

Súla, 4, 11; sjá Sölvi.

Súla, 5, 49. 87. Bær í Veradal í Verdælafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Suul*.

Súla, 5, 210. Líklíga rángt; sjá Selja.

Sulnastapi (Sulnasker), 10, 122. Drángar sem nú kallast *Sulisker*, í hafinu norðr frá Suðreyjum og vestr frá Orkneyjum.

Sult (Sultr), 5, 19. 29. Bær í Valldal á Sunnmæri í Noregi; nú *Sylte*.

Sumalönd, 9, 272; sjá Limalönd.

Sumarstaðir, 11, 360. Bær í hertogadæminu Slesvík í Danmörk; nú *Sommersted*.

Sumrar-ós (Sumarós), 7, 151. Líkligast núverandi *Cimbrishamn* á Skáni í Svíaríki.

Sund, 7, 301. Suðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Sund, 9, 39. 153. Suðr frá Túnsbergi, mótsvið eyna Nottr í Víkinni í Noregi.

Sund, 9, 473. Fyrir utan Norðmæri í Noregi.

Sunddælir, 8, 64; sjá Sunndælir.

Sundbú (Sunnbú), 9, 326. 441. 459. 466. Bær í Noregi, óvíst hvar; máske á Þelamörk, hvar þrír bæir finnast enn með þessu nafni.

Sundbýr (Sundbú), 11, 358. Þorp á Sjálandi í Danmörk; nú *Ude-Sundbye*.

Sundholmssund, 7, 122. Sund, líkliga nálægt Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Sundmæri, 4, 341; sjá Sunnmæri.

Sundolfsstaðir (Söndólfstaðir), 9, 448. 483. Bær á Norðmæri sunnanverðt við Þrándheimsfjörð í Noregi.

Sundsvágr, 9, 42. 163. Vík skamt suðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Sunnbú, 9, 459. 466; sjá Sundbú.

Sunndalr, 7, 52. Hérað að vestanverðu við vatnið Væni, í Vestra-Gautlandi í Svíaríki; nú *Sundal*; sbr. Dalr.
Sunndælir (Sunddælir), 8, 64. Innbúar Sunndals á Gautlandi í Svíaríki.
Sunnefustofa, 8, 166; í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Sunnhörðaland, 1, 14. 279; 2, 285; 4, 13. 252; 6, 24; 7, 231; 9, 145; sjá Hörðaland.
Sunnhörðar (Sunnhörðr), 8, 51. 127. 353; sjá Hörðar.
Sunnlendíngafjórðúngr, 2, 202; 10, 113. 114. Suðrhluti Íslands, austr að Jökulsá á Sólheimasandi, er aðskilr hann frá Austfirðíngafjórðungi, og vestr til Hvítár í Borgarfirði, er aðskilr Vestfirðínga- og Sunnlendíngafjórðung; að norðan skilja fjöll og öræfi fjórðung þenna frá Norðlendíngafjórðungi, en að sunnanverðu gengr hann að sjó.
Sunnlendíngar, 2, 238; 9, 295; 10, 97. 113. Innbúar Sunnlendíngafjórðúngs á Íslandi.
Sunnmæri, Sundmæri, 1, 39. 55. 90. 92. 93; 3, 14. 69; 4, 23. 341; 7, 5. 255. 286; 8, 109. 311. 370; 9, 59. 336. 416. 479. 483; 10, 188. 412; 11, 122; sjá Mæri.
Sunnmærir, 1, 301. Innbúar Sunnmæris í Þrándheimi í Noregi.
Suntángr, 9, 365; sjá Suttángr.
Suo, 5, 210; rángt, sjá Selja.
Súrnadalr, Sýrnadalr, 4, 317; 9, 465. 474; 10, 382. Bygð á Norðmæri í Noregi; nú *Surendal*.
Súrsdalir eða Surzdalir, 10, 56. 203. Nokkr hluti Garðaríkis; sbr. Suðrdalaríki.
Sútarabuðir, 8, 409; í Oslo á Austfold í Víkinni í Noregi.
Suttángr (Suntángr, Sótrángr), 9, 365. Bær á Hríngaríki í Noregi.
Suvellir, 4, 242. Hagar í Vága bygðinni í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Sælsvoldene*.
Suþræyiar, sjá Suðreyjar.
Svaðastaðir, 2, 222. Bær í Skagafirði í Hegranesþingi norðan á Íslandi.
Svafa, 7, 99; 9, 229; 10, 49. Heraðið *Schwaben* í Þýzkalandi.
Svafaborg, 9, 229; ætti að þýða borg á Svafa, eðr í Schwaben.
Svaforni (Svafhorn, Fornafjall), 8, 439. Fjallgarðr nálægt Lúsakaupángi í Sogni í Noregi.
Sváfuvík (Svofuvík, Svöfuvík), 9, 38. 153. Vík á Jaðri á Rogalandi í Noregi, sunnantil við Eikundasund.
Svalbard, 1, 269. 274. Bær á Eyjafjarðarströnd í Vaðlaþingi norðan á Íslandi.
Svalbarði, 1, 234; 11, 411. Örnefni við hafsbotna á Grænlandi í Ameríku.
Svaldr, 10, 425; sjá Svoldr.
Svaldrarvágr, 10, 425. Vík við Svoldr, þar sem Olafr konúngr barðist.
Svanland, 11, 384; sjá Svoldr.
Svans, 9, 314. Örnefni í Oslóarsýslu í Víkinni í Noregi.
Svanshals (Svanhals, Svanhóll), 8, 326. Nes, líkliga við Svansund sem er milli eyjarinnar Orðost og meginlandsins, á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Svarfaðardalr, 3, 89; 6, 218. Dalr með bygð í Vaðlaþíngi norðan á Íslandi.
Svarlbyggjafylki, 10, 183. Líkliga rángt, fyrir Sparbyggjafylki í Þrándheimi í Noregi.
Svarfbyggjar, 10, 183. Líkliga rángt; sjá Sparbyggjar.
Svarfdælir, 3, 91. Innbúar Svarfaðardals í Vaðlaþíngi norðan á Íslandi.
Svartabúðir, 9, 427; í Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Svartahaf, 6, 169. Mikið haf, að suðaustanverðu við Rúsland í

Norðrhálfunni (Evropu) og aðskilr nokkurn part hennar frá Austrhalfunni (Asíu).
Svauldr, sjá Svoldr.
Svaulland, 11, 384; sjá Svoldr.
Sveggjaðarsund (Sneggjardalssund, Veggjaðarsund), 5, 115; 9, 21. 28. Sund á Norðmæri i Noregi, sunnanverðt við þrándheimsfjörð.
Sveinar (Sveimar), 8, 329. Smáeyjar út frá Laugarvik á Limgarðssíðu, milli Vestfoldar og Agða i Noregi; nu *Svenöer*.
Svenskr, Svænskr (Svenser), 1, 123; 2, 287. 311. 316. 318; 5, 111. 119; 6, 3; 9, 93; 10, 44. 47. 283. 313. Sá sem er úr Svíaríki; sbr. Sænskr.
Sverrisborg, 10, 154. Borgin á Steinbjörgum í Niðarósi i þrándheimi i Noregi; sbr. Borg, Sionsborg og Steinborg.
Sverrisborg, 8, 364. Borgin i Björgyn á Norðhörðalandi i Noregi; sjá B.
Svíar, 1, 5. 73. 232; 2, 76. 77. 212. 287. 290. 292. 295. 298. 299. 301. 303. 308. 309. 313. 315-17. 325. 327; 3, 14. 29. 36. 72. 79. 82. 164. 165. 170; 4, 7. 24. 36. 40-42. 68. 77. 79. 81. 84. 87. 106. 107. 112-15. 118-20. 123-34. 138. 140-42. 154-57. 159-64. 178-84. 191-94. 196. 199. 205. 206. 208-11. 230. 250. 251. 295. 296. 305. 314. 315. 332-34. 356. 358. 360-63. 365. 367. 368; 5, 45. 53. 65. 167. 171. 173. 196. 239. 246-48; 6, 89. 128. 173. 331; 7, 52. 53. 57. 59; 8, 448; 9, 65. 67. 91. 107. 347. 384; 10, 2. 27. 28. 31. 36. 37. 39-42. 44. 47. 50. 103. 160. 200. 349. 351. 353. 357; 11, 180. 387. 417. 419. Innbúar Svíaríkis.
Svíasker, 4, 40. 125. Skerjaklasi i Eystrasalti fyrir framan Lögínn i Svíaríki.
Sviðtúnskirkja, 9, 223; sjá Svithúnskirkja.
Svignaskarð, 2, 172. Bær i Borgarfirði i þverárþingi vestan á Íslandi.
Svínadalr, 2, 256. Dalr i þórsnessþingi vestan á Íslandi.
Svínadalr, 9, 465; sjá Súrnadalr.
Svínasund (Ívasund, Lúasund), 1. 6; 3, 14; 4, 9. 118. 119; 8. 273. 296. 400; 9, 53. 268. 319. 334. Sund milli Vingulmarkar og Ránríkis i Víkinni i Noregi; nú *Svinesund*.
Svíney, 2, 214. Ey á Breiðafirði vestan á Íslandi.
Svíney, 2, 92. 93. 109. Ein af Norðreyjum i Færeyjum.
Svithúnskirkja (Sviðtúnskirkja), 9, 12. 107. 223. Kirkja ens helga Svetónius i Stafángri á Rogalandi i Noregi.
Svíþjóð hin mikla eðr kalda, 3, 95. og Cithia, 11, 414. Austr- og suðaustr-hluti Norðrhálfunnar, frá Svartahafinu að sunnan til Gandvíkur (hvíta hafs) að norðan.
Svoldr (Svöldr, Svauldr, Svolþr, Svaldr, Svaulland, Svanland, Söldr), 2, 295. 299. 304. 311; 3, 15. 19. 29. 36. 163. 170. 226. 227; 10, 341. 425; 11, 184. 186. 384. Ey á Vindlandi. Eptir sögunni má ey þessi hafa legið suðaustr frá Rygen við Pommern; Suhm og fleiri meina það sé ey sú, er nú kallast Ruden. Skeð getr að hin gamla Svoldr sé nú eyðilögð af sjóar og vatnagángi, eins og fleiri eyjar þar i grend.
Svoldrar (Svöldrar)-mynni, 2, 311; 10, 351. Sundið við Svoldr á Vindlandi.
Svöfuvík, 9, 38; sjá Sváfnvík.
Sygnafylki, 10, 168. Fylki i Noregi; sbr. Sogn.
Sygnir, 1, 301; 2, 53; 4, 36.

188; 5, 74. 128. 355; 6, 50. 409; 7, 14. 205. 334. 345; 10, 184. Innbúar Sygnafylkis í Noregi.
Sygnskr, 2, 252; 4, 35. Sá sem er úr Sygnafylki í Noregi.
Sylld, 9, 448; sjá Síld.
Syllíngar, 1, 145. 148. 164; 10, 243. Eyjar í Írska-hafinu milli Englands og Írlands; nú *Scilly-eyjar*.
Sýna, 11, 415. Fjall á Rabítalandi; sama sem Sínafjallið í Arabíu.
Sýra, 9, 185. Á sem rennr á landamærum Rogalands og Vestragða í Noregi; nú *Sireaa*.
Syrgisdalir (Sorgardalir), 3, 95; í Svíþjóð hinni köldu; máske sama sem Surzdalir eðr hérað við Asowska haf; stundum nefnast Sylgis eða Syrgisdalir í Svíþjóð, sem þá líkliga á að vera *Soldalen* við Suraborg á Vestmannalandi í Svíaríki.
Sýrland, 1, 275; 3, 37. 64; 7, 92; 10, 371. Liggr við botninn á Miðjarðarhafinu í Austrhálfunni (Asíu).
Sýrlækjarós, 2, 192. Höfn í Skaptafellsþíngi sunnan á Íslandi.
Sýrnadalr, 4, 317; 9, 465; sjá Súrnadalr.
Sýrströnd (Suðrströnd), 8, 212. Bygðarlag í Sogni í Noregi; nú *Sjöstrand*.
Sæheimr, 1, 14. 47; 4, 18; 10, 384. 424. Konúngsbú á Norðhörðalandi í Noregi.
Sæheimr, 1, 11. 12; 10, 418. Bær á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Jarlsberg*.
Sæheimr, 5, 152. Bær við vatnið Rönd (*Randsfjord*) á Haðalandi á Upplöndum í Noregi; máske núverandi *Sörum*.
Sæla, 3, 36; 4, 67; 10, 395; sjá Selja.
Sældælir, 8, 35. Þeir sem bjuggu í Sæl- eða Sel-dal, í Selbui á Strind í Þrándheimi í Noregi; máske Soknadalr, 8, 36. ætti heldr að vera Sæl- eða Sel-dalr.
Sæleyjar (Seleyjar eða Sóleyjar), 9, 37. (sbr. 150.) 242. Eyjar norðanverðt við Líðandisnes á Veströgðum í Noregi; sbr. Seleyjar og Sóleyjar.
Sælíngsdalr, 2, 20. Bygðarlag í Dölum vestan á Íslandi.
Sælíngsdalsá, 2, 21. Á er fellr eptir Sælíngsdal í Dölum vestan á Íslandi.
Sælíngsdalstúnga, 2, 20; sjá Túnga.
Sælundbyggjar, 6, 429; sjá Sjálendíngar.
Sælundr (Selundr, Silundr, Sælund), 1, 27. 28. 115; 4, 351; 6, 80. 175. Sjáland í Danmörk.
Sælö, 9, 114. Ey í Sela- (*Sælbo-*) sjónum í Strindafylki í Þrándheimi í Noregi. Útleggíngin, sem hefir Selabú, er þó líkliga réttari eptir samanhengínu.
Sæmsfjörðr, 8, 304. 307. 325; sjá Seimsfjörðr.
Sænskr (Soenskr), 1, 85. 233. 235; 2, 81. 131. 287. 310; 4, 351; 6, 51. 173; 9, 97; 10, 47. 396; 11, 183. 186. 207. 210. 421. Sá sem er úr Svíþjóð; sbr. Svenskr.
Sæmundarhlíð, 1, 255. Bygð í vestanverðum Skagafirði, norðan á Íslandi.
Særíngsvík, 8, 60; sjá Skríksvík.
Sætt, 7, 92. 93. Borg á Sýrlandi í Asíu, máske *Sidon*, (fyrrum *Said*).
Sævarendi, 11, 255. 257. 261. Konúngsbú, innst í Límafirði á Norðr-Jótlandi í Danmörk, á miðöldunum kallað *Sjörendæ*, síðan *Sjörring*.
Sæviðarsund, 6, 168. Sundið við Miklagarð í Tyrkjaríki.
Sölmundarhöfði, 1, 255. Höfði við Hvítá í Borgarfirði sunnan á Íslandi.
Sölvi (Sölvaklofi, Súla), 1, 12;

4, 11; 8, 334. Bær og höfn fyrir innan Agðanes á Norðmæri, eða í þrándheimi þegar Agðanes var takmark þrándheims og Norðmæris í Noregi; nú *Selven*.

Söndólfstaðir, 9, 448. 483; sjá Sundulfstaðir.

Talanónía, 10, 85. Líkliga rángt, sjá Katalónía.

Tattarar, 10, 44. 56. 152. Innbyggjarar Tartaralands í Asíu; hér þeir sem bygðu löndin fyrir austan og austnorðan Garðaríki, eða með Hvítahafinu.

Tauluhólmar, 9, 426; sjá Töluhólmar.

Tautra (Totra, Tötra), 8, 380. 283; 9, 325. 338. 531; 10, 155. Ey í þrándheimsfirði, fyrir vestan Frosto, í Skeinafylki í Noregi; nú *Tutteröe*.

Teinastaðir, 9, 459. Bær í Noregi; sjá Leifastaðir.

Teknafjörðr, 9, 50. Fjörðr, annaðhvert syðst á Sunnhörðalandi eða norðast á Rogalandi í Noregi.

Temps, Tempsá, 4, 48. 49; 5, 156. 157. 228. 229; 11, 159. 195-97. Áin sem fellr gegnum Lundúnaborg á Englandi.

Tenluvík, 9, 41; sjá Tóluvík.

Tesa (Thesa), 11, 189. 191. Fljót á Norðimbralandi; nú *Tees*, er aðskilr hérúðin *York* og *Durham* á Englandi.

Tetrarfjörðr, 3, 47; sjá Roðrarfjörðr.

Thile, 1, 233; 11, 409. 410. Her meinast Ísland; annars er óvíst, hvaða land þeir gömlu hafa kallað Thile eða Thule.

Thómaskirkja, 9, 273. Kirkja í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Thýri, 9, 313. 321. 366. 381; srb. Týri.

Tjalldasund, 7, 215. Sund í Sálpti á Hálogalandi í Noregi; nú *Tjellesund*.

Tjelgarheimr (Garheimr, Garheimar), 9, 462. Bær eða ey á Hálogalandi í Noregi, nálægt Brenneyjum og Torgum.

Tíkarey (Tríkarey), 11, 399. Ey nálægt Strælu á Vindlandi; líkliga nesið (hálfeyjan) við víkina *Zicker-See*, sunnanverðtá eynni Rygen við Pommern, með stöðunum stærra og minna *Zicker*.

Tíri, 9, 313; sjá Týri.

Titólfsnes, 9, 49. 173. Nes á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Titelsnæs*. 9, 172, kallast nes þetta Wtolfs- og Wtofs-næs, en hvertveggja er líkliga rángt.

Tiuma, 8, 424; sjá Tunna.

Tiumuskógar, 8, 424; sjá Tunnuskógar.

Tíundaland, 2, 251. 331; 10, 354; sbr. í nafnaregistrinu „Vikar af Tíundalandi." Af því í Fm. S. 10, 354, stendr „Vikar austan af Tíundalandi," gæti það máske þýðt Tiundaland í Svíaríki.

Tíundaland, 4, 155. 156; 5, 248. Partr af Upplandi í Svíaríki, nl. Uppsalir og sveitin þar um kríng.

Tjörnnes, 5, 314. Nes með bygð í þíngeyjarþíngi norðan á Íslandi.

Toðar- (Toðrar-) fjörðr, sjá Roðrarfjörðr.

Tóluvík (Tenluvík), 9, 41. Vík, skamt fyrir norðan Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Tellevaag*.

Torgar, 8, 228; 9, 469. 501. 514. 522. 525. Ey á Hálogalandi í Noregi; nú *Torve* eða *Torget*.

Totahólmr, 9, 426; sjá Töluhólmr.

Totra (Tötra), 9, 325. 338; sjá Tautra.

Tracía, 11, 415. Brúkað fyrir Grikkland.

Traufn (Trömn), 9, 320. 321; sjá Dröfn.
Traufn, 8, 283. Nú *Travemünde* við Trave ós, nálægt *Lübeck*.
Tregasund (Tregðasund, sem máske er réttara), 9, 307. Sund á Ögðum í Noregi; nú *Trægdefjord.*
Tribuzis (Tribuðiz, Buris), 11, 384. 391. 399. Hèrað á Vindlandi; líkliga sá hluti af Pommern, er fyrrum kallaðist *Tribusees*, og lá við ána Trebel, en náði niðr að Strælu (Stralsundi). með borgunum *Tribosees, Gützkow* og *Wolgast.*
Tríkarey, 11, 399; sjá Tíkarey.
Tripipen (Tribipen, Bipen, Atripiðen, 11, 399. Hèrað á Vindlandi, líkliga sá hluti þess, er liggr norðan eða austanverðt við Tribuzis, hvar nafnið *Tribedne* seinna fyrirkemr. „Atripiðen" líkist mest þessu nafni, og er að líkindum orðið úr „á Tripiðen," en Tripipen er líkliga rángskrifað fyrir „Tripiþen" eða „Tribiþen," og hin aptr afbökuð af því.
Trojumenn, 11, 416. Þeir sem bygðu Trojuborg (Troja) í Litlu Asíu.
Truns (Trums), 10, 152. Ey norðarliga á Hálogalandi í Noregi; nú *Tromsö.*
Tryggvareyrr (Truggvaraur), 1, 60; 10, 390. Gröf eða haugr Tryggva konúngs Ólafssonar á Tryggvaey, nú *Tryggöe*, við Sótanes á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Tryma, 8, 424; sjá Tunna.
Tröllafjall, 9, 143. Fjall, líkliga við Trölladal (*Trolddal*) á Vors í Noregi; sbr. Rauðafjall.
Trömn, 9, 321; sbr. Traufn.
Tuíma, 8, 424; sjá Tunna.
Tulet (Tuleth), 10, 88. Staðr í konúngsríkinu Nýju-Kastilíu á Spáni; nú *Toledo.*
Tumaþorp, 7, 151. Þorp, sunnanverðt á *Skáni* í Svíaríki; nú *Tommerup.*
Túnga í Sælingsdal (Sælingsdalstúnga), 2, 21. Bær í Sælingsdal í Dölum vestan á Íslandi.
Túnga, 8, 164. Bær, vestanfram við Orkuá í Orkadal í Þrándheimi í Noregi; nú *Tungen.*
Túnga, 1, 235. Skaptártúnga í Skaptafellsþíngi sunnan á Íslandi; sbr. Hróar Túngugoði í nafnaregistrinu.
Túngan litla, 1, 254. 255. Landtunga eða nes við Hvítá í Borgarfirði sunnan á Íslandi.
Túngur, 5, 12. Líkliga nes eða bæir norðarliga á Jaðri á Rogalandi í Noregi, þar sem nú heitir *Tungenæs.*
Túnis, 10, 116. Borg og hèrað á norðrströnd Afríku, við Miðjarðarhafið.
Tunna (Tinma, Tuíma, Tryma), 8, 424. Nú kallað *Tönsbergs Tönde*, milli Túnsbergsfjarðar og Miðfjarðar á Vestfold í Víkinni í Noregi. Mismunarnafnið Tiuma (hin ekki) gæti máske verið rètt, og skilist um Tjúmey, er liggr á sömu stöðvum, ef ekki væri talað um Tunnuskóga, er liggja upp frá Tunnu, á meginlandinu.
Tunnaskagi, 9, 45. Nes eða tángi nálægt Tunnu á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Tunnuskógar (Tiumu- Tvímuþrimu-skógar), 8, 424. Nú *Skougen*, upp frá Tunnu á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Túnsberg (Berg), 1, 11. 19. 60. 90; 2, 95. 96. 133; 3, 40. 42-43. 82; 4, 10. 14. 20. 23. 168. 172. 174. 211. 250. 290. 385; 5, 8. 9; 6, 433; 7, 175. 211. 213. 228. 282-84. 292. 298. 304. 308. 324. 326. 338. 341. 354. 357. 361; 8, 16. 24. 79. 132. 168. 204-5. 245. 246. 257. 259. 273. 275. 282. 328. 330. 396. 418. 424-27. 442.

443; 9, 6-8. 10-13. 17. 33. 34. 36. 38. 39. 41-46. 51. 56. 81. 85. 87. 89. 101. 105. 109. 119. 145. 147. 151. 153. 155. 159. 163. 165. 167. 169. 175. 177. 187. 222-24. 235. 257. 267. 268. 270. 273. 284. 290. 292. 297-300. 303. 310. 311. 315. 321-22. 325. 338. 339. 345. 347. 348. 350. 361. 363. 367. 370. 371. 375. 377. 384. 386. 395. 396. 398. 413. 415. 417. 433. 434. 437. 442-43. 452. 454. 456. 492. 504-5; 10, 26. 33. 41. 51. 52. 55. 57. 64. 69-74. 76-78. 80. 81. 84. 90. 91. 95-98. 101. 104. 115. 153. 159-61. 162. 419; 11, 116. 345. Kaupstaðr á Vestfold í Víkinni í Noregi; nú *Tönsberg*. Merkiligustu örnefni í og kríngum Túnsberg nefnast í sögunum: Berg, Danakleif, Farmannshaugr, Fróðaás, Grindhólmasund, Haugar, Hrafnabjörg, Hrossanes, Hundsund, Jarlsey, Laufey, Ormey, Skeljasteinn, Skeljasteinsgrunn, Skeljasteinssund, Smjörberg, Tunna, Öxuey. Kirkjur: Berfættubræðrakirkja, Kristsk., Lafrantzk., Maríuk., Ólafsk., Thómask; aðrar byggíngar: Ásleifargarðr, Gautakastali, Gestbakki, Maríuklaustr. Túnsberg var lengi sá einasti kaupstaðr sunnanfjalls í Noregi, og þar í nánd var Haugaþíng haldið; sjá Haugar.

Túnsbergsmenn, 7, 213. 342; 8, 205. 206. 273. 274. 404. 405. 408. Innbúar Túnsbergs á Vestfold í Víkinni í Noregi.

Tunta, 8, 272. Örnefni á Eystlandi, óvist hvar; þó sýnist ekki ólikligt að nafnið væri afbakað úr *Sontagana*, sem var herað á Eystlandi hjá *Wieck*, og væri þá réttara að lesa Sunta; sbr. Víkr á Eystlandi.

Tuskaland (Toskuland, Týskaland, Stulkaland), 4, 59; sbr. 12, 76. Héraðið *Tourraine* (nú *Indre* og *Loire*) við ána *Loire* í Frakklandi; þar var höfuðborgin *Tours*.

Tvímubjörg, 8, 431; sjá Smjörberg.

Tvímuskógar, 8, 424; sjá Tunnuskógar.

Tyðás, 8, 164; sjá Ryðás.

Tyrfi, sjá Týri.

Tyrfist, 7, 41. 42; sjá Tyrvist.

Týri (Thýri, Tiri, Tyri, Tyrfi, Tyrvi), 8, 45; 9, 313. 366. 381. Vatn á Hríngaríki í Noregi; nú *Tyrisöe*.

Tyrkland, 5, 283. þannig kallast litla Asía, Vallakiet, Moldá og máske fleiri lönd, því þess takmörk eru óviss.

Tyrkir, 5, 283; 11, 412. 415. Innbúar Tyrklands.

Tyrvist (Tyrfist), 7, 41. 42. Ey í Suðreyjum fyrir vestan Mýl; nú *Tyrve*.

Týskaland, 4, 59; sjá Túskaland.

Töluholmr (Taulu- Tota-hólmr), 8, 352; 9, 426. Holmr nálægt Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Tötra (Totra), 9, 338. 531; sjá Tautra.

Úfóti, 10, 153; sjá Ófóti.

Ugla (Agla, Ögla, Havcloe), 1, 54. 55; 4, 19; 10, 386. Bær á Strind í þrándheimi í Noregi; nú *Ugla*.

Uiz. 9, 16; sjá Niz.

Ulaðstir (Ulaztir, Ulaþsstiri), 7, 68. 124; 10, 415. Nú *Ulster*, norðrhluti Írlands.

Úlfarsdalir (Úlfsdalir, Vilfarstólar), 2, 146. Líkliga annaðhvert í Guðbrandsdölum eða Eystridölum, á Upplöndum í Noregi.

Úlfasund (Ulbasund), 3, 36; 4, 67; 5, 129; 6, 42; 8, 187; 9, 32. 226; 10, 279; 11, 122.

Sundið sunnanverðt við Stað og suðr frá Sæley, í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Ulvvaag*; sbr. Úlfssund.
Úlfkellsfjörðr (Úlfreksfjörðr), 4, 178. 218. Fjörðr austan á Írlandi.
Úlfkellsland, 4, 51. Hérað sem Úlfkell snillingr réð fyrir. Líkliga í konungsríkinu Ostangeln á Englandi; sbr. Hríngmararheiði.
Úlfreksfjörðr, 4, 178; sjá Úlfkellsfjörðr.
Úlfsdalir á Upplöndum, 2, 146; sjá Úlfarsdalir.
Úlfssund, 1, 227. Líkliga sama sem Úlfasund.
Úlgaría, 5, 37; sjá Vúlgaría.
Ullarakr (Aullarakr), 4, 157. 207. Bær á Upplandi í Svíaríki; líkliga við Fýrisár mynnið, skamt fyrir utan Uppsali.
Ullinsakr (Ullinshof), 9, 526. Sveit á Raumaríki í Noregi; nú *Ullensager*-sókn.
Unarheimr, 7, 310; 9, 264. 326. sjá Onarheimr.
Undrseyjar (Undrsey), 8, 67. Ey í Mikla vatni (*Storsjö*) á Jamtalandi í Svíaríki; nú *Frösö* (Freysey) og smáeyjar kríngum hana.
Úngaraland (Ungeraland), 7, 99; 10, 417; 11, 415. Nu Úngarn.
Úngarii, 1, 142. Þeir sem bjuggu á Úngaralandi.
Unnardys (Unnasdys), 8, 206. Höfn á Lista á Veströgðum í Noregi; líkliga sama sem nú kallast *Hummerdus*, hjá Húsabæ.
Uppdalr, 4, 91; 8, 172. 192; 9, 14. 440, 528; 10, 154. Dalr fram af Orkadal í Orkdælafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Opdals*-sókn.
Uppdalr, 9. 364. Dalr, líkliga milli Hakadals á Raumaríki og Haðalands a Upplöndum í Noregi.
Uppdalsskógr (Dalskógr), 8, 333; 9, 439. Milli Uppdals og Meðaldals, í Orkdælafylki í Þrándheimi í Noregi.
Upphaugr (Upphörgr), 1, 170; 2, 36. Bær á Yrjum, norðan fram við Þrándheimsfjarðarmynni, í Naumdælafylki í Noregi; nú *Ophoug*.
Upplönd (Uppland), 1, 2. 5. 10. 19. 21. 22. 57. 58. 60. 61. 68. 164. 170. 188. 232; 2, 58. 73. 97. 102. 130. 146. 153. 155; 3, 41. 42. 71. 74. 161; 4, 7. 10. 15. 16. 21. 27. 144. 167. 234. 239. 250. 286. 296. 378. 379. 384; 5, 44. 52. 104. 113. 150. 170. 222. 267; 6, 128. 185. 186. 191. 195. 213. 214. 267. 268. 284. 285. 287. 292. 328. 329. 330. 333. 341. 389; 7, 1. 5. 53. 118. 150. 177. 208. 240. 291. 292. 300. 309. 316. 324. 335; 8, 42. 47. 64. 77. 159. 177. 181. 273. 301-11. 322. 332. 333. 338. 430. 432. 440; 9, 1. 2. 11. 14. 15. 16. 41. 51. 65. 67. 83. 159. 177. 183. 217. 222. 232. 235. 263. 271. 290. 298. 304. 306. 311. 315. 317. 318. 323. 325. 335. 343. 347. 348. 352. 363. 365. 367. 377. 380. 386. 388. 393. 395. 397. 398. 401. 403. 406. 408-10. 433. 440. 441. 442. 444. 446. 456. 481. 483. 487. 488. 492; 10, 101. 154. 167. 168. 171. 178. 180-82. 272. 318. 336. 390. 396. 411. Þannig kallaðist nokkuð af þeim héruðum í Noregi sem lágu einna lengst frá sjó, nl. Raumaríki, Heiðmörk, Þotn, Haðaland, Valdres og Guðbrandsdalir, stundum líka Hríngaríki. Grænland, Eystridalir og Þelamörk nefnast optast með sínum egin nöfnum, til dæmis 8, 47 og víðar. Upplanda-gramr, 7, 53; 10, 178. s. s. Noregskonúngr.

Upplendingar, 1, 1. 6. 7. 190. 246; 2, 103. 104; 3, 73; 4, 8. 9. 80. 83. 104. 173. 250. 273; 5, 24. 62. 113; 6, 171. 284. 330. 338. 339. 341; 7, 1. 292. 316; 8, 316. 400; 9, 291. 363; 10, 181. 283. 318. 410. Innbúar Upplanda í Noregi.

Upplendskr, Upplenzkr, 2, 54. 146; 3, 157; 4, 167; 6, 241. 316; 7, 71. 292; 10, 363. Sá-sem er af Upplöndum í Noregi. Upplenzkr hilmir, 6, 316; sama sem Norègskonúngr.

Uppsalabrekka, 5, 250. Brekka nálægt Uppsölum á Upplandi í Svíþjóð.

Uppsalaríki, 1, 115. Annaðhvert Uppland með höfuðborginni Uppsölum, eðr allt Svíaveldi („Svíþjóð, Gautland hverttveggja og öll þau lönd er þar liggja til").

Uppsalaþíng, 4, 142. 160. 202. 203. 205. þíngið við Uppsali í Svíþjóð.

Uppsalir, 1, 2. 61. 115; 2, 224; 3, 79; 4, 24. 140. 142. 154-56. 160. 199. 201. 205; 5, 245. 248. 338; 8, 245; 10, 198. 203. 284. Staðrinn „gömlu Uppsalir" lá á Tíundalandi á Upplandi í Svíaríki. Uppsalir brukast ýmist um staðinn sjálfan, eða Uppsalaríki, sem líkliga hefir verið hérumbil sama og núverandi Uppland í Svíaríki. Uppsalakonúngr, 4, 162. 204. ss. Svíakonúngr.

Uppsvíar, 3, 79; 4, 204. 206. 208. 209. þeir sem bjuggu á Upplandi í Svíaveldi.

Upsi (Ofsi), 4, 29; 10, 209. Sveit á Vestfold í Víkinni í Noregi; sbr. Vestmar.

Urguröst, 4, 242. Dalr upp með Leginum í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Rusten.*

Urk, 11, 375. Borg á Vindlandi. Helmold kallar þessa borg *Wurle*, hvaraf líkligt er að Urk sé ránglesið fyrir Urle. Staðrinn lá skamt fyrir sunnan Rostock í Meklenborg, hérumbil þar sem áin Nebel fellr í Warnow.

Usa (Ausa), 4, 242. Bær í Vága þíngum í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Ursvold.*

Úsa, 6, 406. 407; 11, 189. Á, er fellr gegnum *York*-hérað og úti Humru á Englandi; nú *Ouse.*

Usna, 11, 386. 394. Eyjan *Usedom* í Pommern; norðvestrhluti eyjarinnar kallaðist *Ostrozna* eðr *Osterosna*; sbr. Voztrosa, Fuznon og Fuir.

Ustir, 8, 164. sjá Ystir, Ástir.

Usudalir, 4, 242. Dalirnir suðr frá Usu í Vága þíngum í Guðbrandsdölum í Noregi.

Usvíkr- (Usvíks-) eyjar, 9, 409. Eyjar nálægt Hornborusundi, á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú í Bahúsléni í Svíaríki.

Útsteinn, 1, 14; 5, 14. 17; 7, 357; 9, 48; 10, 191. Konúngsbú í Stafángrsfirði á Rogalandi í Noregi, nálægt samnefndri ey sem nú kallast *Klosteröe.*

Útþrændir, 1, 36; 9, 251. þeir sem bjuggu í þeim 4 fylkjum í þrándheimi: Orkdæla- Gauldæla- Strinda- og Stjórdælafylki.

Vackabjörg, 10, 154. sjá Valkaberg.

Vaðafell, 8, 36. sjá Vazfell.

Vaðey, 9, 48. Ey fyrir innan Bokn og Útstein á Rogalandi í Noregi.

Vaðilsey, 9, 51. Ey á Sunnhörðalandi í Noregi; nú *Varildsöe.*

Vága, 4, 240. 242. 245. Bygð í Guðbrandsdölum í Noregi.

Vágar, 1, 306; 2, 3. 175; 7,

100. 121. 216. 344; 8, 40; 9, 340. 411. 469. Eyjarnar eystri og vestri *Vagen*, fyrir sunnan eyna Hin í Lófota fógetadæmi á Hálogalandi í Noregi. Í Fm. S. 4, 177 nefnist Vágafloti og Vágastefna.

Vagnvík á Strönd (Vagnvíkaströnd, Vagnvicustraund, líkliga eptir fljótum framburði), 7, 9; 10, 412. Vík með samnefndum bæ á Strönd í Eynafylki í Noregi, vestanfram við Þrándheimsfjörð, mótsvið höfðann Hefring; nú *Vagnvig*; sbr. Strönd.

Vágsbotn, 8, 355. Botninn á Alrekstaðavág við Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Vágsbotn, 9, 30; 10, 153. Botninn á Björgynjarvág á Norðhörðalandi í Noregi.

Vágsbrú, 9, 248. 459. Á þessum stöðum sýnist sem Vágsbrú hafi legið í innri hluta Þrándheims; en í 9, 203 stendr með berum orðum, að barist hafi verið á Strind, svo bæði Raumaþing og Vágsbrú hljóta að hafa verið þar.

Vágsey (Vogsey), 9, 20. 121. Annaðhvert *Vagsöe* í Norðfirði í Firðafylki, eða *Vagsöe* á Sunnmæri í Noregi.

Valaberg, 8, 408-10; sjá Valkaberg.

Valagust, (Valagaut), 11, 379. 380. 382. 39-94. 398. 400. Borg á Vindlandi; nú *Wolgast* í Pommern.

Valbursherað (Valbýrs- Valbýsherað), 11, 360. Herað á Sjálandi í Danmörk; nú *Voldborg-Herred.*

Valdalr (Valldalr, Valdalir, Dalir), 3, 47; 4, 19. 28; 5, 19. 20. 22; 10, 398. Dalr, á Sunnmæri í Noregi, sem gengr frá Valdalsvík í Norðdalsfirði í austnorðr til Raumdals landamæris; nú *Valdal.*

Valdelikt, 10, 87; sjá Vallident.

Valdinsey (Valdisey), 7, 129; sjá Kvaddingsey.

Valdishólmr (Valdishólmar?), 9, 362. 443. 501; 10, 154. 398. Hólmr eða ey í Raumelfi, við Eiðsberg á Vingulmörk í Noregi; nú *Vallandsöe.*

Valdres (Valldres), 1, 2. 182; 4, 83. 271; 8, 57. 195. 440; 9, 11. 33. 91. 97. 105. 107. 143. 222. 226. 367. 373. 481. Fylki á Upplöndum í Noregi, milli Haddingjadals að sunnan, Haðalands að austan, Guðbrandsdala að norðan og Sogns að vestan; nú *Valders.*

Valgaría, 5, 37; sjá Vulgaría.

Valinz, 10, 87; sjá Palenz.

Valkaberg (Valaberg, Valkabjörg, Volkaberg, Vackabjörg), 8, 408-10; 10, 154. Hjá Oslo í Víkinni í Noregi.

Valland [Gallia], 1, 8. 108. 114. 144. 145; 4, 59. 60. 64-66. 374; 5, 140. 166. 257. 263; 7, 66. 77. 231; 11, 189. 200. 407. 416. Vestrhluti Frakklands, nl. Peita, Bretagne og einkum Normandí.

Valldaholmi, 3, 47. Líkliga rángskrifað, fyrir Valldali, sem flest handrit hafa.

Valldalr, 3, 47; 5, 19; sjá Valdalr.

Valldi (Fyr-Vald, rángt), 4, 65. Líkliga hálsnin við skóginn Deir-Wald, nú *the Wolds*, fyrir innan Holdernes við Humruár mynnið á Englandi.

Vallident (Valledent, Valdelikt), 10, 87. Nú staðrinn *Valladolid* í konúngsríkinu Leon á Spáni.

Valskr, 1, 144; 4, 51; 6, 75; 7, 44. 53. 57; 10, 89. 190; sá sem er úr Vallandi.

Valsnes (Hvalsnes), 7, 217. 345. Nesið við Valsfjörð, skamt fyrir norðan Yrjar í Naumdælafylki í Noregi.

Valúng (Falong, Ánalöng og Án-

alaung), 11, 377. 382. Hérað vestan á Re eða Rygen í Pommern, seinna kallað *Wolung* eða *Wollung* (Valungia).
Vambarhólmr, 7, 9, 12; 10, 412. Ey fyrir sunnan Bjarkey á Hálogalandi í Noregi; nú óþekkt.
Vandilsbyggjar, 11, 252. Þeir sem bjuggu á Vendilskaga á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Vandilskagi, sjá Vendilskagi.
Vángr, 4, 270; sjá Vors.
Vángr (Vogr), 9, 528. Bær í Uppdali í Orkdælafylki í Noregi; nú prestssetrið *Vang*.
Vapey, 7, 50; sjá Papey.
Vápnfirðíngar, 2, 239. Innbúar Vopnafjarðar í Sunnudalsþíngi austan á Íslandi.
Varðynjar (Varþynjar, Vavrþynjar, Jarðynjar), 7, 52; 10, 413. Hérað fyrir vestan vatnið Væni í Svíaríki.
Varir, 8, 396. Bær í Noregi, á Hálogalandi?
Varmadalr, 9, 373; sjá Marnadalr.
Varnes (Vas- Varg-nes), 1, 36. Bær í Stjórdælafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Værnæs*; sbr. Örnes.
Varrandi, 4, 58. 59. Staðr á Peitulandi (*Poitou*) á Frakklandi, líkligast *Guerrandi*, skamt frá sjó milli ánna Loire og Villaine, syðst í Bretagne.
Varþynjar (Varðynjar), 7, 52; 10, 413. Hérað á Dals- eða Vermalandi í Svíaríki; sbr. Norðog Sunn-dalr, og Vear.
Vatn, 1, 249. Bær í Haukadal í Dölum í Þórsnessþíngi vestan á Íslandi.
Vatzbær, 5, 25. Sveit eða þorp, austantil við vatnið Væni, á vestra Gautlandi í Svíaríki; nú *Vadsbo*-hérað.
Vatzdalr, 1, 255. 265; 2, 6. 7. 13; 3, 20; 4, 28. Dalr með bygð í Húnavatzþíngi norðan á Íslandi.
Vatzdalsá, 2, 10. Á er fellr eptir Vatzdal í Húnavatzþíngi norðan á Íslandi.
Vatzfell (Vazafell, Vaðafell), 8, 36. Fjall í Strindafylki í Þrándheimi í Noregi; hálsinn á fjalli þessu gengr niðr undir Niðarós, og kallast nú *By-Aasen*.
Vatzfjörðr (Vatnsfjörðr), 1, 236; 6, 348; 11, 412. Fjörðr fyrir innan Barðaströnd í Þorskafjarðarþíngi vestan á Íslandi.
Vatzhorn, 2, 213. Bær við Haukadalsvatn í Dölum vestan á Íslandi.
Vaurs, 8, 50. 364; sjá Vors.
Vaursar, 10, 19; sjá Vorsar.
Vaurþynjar, 10, 413; sjá Varðynjar.
Vazafell, 8, 36; sjá Vazfell.
Vear, 7, 52; 10, 413. Hérað fyrir vestan vatnið Væni á Dalslandi í Svíaríki; kannske núverandi *Vedbö*-hérað.
Vebjargaþíng, 6, 51. 54. 232. 252; 11, 216. 223. 286. Höfuðþíng Jóta, sem haldið var í Vebjörgum.
Vebjörg (Vebjargir), 6, 51. 54. 232. 252; 11, 216. 223. 229. 230. 286. 353. 357. 359. 369. 370. Staðr á Norðr-Jotlandi í Danmörk; nú *Viborg*.
Veddey, 9, 21. Ey, milli Hitra og Norðmæris í Noregi; nú *Vedöe*.
Veðrey, 4, 373. Nú *Vaderöe* eða *Veiröe*, á Hallandi í Svíaríki.
Ve-ey (Ve-eyjar), 7, 286. 288. 289; 9, 21. 483. Ey í Lángfirði í Raumsdal í Noregi; nú *Vedöe*; sbr. Verey.
Vegini (Veggini, Vegginni, Veggenni, Veigini, Veiginni, Veggja), 8, 383. 395; 9, 6. 13. 17. 21. 26. 28. 30. 32. 36. 39. 81. 111. 115. 137. 145. 151. 155. 224. 226. Philippus af Vegini

hélt Borgarsýslu í Víkinni í Noregi; máske Vegin sé því sama sem nú bærinn *Vejen* í *Nordrehougs*-sókn á Hringaríki í Noregi, merkilegr af haugum og fornaldarleifum.
Veggerstafr, 10, 272. Sama sem Veiga; sjá þetta nafn.
Veggja, 8, 395; sjá Vegini.
Veggjaðarsund, 9, 21; sjá Sveggjaðarsund.
Veggjarsund, 5, 19; sjá Vegsund.
Veggir, 9, 37. Stallarnir í fjöllunum við Hvínisdal á Veströgðum í Noregi.
Veggir, 1, 60; 4, 21. Klettarnir fyrir vestan eða utan Sótanes, á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Vegsjörr, 3, 167. Nú býrinn *Vexiö* á Smálöndum í Svíaríki.
Vegsund (Veigsund, Vigsund, Veggjarsund), 5, 19. Sundið milli Súleyjar og meginlands, í Borgundssókn á Sunnmæri í Noregi.
Veiga, 3, 14; sjá Leiðrétt: til 3 Bindis, sbr. 12, 66. Höfði, austnorðan á Arney, nú *Arenöe*, norðast á Halogalandi í Noregi, nú *Veggen*; Veiga var landamerki sjálfs Noregs að norðan, sbr. Veggerstaf.
Veigsund. 5, 19; sjá Vegsund.
Veitaland, 7, 271; sjá Vettaland.
Vellankatla (Vællankatla), 2. 234; 10, 298. Líkliga hver, nálægt Ölfus- eða þingvalla-vatni í Árnessþingi sunnan á Íslandi.
Vellir, 4, 110. Bær í Hýtardal í þórsnessþingi vestan á Íslandi.
Vendilfolk, 11, 252. þeir sem bjuggu á Vendli á Norðr-Jótlandi í Danmörk.
Vendill, 11, 338. Héraðið frá Limafirði til Vendilskaga, á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Vendsyssel*. Innbyggjararnir Vandilsbyggjar og Vendilfolk.
Vendilskagi (Vendelsskagi), 3, 211; 6, 258. 261; 7, 282; 11, 230. 252. 255. 262. Annaðhvert sama sem Vendill, eða Skaginn sjálfr á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Skagen*.
Ver, 1, 251. Sveit milli Kúðafljóts og Mýrdalssands, og niðr frá Skaptártúngunni, í vestri hluta Skaptafellsþings, austan á Íslandi. Sveitin kallast líka Álptaver.
Veradalr (Væradalr), 1, 36; 3, 50; 4, 112. 236; 5, 61. 68. 86. 97. 125. 126. 205; 6, 36. 128; 9, 251; 10, 183. 399. Fylki í þrándheimi í Noregi, milli Sparbyggjafylkis að norðan og Stjordals að sunnan; sbr. Verdælafylki og Verdælir; nú *Værdalen*.
Veradalr, 8, 50. Líkliga rángt, sjá Leradalr.
Verandi, 11, 358. Fylki á Smálöndum í Svíþjóð; sbr. Vernd.
Verdælafylki, 4, 68; 5, 49. Fylki í Noregi, sem nær að Sparbyggjafylki að norðan, Skeynafylki að vestan, Stjórdælafylki að sunnan og Jamtalandi að austan.
Verdælir, 4, 237; 5, 49. 58. 87; 9, 313. Innbúar Veradals eða Verdælafylkis í þrándheimi í Noregi.
Verey (Vereyjar, Verteyjar), 9, 483. Án efa rángt fyrir Veey eða Veðeyjar, sjá þetta nafn.
Vermá (Varmá), 9, 407. Elfa, á Heiðmörk á Upplöndum í Noregi; nú *Vormen*.
Vermabygð, 9, 356. Sama sem Vermaland.
Vermaland, 4, 155. 200; 5, 25. 44. 68; 6, 330; 7, 52; 8, 18. 19. 22. 27-29. 59-64. 182; 9, 93. 95. 191. 339. 341. 342. 344. 345. 349. 352-54. 358. 360. 363. 384. 396. 410. 513. 526; 10, 2. 27. 28. Nú *Værmeland* í Svíþjóð. Vermaland sýnist í fornöld hafa náð yfir nokkurn hluta Dalanna í Svíaríki. Eiðaskógr aðskildi Nor-

eg (Vingulmörk) og Vermaland.
Vermir, Vermar, 6, 330; 8, 60; 9, 339. 341. 343. 346. 347. 351. 352. 356. 357. 359. 410; 10, 28. þeir sem bjuggu á Vermalandi í Svíþjoð.
Vernd (Verund), 3, 171. Staðr í samnefndu héraði á Smálöndum í Svíaríki; fyrrum *Värendeherred;* líkliga ætti hér því að lesast Verandi.
Vervíkr (Vetrvíkr), 9, 347. Tvö handrit nefna Símon í Vervíkum, ráðgjafa Hákonar konúngs, líkliga af Upplöndum.
Versir, 9, 478; sjá Vorsar.
Vestbú, 11, 358. Hérað í Finneiði; nú *Vestbo í Jönköpingsléni* á Smálöndum í Svíaríki.
Vestfirðíngabuð, 2, 235. Buð á þíngvelli í Árnessþíngi sunnan á Íslandi, er þíngmenn af Vestrlandinu bygðu, meðan þeir voru á alþíngi.
Vestfirðíngafjórðúngr, 1, 267. 285; 2, 239. Vestrhluti Islands, er Hvítá í Borgarfirði aðskilr frá Sunnlendíngafjórðúngi og Hrútafjarðará frá Norðlendíngafjórðúngi.
Vestfirðíngar, 1, 267. 285; 2, 235. 239; 10, 113. 114. Innbúar Vestfjarða, vestan á Íslandi.
Vestfirðir (Firðir vestr), 9, 436; 10, 5. 113; 11, 158. Svo kallast firðir þeir, er frá hafinu skera sig inni landið norðvestan á Íslandi, frá Látrabjargi að vestan, alt til Horns að norðvestan. Innbyggjararnir nefnast Vestfirðíngar.
Vestfirzkr, 4, 318; 6, 297. Sá sem er af Vestfjörðum á Íslandi.
Vestfjörðr (Vestrafjörðr), 7, 419; 10, 144. Fjörðr, norðvestan á eynni Skíði í Suðreyjum.
Vestfold, 1, 5. 6. 11. 17. 22. 47. 90; 4, 3. 7. 8. 10. 11. 13. 16. 23. 74. 88. 329; 8, 168; 9, 364. 365; 10, 167. 175. 177. 180. 196. 209. Landið fyrir vestan Foldina eða Oslóarfjörð, og svo vestr með Víkinni í Noregi til Niðellar, því bæirnir Geirstaðir og Holtar, sem seinna töldust til Agða, voru aðsetrsstaðir konúnganna á Vestfold.
Vestfyldir (Vestrfyldir), 8, 396. 403. 406. 418; 9, 348. Innbúar Vestfoldar í Noregi.
Vestland (Vínland), 6, 55. 75. Vestrsíða eylandsins Rygen í Pommern; sjá Re.
Vestmannaeyjar, 1, 241; 2, 233; 9, 292; 10, 298. Eyjar, er liggja suðaustan undir Íslandi, framundan Landeyjum.
Vestmannaland, 4, 155. Nú *Vestmanland* í Svíaríki.
Vestmar (Vestmarar), 4, 30; 10, 209. Fylki á Vestfold í Víkinni í Noregi.
Vestnes, 8, 304. 307. 309. 337. 339. 343. Bær við Tresfjörðinn á Raumsdali í Noregi; nú *Vesnæs.*
Vestrafjörðr, 4, 329. Fjörðrinn milli Lófóta og meginlandsins á Hálogalandi í Noregi; nú *Vestfjorden.*
Vestrafjörðr, 9, 419; 10, 144; sjá Vestfjörðr.
Vestra Gautland, 1, 115. 131; 2, 220; 3, 4; 4, 68. 139. 155. 180. 182. 198. 199. 295. 305. 368. 373; 9, 69. 191; 10, 72. 381; 11, 394. Vestrpartr Gautlands í Svíáveldi; sjá Gautland.
Vestr-Agðir, 9, 40. Svo kallaðist vestri eða nyrðri hluti Egðafylkis frá Otursnesi, nu *Oddersnæs,* að austan, til Sýrár, nú *Sire,* að vestan; sjá Agðir.
Vestra-hérað, 9, 269; sjá Vættahérað.
Vestrein, 8, 268; sjá Stoðreim.
Vestrfyldir, 8, 396; sjá Vestfyldir.

Vestr-Frakkland, 11, 407. Vestrpartr Frakklands
Vestr-Galicialand, 11, 302; sjá Galizuland.
Vestr-Gautar, 4, 128. 159. 161. 182. 188; 7, 156. Innbúar Vestra-Gautlands í Svíaveldi.
Vestribygð, 2, 114. Vestri bygðin á Grænlandi í Ameríku; afstaðan óviss.
Vestri-Dalir, 9, 396. Bygð í Guðbrandsdölum í Noregi.
Vestrlönd, 1, 143; 4, 60. 68; 7, 63; 9, 416; 10, 119. 155. 275. 375. 385. þessi lönd kölluðu Norðmenn enn fjórða hluta Evrópu, og reiknuðu þartil England, Skotland, Irland, Orkneyjar, Suðreyjar, Valland á Frakklandi og fleiri.
Vestr-saxar, 1, 110. Innbúar fylkisins *Westsex* á Englandi.
Vestrvindar, 11, 398. þeir sem bjuggu í vestrparti Vindlands (Pommerns).
Vetrvíkr, 9, 347; sjá Vervíkr.
Vetta-hérað, 9, 310. 368; sjá Vættahérað.
Vettaland (Veitaland), 7, 271; sjá Vættaland.
Vettrarhérað, 9, 269; sjá Vættarhérað.
Viðdælir, 2, 23. þeir sem bjuggu í Viðidal í Húnavazþingi norðan á Islandi.
Viðfirðingar (Miðfirðingar), 3, 120. þeir sem bjuggu í Viðfirði í Kiðjafellsþingi austan á Íslandi.
Viðfjörðr, 3, 120. Fjörðr og bygð í Kiðjafellsþingi austan á Islandi.
Viðheimr, 10, 154. Bær í Eyjabúi í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Vedum*
Viðidalr, 1, 265; 2, 23. Bygð í Húnavazþingi norðan á Islandi.
Viðvík, 1, 267. Bær í Skagafirði norðan á Islandi.
Vigdeild, 9, 459. 466. 473. 491. 511. 516. 520. Bær á Strind í þrándheimi í Noregi; sbr. Olafr af Vigdeild í Nafnaregistrinu.
Vigdælskr, 7, 4; sjá Viskdælskr.
Viggja, 1, 209; 5, 61. 237; 7, 6; 10, 412. Bær, sunnanfram á nesinu milli Orka- og Gaular-dalsfjarða, í þrándheimi í Noregi; nú *Viggen*.
Vigr, 9, 402. 403; sjá Vingr.
Vigr, 9, 425. Nú eyjan *Wire*, fyrir norðan Hrossey í Orkneyjum.
Vigrin, 9, 402; sjá Vingr.
Vigrsjór, 9, 405; sjá Vingisjór.
Vigsund, 5, 19; sjá Vegsund.
Vigþa, 10, 389. Á í Naumudal í þrándheimi í Noregi.
Vík, 7, 63; 10. 319. Bær nálægt Niðarósi inn frá Hlaðhömrum í þrándheimi í Noregi.
Vík, 8, 438. Bær við Sognsæ, í Sygnafylki í Noregi.
Vík, 11, 382. Bær á Vindlandi; nú *Wyck* eða *Wieck* á nesinu *Wittow* á Rygen í Pommern.
Vík, 9, 29. mismunargrein 18. Sé þetta nafn ekki rángt, verðr þarmeð að meinast Hegravík við Björgyn í Noregi; sjá H.
Víkar, 7, 216. 344. Eyjar milli Váganna á Hálogalandi og Byrðu í Naumdælafylki í Noregi; máske þær sömu og nú kallast *Vikter*, og liggja framundan norðrhluta Naumdælafylkis.
Víkardalr, 7, 4; sjá Víkarsdalr.
Víkarnes, 4, 1; sjá Niðarnes.
Víkarsdalr, 7, 4; sjá Viskardalr.
Víkarskeið, 1, 247. Sandr, fyrir vestan Eyrar (Eyrarbakka) í Árnessþingi sunnan á Íslandi.
Víkdælskr, 7, 4; sjá Viskdælskr.
Víkin (Vic, Vík), 1, 11. 18. 19-21. 26. 28-30. 37. 47. 52. 59-61. 68. 87. 90. 132. 163. 183. 232. 276-79. 286; 2, 80. 97. 105. 128-30. 133-34.

136. 143. 155. 216-17. 284; 3, 13. 15. 40. 42-43. 54. 74. 80. 91. 135. 179. 199. 228; 4, 10. 14-16. 20. 37. 94. 95. 105. 118-21. 123. 126-28. 164. 168. 184. 211. 250. 286. 287. 294. 306. 314. 373. 385; 5, 8. 9. 11. 100. 115; 6, 28. 57. 119. 233. 239. 247. 264. 296. 310. 325. 330. 333. 392. 393. 399; 7. 1. 3. 4. 17. 22. 23. 27. 54. 56. 118. 127-29. 177. 179. 184. 199? 206. 209. 211. 213. 218. 220. 222. 232. 242. 246. 248. 250. 252. 253. 255. 256. 267. 268. 270. 282. 283. 291-94. 298. 301. 303. 304. 308. 312-13. 315. 316. 318. 320. 332. 334. 337. 338. 341. 346. 348. 361; 8, 19. 27. 28. 44. 47. 59. 60. 63. 77. 80. 105. 106. 127. 129. 132. 133. 156. 159. 160. 165. 168. 171. 177. 185. 186. 193. 243. 245-48. 259. 266. 273. 275. 282-84. 292. 295. 297. 304. 310. 327. 330. 332. 340. 391. 395. 416. 418. 422. 425. 426. 430; 9, 1. 2. 4. 5-7. 10. 11-15. 17. 29. 43. 49. 51. 54. 63. 67. 69. 81. 91. 109. 111. 113. 143. 177. 185. 216-18. 221-24. 227. 231. 238. 253. 259. 263. 266-69. 270-72. 274. 275. 290. 296-99. 300. 309-11. 317. 318. 320. 321. 323. 325. 336-38. 342. 345. 346. 367. 368. 371. 374. 376. 386. 388-89. 390-93. 396. 399. 412. 413. 416. 426. 428. 429. 434. 437. 441-44. 446. 452. 453. 456. 459. 473. 483. 485. 494. 495. 497. 499. 501. 503. 504. 525. 526. 529; 10, 2. 6. 27. 31. 33. 44. 45. 52. 59. 60. 64-65. 69. 72-74. 81. 90. 91. 95. 98. 101. 114. 115. 118. 119. 154. 162. 214. 215? 252. 272. 327. 411. 420. 431; 11, 41. 111. 116. 118. 155. 156. 345. 388. 422. 437. Vikin austr, 4, 314; 11, 388. þannig kallaðist bæði flói sá er frá suðvestri skerst inni Noreg, og löndin kríngum hann; að austan var Gautelfr landamerki Víkrinnar, og kallast þar opt landsendi, því þar var líka landamæri Noregsríkis; löndin austanfjarðar í Víkinni voru Ránríki, Vingulmörk og Austfold; að vestan nefnast landamæri Víkrinnar ýmist Líðandisnes, eða Rýgjarbit, sem var vestr takmark Vestfoldar. Innbyggjararnir Víkverjar, og sá sem er úr Víkinni Víkverskr, sjá þessi nöfn. Víkin austanfjarðar, 7, 177.

Víkingavágr, 9, 20. 32. 143. 226. Höfn og bær sunnaná eynni *Borknæs* í Sogni í Noregi.

Víkingavöð, 11, 369. Örnefni á Sjalandi í Danmörk; ókunnigt. Líkligast nú *Vidskinde-Veile*, sem áðrán efa hefir nefnd verið Vöð eðr *Vaðlar*. Suhm getr og til það hafi verið nálægt Kallundborg.

Víkmarr, 7, 357. Eginliga sjórinn í Björgynjarvági, svo kallaðr eptir Hegravík; sjá H og B.

Víkur (Píkur), 8, 272. Líkliga héraðið *Wieck* á Eistlandi.

Víkverjar (Vieverjar), 1, 7. 12. 18. 22. 49. 58; 2, 300; 4, 9. 11. 14. 16. 20. 123. 126. 161; 7, 220. 234. 251. 255. 269. 293. 309. 334. 346; 8, 117. 130. 231. 232. 237. 304; 9, 189. 299. 309. 331. 348. 499. 502. 506. 507. Innbúar Víkrinnar í Noregi.

Víkverskr, 1, 170. 185; 7, 241. 245. 269; 8, 140. 301. 343. Sá sem er úr Víkinni í Noregi.

Vilfarstrilar, 2, 146; sjá Úlfarsdalir.

Villijálmsbær, 4, 54. Býr í Grislupollum, vestan á Frakklandi.

Vimund, 3, 135. Nes, norðarliga á Finnmörk í Noregi.

Vina, 6, 406. Á í Englandi?
Vína, 1, 63; 4, 298. Fljót á Bjarmalandi; nú *Dwina* í Rússlandi.
Vínborg (Vindborg, Vindberg), 11, 393. Borg á Vindlandi, eða máske heraðið *Wanzlow* á Usedom í Pommern.
Vindabygðir, 11, 306. Sama sem Vindland.
Vindaferð, 7, 340. s. s. Vindalið.
Vindagarðar, 11, 304. Sama sem Vindland.
Vindberg (Vindborg), 11, 393; sjá Vínborg.
Vindland (Vinland, Vinnland, Vendland, Veinland, Vinþland), 1, 101. 103. 105. 115. 116. 122. 124. 130. 133. 134. 145. 154-56. 161. 164. 185. 222; 2, 132. 244. 245. 285. 287. 288. 290. 292-95. 297. 298. 308; 3, 4. 19. 29. 32-35. 63; 4, 36. 179. 180; 5, 100. 132. 145. 182. 246. 247; 6, 55. 133; 7, 195; 9, 3. 71. 219; 10, 23. 45. 82. 83. 96. 233. 239. 275. 285. 309. 310. 334. 337. 339-41. 343. 351. 370. 392-94. 403; 11, 73. 106. 107. 179. 207. 213. 233. 249. 301-307. 344. 361. 373-78. 380. 381. 389. 392-94. 398. 401. 402. 414. 419. 421. Sá hluti Austrvegs sem Vindr eðr Slavar bygðu, nl. frá Slé eða Slésmunna, landamæri Danmerkr, og svo öll löndin austr með Eystrasalti til Weichselfljótsins; stundum er Vindland látið ná austr að Kurlandi. Á suðrbóginn náði Vindland til Saxlands, Pólínalands og Ermlands. Oderfljót var takmark milli Austr- og Vestr-Vinda.
Vindlandsfarar, 10, 46. Þeir sem eru í förum til Vindlands.
Vindlendr, 11, 233; sama sem Vindr.
Vindr, Vindir og Vindar (Austrvindar og Vestrvindar), 1, 28. 105. 124. 125. 160. 183; 2, 131. 290. 299. 314. 329; 3, 4. 32. 34; 4, 30. 52; 5, 132-34. 149. 150. 360; 6, 53. 55. 56. 61. 63-65. 67. 69. 90. 132. 290. 339. 340. 387; 7, 188-92. 213. 334. 349; 10, 45. 362; 11, 42. 207. 208. 233. 245. 249. 295. 298. 303-306. 361. 374-77. 380. 381. 383. 389-91. 393-95. 399. 402. 419. Innbúar Vindlands.
Vindverskr (Vindveskr), 1, 290. 293; 4, 204; 6, 67; 9, 3. Sá sem er af Vindlandi.
Vingsjór (Vingrsjór, Vigrsjór, Fingisjór), 9, 405. Stöðuvatn í bygðinni Vingri í Eystridölum í Noregi; nú *Vingersöe*. Vatn þetta náði að Eiðaskóg.
Vingr (Vigrin, Vigr), 9, 351. 402. 404. Bygð við Vingrsjóinn, stöðuvatn í Eystridölum í Noregi; nú *Vingers* sokn, í hverri *Kongsvinger* liggr.
Vingulmörk (Vingulmerk, Bringulmerk), 1, 6. 22. 90; 4, 8, 16. 23. 144; 10, 168. 169. 175. 177. 181. 210. Stórt hérað, suðaustan við Víkina í Noregi; kringum Vingulmörk lágu Ránríki, Markir, Eiðaskógr eða Vermaland, Raumaríki, Austfold, Foldin og Víkin; nokkr hluti Vingulmarkar kallaðist seinna Borgarsýsla.
Vínisdalr, 9, 18. Líkliga sama sem Hvínisdalr á Veströgðum í Noregi; nú *Kvinnesdal*.
Vinland, 9, 3; sjá Vindland.
Vínland, 6, 55; sjá Vestland.
Vínland hið góða, 2, 246. Land í Ameriku; þess réttu afstöðu sannar það af Felaginu nú útgefna rit: *Antiqvitates Americanæ*.
Vinþar, 7, 340; s. s. Vindr.
Vísidalr, 9, 117. Bær í Víkinni í Noregi, máske í Borgarsýslu.

Vísíngsey eða Vísínsey, 9, 71. 219. 380. 385. Ey í vatninu *Vetter* á Smálöndum í Svíaríki; nú *Visingsö*.

Viská, 9, 13. 113. Á á Hallandi í Svíaríki; nú *Viskjed* eða *Ásklostersá*.

Viskardalr (Vikar- Vikars-dalr), 7, 4. Dalr, eptir hvörjum Viská rennr, milli Kóngsbakka og *Varbjerg* á Hallandi í Svíaríki; nú *Viskedal*.

Viskdælskr (Vík- Víg-dælskr), 7, 4. Sá sem býr í Viskardal á Hallandi í Svíaríki.

Vistorð (Orð), 7, 315. Bær eða ey í Noregi, sjá Grímr frá Vistorð í mannanafnaregistrinu.

Viti, 8, 105. Bær eða ey í Noregi; sjá Þrándr frá Vita í mannanafnaregistinu.

Vizlir (Vittlir), 1, 69. Bær, í eða nálægt bygðinni Skaun á Heiðmörk eða Raumaríki í Noregi.

Vizmarhöfn, 11, 351. Höfn við staðinn Wisniar í Stórhertogadæminu Mecklenborg í Þýzkalandi.

Vogar sjá Vágar.

Vogr, 9, 528; sjá Vángr.

Vogr (Rogr), 9, 48. Vík nálægt Fjörbyrjusundi á Rogalandi í Noregi.

Vogsey, 9, 20; sjá Vágsey.

Volkaberg, 8, 408. 410; sjá Válkaberg.

Volsúngar, 7, 97; sjá Völsúngar.

Vorðúngaborg (Norðúngaborg), 11, 401. Borg á Sjálandi í Danmörk; nú *Vordingborg*.

Vors, 4, 270. Bær á Vors á Norðhörðalandi í Noregi, kallaðist líka Vángr; nú er báðum nöfnunum slengt saman í eitt, og bærinn kallaðr *Vosse-Vangen*.

Vors (Vaurs, Vörs, Vös), 1, 64. 251; 3, 74; 4, 270; 8, 48. 50. 193. 364; 9, 32. 226; 10, 297. Svo kallaðist sá hluti Norðhörðalands í Noregi, er gekk lengst uppí landið milli Sogns að norðan, Harðángrs að sunnan og Haddíngjadals að austan. Innbyggjararnir Vorsar; sjá þetta nafn.

Vorsar, 7, 4. Þeir sem hjuggu á Vors á Norðhörðalandi í Noregi.

Voxerni, 7, 52; sjá Foxerni.

Voztrosa, 11, 399. Borg á Tikarey á Vindlandi fyrir norðan Valagust og vestan Oderfljóts mynnið, máske Vestrósa (Wüsterhausen), mótsett Austrósi (Österose) á eynni Usedom í Pommern.

Vulgaría (Úlgaría, Valgaría), 5, 37. Hérað eða fylki í Garðaríki, nú Rússlandi, austr við elfuna Volga, þar sem hun við Kasan sveigir suðrávið; ríki þetta náði suðr undir *Saratow*; höfuðborg þess var *Bular* og innbyggjararnir kölluðust Búlgarar.

Væðusund, 9, 505; sjá Beðjusund.

Vællankatla, 10, 298; sjá Vellankatla.

Vænir, 4, 118; 6, 333. 338; 7, 52. 53. 316; 9, 407. Vatn í Vestra Gautlandi í Svíaríki; nú *Veneren*.

Væradalr, 3, 50; sama sem Veradalr.

Væríngi, 5, 221. Maðr úr liði því er kallaðist

Væríngjar, 5, 111. 137-39. 221. 364; 6, 135. 138. 141. 144. 147. 157. 158. 160. 163. 167. 168; og

Væríngjalið, 11, 162. Norðmenn þeir er gengu á mála hjá Miklagarðs stólkonúngi; uppruni nafnsins er óviss.

Vættaland (Vettaland, Veitaland), 4, 122. 123; 7, 271. Stórbýli í Vættahéraði á Ránríki í Noregi; nú *Vättaland*.

Vættahérað (Vettrar- Vestra- Vettra- Vetta-hérað), 9, 269.

310. 368. Sá hluti Ránríkis í Víkinni í Noregi, er vissi austr til Svínasunds; nú *Vätteherred* í Bahúsléni í Svíaríki.
Völlr, 6, 172. Bær í Rángárþingi sunnan á Íslandi; sbr. Valgarðr af Velli í nafnaregistrinu.
Völlr, 9, 429. Bær, í Noregi? sbr. Eilífr af Velli í nafnaregistrinu.
Völsungar (Volsúngar), 7, 97. Ættmenn Völsúngs konúngs.
Völlnes, 9, 20. Líkligast norðvestr oddi eyjarinnar *Sartor* á Norðhörðalandi í Noregi; nú *Follenæs*.
Vörnu, 9, 299. 302; 10, 160. Konúngssetr og seinna klaustr, niðr við Foldina í Borgarsýslu á Víngulmörk í Víkinni í Noregi; nú stórbýlið *Verneklostér*.
Vörsar (Vaursar, Vorsar), 7, 4; 8, 51. 124. 127; 9, 478; 10, 19. 385. Þeir sem bjuggu á Vors á Norðhörðalandi í Noregi.
Vös, 3, 106. 107. 119. Sama sem Vörs eða Vors; sjá þetta nafn.
Wtols- eða Wtolfs-næs, 9, 172; sjá Títolfsnes.

Ylfi, 2, 1. Líkliga sama sem nú *Ulvöe* í sundinu milli eyjanna Eystri-vága og Hin eða Hindeyjar á Halogalandi í Noregi.
Yppon (Hippona), 11, 415. Borg í Numidíu í Affríku, við Bóna í Alsírsríki.
Yrjar (Yrar), 1, 63. 170; 2, 36. 49; 3, 108. 175; 6, 283; 7, 7; 10, 183. 322. Suðvestr tángi Naumdælafylkis, norðanfram við Þrándheimsfjarðar mynni í Noregi; nú *Örelandet*.
Yspanía (Hispania), 11, 416; sama sem Spanía.
Ystir (Uster), 8, 164. Bær á Strind í Þrándheimi í Noregi; nú *Oust;* sbr. Ástir.
Yxney, 2, 214; sjá Öxney.
Yxney (Oxöe), 9, 20. 121. Ey á landamæri Raumsdals og Sunnmæris í Noregi; nú *Oxenöe;* sbr. Lángey.

Þángbrandshöfn, 2, 198. Hróf eða naust, í Leiruvági í Álptafirði syðra, á Austfjörðum á Íslandi.
Þángbrandslækr (Brandslækr), 2, 202. Lækr nálægt Skinnastöðum í Axarfirði í Þíngeyjarþíngi norðan á Íslandi.
Þángbrandspollr, 2, 202. Við Mývatn í Þíngeyjarþíngi norðan á Íslandi.
Þareyjarfjörðr (Barreyjarfjörðr), 10, 122. Hafið milli Hjaltlands og Orkneyja; líkliga svo kallað af Friðarey, nú *Fair*, sem liggr milli nefndra eylanda; og Þareyjarfjörðr stytt fyrir Friþareyjarfjörðr.
Þarfar, 8, 420. Þorp eða býr nálægt Sótanesi á Ránríki í Víkinni í Noregi.
Þauskadalr, 6, 112. Dalr í Þrándheimi í Noregi.
Þelamörk, 1, 6. 237; 2, 252; 4, 8; 5, 215; 7, 246. 320. 326; 8, 19. 30. 37. 432; 9, 55. 175. 367; 10, 354. Hérað í Noregi milli Vestfoldar, Hríngaríkis, Harðángrs, Rogalands og Agða, og náði til sjáfar í Víkinni í Noregi; nú *Tellemarken*.
Þernunes, 3, 107. Nes við Reiðarfjörð í Kiðjafellsþíngi austan á Íslandi.
Þexdalr, 7, 9; 10, 412. Dalr upp frá Áfirði í Naumdælafylki í Þrándheimi í Noregi.
Þjálvahellir, 10, 261. Suðr frá Agðanesi á Norðmæri í Noregi.
Þilir, 8, 398. 403; 9, 313. Þeir sem bjuggu á Þelamörk í Víkinni í Noregi.
Þinarós, 8, 338. Þinarár mynnið, vestanfram við Þrándheimsfjörð

í Noregi; er annars óþekkt, en ætti að vera mótsvið höfnina Flaðka. Samanhengið sýnir að „Niðarós" er rángt.
þíngamannalið (þíngamenn), 4, 52; 5, 155; 11, 158. 184-5. Danskt mála-lið sem Sveinn konúngr tjuguskegg setti í Englandi til landvarnar.
þínganes (Dinganes), 1, 95. Nes á landamæri Sogns og Norðhörðalands í Noregi; nú *Dingenæs.*
þíngeyrar, 3, 163; 10, 371. Bær í Húnavazþíngi norðan á Íslandi. Her var forðum aðalþíngstaðr Húnvetnínga, hvaraf bærinn tók nafn, og sveitin umhverfis, er kallast þíngið; seinna var her sett klaustr, og var bærinn þá nefndr þíngeyraklaustr, og heitir enn því nafni, þó klaustrið sé fyrir laungu aftekið.
þíngvöllr, 8, 395; 9, 15. 115. 465. Bær á Norðmæri í Noregi.
þíngvöllr, 3, 102; 4, 279; 5, 240; 6, 266. Bær í þíngvallasveit í Árnessþíngi sunnan á Íslandi.
þjóða (þjóð), 6, 258. 260. Sveit við Limafjörð á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Thy.*
þjóðmýrar (þjóðsmýrar), 8, 89; milli Niðarelfu á Strind og Gaulár í Gaulardal í þrándheimi í Noregi.
þjolarnes, 6, 254. 255. Nes á Norðr-Jótlandi í Danmörk; líkliga inní landinu við *Gudenaae,* máské nálægt hölmbolinu *Tjele.*
þjórsá, 3, 99. 204. 213; 10, 97. 113. 114. Á er aðgreinir Rángár- og Árness-þíng, sunnan á Íslandi.
þjórsárdalr, 2, 207. 208; 10, 297. Dalr í Árness-þíngi, sunnan á Íslandi.
þjórslundr (þjórslund), 11, 231; sjá þórslundr.
þjótandi, 5, 9. Skagi á Sunnmæri í Noregi.
þjótta, 1, 306; 2, 144. 164. 166. 167. 175; 4, 231. 232. 239. 275. 371-73; 5, 2. 4. 36. 71. 85. 124. 237; 6, 27. 377; 8, 370. Ey á Hálogalandi í Noregi; nú *Thjætöe.*
þissisey, 10, 123. Bær eða ey í Noregi.
þjörn, 8, 137. 420. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nu *Tjorn* í Bahusleni í Svíaríki.
þoptyn, 10, 154. Bær í bygðinni *Froen* í Guðbrandsdölum í Noregi; nú *Totte.*
þoptyn, 10, 379. Bær í bygðinni Dofrum í Guðbrandsdölum í Noregi.
þorgilsbær, 9, 359. Bær á Strönd á Vermalandi í Svíaríki.
þorleifshaugr, 3, 101. 102. Fornmannshaugr norðr frá lögréttu á þíngvelli, í þíngvallasveit í Árnessþíngi sunnan á Íslandi.
þornberg (þornsberg, þórnberg), 9, 459. 491. 492. Bær í Noregi.
þórsá (þórsey rángt), 7, 234; 9, 424. Fljót og samnefndr bær á Katanesi norðan á Skotlandi; nú *Thurso.*
þórsbjörg, 1, 12; 4, 12; 8, 335. 338. 372. Klettar í Staðarbygðinni norðan við þrándheimsfjörð í Noregi; nú *Thorsberg.*
þorsey, 7, 234; sjá þórsá.
þórsey, 9, 17. Ey skamt fyrir sunnan Orðost á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú í Bahúsleni í Svíaríki.
þórshöfn, 2, 92. 95. 116; 4, 343. Höfn á Straumsey í Færeyjum; nú býrinn *Thorshavn.*
þorskabækki, 10, 40. Við Elfina á Vestra-Gautlandi í Svíaríki, mótsvið Ljóðhús.
þórslundr (þjórslundr), 11, 231. Ey sunnanverðt við Fjón í Danmörk; nú *Taasinge.*
þórsnessþíng, 2, 214; 10, 113

Nokkr hluti vestrlandsins á Íslandi, sem yfirgreip núverandi Hnappadals- Snæfellsness- og Dala-sýslur; þórsnes sjálft liggr við Álptafjörð í Helgafellssveit.

þorsteinsþorp, 11, 352. þorp, skamt frá Hróiskeldu á Sjálandi í Danmörk; nu *Taastrup*.

þóruberg, 9, 459; sjá þornberg.

þorvaldsklaustr, 1, 275. Klaustr í Garðariki við fjallið Dröfn; líkliga í eða við staðinn Polozk við *Düna* fljótið í Rússlandi.

þotn, 1, 6; 4, 9. 83. 249. 272. 287; 8, 257; 9, 233. 312. 316. 370. 381; 10, 167. 181. 210. Sveit á Upplöndum í Noregi, fyrir vestan vatnið Mjörs, milli Haðalands og Heiðmerkr.

þrándarberg, 9, 97. Bær í Noregi.

þrándarnes, 4, 254. 270. 277; 7, 122. 133. 134. 136. 142. Nes norðaná eynni Hinn á Hálogalandi í Noregi; hér var þrándarness- eða Arnarheims-þíng haldið; nú kallast nesið *Trondenæs* eða *Tronæs*.

þrándheimr (Heimr, Norðheimr, þrondheimr), 1, 4. 7. 13. 18. 20-22. 31. 36. 37. 47. 49. 52. 55. 57. 62-66. 82. 89. 133. 164. 183. 192. 203-4. 218. 220. 227. 232. 276. 306; 2, 26. 34. 35. 49. 59. 69. 97. 105. 116. 117. 119. 120. 143. 144. 153. 158. 160. 165. 167. 185. 189. 206. 212. 215. 247. 252. 260. 266. 275; 3, 13. 14. 42. 46. 50. 52. 54. 62. 94. 108. 122. 131. 172. 195. 221. 225. 228; 4, 7. 9. 11. 14-16. 18. 19. 22. 23. 68. 91. 94. 105-8. 115. 123. 211. 230-34. 237. 238. 251. 273. 279. 280. 314. 315. 325. 341. 384; 5, 2. 3. 16. 18. 28. 30. 31. 42. 49. 50. 52. 68. 100. 102-4. 108. 115. 120. 124. 131. 149. 153. 179. 306; 6, 24. 27. 31. 34. 47. 54. 63. 98. 109. 195. 201. 233. 235. 237. 244. 247. 251. 266. 271. 285. 286. 348. 404; 7, 1. 2. 6. 10. 22. 63. 122. 123. 127. 128. 138. 206. 207. 223. 228. 230. 240. 246-48. 255. 267. 268. 282. 284. 285. 300. 309. 310. 320. 323. 332. 335. 350. 355; 8, 41. 70. 71. 82. 108-10. 127. 148. 150. 159. 160. 164. 167-69. 178. 180-82. 185. 194. 248. 258. 283. 285. 297. 309-11. 322. 326. 327. 331. 333. 339. 342. 364. 365. 367. 373. 394; 9, 1. 7. 11. 29. 32. 48. 51. 61. 63. 67. 79. 89. 91. 105. 107. 113-15. 119. 137. 143. 171. 177. 205. 207. 209. 211. 216. 217. 222. 226. 229. 231. 233. 234. 238. 247. 251. 258. 259. 276-79. 281. 288. 293. 294. 298. 308. 314. 317. 325. 336. 341. 343. 373. 381. 388. 412. 416. 418. 427. 429. 433. 434. 438. 439. 440. 442. 444. 446. 448. 452. 453. 456. 457. 459. 460. 466. 468. 483. 485. 486. 492. 493. 525. 527-29; 10, 2. 3. 5. 8. 9. 42-45. 50. 58. 60. 64. 79. 84. 85. 90. 98. 117. 119. 142. 157. 158. 183. 184. 186. 189. 272. 279. 306. 309. 322. 323. 382. 386. 399. 406. 412; 11, 120. þannig nefndist sá hluti Noregs sem lá kríngum fjörð þann inn mikla er gengr inní landið milli Norðmæris að sunnan og Naumudals að norðan; sveitir í þrándheimi kölluðust fylki, og voru 8 að tölu, nl. Orkdælafylki, er náði niðrundir Agðanes og greindi þrándheim frá Norðmæri, Gauldælafylki, Strindafylki, Stjór- eða Stórdælafylki, Skeynafylki, Verdælafylki, Sparbyggjafylki, og norðanfram við þrándheimsfjörð Eynafylki, sem á þann bóginn aðskilr þrándheim frá Naumudal; Innbyggjarar síðarst nefndra

4 fylkna kölluðust Innþrændir; í hinum 4 fylkjunum Útþrændir.
þrándheimsmynni, 1, 55; 4, 19; 7, 217. 220. 345. 346; 8, 70. 84. 159. 177. 373; 9, 59. Þannig kallast fjarðar-mynnið við Agðanes og út frá því.
þraungi (þröngvi), 8, 338; líkliga ey mótsvið Þinarós við Þrándheimsfjörð í Noregi.
þrendr, 7, 339; sjá þrændir.
þreysmosi, 11, 369; sjá Freysmosi.
þrimuskógar, 8, 424; sjá Tunnuskógar.
þrymlíngar, 9, 40. 43. 46. 165. 169. þrír klettar á meginlandinu á Norðrögðum mótsvið Þrumey í Víkinni í Noregi.
þrælaberg, 7, 276. 278; 8, 316. 318; 9, 374. 506. Bergið við Oslo í Víkinni í Noregi.
þrælaeið (Eið), 1, 241; í Vestmannaeyjum sunnan á Íslandi.
þrændalög, 1, 13. 19. 26. 32. 36. 52. 94. 164. 203. 219. 220; 2, 36. 49. 253; 3, 19. 52. 60; 4, 61; 5, 117. 139; 6, 18. 24. 100. 269; 7, 259. 267. 299. 300. 303; 8, 11. 108. 110. 311. 339. 371; 9, 7. 61. 79. 93. 97. 99. 107. 171. 177. 203. 222. 291. 315. 325. 330. 336. 497. 525; 10, 43. 272. Sama sem Þrándheimr í Noregi.
þrændir (þröndr, þrendr), 1, 7. 12. 18. 21. 31. 33. 37. 38. 49. 53. 55. 62. 82. 187. 218. 233. 306; 2, 34-36. 43. 44; 3, 73. 99; 4, 9. 11. 14. 15. 19. 55. 59. 85. 106. 107. 314; 5, 19. 58. 71. 78. 104. 112. 113. 127. 205. 352. 353; 6, 19. 20. 24. 30. 37. 38. 77. 81. 91. 169. 233. 264. 284. 315. 387. 439; 7, 1. 4. 15. 43. 153. 206. 228. 255. 259. 267. 291. 299. 300. 303. 309. 311. 326. 328. 334. 339; 8, 108. 110. 118. 377; 9, 231. 247. 255. 311. 427; 10, 57. 184. 273. 312. 381. 399. 401. 410. 427. Innbúar Þrándheims í Noregi.
þrænzkr, 1, 233; 2, 70. 307; 5, 79. 119. 361; 6, 24; 7, 14. 43. 224. 229. 350; 8, 356. 365; 9, 8. 412; 10, 349. Sá sem er úr Þrándheimi í Noregi. Þrænzkr gramr, 5, 361; sama sem Noregskonúngr.
þröndr, 7, 336. 339; sjá þrændir.
þröngvi, 8, 338; sjá þraungi.
þúfa (þugn), 8, 396. Máske núverandi *Thuv* á Rogalandi, eða *Tom* á Vingulmörk í Noregi; eptir sem Þúfa eða Þugn álízt réttara; sbr. í nafnaregistrinu „Símon af Þúfu."
þumla, 6, 311; sbr. 12, 155. Örnefni nálægt Gautelfi.
þursasker, 10, 34. Sker við núverandi *Thurso-bay*, norðan á Katanesi á Skotlandi.
þváttá, 2, 197. 201. Bær í Kiðjafells-þíngi austan á Íslandi; sbr. Þverá.
þverá ytri, 1, 251. Bær í Eyjafirði norðan á Íslandi.
þverá syðri, 1, 251; 3, 88; 5, 314; 10, 61. Bær í Eyjafirði norðan á Íslandi; seinna Múnkaþverárklaustr.
þveráreyrar, 10, 61; við Þverá syðri í Eyjafirði norðan á Íslandi.
þverá, 10, 297. Bær í Álptafirði í Kiðjafells-þíngi austan á Íslandi; sbr. Þváttá.
þverárþíng, 10, 114. Þannig kallast nuverandi Borgarfjarðar- og Mýra-sýslur á Íslandi frá Hvalfjarðarbotni að Hítará; Hvítá, sem nú er sýslnaskil, skipti þínginu í tvo parta nl. Þverárþíng fyrir sunnan og vestan Hvítá.
þverbrekka, 2, 63. 68. Bær í Vatlaþíngi norðan á Íslandi.
þveræíngr, 2, 68. 89. Viðrnefni

Einars Eyjolfssonar, er bjó á syðri Þverá í Eyjafirði norðan á Íslandi.
þýðerska (þýðeska ríki), 9, 487. Sama sem þýzkaland.
þýðerskr (þýðskr, þýðeskr, þýðverskr, þýverskr, þýzkr), 8. 248. 250; 9, 451; 10, 47. Sá sem er frá eða ættaðr úr þýzkalandi.
þýðeskr, 9, 451; 10, 23. 45; sjá þýðerskr.
þýðskr, 8, 248; sjá þýðerskr.
þýðverska (land), 9, 487; 10, 23. Sama sem þýzkaland.
Þýðverskr, 8, 250; 9, 451; 10, 22. 23. 161; sjá Þýðerskr.
Þyrileif, 8, 325; 10, 294; sjá Fyrileif.
Þýverskr, 8, 248; sjá Þýðerskr.
Þýzkaland, 1, 119; 10, 245; 11. 422. Þetta nafn kom fyrst á gáng eptir að Norðmenn tóku að hafa kaupverzlun við enar þýzku þjóðir; áðr kallaðist það og máske nokkuð af nálægum löndum Suðrlönd, sjá S., og innbúarnir Suðrmenn.
Þýzkr, 11, 443; sjá Þýðerskr.

Æðey, 8, 84; 9, 28. Hólmr fyrir norðvestan eyna Smýl á Norðmœri í Noregi; nu *Edöe*.
Ægdirr, 3, 16; álizt rángt.
Ægisdyr (dur), 10, 246. 248; 11, 28. Ósinn á Eiðer-fljótinu þar sem það fellr í Vestrhafið; fljót þetta aðskildi Suðr-Jótland í Danmörk og Holsetuland; sjá Egða.
Ægisfjörðr (Egisfjörðr, Avgrsfjörðr), 7, 215. 343; 8, 183. Fjörðr sunnan á eynni Hinn á Hálogalandi í Noregi; nú *Oxnesfjord* eða *Oxfjord*.
Æisusla, 10, 391; sjá Eysýsla.
Æistr, 1, 391. Innbuar Eistlands.
Ækisherað (Rikisherað rángt), 8, 30. Sama sem nú kallast *Ekehärad*, hérumbil á miðju Vermalandi í Svíaríki. Tólfrastaskógrinn er sá sami sem nú kallast *Tolfmilaskogen* á Vermalandi.
Ælrekstaðir, 1, 14; sjá Alrekstaðir.
Ælfi, 10, 292; sjá Elfi.
Ænes, 8, 138; sjá Örnes.
England, 10, 244; sjá England.
Æring, 2, 180; sjá Hæring.
Ærmskr, 10, 354; sbr. 2, 252. Hér líkliga sama sem Vermskr eðr af Vermalandi; sbr. Rauma.
Ærvík, 1, 170. 288. 293. 295. 296. 299; 2, 17. Bær á Staðarlandinu í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Ervigen*.
Æsjones, 9, 503; sjá Esjuneseyjar.
Æsuness- (Æsjuness-) eyjar, 9, 503; sjá Esjunesseyjar.
Æyraþing, 9, 215; sjá Eyraþing.

Ögla, 1, 54. 55; sjá Ugla.
Ögrsvík, 8, 417. Vík nálægt Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Ögvaldsnes (Augðvaldsnes, Ávaldsnes, Augvallznes), 1, 14. 38; 2, 137. 138. 140-42; 3, 40; 4, 255. 258. 261. 264. 266. 270; 5, 304; 9, 15; 10, 153. Stórbýli og konúngsbú á eynni Körmt á Rogalandi í Noregi.
Öjeskægger, (Öieskegger), 9, 96. 192; sjá Eyjarskeggjar.
Ölduhlaup, 11, 411; sjá Jölduhlaup.
Ölfusá, 1, 241. Svo kallast Hvítá, þegar hún kemr niðr í Ölfus-sveit í Árnessþíngi sunnan á Íslandi.
Ölfusvatn, 2, 234. Ölvusvatn, 10, 298. Svo kallast ýmist Sogið eða nokkuð af Þíngvallavatni, milli Grímsness og Grafnings í Árnessþíngi sunnan á Íslandi.
Ölvishaugr, 1, 36; 5, 353. Bær

inni Þrándheimi í Noregi; líkliga sama sem Haugr í Veradal, sbr. 6, 129, hvar þessi bær kallast „Haugr."

Ömd (Aumd, Aund), 2, 177; 4, 254; 8, 396. Ey fyrir norðan Hinn á Hálogalandi í Noregi; nú *Andöe*. Í 4, 254 er Þrándarnes látið liggja á Ömd, í staðinn fyrir norðaná eystri hluta eylandsins Hinn, hvað án efa er misgáningr söguskrifarans.

Önundarfjörðr, 11, 126; einn af Vestfjörðum á Íslandi.

Ör, 9, 504; sjá Aur.

Öresund, 9, 173; sjá Eldeyjarsund.

Örland, 7, 5; sjá Aurland.

Örlygshöfn, 1, 243. Höfn og samnefndr bær í Patreksfirði vestan á Íslandi

Örnes, 2, 41. Máske sama sem Varnes, því eptir samanhenginu getr það ei verið Örnes í Sogni.

Örnes (Aurnes, Ænes), 8, 138. Bær innarliga í Sogni í Noregi; nú *Urnæs*.

Örvarhamrar (Aurvahamrar), 7, 7. 9. Höfði á Yrjum norðanfram við Þrándheimsfjörð í Noregi.

Öslarfjörðr, 5, 8; sjá Oslóarfjörðr.

Österlænding, 9, 102; sjá Suðrmaðr og Austrvegsmenn.

Öxará, 3, 100. Á í Þingvallasveit í Árnessþingi sunnan á Íslandi.

Öxarárbrú, 2, 207. Brú á Öxará í Þingvallasveit í Árnessþingi sunnan á Íslandi.

Öxarfjörðr, 2, 202. Fjörðr í Þingeyjarþingi norðan á Íslandi.

Öxnadalr, 2, 63. Dalr með bygð í Vaðlaþingi norðan á Íslandi.

Öxnadalsheiði, 10, 94. Fjallvegr milli Hegranessþings og Vaðlaþings norðan á Íslandi.

Öxnafurða, 4, 64; sjá Íngafurða.

Öxney (Yxney), 2, 214. Ey á Breiðafirði vestan á Íslandi.

Öxney (Auxney), 8, 424. Ey (eða réttara nes) nálægt Túnsbergi í Víkinni í Noregi; nú *Öxenöe*.

REGISTR

YFIR

HLUTI OG EFNI Í FORNMANNA SÖGUNUM.

Abbadís, 9, 308. 453.
Áboti, 1, 143; 9, 324. 325. 338. 372. 396. 441. 442. 446. 473. 474. 486. 487. 498-500; 10, 6. 14. 46. 122. 155. 275.
Aflraunir, 3, 206. 209. 210. 223. 228; 5, 301. 302.
Áheit, heit, 1, 243; 2, 16. 75. 82. 325; 3, 127. 129. 224; 4, 65. 102. 136. 146. 153. 212. 214. 216; 5, 168; 6, 116. 145. 165. 352. 353; 7, 184; 8, 83; 9, 504; 10, 220. 229; 11, 297. 406.
Áhyggjur, 1, 82. 84; 5, 37.
Aldafarsbók, sjá bækr.
Álfablót, sjá blót.
Allsherjarþíng, sjá þíng.
Alþíng, sjá þíng.
Álög, 5, 184. 300. Sköp, 8, 18.
Ámæli við konúng sinn, 5, 220; 6, 322.
Andvaka (lúbr), 8, 125. 417; 9, 30. 31. 139.
Andviðri og hafvillur, 3, 181; 5, 305.
Apirgaungur, 2, 83; 3, 196. 197. 200.
Ár, árferði, gott: 1, 86. 92. 187. 272; 2, 144; 4, 17. 215; 6, 441; 7, 174; 9, 265; 10, 336. 409. 417; 11, 413; bágt: 1, 51. 272; 2, 222; 3, 208; 4, 22. 215. 238; 5, 219; 9, 48. 171. 203; 10, 385. 407; 11, 8. 294; illi vetr, 9, 240.
Atgeir, sjá hervopnaheiti.
Atrúnaðr, 2, 29. 73. 231; 5, 48. 67.
Áttafylknaþíng, sjá þíng.
Áttæríngr, sjá skipategundir.
Austrfararknör, sjá skipategundir.

Bakkakólfr, sjá skotvopnaheiti.
Bakkastokkar, 10, 53.
Baldikinn (klæði), 10, 87.
Banadrykkr, 1, 8. 18; 4, 14; 6, 49; 9, 3.
Bardagar, 1, 11. 19. 24. 27. 30. 38. 40. 44. 45. 60. 63. 65. 66. 88. 89. 93. 100. 105. 108. 110. 117. 121. 123. 125. 128. 154. 170-79; 2, 176. 217. 311-32; 3, 36. 44. 55. 76. 81. 149; 4, 14. 22. 97-101. 124. 125. 178. 243. 361; 5, 11. 77-85. 116. 134. 137. 246. 277. 281; 6, 47. 55. 64-70. 74. 76. 83. 291. 316-19. 324. 335. 406-409. 418-21. 425; 7, 6. 55. 57. 179. 189-93. 208. 213. 222. 231. 245. 254. 255. 264. 277. 289. 298. 313. 317. 318. 323. 324. 349. 361; 8, 38. 46. 51. 62. 68. 74. 79. 97. 118. 138. 161. 184. 222-28. 260. 261. 274. 288-91. 317. 335. 351. 374. 385-89. 401-15. 422; 9, 9. 15. 24-26. 30. 31. 41. 44. 55. 103. 129. 137. 141. 155. 167. 216. 225. 257. 273. 274. 304. 305. 311-14. 316. 321. 369-72. 374. 392. 396. 402. 408. 420. 424. 491. 514-24; 10, 137-44. 167-69. 180-86. 190. 200. 205. 246. 248. 250. 258. 352-66. 396. 397. 400. 403. 404. 407.

408; 11, 15. 23, 27. 32. 36. 40. 95. 131. 133-44. 180. 188-90. 194-201. 207-209. 212. 256. 304. 340. 350. 355. 358. 372. 375. 378. 380. 390. 398. 406. bardagi í höll, 11, 72. í kirkju, 11, 273-78. Dagsbrið, 5, 204. Orrahrið, 6, 421.
Bastarðr, sjá sverðaheiti.
Bátr, sjá skipategundir.
Bautasteinar, 2, 138; 4, 3.
Bekkjargjöf, 2, 133. 255; 10, 312.
Belti, sjá gripir.
Berserkir, 1, 150.
Bjarkamál, sjá kvæði.
Bjarmalandsferð, sjá kaupferðir.
Bjarndýr, sjá dýraheiti.
Biblía, sjá bækr.
Bildör, sjá skotvopn.
Bjór og safali, sjá skinn.
Bjöllur og Baglar, 1, 233; 11, 410.
Blágagladrápa, sjá kvæði.
Blá kápa, sjá búningr.
Blindan, 2, 60. 61; 6, 167.
Blót, blotskapr, 1, 31. 131. 295; 2, 34. 73. 108; 3, 100. 191; 5. 249; 10, 203. 212. Álfablót, 4, 187. Mannblót, 1, 174; 5, 250; 10, 258; 11, 135.
Blótdýr: naut, 3, 132. margýgr, 4, 56; 5, 162. göltr, 4, 57; 5, 165. kýr, 10, 302.
Blótmenn, 1, 244. 294; 2, 91. 143. 146. 153. 175. 229; 10, 290. 292. 324.
Blotveizla, blotveizlusiðir, 1, 35; 4, 234. 235; tekin upp, 4, 238.
Bok, bækr, 2, 153. 188; 3, 34. 64; 4, 56; 5, 170; 6, 395; 7, 194; 9, 241. 460; 10, 152. 223. 289. 331. 375; aldafarsbok, 1, 233; 11, 400; bókin dýra, ritin gullstöfum, 7, 156; danskar bækr, 11, 337; enskar bækr, 1, 233; hálsbok, 9, 71. 219. Hryggjarstykki, 7, 226. Hamborgar istoria, 11, 417. Imago mundi, 1, 142. Írskar bækr, 1, 233; 11, 410. Norrænubækr, 10, 147. Saltari, 11, 272. 274. 276. Biblíá, 10. 147. Tiðabok, 5, 172. Grýla, 8, 3.
Bokaskreppa, sjá skipaheiti.
Bolöxi, sjá Öxar.
Bónorð, 1, 2. 10. 102. 156. 278. 298; 2, 8. 104. 128. 133. 221. 288; 3, 145; 4. 25. 33. 192. 239. 286. 287; 6, 59. 132. 289. 395.
Borðbúnaðr, 1, 292; 6, 342; 10, 147. borðker, 6, 442; 7, 197; 10, 87. skaptker, 4, 75; 6, 241. silfrker, 9, 481.
Borgarþing, sjá þing.
Borga-umsátr, 1, 103. 104. 127; 4, 49; 6, 148. 151. 155; 7, 190; 8, 427; 9, 41. 46. 139. 169. 400. 421. 425. 467; 10, 129, 237; 11, 197. 199. 393. 399.
Borgundarbátr, sjá bátr.
Bráðdauði, 1, 18. 252; 3, 29; 5, 145; 6. 427; 7, 155; 8, 275. 303.
Bréfsendingar, 6, 92; 7, 220. 346; 8, 111. 293. 298; 9, 22. 51. 67. 71. 79. 121. 147. 175. 177. 187. 201. 217. 255. 259. 260. 266. 267. 296. 319. 339. 341. 346. 367. 373. 375. 377. 388. 390. 398. 406. 410. 456. 458. 466. 474. 483. 487; 10, 1. 6. 48. 58. 71. 97, 117. 145; 11, 392.
Brennur: brendar bygðir, 1, 144. 152; 4, 270. 358; 8, 202. 423; 9, 307. 355. 358. 359. 369; 10, 66. 67. 117. 122. 128. 134. 182; 11. 36. 60. 181. 187. 306. 375. 377. 382. 384. 391. 394. 398-401. borgir og bæir, 7. 190. 271; 8, 60. 360; 11, 345. 381. 392. 393. 407. skip, 1, 131; 5, 8. 249; 8, 42. 60. 80. 164. 247. 255. 320. 325. 333. 340. 363; 9, 15. 16. 20. 21. 27. 121. 135. 169. 362. 496; 11, 180. kirkjur, 1, 36. 108; 7, 194. 204;

10, 117. 381; 11, 404. klaustr, 9, 534. skógr, 6, 426. kornhlaði, 4, 336.
Brynjarshaugr, sjá haugr.
Brynhosur, sjá herklæði.
Brynstuka, sjá herklæði.
Bríxlyrði, 6, 32. 106. 241. 336; 7, 21.
Broddr, sjá skotvopn.
Broddör, sjá skotvopn.
Broðurmorð, 9, 133; 10, 42; 11, 344.
Brotin hof, 1, 51. 283. 285. 302; 2, 163. 233; 3, 104; 10, 252; 11, 40. haugr, 4, 30; 10, 304. blóthaugr, 5, 164. goð, 2, 44. 45. 163; 4, 248. 300; 10, 312. 323; 11, 385. 386.
Brunaöld, 1, 34; 4, 3.
Brögð, 1, 72; 2, 286. 295; 4, 115. 372; 5, 249; 6, 137. 149. 153. 157. 168. 239. 376; 7, 47. 131. 283; 8, 50. 67. 187. 342. 357. 433.
Bukkr, sjá dýraheiti.
Búklari, sjá herklæði.
Búníngr, 2, 262; 4, 27. 76; 7, 19. 201. feldr, 7, 152; 10, 299, hálfskiptr, 2, 70, gráfeldr, 6, 52; 11, 42. skinnfeldr, 10, 401, vararfeldr, 10, 294. glófar, 2, 130. 148; 3, 223; 5, 292. 319; 10, 263. 293. 341; 11, 433. hárklæði, 5, 160. hvít klæði, 1, 137. 260. hjúpr, 7, 55. 56; 8, 404. silkihjúpr, 7, 69; 10, 415. skinnhjúpr, 6, 423. hosur, 9, 25. 131. höfn, 9, 25. höttr, 1, 149; 2, 72; 10, 255. 301; 11, 77. 85. gullskotin klæði, 3, 182. steind klæði, 10, 16. kápa, 9, 512; 10, 244. kantarakápa, 4, 246; 8, 197. fyrirsaungskápur, 7, 198. kórkápur, 9, 341. 532. stóla, 3, 168. hekla, 2, 70. 71; 8, 106. kufl, 3, 37. 138; 5, 182; 8, 74. 139. 245; 9, 531; 10, 229. kyrtils-klæði, 8, 377. kyrtill, 7, 63; 8, 95; 9, 48. 173; 11, 420. dragkyrtill, 6, 440; 8, 336. guðvefjarkyrtill, 5, 160. 256. fustanskyrtill, 8, 95. pellskyrtill, 4, 27. rauðbrúnaðr kyrtill, 7, 297. silkikyrtill, 2, 309; 10, 352. skallatskyrtill, 1, 291; 2, 27. 264; 5, 150. 160; 6, 348. 349. 357; 7, 143. 194. 338; 10, 201; 11, 271. 272. hlaðbúinn, 4, 337; 6, 358. skinnkyrtill, 10, 204. kveif (húfa), 8, 378. garland (höfuðbúningr), 10, 149. línklæði, 3, 67; 9, 340. línbrækur, 2, 187; 4, 347; 7, 34. 170; 9, 24. 467; 10, 331. loðkápa, 1, 149; 5, 179; 6, 111; 7, 19; 10, 255. 256. möttull, 1, 211. 215; 7, 314; 9, 133; 10, 269; 11, 276. silkimöttull, 10, 314. tuglamöttull, 3, 86; 5, 292; 7, 201; 9, 477. skallatsmöttull, 11, 271. olpa, 2, 16. vargskinnsolpa, 10, 201. vesl, 10, 225. skikkja, 2, 29. 249. 279; 3, 28; 7, 168. 230. 297; 10, 200. 202. 295. 388; 11, 367. guðvefjarskikkja, 2, 278; 6, 52. 186; 11, 275. pellsskikkja, 2, 248. purpuraklæði, 10, 245. purpuraskikkja, 6, 184. skallatsskikkja, 6, 348. 358; 7, 34. gullbúin, 10, 199. hálfskipt, 7, 34. kvennskikkja, 2, 134. skirtur, 8, 100; 9, 25. 131. 467. silkiskirta, 4, 159. 160; 6, 64; 10, 383. 404, silkihúfa, 2, 264; 8, 95. silkiserkr, 3, 125; 9, 477. treyja, 9, 527, silkitreyja, 10, 361; 11, 271. 272. tignarklæði, 11, 85. 316, gullsaumuð, 11, 329. ullarserkr, 3, 180. 190. hreinbjálfi, 2, 98. vaðmálsklæði, 6, 208. þófahattr, 9, 445. korðunuhosur, 4, 77. kösungr, 6, 422. fitskór, 7, 297. lagir skór, 8, 358. uppháir skór, 4, 76. ökulskúar, 9, 512.
Bækisuð, sjá skipaheiti.
Bæsíngr, sjá sverðaheiti.

Dagshríð, sjá bardagar.
Darrhetta, sjá skipaheiti.
Deilur, 8, 249. yfir borðum, 2, 54. um fé, 7, 64. um þjóf, 7, 114. um finnskatt, 7, 127.
Dirfska, 1, 74; 2, 32; 4, 253; 6, 298; 9, 239.
Dísir, 2. 195.
Draglaun, sjá skipaheiti.
Dragmok, sjá skipaheiti.
Draugar, 2, 83; 3. 196. 197. 200.
Draumar, 1, 137. 211. 216. 254. 262-64. 280; 2, 148. 162. 212. 229; 3, 22. 24. 28. 48. 51. 57. 102. 115. 222; 4, 27. 58. 243; 5, 38. 66. 133. 140. 146. 148. 149. 153. 189. 210. 211. 221. 222. 319. 334. 340. 342; 6, 62. 63. 118. 143. 147. 167. 199. 225. 312. 402-4.; 7, 107. 163; 8, 7. 10. 12. 24. 106. 444; 10, 35. 169. 210. 212-15. 241. 270-71. 278. 403; 11, 5-6. 49. 288. 289. 371.
Dreki, sjá skipaheiti.
Dreki, sjá skipategundir.
Drengskapr, 2, 250; 3, 27; 6, 265; 11, 192.
Drómundr, sjá skipategundir.
Drottinssvík, 1, 198. 217; 10, 271; 11, 199. 276.
Drykkjuhorn, horn, 6, 49. dýrshorn, 6, 241. gullbuin horn, 3, 138. 189. Hyrningar, 3, 138. Hvítingar, 3, 189. 191. 195-98. Grimr goði, 3. 190-92. ölhorn, 2, 191.
Dulargerfi, stafkarlsgerfi, 2, 59; 3, 94; 5, 285. 287; 6, 61. 265. dulhöttr, 10. 383.
Dvergar, 3, 179. Svasaðr, 10, 207.
Dýr, dýraheiti: bjarndýr, 1, 168; 5, 189; 6, 298. 300. 305. bukkr, 4, 35; 6. 95. granselr, 2, 270. geitur, 10, 253; 11, 123. hafr, 10, 224. hjörtr, 10, 308. héri, 6, 158; 8, 314. hundar, 1, 152; 2, 174; 3, 13; 4, 181. 336; 10, 72. 88. 254; 11, 10. 12. 414. hvítabjörn, 3, 113. elgr, 8, 31. refr, 7, 19. 21; 8, 314. 350. kýr, 1, 151; 4, 154. naut, 1, 152; 4, 153; 10, 127. 135. 143. 153; 11, 82. 273. uxi, 1, 240. sauðir, 4, 153; 10, 253; 11, 82. stoðross, 3, 145; 6, 98. 383. leon, 8, 253. skógarbjörn, 1, 240. svín, 6, 216; 11, 224. viðbjörn, 2, 100. íkorni, 4, 200. yxn, 11, 6. 273. 414.
Dýrgripir, sjá gripir.
Dæmisögur, 4, 190-202. útþýddar 4, 202-206.

Eðlur, sjá ormar.
Eggjanir kvenna, 1, 52; 2, 244. 290; 4, 132. 278; 5, 30.
Eiðar, 4, 37; 5, 3. 4. 8. 100. 120; 6, 51. 233; 7, 101; 8, 41. 245; 9, 257. 496. 500; 10, 80. 94. 112-14. 127. 130. 161; 11, 3. 67. 222. 363. tylftareiðr, 7, 91. bokareiðr, 11, 432.
Einglatrú, 1, 199.
Einkagripir, sjá gripir.
Einvíg, sjá víg.
Eitrormar, sjá ormar.
El, sjá galdraveðr.
Eldstokkar, 1, 266. 306.
Elfarvísur, sjá kvæði.
Elgisetr. sjá klaustr.
Elgr, sjá dýraheiti.
Elpt, sjá skipaheiti.
Emma, sjá herklæði.
Eptirbátr, 7, 214. 341; 9. 345.
Erkisuð, sjá skipaheiti.
Erlendsbaugr, sjá baugar.
Erlingsdrápa, sjá kvæði.
Eykjukarfi, sjá karfi.
Eyraþing, sjá þing.
Eyriksdrápa, sjá kvæði.
Eyrir, 1, 175; 3, 189; 5, 274. eyrisland, 10, 146. eyrir silfrs, 4, 265; 5, 274. eyrir gulls, 5, 278; 8, 58. sakeyrir, 1, 256. 7, 300. 304; 10, 182. kaupeyrir, 1, 256; 4, 296; 6,

8. 9. 356; 11, 423. silfrmetinn eyrir, 7, 300. sakmetinn eyrir, 7, 300.

Fálkar, sjá fuglaheiti.
Falsað gull, 2, 129.
Fángbrögð, glímur, 2, 75. 149; 3. 187. 224. 225.
Febætur, 1, 181; 2, 113; 8, 63. 233.
Fé grafið úr jörðu, 4, 57; 6. 71. lagt til höfuðs, 6, 16. 113.
Fégirnd, 4, 383; 8, 143.
Feldr, sjá búníngr.
Ferðalag: ferð til undirheima, 3, 176. til Risalands, 3, 181.
Ferja, sjá skipategundir.
Festarfé, 10, 284.
Fetbreiðr, sjá sverðaheiti.
Fiðla, sjá hljóðfæraheiti.
Fimtarstefna, 8, 280.
Finnar, 10, 261. 307.
Finnferð, sjá kaupferðir.
Fiskhriggr, sjá sverðaheiti.
Fitjabrandr, sjá skipaheiti.
Fitskór, sjá búníngr.
Fjögrafylknaþíng, sjá þíng.
Fjölkýngi, 1, 9. 303; 2, 74. 127. 136. 138. 141. 143. 177. 183. 202; 3, 73. 97. 100. 118. 135; 4, 301; 7, 192. 275; 10, 136. 207. 291. 324. 379; 11, 136. 137.
Fleinn, sjá skotvopnaheiti.
Flettiskepta, sjá skotvopnaheiti.
Fley, sjá skipaheiti.
Flúrbrauð, 9, 241.
Foldi, sjá gullhríngir.
Forkr (vopn), 9, 24. 44. 257. 404.
Formyrkvanir, 5, 77. 81; 7, 152; *10*, 125. 417; *11*, 414. *myrkr it mikla*,
Forspár, 1, 263; 3, 171. 190. 193. 309; 3, 161; 5, 24. 169.
Fótbítr, sjá sverðaheiti.
Fótr, sjá hestar.
Freyja, sjá gyðjuheiti.
Freyr, sjá guðaheiti.
Froskar, sjá ormar.
Friðbrjótr, sjá skipaheiti.
Frostuþíngslög, sjá lög.
Fríuorð, 1, 44. 68; 2, 302; 6, 260; 8, 308.
Frændmorð, sjá mnrð.
Fuglaheiti, fuglar, 1, 273. fálkar, 10, 116. haukar, 1, 118. 119. 198; 4, 181; 10, 62. 72. 88; 11, 16. 21. 26. hrafn, 1, 131. 236; 3, 147; 6, 402; 11, 371. 412. krákur, 1, 118; 8, 211. orri, 4, 181. rjúpa, 7, 3; 10, 411. örn, 3, 179.
Fylki, hvað er hjá Norðmönnum, 10, 306.
Fyrirburðir, 2, 192. 197; 3, 171; 6, 60. 121. 229.
Fyrisaungskápur, sjá búníngr.

Gabban, 1, 72; 4, 179.
Gaflok, sjá skotvopn.
Gagndagar, 7, 217. 228; 8, 113. 114; 9, 406. 529.
Gagndagaþíng, sjá þíng.
Galdraveðr, sjá gjörníngaveðr.
Galeið, sjá skipategundir.
Gammi (finnalius), 1, 8; 10, 379.
Gautstafr, sjá hesta.
Gjörð, málauppgjörð, 2, 12. 14. 113; 3, 23; 4, 227. 268. 327; 7, 144. 302.
Gjörníngar, gjörníngaveðr, 1, 175; 3, 137; 4, 44. el, 1, 175; 11, 136. 137. gjörníngaveiki, 5, 324.
Glys, 10, 30.
Glófar, sjá búníngr.
Glymdrápa, sjá kvæði.
Glöð, sjá klukkur.
Goðar, 1, 242. 244. 254; 2, 22. 236. 240. 243; 3, 90. 306; 10, 298. hofgoði, 3, 306. goðaembætti, *3*, *306*.
Goðormr, sjá guðaheiti.
Gráfeldardrápa, sjá kvæði.
Gráfeldr, sjá búníngr.
Grágás, sjá lögbækr.
Grágás, sjá skipaheiti.
Grámunkaklaustr, sjá klaustr.
Granselr, sjá dýraheiti.
Grá vaðmál, sjá vaðmál.

Grávara, sjá skinn.
Grimd, 2, 167. 170. 173. 179. 222. 225; 4, 151; 5, 127. 149-51; 7, 227. 352; 8, 163; 10, 326.
Grímr góði, sjá drykkjuhorn.
Gripir, 3, 28; 4, 238; 6, 169. 181. 182. 357. hnífr og belti, 2, 82. 83; 3, 35. 61; 4, 27. 31; 5, 256. 257; 6, 131. 230. 363; 10, 213; 11, 271. belti, 9, 25. 48. 173; 10, 213. 214. 11, 290-91. silgja, 9, 263. týgilknífr, 2, 82; 6, 165. dýrgripir, 3, 138. 177. 194; 4, 27. 340; 6, 184. náttúrugripir, 3, 117. 176. 180. 184. 223; 11, 128. 329. 330. einkagripir, 6, 271. 274.
Grýtur með bik og viðsmjör, 7, 232.
Grænlandsferð, 2, 214.
Guðir, Guðanöln: Þór, 1, 35. 280. 295. 302. 305. 306; 2, 3. 4. 16. 34. 44. 57. 156. 157. 159. 162. 163. 168. 180. 182. 324. 331; 3, 191; 4, 234. 247; 5, 239. 249; 10, 178. 252. 323. 329. 358. Óðin, 1, 35. 131. 262. 280; 2, 16. 34. 138. 156. 168; 3, 179. 191. 192; 4, 234; 5, 239. 250. 272; 9, 56. 175; 10. 171. 178. 283. 303. 377. Freyr, 2, 16. 73-77; 3, 106; 5, 239; 10, 312. Lytir, 10, 203. 206. Njörðr, 3, 106. Goðormr, 5, 239. Jómali, 4, 300. 302. Pizamarr, 11, 386. Puruvit, 11, 385. Rinvit, 11, 385. Skjöldr, 5, 239. Svantaviz, 11, 384. Tjarnaglófi, 11, 386. Turupið, 11, 386. Sbr. Gyðjur.
Guðvefr, 5, 107; 10, 379; 11, 385. gullofinn guðvefr, 5, 280. guðvefjarpell, 5, 274; 11, 2. gullskotið pell, 10, 16.
Gulaþing, sjá þing.
Gulaþingslög, sjá lög.
Gull, gersemar, 1, 99; 4. 248. 327; 6, 1. 159-61. 222. 248. 262; 8, 41. 43. 58. 124. 233. 321; 10, 255. 260. ljósagull, 5, 343. rauðagull, 5, 342. 343. 346; 6, 183. brent gull, 7, 145. rautt og bleikt gull, 5, 346. gullpeningar, 1, 1. gullblað, 2, 264; 7, 34. gullkóróna, 3, 191. gullmen, 1, 216; 4, 300. 302. 327. gullkross, 6, 142; 10, 15. 109. gullstaup, 6, 144. 183. gullvöndr, 4, 27; 8, 193. tabola af gulli, 7, 159. ari af gulli, 10, 15. gullkistur, 1, 178; 10, 258. gullkistill, 3, 136. töskr með gull, 5, 187; 6, 182; 7, 95. svin gjört af gulli og silfri, 6, 216.
Gullbóluskrá, sjá lögbækr.
Gullbringa, sjá skipaheiti.
Gullljóður, sjá lögbækr.
Gullbúið sverð, 1, 17; 3, 93; 4, 122. 338. 378; 5, 65. 67; 11, 204.
Gullhríngir, fíngrgull, 1, 112. 113. 152. 167. 302; 2, 108. 128. 170. 251. 264. 275; 3, 24. 28. 66. 78. 93. 120. 121. 170. 182; 4, 27. 90. 130. 189. 292. 318. 389; 5, 60. 90. 93. 175. 189. 190. 251. 280. 313. 317. 327; 6, 70. 97. 103. 112. 184. 198. 235. 249. 271. 305. 307. 359. 362. 369. 374. 386. 440; 7, 96. 113. 124. 169. 186; 8, 329; 9, 263; 10, 203. 213. 254; 11, 2. 117. 193. 204. 224. 347. 413. foldi, 1, 51, vígslugull, 10, 15.
Gullrekið spjót, 1, 43; 4, 77. 338; 5, 67; 6, 192. 198. 242; 10, 246; 11, 28.
Gullreyrð ör, 10, 356; 11, 65.
Gulusótt, sjá sjukdómar.
Gunnarsbátr, 10, 52.
Gyðjur, Gyðjuheiti; Freyja, 2, 207; 4, 238. Irpa, 3, 100; 11, 135-37. Þorgerðr Hörgabruðr, 1, 175; 2, 108; 3, 100; 10, 258; 11, 134-37.
Gýgja, sjá hljóðfæraheiti.
Gylldar og gulli búnar hlífar: gylld vopn, 8, 116. gullhjálmr,

1, 44. gullroðinn hjálmr, 2, 8. 229. 309; 5, 65. 67; 7, 69; 10, 140. 383; 11, 272. gylldr skjöldr, 2 309; 7, 245. gulllagðr skjöldr, 9, 276. 366. gullroðinn skjöldr, 10, 360.
Görn, sjá skipaheiti.
Görsuð, sjá skipaheiti.

Hafr, sjá dýraheiti.
Hakonardrápa, sjá kvæði.
Hákonarkviða, sjá kvæði.
Hálfdánarhaugr, sjá haugar.
Háleyatal, sjá kvæði.
Hamarsmark, 1, 35.
Hamborgar istoria, sjá bækr.
Handsöx, 2, 273. 274; 8, 224.
Handöxi, sjá hervopn.
Haraldsdrápa, sjá kvæði.
Haraldsslátta, sjá silfr.
Haraldsstikki, sjá kvæði.
Harðángr (fjörðr) hvaðan hefir nafn, 1, 86.
Hárklæði, sjá búníngr.
Hárknífr, sjá skipaheiti.
Harpa, sjá hljóðfæraheiti.
Hárr, sjá Óðinsheiti.
Harvara, 10, 202.
Haslaðr völlr, 1, 95. 199.
Haugaþíng, sjá þíng.
Haugaöld, 1 34; 4, 3.
Haugar: Brynjarshaugr, 3, 119. Hálfdánarhaugr, 10, 176. Hildishaugr, 1, 252. Farmannshaugr, 1, 12. Skeggjahaugr, 2, 49. Erlendshaugr, 9, 530. Tryggvareyrr, 1, 60; 10, 390.
Haukar, sjá dýraheiti.
Hefndir, 1, 80. 196. 241; 2, 6. 66. 71. 111; 3, 225; 4, 20; 5, 18; 6, 29. 33. 106. 345; 7, 31. 167. 230.
Hegranesþing, sjá þíng.
Heiptaryrði, 6, 323; 7, 118.
Heitstrengingar, 1, 3. 118. 120. 121. 161. 237; 2, 154; 3, 185; 5, 203; 10, 182. 185. 246; 11, 15. 26. 28. 109-11.
Hekla, sjá búníngr.
Helgir dómar, 1, 230. 231. 280; 2, 178; 5, 106. 107. 120. 215; 6, 425; 7, 91. 194; 10, 175; 11, 308.
Helgir menn, 1, 105. 114. 117. 233. 254.
Hel, sjá öxi, sjá Hervopnaheiti.
Helgasetr, sjá klaustr.
Hellar, 1, 216. 226. 230. 232; 7, 81-83. 215.
Herbúníngr, 1, 43; 4, 96; 5, 65. 67; 7, 69; 8, 403; 11, 272.
Herfjötr, 8, 170.
Heri, sjá dýraheiti.
Herklæði, hlífar: buklari, 8, 170. 317; 9, 533. hríngabrynja, 1, 43; 4, 96. 98; 5, 65. 67. 307; 7, 178; 9, 27. 135; 11, 340. spángabrynja, 7, 264; 8, 95. 388. Emma, 6, 362; 4, 16. stálhúfa, 8, 120. 149. 337. 388. 404; 9, 26. 47. 129. 130. 138. brynstuka, 2, 323. panzari, 8, 388. 403. hreinbjálfi, 5, 82. 236.
Herkonúngar, 1, 98. 202. 246. 257; 4, 39.
Hernaðr, 1, 7. 8. 24. 28. 30. 63. 100. 131. 143. 144. 166. 238; 2, 288. 289; 3, 214; 4, 39-44. 54. 350; 6, 55. 81. 82. 87. 89. 138. 141. 142. 174. 254. 258. 291. 296. 340. 405; 7, 4. 41. 42. 52. 78. 234. 340; 8, 272. 432; 11, 40. 57. 60. 62. 122. 181. 344. 377-378. 382. 393. 398-401.
Hersporar, 7, 183.
Hervopnaheiti: atgeir, 3, 100. 101. höggspjót, 4, 338; 6, 113; 7, 143. kesja, 1, 43; 4, 65; 6, 336. 411; 7, 69. 72. 265; 8, 97. 98. 120. 124. 318. 350. 352; 9, 55; 10, 314. kesja skammskept, 2, 330; 10. 363. klumba, 11, 129. kylva, 11, 133. málaspjót, 4, 238. nefsteðji, 1, 177; 11, 133. refði, 2,

44; 4, 347; 7, 19. silfr-búið og gyllt refði, 7, 194. rytmingr, 4, 173. rudda, 4, 246. sparða, 7, 72; 10, 139. sax, 2, 83; 5, 206; 10, 171. öxi, 1, 181; 2, 54. 82. 126. 150; 3, 86. 116. 117; 4, 299. 300; 5, 83. 117. 168; 6, 6. 13. 29. 30. 34. 37. 108. 114. 179; 7, 190. 191. 325; 9, 203. 462; 10, 391; 11, 42. gullrekin öxi, 6, 18. 348. 349. silfrrekin öxi, 2, 13, 111. handöxi, 8, 97; 10, 397. viðaröxi, 2, 100. snaghyrnd öxi, 2, 111. 115. bolöxi, 5, 288; 6, 33; 8, 36; 9 357; 10, 319. breiðöxi, 9, 33. 145; 10, 228. 323. 383; sbr. skotvopn.
Heygðir menn, 1, 112. 117. 195. 245. 252.
Hjálp, sjá skipaheiti.
Hildishaugr, sjá haugar.
Hirðsiðir, 6, 442.
Hít, 3, 94. 96.
Hjúpr, sjá búníngr.
Hjörtr, sjá dýraheiti.
Hleypiskúta, sjá skútur.
Hljoðfæraheiti: harpa, 4, 203; 7. 97. gýgja, 4, 203; 7, 97. organ, 7, 97. salterium. 7, 97. sinfón, 7, 97.
Hneitir, sjá sverðaheiti.
Hneftafl, sjá tafl.
Hnífr og belti, sjá gripir.
Hof bygð, 1, 249. 251.
Hofgoði, sjá goðar.
Holmabúza, sjá skipaheiti.
Holmgaungr, 1, 150. 151; 10, 256.
Hornboruþíng, sjá þíng.
Horn gullbúin, sjá drykkjuhorn.
Hrafnar, sjá fuglaheiti.
Hrafnsmál, sjá kvæði.
Hreinbjálfi, sjá búníngr.
Hreinbjálfi, sja herklæði.
Hreinn, sjá skipaheiti.
Hreinsunareldr, 7, 38.
Hreysti, Hreystiverk, 1, 180. 181; 2, 17. 111. 330; 3, 25. 125. 133. 227; 5, 13. hreystiyrði, 1, 180; 2, 158. 309; 5, 93. hreystiligr dauðdagi, 3, 218; 5, 93; 7, 13; 11, 149-54.
Hríngabrynja, sjá herklæði.
Hríngir, sjá gullhríngir.
Hryggjarstykki, sjá bækr.
Hrynhenda, sjá kvæði.
Huðfat, 6, 168; 7, 85; 8. 316; 9, 321.
Hugró, sjá skipaheiti.
Húnavazþíng, sjá þíng.
Hundar, sjá dýraheiti.
Hurð í klofa, 3, 71. greypt í stokk, 3, 125.
Húsbrot, 2, 109. 125. 178.
Hvítabjörn, sjá dýraheiti.
Hvítíngar, sjá drykkjuhorn.
Hvítavoðir, 1, 230; 2, 39. 257; 5, 303. skírnarklæði, 10, 244.
Hvít klæði, sjá búníngr.
Hvítr skjöldr, 10, 347.
Hyrníngar, sjá drykkjuhorn.
Höfðabuza, sjá skipaheiti.
Höfn, sjá búníngr.
Höfuðlausn, sjá kvæði.
Höggspjót, sjá hervopn.
Höttr, sjá búníngr.

Járnbarði, sjá skipaheiti.
Járnburðr, 5, 308. 318; 7, 110. 164; 8, 150; 9, 5. 6. 34. 81. 87. 91. 283; 10. 351. 418; 11, 420.
Járnmeis, sjá skipaheiti.
Járnrekendr, 6, 168; 7, 183; 11, 322.
Jarteiknir, 1, 21. 133. 136. 167. 266. 268. 269. 273; 2, 77; 3, 35. 38. 61. 121; 4, 130. 176; 5, 40. 50. 85. 96. 105. 106. 111. 138. 140. 143. 144. 147. 150. 153. 212. 214-16. 222-25; 6, 112. 146. 235; 7, 195. 211. 251. 338. 355; 8, 33. 83. 148. 247; 9, 283. 386. 387; 11, 38. 308. 309. 420.
Íkorni, sjá dýraheiti.
Illi vetr, sjá árferði.
Illmennska, 1, 269; 2, 223.
Imago mundi, sjá bækr.

Innibrennur, 1, 10. 12. 55. 196. 250. 292; 2, 2. 135; 3, 87; 4, 11. 19. 26; 5, 2; 7, 318; 10, 59. 189. 284. 290.
Innsigli, 9, 185. 187. 189. 242. 260. 337. 397. 405. 407. 472; 10, 25. 48. 57. 85.
Jolagjafir, 4, 122; 7, 1.
Jólner, sjá Óðinsheiti.
Jómali, sjá guðaheiti.
Jórsalaferð, 7, 86; 9, 319. 415; 10, 90. 312. 392. 416.
Irpa, sjá Gyðjur.
Íþróttir: Íþróttamenn, 2, 106. 169. 271; 4, 167. 333. 381; 5, 334. 341; 6, 225.

Kaleikr, 7, 198.
Kálfsflokkr, sjá kvæði.
Kantarakápa, sjá búníngr.
Kápa, sjá búníngr.
Kappmæli, 1, 11. 59; 2, 275; 7, 119.
Kapproðr, 2, 180; 6, 262. 267.
Karfi, sjá skipategundir.
Karlshöfði, sjá skipaheiti.
Kastað trú, 1, 108. 131; 10, 252.
Kaupeyrir, sjá eyrir.
Kaupferðir, 2, 79; 5, 255; 6, 7. 377. Bjarmalandsferð, 4, 269. Finnferð, 5, 4. 231; 6, 369; 7, 127.
Kefliseyarþíng, sjá þíng.
Keipa, sjá skipaheiti.
Kenníngarnöfn gefin, 2, 51. 189; 3, 99. 133. 203.
Kesja, sjá hervopnaheiti.
Ketta, sjá tröll.
Kláði, sjá skipaheiti.
Klaustr, 3, 56; 6, 354; 7, 100. 196. 207; 9, 492. 493. 532. 535; 10, 102. 103; 11, 202. 299. 343. 344. 350, kapella, 11, 434. múnkaklaustr, 10, 86. svartmúnkaklaustr, 1, 231; 11, 440. 444. nunnuklaustr, 1, 252; 8, 123. 197. Mikjálsklaustr, 10, 106. Þorvaldsklaustr, 1, 275. Predikaraklaustr, 10, 76. Helgasetr, 8, 197. Elgisetr, 9, 530. 532; 10, 1. 408. Klerivás, 11, 392. Spítali, 11, 202. 301.
Klukkur, 3, 60; 4, 279; 6, 147. 266; 11, 159. herklukka, 9, 127. 369. 510. 529. nónklukka, 7, 32. Glöð, 5, 133; 6, 63. klukkuhljóð, 1, 260. í lopti, 5, 133; 6, 63.
Klumba, sjá hervopnaheiti.
Knattleikr, sjá leikir.
Knútsdrápa, sjá kvæði.
Knör, sjá skipategundir.
Kómeta, 9, 482.
Korðúnuhosur, sjá búníngr.
Krakar (vígvelar), 8, 177. 255. 426.
Krákur, sjá fuglaheiti.
Kristniboð, 1, 32. 33. 109. 120. 129. 139. 201. 228. 267. 269. 271. 277. 279. 297. 300. 303; 2, 18. 30. 32. 35. 122. 129. 144. 175. 235; 3, 165; 5, 51. 67; 10, 250. 280. 306. 318. kristni endrbætt, 4, 116. 144. 232. 239. 249. 270; 7, 152.
Kristnilög, sjá lög.
Kristsminni, sjá minni.
Krossar reistir, 1, 247; 5, 19. krossinn helgi, 7, 139. 194. 195.
Krossmark, 1, 35. 144; 2, 200.
Kúfinhetta, sjá skútur.
Kufl, sjá búníngr.
Kveif, sjá búníngr.
Kvennskikkja, sjá búníngr.
Kvernbitr, sjá sverðaheiti.
Kvæði: Bandadrápa, 2, 288. 289. Bjarkamál, 5, 59. Blágagladrápa, 6, 197. Búadrápa, 1, 171-73. 178. 179. Elfarvísur, 8, 267. Erlíngsdrápa, 7, 232. Eiríksdrápa, 1, 164. 165. 167. 170. 224; 4, 62; 11, 195. 198. 199. Glymdrápa, 4, 212. Gráfeldardrápa, 1, 25. 88. 92. Grissvísur, 3, 20. Gæljúngskviða, 5, 100. 108. Halcyatal, 10, 390. Haraldsdrápa, 7, 184. Haraldsstikki, 6, 408. Hakonar-

drápa, 1, 27. 38. Hákonarkviða, 9, 234. 265. Hrafnamál, 10, 120. 127. 133. Hrynhenda, 6, 23. 26. 67. 85. Höfuðlausn, 5, 5. 175. Jómsvíkingadrápa, 1, 161. 166. 174. 175. 177. 179. 181. Kálfs flokkr, 5, 123. Knútsdrápa, 4, 351. 354. 362. Kolluvísur, 6, 366. Magnússdrápa, 5, 118; 6, 26; 7, 4. 5; 11, 209. Nesjavísur, 4, 97. Nizarvísur, 11, 215. Oddmjórr, 10, 378. Ólafsdrápa, 2, 311; 5, 149; 6, 66; 7, 355. Rekstefja, 1, 100. 105. Roðadrápa, 3, 38; 4, 362. Sendibít, 4, 12. Sexstefja, 5. 88; 6, 129. Snjófriðardrapa, 10, 208. Sorptrogsvísur, 6. 336. Tryggvaflokkr, 3, 54; 5, 116. Tugdrápa, 11, 205. Uppreistardrápa, 5, 210. Vellekla, 1, 55. 91. 95. 186. 223; 11, 420. Valþjófsflokkr, 6, 426. Vestrfararvísur, 4, 352. Ýnglíngatal, 10, 210.
Kylfa, sjá hervopnaheiti.
Kynjalæti, 2, 156. 157; 6, 205.
Kyrkjur gjörvar, 1, 107. 109. 203. 230. 244. 267. 269. 271; 2, 27. 36. 231. 233; 4, 249. 272. 279; 5, 107. 139. 143. 216. 223. 238; 6, 146. 267. 440. 444; 7, 100. 110. 159.
Kyrtilsklæði, sjá búníngr.
Kænliga varðveitt fé, 4, 329; 6, 96. 381. 382.
Kögr, 10, 128. 150; 8, 237.
Kösúngr, sjá búníngr.

Lagadeilur, 5, 261-65; 7, 128-42.
Lagasetníngar, 1, 6. 31; 4, 8. 18; 5, 101. 110. 131; 10, 300; 11, 75.
Lágir skór, sjá búníngr.
Landaleitan, 1, 235. 238. 247.
Landaskipti, 1, 6. 7. 22. 90. 108. 115; 3, 14; 4, 8. 23. 227; 5, 297; 7, 74. 176.
Landeyða (merki), 4, 12. 419; 6, 178.
Landráð, 4, 64; 5, 34. 187; 6, 10; 7, 309.
Landslög, 1, 70. 153. 285; 2, 54; 4, 155.
Landssiðir, 1, 150; 4, 154; 6, 171; 10, 220. 227.
Landtjald, sjá tjald.
Lángifrjádagr, sjá skipaheiti.
Lángskip, sjá skipategundir.
Lásbogi, 2, 311; 8, 285. 387.
Launvíg, sjá víg.
Leggbítr, sjá sverðaheiti.
Leikir, 1, 78; 6, 105. knattleikr, 3, 186. Paðreimsleikr, 7, 97; 11, 315. svipuleikr, 3, 193. 196.
Leon, sjá dýraheiti.
Lérept, 6, 348; 10, 70; 11, 309.
Línklæði, sjá búníngr.
Ljósagull, sjá gull.
Loðkápa, sjá búníngr.
Lokhvíla, 2, 84.
Lopt, 2, 5. 178; 4, 263; 5, 307; 6, 280. 361; 7, 345; 9, 18. 25. 129; 11, 117. 279. 437. lopthús, 8, 1; 9, 362. loptstofa, 8, 13. loptskemma, 1, 166; 5, 259. lopthöll, 10, 149. loptsvalir, 6, 338. loptrið, 4, 169; 9, 239. sjáfarlopt, 6, 162.
Lýtir, sjá Guðir.
Lög: heiðin lög, 3, 105. kristnilög, 2, 242. Heiðsævislög, 1, 31; 4, 18. Gulaþíngslög, 1, 31; 4, 18. hin nýu lög, 10, 152.
Lögbækr: lögbók, 9, 331. Grágás, 8, 277. Gullbóluskrá, 8, 301. Gullfjöðr. 8, 277.
Lögmenn, 3, 105; 4, 115. 155. 156. 158. 176. 198. 203. 333; 5, 248. 259. 266; 6, 334. 335; 7, 133. 138. 141. 250; 9, 52. 93. 95. 185. 209. 255. 269. 275. 278. 325. 326. 329. 330. 334. 346. 364. 378. 384. 391. 407. 520. 527; 10, 8. 159. 299.
Lögsögumenn, 1, 251; 4, 109. 283. 283. 287. 306. 343; 10, 299.
Lögþíngi, 1, 232.

Magnússdrápa, sjá kvæði.
Málaspjót, sjá hervopnaheiti.
Máli, 1, 1; 6, 134. 243. 245; 8, 106.
Málshættir, 1, 41; 2, 33. 39. 55. 69. 94. 107. 138. 269. 321; 3, 96. 97. 206; 4, 147. 149. 175. 279. 321. 346. 374; 5, 13. 199. 294. 314; 6, 28. 155. 220. 414; 7, 12. 19-21. 72. 73. 262. 288; 9, 508; 10, 259; 11, 20. 112. 154. 155.
Mannalýsing, 1, 17. 19. 31. 155. 219. 248. 257; 2, 20. 84. 90. 120. 153. 154. 169; 3, 17. 18. 45. 108. 113. 153. 175. 4, 8. 17. 33. 38. 61. 69. 76. 109. 111. 198. 214. 229. 337. 341; 5, 67. 238. 241; 6, 30. 59. 104. 131. 232. 250. 265. 266. 424. 429. 431. 438; 7, 63. 101. 175, 199. 238. 239. 291. 319. 321. 327. 343; 8, 238. 446; 9, 4. 77. 95. 99. 205. 213. 535; 10, 73. 88. 111. 151. 177. 204. 206. 234. 265. 266. 321. 380. 381. 387. 393. 397. 415. 420; 11, 8. 44. 78. 79. 90. 203. 205. 215. 223. 226. 227. 294. 296. 298. 317. 319. 342. 353. 422.
Mannjalnaðr, 1, 58; 4, 333; 5, 159. 192.
Mansal, 1, 78. 80. 186. 289; 2, 95; 3, 160; 10, 224. 227.
Maríusuð, sjá skipaheiti.
Markaðr, 1, 185; 4, 46. 154.
Melrakkabelgir, 6, 251.
Messuklæði og merking þeirra, 3, 167; 9, 275.
Metaskálar, 6, 183; 11, 128. 158.
Mindak, 1, 239.
Minni, 1, 37. 161. 162; 3, 191; 4, 234; 6, 52. Kristsminni, 1, 162. Michaelisminni, 1, 162. Maríuminni, 10, 19.
Mismæli, 5, 201.
Missýningar, 4, 47; 5, 161.
Morð, 1, 240; 5, 181; 7, 204. 333; 8, 439. sjálfsmorð, 3, 142.
Mulaþíng, sjá þíng.
Mýlar, 10, 205, 206.
Mæringr, sjá sverðaheiti.
Mösurbolli, 6, 184.
Möttull, sjá búníngr.

Nafnfestar, 2, 51; 3, 99. 133. 182. 303.
Nauðúngaknstir, 1, 112. 115. 126. 132; 2, 12. 114. 165; 3, 130; 4, 163. 224. 226. 327.
Nesjavísur, sjá kvæði.
Nesnám, sjá strandhögg.
Níðingsverk, 2, 93. 257; 3, 44. 92; 4, 11; 5, 14; 7, 250. 267. 325; 10, 327; 11, 241. 333.
Njörðr, sjá guðaheiti.
Nunnuklaustr, sjá klaustr.
Nunnusetr, sjá klaustr.
Næfrar, 9, 44. 45. 165.
Nökkvi, sjá skipategundir.

Óargadýr, 11, 414.
Oddmjörr sjá kvæði.
Oðinn, sjá guðaheiti.
Oðinsheiti: Hárr, 10, 171. 377. Jólner, 10, 171. 377. Viðrir, 10, 171. 377. þriði, 171. 377.
Oðöl gefin bændum, 1, 21. 197.
Ofn, 8, 9.
Ofríki, 1, 208; 2, 207; 4, 267; 9, 18. 118. 276. 459. 462. 469; 10, 269.
Ógnarbrandr, sjá skipaheiti.
Ojafnaðr, 4, 218. 259; 5, 135; 6, 103. 212.
Ólafsdrápa, sjá kvæði.
Ólafssuð, sjá skipaheiti.
Ólpa, sjá búníngr.
Organ, sjá hljóðfæraheiti.
Ormar, 10, 380. 407. eitrormr, 6, 164. lýngormr, 2, 179; 6, 296. ormr á gulli, 6, 143. yermsli, 6, 350. pöddur, 10, 380. yrmlíngar, 10, 325. 380.
Ormasótt, sjá sjúkdómar.
Ormrinn lángi, sjá skipaheiti.
Ormrinn skammi, sjá skipaheiti.
Orrahríð, sjá bardagar.
Orri, sjá fuglaheiti.
Oskmey, sjá skipaheiti.

Óspektir og bardagi við drykkju, 8, 248.

Paðreimsleikr, sjá leikir.
Pálstafr, sjá skotvopn.
Panzari, sjá herklæði.
Pell, 5, 106; 6, 1; 7, 94. 197; 10, 231. 244. 255. 260; 11, 385. guðvefjarpell, 5, 274.
Pellsklæði, sjá búningr.
Peningar, 1, 79. 256. silfrpeningar, 4, 300; 6, 184; 8, 143. gullpeningar, 1, 1.
Pízamarr, sjá guðaheiti.
Pólótasvarf, 6, 171.
Primsigning, 1, 139. 142; 2, 243; 5, 303; 10, 242.
Prior, 9, 325.
Purpuraklæði, sjá búningr.
Puruvit, sjá guðaheiti.

Ráðagerðir, 1, 84. 86. 127. 257; 2, 26. 31; 4, 146. 324. 363; 5, 18. 54. 71; 7, 257. 279; 8, 69; 11, 243. 244. 248. 534.
Ráðríki kvenna, 4, 319.
Rán, 4, 331; 5, 257; 8, 43.
Rángsleitni, 5, 211.
Ransökuð hús, 1, 70. 215; 2, 103; 8, 329; 9, 27. 133. 362. 530; 10, 270. skip, 4, 328; 6, 378. 381.
Rauðagull, sjá gull.
Rauðsíða, sjá skipaheiti.
Rauðsúð, sjá skipaheiti.
Raumaþing, sjá þing.
Rausn og ríkmenska, 4, 70. 254.
Relan, sjá skútur.
Refði, sjá hervopnaheiti.
Reformr, sjá sjukdómar.
Refr, sjá dýraheiti.
Reiðarduna, 10, 30.
Reiði og heityrði, 2, 130.
Rekstefja, sjá kvæði.
Ríkisvöndr, 10, 15. 109. gullvöndr, 8, 193.
Rínvit, sjá guðaheiti.
Rjúpa, sjá fuglaheiti.
Roð og reið, 9, 36.
Róða, 5, 136. 342. 344. 346; 8, 247.
Róðadrápa, sjá kvæði.
Róðrarskúta, sjá skútur.
Rógburðr, 1, 99; 2, 34. 55. 57. 145; 3, 131. 226; 4, 380; 5, 125. 184. 317. 330; 6, 95. 144. 160. 185; 11, 432.
Rómsferðir, 3, 19. 33. 52. 56. 225; 4, 273; 5, 121; 6, 36. 302; 8, 11; 11, 202. 299.
Rudda, sjá hervopnaheiti.
Rúnir, 3, 109. 110; 6, 271. Runakefli, 9, 390. 490.
Ryð, sjá skipaheiti.
Rýgjahrandr, sjá skipaheiti.
Rytníngr, sjá hervopnaheiti.
Ræða yfir greptri, 8, 99-103. 239

Sálugjafir, 9, 213.
Sakeyrir, sjá eyrir.
Samburðaröl, 7, 190. 303.
Sameign fjár, 5, 253.
Sax, sjá hervopnaheiti.
Segl, 6, 357. stöfuð, 2, 301; 4, 354; 11, 437. stöfuð með vendi, 4, 255. 277. blástöfuð, 10, 345. stöfuð blá með vendi, 4, 372. sett pellum, 7, 94.
Seiðmenn, 1, 10; 2, 134; 4, 10.
Sel, 2, 247-50; 5, 21. 22. sætr, 4, 8; 5, 22; 8, 55. 379.
Sendibit, sjá kvæði.
Sendifarir, sendimenn, 1, 15. 16. 53. 86; 2, 58. 148. 245; 3, 68. 83; 4, 128. 280; 5, 320; 9, 450. 455; 10, 4. 32. 38. 43. 45. 59. 63. 69. 96. 104. 115. 155. 161; 11, 8. 11. 22. 26. 29. 68. 81. 282. 393. 397. 398. 402.
Serkr (tala), 11, 325.
Sexstefja, sjá kvæði.
Sjáfarlopt, sjá lopt.
Sjálfdæmi, 1, 51; 2, 110; 7, 164.
Sjálfsmorð, sjá morð.
Síðasti vili, 1, 46. 248; 2, 12; 6, 226.
Siðvenja, 1, 32. 150; 5, 26.

Sigrbákn, 6, 413.
Sigrfluga (merki), 8, 291. 318. 374. 417.
Sigrmark, 1, 136.
Silfr, 3, 118. 158; 4, 57. 137. 265. 300. 345; 5, 35. 136. 194. 346; 6, 113. 218. 302. 306. 372. 375. hosa full af silfri, 6, 305. 307. kistill fullr af silfri, 3, 136.
Silkiklæði, sjá búníngr.
Sjúkdómar, 2, 200; 5, 223; 8, 443; 9, 383; 10, 72. 147. bráða sótt, 10, 135. gulusótt, 11, 202. brottfallssótt, 5, 213. reformr, 6, 438. ormasótt, 6, 350. vitfyrring, 6, 141. vanstilli, 7, 156. 160.
Skáktafl, sjá tafl.
Skálar, 1, 240. 252. 290; 3, 74. 81, 124.
Skaldskapr, sjá kvæði.
Skallatsklæði, sjá búníngr.
Skaptker, sjá borðbunaðr.
Skeggi, sjá skipaheiti.
Skeggjahaugr, sjá haugar.
Skeið, sjá skipategundir.
Skjaldarmerki, 1, 134; 5, 65; 7, 69; 11, 272.
Skjaldmey, sjá skipaheiti.
Skíði, 1, 9; 3, 123; 4, 167. 337. 338; 8, 437; 10, 201. 202. skíðageizli, 4, 337. skíðsleði, 4, 200.
Skinn, skinnavara: gráskinn, 2, 278; 6, 358; 7, 34; 10, 75; 11, 325. 328. hvít skinn, 4, 185; 10, 75. bjór og savali, 4, 298. 320; 5, 274. grávara, 4, 200. 298. 329; 9, 320.
Skinnlöt, sjá búníngr.
Skip reist, 2, 50. 217; 6, 308; 8, 181. 197. 372; 9, 33. 117. 193. 203. 227. 434; 10, 294. 305. 319.
Skip skarað skjöldum, 1, 100; 6, 120. sett yfir eið, 6, 297; 9, 402. 406. sett yfir land, 8, 45. 426; 9, 401. 494; 11, 355. sett yfir skóg, 9, 406. 407.
Skipaheiti: Bókaskreppa, 8, 320; 9, 14. 15. 113. 115. Bækisuð, 7, 264; 8, 284. 287. 289. Draglaun, 7, 289. Dragmók, 10, 52. Dreki, 9, 393; 10, 52. Erkisuð, 8, 209. Fjarðarkolla, 8, 138. Fley, 8, 209. 211. 227. Grágás, 8, 137. Gestaskalpr, 9, 27. 135. 163. Gullbringa, 8, 184; 9, 27. 42. 43. 135. 163. 165. 337. 478. Görsuð, 8, 320. Görn, 8, 138. Hárhnifr, 8, 138. Hásaugabúza, 9, 303. Hjálp, 8, 197. Hreinn, 7, 217.. Höfðabúza, 8, 137. 142. 146. 418. Hugró, 8, 385; 9, 478. 480. Karlshöfði, 4, 95. Keipa, 8, 204. Kjölr, 10, 30. Krossuð, 10, 53. 54. 60. Kúfinhetta, 9, 507. Lángifrjádagr, 9, 425. 456. 457. Lirta, 9, 27. 135. 163. Maríusuð, 8, 181. 196. 198. 218. 224; 10, 74. 77. 84. 90. Ögnarbrandr, 8, 372. 386; 9, 27. 43. 135. 268. Ólafssuð, 8, 99. 137-39. 142; 9, 241. 434. 437. 478; 10, 36. 52. 54. 64. Ormrinn lángi, 2, 219. 274. 278. 280. 300-304. 307. 310. 312. 314. 315. 318. 325. 328; 3, 2. 3. 5-7. 11-13. 29. 55. 59. 60. 155. 157. 198. 203. 226. 227; 6, 308; 7, 11; 10, 319. 321. 323. 328. 339. 345-48. 350. 353. 354. 356-358. 361-64. 368. Ormrinn skammi, 2, 50. 219. 304. 306. 312. 314; 10, 305. 347. 353. Oskmey, 8, 198. Rauðsíða, 8, 387. Rauðsuð, 8, 377. 383. Refan, 8, 130. Ryð, 8, 98. Rýgjabrandr, 9, 478; 10, 52. Skálpr, 8. 385. Sygnabrandr, 8, 340. Suð, 9, 247. Skeggi, 8, 131. 137. 142. 209. 224; 9, 302. Skjaldmey, 8, 209. Klaði, 9, 27. Holmabúza, 9, 456. Stángarfoli, 8, 263. Stokkabúza, 9, 302. 303. Strindakolla, 9, 456. Sættaspillir, 9, 345. 362. Trana, 2, 50. 178. 179. 280.

304. 306. 312. 314; 10, 294. 347. 353. 354. Vísundr, 4, 348; 5, 29; 6, 50. Viðsjá, 8, 197. Vallábúza, 8, 204. Vættan, 9, 507. Uxi, 9, 368. Járnbarði, 2, 210. 317. 318. 320. 324. 325. 327. 328. 331; 10, 355. 356. 358; 11, 131-33. Gestafley, 8, 211. 227.

Skipalýsing, 2, 50. 179. 219. 303. 310; 5, 304; 6, 120. 308; 9, 33. 145; 10, 10. 77. 120; 11, 437.

Skipategundir: áttæringr, 9, 475. Austrfararknör, 7, 256. 262. 265. Austrfararskip, 8, 209; 9, 44. búza, 11, 425. dreki, 2, 179. 182. 217. 303; 4, 354; 5, 311; 6, 314. 360; 7, 51. 109. 248. 249; 10. 36. 77. 204-206; 11, 45. 46. 375. gullbúinn dreki, 2, 303. drómundr, 7, 231; 9, 415. galeið, 6, 134. 168; 7, 78. karfi, 4, 105. 149. 150; 5, 306; 8, 377. 424. eikjukarfi, 4, 185. eikja, 8, 37. kuggr, 8, 272; 9, 13. 44. 350. 368. 452; 10, 23. 29. 92. 135. 137. 138. 140. 153. 248; 11, 31. knör, 1, 246; 2, 107; 3, 36; 4, 66; 5, 169; 6, 198. 239. 249. 305. 307. 377; 9, 167. 292; 10, 13. 395; 11, 430. 437. lángskip, 2, 50. 285. 303; 4, 260; 5, 42; 6, 36. 249; 7, 217. 231. 260. 289; 8, 123. 160. 164. 197. 272. 274. 305. 320. 325. 336. 382; 9 29. 137. 155. 239. 274. 300. 387. 410. 416. 429. 478; 10, 80. 123. 135. 186. 189. 196. 396. 406. 411; 11, 32. 74. 90. 182. skútur, 1, 60; 2, 299; 3, 1. 2. 4. 171. 275; 5, 9; 6, 317. 330. 357; 7, 182. 201. 234. 283. 287. 310; 8, 114. 121. 130. 158. 182. 217. 256. 424; 9, 6. 11. 14 15. 21. 29. 32. 36-38. 119. 135. 151. 153. 167. 226. 300. 374. 471. 474. 476. 525; 10, 25. 71. 364. 396. hleypiskúta, 1, 167; 6, 177; 7, 206. róðrarskuta, 2, 261; 10, 305. kertissveinaskúta, 10, 157. Refan, 8, 130. skútur smíðaðar af Finnum, 7, 216. skeið, 1, 46. 179; 2, 301. 302. 327; 3, 41. 43. 227; 4, 70. 72; 5, 9. 12. 129. 169; 6, 308; 8, 104; 10, 346; 11, 374. snekkja, 1, 27; 2, 50. 299; 3, 8. 32. 179; 4, 122. 237. 260. 331; 5, 115; 7, 10. 188. 213. 310; 8, 131; 10, 75; 11, 26. 45. 46. 66. 125. Vinda snekkja, 2, 299. 308. 327; 3, 4. 32; 7, 188. 213; 10, 344. 365. sexæringr, 2, 168; 9, 32. byrðingr, 4, 255; 7, 283. 286; 8, 40. 208. 263. 274. 372; 9, 18. 20. 44. 46. 299. 301. 345. 470. 471. 474; 10, 25; 11, 430. bátr, 6, 248. 249. 320; 7, 82. 288. 310; 8, 185. 223. 225. 227; 9, 67. 133; 10, 134. 137. 139. 141. 142. 153. 206; 11, 361.

Skipreiða, 9, 248. 336. 415.

Skiptapar, 2, 80; 5, 33. 181. 252; 7, 188. 214; 9, 28. 135. 320. 415. 421. 427; 10, 31. 45. 145; 11, 58. 238. 352. 369.

Skirn, 1, 17. 23. 107. 108. 129. 141. 146. 148. 202. 230. 251. 259. 264. 271. 278. 279. 283. 296. 299. 301; 2, 19. 30. 39. 42. 49. 123. 126. 152. 157. 160. 201. 246. 274. 284; 3, 15. 130; 10, 242. 251. 274. 278. 280. 324; 11, 39. 324. 406. 407. 418.

Skirta, sjá búningr.

Skógarbjörn, sjá dýrabeiti.

Skot: beinskeyti, 1, 176. 182; 2, 271. 320; 3, 193; 8, 140. óbeinskeyti, 2, 320. 330; 8, 140.

Skotvopn; bildör, 2, 320; 10, 362. broddr, 7, 211; 9, 528. broddör, 7, 338. fleinn, 1, 45.

flettiskepta, 5, 78; 6, 77. gaflok, 1, 311. 321. 330; 6, 77; 8, 76. pálstafr, 7, 265; 8, 139. 224. 389. skeyti, 2, 332.
Skrín, 1, 231; 5, 120. 144. 149; 6, 325. 395. 402; 7, 194. 211; 8, 245; 9, 12. 99. 256. 264. 461. 462. 496; 10, 163; 11, 201. 309. 345.
Skurðgoð, 1, 97. 133. 137. 139. 202. 229. 244. 282. 283. 295; 10, 232. 291. 292; 11, 384. 385.
Skutill, 1, 259. gullbúinn, 6, 232.
Skútur, sjá skipategundir.
Skykkja, sjá búningr.
Sleði, 9, 25. 55. 131. 353. 357; 10, 373. 377.
Slægð, 2, 113; 5, 197; 6, 377.
Sorptrogsvísur, sjá kvæði.
Spámenn, spádómar, 1, 96. 145. 146. 261; 2, 195. 285; 4, 71. 83; 10, 223. 228. 262. 338. 339. 392. 393.
Spángabrynja, sjá herklæði.
Sparða, sjá hervopnaheiti.
Stafkarlsgerfi, sjá dularbúningr.
Stafnljáir, 2, 314. 315; 4, 40. 100; 7, 264; 8, 289; 9, 44. 129. 165. 167; 10, 68.
Stafr og skreppa, 6, 302.
Stálhúfa, sjá herklæði.
Stángarfoli, sjá skipaheiti.
Stilling, 1, 15; 3, 156; 4, 47; 11, 437.
Stóðross, sjá dýraheiti.
Stórmennska, 1, 2. 3, 16-18. 39; 4, 75; 5, 5. 158; 7, 87. 95.
Stórmerki, 2, 147. 231. 269.
Strandhögg, 1, 128. 136. 151. 195; 6, 79; 7, 68; 9, 296; 10, 239. 414; 11, 91. 122. nesnám, 1, 195; 4, 229.
Straumseyarþing, sjá þing.
Stríðsvelar, 4, 359; 5, 157. 280. 286; 6, 148-58.
Stræti yfirbreidd dýrum klæðum, 7, 86. pelli, 7, 94.
Sundfarir, 2, 28. 269; 7, 165; 10, 294.
Sundrgerðir, 6, 440.
Svardagar, sjá eiðar.
Sverðaheiti: bastarðr, 7, 297. bæsingr, 4, 37. 38. 58; 5, 165; 10, 214. fetbreiðr, 1, 43. fiskhryggr, 8, 221. fotbítr. 2, 257. hneitir, 4, 58; 5, 65. 111. 112. 165. kvernbítr, 1, 17. 43. 44; 10. 384. leggbítr, 7, 69. 72. mæringr, 4, 110. skarði, 9, 274. 276. Skjaldvararnautr, 3, 130. 134.
Svik, 1, 9. 18. 54. 60. 74. 85. 104. 158. 191. 262; 2, 49. 60. 82. 84. 165. 298; 3, 32. 63. 66. 78. 85. 193; 4, 21. 43. 173. 220. 303; 5, 171. 256. 292; 7, 103. 179. 194. 201. 203. 316. 333. 360; 10, 285. 286; 11, 21. 24. 25. 102. 365. 366. 422. 433. 435.
Svipuleikr, sjá leikir.
Sæluhús, 2, 82. 124. 128. 133; 4, 337; 9, 353.
Sættafundir, sættir, 1, 13. 49. 57. 58. 106. 129. 160. 197; 3, 80; 4, 139. 143 160; 5, 132; 6, 27. 101. 177. 243. 285. 432; 7, 23; 8, 152; 9, 53. 185. 284. 337. 432. 436. 447. 448; 10, 44. 56. 83. 403; 11, 39. 87. 356. 357. 359. 363. 392. 394. 407. 420.
Sætr, sjá sel.
Söðull, 10, 140; 11, 190. gyltr söðull, 8, 52. kvennsöðull, 10, 87. þýzkr söðull, 11, 443.
Söðultreyja, 4, 58; 5, 165.

Tafl: hneftafl, 6, 29. skáktafl, 4, 366; 11, 366. taflborð, 4, 366; 10, 15. 109.
Tala fyrir liði, 2, 96; 5, 52. 63. 74; 6, 75; 8, 53. 77. 92. 115. 133. 214. 217. 218; 9, 507. 508; 11, 339.
Tannfé, 1, 210; 4, 32; 10, 352.
Tannhjölt, 7, 69.
Tekin hús á bændum, 8, 58. 172. tekin upp bú, 3, 133; 8, 60

164. 380; 11, 79. 83. 85. skip, 8, 47. 82. 193. 425.
Temngakast, 4, 210.
Tíðabok, sjá bækr.
Tilkall til ríkis, 1, 82. 200; 4, 291; 5, 274. 294; 6, 92. til fjár, 6, 274.
Timbur (skinnatala = 40), 11, 325.
Tjöld í höllum, 1, 118; 5, 274; 6, 3; 11, 16-17. á skipum, 2, 303; 4, 306. 372; 6, 262. landtjöld, 2, 264; 5, 19. 21; 6, 162; 8, 180; 9, 275; 10, 14. 83; 11, 371. gulli buin; 3, 136; 5, 287. svört tjöld, 10, 204. tjöld úr pelli, 10, 232.
Trana, sjá skipaheiti.
Tryggvaflokkr, sjá kvæði.
Tryggvareyrr, sjá haugar.
Tröll, 2, 185; 3, 122. 127. 133. 134; 4, 339; 6, 402; 10, 330-32.
Tugdrápa, sjá kvæði.
Tuglamöttull, sjá búníngr.
Týgilknífr, sjá gripir.
Töskur með gull, sjá gull.

Úfskurðr, 3, 31; 11, 200.
Ullarserkr, sjá búníngr.
Undirklefi, 9, 425.
Undr, 1, 252; 5, 246; 7, 182.
Uppháfir skór, sjá búníngr.
Upphlaup á þíngum, 2, 35; 124. 235; 9, 271. í veizlu, 3, 192; 8, 166. 396.
Uppreistardrápa, sjá kvæði.
Uppsalaþíng, sjá þíng.
Utanferðir, 1, 257. 276; 2, 12. 26. 64. 144. 206. 208. 215; 3, 91. 120. 213; 4, 127. 287; 6, 31. 108. 291. 360; 7, 29. 151.
Útboð, leiðángr, 1, 22. 61. 64. 93. 94. 110. 120. 153; 2, 245. 293; 4, 14. 16. 94. 325. 341; 5, 16. 44. 115. 279; 6, 54. 56. 251. 256. 308. 400. 435; 7, 29. 151; 8, 109. 311; 9, 12. 28. 33. 61. 91. 101. 135. 209. 297. 298. 373. 390. 438. 446; 10, 34. 52. 64. 94. 337. 341. 403; 11, 27. 29. 120. 121. 244. 351. 359. 370. 373. 391. 393-95. 397-99.
Útlegðir, sektir, 1, 222; 2, 207; 3, 142. 147; 4, 319; 6, 98. 107. 111.
Uxi, sjá dýraheiti.
Uxi, sjá skipaheiti.

Vaðmálsklæði, sjá búníngr.
Vald og ofríki, 6, 271; 7, 35.
Valhnetr, 6, 147; 7, 98.
Vallabuza, sjá skipaheiti.
Valslaungur, 6, 156; 7, 183; 8, 177. 305. 307. 374; 10, 237; 11, 75. mánga, 9, 10. 103.
Valþjofsflokkr, sjá kvæði.
Vanstilli, sjá sjukdómar.
Vararfeldr, sjá búníngr.
Vargskinnsólpa, sjá búníngr.
Vebjargaþíng, sjá þíng.
Veðjan, 2, 275; 6, 369. 374; 7, 170; 10, 313.
Vefrett, 1, 239.
Veizlustofur, 4, 108; 6, 439.
Vellekla, sjá kvæði.
Vesl, sjá búníngr.
Viðbjörn, sjá dýraheiti.
Viðsjá, sjá skipaheiti.
Víg, 2, 54. 172. 202. 204. 250; 3, 21. 86. 154; 4, 120. 169. 171. 221. 262. 277. 317. 348; 5, 125. 246; 6, 6. 104. 110. 209. 212. 280. 337; 7, 31. 203. 333. 348. unnið í kirkju, 4, 367; 9, 26. 131. 294. 399. einvíg, 1, 150. 151; 10, 256. launvíg, 4, 309.
Víggyrðlar, 6, 263; 9, 303. víggyrðluð skip, 8, 32. 216. 286; 10, 350.
Vígi lýst á hendr sèr, 7, 31. 204. 333.
Vígsla: vígðir páfar, 10, 159. biskupar, 1, 109; 8, 268. 296. 297; 1, 394. kóngar, 6, 50; 7, 307; 8, 297; 10, 15. 109. 11, 360. 387. kirkjur, 1, 32; 2, 257; 4, 238. 277; 5, 139.

143. 223; 6, 146. 167. 444; 11, 385. 386. kirkjugarðr, 11, 386. björg og hamrar, 2, 184. eldr, 2, 205; 11, 309. 394. 408. 418. gullkross, 6, 142.
Vígsluklæði, 10, 15. 16. 109. vígslugull, 10, 15. vígslusverð, 10, 109.
Vígvelar, 1, 103. 127; 6, 145; 10, 259. 260. 302. 303. 334.
Vígsbætur, 6, 37.
Vindasnekkja sjá skipategundir.
Víti, 2, 57; 3, 155. 156; 6, 242.
Vitfyrring, sjá sjúkdómar.
Vitran, 2, 281. 283.
Viturlig andsvör, 4, 275; 5, 332.
Volk og vos, 8, 18. 31. 52; 9, 233.
Vættan, sjá skútur.
Völvur, Völvuspádómar, 1, 76; 4, 46; 5, 166.

Ynglíngatal, sjá kvæði.
Yrmlíngar, sjá ormar.
Yxn, sjá dýraheiti.

Þegngildi og Nefgildi, 4, 313.
Þíng, þíngaheiti: allsherjarþíng, 1, 224; 4, 202. alþíng, 1, 242. 267. 269. 273. 285; 2, 172. 201. 207. 223; 3, 100. 210; 6, 266; 10, 97. 113. áttafylknaþíng, 1, 220. Borgarþíng, 7, 206; 8, 310; 9, 7. 34. 147. 224. 269. 446. Eyraþíng, 6, 13. 24. 237; 7, 1. 228. 291. 300. 311. 334; 8, 41. 365; 9, 1. 7. 15. 48. 61. 91. 97. 99. 113. 171. 199. 215. 231. 242. 243. 252. 254. 328. 449. 460. 461. 477. 496. 528; 10, 79. 273. Fjögrafylknaþíng, 1, 301; 7, 308. Frostuþíng, 1, 32. 34; 2, 35. 43; 7, 136. 137. 139; 10, 100. 322. Gagndagaþíng, 8, 310. 346. Gulaþíng, 1, 288. 297; 7, 136. 139; 10, 153. Haugaþíng, 7, 176; 8, 245; 9, 13. 89. 153. 187. 269. Hegranessþíng, 10, 113. Hornboruþíng, 9, 269. Húnavazþíng, 2, 12; 3, 21. Heiðsævisþíng, 7, 136. 139. Kefliseyarþíng, 7, 134. 142. Múlaþíng, 4, 163. Raumaþíng, 9, 247. 259. Straumseyarþíng, 2, 46. Uppsalaþíng, 4, 142. 160. 202. 205. Vebjargaþíng, 6, 51. 54; 11, 216. 223. 286. 396. Þórnesþíng, 10, 113. Þrándarnesþíng, 7, 134. 136. 142. Þverárþíng, 10, 113.
Þíngaraður, 1, 33. 126. 139. 215. 220. 225. 281; 2, 41. 45. 124. 226. 240; 3, 157; 4, 15. 84. 113. 160. 245. 309; 5, 69. 70. 269; 6, 13. 44. 54; 7, 7. 18. 35. 256; 8, 61. 173. 205. 229. 233. 238. 250. 299. 312. 345. 348. 365; 9, 35. 149. 197-99. 250-52. 256. 261. 262. 280. 281. 326. 327. 329. 332. 409. 463. 497. 498; 11, 217. 250-53. 263. 267-68. 305. 312.
Þjófnaðr, 2, 256; 3, 145.
Þófahattr, sjá búníngr.
Þór, sjá guðaheiti.
Þorgerðr Hörgabruðr, sjá gyðjur.
Þórvaldsklaustr, sjá klaustr.
Þrándarnesþíng, sjá þíng.
Þroski snemmtekinn, 3, 113. 205.
Þverárþíng, sjá þíng.

Æðablóð, 9, 75. 197.
Æfisögur, 1, 220-24; 6, 342-46.
Ægishjalmr, 8, 101.

Ökulskúar, sjá búníngr.
Öndvegissúlur, 1, 240. 241; 2, 190; 3, 105.
Örn, sjá fuglaheiti.
Örtug, 11, 355. örtugargull, 11, 2.
Öxar, sjá hervopnaheiti.

ORDATÍNÍNGR.

SKAMMSTAFANIR: aſh. = afleiðingarháttr (*conjunctivus*); ao. = atviksorð (*adverbium*); e. = eigandi (*genitivus*), Rask; et. = eintala (*num. sing.*), Rask; f. = ſáandi (*dativus*), Rask; fn. = ſornaſn (*pronomen*); ſsh. = ſramsöguháttr (*indicativus*); gho. = geðshræríngaorð (*interjectio*); gr. = greinir (*articulus*), Rask; h. = hvorugskyns orð (*neutrum*); k. = karlkent orð (*masculinum*); kv. = kvennkent orð (*femininum*); lo. = lýsíngarorð (*adjectivum*); mt. = margtala (*num. plur.*), Rask; n. = naſn (*nom. substantivum*); s. = sögn (*verbum*), Rask; so. = samteingíngarorð (*conjunctiv*); s. s. = sama sem; sto. = stöðuorð (*præpositio*); þ. = þolandi (*accusativus*), Rask.

Á, oſaukið að setníngu: á viða, viða, 10, 216. á frá, frá, 10, 404.

Abbast, amast, 7, 166.

Áblásinn af h. anda, sá sem heſir innblástr h: anda, 10, 373.

Áblásníng, innblástr, 10, 371.

Áblástr, *a*) andi, 10, 210. *b*) innblastr, 3, 164; 5, 217.

Áburðarmaðr, skartsmaðr, 4, 255.

Adventus domini, aðventa, jólaſasta, 9, 338.

Áengjan, áeggjan, 10, 379.

Áfáng, átök, handa átektir, áflog, 6, 203. 209.

Aſarúðigr, akaſliga stórlyndr, 7, 20. mism. gr. 5.

Aſboð, hótun, 10, 199.

Áſburðar vel, ágætliga vel, 9, 515. aſburðar járn, ágætt j., 10, 173.

Áſelli, *a*) sakargipt, 4, 310. *b*) vandræði, 4, 146; 7, 150. *c*) mótlæti, 7, 107. 108. *d*) hegníng, 6, 147.

Áſenginn, áſengr, 8, 447.

Aſſaradagr, síðasti dagr (veizlu), 3, 121; (jóla), 7, 184. 272.

Aſſari, s. s. oſſari, 8, 237.

Aſgángr; með aſgaungum, aſgángs, 3, 208.

Aſhendr; segja sér aſhendan, reka frá sér, 2, 51. aſhent, óhent, 8, 21.

Aſkaup, skaðakaup, 5, 255.

Aſla, með f., orka, 4, 291; 10, 118. aſkasta, 1, 289.

Aſlaſátt s. s. aſlſátt, 3, 133. 223.

Aſlaga, gegn lögum, 7, 292. 305; 8, 278. 279.

Aſlaup, h. mt., aſgángr, 4, 236.

Aſleitt, ſráleitt, 7, 296.

Aſlettr, stimamjukr, skjótr til, viðbragðs-ſljótr, 4, 134, s. s. oſlettr.

Aſlſátt, aſlþrot, um megn, 3, 150.

Aſli, *a*) aſl, megn, kraptr; sjá aſlaſátt. *b*) herlið, 8, 119.

Aſnám, missir, skaði, 7, 244. *b*) aſnáms ſe, gripr, sem tekið er af óskiptu herſángi, 4, 28; 8, 237.

Áſorma, *a*) koma orði á, 7, 89. *b*) á. um gleði, heſja, byrja, 6, 342.

Aſrað, skattr (?); óeiginl., gjalda aſrað, bíða skaða, 10, 324.

Aſrendr, próſaðr, ſullreyndr, 2, 81; 10, 321.

Aſspríngi, aſspreingi, 8, 237.

Aſspríngr, ſregn, 8, 160.

Aſstanda, miðla, 3, 208.

Aſsýnis, úr augsýn, 8, 344.

Aſt, aptr, 10, 395.

Aftak, h., dráp, aftaka, 7, 360.
Aftekt, afgjald, 11, 441; 5, 274.
Aftækiligt, ráðligt, 8, 348.
Aftækt, það sem orð er ágerandi, aðlinningarvert, 5, 341.
Áfúsa, þökk; mér er á. þar á, mér er þökk á því, 9, 495; sb. aufusa.
Áfýsi, kv., fýsn, laungun, 6, 165.
Áfæra, álasa, ámæla, 5, 90.
Afæta, kv., ofurkappsmaðr, 3, 143; 11, 111.
Agasamligt, ófriðligt, 7, 274.
Agi, k., *a*) ótti, 10, 406. *b*) ónæði, 6, 298. 430. 442; 10, 409.
Ágirnd, ágengni, yfirgángr, 8, 195.
Ágjarn, *a*) framgjarn, 8, 253; 10, 179. *b*) yfirgjarn, 4, 214; 11, 294.
Ágæti, h., *a*) afbragð: gera at ágætum, taka til einhvers, svo sem afbragðs, 7, 147. *b*) frægð, 11, 72.
Áhánkast, fatlast, 6, 312.
Áheyrsi, áheyrsla, var, vís, 2, 295.
Áhlýðinn, *a*) talhlýðinn, 7, 337. *b*) ráðþæginn, 6, 431.
Áhöfn, skipsfarmr, 5, 255.
Aka; mér ekst eigi í tauma, mér bregzt ekki, 11, 121; honum var nær ekit, hann komst í kreppu, 9, 485.
Ákafa, ao., ákafliga, 7, 32. 126; 10, 173.
Ákall, *a*) tilkall, 7, 56; 9, 324. 433. *b*) orðtak, 9, 510.
Ákals, þrábeiðni, 2, 268; 6, 239.
Akfæri, h. mt., sleði með reipum og böndum, 3, 206.
Aktaumar, k. mt., stjórntaumar, 5, 337.
Ál, kv., ól, band, 6, 378.
Aldareðli, eignarréttr æfilángt, 8, 300.
Aldarfarsbók, sagnabók, 1, 233.
Aldarmál, ráðstöfun, sem haldast má æfilángt, 7, 139. 140.
Aldarþopti, aldavin, 3, 72.
Aldauða, allt dautt, útdáið, 6, 37; 11, 206.
Aldinviðr, ávaxtartré, 9, 265.
Aldri, ao., aldrei, 6, 11.
Aldrtili, k., liftjón, 8, 153.
Aldrænn, gamall, 6, 65. 96.
Alfari, alfarinn, 3, 91.
Álfreka gánga, gánga nauðsynja sinna, 4, 308.
Alhusa, alhýsa, 10, 153.
Álitaleysi, athugaleysi; með á., í blindni, 8, 326.
Alkunna, alkunnugt, 11, 201.
Alkyrra, öldungis kyrt, 11, 72.
Alleins, ao., öldúngis eins, 5, 240.
Allnær, nærri því, næstum því, 6, 151. eigi a., hvergi nærri.
Allr, *a*) endaðr, lokinn: var þá öll vinátta þeirra, þá var lokið vináttu þ., 9, 428. *b*) dauðr, 10, 93. *c*) alls mest, allra helst, 2, 137. Allt, ao., *a*) allstaðar, 1, 210; 2, 234; 4, 250. 251; 6, 308. 413; 7, 82. 207. 295. *b*) alla leið, 2, 7; 4, 329; 7, 7, 210.
Alls, so., þareð, með því, 5, 254; 8, 362. a. er, sama, 1, 305; 2, 265.
Allumegin, ao., öllumegin, 5, 78.
Almáttr, k., almætti, 2, 42.
Almenningr, herfarar kostnaðr, 9, 397.
Almúgr, almúgi, 1, 191.
Alsendis; til a., til lengðar, 1, 295.
Alslíkr, jafnmikill, 4, 157.
Altara, h., altari, 3, 28; 5, 224.
Álugi, alhugi, 8, 186.
Alvaldr, konungr, 6, 195.
Alvara, ástuð, alúð, 2, 171; 3, 63. 144; 6, 32.
Alverki, alverkja, 5, 223.
Alþjóð, alþýða, 7, 240.
Alþuða, alþýða, 10, 401.
Alþýðast til eins, gánga algjörliga á hönd eins, 6, 135.
Amban, umbun, 6, 342; 7, 161.
Ambana, umbuna, 6, 327.
Áminning, ágreiningr, 6, 282.

An, fyrir utan, með þ., 7, 141.
Andrar, k. mt., skiði, 7, 20.
Andresmessa, 30. November.
Androði, k., andróðr, mótroðr, 6, 379; 7, 310; 8, 438.
Andskoti, mótstöðumaðr, óvinr, 5, 269.
Andvana, án, 3, 95.
Andvigr, sá sem hefir við öðrum í bardaga, 2, 165.
Annkannalaust, átölulaust, 10, 413.
Annkostr, illvilji, 8, 367.
Annsamt, erfitt, 8, 29.
Appella, s. s. appellera, 9, 339. 486.
Appellera, skjóta máli sínu, 9, 486; 10, 99.
Ápt, aptr, 10, 395; sjá aft.
Áptrhnekking, hnekkir, 9, 509.
Ár, h., a) árferði, 4, 168. b) vistir, 11, 8.
Árbót, gera á., láta árferði batna, 2, 74.
Árbýll, byrgr að matvælum, 5, 314.
Áreð, kv., áreið, 10, 414.
Arfborinn, borinn til arfs, 1, 86.
Arfingi, erfingi, 9, 328.
Argali, hani, 6, 251.
Ari, k., örn, 10, 15.
Arinn, k., a) pallr, 5, 339; 8, 429. b) eldstó, 5, 101.
Ármaðr, umboðsmaðr á konúngsbuum, 3, 39; 4, 236; 6, 299; 7, 162; 11, 261.
Ármenning, kv., umboð á búgörðum konúngs, umboðslén, 2, 253. 275; 3, 39; 5, 304.
Ármligr, ámátligr, 4, 58.
Armr borgar, borgar múr, 5, 280.
Árna, koma til vegar, 6, 345; 8, 363.
Árnan, fyrirbón, 6, 352.
Árr, k., sendiboði, erindsreki, 2, 137.
Articuli, greinir, smáþættir, 5, 225.
Ártíð, dauðadagr, 5, 121; 9, 534.
Árvænt, frjófsamt, 2, 76.
Arðga s. s. örðga, 7, 156.
Arðr, k., plógr, 1, 240.
Arðsgeldingr, geltr arðruxi, 7, 21.
Ásjá, a) aðstoð. c. et. ásjá, 1, 289; 3, 91; 6, 354. en ásjár, 5, 316. b) ásjóna, 1, 97.
Askr, fjórðungs ílát, 7, 203. 356.
Áskot, h., að skotið er á mann, 8, 201.
Ástarhygli, kv., ástúð, elska, 1, 274.
Ásýnis, ao., tilsýndar, 10, 284.
At, sto., a) með þ., að, eptir. at Gamla fallinn, að G. föllnum, eptir fall G., 10. 382. at þat, eptir það, þá, 10, 323. b) með f., eptir, samkvæmt; at því, eptir því, samkvæmt því, 9, 455; með, við: at illum leiki, 9, 473; með, ásamt með: at öllu liði, 7, 189; eptir, lángs eptir: at stræti, 6, 273. 361. 363; 7, 39. at slóð, at firði, at ísi, 4, 340; 5, 33; 7, 246. c) með e., heima hjá: at sín, at mín, heima hjá sér, mér, 2, 224; 6, 277; at göfugs manns, 6, 341; 4, 180.
At, fn., a) er, sem, 3, 105; 4, 346; 5, 54; 9, 282; 10, 199, og víðar. b) ofaukið, eptir hverr, hvárr, 5, 44. 52. eptir þegar, 10, 168. c) ao., en: áðr at, áðr en, 11, 247.
Atbeini, k., tilhjálp, 6, 66.
Átekjur, kv. mt., tiltæki, 9, 430.
Atfángi, k., áfángastaðr, 5, 199.
Atfángsdagr, affángadagr, 11, 14.
Atferli, h., aðferð, 11, 137.
Atferð, kv., aðför, 8, 9. 276.
Atferði, h., athæfi, 8, 15.
Atferðliga, röskliga, 8, 53.
Atfylgi, h., fylgð, lið, 10, 60.
Atfylgja, framfylgja, 1, 189.
Atfærast, aðhafast, taka sér fyrir hendur, 7, 220. 243. 244. 265.
Athald, h., barátta, sjálfsafneitun, 11, 228.
Athafnarlauss, aðgjörðalaus, 3, 154.
Atkvæði, h. mt., ummæli (kannske galdrar) 10, 172.
Atorkast, fara að, 11, 15.

Atrennulykkja, kappmella (eða snarvölr), 6, 368.
Atseta, kv., aðsetrsstaðr, 1, 23; 4, 199; 10, 209.
Atsúgr, k., aðgánga með hörku; bora frekan atsúg til ríkja, gánga að með aungri vægð að leggja undir sig ríki, 7, 29.
Átsýsa, aðgera, 6, 155; 11, 41.
Átti, sá áttundi, 7, 84; 8, 160; 11, 149.
Attú, að þú, 11, 20. 21.
Atveizla, liðveizla, 10, 60.
Aufnsa, kv., þökk, 8, 39. 250.
Aufusn, kv., fýsn, laungun, 6. 165.
Augnabragð, nærgætni, nærfærni, 5, 335.
Aukaði, jok, 7, 158; 10, 21.
Auralag, aura verð, 7, 300. 304. 305.
Aurgáti, k., beinleiki, 11, 341.
Aurskór, k., skeifa, 3, 210.
Ausast, æsast, 10, 383.
Austmenn, Norðmenn, 9, 295.
Austrhólfa, austrálfa, 10, 275.
Austrænn, norrænn, 9, 276.
Auvisli, k., skaði, 3, 144.
Auðfynt, auðfundið; 11, 55. honum er a., hann er fljótr að koma saman vísu, 7, 356.
Auðgætligr, vesælligr, grannr, 1, 261. 305.
Auðit, það sem á fyrir manni að liggja; þeim varð auðit bardaga, 8, 50.
Auðráðr, auðsveipr, hlýðinn, 6, 109.
Auðræði, h., peníngar, 4, 111.
Auðsæligt, auðséð, 7, 148.
Auðveldi, h.; með a., auðveldliga, 7, 116.
Av, kv., á, 10, 403.
Avlli, olli, 10, 409.
Avr, kv., örvarboð, herboð, 10, 389.
Avrferð, kv., afdrif, 10, 397.
Avrnefni, um mannanöfn, 10, 397.
Ávarp, h., getgáta, 10, 64. 139.
Ávinnt, erfitt, 2, 308.
Ávit, h., *ávítur*, *stórt ávit*, 8, 143.
Ávita, vís; verða á., fá vitneskju um, 10, 171.
Áviðris, ao., ávebrs, 8, 340. 346. 378.
Avndkostr s. s. annkostr, 8, 367.
Ay, kv., ey, 10, 391. 407.
Áyga, h., auga, 10, 414.
Áþján, kv., kúgun, 5, 26.
Aðalakkeri, höfuðakkeri, 10, 136.
Aðalhaf, meginhaf, 4, 177.
Aðaliga, ao., algjörliga, 2, 313; mjög, 3, 116. 171.
Aðaltré, eikarbolr, 4, 33.
Aðra, e. mt. annara, 8, 155.

Bagall, k., biskupsstafr, 1, 233. 266; 3, 168. kallast stafr, 8, 308.
bágr, k.; brjóta bág við, standa móti, 8, 42.
Bakfall, h., árás á baka til, 8, 115; 9, 491.
Bakkakolfr, skotkólfr, 3, 18.
Bakkastokkar, k. mt, stokkar, sem skip eru bygð á, 10. 53.
Bákna, gefa teikn, 7, 276; 8, 366. 400.
Bakslag, h., s. s. bakfall, 8, 319. 399; 9, 491.
Baksletta, s. s. bakslag, 8, 315. 410; 9, 357.
Bakstokkar s. s. bakkastokkar, 2, 217.
Baldikinn, hásætistjald, 10, 87.
Baltcum, sverðbelti, 10, 140.
Bannsaungt, bannsungið, 9, 302.
Barar, kv. mt., börur, 10, 149; 11, 308.
Bardagi, mótlæti, 8, 50. 54. mein, plága, 5, 214.
Barg, bjargaði, 5, 268.
Barmar, mt., slitr, rifrildi, 4, 339.
Barzt, barizt, 8, 214. 215; 11. 16.
Barð, h., kinnungar baðumegin stefnis, 2, 310; 7, 195; 11, 66. skrifast borð, 2, 273.

Bast, h., lindibörkr, 5, 301.
Basthleikr, bleikr sem bast, 7, 269.
Bazt, best, bezt, 10, 171; 11, 214. 220.
Baugr, eiga á baugi, eiga kost fyrir hendi, 4, 218.
Bautasteinar, steinar, reistir eptir valfallna menn, 4, 3; 2, 138.
Bavtþto, beztu, 10, 415.
Bavþto, beztu, 10, 401.
Bayn, bæn, 10, 401.
Baþztr, beztr, 10, 401.
Báðra, beggja, 10, 118.
Beati immaculati, sælir enir óflekkuðu (upphaf á latinskum salmi), 6, 353.
Beils, beizli, 10, 86.
Beina, *a*) greiða; b. ferð eins, 6, 63. *b*) herða; b. raust, róðr, 5, 157. 164.
Beiðing, kv., bið, 8, 151.
Beinskeyti, kv., *a*) hæfni, 5, 337; 7, 120. *b*) h. beint skot, 8, 140.
Beint, áo., rétt, einmitt, 6, 213. 230. 369. 371; 7, 118; 11, 114. 192. þegar í stað, 4, 327.
Beit, kv., efri partr horns, sem buinn er málmi, 3, 190.
Beitiáss, k., seglás, 2, 330; 3, 26.
Bekkjargjöf, bruðargáfa á bruðarbekk, 10, 312.
Bekkr, lækr, 6, 335; 8, 217.
Belgja, uppblása; b. hvopta, 3, 201; 10, 174.
Beltadráttr, k., þóf, stimpingar, 8, 181.
Beltisstaðr, k., mitti, 4, 56.
Benda, *a*) gefa teikn, 9, 475, *b*) b. sverð um kné sér, 10, 213. *c*) bendast á, keppast á, 8, 391.
Benidictusmessa, 21 Marts.
Bera (beraða, berat), gera beran, nakinn, 5, 105.
Bera (ber, bar, borit). þat ber störum, það er frábært, 2, 37; 11, 50. b. stærrum, vera meiri, 7, 305. b. ofmagni, bera ofrliða, 3, 175. *b*) láta af berast, skilja við, andast, 2, 12.
Berfættr broðir, förumunkr, 10, 131. 156.
Bergja stórt, láta drjúgliga, 7, 260; 11, 86.
Bergr, bjargar, hjálpar, 5, 212.
Berhögg, gánga ei á b. um, láta ei á bera, 11, 248.
Berill, k., kerald, 9, 355.
Berja augum í, horfa í eitthvað, 6, 99.
Berkt s. s. bergt, sjá bergja, 7, 260.
Berkykvendi, h., blauðar skepnur, bleyður, 11, 94.
Berlingsáss, k., burðarás, lyptistaung, 3, 227.
Betra, betr, 2, 53. betri, betr, 10, 381.
Betrfeðrungr, föðrbetringr, 6, 286.
Beyrsta korn, berja, þreskja, 11, 272.
Beþt, bezt, 10, 393.
Biflia, biblía, 10, 147.
Bikkja (i,-ta,-t), steypa, 2, 183. steypa sér, 10, 329.
Bikkja, kv., tík, 2, 163; 8, 442; 9, 513.
Bildör, ör með breiðu járni, 2, 320.
Bindandi, kv., bindindi, 1, 226; 10, 368.
Birkja, birkjuviðr, birkitré, 8, 33.
Birta, lýsa, með f., 10, 401. 418.
Birti, kv., birta, 224.
Birtr, fagurmálaðr, 4, 277.
Bíta (bít, beit, bitið); þat bítr fyrir, það ræðr mestu um, það tekr yfir, 2, 266; 11, 93.
Bitar, k. mt., tennr, 8, 325.
Bitull, k., beizli, 4, 75; 11, 443.
Bið, kv., liggja á b.; bíða, 10, 407.
Bíða or stað, bíða kyrr á sama stað, 8, 318. 355.
Biðángr, biðvángr, bið, 9, 259.
Bjálbi, hjálfi, um hreindýra feldi, 5, 207.
Bjarga (berg, barg, borgit); sjá bergr, barg.

Bjargvel, ao., nógu vel, 8, 68. 126. 162.
Bjarnbáss, bjarnarbæli, 1, 168.
Bjoða (býð, bauð, boðit); mér bauð í hug, mig grunaði, jeg hugsaði, 5, 38. mer býðr fyrir, það er hugboð mitt, mig óar fyrir, 5, 24.
Bjórr, k., bifrskinn, 4, 298. 329; 5, 274. bjórskinn, sama, 10, 379.
Bjöggi, bjöggist, s.s. byggi, hyggist.
Bjöllr, k., litill hnappr, hópr, 8, 406.
Blása (blæs, blés, blásit); blés, lúðr kvað við, 9, 304.
Blasiusmessa, 3. Febrúar.
Blað, kyrtilslaf, 3, 160.
Bleikja, kv., hvítr litr, 4, 96; 5, 53.
Bleikja (-i, -ta, -t), gera hvítt. b. við síður, láta skína á hvítar síðurnar, 8, 180.
Bleðja, s., smáeyða, smádrepa niðr, 2, 55; 7, 36. 244.
Blindi, kv., blinda, sjónleysi, 2, 286; 5, 250.
Blint, óljóst, 4, 133; 8, 10.
Blómberanligr, blómberandi, 3, 174.
Blóta, s., tigna goðin, 1, 35. með f., fórnfæra, 10, 198.
Blóðkýlar, k. mt., blóðdrekkar (eginl., blóðbelgir), 2, 317.
Blóðlát, h., blóðtaka, 7, 269.
Blóðrefill, k., sverðsoddr, 3, 130.
Blóðær, kv. mt., skurðarær, skurðarfé, 11, 36.
Blóðörn, k., písl, sem lýst er, 3, 225.
Blýbönd, bönd, likl. af seigu járni, 10, 172. 173.
Blygða, s., blekkja, 3, 89.
Bók, kv.; bókin, biblían, 7, 156. 194.
Ból, h., býli, ábýlisjörð; 30, 40 marka ból: jörð, sem 30, 40 merkur kostar eða gjaldast eptir, 10, 153. 154.
Bolöx, kv., skógaröxi, viðaröxi, 5, 288; 9, 357.
Borð, h.; oss brestr á borði, vér höfum miður, 9, 507.
Borginorðr, orðvar, 6, 208.
Boro, báru, 10, 401.
Boti, k., stigvél eða skinnsokkr, 7, 186.
Botnhola, kv., ógaungur, 8, 186.
Bótólfsmessa, 17. Júníi.
Bótþarfa, sem bæta þarf, 7, 154.
Bragð, h. *a*) skamms bragðs, á skömmu bragði, 8, 348. *b*) einhvurskonar útsaumr; hekla saumuð brögðum, 2, 70.
Brák, h., hark, hávaði, 8, 123.
Brálliga, ao., bráðlega, 7, 238.
Brandr, k., *a*) sverðsblað, 1, 17. *b*) stafnásar á skipi, 8, 217. 247. 372; 9, 301.
Braukan s. s. brak, 5, 165.
Brautfúsliga láta, sýna sig fúsan til burtfarar, 4, 157.
Brautfuss, k., burtfýsi, 11, 128.
Brautingi, k., förumaðr, 2, 73.
Brauttu, ao., farðu burtu, 9, 243.
Bráðafángs, ao., brátt, skjótt, 4, 230.
Bráðfengis s. s. bráðafángs, 11, 35.
Bráðfengr, fljótr til, 6, 109.
Bráðgeðr, bráðlátr, 6, 195. 220.
Bráðindis, ao., bráðlega, 8, 199.
Bráðskeyttr, bráðr á sér, 6, 109.
Bráðúng, kv., flýtir; e., bráðúngar, í flýtir, brátt, 11, 70; at bráðúngu, sama, 11, 27.
Bréf, bréfað, skráð, ritað, 2, 257.
Bregða sýslu, hætta verki sínu, 6, 349.
Breiðr; á breiðan, á breiddina, 10, 13.
Breiðöx, stríðsöxi, 9, 33.
Breka, biðja, 6, 246.
Brettivumessa, 1. Febrúar.
Breðr, breiðr, 10, 383.
Breyta sér, haga sér, breyta, 5, 201.
Brjóst, vörn, vernd, 7, 19. 263. 265. 326.

Brjóta, s.; *a*) b. skóg, fella mörk, ryðja skóg, 9, 394. *b*) b. saman við, bera saman við, 2, 226.
Broti, k., felld tré, 7, 320; 8, 60. 64; 9. 357.
Brottfallssótt, niðrfallssótt, 5, 213.
Brumr, k., tími, 5, 81.
Brun, h., í þessu bruni, í þ. svifi, 9, 24.
Bruna, s., renna, hlaupa, 8, 131.
Brúnaðr, sortaðr, 8, 217.
Brunjaðr, brynjaðr, 10, 383.
Brunstuka, s. s. brynstuka, 10, 384.
Brúnölfi, brúnvölvi, þúngbrýndr, 11, 114.
Brutt, ao., burt, 9, 388. 472. 512.
Brúðmenn, k. mt., sem eru í brúðför, 8, 117.
Brygsli, brígzli, 8, 135.
Brýna skipum á vatn, setja fram skip, 8, 333.
Brynhosur, kv. mt., fótblífar, 8, 120.
Brynkolla, brynhúa, 8, 404.
Brynstuka, kv., brynermi, 2, 323; 3, 2; 8, 387.
Bröttu, burt þú, 9, 243.
Bræðr, broður, f. et. af bróðir, 11, 115.
Bræðralag, fóstbræðralag, 7, 179.
Brøt, ao., burt, 11, 189, 193. 201. 204.
Bú; á búi, í annara manna hýbýlum, 4, 257.
Búandkarl, bóndi, 5, 211.
Bugna, bogna, 8, 403.
Buhlífð, kv., léttir í búi, 5, 306.
Bukkr, k., *a*) hafr, 4, 35; 6, 95. *b*) stórbokki, 8, 234.
Buklari, k., stuttr skjöldr, 8, 170. 317; 9, 533.
Búlki, k., vörublaði á skipi, 6, 108. 378. (kannske bindini, baggi, 9, 468.)
Búnaðr, k., *a*) bú, búskapr, 4, 76. *b*) búníngr, burtbúníngr: halda á búnaði, búast til ferðar, 2, 254.
Búnki s. s. bulki, 6, 378. 381.
Burgja, s., byrgja, 10, 418.
Burja, s., byrja, 10, 379.
Burla, s., byrla, 10, 379.
Burr, s., *a*) býr (af búa), 2, 146. *b*) n., byr, 2, 64.
Buskop, biskop, 10, 393.
Búza, kv., stórt hafskip, 7, 289; 9, 373.
Búþegn, *a*) búandi maðr, 1, 33. *b*) búmaðr, 6, 102. *c*) illr b., ógestrisinn, 1, 69.
Búð. kv., hæli, skýli, húsaskjól, 8, 333; 9, 365.
Buðarvörðr, k., vistir handa setuliði, 5, 287; 8, 356. 357.
Byrgisskápr, k., samræði, 3, 145.
Byrjargol, h., vindgola, 9, 21.
Byrða (-ði, -ða, -t); hafa þykt byrt, hafa þykkva, trausta hlíf (eginl., þykkva byrðíng), 7, 264.
Byrðr, kv., byrði, 9, 330.
Býsna, s; þat býsnar, það gánga ósköp á, 5, 199.
Bæjarbygð, kv., bæjarsýsla, yfirráð yfir kaupbæ, 7, 311.
Bækiskogr, k., beykiskógr, 11, 224.
Bækr, e. et. af bók, bókar, 7, 199; 9, 241.
Bæla, s., gera bál, kveykja eld í; brenna ok bæla, br. og bræla, 4, 142; 6, 176; 11, 40. 57. 382.
Bæli, h., bústaðr, aðsetr, 4, 212; 11, 57.
Bæna, s., biðja, 10, 387.
Bæði; lið mikit ok frítt bæði s. s. bæði mikið lið og frítt, 8, 246.
Bør, k., bær, 10, 421.
Böllóttr, hnöttóttr, 5, 343.
Böllr, s. s. bjöllr, hnappr, 8, 406.
Bötu vér, vér veiðum, (annars beitum) 5, 83.

Cisterna, kista, 7, 95.
Completorium, náttsaungr, 11, 444.
Corpus Christi, Krists líkami,

11, 347; *c. domini*, drottins líkami, 5, 201.

Dagfari ok náttfari, dag og nótt, 1, 203. (kanaske f. et. af dagfar, náttfar: ferdalag á degi, nóttu.)
Dagfátt (þeim varð), þeim endist ei dagr til, 11, 142.
Dagráð, h., hentugr tími, 1, 131. dáligt, vesælt, slæmt; d. kostr, 1, 202.
Dalkr, k., hnífr, týgilknífr (dolkr) 1, 180.
Dalmatika, yfirhöfn biskupa, borin utan yfir stolu, 3, 168.
Deild, kv., deila, ófriðr, 6, 361; 8, 13.
Deildarlið, lið til skiptanna, 5, 64.
Dett, h., dýnkr, 4. 168.
Dikt, h., ritgjörð, 3, 163.
Díli s. s. díll, blettr, 3, 125.
Dionisiusmessa, 9. October.
Dís, kv., fylgja, 2, 195.
Djokn, djákn, 10, 393.
Dokk, dokka, akkeris vinda, 10, 53. 54.
Dokr, k., dukr, 9, 219.
Dólgr, óvinr, óvættr, 6, 143; 10, 172.
Dómr, hlutr: helgir dómar, 1, 230.
Drabba ímóti, forsmá, 11, 11.
Drag, h., viðbætir vísu, 6, 347.
Dragkyrtlar, dragsíðir kyrtlar, 6, 440; 8, 336.
Dramhosa, kv., dýrindis hosa, 6, 440.
Draumstoli, sem ekkert dreymir, 6, 199.
Dreginn, að fram kominn, 9, 276.
Dreingja, s., binda fast, streingja, 7, 54. 82.
Dreingsbót, kv., það sem gerir mann að meiri, 6, 107.
Dreipinn, drepinn, 10, 388. 391.
Drengr í serk, áræði, 9, 381.
Drep, h., *a*) döggvar drep, döggslóð, 2, 278. *b*) dauði í holdi, 3, 184; (9, 36.)
Drepa, s.; hljóð drap or k., k. varð hljóðr, 11, 115.
Drifa vanda, *a*) vera í vandræðum, 1, 221. *b*) róa drífanda, róa hart, 8, 263. 431.
Drómundr, stórt herskip, 7, 231; 9, 417.
Drottinhollr, húsbóndahollr, 6, 401.
Drottinn, þræla eigandi, 10, 224.
Drottseti, hirðsiðameistari, 1, 259; 7, 159; 9, 249; 10, 100.
Drugja, s., drýgja, 10, 392.
Drukkja, drykkja, 10, 393.
Drupa, s., vera hryggr, 1, 118.
Drupr, k., fáleikar, 11, 76.
Drygum s. s. drjúgum, 9, 467. drygr, drjúgr, 8, 345.
Drykkr, teygr, taugr, 11, 233.
Dubba riddara, slá til riddara, 10, 109.
Dugandmenn, dugandi m., 8, 104.
Dugnaðr, hjálp, 5, 259; dugnaðarmaðr, 6, 118.
Duka, s., breiða dúk á, 3, 187.
Dularfullr, drambsfullr, 1, 75.
Dulhöttr, dularhattr, 10, 383.
Duls gánga, fara duldr, 5, 265.
Dur, dyr, 10, 378.
Durligr, dýrðlegr, 10, 415.
Dvala, dvelja, seinka, 11, 22. 115.
Dvalsamt, tafsamt, 10, 4.
Dvalzt, dvalizt, 8, 428.
Dylja, neita, 5, 262.
Dymbildagar, 3 næstu dagar fyrir páska, 10, 72.
Dýngja, kv., kvennaskemma, 3, 71.
Dynr (hopr, hnappr): koma einum dyn fyrir dyr, koma einum á óvart með óværan maunfjölda, 8, 60. 189.
Dynskot, hvellt, skarpt skot, eða hörð og snögg skothríð, 5, 198.
Dýrgildr, sá sem kostar mikið, 6, 106.
Dýrlingr, ástvinr, 5, 153. 214.
Dýrðlingr s. s. dýrlingr, 1, 227. 232; 5, 143.

Dægrafar deila, vita hvað framorðið er dags eða nætur, 4, 381.
Dælleiki, eptirlátsemi, 9, 535.
Dælt, auðvelt, 1, 41. 53; 7, 266.
Dæmi, dæmisögur, 7, 102. merkisatburðir, 4, 1. dæmafróðr, fróðr í dæmum, 4, 89.
Dögurðr, dagverðr, 9, 30.

Ecce *mitto angelum meum*, sjá eg sendi eingil minn, 10, 15.
Efja, kv., fui, 6, 164.
Efri, síðari, 1, 24; efst, síðast, 8, 384.
Eginorð, h., eignarréttr, 4, 227; sjá eigin.
Egna net, snöru: leggja, 2, 140. 141. sb. 10, 304.
Eiga (á, átta); e. mælt, áskilja, 11, 30. 124; e. skilt, sama, 2, 93; 4, 31; 6, 160; e. gert við, geta g. v., 2, 117; 11, 133.
Eigin, h., eign, 8, 279; 9, 453.
Eign, kv., hlutr, 6, 430.
Eikja, kv., ferjubátr, 8, 37; eikjukarfi, k., sama, 4, 185.
Eimuni, k., það sem æ er í minni, 4, 249.
Einarðr, einlægr, 9, 256.
Eindæmi, h., sjálfdæmi, 2, 11.
Eing, kv., eingiteigr, 6, 103.
Eingason, einkason, 11, 54.
Einhverfa, s., einráða, staðráða, 5, 39.
Einkagripr, gripr sem heyrir einum til eiginliga, 6, 274.
Einkanna hlutr, það sem gerir mann frábrugðinn öðrum, 7, 120.
Einlagi, einn sèr um eitthvað, 4, 87.
Einn, eitt, ein; því eina, því að eins, 8, 201; því at eino, sama, 4, 195; 11, 20; svá at eina, svo að eins, 5, 202; einu, einúngis, 11, 82; eins, að eins, einungis, 4, 139.
Einorð, kv., einlægni, einurð, 9, 333.
Einrænligr, undarlegr, 6, 217.
Einrænn, sérlyndr, 3, 203.
Einræði, kv., einþykkni, 7, 180.
Einskjaldar vera, þjóna sama höfðíngja, 9, 249.
Einsköpun, kv., eindæmi, sjálfdæmi, 11, 24.
Einstrengja ætlan, einsetja sèr, 3, 49.
Einsætt, sá einn kostr, bezt, ráðlegast, 6, 154. 242; 7, 19. 25. 27; víst, 6, 114.
Einteiti, fram úr hófi kátr, 4, 167.
Einurð, trygð, hollusta, 4, 148. 385.
Eira, s., hlífa. *a*) e. undan, láta undan, 7, 244. *b*) honum eirði það illa, hann undi því illa, 1, 19. *c*) þeim eirði eigi, þ. hentaði ekki, 9, 511.
Ekja s. s. eikja, 8, 37.
El, h., bardagi, sókn, 11, 32.
Eldiligr, ellilegr, 3, 125.
Eldnæmr, eldfimr, 11, 34.
Eldr at ráðum, farinn að ráðum, ráðþrota, 8, 108.
Elgr, k., elgsdýr af hjartarkyni, 8, 31.
Eljanarleysi, þolleysi, 4, 163.
Eljun, kv, þol, 7, 277.
Ell s. s. eld, 7, 338.
Ellar, ao., annars, 7, 17. 20. 115. 116.
Ellri, eldri, 9, 251; 10, 119.
Elskhugi, k., ástvin, 3, 170.
Embætti veita, vinna á einum til fulls, 8, 332. 406.
En s. s. er: *a*) fn., sem, 9, 308, *b*) so., þareð, 7, 331.
Ena, eina, 6, 391.
Enda, so., en þó: enda koma ekki, 5, 270. ogsvo, 8, 240.
Endiliga, s. s. vendiliga, 9, 355.
Endileysa, kv., hégómi, 6, 375.
Endimi, h., ódæmi, óheyrt, 11, 94.
Engarrar, aungrar, 8, 363. engarri, aungri, 8, 242. 357.
Enn, fn., hinn: enu (en) mestu

orðskrípi, hin mestu orðskrípi, 7, 303; sb. hinn.

Enna, ao., enn, enn þá, 6, 360; 8, 119.

Enni, s. s. einni, 7, 331.

Ennisnauðr, ennislítill, 7, 343.

Ennispænir, k. mt., spjöld framan á skipum til prýði, 5, 304; 6, 120; 8, 197.

Eptir, sto.: upp eptir ánni, upp með ánni (landveg), 5, 99.

Eptirbátr, skipsbátr, 7, 195. 214.

Eptirbiða, lo.: sem leingi má bíða, án vera, 3, 119.

Eptirgánga, eptirmál, 7, 358.

Eptirgerð, kv.: það sem gert er til sóma og sáluhótar frammliðnum, 8, 103. 234.

Eptirkomandi, eptirmaðr, 9, 328.

Eptirstaðsi verða, verða eptir, 11, 1.

Er, so.; er þó: *a*) með fsh., þareð, með því að, 4, 87; 9, 398. *b*) með alh., enn þótt, jafnvel þó; en þó væri svá, jafnvel þó svo væri, 11, 241.

Er-a, ekki er, 7, 19. 116.

Erfiða, s., þýngjast, 10, 147.

Erja (er, arði, arit), *a*) plægja, 1, 240. *b*) láta sköinn e. við legginn, l. sk gánga ofan eptir l., 5, 230.

Erkistóll, erkibiskupsstóll, 7, 300; 11, 300. 314.

Erriligr, röskligr, sköruligr, 3, 222.

Ert, s. s. eirt, af eira, s., 7, 244.

Ervaði, erfiði, 8, 16.

Ess, h., hestr eðr mulasni, 10, 139.

Etjukostr, afarkostr, 8, 24.

Eykr, k., hestr eða uxi, sem gengr fyrir plóg eða sleða, 5, 249; 9, 25; 10, 203.

Eykt, kv., dagsmark, jafnnærri hafum nóns og miðaptans, 11, 136.

Eyrendr, (eyrindr), örendr, dauðr, 3, 151; 7, 298.

Eyrir, k., $\frac{1}{8}$ úr mörk; 12 aura jörð, jörð sem 12 aurar ($1\frac{1}{2}$ mörk) eru goldnir eptir, 5, 186. eyrisland, 10, 146.

Eyrr, h., ör á sári, 8, 269.

Eyrð, kv., vægð, 8, 71.

Eyxn, k. mt., uxar, 11, 6. með gr., eyxnin og eyxninnir, 11, 7.

Eyða, s.: *a*) e. bygð, bálfrými, skip: yfirgefa, svo mannlaust sé eptir, 8, 202. 226. 421. e. veizlu, fara frá v., 11, 331. e. skemmu, ryðja, 5, 262. *b*) erfi, herför, eyðist: það verðr ei af erfinu, herförinni, 10, 124; 11, 11. 68.

Eðla, kv., naðra, 10, 380.

Eðli, h., *a*) uppruni, 7, 56. *b*) háttsemi, hattalag, 8, 253. *c*) oðal, eðli borinn, oðalborinn, 4, 201. 203.

Fá (fæ, fekk, fengit); *a*) handtaka, 9, 324. *b*) ná, fá meginland, uppgaungu, 7, 11. 213. 234. fá eyrindi til eins, fá framkomið erendi sínu við einn, 1, 73. 75. fá ölteiti: taka, hefja skemtan, 7, 119. fá at blóti, efna til blóts, stofna blót, 1, 239. *c*) fást uppá einn, slást uppá einn, 3, 154. fást í, viðsnuast, komast til, aðhafast, skipta sér af einu, 10, 102.

Fágan, kv., dýrkun, 5, 163.

Fakunnandi, kv., fávizka, 4, 318.

Fáliða, óhn. lo., fáliðaðr, 4, 370.

Fáliðr, lo., s. s. fáliða, 8, 44.

Fallstaðr, staðr til að falla á, 8, 435.

Fálma, s., óttast, 7, 260. 297.

Falr, k., járn í spjóti, spjótsblað, 4, 278. 338.

Fals, lo., rángr, falskr, 2, 230.

Fángafár, lo., *a*) sem vantar það sem hafa þarf, 10, 103. *b*) fangafatt, vistaskortr, 8, 367.

Fángaráð, úrræði í vitlögum, 2, 82; 4, 221; 11, 133.

Fángstaðr, færi, 6, 326.

Farhauti, (máske, tröllmenni), 11, 146.

Farborði, k., *a*) tækifæri, 7, 143. *b*) undanfæri, 6, 430.

Farlengd, kv., ferðalag, 3, 80; 5, 273.
Farnaðr, k., fararbeini, greiði, 8, 31.
Farníng, kv., far, flutníngr, 3, 94.
Farrak, h., (eginl., farartálmi) hætta, vandræði, 4, 270.
Farsta, s., fasta, 10, 50.
Farvegr, k., leið, 5, 225; 9, 361. 366.
Fastaldr, lo., fastheldinn, 10, 409.
Fástaðar, ao., í sám stöðum, 7, 70.
Fasti, k. (festa); til fasta, fastliga, 4, 134.
Fátíðr, lo., skjaldgæfr, 5, 211.
Fátæki, h., fátækt, 6, 234.
Fávingat hafa, eiga fáa vini, 3, 144.
Faðirni, faðerni, 7, 164.
Felmta, óttast, 7, 262.
Fena, s.; þer fénar, þér bætist fé, 1, 167; 6, 349.
Fengi, h., herfáng, 7, 213; 11, 83.
Fenglítill, lítilsjörligr, 6, 367.
Ferð, kv., færð, 8, 31.
Féskygn, lo., ágjarn, 5, 263.
Festarpeníngr, handpeníngr, sem goldinn er til þess að kaup haldist, 10, 199.
Festr, kv., festi, 9, 219.
Févænliga, ao., til ábata, 5, 257.
Feðgin, h. mt., foreldrar, 2, 225. 227.
Fíngrbrjótr, k., einhvur óleikr í skák, 4, 366.
Finnerni s. s. firnindi, 8, 432.
Finnferð, finnför, kaupferð til Finnmerkr, 4, 231; 6, 369; 7, 127. 129.
Finngálkn, h., skrimsli, 5, 246.
Finnvitka, s., gera mein með Finnagaldri, 5, 258.
Firn, h. mt., firnindi, fjarlægar eyðimerkr, 8, 432.
Firr, first sjá fjarri.
Firra einn augum, koma úr augsýn, 6, 201. firrast borgina, halda sig fjærri borginni, 8, 357.
Fiskbleikr, lo., bleikr sem fiskr, náfölr, 7, 269.
Fiski, kv., fiskiveiði, 8, 231.
Fiskja, s., fiska, 10, 22.
Fitonsandi, spásagnarandi, 1, 76. galdr, 3, 100.
Fitskúar, k. mt., bryddir skór (?), 7, 297.
Fjárhagamaðr, búmaðr, 5, 321.
Fjarri, ao., fjærri, 1, 306. firr, fjær, 4, 330; 6, 17; firr meir, sama, 1, 280; 7, 294. firrst, fjærst, 11, 102.
Fjárskakki, k., eignamunr, 6, 201.
Fjárverðr, lo., femætr, 10, 417.
Fjórðúngalokun, 6, 387; kannske rettara fjórðúngalokum af fjórðúngalok, h. mt., síðasti fjórðúngr vísu, tvö síðustu vísuorð.
Fjórðúngr, $\frac{1}{4}$ mílu, 8, 63.
Fjörbaugsgarðr, þriggja ára útlegð, 2, 242.
Fjörlöstr, fjörtjón, bani, 11, 134.
Fjötr, k., a) lás, 8, 341. b) s. s. herfjötr, 8, 170.
Fjötrlás, lás, 8, 341.
Fjötrlauss hestr, óheptr, haptlaus, 11, 226.
Fjöðr, kv., sporðr á fiski, 4, 56.
Flakna, s., gliðna sundr, 8, 380.
Flaug, kv., tjón, 8, 320.
Flaurbrauð s. s. flúrbrauð, 9, 241.
Fleiri, meiri; s. vásbuð, 9, 379.
Flekkr, dill, blettr, 3, 125.
Flensa, gefa koss, 6, 359.
Fleri, fleiri, 6, 239; 7, 164.
Fletta, s., ræna klæðum, 9, 528.
Flettiskepta s. s. skeptifletta.
Flimta, s., níða, 6, 31. flimtan, níð, 6, 193.
Fljót s. s. flot; á fljóti, á floti, 4, 65.
Flotna sundr, losna sundr, 8, 380.
Fluja, flýa, 10, 413.
Flúr, h., hveitimjöl, 8, 250.
Flúrbrauð, brauð úr hveitimjöli, 9, 241.
Flutja, flytja, 10, 384. 388.
Flyr s. s. flúr, 8, 250.
Flærðari, k., svikari, 8, 235.

Flökta, s., flýa, 10, 139 (á dönsku: *flygte*).
Fnjóskr, k., tundr, 7, 225.
Fnykkr, fnykr, ódaun, 10, 214. 379.
Fogrtandi, 14di, 10, 398.
Fol, h., heimskingi, 6, 6.
Folkland, fylki, 1, 94.
Folkorusta, orusta með fylktu liði, 5, 247.
Fólkvopn, hervopn, 3, 167.
Folsliga, ao., heimskuliga, 11, 280.
Fom, fám, 10, 414.
For, kv., *a*) för, 10, 381. *b*) sto., fyrir, 5, 194.
Fóra, fór ekki, 8, 93.
Forað, h., ófæra, 9, 517.
Forbeini, k., greiði, 4, 317. 340. 373; 5, 50; 6, 327.
Fordyktr, hlífum búinn, 10, 139.
Foreldrar, k. mt., forfeðr, 5, 271.
Forellar, forfeðr, 10, 418.
Forellri, h., forfeðr, 7, 2; forellrismenn, sama, 9, 334.
Forföll, h. mt., vandkvæði, 8, 21.
Forgipt, kv., meðgjöf, forlagseyrir, 6, 298; 7, 112.
Forkr, k., staung: setja forka við, hindra, 8, 60.
Forkunnar, ao., aðdáanliga, furðulega, f. vel, góðr, mikill, 5, 162; 6, 396. 411; 8, 296; 10, 212; 11, 22.
Forlag, h., forlagseyrir, 6, 304.
Forlýta, s., lasta, 8, 4.
Formælari, formælandi, 5, 241.
Fornaðr, k.; at fornaði, eptir fornri venju (?), 9, 27.
Forneskjur, kv. mt., fornsögur, 5, 340.
Fornfáguligt, fornfálegt, fánýtt, 3, 166.
Fornfræði, kv., forneskja, galdr, 3, 90.
Forrað, s. s. forað, 9, 401.
Forráðsblíðr, mjög blíðr, 3, 202.
Forráðshár, geysihár, 3, 124.
Forsjó, forsjá, 6, 286; 8, 3; 11, 314.
Forsjóliga, forsjálliga, 6, 325.
Forstoð, forstaða, 4, 216.
Forstreymis, ao., undan straumi, 4, 49. 50; 7, 253.
Forverk, tap, dugnaðr (til vinnu), 1, 77; forverkslitill, táplitill, 3, 158.
Forvindis, ao., undan vindi, 8, 186.
Forvist, kv., forusta, forstaða, 7, 25.
Forvitra, lo., *mjög* vitr, 6, 56. 428.
Forýflast, s., svífast, 6, 360 (sbr. hið þýzka: *verübeln*).
Fótstallr, goðabekkr, 2, 108.
Föðrleif, föðurleifð, 10, 385.
Frá, sto., með e., frá ríks manns, 5, 212; 9, 284.
Frágerðamaðr, afbragðsmaðr, 3, 114; 10, 192; frágjörðamikill, lo., 10, 172.
Framarliga, sdr. framarla, *a*) lángt, 11, 360. *b*) mjög, 5, 236; 6, 151; 9, 236.
Framfarinn, andaðr, 10, 149.
Framferð, aðferð, 7, 296.
Framför, andlát, 2, 164.
Framgagns s. s. framgángs, 8, 117.
Frami, k., *a*) gagn, 8, 336. *b*) áræði, djörfung, einurð, 5, 338; 6, 303.
Framkæmd, framkvæmd, 7, 280. 300.
Framlag, h., *a*) gjöf, tillag, útlát, 4, 33; 6, 235, 307; 11, 320. *b*) ráð, tillaga, 11, 428.
Framleiðis, ao., framvegis, 11, 430.
Framligr, röskligr, 11, 56.
Frammi hafa, fremja (íþrótt), 11, 8.
Framrekja, s., framleggja, 8, 277.
Fravva, kv. frú, 10, 421.
Fregit, fregnað, 7, 106. 162.
Freka, kv., frekja, ofsi; með freko, ríkt, strengilegá, 1, 34; 11, 99; mt. frekor, strángar kröfur, 7, 75.
Frekelft (kannske frekeflt, ofmikið aðgert), 10, 418.

Frekr, lo., gráðugr, 5, 294.
Frelsa, s., hreinsa land (af tröllum), 3, 122.
Frelsi, næði, 10, 147.
Fremi, ao.; *a*) svá fremi-at, því að eins, að, 1, 84; 4, 80. *b*) svá fremi ekki fyrr, þá fyrst, 11, 359; svá fremi-er, at: þá fyrst, þegar, ekki fyrr, en, 4, 81; 6, 288; 7, 296.
Freri, k., frost, ísalög, 4, 41. 272.
Frest, h. mt., frestr, 2, 72.
Fresta, *a*) freista, 10, 392. *b*) hans var of lítla rið við frestat, hans naut ekki leingi við, 10, 415.
Frestun, kv., - frestr, 5, 169. (kannske: frestum.)
Frettinn, spurull, 5, 299; 8, 15.
Freyrar s. s. frerar, frørar, ísar, 5, 41.
Freyrinn, frosinn, 9, 355.
Frían, kv., uppgjöf, eptirgjöf, 5, 55.
Friskr, frá Fríslandi, 6, 362.
Fríða, s., prýða, 7, 276; 9, 535.
Fribendi, h. mt., hugnun, góðir kostir, 5, 157. 312; 6, 207.
Friðleggja fyrir einum, fríða f. e., 9, 407.
Frjakveld, föstudagskvöld, 7, 159.
Frjálsa, s., frelsa, 8, 239. 333. 371.
Frjálsleikr, örlæti, 11, 422.
Frjánótt, föstudagsnótt, 8, 35.
Frjóligt, frjófsamt, 5, 159.
Froskr, k., ferfætt kvikindi, sem gjóta hrognum, 10, 380.
Frumtign, forréttr, 1, 258.
Frændlingar, frændr, 4, 320.
Fræði, kv., *a*) kenning, 1, 271. *b*) fróðleikr, sögur, 4, 1. 2; 6, 354.
Fræðimenn, fróðir menn, 4, 4.
Fulgja, fylgja, 10, 385.
Fulgd, fylgd, 10, 405.
Full, h., ker fullt drykkjar, 1, 35. 280.
Fulliga, fullkomlega, 9, 257.
Fullkaupa, gera einn, selja einum eins mikið og hann vill hafa, 4, 258.
Fullna, koma til leiðar, 11, 219.
Fullráða, lo., fullráðinn í einu, 8, 422.
Fullræði, h., nægiligt, nóg, 4, 355.; f. fjár, nægð af fé, 4, 298.
Fulltíngr, k., hjálp, fulltíngi, 5, 196.
Fundíng, kv., fundr, 6, 271.
Funnit, funnu, funnust s. s. fundit o. s. fr., 8, 9. 19. 233.
Fur, fyrir, 10, 378.
Furir, fyrir. 10, 378. 379.
Furkveða, neita, 10, 382.
Furláta, afrækja, 10, 379.
Furleitinn, gætinn, forsjáll, 4, 321.
Furrúm s. s. fyrirrúm, 2, 319.
Furða, kv., viti; góðs f., góðs viti, 8, 91.
Furða, s., vita á; þat mun illu f., það mun vita á illt, vera ills viti, 2, 194.
Fusa, fýsa, 10, 387.
Fustan, h., dýr vefnaðar tegund, 8, 95.
Fylgi, h., fylgd, 5, 293.
Fylgja, kv., fylgd, 11, 214.
Fylgja, s., fylkja, 5, 63; 8, 413.
Fylkt s. s. fylgt, 8, 100. 244.
Fylla, fullkomna, framkvæma, 10, 162.
Fyriláta, forláta, fyrirgefa, 9, 383. 410.
Fyrirlátr, hirðulaus, 11, 429.
Fyrirmenn, formenn, sem á undan manni hafa verið, 5, 347.
Fyrirrum, næsta rúm fyrir framan lýptíngu, 2, 322. 329.
Fyrirleitinn sjá furleitinn.
Fyrirtölr, fortölr, 6, 146; 7, 209.
Fyrirvinnast, upp gefast, 7, 116.
Fyrljúga, s., fyrirkoma með lygum, 8, 293.
Fyrnska, forneskja, galdr, 4, 131.
Fyrri fætr, framfætr, 3, 133.
Fyrrum, áðr, fyrr, 6, 65.
Fýst, kv., lyst, 2, 181. 254. 281;

11, 244; heims fýstir, fýsnir, 2, 238.
Fægja, s., hreinsa; f. sár, 5, 91; f. vök, halda vökinni auðri, 8, 416.
Fælíngar, kv. mt., það sem gert er til að hræða einn, 11, 160.
Fælisótt (fellisótt), niðrfallssýki, 4, 284.
Færi, lo., færri, 9, 452.
Færi, h. mt.; vera í færum um, vera fær um, 8, 135.
Færiveðr, ferðaveðr, 11, 374.
Fætta, s., a) fækka, gera færra, 4, 255. b) fættast, fækka, verða færri, 1, 174.
Fæðingi, k., sem er fæddr, 1, 130.
Fökta, s., flýa, 6, 62.
För, kv.; hreifing, 7, 163.
Förna, förina, þ. et. af för, 11, 81.

Gaddit s. s. gaddinn, 8, 413.
Gagl, h., gæsarúngi, 4, 202.
Gagn, sigr, 7, 261.
Gagndagar, 4 næstu dagar fyrir uppstigníngardag, 7, 217. 228. 310; 8, 113.
Gagnmæli, mótmæli, 10, 403.
Gagnstaðarflokkr, motstöðuflokkr, 8, 323.
Gagnstaðligr, gagnstæðr, 5, 219.
Gagvígr, harðr, strángr, 8, 54.
Gala (gel, gól, galat); g. at um eitthvat, mælast til eins með blíðum orðum, 11, 113.
Galdr s. s. gaddr, 8, 413.
Galeið, kv.; herskip, 6, 134.
Galti, k., göltr, svín, 4, 57; 5, 162. 165.
Gammi, k., Finna bær, 1, 8. 9; 10, 379.
Gánga, s., geingr ekki af, það veitir ekki af, 7, 264. Gángast í munni, brjálast, afbakast í frásögn, 4, 4; 8, 1. Hann tók at gángast fyrir, það för að draga af honum, 3, 225.
Gángdagar s. s. gagndagar, 7, 217.
Gángr, k., a) inngaunguleyfi, 11, 275. 347. b) hafa gáng af einum, vera í afhaldi hjá einum, 2, 54.
Garland, h., kórdna. 10, 149.
Garpmenni, hraustmenni, 3, 83.
Garðhús, kamar, 6, 15. 16; 4, 169.
Garðhverfa, kv., gerði, 1, 272.
Gás, kv.; a) gæs, 4, 202. b) gaman, 11, 52.
Gaungufæri, gángfæri, 8, 400.
Gefa, s.; g. á, herða sig, 3, 225; g. staðar, nema staðar, 8, 400; gefa einn upp, slá hendinni af einum, 2, 225. 227; g. upp horn, hætta að drekka, 6, 241; mér er svá gefit, jeg er svo gerðr, lyndr, 4, 81; 9, 244. 429; mér er hugleikið, 5, 236.
Gegning, kv., hvursu tilhlýðiligt, gagnligt, ráðligt eitthvað er, 2, 88.
Geiga, s., reika í óvissu, fljúga af handahófi (um óvist skot), 7, 262.
Geigr, k., skaði, 7, 270; 11, 119.
Geigrskot, geiguskot, 5, 76. 202, kannske, þá skotið er ut í loptið, í óvissu, án þess að miða.
Geirr, k., steðjanef, 1, 177.
Geisli, k., skíðastaung. 4, 337.
Geng s. s. gengr, 7, 361.
Gengi, h., fylgd, 5, 282. 293; 8, 151.
Gera, s.; honum gerir ekki, h. tjáir ekki, 10, 173. 185; g. styrk, veita, 9, 343; g. ferð, fara, 10, 281: gerast ferðar sinnar, fara leiðar sinnar, 10, 279; g. skjótkjörit, lögtekit, hálshöggvinn: kjósa skjótt, lögtaka, hálshöggva, 2, 79; 1, 258; 9, 488. Gera eptir, 8, 103. sb. eptirgerð; g. eptir sættir, rjúfa, 4, 226; g. til, kveða glögt á, 9, 331; g. hjá, draga dulr, á, 6, 168. Sjá gjöra.
Gerfi, kv., búníngr, 5, 285.
Gervibúr, h., skemma, 3, 209.

Gestir, k. mt, sendisveit konga, 4, 108. 115. 120; 5, 61; 6, 443; 7, 182. 201.
Get, h., geta, ágizkun, 6, 383.
Geta, s., fá, öðlast; eigi getr slíkan, ekki fæst slíkr, 7, 148.
Geyma at, gá að, 4, 110; 5, 210.
Geyminn, lo., gaumgæfinn, 4, 46. 112.
Geyrr, gjörðr, 9, 498; 10, 75.
Geysingr, k., ofsi; í mt., 11, 81.
Geystr í bógum, þykkvaxinn um bógana, 7, 99.
Geð; gá einkis síns geðs, ráða ekki sjálfum sér, 10, 207.
Gildaskáli, drykkjuskáli, 8, 160.
Gildi, h., drykkjustofa, 6, 440. 441.
Gils s. s. gísl, 1, 151.
Gíma, op, 3, 94.
Gísl, k., *a*) þverspyrna 6, 16; 8, 45, sb. forkr. *b*) maðr, settr að veði, 1, 151.
Gíslar, kv. mt., menn, settir að veði, 4, 152. 272; 5, 8; 9, 409; gíslir, sama, 9, 313.
Gjafalausi, h., gjafaleysi, 5, 188.
Gjaffalr, fáanlegr gefins, 7, 124.
Gjaflendíngar, k. mt., menn sem gefinn er lendra manna réttr, 8, 244.
Gjaflyndi, h., örlæti, 5, 188.
Gjald, h., skaði, 5, 254.
Gjall s. s. gall, af gella, gjalla, 9, 513.
Gjallkeri, gjaldkeri, féhirðir, 6, 12. 98; 7, 267.
Gjalti, verða at g., ærast af hræðslu, og hlaupa í gönur, 4, 56; 5, 162.
Gjólifi, h., gjálifi, 8, 106; gjólífismaðr, 8, 238.
Gjöra, s.; *a*) þat gjörir ekki, gagnar ekki, 2, 326. 327. *b*) gjörast, fara, atla sér eitthvað, 5, 140.
Gjörbænn, bóndjarfr, 5, 265.
Gjörð, kv., háttr, siðvenja, 4, 110.
Gjörvi, kv., s. s. gerfi, 3, 94.
Glapna, s., mistakast; honum glapnaði sona eignin, 4, 321.
Gleyggt s. s. glögt, 11, 122.
Glíking, líking, 7, 100; glíkjast, líkjast, 9, 455; glíkliga, líkl., 7, 107.
Glíta, s., glóa, skína, 9, 301; 8, 350; glitra, sama, 8, 350.
Gluggr, gluggi, 2, 136; 3, 148. 178. 187; 11, 270.
Glúpna, s., ógleðjast, 4, 153.
Glær, k., sjór, kasta á glæ, varpa útbyrðis, 4, 96.
Glökt, glögt, 7, 107.
Glöðr (ɔ: glæðr), glæðr, 5, 324.
Gnadd, h., nöldr, 10, 342.
Gnapa yfir, vofa yfir, 10, 223.
Gnastran, gnístran, 3, 168.
Gnerr, k., stímabrak, 8, 263.
Gnolla, s., þeim tók at g., þeim fór að verða hrollkalt, 11, 136.
Gnyðja (gnyð, gnudda), nöldra, 6, 156.
Gnæpr, hnakkakertr, 3, 117.
Gnöllra, skrækja, 3, 13.
Gólb, gólf, 6, 365.
Gólig orð, fagurmæli, 8, 23.
Gorask, búast, 10, 414.
Góðfýst, kv., góðfýsi, góðvilji, 2, 225.
Góði, k., vináttu, 11, 72.
Góðleiki, góðleikr, góðsemi, 2, 286; 7, 118.
Góðmenni, h., góðir dreingir, röskvir menn, 8, 136.
Góðraðr, heilráðr, 4, 83.
Góðræði, h., góðvilji, 2, 150.
Grábjörn, hvítabjörn, 3, 123.
Gráðr, kv. mt., pallar, 7, 97.
Gramir (ɔ: guðir), guðirnir í bræði sinni, 6, 215.
Grámunkr, förumunkr, 9, 377; 10, 128.
Granselr, stórselr, kampaselr, 2, 270.
Grasaðr mjöðr, áfeingr, m. af sterkum grösum, 4, 168.
Graupr, harðr, illr, grimmr, 10, 380. 385.
Grávara, skinnavara, 4, 200.

Grefta, greptra, jarða, 1, 241.
Greifa, sjá greyfa.
Grein, *a)* athugamál, 5, 262. *b)* manna grein, mannamunr, 8, 21.
Greinavænt, líkligt til sundrþykkis, 10, 107.
Greiða líf sitt, játa lífnað sinn, 5, 219.
Greppiliga, ao., 3. 225, kannske greypiliga, grimmiliga.
Greppr, um tröll, 10, 174.
Greyfa einum undir sik, bregða einum undir sig á grúfu, 8, 332; greyfast niðr at, lúta, grúfa, 3, 127.
Greypiliga, ao., grimmiliga, 6, 367; 7, 134.
Greyri, greri (af gróa), 2, 242.
Greyskapr, bleiðiskapr, 2, 61.
Grimlegr, k., grimmleikr, grimd, 10, 380.
Grimmast. s., espast, 8, 240.
Gripa á einu, gånga að kostum, 11, 362.
Griðkona, vistföst vinnukona, 1, 254.
Griðsamr, friðsamr, 8, 234.
Grjótflaug, kv.; grjótkast, 6, 156; 8, 223.
Grunnfæri, h., akkerisstreingr, 6, 310; 10, 68. 136.
Grunnsæliga, ao., óviturliga, 6, 295.
Grýfa s. s. greyfa, 8, 332.
Grýta, pottr, 7, 232.
Grön, vör; bregða grönum, glotta, 5, 220; öðru brá fyrir grön, það fór öðruvísi en ætlað var, 8, 417.
Gullhálsar, k. mt., menn sem bera gullmen á halsi ser, 7, 123; 8, 230.
Gullhlað, h.; höfuðband gulli sett, 263; 4, 72.
Gullhús, fehirzla, 10, 172.
Gullskotinn, gullofinn, 3, 136. 182.
Gurðr, gyrðr, gyrðtr, 10, 415.
Guðleysi, h., einginn guð, 2, 162.
Guðréttligt, rett, eptir guðs lögum (kirkjulögunum), 5, 219; 8, 258. 278; 11. 279.
Guðsifi, k., andlegr teingdamaðr, skírnarvottr, 3, 33.
Guðsifjar, kv. mt., andlegar teingdir; gera g. við einn, halda einum undir skírn, 2, 130; 4, 34.
Guðsreiðismaðr, maðr, á hvörjum guðs reiði liggr, 11, 272.
Guðvefr, k., dýrindis vefnaðr (kannske af ormasilki), 2, 254; 5, 107. 160. 274. 280; 6, 52; 11, 385. Guðvefjar skykkja, 4, 27; guðvefjarpell, 11, 2.
Gyldr, gylltr, 2, 309; 5, 65; 6, 120; 11, 128.
Gylfra s. s. kyfla, 8, 308.
Gyltr, kv.; gylta, svín, 6, 216.
Gyss, k.; gera gys nokkurn, láta nokkuð á ser merkja, 9, 494.
Gæla, s., blíðka, 11, 221.
Gælingarorð, fagurmæli, 8, 23.
Gærna, ao, ígær, 6, 254.
Gæzka, kv.; sælgætis eða nauðsynjavörur, 7, 285; 11, 8.
Gæða, s.; g. roðr, auka, 2, 280; g. ferð, hraða, 2, 101; 5, 165.
Göngudrykkja, þá menn geingu á drykkjustofur og leiddust, 8, 209; kallast og leiðsludrykkjur.
Göngumannliga, ao., lítilmannliga, 3, 209.

Háborur, kv. mt., göt á skipsborði, að lata árar leika í, 9, 33.
Hábrókast, s., stæra sig, 10, 200.
Hafa, s., *a)* brúka, 7, 193. hugr minn hefir, jeg hugsa, 2, 76. h. á rás, taka á rás, 9, 490. *b)* h. betr, bera hærra hlut, 5, 86. hafa réttara málefni, 5, 90. h. best, gera best, 11, 248. h. verr, gera verr, 4, 316. 342. hafði nærr, kom nærri, fór nærri, 2, 272; 9, 357. 387. *c)* um þenna mann hefir störum, skiptir stórum, 4, 311. her hafði þóri til slægan, her

varð þ. ofslægr, 6, 278. *d*) hafanda, þúngað, með fángi, 7, 187.
Hafhalt, ao., hafleið, djúpleið, 1, 62. 63.
Hafhrútar, hafskip, 8, 373.
Hafna, hafna, með þ., 3, 165.
Hafrstaka, kv., hafursbelgr, 6, 96.
Haga fé til gæzlu, koma fe til geymslu, 4, 31. þat hagar til háska, verðr hættuligt, 8, 17. *b*) ei skiptir at högudu, ei fer þá sem skyldi, 2, 61.
Hagfatt, lítið um hagbeit, 6, 103.
Hagkeypi, h., gott kaup, 5, 256.
Hagna, s., hepnast, 5, 193. (ábatast, græða.)
Hald, h., virðing, met, 7, 112.
Halda, s., h. á búníngi, búnaði: búast á stað, 5, 41; 10, 119. h. upp, h. á lopti, 10, 93. h. upp hofum, h. við, 1, 91. h. upp bænum, biðja, 11, 271. h. upp gjöldum, inna af hendi, gjalda, 1, 81. h. illa, haldast illa á, 11, 144.
Haldsamr, lo., sem heldr fast á, vill ei laust láta, 6, 440; 10, 179.
Halfa, kv., kynkvísl, 4, 204. 257; 8, 23.
Hálflitr, lo., s. s. hálfskiptr, tví-'skiptr, 2, 70.
Halfrutar s. s. hafhrútar, 8, 373.
Hálfrými, hv., hálft rúm í skipi, 9, 33.
Hálfskiptr, lo., með tveimr litum, 2, 70. h. kyrtill, hálfr hvítr, hálfr rauðr, 8, 221; 7, 13. skykkja h., rauð ok brún, 7, 34.
Halfærit, nóg að hálfu, 8, 440.
Hallkvæmligr, lo., sem kemr að haldi, notaligr, 6, 375.
Hallmæli, hv., ámæli, 9, 394.
Hallr, k., *a*) steinn, 3, 180. *b*) hallandi, brekka, 7, 81.
Hallr, lo., h undir einn, snúinn til vináttu við einn, 7, 229. 233.
Hallvarðsmessa, 15. Mai.
Halsbók, bænabok, 9, 219.
Halzi, sá sem heldr, 10, 396.
Hamla, s., meiða, limlesta, 11, 226. 298.
Hamla, kv.; gánga einum í hömlu, jafnast við einn, 11, 98. hvar svo skal sundrgreina: ok þykke mér, sem Sigv. myne fæst til skorta, af þeim sem til er, at gánga mér í hömlo um ráðagerðir (kannske af hamla, þvertré, fest við vagnstaungina, á dönsku *Hammel*).
Hamstoli, hamslaus, óðr, 6, 198.
Hámælgi, kv., háreysti, 3, 153.
Hanagalan, kv., dagsmark, jafnnærri baðum óttu og miðjummorni, 6, 198.
Handfátt, liðfátt, 3, 205.
Handfesta, s., staðfesta með handsölum, 6, 145. trúlofa, 10, 103.
Handfestr, kv., handsöl, 8, 55.
Handfyllr, kv., handfylli, 5, 67.
Handgánga, kv., að gánga á hönd eins, vald eins, 4, 358; 5, 35.
Handlín, h., handlína, handaklutr, 8, 308; 3, 168.
Handrið, h., handatré á brú, 8, 375.
Handvætta, s., vega í hendi sér, 2, 129.
Hángi, k., sá sem háugir, er heingdr, 5, 212.
Hápallr, hásæti, 6, 440.
Har, lo.: hæðstu dagar, mestu hátíðisdagar, 10, 22.
Háreiðar, kv mt., hástokkr (eða bilið milli keipanna), 10, 285; 11, 101.
Harpa, kv., hörpuskel, hörpudiskr, 7, 19.
Hárr, lo., gráhærðr, 7, 321.
Hárvara s. s. grávara, 10, 202.
Harða, ao., harla, mjög, 10, 101.
Harðfengi, kv., hreysti, 5, 247.
Harðindi, h. mt., harka, 6, 42.
Harðleikr, harðr leikr, harðleikni, 9, 449.
Harðræði, kv., harðfengi, 8, 448.
Harðstefna, bardagastefna, 9, 376.
Harðsteinn, harðr (brýni-) steinn, 11, 223.

Harðvaxinn, fastholda, 8, 238.
Harðyrki, k., harðfengr maðr, 9, 435.
Háseti, h., hásæti, 9, 252.
Hasla völl, marka orustustað (með heslistaungum), 1, 199.
Hásteint, hásteinótt, 9, 404.
Hattarmaðr, maðr með hatt, 6, 320.
Háttaðr, lo., á sig kominn, 2, 110. meðhöndlaðr, 3, 228.
Háttúng, kv., hætta; h. er, hætt er við, 6, 206.
Haugaþíng, þíng á haugunum hjá Tunsbergi í Noregi, 8, 245.
Haugaöld, haugsöld, sú öld, þá dauðir menn voru heygðir, 1, 34; 4, 3.
Haugfæra, s., flytja í haug, 10, 212.
Haugðr, heygðr, 10, 380.
Haukligr, snarligr, 10, 383.
Haura, s., heyra, 10, 389.
Hávetrið, hávetrinn, 8, 247; 10, 150.
Havgsamr, hæglátr, 10, 415.
Havgþr, heygðr, 10, 377.
Havrtveggi, hvurtveggi, 10, 406.
Hayra s. s. heyra, 10, 390.
Hefill, k., band eða lykkja í segli til að minka það, 3, 44; 5, 11; 8, 83.
Hefja graut, eta g., mata sig á g., 6, 364.
Hefla, s., taka brot úr segli upp við rána, 3, 43; 5, 10; 6, 381; 9, 285. 502.
Hegat, ao., híngað, 7, 163. 135.
Hegatkvoma, híngaðkoma, 5, 291.
Heifer s. s. hefir, 10, 395. 398.
Heilan, kv., lækníng, 5, 217.
Heilhugi, k., einlægr, falslaus maðr, 5, 32. heilhuga ráð, einlæg, falslaus breytni, 7, 319.
Heillaráð, heilt ráð, gott ráð, 2, 208; 4, 159; 9, 246. 262.
Heillaðr, trylltr, töfraðr, 6, 110.
Heilrað s. s. heillaráð, 2, 42.
Heima, h., heimili, 6, 109; 1, 274.
Heimdragi, k., sá sem altaf hýrist heima, 7, 121.
Heimferð, heimsókn, árás, 8, 9. 15. 332.
Heimfyss, lo., heimfús, 4, 365.
Heimi, k., búandi, 8, 41.
Heimilishús, kamar, 3, 200. 202.
Heimolliga, ao., frjálsliga, með heimild, 1, 85.
Heimolligr, handgenginn, 7, 23.
Heimsliga, ao., fíflsliga, 3, 126. 179.
Heimsligr, fíflsligr, 2, 160.
Heimsvist, kv., návist, 2, 239.
Heimta, s., toga, 5, 149. 153. heimtast fram at aldri, verða roskinn, 10, 196.
Heimull, heimill, 6, 207.
Heimvon, kv., viðskilnaðr, 7, 108.
Heit s. s. heitr, heitir, lofar, 11, 285.
Heituhús, ölgerðarhús, 8, 329.
Heiðni, heiðin lönd, 10, 92.
Heiðnast, s., verða heiðinn, 10, 313.
Hekla, kv., kápa með hetti, 2, 70; 8, 106.
Helgiþórsdagr, uppstigníngardagr, 9, 531.
Hell s. s. hélt, 7, 81. 341.
Helpr, hjálpar, 11, 192. helpí, aflh., hjálpaði, 10, 368.
Helzti, ao., helst til, allt of, 1, 77; 2, 53. 248. 255.
Hema, ao., heima, 6, 109.
Henda, s.: þat er mik tekr h., það sem mér viðkemr, 6, 370. hvörja skyldu þá hennti til, hvur skylda þeim væri á, 8, 238.
Hentiligr, lo., gagnligr, 5, 346.
Herfjöturr, k., feigðar fát, eitthvurt óráð, sem kemr yfir mann, sem eltr er af óvinum, svo að hann annaðhvurt kemst ekki undan þeim, eða gengr ósjálfrádt í hendr þeim, 8, 170.
Herför s. s. herførr, herfær, 5, 148.

Herjanssynir, þorparar, illmenni, 3, 121.
Herklukka, hermanna klukka, varðklukka, sem hringt er í voveiflígum ófriði, 9, 369. 510. 529.
Herkuml, h., hermanna einkenni, 5, 53.
Herland, land, sem herjað er, 6, 38.
Herlandi, k., s. s. mörlandi, 7, 114.
Herligr, lo., hermannlegr, 2, 135; 7, 69.
Hermiliga, ao., í heipt, 2, 279.
Herr, k., landsfolk, 6, 441.
Herskapr, hernaðr, 10, 198; herskaparfæri, hernaðarverkfæri, 5, 344.
Herskjöldr, ófriðarskjöldr; bera h. móti, færa ófrið á hendr, 5, 269.
Hersir, h., lendr maðr, dómari og landvarnarmaðr, 1, 299.
Herst, ao., höstugliga, 1, 71.
Herteikinn, hertekinn, 10, 391.
Hervígi, h., hernaðr, 8, 300.
Hervirki, h., herverk, 8, 432; 6, 340.
Herða, kv., harka, grimd, 6, 38; 10, 406. 2) harðfeingi, 11, 217.
Herðadreingir, k. mt.; högg á bakið, 8, 404.
Herðamunr, aflsmunr, 11, 442.
Herðibreiðr, herðabreiðr, 7, 291.
Herðr, kv., s. s. herða (2), 11, 151.
Hestgángr, járn undir hest, 9, 55.
Hestvörðr, ríðandi varðmenn, 10, 168.
Heyvi, heyi, f. et. af hey, 10, 22.
Heðinn, heiðinn, 10, 381.
Hifnakonungr, himnak., 10, 10.
Hifneskr, himneskr, 10, 392.
Higat, ao., *a*) hingað, 1, 189; 8, 250. *b*) hér, 4, 18.
Hilmr, k., ilmr, 10, 280. 281. 316.
Hindrvitni, kv., hjátrú, 3, 166. 169; 4, 247.
Hingat, hér, 4, 289.
Hinn, fn.; hinui betri, e. mt., hinna betri, 5, 198; hinu ramligastu, h. mt., hin ramlegustu, 10, 167. 172.
Hinnig, ao., á hinum staðnum, 6, 340.
Hinsig, ao., hinn veg, hinseginn, 7, 46.
Hirðr, óbultr, 11, 322.
Hituhús s. s. heituhús, 3, 211.
Hituketill, ölketill, 3, 211.
Hjálmr, k., 1) kornhjallr, 4, 75. 256. 2) heistakkr, 7, 296.
Hjálmsgjörð, á skildi, 7, 323.
Hjálmunvölr, k., stýrissveif, 1, 212; 7, 47.
Hjálmvölr s. s. hjálmunvölr, 1, 212.
Hjálpa (help, halp, holp og hjalp, holpit), s. s. hjálpa, -aði, -að, 8, 306. 329; 9, 288; 11, 192.
Hjálparmaðr, sá sem getr vænt sáluhjálpar, 7, 33.
Hjalt, h., knappr á sverði, húnn á sverðskapti, 1, 17.
Hjartaliga, ao., hjartanliga, 3, 168. 169.
Hjástaða, kv., aðstoð, 3, 190.
Hjolp, kv., hjálp, 10, 397. 404.
Hjuka, s., hjukra, 2, 59; 11, 291.
Hjukólfr, k., drykkjustofa, 9, 453.
Hlað, h., búníngr á klæðum, 2, 70.
Hlaða, s., drepa, fyrirkoma, 1, 10.
Hlaupast, hlaupa, 5, 145; 9, 248.
Hlaupoðr, lo., sem apsast eins og óðr maðr,
Hlaupstigr, k., flóttavegr, 5, 148.
Hleifr, k., kaka, flatbrauð, 4, 245.
Hlít, kv., það sem er nægiligt, 4, 250; 7, 237; 11, 22.
Hlíta (-ti, -tta, -tt), láta sér nægja, 9, 318; 11, 253; h. einum at einu, trúa einum fyrir einu, 9, 262; 11, 157; hafa, brúka: þar má eigi litlu liði við hlíta, 4, 297.

Hlið, h., hvíld, hlè, 7, 289; 10, 346.
Hljópist, hlypi, 5, 145.
Hljóðbiskup s. s. ljóðbiskup, 9, 278.
Hljoðsamr, lo., sá sem hefir hljótt um sig, 4, 338.
Hlotar, k. mt., töfragripir, 11, 128; sbr. hlutr.
Hlutr, k.; a) eiga hlut eins, standa í sporum eins, 8, 392; 11, 72. b) sjá hlotar.
Hlutræningr, k., sá sem rændr er sínum hlut herfángs, 5, 135.
Hluþa, s., hlýða, 10, 387.
Hluþscildi, hluþsculdi, kv., s. s. lýðskylda, 10, 398. 399.
Hlý, h., hlýindi, varmi, 6, 251.
Hlynna fyrir einum, tala máli eins, 8, 239.
Hlypr, hleypr, 7, 157.
Hlýr, h., kinnúngr, 4, 277; 8, 222.
Hlægi, h., athlægi, minkun, 6, 151.
Hlægimáll, hlægiorðr, hlæimáligr: gamansamr, 9, 241. 249.
Hlær, hlæ, hlætt, lo., hlýr, varmr, 2, 228.
Hlæða (ði, -ða, -tt), hlaða, 5, 305.
Hlæðimálugr s. s. hlægimáll, 9, 241.
Hlöypr, hleypr, 11, 133.
Hnaggr s. s. hnöggr, spar á fè, 5, 28.
Hnakkr, k., hnakki, 3, 115.
Hnáleikr, knáleikr, 6, 203.
Hneftafl, h., einhvurskonar tafl, 6, 29.
Hneftafla, tafla í hneftafli, 2, 271.
Hneggr, k., högg, 8, 350. 405.
Hneiga, s., hneigja, 10, 110.
Hneita, s., hnekkja, gera rækan, 4, 58.
Hnetr, kv. mt., af hnot, nyt, 5, 175.
Hneyking, hneisa, 4, 243.
Hneykja, s., hnekkja, 4, 66.
Hnita (hnít, hneit); þar hneit við, þar varð eitthvað fyrir, 3, 73.
Hnjóða (hnýð, hnauð, hnoðit) s. s. hnoða, hnoðaði, 11, 133.
Hnæfilyrði, h. mt., hnýfilyrði, 4, 334.
Hnöggr, k., stórt högg, 8, 350.
Hnörr, k., s. s. knörr, 6, 377.
Hofstilling, meðalhóf, 3, 45.
Högværi, kv., hógværð, 1, 270.
Hollráðr, lo., heilráðr, 9, 262.
Holp, hjálpaði, 9, 288.
Hor (hór), lo.; hár, 10, 408.
Horfinheilla, heillabrigði, 7, 272.
Hornúngr, k., a) sem settr er hjá, hafðr út undan, 1, 225, b) sá sem missir, 11, 7.
Hóstr s. s. óstr, 9, 311.
Hotiþ (hótíþ), hátíð, 10, 393.
Hótvetna s. s. hvatvetna, 11, 38. 68. 78. 122.
Hrak, hrakti (af hrekja), 8, 240.
Hrapa, s., a) flýta, 5, 43; steypa, 7, 123. b) flýta sèr, 1, 303; 3, 45.
Hrapaðr, k., flýtir; af h.: í flýtir, 9, 377.
Hrata, s., a) rata, 1, 295. b) rasa, hrasa, 6, 66. c) hopa undan, 2, 75.
Hregg, h., stormr, 7, 195.
Hreifa umb, tæla um, 11, 90.
Hreinbjálbi, h., hreindýraskinn, 5, 82. 83.
Hreinlífismaðr, múnkr, 10, 408.
Hreinstaka, kv., hreindýrsbelgr, 4, 336.
Hreyfa, s., rjúfa, 6, 105.
Hreysi, h., urð, 6, 425; 7, 227. kv. mt., hreysar, 5, 70.
Hreytispeldi, þeytispjald, 3, 227.
Hringr; með hríngum, upp at hríngum: gjörsamliga, 7, 212; 10, 389.
Hrips, h., rán, 11, 252.
Hrís, h. mt., hrísrunnar, 7, 31. 68.
Hrokaðr, fullr, 7, 96.
Hróp, h., níð, lastmæli, háðugleg orð, 3, 154; 6, 193; hrópyrði, sama, 3, 154.
Hrossali, k., tagl (ɔ: hrosshali), 9, 18.

Hrotti, h., lángr og ólánlegr maðr, 2, 161.
Hrumaðr, hrumr, 7, 12.
Hrummr, hrumr, veill, 7, 9, 12.
Hrunhenda, kv., kvæði, ort með hrynhendum hætti (Liljulagi), 6, 23.
Hryggleikr, hrygð, 10, 163.
Hræ, h., a) valr, 3, 200. b) skiphræ, skipsflak, 8, 259.
Hræsni, kv., hrósgirni, 2, 267.
Hræðinn, lo., hræðslugjarn, 6, 155.
Hugan, kv., hugsun, umhugsun, 11, 238.
Hugarlátr, lo., hliðr í viðmóti, 5, 238; 7, 321.
Hugaðlátr, lo., hæglátr, 9, 246.
Hugaðliga, ao., djarfliga, 6, 141.
Hugaðsamr, lo., hæglátr, 8, 447.
Hugborð, h., hugr, djörfung, 7, 143.
Huggóðr, góðviljaðr, 2, 94; 4, 111; 5, 240.
Huggæði, h., góðvilji, 5, 326.
Hugkæmiligt, hugvitssamt, 7, 225.
Hugkæmr, a) fyndinn, hugvitssamr, 6, 205. 217; 7, 103. b) minnistæðr, 6, 263.
Hugmannliga, ao., hreystiliga, 7, 164.
Hugsi, hugsjúkr, 8, 18.
Hugð, kv., allhugi, alvara, 6, 280.
Hugðarmaðr, sá sem manni er ant um, ástmaðr, vinr eða vandabundinn, 8, 103. 231; 9, 525.
Hulinshjálmr, huliðshjálmr: töfrar, að gera sig ósýniligan eða aðra, 2, 141; 3, 184.
Hulpu, hjálpuðu, 9, 382.
Hungr, k., húngr, 2, 223.
Hunkastali, k., vígturn á skipum, 7, 256. 262.
Hurmavþo, hörmuðu, 10, 415.
Husbúningr, húsbúnaðr, 5, 315.
húsfastir menn, húsbúendr, 6, 13.
Húsholfr s. s. hjukolfr, 9, 453.
Húskytja, kv., kofi, 5, 95.
Huðfat, h., rúm, 8, 316.
Hvak, hvikaði, hopaði, 10, 383.
Hvakki s. s. hvatki, hvað helst sem, 10, 395.
Hvar fjarri, lángt í burtu, 4, 337; hvar meiri, öllu meiri, 10, 106.
Hvarf, athvarf; gera sér einn at hvarfi, halda sér til eins, 4, 292.
Hvarfa (-aða, -at), dveljast hér og hvar, 10, 412.
Hvarfu, hvurfu (af hverfa), 10, 171.
Hvárigr, hvurugr; hvárgan fyrir hvárigan, 11, 113.
Hvárki, hvurúgt (h. af hvarrgi), 1, 68.
Hvárrgi, hvurugr; k. þ. et. hvárngan fyrir hvarngi, hvurugan, 4, 225.
Hvars, ao., hvar sem, 7, 21.
Hvarsugi, ao., s. s. hversugi, hvursu sem, hvurnin sem, 8, 59.
Hvartki, so., hvurki, 9, 286. 412.
Hvarvitna, ao., a) í öllum hlutum, 2, 269. b) allstaðar, 1, 230.
Hvass, lo., a) hraustr, snarpr, 5, 137. b) hvast, a.o.; ekki hvast: ekki alminniliga, ekki vel, 6, 204.
Hvat, h. fn., hvað; hvat ráði, hvaða ráð, 9, 349; f. hve, hví.
Hvatabuss, k., skotskr og skjotr drengr, 4, 266.
Hvatki, a) hvað helst, 7, 347; 11, 132. b) sérhvað, hvað eitt, 11, 103.
Hvatlátr, fljótr, 9, 489.
Hvattá, hvað þá, 11, 118; 7, 21.
Hvattú, hvað þú, 11, 20.
Hvatvetna, fn., sérhvur hlutr, sérhvað, 4, 259; f., hvívetna, hvurjum hlut, 6, 283. 343; 7, 148; 11, 61. 106. 156; e., hversvetna, allra hluta, 11, 104.
Hvatvísi, kv., framhleypni, 6, 8; 7. 124; 11, 198. hvatvíss, lo., 5, 144; 11, 12. 75.
Hvatvitna s. s. hvatvetna, 4, 167.
Hvaðanæfa, ao., úr öllum áttum, allstaðar, 2, 180; 1, 136; 8, 68.
Hve s. s. hví (f. af hvat), hvurju, 5, 235.

Hvegi, ao., hvursu, 11, 76; 7, 244; 10, 392. 395.
Hvel, h., hjól, 1, 104.
Hverfa, s., snúa sèr, fara; h. til eins,, kveðja einn, 7, 224; hverfandi, sem snýst í hring, 1, 104; horfinn, farinn burt, 9, 401.
Hverfingr s. s. hvirfíngr, 5, 319.
Hvergi, fn., hvur, sèrhvur, 4, 237; 10, 323; 11, 152; 9, 256.
Hverigr, fn., a) hvur helst, 4, 259. b) hvur, sèrhvur, 4, 147.
Hverr, fn., hvur; í hverju: alltaf, meir og meir, 6, 379; 11, 441.
Hversugi s. s. hvarsugi, 8, 59.
Hvervetna fyrir hvatvetna, hvetv., allt, 9, 387.
Hvetvetna s. s. hvatvetna, allt, 6, 283; fyrir h., fyrir alla muni, 3, 161; fur h. framm, umfram allt, 6, 172.
Hvetvitna s. s. hvetvetna, allt, 6, 381. 406; 7, 125.
Hví, a) hvurju (f. af hvat), 2, 193. b) af hvurju? hvarfyrir? 2, 197.
Hvílígr, hvílíkr. 10, 197.
Hvirfíngr, hríngr; í hv., í hríng, 6, 279; drekka h., dr. sitjandi í hr., 4, 148; hvirfíngsdrykkjur, gildi, hvar menn héldu hvör öðrum heimboð til skiftis; hvirfíngsbræðr: þesshátttar gildisbræðr; hvirfíngsklukka: k. er þeir hríngðu til gildis, 6, 440.
Hvítakristr; svo kölluðu heiðnir menn Krist af hvítum skírnarklæðum enna kristnu, 1, 295; 2, 83; 5, 52. 67. 303.
Hvítaváðir, kv. mt., hvítt klæði, er nýskírðir klæddust, 1, 230; 2, 39. 153; kirkja í hv.: nývígð kirkja, 2, 257.
Hvítidagr, hvítasunnudagr, 10, 63; hvítadagar, hvítasunnuvika, 8, 373; 11, 339.
Hýhýlaháttr, búskapr, 2, 267.
Hyggjandi, kv., hyggindi, 4, 132.
Hyrníngr, k., sá sem er með hornum, 4, 246. 247.
Hæfindi, h. mt,, hóf, hæfi, 6, 121.
Hæríngr, k., hærukall, 8, 104.
Hæta s., hóta, 7, 260; 10, 316.
Hættigr, hættulegr, 9, 390.
Hætta, s., hóta, 9, 18.
Hætting, kv., hætta, házki, 8, 431.
Høfis ofrefli, ekki ofmikið ofrefli, 7, 117.
Höfn, kv., fat, yfirhöfn, 9, 25.
Höfuð; leggja (optar: leggjast) eigi ferð undir höfuð, afrækjast ekki ferðina, 9, 227.
Höfðaskip, skip með drekahöfði, 3, 105. 137.
Höfðíngskapr, vald, 1, 281.
Höfgi, k., þúngi, 5, 157.
Höfugr, þúngr, 10, 203.
Höfuðbenda, kv., styrkr, aðstoð, styrktarmaðr, 4, 79; 7, 362.
Höfuðburðr, styrkr, afli, vald, 10, 170.
Höfuðgæfa, mesta gæfa, 5, 201; 10, 185. 215.
Höfuðráð, bezta ráð, 8, 438; 9, 240.
Höfuðráðgjafi, æðsti ráðgjafi, 9, 293.
Höfuðskömm, mesta skömm, 6, 262.
Höfuðsmaðr, forgángsmaðr, 8, 297.
Höfuðvinr, bezti vinr, 9, 293. 308. 451.
Höfuðvörðr, k., næstu varðmenn, 4, 26; 7, 203.
Hökulskúaðr, lo., með upphàa skó, 9, 512.
Hökunótt, miðsvetrarnótt, 1, 32.
Höldr, k., óðalsbóndi; höldsréttr, 1, 195.
Hölzti s. s. helsti, alltof, 2, 185; 11, 327.
Hönd; annari hendi, í annan stað, 9, 298; eptir h. Búa, eins og B., 11, 111; hönd full manna,

hópkorn, 2, 302; 5, 138; 8, 306.
Hörgar, k. mt., blótborgir, hlaðnar af grjóti, 1, 283. 285; 2, 41; 5, 239.
Hörund, kv., hörundarlitr, hörundslitr, holdslitr, 5, 347.
Hösvast, s., þjösnast, 3, 189.

Idus; 8. *idus* Julii, 8da julii; *octava idus Martii*, 8da marz, sjá íðus.
Íendr, lo., sem önd er í, með lifi, 11, 145.
Ifa, s., efa, 2, 283; 3, 49. ifi, k., efi, 3, 8.
Ífrá, frá, 8, 40. 50; 11, 16. 24. 57.
Ífur, sto., fyrir, 4, 137.
Ígjarn, lo., gjarn; verks ig, umsýslusamr, 3, 205.
Íhugan, hugsun, ætlun, 8, 358.
Íkorni, k., skógardýr, 4, 200.
Ílendr, lo., sá sem hefir fengið vald yfir landi, 5, 159.
Illbrögð, h. mt., illvirki, 4, 379.
Illing, kv., illska, 10, 399.
Illleikni, kv., ill meðferð, 8, 41.
Im, h., kám, saurgun, 2, 261.
Inna eiðstaf, stafa eið, 6, 53.
Inndæli, h., hóglífi, 7, 277.
Inndæll, lo., hægr, auðveldr, 3, 161; 8, 186.
Inni, h., hús, hýbýli, 8, 108.
Inniligr, fagr, 10, 207.
Innstr (annars hinnstr), síðastr, 6, 388; 7, 149.
Innylfi, innyfli, 9, 467.
Íri, k., kvis, 9, 278.
Ísa, s., leggja (um ís), 9, 400.
Ísamt, ao., saman, 11, 4; samfleytt, 11, 26. 73.
Ísaðr, lagðr með ís, 9, 386.
Ísmöl, ísbrot, ísstykki, 7, 18; 11, 365.
It sitt, 11, 132 (sýnist merkja: ei að síðr).
Ítala, kv.; tiltala, tilkall, 6, 103.
Ítarliga, ao., prýðiliga; í. búinn, prúðbúinn, 4, 194; 11, 85.
Ítrmannligr, lo., göfugligr, vegligr, 6, 414; 7, 63.
Íþróttligr, lo., sem til íþrótta heyrir, 6, 225.
Ið, fn. mt., þið, 7, 116.
Iðri, lo., innri, 9, 21.
Iðus s. s. *idus*; 6. iðus júlií, 10da júlii; iðus Novembris, 13da November; sbr. *Idus*.

Já, s., játa, 1, 281; 2, 239; 9, 378. 445. 448.
Jafnast orðum við einn, jafnyrða einum, 8, 308.
Jafnaðarmaðr, meðalgaunguмaðr, 9, 327.
Jafnkominn, jafn, 1, 220; jafnborinn, 8, 20.
Jafnlengd, kv., sama mund (annað ár) 4, 202; 5, 214; 11, 397; annan dag at j., 1, 119.
Jafnmæli, h., jafnaðarkostr, 6, 206.
Jafnræði, h., samboðinn ráðahagr, 6, 59.
Jafnt, ao., rétt, einmitt, 11, 15; eins, 11, 57.
Jafnvægja, s., jafnast við, 3, 120.
Jaga á sömu sök, sækja ávalt sama mál, 7, 142.
Jakobsmessa, 25ta Julí.
Jamkomit, jafnt, 3, 76.
Jarðbúi, k.; sem býr í jörðu og haugum, 3, 119.
Jarðligr, jarðneskr, 2, 283.
Járnagángr, meiðsl af járnum, 11, 288.
Járnastaðr, járnaför, 5, 148.
Járnaðr, *a*) settr í járn, fjötraðr, 11, 445. *b*) vopnaðr, brynjaðr, 11, 365.
Járnrekendr, kv. mt., járnfestar, járnhlekkir, 6, 168; 7, 183; 11, 322.
Járnvarðr, járnbúinn, 6, 145.
Jartegn, kv., sannindamerki, 1, 21; staðfesta, 8, 197; kraptaverk, 11, 38.
Jartein s. s. jartegn, 5, 102. 139. 143.

Jarteina, s., merkja, þýða, 11, 12.
Játari, k., sem játar, 1, 275.
Játsi, sem játar, 10, 379.
Játta, s., játa, 3, 72. 115. 167.
Jer, fn. mt., þer, 11, 123.
Jónsvaka, vökunótt fyrir Jónsmessu.
Jorn, járn, 10, 383.
Jóðligr sveinn, bussinn, efniligr, 10, 214.
Júmfrú, jómfrú, 9, 308.
Júngfrú, jómfrú, 6, 59. 132; 9, 292. 412.
Júngherra, júnkr, 6, 51.
Júnkfrú, jómfrú, 10, 85.
Júnkherra s. s. júngherra, 9, 269.
Junkæri, júnkr, 9, 482.
Júpr, k., hjupr, sloppr. 10, 415.

Kafsyndr, lo., sá sem kann að synda í kafi, 7, 120.
Kal., s. s. kalendas; 9. kal. Jún., 24. Maí.
Kalekkr, kaleikr, 7, 198.
Kalendas; 4da kalendas Augusti, 29da Julii; 3ðja k. Maji, 29da April.
Kallslauss, ákærulaus, 9, 409.
Kallsyrði, spott, 6, 194.
Kals, h., *a*) þrábeiðni, 2, 268; 6, 371. *b*) spott, 5, 231.
Kanokar, k. mt., andlegrar stéttar menn, dómherrar, 9, 532.
Kantarakápa, yfirhöfn biskupa, 4, 245; 8, 197.
Kapalın, k., skrifari, ritari, 9, 326.
Karfafótr, valltr fótr, 4, 169.
Karfi, herskip, 9, 408.
Karlsift, ao., í karllegg, 1, 220.
Karmar, k. mt., borðþök, 4, 49.
Kass, h., kassi, 2, 164; 8, 421.
Kasta inn, setja í diblissu, 9, 245.
Kattr, köttr, 6, 390.
Kaupa, s., mikit kaupist í, mikið stendr til, 7, 116.
Keflivölr, k., barefli, 7, 193.
Keiseri, keisari, 7, 85. 94.
Kelda, kv., lind, uppspretta, 5, 22.
Kelpa, kv., fiskakista, 7, 21.
Kendr, vinsæll, 3, 176; illu kendr, óvinsæll, 9, 293.
Kennast við, kannast við, 5, 258. 264.
Kennsl, h. mt., áburðr, 4, 234. 380.
Kerbað, bað í keri, 10, 147.
Kesja, k., spjót, 1, 43.
Ketlar, k. mt, katlar, 5, 21; 8, 250.
Keyri, s., kaus, 1, 202; 10, 84; keyrinn, kosinn, 9, 338. 412; 10, 98.
Kilting, kv., skaut, 4, 300; 7, 208. 335; 6, 325; 11, 346.
Kimbla, s., hlaða, 8, 20.
Kippa, s., skjötast, 8, 145.
Kirjal, sigursaungr, 8, 227.
Kirie-eleison, drottinn, miskuna þú; upphaf á sálmi, 7, 297.
Kirnuaskr, mjólkuraskr, 8, 350; 11, 272.
Kjálki, k., sleði, 6, 163.
Kjarr, h., hrísrunnr, 8, 29; 6, 334; kjarrskógr, 7, 68; 8, 414.
Kjöll, k., litið kaupskip, 10, 30.
Kjör, h., val, kosning, 6, 304.
Kjöri, kaus, valdi, 1, 202; 6, 346; 7, 96; kjörinn, kosinn: hafa kjörna kosti, hafa allt eptir vild sinni, 6, 137.
Kjörr, h., hrísrunnr, 7, 123; k., 7, 123 mism. gr. 4; 8, 414.
Klá (klæ, kló, klegit), klóra, 2, 187. 188.
Klandalaus, óáreittr, 9, 409.
Klandr, h., áleitni, ofsokn, 5, 211.
Klaustri, k., klaustr, 9, 532.
Kle, k., kljásteinn; með gr. kleinn, mt., kljár, 11, 49.
Klef, kv., kleif, klif, 9, 368.
Kleis, lo., blestr, linmæltr, 10, 39.
Klepparnes; kleppjunes, kleppunes, klapparnef, 5, 11; 8, 217.
Klerkr, k., lærðr maðr, 8, 296; 11, 298.
Kless, klessmæltr, klestr s. s. kleis, 10, 39.

Klifa (klif, kleif, klifit), klifra, 8, 75. 401. 408; 9, 225.
Klíníngr, smurð kaka, 8, 413.
Kloast, s., berjast með klóm, 5, 13.
Klofi, k., hurðarklofi, 3, 74. 125.
Klumba, kylfa, 4, 240.
Klúngr, þistill, þyrnir, 5, 159.
Klæki, h., a) skömm, 7, 269. b) níðíngr, 5, 204.
Klækismenn, níðíngar, 11, 270.
Klækisorð, σorð, 5, 136.
Klækisskapr, skömm, 11, 270.
Klökk, grét (af klökkva, gráta), 8, 236; 10, 109.
Klöpp, kv., borð eða fjöl, 7, 68.
Klöpurnes, klöppurness s. s. klepparnes, 8, 217.
Knapi, k., þjónustusveinn, 4, 165. 167; 7, 166.
Knapphöfði, k., lítið höfuð, 6, 183.
Knarrskip, kaupfar, 6, 305.
Kneiking, tusk, glens (?), 3, 144.
Knesetníngr, k., sá sem er tekinn til uppfósturs, 1, 85.
Knia mál, tala leingi um eitthvað, 11, 48.
Knjom, knjám, f. mt. af kné, 8, 7.
Knúska, s., harðhnjaska, 7, 269; 9, 463.
Knúskan, barsmíð, 8, 41.
Knýja, s., lypta, 11, 24; k. hurð, berja á dyr, 6, 122; k. með sér, velkja með sér, 4, 284.
Knæfa, s., gnæfa, 8, 126.
Knörr, k., kaupfar, 6, 305.
Kollsveinn, kollóttr sveinn, 3, 178.
Kómeta, halastjarna, 9, 482.
Konunga, s., kalla með kóngsnafni, 8, 75.
Kopparajárn, rennijárn, 5, 339.
Knrdúnuhosur (skinnsokkar), 4, 77.
Kórkápa, múnka eða klerkakápa, 8, 357; 9, 341.
Kórsbræðr, múnkar og klerkar við dómkirkjur, 5, 213; 8, 269.
Korteisi, kurteisi, 10, 381. 393.
Kostan, ástundan, 10, 395.
Kostgæfi, k., kostgæfni, 1, 260; 3, 165.
Kostlaust, hagnaðarlaust, 5, 14.
Kostr, k.; þat er til kostar, það er bótin, það er okkr til máls bóta, afsökunar, 11, 139; hafa meiri kosti, meiri liðsafla, 5, 87.
Koðost, kváðust, 8, 71; 11, 107.
Kraft, krafið (af krefja), 11, 225.
Kraka, s., dragast með botni (um akkeri), 10, 135.
Krakar, k. mt., staurar, 8, 148. 177. 255. 373. 426. 435; sb. stik.
Krammr, lo., kramr; dreif krömmnu, það var krapahríð, bleytingskafald, 5, 196.
Kránkr, lo.; kránkt veðr, illviðri, 8, 52.
Krapparúm, á skipi, næsta rúm fyrir framan fyrirrúm, annað rum frá lyptíngu, 2, 320.
Krapti, k., kraptr, 10, 318; 11, 14.
Krefja dyra, kveðja dyra, 8, 332.
Kreinjast, liggja veikr, 8, 443.
Krepping, kv., kreppa, þraung, 4, 147.
Kríngluskurðr, hárskurðr, krúnurakstr, 5, 311.
Kríngr, lo., auðveldr: honum var skáldskapr kríngr, honum var sýnt um að yrkja, 5, 172.
Krismi, k., helguð olia, viðsmjör, 8, 26; 10, 372.
Krossast til Jórsalaferðar, taka klæði með ásaumuðum krossi og fara herför til Jórsalalands, 11, 351.
Krúnaðr, kórónaðr, 7, 308.
Krustu, s., hýmdu, lágu, 8, 38.
Kryfja, slátra, fara innan í, 5, 194.
Kröf, kv., krafa, mt. krafir, kröfur, 1, 287.
Kröm, kv., kvilli, mt. kramar, 4, 344.
Knggr, k., stórt kaupskip, 9, 452; 10, 29. 153. 368.
Kuiot, h., ket, kjöt, 10, 417.
Kunligr, kynlegr, 10, 379.

Kunna, s.; kann ek ekki við því, at: jeg get ekki gert að því, þó, 6, 53. k. mannraun sjá mannraun.
Kunnasta, kv., vit, kunnátta, 6, 95.
Kunnigr, lo., göldróttr, 11, 181. 182; k. at einu, konnr að einu, 6, 378.
Kunnliga, ao., a) kunnuglega, 6, 223. 224; 7, 220. b) glöggt, 8, 145.
Kunnmenn, kunningjar, 8, 15.
Kunnusta s. s. kunnasta, 7, 142.
Kunstórr, kynstór, 10, 379.
Kunu, konu (af kona), 7, 106.
Kura, kv., mt. kurur, umkvartanir, 5, 102.
Kurhugi, k., áhyggja, 9, 462. 478.
Kúría, páfagarðr, 9, 487.
Kuro, kusu (af kjósa), 11, 67.
Kurð, kyrð, 10, 405.
Kuslingar, smákálfar, 9, 403.
Kvaksamr, nöldrandi, 7, 322.
Kvara, s., korra, 10, 279.
Kvartsamr, lo., möglunarsamr, nöldrunarsamr, 7, 322.
Kvaðning, kv., boð, skipun, 4, 35.
Kveif, kv., lina, 8, 378.
Kvennkné, kvennleggr, 9, 251. 327.
Kveðandi, kv., saungr, 5, 174.
Kveðindi, kv., saungr, 7, 233.
Kviddi, kveið (af kviða), 5, 145.
Kvinna, kvenna, e. mt. af kona, 7, 109.
Kviðlingr, níðvísa, 6, 193. 194.
Kviðr, kviði, hræðsla, 6, 353.
Kvoðust, kváðust, 11, 146.
Kvæmt, leyfiligt að koma, 4, 142.
Kvæning, gipting, 10, 197.
Kvöl, refsing, 11, 445.
Kvönna, kvenna, e. mt. af kona, 9, 242.
Kyfla, s., tvítaka, stama, 7, 165.
Kyfla, kv., úlpa, 8, 308.
Kyksettir, dauðir menn, sem tignaðir voru sem lifandi og heilagir, 8, 101.
Kykvendi, h., kvikindi, 6, 202.
Kýla öl, þamba öl, 7, 190.
Kylfa s. s. kyfla, s., hökta á orðunum, tvítaka þaug, 7, 165.
Kylfi, h., og skeiðarkylfi, mt., kannske s. s. brandar, 4, 100.
Kýll, k., poki, 7, 21.
Kyndari, k., eldsneyti, 3, 200.
Kyndi, s., kynnti, gaf til kynna, 3, 213.
Kynjalæti, undarlig læti, 6, 218.
Kynni, h., a) heimili ættingja manns; fara á k., sækja k., 3, 227; 4, 260. b) skildmenni, 3, 114. þaraf kynnisgjöf, 6, 358, kynnisvist, 4, 256.
Kyri, kysi (af kjósa), 8, 152.
Kyrníngshjarta og kyrvingshjarta, 8, 381, drekka, snæða sér k., hressa, styrkja sig á mat og drykk.
Kæra, kv., mt. kærur, kærumál, 4, 202.
Kærlingarsunnuaptan, laugardagr næstr fyrir 5ta sunnud. í föstu, 9, 448.
Kærsla, ákæra, 9, 260.
Kærosunnuaptan, sjá Kærl. s. a., 9, 448.
Körit, s., kosið, 8, 215.
Kösungr, k., skinnfeldr, 6, 422.

Lafransvaka, vökunótt fyrir Lafrentiusmessu.
Lafrentius messudagr, 10. Ágúst.
Lag, h.: a) leggja stýri í lag, or lagi: setja fyrir, taka frá stýri, 7, 47; 4, 42. b) logorð, samræði, 6, 122. 123.
Lág, kv., fallið tré í skógi, 1, 179. 180. 182; 3, 158; 8, 33; 11, 64.
Lági saungr, innsetningarorðin, 5, 196.
Lagiðr, lagðr, 10, 212.
Lama, lo. óhn., örkumlaðr, 2, 225.
Lán, h., a) len, 9, 415. b) óvíss lukka, 9, 404.
Lánardrottinn, k., húsbóndi, 7, 223.
Landamæri, h., landamerki, 2, 128; 6, 311. 331; 7, 56.

Landaskipti, h., takmark, landamerki, 6, 332; 7, 52.
Landaurar, k. mt., tollr, 4, 137; 5, 101; 6, 98; 7, 1.
Landbúi, k., landseti, 4, 8. 68.
Landhallt, ao., með landi, 10, 347.
Landhreinsun, landvörn, 9, 302.
Landmunir, k. mt., heimfýsi til ættjarðar sinnar, 5, 36. 46.
Landráð, h. mt., landstjórn, 7, 238. landráðamenn, landstjórnendr, 5, 33.
Landseyra, kv., landeyða, 8, 251.
Landsleg, h., landslag, 7, 56.
Landvært, leyfi til að vera i landi, 5, 265.
Landvörðr, k., landvarnartollr, 5, 101.
Lánga, s.: ek l. til, mig lángar til, 7, 28.
Lángmælgi, kv., að vera lángorðr, 5, 225.
Lángr, lo.: löngu, laungu, fyrir laungu, 1, 85. 139. 141; 2, 98. 123; 3, 58. 188; 9, 476; 11, 239. lángs, lángt, 4, 44.
Lángræða, kv., laung ræða, 9, 252.
Lángtalaðr, sem talar lángt, 1, 287.
Lángærr, lo., lángvinnr, 2, 10; 7, 37.
Laogþo, lögðu (af leggja), 10, 417.
Lásbogi, bogi með lás, 8, 285. 387.
Láta, s.: a) l. einum blóð, taka blóð, 7, 269; sjá blóðlát. b) l. uppi, eptirgefa, 4, 215; 5, 275. láta í ljósi, frambera, 9, 333.
Latar, s., slotar, dvínar, 11, 137.
Latz, 6, 440; rykking: l. at síðu, samandregið eða rykt á hliðinni.
Laufi, h., leyfi, 10, 398.
Launa, leyna, 10, 383. 388.
Laund, leynd, 10, 380. 383.
Laungumorði, k., sá sem hefir laung visuorð í kvæðum sínum, 6, 198.
Laupr, k., húsgrind, 2, 234.
Lausa, leysa, 10, 391.
Lausnir, kv. mt., peníngagjald, gjald í peníngum, 10, 21. 22.
Lávarðr, k., herra, 5, 146. 148. 215; 7, 250.
Laygi, lýgi; gafsc vavn at l., mönnum brást ætlan sín, 10, 389.
Layniliga, ao., leynilega, 10, 397.
Lé, k., ljár, 7, 264.
Leg, h., gröf, legstaðr, 7, 251.
Legatió, páfa umboð, 11, 394.
Leggja, s.: leggjast eigi ferð undir höfuð, 2, 120. 131. 262; 5, 264; 11, 81; sjá höfuð.
Leiddr, jarðaðr, 1, 254.
Leifa, s., yfirgefa, sleppa: l. skip, konúngsnafn, 7, 291; 8, 214; 11, 222.
Leiga, s., leigja, 2, 90.
Leika, h., leikspil, meðfæri, 11, 95.
Leikir menn, ólærðir, 10, 123.
Leikr, k.: á nýa leik, að nýu, á nýan leik, 9, 274. 284. 370. 401. 409. 511; 10, 15.
Leið, kv., a) s. s. leiðángr: róa leið, róa leiðángr, gera herþjónustu á skipi; leiðar víti, sekt, ef maðr réri ei leiðángr tilkvaddr, og skyldi þó sá róa leiðángrinn ei að síðr; þaraf er talsháttrinn: að róa leiðina, ok gjalda leiðar vitið, 1, 87. b) á leið fram, alltaf, hvað eptir annað, 6, 287.
Leiða, s., a) (af leið, vegr) fylgja einum á veg, 2, 255. b) (af leiðr), gera einum leitt, fæla einn frá einu, 4, 26. c) (af leiði), jarða, jarðsetja, heygja; sjá leiddr.
Leiðángr, k., a) herþjónusta á skipum. b) herför á skipum, 4, 70. c) tillag, er greiðast átti til slíkrar herfarar: vistir, skip og menn, er þar til þurfti, 6, 25; 8, 109. 159. 327. 334; 9, 9. 33. 247. 368.
Leiðingamaðr, k., sá sem er leið-

' itamr, hægt er að lokka, 4, 117.
Leiðsludrykkjur, 6, 440, sjá göngu-drykkjur.
Lemja, s., lemjast roðr fyrir, hindra róðr, brjóta árar hvur fyrir öðrum, 8, 216.
Lén, h., réttarbót, 6, 339.
Lendborinn, kominn af lendum mönnum, 8, 155.
Lendr maðr, dómari og landvarnarmaðr.
Lengd, kv.; í bráð ok lengðar, i brað og leingd, 1, 137.
Lénn, leðr (af ljá), form. 8, 25.
Leú, león, ljón, 7, 69.
Leónardusmessa, 6ta Novemb.
Lerka, herða fast, streingja, 6, 440.
Léttliga, ao., a) auðveldliga, 1, 85. b) kann vera, 2, 140.
Léttlætiskonur, skækjur, 6, 241.
Leyfa, s., lofa, hrósa, 5, 327; 6, 108.
Líða, s., fara, sigla framhjá, 9, 503.
Lil' s. s. ríl', 8, 306.
Lífa, s., hlífa, 8, 14.
Lifa, s., vera eptir, 1, 69.
Lífi, h., lífnaðr, hegðan, athæfi, 8, 253. 308.
Lífnaðr, k., múnkastétt, múnkar, 11, 444.
Lignum domini, partr af krosstré krists, 9, 496.
Líkiligr, líkligr, 10, 395.
Líkindi, h. mt., menjar, eptirstöðvar, 1, 128.
Líkvendi s. s. líkindi, 11, 120.
Lím, kalk, 6, 267; 10, 186.
Límar, kv. mt., limir, 8, 346.
Limi, k., vöndr, 6, 189.
Límsettr, kalkaðr, 6, 149.
Línaflaðr, afllinr, afllítill, 3, 206.
Lindiskjöldr, skjöldr af linditre, 8, 413.
Línfé, sængurfé, brúðfé (morgungjöf), 2, 256; 10, 312.
Línleikr, k., vægð, 11, 223.
Línr, auðveldr, 6, 258.
Listugr, kænn í íþróttum, 11, 97.
Listuligr s. s. listugr, 10, 377. 381. 397. 405. 415.
Líttat, 3, 160. 201; 7, 141; líttað, 11, 102. 136. 144. 152; lítt þat, 2, 71. 111; 10, 383; dálítið, nokkuð lítið.
Lið, h., a) hlið á garði, 3, 66. b) millibil, 10, 345.
Líða, s.; líða yfir vetr, lifa vetrinn af, 11, 151. 152; þegar konúng líðr sjálfan, að frá-teknum kóngi sjálfum, 11, 51. b) sigla, 9, 387. 503.
Liðagjald, líkl. aukatillag til herfararkostnaðar, 8, 327. 419 (af liði).
Liðar, k. mt., fylgdarmenn, liðsmenn, 1, 178; 11, 140.
Liði, k., 8, 395.
Liðmannligr, röskligr, vaskligr, 3, 83; 5, 48; 7, 112; 11, 78. liðmannliga, ao., vaskliga, 6, 326.
Liðsamt s. s. hljóðsamt, hljótt, 8, 81.
Liðsinnaðr, liðsinnandi, hjálpligr, 4, 308; 6, 62.
Liðskyflt, liðskylmt, mannlrekt, 4, 297.
Liðugr, tilbúinn, sem hefir aflokið erindum sínum, 2, 80.
Ljá, s., leyfa, lofa, 7, 262.
Ljóðbiskup s. s. lýðbiskup, 9, 278.
Ljngspár, lo., ósannspár, 10, 408.
Ló, laug (af ljúga), 8, 359.
Lofanligr, lofsæll, 8, 10. 87.
Lufsamliga, ao., með hrósi, 6, 206.
Lofsorð, hrós, 10, 179.
Lokar, k., hefill: frekr l., hefill, sem tekr drjúgan spón, óeiginl. heimtufrekja, 2, 65; lokarspænir, lokarsspænir, hefilspænir, 6, 153. 156; 11, 34.
Loklausa, kv., markleysa, 8, 102.
Lopt, h.; mikit lopt, hátt ofan fyrir, 5, 213.
Loptmegin, h., þol til að gánga þar sem hátt er ofan fyrir, 10, 314.

Loptrið, h., tröppur upp í lopt, 4, 169; 9, 239.
Loptsvalir, kv. mt., opinn loptgángr í húsum, 6, 270. 338.
Lostigr, lo., viljugr, 4, 253.
Lot, h. mt.; af hverjum lotum, af hv. rótum, 4, 160.
Lúciomessa, 13da Decemb.
Lufting s. s. lypting, 10, 394.
Lugi, lýgi, 10, 394.
Lustr, k., trélurkr til að berja með korn, 8, 96.
Luðr, k, lýðr, 10, 380.
Lyf, h., töfrafullt læknismeðal, 9, 282. 283.
Lýgimaðr, lýginn maðr, 11, 118.
Lygð, kv., lýgi, 9, 401. 447. 449.
Lykkja, kv.; láta lykkju á leið sinni, snúa aptr, 5, 197; skjóta lykkjum, gjögta til og frá, 8, 199.
Lýng, h. mt., lýngmóar, 7, 201.
Lypta ferð, hefja ferð sína, 9, 343; lyptast, taka sig upp til ferðar, 8, 168.
Lypting, kv., skutpallr, 2, 321.
Lýsa yfir, sýna, láta sjá, 11, 6.
Lýzka, kv., háttsemi, siðir, 11, 50. 78.
Lýðbiskup, eginlegr biskup, sem forðum var undirgefinn Erkibiskupi, 7, 240; 8, 219; 9, 278; sbr. lýðskyldr.
Lýðskaðr, háttaðr, að háttsemi, siðum, 1, 134.
Lýðskylda, kv., skylduhlýðni, undirgefni, 4, 24. 213. 225. 351; 11, 443; skylduskattr, 4, 282.
Lýðskyldr, þjónustubundinn, undirgefinn, 1, 14. 201; 4, 13. 126. 223; 6, 136; 9, 36. 257.
Lægi, h., lending, lendingarstaðr, skipalega, 7, 122.
Læpi, hlypi (afl. af hlaupa), 10, 364.
Læra einn, kenna einum, 4, 2.
Lør þeir, 11, 36, þ. e. lør þær, þau vesælmenni, þeir hugleysingjarnir; lør, mt. af ló, lóa, heylóa.
Lögsaga, lögmanns úrskurðr, 9, 332. 335.
Lögunautr, lagsmaðr, 6, 6; 7, 35.

Maka einum haðúng, ata einn út til haðungar, 5, 230. 231.
Mál, h., skáldskaparmál; rétt ort at máli, réttar kenningar í skáldskap, 5, 209.
málagipt, málagjöf (sjá máli), 9, 296.
Málajárn, líkl. járn með rúnaletri, 3, 223.
Málamenn, menn sem gánga á mála, þjónustubundnir hermenn, 11, 185.
Málaspjót, líkl. spjót með rúnaletri, 4, 278.
Máldeili, h., það sem máli skiptir, áríðandi, mikilvægt, 6, 379.
Máldrykkja, þá drukkið er mælt, eptir vissum mælir og skamti, 3, 17. 191.
Máli, k., fé, sem hermenn fá í laun; málasilfr, málagjöf, 6, 243; sjá málagipt, málamenn.
Mállaki, k., galli, 3, 107.
Málreitinn, skrafhreifinn, ræðinn, 4, 165; 6, 438.
Málsræða, kv., umtal, 5, 150.
Málsendi, k., umtalsefni, 4, 366; 8, 16.
Málskipti s. s. máldeili, 11, 282.
Man, h., hertekið fólk, 1, 185.
Mánaðr, k. mt., mánuðir, 10, 408.
Manga, kv., valslánga, 9, 10.
Mangi, einginn maðr, 8, 244.
Mann, maðr, 4, 368; 5, 90.
Manndauðr, manndauði, 10, 211. 212.
Manndeild, kv., mannamunr, 10, 97.
Mannhelgr, kv., mannhelgi, friðhelgi, 10, 391.
Mannlíkan, h., líkneskja, 4, 247.
Mannlæra, kv., mannleysa, 2, 62.
Mannraun, kv., þekking á mönnum; kunna m., hafa vit á mönnum, 6, 53.

Mannskræsa, kv., hugleysingi, ónytjúngr, 2, 93; 3, 209.
Mannvant, það sem útheimtir hrausta menn, 11, 137.
Mannvær, lo., sem má vera með öðrum mönnum, 9, 534.
Mánuðr, k. mt., mánuðir, 9, 239. 266.
Margfravði, kv., mikill fróðleikr, 19, 392.
Marglátr, lo., ofkátr, frekr, 10, 290.
Margræða, laung ræða, 9, 252.
Margretarmessa, 20. Júli.
Margýgr, kv., hafgýgja, sjóarskrímsli, 4, 56; 5, 163.
Mariumessa, a) boðunardagr Mariu, 25. Marz. b) M. fyrri, 15. Ágúst. c) M. síðari, 8. Sept.
Markaðr, k., a) kaupstefna, 8, 304; 9, 219; 11, 159. b) kostr, kjör, 8, 41.
Marknaðr s. s. markaðr, 8, 304.
Marteinsmessa, 11. November.
Maskari, k., máfsúngi, 11, 155.
Matteusmessa, 21. September.
Mátu sjá meta.
Mega, s., a) geta; má, má vera, kannske, 6, 398; 9, 331; mætti, mætti verða, 7, 361; 9, 239; ekki megandi, máttlaus, sem getr aungva björg sér veitt, 3, 154. b) ek má, mèr líðr (vel eða illa), 2, 201; 6, 237.
Megin, h., máttr, kraptr, 8, 445; 9, 246. 250.
Meginborg, aðalborg, höfuðhluti borgar, 9, 41.
Megingjörð, belti, sem styrkir eða eykr krapta manns, 5, 345.
Megingoðr, mikið goðr, 6, 364.
Meginlauss, afllaus, kraptalaus, 11, 103.
Megnast, magnast, styrkjast, 8, 204.
Megum; sínum megum hvárir, sínumegin hvurir, 8, 51; sjá öllumegum.
Mein, tormerki, 5, 37.
Meinfært, torleiði, örðugr vegr, 4, 139.
Meinlæta sèr, leggja hart á sig, 5, 159; meinlæti, sama, 5, 239; 2, 159.
Meinstaddr, illa staddr, 1, 258.
Meistari, k., a) sagnameistari, sagnaskrifari, 11, 417. b) prælageymari, 3, 158.
(Mel, h., tími), á þessu meli, um þær mundir, 8, 27; 10, 397; sjá mæli.
Melta reiði, láta reiðina verða að aungvu, 5, 336.
Menniliga, ao., mannliga, 4, 269.
Mer s. s. vèr (mt. af ek), 9, 305.
Merki, k.; vera með öngum merkjum, ómerkiligr maðr, 11, 261.
Merr, kv., meri, 6, 323.
Met, h., álit; koma sínum metum (vilja) við, 9, 367.
Meta (met; mat, mt. mátu, afllh. mæti), virða, 7, 240; m. eitthvað við einn, skjóta til eins úrskurðar, 5, 308; 11, 64. 82; vera af metinn, vera gerðr rækr, 10, 199.
Metnaðr, virðing, met; gera mikinn metnað eins, meta einn mikils, 4, 12.
Mettr, lo.; sá sem hefr matazt, 1, 9. 209; 9, 353.
Með, sto.; með trè gjör, búinn til úr trè, 5, 339; með því at, ef, 9, 262.
Meðalkafli, k., handfáng á sverði, 1, 17.
Mikilþægr, lo., heimtufrekr, 3, 117.
Mildingr guðs, guðs mildi ástvin, 5, 218.
Mildiverk, miskunarverk, 5, 222. 223.
Millim, sto., milli, 3, 70. 77. 82; 5, 70.
Min, e. et. af ek; mèr, 2, 239.
Míngr, míngastr, meinlegastr (heldr en minnugastr), 6, 199.
Minjar, kv. mt., menjar, minning, 2, 246.

Minni, h., skál til minníngar eða heiðurs einum, 1, 37. 280.
Minníng, kv., bending, aðvörun, 7, 187; minníngar, þakklætis auðsýníng, 11, 328.
Minnisamr, lo., minnugr, 8, 136.
Minnr, ao., miðr, síðr, 5, 86; 7, 292.
Minðak, h., brædt smjör, hnoðað saman við mjöl, 1, 239. 240.
Misdauði, k., þá einn deyr fyrr eða síðar en annar, 4, 217. 222; 5, 132. 158; 10, 220.
Misdeild, kv., missætti, 10, 406.
Misdeili, h, mismunr, 1, 17.
Miseldi, h., aldrsmunr, 5, 318.
Miseldri s. s. miseldi, 3, 108.
Misfara, fara illa með, 5, 98; m. með saksóknum, búa mál sín illa til, 7, 142.
Misfari, k., þá einn kemr fyrr eða síðar en annar, 4, 224.
Mishaldinn, sá sem verðr fyrir ójöfnuði, 10, 410.
Misheldi, h., ójöfnuðr, 10, 402.
Misjafna, s., gera mismun á, 4, 219; 6, 430.
Misjafnaðr, k., mismunr, 1, 42.
Misjafnt s. s. misjafnat, 6, 430.
Mislyndi, kv., mislyndi, 6, 355.
Mislögr, kv. mt., að eitthvað er lagt á víxl; óeiginl., það sem fer aflaga, afbrot, 5, 347.
Mismælt, mismæli, 5, 201.
Misráðit, óforsjalliga gert, 6, 223; það sem verðr manni til ógæfu, 6, 195.
Misræði, h. mt., *a*) það sem er illa, eða óforsjálliga gert, 6, 19; 10, 401. *b*) óráð, ógæfa, 10, 416.
Missari, missiri, 6, 341; 7, 137.
Missifengr, óhæfinn, 2, 330.
Missýni, h., yfirsjón, 5, 282.
Mistrúa, s., tortryggja, 9, 260.
Mistrúnaðr, tortryggni, 9, 284. 398.
Misverki, k., misgjörníngr, synd, 11, 235.
Mítr, h., biskupshúa, 1, 266; 8, 308; mítra, kv., sama, 3, 167.
Mið, h.; hafa m. á sèr, reyna, verða fyrir einu, 1, 223.
Miðil, sto., milli, 7, 246; miðal, meðal, 10, 415.
Miðmundi, k., það sem munar um, 6, 10.
Miðr, ao., síðr; eigi at m., ei að síðr, 10, 103.
Mjár, lo., mjór, 9, 366.
Mjúklijartaðr, brjóstgoðr, 5, 218.
Mjuklæti, h., auðmýkt, 6, 154.
Mjukræss, lo., sem gengr mjúkt og liðugt (um skip), 8, 384.
Mjörkvi, k., dymm þoka, 8, 178; 9, 39.
Mol, h., mál, 10, 409.
Mót, h., mál til að smíða eptir, 2, 230.
Mótfjalir, kv. mt., fjalir, lagðar í kríngum samkomustað, vebönd, 7, 39.
Móthögg, högg að framanverðu, gagnst. bakslög, 8, 399.
Mótikast, h., mótkast, 3, 165.
Motr, k., höfuðdukr af líni, 2, 254.
Mótris, h., mótstaða, 8, 246.
Mótsminni, h., samfundarskál, í minníng þess að menn finnast, 6, 52.
Mottu, máttu (af mega), 10, 385.
Moða. kv., fljót, 6, 334.
Muklo, miklu, 10, 405.
Mun, k., munr, 7, 132. 297, og 11, 14 í skinnblaðinu lín. 13.
Munaðr, gæðum buinn (?), 10, 381.
Mundast at, reiða (vopn) hvur að öðrum, 8, 388; m. til, sama, 4, 219.
Mundriði, k., handfáng í skildi, 11, 190.
Mungát, h., öl, 8, 87.
Munklífi, h., klaustr, 8, 347.
Munr, k.; sjá fyrir mun um; sjá fyrir endann á, 3, 222.
Munuð, kv., losti, girnd, 5, 217. 219.
Murr, kv., s. s. mýrr, 10, 387.
Mús, kv., vöðvi, 1, 45; 10, 384.

Mustari, musteri, 3, 170; 6, 444; 7, 100.
Muðla, s., muldra, 6, 372.
Mygja, s., tortýna, 5, 348.
Mykva, s., mýkja, 10, 331.
Mýll, hnöttr, 10, 205. 206.
Mynd, kv.; á þá m., eins og, 2, 122.
Myrgin, myrgun, k., morgun, 7, 126; 9, 21. 30.
Myrkr, h., um sólarformyrkvun, 5, 81. 93; 7, 152.
Myrkvi, k., dymm þoka, 6, 261. 262.
Mýrr, kv., mýri, 6, 334; 11, 26.
Mæla, s., tala; ef ek hlýt um at m., ef mer auðnast að verða nokkurs ráðandi, 5, 64: mælast vel fyrir, biðja vel fyrir ser til guðs, 2, 164.
Mæli (á því), á þeim tíma, 11, 152.
Mælir, þriðjungr tunnu, 40 pottar: mælisöl, 1, 31.
Mæti, afllı. af meta.
Mæti, h. mt., mætur, 3, 132.
Mörfjandar, k. mt., auknefni, sem Sóni gaf Íslendingum í bræði sinni, 7, 35; annars kölluðu Norðmenn þá mörlanda, 7, 114. 118.
Mösurtré, valbjörk, valbirki, 3, 135; mösorbolli, bolli ur valbjörk, 6, 184.
Möttull, k., skikkja, ermalaus yfirhöfn með böndum, 1, 211; 3, 86; 5, 152; 7, 201; sjá tuglamöttull.

Naddr, k., nagli, 6, 212.
Nafarskeptar brækr, 7, 170; kannske, með þraungum skálmum.
Nafngipta, kalla, 7, 125.
Nafntoga, s., nefna á nafn, 6, 104.
Nakkvar, ao., einhvurstaðar, 1, 70; sbr. nokkur annarstaðar, nokkvor.
Nakkvarr, fn., nokkur, 7, 328; nakkvað, nokkuð, 11, 16. n. svá, nokkuð litið, dálitið, 11, 11.
Náliga, ao., í nánd, 1, 228.
Nám, vér náum (af ná), 7, 8.
Nátta, s., vera nætursakir, 3, 74.
Náttfari, 1, 203; sjá dagfari.
Navrztr, lo., nyrðstr, 8, 183.
Navqvi, nokkuru, nokkuð, 10, 420; sjá nökkvi.
Né einn, ekki neinn, einginn, 4, 73; 11, 13. og víðar.
Necqverr, fn., nokkur, 10, 381.
Nef, h., maðr, 4, 313.
Nefbjörg, kv., neflılíf á hjálmi, 5, 80; 7, 45.
Nefgildi, h., mannskattr, 4, 313.
Nefsteði, k., steðji með nefi á, 11, 133.
Negl, kv. mt., neglur (af nögl), 5, 106. 107. 142; 7, 402.
Neitta, s., neita, 7, 54. 90.
Nekkverr sjá necqverr.
Nema, so.: nema ekki, né heldr, og ekki heldr, 5, 270. ekki nema, ekki annað en, 9, 280. *b*) að; því að eins, nema: því að eins, að, 9, 432.
Nema, s.: nemast för, vilja ekki fara, 5, 247. numinn, sviptr, 5, 153.
Nesnám, h. mt., uppräsir og rán á annesjum, 1, 195.
Neyrðri, nyrðri, 4, 118; 9, 293.
Neyðleiti, h. mt., nateingdir, 10, 309.
Nikulásmessa, 6ta Desember.
Níta, s., neita, 4, 195; 5, 51.
Níðíngr, trúarníðíngr, 11, 184.
Niðrfall, tjón, missir, 10, 31.
Niðrgángr, niðrfall; til n., allt að niðrfalli, 3, 178.
Niðörkliga, ao., ógrliga, eða með ofraun, 3, 128.
Nokkornig, ao., nokkurneginn, 11, 110.
Nokkur, ao., eitthvað, til einhvurs staðar, 2, 16; sjá nökkur.
Nokkurannarstaðar, ao., einhvurstaðar annarstaðar, í einhvurjum öðrum stað, 8, 360; sjá nakkvar, nokkvor.

Nukkurr, fn., nokkur; með töluorðum: og svå, herumbil, 4, 103; 5, 319; 9, 276. 370; 10, 135; 11, 4. 48.

Nukkvarr, fn., nokkur, 11, 4. 13. 98. 99.

Nokkverr, fn., nokkur, 11, 6.

Nokkvor, ao., einhvurstaðar, 10, 218.

Nolgast, s., nálgast, 10, 223; 11, 85.

Nóna, kv., messa, haldin um nón 4, 266.

Nónas; 2. nónas Maji, 6ta Mai; 2. nónas Martii, 6ta Marz; 3. nónas Martii, 5ta Marz.

Nónuðir, kv. mt., s. s. nóna, 6, 302.

Norðrseta, kv., verlðardvöl Grænlendinga í óbygðum norðr af Grænlandi, 10, 112.

Næfa, s., gnæfa, 5, 165.

Næfr, lo., hagr, 5, 221.

Næfrar, kv. mt., birkibörkr, 7, 320; 8, 341.

Nærgætr, lo., nærfærinn, 2, 301-2.

Nærri, lo., nálægari, 6, 211.

Nærðri, nærzti, nyrðri, nyrðsti, 8, 183. 187.

Næstagull, nistisgull, bleikt gull, 5, 345. 346.

Nökkur, ao., s. s. nokkur, 2, 16.

Nökkurr, fn., nokkur, 4, 244. 283.

Nökkvi, nokkuru, nokkuð (eginl. f. et. af nökkut, eitthvað), 11, 78. 96; sjá navqvi.

Óáran, h., óár, hallæri, 5, 219; 11, 7.

Óargr, lo., grimmr: hin óörgu dýr, ljón, 11, 414.

Óathygli, kv., athugaleysi, 5, 195.

Óbernsliga, ao., óbernskuliga, ólíkt barni eða únglingi, 10, 53.

Óbilgjarn, ósvífinn, ofsafeinginn, 6, 334.

Oddr fyrir úráðum, uppreisnar höfundr, 8, 57.

Óeskliga, ao., 4, 368 (?).

Of, sto., *a)* yfir: of allt, ávalt 5, 205. 301. *b)* um, 9, 285. 288.

Of, h., mergð, fjöldi, ógrynni; of lausafjár, liðs, manns, 1, 25; 4, 146. 319. 354; 11, 202.

Ola; ofa fé mikit, 7, 232. og ofa mikit fé, 5, 136. afarmikit fé (e. mt. af of, h.)

Ofarla, ofarliga, ao., seint, síðla, 5, 168; 8, 7.

Offara, óhn. lo., sá sem hefir ofgert, rángt gert, þeim sem hefir yfirsezt, 8, 237; 11, 436.

Offari, k., s. s. offara: vera, verða offari í (einu), 3, 21; 8, 237.

Ofgángr, k., það sem keyrir framm úr hófi, 3, 39; 4, 251. gánga ofgángi yfir einn, veita einum yfirgáng úr hófi, 7, 269.

Ofgæti s. s. ofkæti, 9, 404.

Ofharmr s. s. ofrharmr, 3, 166.

Ofjarl, ofstór jarl, ofstór maðr, 6, 52. 53.

Ofkápa, 8, 62. (kannske ofkaupa, dýrkeypt.)

Ofkeski, kv., ofdirfska, 9, 404.

Ofkvæni, h., konuríki, 4, 321.

Ofkæti, kv., ofrkapp, ofdirfska, 9, 352. 404. 445.

Oflettliga, ao., greiðliga, 3, 91.

Oflettr, lo., vikamjukr, 2, 99; sjá aflettr.

Oflið, h., ofmikil liðveizla, 7, 143.

Ofmagni bera, bera ofrliða, 3, 175.

Ofr, h., offr, gáfa, 9, 277.

Ofra, s., *a)* hafa á lopti, 8, 43. *b)* offra, gefa, 9, 277.

Ofrást, kv., áköf ást, 10, 207.

Ofrausn, kv., *a)* ofrkapp, ofdirfska, 6, 417; 7, 290; 9, 445. *b)* ofharka, 11, 250.

Ofrað, h., ofötlun, 3, 144.

Ofraðar vel, mjög vel, 11, 47.

Ofrefli, h., ofríki, ofharka, 5, 27.

Ófreskr, lo., skygn, 10, 185; 11, 136.

Ófriðvænt, ófriðligt, 10, 155.

Ofrharmr, ákafr harmr, 3, 164.

Ofskynja, ohn. lo., afundinn, 6, 226.
Ofvalt, ávalt, 5, 160; sjá of, sto.
Ógnarboð, h., það sem manni stendr ótti af, 10, 54.
Ógyldr, ógylltr, 10, 147.
Óhlýðinn, óahlýðinn, óráðþæginn, 4, 216.
Óhógvikinn, lo., sem ekki er hægt að víkja við, snúa við, 4, 301.
Óhugr, k., sorg, harmr, 6, 234.
Ok, so., og; *a*) þá, í eptirsetning, 5, 270. *b*) sem, er, 11, 147.
Okkarr, okkart, kv. okkur, okkar, hneigist einsog nokkurr; setst með hvárr, hvárrgi, hvárrtveggi, annarr í sömu endíngum, t. d. 1, 222. 306; 2, 112. 122. 269; 5, 264; 11, 364. Eins með nafnorðum, hvurjum annað nafnorð fylgir í eiganda, t. d. 6, 178; 8, 218; 11, 104. 243.
Ókunnr, ókunnugr; bregðast ók. við, bregðast ókunnugliga við, 5, 258.
Okvæða, óhn. lo., frá sér numinn, 11, 224.
Ókynni, h. mt., óknytti, 4, 380. syndir, 5, 218.
Ólafsvaka, næsti dagr eða vökunótt fyrir Ólafsmessu, 29. Júlí.
Ólifismaðr, hflaus maðr, óbótamaðr, 5, 264; 11, 241, ólífissök, 11, 241.
Ólpa, úlpa, 10, 201.
Ómagn, h., óstyrkr, veikleiki, sótt, 5, 219.
Ombuna, s., umbuna, 9, 463.
On, sto., án, með f., 11, 111. 153.
On s. s. Ón, 10, 420.
Óof, h., ógrynni: ó. fjár, 5, 42.
Opa, s., hopa, hörfa, 5, 96.
Opinspjallr, opinskár, 8, 447.
Oppruþ, líkliga s. s. óprýði, 10, 387.
Optleikr, k., að eitthvað skeðr opt, 5, 241.
Órendr, 5, 101; 11, 309; orengdr, 10, 398, kannské óhreinsaðr, um hör.
Organ, h., hljóðfæri, 7, 97.
Orhóf, h., grui, 7, 116.
Orka, s.; o. orða á einn, yrða á einn, 4, 165; o. á einn til atkvæðis, leita úrskurðar hjá einum um eitthvað, 11, 33.
Orof, h., fjöldi, 7, 23.
Orráð, h., úrræði, 11, 11.
Ortug, kv., þriðjúngr eyriss, 11, 2.
Orða, s., segja, 9, 336. 472.
Orðahald, orðheldni, 8, 413.
Orðaskak, h., átölur, 4, 347.
Orðfarinn, (vel eða illa) máli farinn, 4, 180.
Orðferð, tal; hafa o. á, tala um, 9, 326.
Orðfærliga, ao., með mælsku, 1, 148.
Orðlag, h., *a*) orðatiltæki, 10, 404. *b*) orðrómr, 10, 392.
Orðlof, h., gott orð, 7, 175.
Orðskrípi, h. mt, ill orð, skammir, 7, 303.
Orðsvinnr, málsnjallr, 5, 332.
Orðtak, orðatiltæki, 9, 510.
Óskelfr, óhræddr, 10, 213.
Óskúaðr, ójárnaðr, 5, 196.
Óskyti, k., e, -tja, ónýt skytta, 7, 262.
Óst, kv., ást, 10, 418.
Óstr, k., barki, barkakýli (eða það sem nú kallast hóst (og óst), heljarhola), 6, 419; 8, 433; 9, 311.
Ósvífr, lo., ósvífinn, 5, 240.
Ósvift (honum varð), það atlaði að líða yfir hann.
Ósynju, ao., ófyrirsynju, 4, 142.
Ótili, k., skaði, 5, 330.
Ótími, k., ógæfa, mein, 5, 214.
Ótta, kv., eyktarmark, frá kl. $1\frac{1}{2}$ til $4\frac{1}{2}$ eptir miðnætti, 7, 287; óttusaungr, messa, súngin í óttu, 4, 108; 7, 272. 317; 5, 214.
Ótyrrinn, lo., óertíngasamr, meinlaus, 6, 304.
Ovarla, ao., s. s. ofarliga, 11, 201.

Óvinsæll, kv., óvinsæld, 10, 387.
Ôværi, kv., óværð, 3, 97.
Óþekt, kv., fjandskapr, óvinátta, 11, 329.
Óþurft, kv., ógagn, skaði, ógæfa, 3, 53.
Ôðalsmaðr, eigandi, 9, 326.
Óðansdagr s. s. óðinsdagr, 9, 282.
Óðinndæla, kv., vandræði, vandamál, nauðsyn, 6, 374.
Óðinndæll, illr viðfángs, 11, 151.
Óðinsdagr, miðvikudagr, 6, 409; 9, 503.

Pallium, tignarklæði, er páfi sendir erkibiskupum, 7, 240; 8, 268; 11, 394.
Pálmari, k., pílagrímr, sá sem ferðast til helgra staða, 6, 162; 7, 199; 9, 417.
Palmdrottinsdagr, pálmasunnudagr, 3, 6.
Pálmsunna, Pálmasunnudagr, 9, 497.
Pálstafr, k., skotvopn með breiðu blaði, 8, 224.
Panzarahúfa, brynhúa, 8, 404.
Pater noster, faðirvor, 7, 297.
Pati, k., lausafrétt, 2, 295; 5, 139; 7, 310.
Pausa, s., trúlofa, 9, 293; 10, 106. 114.
Paðreimr, k., leikvöllr í Miklagarði, 7, 96. 97; 11, 315.
Pell, h., silki, litað í skallati, 2, 246; 7, 197; 8, 448. Pellsklæði, pellskyrtill, 4, 27. 172.
Penníngr, $\frac{1}{10}$ af alin vaðmáls, 4, 313.
Penta, s., mála, 5, 339.
Petrsmessa, 22. Febrúar (29. Júníí, ef ekki 1 Ágúst, 8, 122).
Pétrsmessa og Páls, 29. Júní, 8, 122.
Petrsvaka, næsti dagr eða vökunótt fyrir Pétursmessu.
Phitonsandi, spádomsandi, 10, 223.
Pinta, s., pína, kúga, 11, 224.
Piskisdagar, hvítasunnuleiti, 11, 398.
Plenarium, tíðabók, handbók presta, 1, 243; 7, 194.
Pólótur, kv. mt., kóngs herbergi; polótasvarf, gripdeild, er leyfð var í herbergjum Miklagarðskeisara, 6, 171.
Porthús, h., skækjuhús, 8, 360.
Prédikari, k., prédikaramúnkr, 9, 509. 530; 10, 50. 131.
Presenta, kv., gáfa, 9, 450.
Prími, k., miðsmorgunssaungr, 9, 283.
Primsignðr, signaðr með krossmarki, 5, 303.
Prímumessa, miðsmorgunsmessa, 5, 201.
Prísund, kv., fángelsi, 11, 246. 284.
Prócessía, prócessíó, hátíðlig gánga, 8, 41. 204. 236; 11, 315.
Prophete, spámaðr, 10, 392.
Próventa, próvenda, fé, tekjur, 5, 238; 7, 100. 196; 10, 159; 11, 440.
Próvincia, sýsla, erkibiskupsdæmi, 442.
Pruðliga, ao., frækiliga, 5, 13.
Psalteri, k., saltari, 7, 227.
Purpuragull, rauðagull, 7, 96.
Pusa, s., s. s. pausa, 9, 293.
Puss, k., pungr, vasi, 6, 235; 8, 123.
Putt, gho., svei, 7, 21.
Pyndíngar, kv. mt., þúngar álögur, 4, 284; 11, 253.

Raf, h., hróf, 8, 247.
Ráf, h., rjáfr, ræfr, 8, 428; 9, 399; 10, 30.
Ráfr, h., s. s. ráf, 8, 428.
Rakhlaup, h., viðstöðulaust hlaup, 8, 410.
Rakleið, kv., tafarlaus ferð: rakleiðis, 8, 331.
Rakleitt, ao., rakleiðis, 9, 285. 473. 484.
Rakna, s.: gripir r., gripum er aptr skilað, 11, 87.

Rálligt, ráðligt, 11, 79.
Ránfengi, h., herfáng, 2, 196.
Rángsáttr, lo., missáttr, 8, 30.
Rani, k., fylkingarbroddr, 5, 169.
Ras, h., flas, flan, 11, 377.
Rasandi, ráðlausligr, 11, 275.
Rasköttt, okyrt, um ósjó, 8, 199.
Raufa val, ræna fallna menn, 11, 380.
Raufari s. s. reyfari, ræníngi, 6, 162; 7, 27.
Raufóttr, götóttr, 11, 157.
Raunar mjök, sannliga mikið, 11, 143.
Raundigr, býsna digr, 5, 238.
Raunlitt, ao., mjög illa, 10, 172.
Raunvel, ao., mjög vel, 3, 114.
Raunæfr, lo., æði illr, 11, 78.
Raur s. s. reyrr, dys, 10, 390.
Rauðr víkingr, vesti víkingr, 11, 121. rautt brennr fyrir, gott er í vændum, 8, 34.
Rayna, s., reyna, 10, 397.
Ráð, h., a) ráðligt, best, 6, 248. 260. b) ráðaneyti, raðgjafar, 6, 59; 9, 279. 295. c) hjónaband: skilið r., hjónaskilnaðr, 10, 219.
Raða, s., hraða, 11, 438.
Raða, s., r. stórt, ráðast í stórt, 6, 399.
Raða upp, lesa upp, 8, 295.
Rádagerr, lo., ráðugr, 9, 282.
Ráðahagr, k., búskapr, 5, 321.
Ráðamenn, ráðgjafar, tillögumenn, 7, 259.
Ráðaskot, h.: til hans er lítit r., það er lítil ráðdeild í honum, það er ekki stórt í hann varið, 4, 140; 11, 263.
Ráðbani, k., sá sem ræðr öðrum bana, 6, 295.
Raðbyri, h., hraðbyri, 1, 19; 7, 7. 94.
Ráðgjarn, ráðríkr, yfirgjarn, 10, 220.
Ráðleitinn, ráðagóðr, ráðkænn, 6, 374.
Ráðleitni, kv., ráðkænska, 5, 226.
Ráðsmaðr, ráðagjörðarmaðr, 7, 139; 11, 252.
Ráðspeki, vitrleikr í ráðum, 6, 151.
Refjur, kv. mt., prettir, 8, 371.
Refði, h., sproti, stafr, 2, 44; 3, 196; 4, 347; 7, 19. 194.
Reformr, bringormr, ristill, 6, 438.
Refsiþíng, refsíngarþíng, til að hegna einum, 4, 206.
Regla, kv., munklífi, 8, 245. 276; reglulhald, munkastétt, 5, 37.
Regna, s., rigna, 10, 323.
Reifa, s., a) hreifa; þat hefir (þeim) illu (at illu) reift, þeim hefir orðið það til ills, til óláns, 5, 220; 11, 294. b) gera bert, opinbera, 4, 79; 11, 248.
Reik, kv., höfuðið, þarsem hárið klýfst í hvirflinum, 3, 98.
Reikuðr, k., hrakníngr til og frá; færa í reikut, hrekja til og frá, 6, 203.
Reipa tré, a) binda siglutréð, 9, 480. b) reipast við, takast á hendur með miklum erfiðismunum, 11, 113.
Reisa ferð sína, fara, 9, 344; sb. lypta.
Reisan s. s. reiðan, 8, 32.
Reita, s., reitist á um tal, mér verðr skrafdrjúgt, 3, 144; reitt-ist á um vist hans, hann ílengdist þar, 7, 112.; reitist á bardaga, þar verðr bard., 10, 393.
Reizla, kv., vog, vigt, 4, 347.
Reið, kv., þruma, 10, 30; reiðarduna, reiðarþruma, 10, 30.
Reiða, kv., skipaútgerð, 9, 36.
Reiða. s., a) vega, 6, 183. b) bera á dreif, 6, 208. c) r. hug til eins, fella hug til eins, 5, 261.
Reiðan, kv., vistafaung, 8, 42. 440.
Reiðfara, óhn. lo., (greiðfara); verða vel r., komast með heilu og höldnu til hafnar, 5, 321; 6, 201. 298.
Reiði, h., a) útbúnaðr skipa, 8, 173; 11, 142. b) söðulreiði, 11, 193.

Reiði, k., útbúnaðr hesta, 5, 41.
Reiðiskjótr, reiðskjóti, 4, 372.
Reiðuligr, reiðugligr, 6, 122.
Reiðustóll, lausastóll, 5, 234. 332.
Reka, s., eiga guðs réttar að reka, framfylgja guðs rétti, 5, 55; r. harma sinna, hefna mótgjörða, 5, 75. 197; 7, 226. (5, 271.)
Rekendr, kv. mt., hlekkir, 7, 184; sjá járnrekendr.
Rekindi, h., s. s. rækindi, 8, 107.
Rekja minni til, muna, 7, 35; 8, 278.
Rekkja, s., hátta, sofa, 7, 166.
Rena, s., ræna, 7, 235.
Rengja til augun, draga augun nær því í pung, 2, 59.
Renn s. s. rennr, flýr, hleypr, 4, 366.
Renna, kv.; í þessi rennu, í þeirri andrá, 11, 39.
Rennidrif, h., skafkafald, 3, 74.
Rennikví, kv., sauðarétt, 8, 60.
Renzl, h., áhlaup hauks, 4, 181.
Responsorium, processíusaungr, 10, 15.
Ressleiki, k., hressleiki, röskleiki, 4, 13.
Réttr, lo., réttlátr, 8, 230.
Réttari, k., dómari, 10, 88.
Rétthærðr, lo., sá sem hefir óhrokkið hár, slikingshár, 5, 255. 263.
Réttkominn, réttr, lögligr, 9, 333. 335.
Réttleitr, með réttu, beinu andliti, 6, 232.
Rettr, k., ósjór, 4, 177; leggja skipi í rétt, leggja til drifs, 2, 64.
Réttsnúníng, kv., umvendun, 3, 164.
Reyfari, k., víkíngr, ræníngi, 6, 162.
Reykja, kv., rekkja, 5, 183.
Reykkja s. s. reykja, 5, 38. 334. 338. 339.
Reykkr, h., rökkr, 4, 70.
Reyra, s., urða, dysja, 7, 227; 9, 274.
Reyrbönd, h. mt., band, sem örvarfleinninn var bundinn með við örvarskaptið, 2, 320; 7, 323; 9, 528; sb. ör gulli reyrð, gullvafðar örvar, 10, 356; 11, 65.
Reyri, réri (af at róa), 2, 66.
Reyr, k., urð, dys, haugr, 1, 60.
Reð, reið, 10, 411.
Ribbúngr, k., ribbaldi, ræníngi, 8, 105.
Ridderi, riddari, 7, 148. 235. 236.
Rifs s. s. hrips, rán, 6, 42; 7, 263.
Rifsa, hripsa, ræna, 8, 390.
Rígt, ríkt, 10, 173.
Ríkdómr, *a*) vald, ríkisstjórn, 3, 45. 161; 11, 205. *b*) stórmenska, rausn, 3, 37; 11, 52.
Ríki, h., embætti, sýsla, um kóngs umboð, 11, 231. 232. ríkismenn: höfðíngjar, lendir menn, sem hafa embætti af kóngi, 3, 38; 8, 244.
Ríkisvöndr, k., veldissproti, 10, 15. 109.
Ríkja, s., rækja, meta, virða, 8, 23.
Ríkleikr, k., vald, 5, 158.
Ríklundaðr, stórlyndr, harðlyndr, 4, 180; 5, 272; refsíngasamr, 7, 15.
Ríkuliga, ao., ríkt, streingiliga, 11, 298.
Rimsa, s., rupla; sjá runsa.
Risuligr, reisuligr, álitligr, 10, 377. 418.
Rið, h., tröppur, 4, 169; 7, 122; 8, 247; 9, 523.
Riða skip, reisa skip, byggja skip, 9, 377.
Riðari, riddari, 10, 88. 95. 104. 109.
Riðr, k., rið, ramb, 6, 168.
Riðull, k., smáflokkr, 2, 306; 8, 355. 362.
Riðvaxinn, þrekliga vaxinn, 5, 238; 10, 387.
Rjá, kv., leikr, 6, 212.
Rjáðr, hrjáðr, hrakinn, rekinn, 6, 204; 8, 78.

Rjóða, s., gera rautt; r. tönn á á einum, gera einn tannsáran, gera einum mein, skaða, 4, 80. sól rýðr fjöll, 11, 438.
Rjóða s. s. hrjóða, rjúfa; flytja val í burt, 5, 97.
Ró, kv., næði, e. et. róar, rór, 6, 156.
Ro, eru, 7, 139.
Roi, k., hvild, 10, 354.
Rokindusta, óhn. lo., rykfullr, sem dust (ryk) rýkr úr, 2, 154.
Rómferlar, k. mt., þeir sem fara til Róms, pílagrímar, 6, 302.
Rómr, k., samþykki með háreysti, 1, 34.
Rór, lo., róligr; mt. róir, hægir, 10, 415.
Ros, kv., rás, hlaup, 10, 395.
Ruskinn í orðum, fullorðinsligr í tali, 9, 241.
Rosknast, s., verða roskinn, 4, 217.
Rósta, kv., gnýr, 8, 355.
Roþoneyti, raðaneyti, 10, 420.
Róð s. s. róðr, skipsáróðr, 9, 36.
Róða, kv., líkneski Krists á krossinum, 5, 136; 8, 247. 361.
Róðra, kv., blóð, 3, 106.
Róðukross, krossmark, 2, 325.
Rudd, h., rjóðr í skógi, 4, 379.
Rudda, kv., kylfa, 4, 246.
Ruma, s., þylja langa ræðu, 9, 332.
Rúmborðr, lo., með víðum götum; r. sáld, um þann sem ekki gerir sér mannamun, 8, 243.
Rúmlendi, h., víðr völlr, þar sem rúmt er, 8, 14.
Rúmsnara, kv., snarvölr, 5, 288.
Runsa (rimsa), rupla, ræna, 8, 390.
Ryggr, lo., hryggr, 9, 500.
Rygjar- (rykkjar-) tó, hörvisk, 5, 101.
Rygð, brygð, 9, 494.
Rytníngr, k., stór hnífr, sveðja, 4, 173.
Ryðill s. s. riðull, 8, 124.
Ryðja, s., rýma: r. höfn, veg, 9, 45; 10, 15. land ruddist, varð byggiligt, 10, 192.
Rægsla, kv., rógburðr, 8, 295.
Rækindi, h., óræsti, óæti, 8, 107.
Ræsa á hendr, bera upp á einn, 11, 54.
Ræta, s.: rætist á um gleði, menn verða kátir, 7, 119.
Ræðiligr, hræðiligr, 9, 495.
Ræðiligt, lo., bætt við, 9, 495.
Ræðismaðr, ráðamaðr, ráðgjafi, 1, 101. 292; 8, 360; 11, 227.
Rökkva, s., hrökkva, 9, 30.
Rönd, skjaldarrönd; leggja saman randir, veita atlögu, 11, 95.
Röskott s. s. raskótt, 8, 199.
Röst, kv., míla, 7, 317; 8, 63; 9, 371. 376. 393. 394. 523. jafnast saman við vikur á vötnum, 9, 376.

Sá, þat, sú, fn.; *a*) sá sem, sem, 9, 254. *b*) slíkr, víðlíkr, 10, 381. *c*) nokkuð: glam þat, nokkuð glamr, það glamraði dálítið í skálinni, 11, 129. stund þá, spölkorn, 11, 85. landnyrðíngr lettr sá (?), hægr landnyrðíngr, 8, 335. lítinn þann, dálítið, 4, 101; 5, 258; sbr. lítlað.
Safali, k., (dýr af hreysikatta eðr urðarkatta kyni); skiun af því dýri, 4, 298. 329; 5, 274.
Safi, k., vökvi, 8, 32. 33.
Sakarstaðr, sök, sakargipt, 8, 66.
Sakeyrir, sektafé, 7, 300.
Sakkfullr, sakafullr, 8, 326.
Sakmetinn eyrir, verðauralag, sem gekk í sakeyri, 7, 300.
Sakni, saknir, k., söknuðr, 8, 155.
Saktt, sagt, 9, 458.
Sáld, h., *a*) sigti, 8, 243. *b*) tunnumál: þriggja sálda öl, 3 tunnur af öli, 2, 16.

Salerni, h., kamar, 3, 199; 4, 168.
Salterium, streingjahljóðfæri, 7, 97.
Sálugr, lo., vesæll, 3, 168.
Sálustofa, sáluhússstofa, sæluhús, 9, 353.
Sama (samir, samdi, í aflh. semdi), sóma, sæma, 5, 94; 6, 150. 260.
Sambland, h., samlag, 6, 123.
Samborinn, skilgetinn, 6, 397.
Sambróðir, skilgetinn bróðir, 6, 28.
Samburðaröl, öldrykkja, er allir skutu til, 4, 333; 7, 190. 303.
Sameginn, lo., sameiginlegr, 2, 199.
Samfleytt, ao., samfast; fara s., 9, 382.
Samfært, það sem saman má fara, samkvæmt, 2, 263; 8, 335.
Samgángr, hjónalag, 2, 130.
Samgjarna, ao., eins gjarnan, 3, 45.
Samhlaupa, óhn. lo., samtaka, 4, 271.
Sami, k., sómi, 6, 20.
Samjafnast, gera sig jafnan einum, 8, 240.
Samjafnt, öldúngis jafnt, 6, 344.
Samkunda, kv., samkoma, mannamót, 1, 280; 6, 441; 11, 109. samdrykkja, 10, 171. 377.
Samlandi, k., landi, landsmaðr, 1, 275; 2, 121; 7, 33.
Samlendr, lo., a) í sama landi, 5, 314. b) frá sama landi, 1, 284, 295.
Sammæli, h., samningr, kaupasamningr, 2, 96.
Samna, samnaðr, safna, safnaðr, 8, 59. 60.
Samr, lo., a) vera samr um ferð, standa á sama, hvurnin ferðin geingr, 3, 84. b) samt, ásamt, 9, 250. það sama, eins, 7, 146. saman, undir eins, 7, 118.
Samsmaðr, sanngjarn maðr, 4, 214.
Samveldi, h., sameiginlig stjórn, 11, 312.
Samvitandi, meðvitandi, 8, 280.
Samvægja, s., jafnast við, 3, 205.
Sannlifa, s., sannarliga lifa, 3, 167.
Sannmelr, sandmelr, 5, 99.
Sannr, k., sannindi, réttindi, 3, 85; til sanns, víst, vissuliga, 4, 118; 5, 41; 6, 128; 11, 284. 380.
Sannvinr, trygðavinr, 10, 394.
Sát, kv., fyrisatr, 8, 379. 380.
Sattan, kv., sátt, sætt, 11, 418; 10, 160.
Saungtól, h., saungfæri, hljoðfæri, 4, 203.
Saura, kv., seyra, 10, 385.
Saurug grið, ótrygg, óheil grið, 9, 223.
Saðr, lo., sannr, 11, 92.
Se, a) sjá þú, 2, 184; 8, 308; 11, 31. b) sjái þér, 11, 119. 401.
Sèa, fn., þessi, 10, 211.
Segja, s., merkja, þýða, 8, 239. segja af, frádæma, s. til, tildæma, 9, 330. s. fyrir skipi, halda ræðu yfir skipi, 9, 480.
Segjanz saga, sögu sögn, sem maðr hefir eptir öðrum, 5, 56.
Segr, segir, 10, 420. 421.
Seina, s, tefja, dvelja, 11, 114.
Seinnheppiligr, seinligr til hamíngju eða frama, 6, 204.
Seinn, lo.: seinst, seinast, síðast, 8, 384. of seinat, um seinan, of seint, 2, 195; 8, 162.
Seið, kv., s. s. seiðr, 2, 136.
Seiðmaðr, sá sem fremr seið, 4, 10. útleggst: spámaðr, 10, 378.
Seiðr, k., sú forneskja, er menn með göldrum (galdrakvæðum) lokkuðu til sín álfa og vættir, og feingu af þeim vitneskju um óvorðna hluti, og gerðu mönnum gæfu eða ógæfu, 4, 10.
Seljumannamessa, 8. Júlí.
Selsætr, h., sel, 8, 439.

Semdi, sjá sama.
Sendife, fé, sem einum er sent, 6, 11.
Sendingar, kv. mt., krásir, réttir, 1, 259; 4, 202; 6, 364; 7, 159. í et. 6, 364.
Seri, sáði (af sá), 1, 9; 4, 301.
Serkr, k., skinnatal, 11, 325.
Serða (serð, sarð, sorðit), hafa samræði við, 6, 360.
Setja burtu, fara burt, 10, 173.
Setning, kv., *a*) setníngr, stillíng, 3, 184. *b*) tilstilli, tilætlun, 6, 372. c) lögun, 5, 338. *d*) regla, 9, 283.
Setr, h., sel, 8, 379.
Settja, setja, 10, 379.
Seyðir, k., eldr, 6, 105.
Séð, sjái þér, 3, 44; 8, 116; 11, 124.
Síbyrt, ao., s. s. síbyrðis, 8, 225.
Síbyrðis, ao., borð við borð, 8, 385.
Sídægris, ao., dag eptir dag, 4, 289.
Sifjar, kv. mt., mægðir, teingdir, 7, 299.
Sifkona, mágkona, 9, 243.
Síga, s.; láta sigast, snúa undan, 8, 162.
Signaðr, *a*) helgaðr goðum, blessaðr, 5, 150. 222. *b*) magnaðr með fjölkýngi, 5, 236.
Sigrast, hafa sigr, 5, 63.
Sigrbákn, h., sigrmark, 6, 313.
Sigrbyrr, k., sigrvænligr byr, 9, 505.
Sigrgjald, fé, sem sigrað fólk geldr sigrvegaranum, 5, 161.
Sigrsæli, kv., sigrsæld, 1, 214; 2, 108; 5, 48.
Silfrmerktr, s. s. silfrmetinn, 8, 270 (7, 300).
Silfrmetinn eyrir, eyrir silfrs, 7, 300.
Siment, h., lím, 6, 153.
Sinaterra (lat. sine terra), landlaus, 9, 229.
Sinfon, h., hljóðfæri, 7, 97.
Sinnaðr, liðsinnanði, hjálpligr, 1, 297; 5, 261.
Sinni, h., fylgd, liðveizla: vera í s., vera liðsinnandi, meðmæltr 3, 223; 4, 290.
Sinnig, ao., sinn veg, 7, 223.
Sinsig s. s. sinnig, 8, 413.
Sitja byri, sitja af sér leiði, 6, 358; s. úti, um galdramenn, 7, 275.
Sitsz, sitz, sizt, so, eptir það að, 10, 382. 387. 398. 407; 8, 181. 345; 9, 406.
Sizt, sto., 1) eptir, síðan, með þ., 9, 406. 2) so., eptir það að, síðan að, form. 8, 21.
Síða (síð, seið og síddi), fremja seið, 10, 378.
Síðkveldum, seint á kvöldum, 6, 241; 9, 29.
Sjá, fn., tvíkynja: *a*) sá, þessi, 3, 116; 4, 312; 11, 96. *b*) sú þessi, 2, 87; 4, 149. 310; 11, 95.
Sjá, sé (1. pers. nuliðandi tíðar í afllı. af: at vera), 7, 358; 8, 242. 299; 11, 124.
Sjábyggjar, þeir sem búa við sjó, 8, 404.
Sják, sé jeg, 7, 142.
Sjakyrt, öldulaust, ládeyða, 6, 262.
Sjaldgætr, skjaldgæfr, 4, 309.
Sjálfbjargi, sjálfbjarga, 2, 270.
Sjálfráða, óbn., sjalfráði, sjalfráðr, 4, 116. 312. 317. 332; 6, 189; *í* mt. 6, 136; *sjálfs sins ráðandi*, 6, 200.
Sjandi, sjáandi; fara s. eptir, sjá rett, geta rett til, 6, 12. 208.
Sjáverkr, k., sjósótt, 10, 75.
Sjolfr, fn., sjálfr, 10, 384. 401.
Sjom, sjáum, 10, 421.
Sjómyrkr, sjóarþoka, 9, 503. 506.
Sjónarvörðr, k., menn, settir til að gæta tíðinda, 8, 212.
Sjónenni, augnasjón, 6, 206.
Sjónhaunr, lo., sjónhagr, 4, 38.
Sjónhendi s. s. sjónenni, 6, 206.
Sjöndi, sjöundi, 7, 84.
Sjöræðr, sjötugr, 1, 14.
Sjötlast, s., sjatna, sefast, 2, 43.
Skafa, s.; fast at skafit, tekið djúpt í árinni, mikið um mælt,

11, 94; nýskafit, nýheflað, nýslèttað, 5, 105.
Skafl beygja, gera skeifu, skæla sig, 10, 174.
Skak, h., ávítur, 8, 143; sjá orðaskak.
Skakr, h., ávítur, 8, 143.
Skálm, kv., breið sveðja, 6, 402.
Skálpr, k., leðrskeiðar á sverði, 6, 212; 8, 436.
Skammast, fyrirverða sig, 6, 302.
Skammr, lo.; skömmum, skamma stund, 7, 106.
Skammæligr, lo., skammvinnr, 1, 225.
Skammær, skammlífr, 7, 40.
Skamrækr, lo., ekki lángrækinn, 5, 325.
Skamr, lo., skammr, 5, 207.
Skapaðr, lagaðr, tilskipaðr; skapat skegg, klipt, 8, 447; skapat, auðna, forlög: láta sk. skera, láta auðnu ráða, 8, 88: láta skeika at sköpuðu, láta fara sem auðna ber til, 2, 112; 4, 322.
Skapferði, h., lunderni, 6, 54.
Skapligr, hæfiligr, mátuligr, viðrkvæmiligr, 11, 4.
Skapnaðareyrindi, mátuligt erindi, 8, 90.
Skapt, h., hali, 9, 482.
Skaptker, h., ölker, sem ausið var úr í horn og drykkjuker, 4, 75; 6, 241.
Skark, h., hark, slag, 9, 452.
Skarlak, h., skarlat, 5, 256.
Skarpr, lo., harðr; skarpt land, hart, gæðalítið, 7, 78.
Skarðr, skertr: s. hlutr, órèttr; sitja yfir skörðum hlut, verða fyrir órètti, 4, 331.
Skatt, skaðað, grandað, 11, 309.
Skattgilda, s., gera skattgildan, 4, 314.
Skattgildi, h., skattgjald, skattr, 4, 285; 7, 124; 10, 111.
Skattyrðast, hnýflast í orðum, 6, 158.
Skaufali s. s. skaufhali, 8, 314. 319.
Skaufhali, k., refr, 8, 314.
Skaup, h., skop, spott, 4, 259; sjá sköp.
Skautt s. s. skúað, járnað, 8, 182.
Skauttoga, s., toga einn á kápuskauti sínu, 6, 203. 211.
Skavti, h., skeyti, 10, 384.
Skayð, h., skeið, spölr, 8, 34.
Skeftan, kv., skemtan, 10, 88.
Skeggraust, skeggrödd, að púa í skeggið, 1, 303.
Skeið, kv., herskip, lángskip, 6, 308.
Skeið, h., tímabil; nokkurt skeið, um skeið, nokkra stund, 5, 299; 7, 339.
Skeleggliga, ao., einsog einbeittr maðr, 11, 128.
Skeligr, lo., einbeittr, 5, 72. 73.
Skelfa, s., hrista, 8, 317; 10, 223.
Skelft, lo., skjálfandi; skelfra, með meir skjalfandi rödd, 5, 338.
Skelpr, kv. mt., skælur, 10, 174.
Skemd, smán, skömm, 2, 142.
Skemdarfullr, smánarfullr, 3, 164.
Skemdarmaðr, mannsköimm, 6, 32.
Skemdarorð, smánaryrði, 11, 339.
Skemdarverk, skammarverk, 11, 339.
Skemill, k., fótaskör, 5, 301.
Skemma, s., stytta; styttast, 1, 67.
Skepna, kv., sköpulag, 5, 145.
Skepta, kv., staur, 10, 357, sb. flettiskepta.
Skeptifletta, kv., klofinn staur, 6, 77; 8, 388.
Skera af manni, draga af manni, hlífa manni, 7, 20.
Skeyrti s. s. skyrti, aflh. af skorta, 9, 387.
Skeyta, s., ánafna, gefa, 6, 432; skeytt, lagt þángað, 7, 196; skeytir ok skyldr, undirgefinn og þjónustubundinn, 6, 53; 7, 315.
Skilfenginn, skilgetinn, 9, 242. 246. 250.
Skillíngr, k., enskr peníngr, síðar ríkisort, 4, 55.

Skilt s. s. skilit (af skilja). *a*) skilið, 9, 449. *b*) áskilið, 11, 100. *c*) tiltekið, 9, 447.
Skinn, h., feldr, yfirhöfn, 11, 368. 397.
Skipan, kv., skipsögn, skipalið, 7, 11.
Skipari, k., skipsmaðr, skipverji, 8, 367.
Skipaðr, *a*) settr, 9, 369. *b*) hæfr, tilfallinn, 10, 88.
Skipreiða, kv., partr af fylki, sem gera átti ut eitt skip herfært með 60 eða 70 mönnum, 4, 326; 9, 415. 336; kallast len, 9, 248; í einu fylki voru 12 skipreiður, 10, 306.
Skipti, h., munr, 7, 11.
Skírdræpt, ofbjart fyrir augum, 4, 344.
Skírgetinn, skilgetinn, 9, 250.
Skíriþórsdagr, skírdagr, 9, 500.
Skírr, lo., hreinn; skírar merkr, af skíru, hreinu silfri, 11, 204; skírra, glöggvara, 8, 245.
Skírskota, s., vitna. 9, 385.
Skírsla, kv., undanfærsla með eiði eða járnburði, til að sanna sakleysi sitt, 5, 211. 264; mt. skírslir, 10, 418.
Skíða, kv., klofið skíði, þunn spíta, 2, 163.
Skíðfæri, h. mt., það sem heyrir til skíðaferðar, 8, 400.
Skjala, s., hörfa á bæl, 6, 335.
Skjaldrinna (s. s. skjaldrimna, skjaldrimina), af skjaldrim, hkl. rim, er skjöldum var smeygt í, þá skip voru skörúð skjöldum milli stafna, 11, 140.
Skjaldþili, h., þil, borðþil, 5, 338; 8, 172.
Skjalegr, lo., rúskr, 5, 191.
Skjálfhendra, með meir skjálfandi rómi, 7, 227. 353.
Skjalla, skella á, 11, 149.
Skjoplast, bregðast, 8, 369.
Skjótr, k., fararskjóti, 4, 35.
Skjótræði, h., *a*) fljótræði, 6, 133. *b*) óskundi, 6, 104.
Skjótyrði, h. mt., skutyrði, 5, 253.
Sk öldr; bera efra skjöld, bera hærra hlut, hafa betr, 10, 394.
Skjöplast s. s. skjoplast, 2, 114; 4, 148; 7, 64.
Skóbroddr, mannbroddr, 8, 405.
Skolbrúnn, lo., svartbrýndr, 2, 7, 82; 6, 131.
Skoli, k., 1) korsbræðra felag, 9, 259. 2) korsbræðra hús, 9, 253.
Skollr, k., prettr, svik, 8, 44; 21, 365.
Skór, mt. skúar, skeifur, 7, 94.
Skora lið, telja lið, 7, 275; 8, 311. 320; 9, 382.
Skorinorðr, skírmæltr, 5, 149.
Skort, h., það sem ávantar; lítit skort, næstum því, 8, 322.
Skorta, s., vanta; afllı. skyrti, 4, 194, sjá skeyrti.
Skot, h., gángr um hús innan veggja, 1, 290; kirkju skot, útbrot, utskot á kirkju, 9, 492.
Skotáss, k., þvertré, 5, 157.
Skotyrði s. s. skjótyrði, 7, 20.
Skrá, s., skrásetja; skráðir menn á skip (því nöfn þeirra voru upp skrifuð), 9, 33.
Skrátti, k., galdramaðr, 2, 142; 10, 378.
Skreiðast, s., fara á skíðum, 8, 437.
Skreiðfæri, h., skíðafæri, 8, 400.
Skreppa, kv., *a*) skjóða, 6, 303. 374; 8, 26. *b*) gildra, 7, 21.
Skrifa, s., *a*) mála, 5, 340; 7, 69. *b*) marka, útsauma, 5, 234. *c*) um steyptar myndír, 7, 97.
Skrilljós s. s. skriðljós, 4, 168.
Skriðfæri s. s. skreiðfæri, 8, 400.
Skriðljós, skriðbytta, 11, 66.
Skriðna, s., renna, 4, 169; 3, 150; 8, 141.
Skriðr, k., skrið, gángr, 4, 303; 8, 378.
Skrópasótt, uppgerðarsótt, 6, 32.
Skrufhárr, hrokkinhærðr, 10, 420.
Skruma, s., skrafa, 3, 96. 114.
Skrýfa, s., ýfa upp, gera úfinn, 6, 375.

Skræfa, kv., huglaus, mannleysa, 2, 47; 3, 228; 6, 34.
Skrækta, s., skrækja, 6, 446.
Skræmast undan, skjótast undan, 8, 75.
Skræmilaup, h., áhlaup, gert til fælinga, 8, 320.
Skúa, s., járna hest, 7, 94; 8, 182.
Skuggi, k., a) það sem er ískyggiligt, grunsamt, 7, 3. b) hattbarð, 6, 60.
Skuld; fyri þann skuld, fyri þá sk., þessvegna, 8, 136.
Skulda, kv., skyldugleiki, frændsemi, 10, 405.
Skuldaferli, h., skuldir, 9, 481.
Skuldi, skyldi, 10, 378. 404.
Skulu (skal, skylda), eiga; grið mun sjá maðr hafa skulu, g. m. þessi maðr eiga að hafa, 4, 266; eins 4, 208; 6, 177. 366; 11, 290. 333.
Skunda saman, skjóta saman (fé, til að gefa), 5, 216.
Skundi, k., flýtir, 3, 45; 7, 134; 9, 326.
Skura, s., skýra, útlista, 10, 377.
Skurta, skyrta, 10, 383.
Skussi, h., óheillavænligr fyrirburðr, 10, 416.
Skuti, k.; drepa einum skuta um, drótta að einum, 4, 310.
Skutill, k., borð, 1, 259; 6, 232.
Skutilsveinn, sá sem þjónar fyrir borðum, 6, 304.
Skýfa, s., kasta, hrinda, 2, 163.
Skygðr, lo., gagnsær, 6, 241.
Skyldiliga, ao., a) vinsamliga, vinaliga, 11, 108. b) skylduliga, nauðsýnliga, 8, 398.
Skýlihögg, skemdarhögg, 2, 218. 219; 4, 170.
Skylliga, ao., nauðsýnliga, 8, 398.
Skylming, kv., vopnaleikr, 2, 100.
Skynda, skunda, 9, 330.
Skyndi, h., flýtir: bera s. at um ferð, flýta ferðinni, 8, 57.
Skyndikona, lauslát kona, 11, 54.
Skýsvipan, kv., vetfáng, 5, 80.
Skyti k., skotmaðr, skytta, 7, 82. 192; 9, 390; 10, 362; sjá óskyti.
Skytningr, k., a) samdrykkja, 6, 440; 7, 113; skytningsstofa, drykkjustofa, 9, 478. b) drykkjustofa, 7, 152. 242; 8, 408; 9, 44.
Skæmaðr, skaðlegr maðr, 2, 246.
Skøti, h., skeyti, 10, 384.
Sköp, h., s. s. skaup, 2, 142.
Sköp, h. mt., forlög, 5, 157; álög, 8, 18.
Slá fylking, skjóta á f., fylkja, 8, 408.
Slá (slái, sláða, sláð), reka slá fyrir, 1, 104.
Slaga, s., sigla til og frá, 10, 71.
Slagálar, kv. mt., hnakkólar (eða beltisólar), 1, 194.
Slagasauðr, slægnasauðr, 5, 62.
Slagningr, s. s. vesl.
Slagr, k., tegund; margir slagir hljóðfæra, margskyns hljóðfæri, 3, 191.
Slátta, kv., slegnir peníngar; Haralds s., peníngar, er H. let slá, 6, 243.
Sleitiliga drekka, drekka sljóliga, 6, 241.
Sleru, slögu (af slá), 10, 403; sjá slæri.
Sléttmæli, h., liðugr talandi, 7, 120.
Sléttorðr, sá sem talar liðugt og fallega, 7, 120.
Slettr, lo., greiðr: ferðir eigi sléttar, 1, 75; slett, ao., greitt, 2, 127; beint, hiklaust, 2, 319.
Sleyktr, slöktr, 10, 29.
Slippr, lo., vopnlaus, 11, 160.
Slota við, hika við, trássast við 7, 20.
Slyngja (slyng, slöng, slungit), slá; slungit i vannkvæði, komið i óefni, 6, 114.
Slyttinn, lo., duglaus, ónýtjúngr, 3, 206.
Slæri, sló (af slá), 10, 379. 394, eins og seri; sjá sleru.

Slæður, kv. mt., síð silkikápa, 4, 164; 5, 245; 7, 148. 149.
Snáp'iga, ao., gapalega, óvarlega, 9, 217.
Snápr, k., glópr, gapi, 2, 64.
Snara, s., skunda, flýta sèr, 11, 85.
Snaupa, kv., sneypa, 10, 394.
Snavriligr, snarligr, 10, 393.
Snaypa s. s. snaupa, 10, 394.
Snað, h., matr, 8, 411.
Sneiða, s.; s. til, víkja á, 7, 258. s. einum, færa að einum, lasta, 6, 15.
Snelft, ao., snögt, skjótt, 4, 259.
Snerra, kv., hrið, lota, 9, 516.
Snerta, kv., hrið, lota, 8, 230.
Sneyri, snèri (af snua), 5, 24. 35.
Snillingr, k., afbragðsmaðr, 8, 410.
Sniðhvass, snarpr, 8, 134.
Snua atgöngu, herða aðgaungu, 8, 226.
Snúinn á eitt, fús til, 10, 142.
Snugga, s., blása, gjósta, 7, 20.
Snæfr, lo., þraungr (á dönsku snæver), 8, 336.
Snænám, h., leysíng, 4, 42.
Snærisspjót, spjót með skotreim, 6, 76.
Snæði, h., snæðingr, k., snæðing, kv., borðhald, 9, 404.
Snøfrligr, skjotligr, snarligr, 7, 343.
Snøfrmannligr, hvatligr, snarligr, 8, 79.
Snöggr, graslaus; bíta at snöggu, rótnaga, 11, 6.
Snörgla, s., snörla, 5, 218.
Sól, kv., sal, 10, 395.
Sol, kv., þýðir sælu; gánga at sólu, fara vel, farsælliga, 5, 342.
Sólarroð, h., morgunroði, solaruppkoma, 8, 346.
Solarsteinn, steinn (kristall), til að sjá hvar sol er á lopti, þó skýað se, 5, 341.
Solbrað, kv., sólbráð, h., 2, 228.
Sofi, k., ilvegr á skó, 8, 405.
Sollinn, vatnsósa, 5, 10.
Són, k., saungr, eymr, 5, 163.
Sor, h., sár, 10, 415.
Soto, sátu (af sitja), 6, 279.
Spánn, k., skotspónn, 2, 271.
Spann, h., skjóla, fata, 5, 101.
Spánósa, spánýr, 5, 105; 8, 382.
Sparn, spirndi, 7, 14.
Sparða, kv., írsk öxi, 4, 221; 7, 72; 10, 139.
Spekt, kv., speki, vizka, 6, 144.
Spenja (spen, spanda, spanit), draga, 2, 185; 3, 64. 105; 5, 8; 6, 344; 7, 248; 9, 262; 10, 293.
Spenna, s., taka utan um: s. sverð, 8, 363; s. árar, draga, 8, 384; 9, 262. 301. 303; umkringja, 8, 358; eyða, 11, 423.
Sperði, sparaði, afl. af spari, sparða, jeg spara (spari), sparaði, 8, 66.
Spezskuar, spetzskuar, lágir skór, 8, 358.
Spillidýr, skaðvæn dýr, 5, 262.
Spitali, k., gestahus, 11, 202. 301.
Spottr, k., spott, gys, 8, 437.
Spraki, k., lausafrètt, 1, 187; 8, 365. 416.
Sprækla, s., sprikla, 10, 117.
Spurdagi, k., spurning, 10, 377.
Spurðuna s. s. spörðuna af sparða.
Spyrnir, 2. pers. þáliðandi tíðar í afl. af spern, sparn, spirni, spirndi, 7, 120.
Spænskr, spanskr, 10, 137.
Spölr, k., spotti (af sögu), 6, 355.
Stadt; ek hefi stadt uppá hjarta mitt, einsett mèr af alhuga, 1, 284 (af gamalli s., steð, staddi, stadt, steðja: stöðva, staðfesta).
Stafa fur einum, dæma einn, 4, 333.
Stafaðr, lo., með mislitum dúkum; s. segl, 2, 301; 4, 255. 277. 354. 372; s. tjald, 3, 136.
Stafkarlsstigr, k., förumanna vegr: taka, troða s., fara á húsgáng, 6, 302. 304; 8, 279.

Stafnleggja, s., leggja stöfnum að, 8, 386.
Stafnljár, járnkrókr til að teingja saman skip og krækja menn í sjoorustum, 4, 40; 7, 264; 8, 385.
Staka, s., a) hrasa, 1, 44; 11, 133. b) hrinda, stjaka, 7, 269.
Stakksvöllr, 3, 207; eptir Búalögum, stórt hundrað faðma á hvurn veg.
Stál, h., skipstefni, 8, 199.
Stallari, k., kóngsmaðr, sem talaði kóngserindi á þíngum, 4, 128. 131; 10, 109. stallarastóll, 6, 442.
Stallr, k., a) pallr undir goðalíkneski, 4, 245. b) stellíng í skipi, 9, 386. c) stall drepr or hjarta, hugr bilar, (eða, hjartað berst í brjóstinu af hræðslu), 5, 72.
Stammr, lo., stamr, 1, 282.
Standa, s., vega, 11, 204.
Stánga, s., stínga, 3, 193; 5, 205; 7, 161; 8, 281; 11, 155.
Stanka, s., tregðast við, vera tregr til, taka nærri sér, 2, 114.
Starsýnn; hann var s., honum varð starsýnt, 6, 203.
Staupase, steypast, 10, 383.
Staðna, s., setjast, letta, hætta, 11, 224.
Staðr, lo.; mér verðr staðara, jeg hika mig, 9, 225.
Staðr, k., a) gefa staðar, láta af, 6, 384. b) klaustr, 4, 110.
Stef, h., viðkvæði, 5, 5.
Stefja, s., hindra, 10, 418.
Steigrliga, ao., fast, stint, stinnliga, 6, 416.
Steina, s., mála, 10, 320; 4, 354; 5, 304. 339.
Steinmeistari, steinsmiðr, 5, 215.
Steinn, k., a) litr, 4, 277. b) klaustr, steinmusteri, 10, 373.
Steinsker, h., sker, klettr í sjó, 8, 367.
Steintálga, kv., grjóthögg, 8, 279, sjá tálgugrjót.
Stighosr, kv. mt., reiðsokkar, 10, 415.
Stik, h. mt., staurar, settir niðr í ár eða við strandir til varnar, 7, 188. 256. 259; sb. krakar.
Stika, s., setja niðr staura, 5, 248.
Stikkinn, lo., orðhvass, önugr, 5, 171.
Stilla einn, a) tæla, svíkja, 11, 113. b) læðast, 8, 343. c) koma, stilla til lausnar, koma til frelsis, 10, 391.
Stívarðr, yfirmaðr, 9, 421 (á ensku steward).
Stjoll, k., bakhluti, 11, 64.
Stjórn; á s., á stjórborða, 7, 10.
Stjórnfast skip, skip með stýri fyrir, 7, 47.
Stóla, kv., biskupsklæði, 3, 168.
Stollz, lo., stoltr, drambsamr, 4, 162.
Stólsettr, settr í hásæti, 6, 93. 397.
Stopall, stopull, 6, 108; 7, 23.
Stophalt s. s. stopalt, 3, 84.
Stórbukkr, k., stórbokki, 8, 234.
Stóreflismenn, höfðíngjar, maktarmenn, 11, 7. 13.
Stórhlutir, stórir hlutir, 7, 136.
Stórkaupamaðr, sá sem kaupir í stórum kaupum, 5, 255.
Stórlátr, stórgjöfull, 6, 368.
Stórleikr, k., a) ofstopi, 4, 206. b) stærð, 8, 371.
Stórlyndi, kv., rausn, 7, 96.
Stormr, k., þys, aðsúgr, 1, 36; ákafi, 2, 100; áhlaup, ófriðr, 6, 437; 11, 260.
Stormsamligr, ákafligr, 1, 97.
Stórræðamaðr, sá sem mikið færist í fáng, 9, 383.
Stórr, lo., stór; gefa stærrum, gefa meira, 2, 245; 7, 56; bera stærrum, vera meiri, 7, 305.
Stoð, kv., mt. stoðir, aðstoð, tillag, 5, 138.
Stoði, k., hjálp, aðstoð, 6, 368; 8, 167.

Straumbrot, h., fyrirhöfn fyrir einhvurju, 7, 27.
Strendr, mt. af strönd.
Strengflög, kv., skora aptan í örvarskaptið til að láta bogastreinginn liggja í, 2, 271.
Strengvörðr, k., varðmaðr á skipi, sem hefir gát á akkerisstreingjum, 10, 135.
Stríðmæltr, stirðr, óþýðr í orðum, 3, 152.
Strútr, k., búníngr á hatti, útstandandi sem strútr, 11, 77. (sumir taka það fyrir helsi saumað fast við hattinn.)
Strý, h., blor, 8, 342.
Strykja, s., strjuka, busta, 8, 217.
Strykva s. s. strykja, 8, 217.
Strönd, kv., mt. strendr, rönd á skildi, 7, 323.
Stuldamenn, þjofar, 5, 240.
Stund, kv., a) spölr: stund þá, spölkorn, 11, 85. b) stundar hart, hátt: býsna hart, hátt, 4, 153; 6, 303.
Stúra, s., stýra, 10, 380.
Sturkja, s., styrkja, 10, 380.
Sturkr, styrkr, 10, 405.
Stuttmælt, styttíngr, 9, 242.
Stynr, k., stunr, 5, 218.
Stýra nær, a) komast í házka, 5, 266; s. undan, komast úr hættu, 5, 265. b) s. máttkum guði, eiga máttugan guð að, 2, 152.
Stýrihamla, kv., stýrissveif, 4, 39; skiptast við stýrihömlur, skipta um skipstjórnarmenn sín í milli, 8, 383.
Styttíngar, kv. mt., styttíngr, 9, 329.
Styttuni, kv., styttíngr, 9, 329.
Stærð, kv., dramb, 10, 107.
Stökku, stukku (af stökkva), 8, 248.
Stöng, kv., staung: bera fè til stángar, til skiptis, 11, 76. 147.
Stöðvar, kv. mt., aðsetursstaðr, 11, 15. 70.
Sufl, h., kjötmatr, sem etinn er með brauði; heimarsufl (málleysa, eiginl. brýnis-matr, hráki), 6, 374.
Sukjast, sýkjast, 10, 410.
Súla, kv., stoð, stytta af trè, 6, 4.
Sumkostar, ao., að nokkru leiti, 9, 329.
Sundrgerð, kv., frábrygðni í búníngi og klæðasniði, 6, 440.
Sundrgerðamaðr, sá sem vill vera öðrum frábrugðinn, helzt í klæðaburði, 2, 169; í orðum, 3, 153; 5, 69.
Sundrslita, dreift, 9, 382.
Sunnarla, ao., sunnarliga, 5, 252; 9, 10.
Sunnunótt, sunnudagsnótt, 9, 403.
Surgja, s., syrgja, 10, 379.
Sustir, systir, 10, 387.
Sustr, k., s. s. þustr: lurkr, 8, 96. 436.
Suðri, lo., syðri, 9, 469.
Suðrmenn, þýzkir, 11, 303. 352. 354.
Svá, ao., so, svo; a) svo og, sem og, einnig, 1, 5.; 9, 252; 10, 174. b) takmarkar merkínguna: mest s., einna mest, hvað mest, 3, 201; allmjök s., býsna mikið, æði mikið (næstum allt), 5, 320; nokkut s., nakkvat s., lítið eitt, dálítið, 7, 20; 11, 11 (annað en: svâ nokkut, sjá nokkr); mjök lengi svá, góðan tíma, 11, 112 (annað en: mjök svá lengi). c) svá sem, þegar, þá er, 3, 165; olaukið, eptir en (heldr en), 4, 310; 5, 71.
Svâgi, so., og ekki heldr, 10, 406.
Svalar, kv. mt., þaktr loptgángr, opinn annarsvegar, 8, 190. 191; 9, 449; sjá loptsvalar; svalaglugg r, 9, 427.
Svamm, synti (af svimma, synda), 7, 119. 123. 224. 225.
Svarabróðir, fóstbróðir, 11, 206.
Svarf, h., a) yfirgángr, ofbeldi, 3, 146. b) házki, 4, 147.
Svarfa, s., dragast, 7, 264; svarf-

ast, ruglast, 7, 219; ryðjast, 7, 31; svarfast um, ryðjast um, 11, 40.
Svarka um, þræta um, 7, 143.
Svarri, k., stórlynd kona, 1, 61. 288.
Svartameistari, 8, 302.
Svarðlykkja, lykkja af svarðreipi (úr rostungshúð), 8, 216. svarðreiði, reiði af rostúngsolum, 6, 147; 8, 440. svarðsvipa, ólarsvipa, 7, 227.
Svát, svo að, 7, 342; 10, 383; 11, 95. 106. 145.
Svaði, k., svað, 8, 393.
Svaðilför, ófør, hrakför, 7, 261; 8, 468.
Svaðill, k., hrakníngr, 7, 56.
Svef, sveif (af svífa), 7, 167.
Svefa, s., sefa, 9, 244.
Sveipa sverði, veifa, bregða, 9, 329.
Sveitbúi, felagi, lagsmaðr, 7, 262.
Sveiti, k., blóð, 9, 329.
Svelgr, k., röst í hafi, 5, 33; 10, 145.
Sverðskór, k., sverðskeiðar endi, málmi búinn, 6, 212.
Sverðtakari, k., eiðsvari, 9, 257. 508.
Svig, h., a) rábrúm, tækifæri, 8, 305. b) freista svigs á, reyna til að vinna bug á, 8, 413.
Svik, h., eitr, ólyfjan, 8, 275.
Svima, s., synda, 8, 99. 264; 9, 248; 10, 314.
Svimma s. s. svima; sjá svamm.
Svinna, kv., vitrleikr: kunna sér meiri svinnu, vera skýrari en svo, 4, 319.
Svinnr, k., skynsemi; snúa á s. ráði sínu, snúa til betri vegar, bæta ráð sitt, 2, 235.
Svínstí, h., svínastía, 10, 388.
Svipa, s., skunda, flýta sér, 8, 170.
Svipan, kv., skjót vopnaskipti, 9, 257. 311.
Sviplyndr, brigðlyndr, 6, 287.
Svipr, k., eptirsjá, söknuðr, 2, 101; 6, 222.
Svíri, k., háls á drekahöfði, 5, 304.
Svívirði, glio., svei, 8, 401.
Svofu, sváfu (af sofa), 9, 510.
Svörðr, k., mt. sverðir, ólarreipi af rostúngshuðum, 9, 521. 523.
Sýja, kv., umfar í skipi, 8, 196.
Sýkna, kv., að maðr er sýkn saka, 6, 119.
Syn, neitun: setja s. fyrir, neita, 9, 5.
Sýndr, sá sem hefir sjón; s. lítt, sem ser illa, 4, 204; 5, 248; 6, 319.
Sýniligr, sêligr, falligr, 10, 393, alitligr, 5, 34.
Sýnn, lo., auðsjáanligr, 7, 25; Sýnu verri, betri, minni, ýngri: miklu, töluvert, 3, 127. 222; 5, 263; 7, 242; 11, 112. 154.
Synztr, lo., syðstr, 11, 229.
Sýsa (sýsi, sýsta, sýst), starfa, framkvæma, 2, 62; 6, 13; 7, 100; 9, 366. 400; 10, 7. 89; með f., s. eyrindum, 9, 345; s. til, stuðla til, haga til, 6, 38; sjá atsýsa.
Sýsliga, ao., skjótt, hvatliga, 8, 86; 11, 152.
Sæborgir, um stórskip, 9, 221.
Sæbyggjar, sjóarbændr, 8, 404.
Sæludagar, imbrudagar, 8, 446.
Sælægr, lo., sem liggr á sjónum: s. myrkvi, dymm sjóarþoka, 6, 21.
Sæma, s., samþykkja, 8, 215.
Sæma við, láta sér lynda, vera ánægðr með, 5, 308; 7, 162.
Sængarrekkja, kv., barnsæng, 4, 318.
Sæta, s., a) vera orsök: þat sætir um bæn þessa, sú er orsök til bónar þessarar, 11, 160. b) s. einum, sitja fyrir, gera fyrirsátr, 2, 288; 7, 341.
Sæti mín, elskan mín! 11, 424.
Sætr, h., sel, 1, 5; 4, 8; 5, 22; 8, 55; sjá selsætr.
Sök, kv., mál, s. s. erindi: hafa ekki vætta at sök, koma aungu áleiðis, 8, 18.

Söktal, saktal, sakeyrir, 10, 170.
Sön s. s. son, sonr, 11, 61.
Söngfœri, h. mt., hljoðfæri, 7, 97.
Söðultreyja, söðulklæði, 5, 165.

Tabola, tabula, tafla, 7, 159. 194; 8, 448.
Tág, kv., taug; mt. tágir, taugar 5, 93.
Tak, h., tekja, 6, 431.
Taka, s.; t. hlaupa, hlaupa, 1, 80; taka, stela, 7, 330. Með sto.: t. á einu, taka einu svo eða svo, 9, 292; 11, 118; t. auðveldliga á, segja vera auðvelt, 4, 129; 11, 124; t. glaðan á við einn, slá uppá glaðværð við einn, 11, 112. taka mikit (mikinn, litit) af, gera orð á, hafa orð, ummæli, um, 5, 337; 6, 207; 11, 86. 112. taka með, taka við, þiggja, 4, 340.
Taka, kv., inntaka (borgar), 10, 417.
Takmikill, framtaksmikill, aðfærslumikill, 3, 159.
Tala, kv., ræða, 8, 308: 9, 480; 11, 37.
Talaðr, lo., mælskr, 6, 438.
Tálgugrjót, mjukt bleðslugrjót, 5, 215.
Tálknfannir, kv. mt., tálknfanir, tálknþanir, 5, 183.
Tálsigi, k., tálbiti, agn, 5, 190.
Talt, talið (af telja), 10, 107.
Taumr; sjá aka.
Tegr, k, tugr, 4, 2.
Teiti, kv., skemtun, gleði, 7, 119.
Tekja, kv., herfáng, 1, 258.
Tengingar, kv. m., afskipti, viðtaka, 7, 19.
Tengja mál til eins, bendla mann við eitthvað, 11, 54.
Tigrligr, tiguligr, 6, 429. 438; 7, 69.
Til, ao., mjög, nóg, 5, 150; heldr, of, 10, 103; til at, uns, þar til að, 10, 212.
Tilbeini, k., *a*) tillag, 6, 368. *b*) hjálp, 10, 60.
Tilgaung, h. mt., aðdragandi, 4, 5.
Tilgjöf s. s. heimanfylgja, 8, 453; 10, 309. 340.
Tilkvæmd, kv., það sem nokkuð þykir til koma, í varið, 8, 78. 10, 212.
Tillát, h., *a*) tillag, 3, 208. *b*) frétt, 9, 278.
Tillit, h., álit, dómr, 4, 112.
Tillæti, h. mt., eptirlátsemi, eptirlæti, 4, 127.
Tilmæli, tilkall, 9, 327; 10, 402.
Tilræðismaðr, áræðismaðr, 7, 296.
Tilsjá, kv., *a*) mt. tilsjár, umsjón, 6, 354. *b*) hjálparvon, 8, 56.
Tilstilli, h., umsjón, forstaða, 4, 359.
Tilstoði, k., hjálp, 6, 235.
Tilstundan, kv., verðleikr, 6, 224.
Tilsýsla, kv., umsýsla, 11, 120.
Tiltaka, kv., tiltæki, uppátæki, 11, 248.
Tiltekinn, viðtekinn: t. trú, játuð, viðtekin trú, 3, 166.
Tiltekja, kv., tiltæki, 11, 103.
Tiltækr, *a*) sem má handtakast, 4, 319; 5, 265. *b*) honum er skáldskapr svá t., honum veitir svo létt að yrkja, 4, 374.
Tilæskíngarsynir, óskabörn, 3, 166.
Tíma, s., henda, með þ., 3, 89.
Tímadagr, lukkudagr, 1, 214; 4, 67.
Timbr, 40 skinn. 11, 325.
Tími, k., hamingja, 10, 175.
Tír, k., virðing, 10, 175.
Tíðabok, handbók presta, 5, 172.
Tíðamenn, kirkjufólk, 5, 182.
Tíðr, lo., *a*) frægr, 10, 417. *b*) mér er títt, mér leikr hugr á, 11, 4.
Tíðvirkr, lo., fljótvirkr, 11, 377.
Tjóði, tjaði (af tjóa, tja), 5, 26; 7, 160.
Tjust, hljótt, 9, 510 (á dönsku *tyst*).
Toddi, k., gjöf; vina toddi, vin-

agjöf, 5, 101; (eiginl., ullar eða hörvisk.)
Tómasmessa, 21. December.
Torbreytiligr, erfiðr, 8, 12.
Torfengr, sem ekki er auðvelt að fá, 5, 33.
Torfyndr, lo., sem ekki er auðvelt að finna; honum er torfynt, hann er seinn að yrkja, 7, 356; sjá auðfynt.
Torgætr s. s. torfengr, 2, 254, fágætr.
Torogætt s. s. torgætt, 4, 124; 9, 450; 10, 62. 116.
Tortalinn, sem ekki er auðvelt að telja, 8, 411.
Torveldi, h., örðugleiki, 7, 221.
Trani, k., *a)* s. s. trana, 2, 50. *b)* rani, trjóna, 4, 58.
Trapiza, kv., borð, sem skaptkerið stoð á, 3, 177; 4, 75; 6, 442; 8, 13.
Traulla, ao., traubliga, 7, 239.
Trauða, s., hindra, 3, 129.
Trefr, kv. mt., trefjur, 1, 267.
Treystast, treysta, 5, 63.
Trjóna, snjaldr á drekahöfði, 3, 105.
Trúari, k., sá sem trúir, trúmaðr, 5, 219.
Trúbrögð, h mt., hættir, háttsemi, útvortis siðir, 2, 256.
Tugdrápa, togdrápa, drápa með toglagi (sjá Háttatal Snorra), 11, 204.
Tuglamöttull, týglamöttull, skikkja, yfirhöfn með böndum, reimum, 5, 292; 9, 477.
Tulkr, k., maðr, sem greiðir fyrir kaupum manna, 5, 183.
Túnreið s. s. turnreið, 8, 158.
Turniment, burtreið, 8, 158.
Turnreið, kv., burtreið, 8, 158.
Tuttugsessa, tvítugsessa, skip með 20 rúmum, 9, 474.
Tveggja postula messa, Simonis ok Júde, 28. October.
Tvenning, kv.; í tvenningu, í tvennu lagi, 7, 292.
Tvídrægr, lo., efablandinn, 9, 255. 324. 502.
Tvídyrt, tvídyrað, 6, 121.
Tvíeyringr, k., sem vegr 2 aura, 3, 105.
Tvíhætta, kv., tvær hættur, 2, 125.
Tvískipaðr, tvísettr, 10, 16; með tvískipuðu, með tvísettum röðum, 10, 16.
Tvískiptr, lo., tvílitr, 2, 71.
Tvískæld drápa s. s. tvískelfd dr., drápa með þeim hætti, sem kallast tvískelft (sjá Háttatal Snorra), 2, 310.
Tvíslægr, lo., tvíræðr, 8, 444.
Tvistr, lo., þegjandi, 6, 374.
Tvítján, tuttugu, 10, 378.
Tvítogsessa s. s. tuttogsessa, 2, 253; 3, 18.
Tvívegis, ao., framm og aptr, 3, 83. 144; 4, 284; 6, 119.
Tygilknífr, hnífr sem borinn var á linda og hekk við band, 6, 165; 11, 149.
Tylft, kv., 12 vikur sjóar, 1, 234.
Týr, tjair (af týja, tjá), 8, 234.
Týrsdagr, þriðjudagr, 7, 295; 9, 497.
Tyrvitré, týrviðr, tjöruviðr, feitt grenitré, 6, 153.
Týsdagr s. s. týrsdagr, 9, 42.
Tysvar, tvisvar, 3, 4. 35. 45; 9, 513.
Tænaðr, k., hjálp, aðstoð, 10, 238.
Töfl, kv., tafla, 2, 271; 6, 29.
Tögr, k., tugr, 2, 215.
Töldu, 1, 100; 4, 237, sýnist vera s. s. töltu, geingu, af at tölta.

Úáran, h., óár, 10, 212.
Úargadýr, ljón, 7, 99.
Úarœðiligt, ólikligt, 8, 445.
Úbreytiliga, ao., eins og algeingt er, eins og venja er, 2, 267.
Údæmiligt, dæmalaust, 3, 165.
Úeinurð, kv., ótrygð, 9, 329.
Úfeingiligr, lítilfjörligr, 6, 367.
Úfir, sto., yfir, 10, 379. 412.

Ufirboð, h., stjórn, 10, 390.
Úflokkr, váldarflokkr, 9, 410.
Úforsynju, ao., ófyrisynju, 8, 435.
Úframliga, ao., ódjarfliga, 6, 113.
Úfyrirleitinn, óforsjáll, 3, 206.
Úfæliliga, ao., djarfliga, 3, 75.
Úfælinn, lo., óhræddr, 6, 216.
Úförna s. s. uförina, óförina, 11, 113.
Úhlífinn, lo., ósérhlífinn, 6, 60.
Úlf[illegible] kv., úlbúð, 5, 102.
U[illegible]st s. s. ólmast, 10, 420.
[illegible] k., ónæði, óskundi, 7, [illegible]
[illegible]makindi, h. mt., ómak, 7, 101.
Umátuligr, lo., ómöguligr, 3, 223.
Umb, sto., um, 11, 63. 64; 10, 378.
Umbdæmi, h., dómr, úrskurðr, 11, 83. 84.
Umbergis, ao., umhverfis, 8, 25; 11, 439.
Umboð, kv., umbúð, 10, 172.
Umbræða, umræða, 5, 207.
Úmeginn, lo., vanmáttugr, 1, 264.
Umfram lög, framar en lög segja, 11, 213.
Umhverfum, ao., umhverfis, 8, 322. 347. 377; 10, 17.
Umkeypi, h., skipti, 3, 51.
Umrennendr, k. mt., njósnarar, 4, 108.
Umrenningr, k., njósnarmaðr, 8, 235. 329.
Umsát, kv., umsátr, 1, 274.
Úmskepta, s., hafa á orði, 8, 27.
Umskiptiligr, umbreytanligr, ó-stöðugr, 8, 16.
Umspillamenn, umspillendr, þeir sem spilla milli manna, 9, 282. 449. 454.
Umstilli, h., tilstilli, 8, 430.
Úmætta, s., líða í ómegin, 1, 46.
Unaðsbót, kv., það sem gerir ánægju manns að meiri, 11, 329.
Undirbrot, h., undirkúgan, 4, 84.
Undirbúar skála, þeir sem búa undir skála, 2, 149.
Undirdráttull, lo., gjarn á að draga undir sig, sérplæginn, 6, 191.
Undirklefi, undirklifi, k., kjallari, 9, 425.
Undirtekt, kv., svar, ansvar, 4, 83.
Undirstanda, s., a) skilja, 8, 358; b) skipast við, 7, 125.
Undrlátr, lo., gefinn fyrir nýungar, nýungagjarn, 7, 132.
Undvörp s. s. unnvörp, 6, 68.
Úngmenni, h., úngir hermenn, 6, 335.
Unnvörp, h. mt., hrannir, 8, 405.
Unst, unz, 5, 158.
Úorðasamr, fátalaðr, 11, 78.
Up, upp, 10, 278. 279.
Upp s. s. uppi: sitja upp, standa upp, 4, 93; 5, 29; 11, 142.
Upphaldsmaðr, k., viðhaldsmaðr, 1, 275.
Uppheldi, h., viðhald, 9, 236.
Upplost, upplöst, h., diktr, lýgi, 6, 240; 7, 310; 8, 293; 9, 449.
Uppnumning, uppstigning, 6, 353.
Upprás, uppspretta, 8, 345.
Uppreist, kv., a) upprisa: uppreistardrápa, kvæði um upprisuna, 2, 213. b) uppgángr, 9, 528; virðing, frami, 4, 2; viðhjálp, aðstoð, 7, 299. c) mótstaða, uppreisn, 4, 105.
Uppruni, k., uppvöxtr, 11, 8. 90.
Uppsát, kv., uppsátr, naust, 9, 368.
Uppsetja, dikta upp, 7, 242.
Uppslátta, kv., tilsláttr, 9, 285.
Upptektir, kv. mt., fjárupptektir, 5, 46. 162.
Upptækiligr, ráðligr, 8, 348.
Uppvarp, h., upphaf, 8, 345.
Urigr, lo., ybbinn, úfinn, 3, 95.
Úrikborinn, ótiginn, ekki af höfðíngja ætt, 6, 93.
Uruggr, öruggr, 9, 281.
Urði, yrði (afl. af vera), 10, 378.

Úrækiliga, hirðulausliga, 2, 279.
Úrækð, kv., hirðuleyſi, 11, 13.
Úræst, óræsti, 2, 160.
Úsáttan, kv., ósætt, óvinátta, 11, 43.
Úsinniligr, óſrýnligr, eða óláni-ligr, óliðligr, ómannborligr, 6, 203.
Úskapgæſr, lo., ſkapillr, 6, 109.
Úskil, h. mt., óskundi, ójöſnuðr, 6, 62.
Úskylt, óþarſt, óþarſi, 6, 361. 369.
Usli, k., bruni, brunaglóð, 1, 202; 11, 35.
Úsviſr, lo., ósviſinn, 3, 143. 145.
Úsynju, ao., að þarflausu, orsakalausu, 5, 15; 8, 435.
Útan, sto., án, með þ., 1, 264.
Útanferð, utanlandsferð, 7, 100.
Útbita augum, láta augun tútna út, 10, 174.
Útborg, ytri hlutr borgar, 9, 41.
Útboð, h., liðsdráttr til herfarar, 9, 457.
Útfararsaga, saga um ferðir í útlöndum, 6, 355.
Útferð, *a*) utanlandsferð, 7, 100. 160. *b*) útför, greptrun, 9, 383.
Útgerðir, kv. mt., útbúnaðr til herfarar, 6, 339. herferðir, 5, 267.
Útifuglar, ótamdir fuglar, 9, 265.
Útilega, kv., s. s. víking, 10, 385. 394.
Útkastali, k., ytri hlutr kastala, 9, 425.
Útlagðr, útlægr, 10, 287. 289.
Útlausnir, kv. mt., ſegjöld, 7, 4.
Útleiðis, ao., djúpleið, 8, 82.
Útleiðsla, útför, 3, 172; 9, 245.
Útlendr, kv. mt., útjarðir, 2, 90.
Útlægr, sekr, 7, 134; sb. 136.
Útmessa, kv., messa eptir miðdegi, 10, 163.
Útt, út, 10, 378. 379.
Úttan, utan, 10, 114. 116. 120.
Útvegr, undanfæri, 8, 376.
Útverðir, k. mt., ystu varðmenn, 4, 26.
Útvinnur, kv. mt., starf til hernaðar, 8, 173. 370.
Úvísa, kv., óskundi, 6, 201.
Úvita, ohn. lo., óvitr, 1, 3.

Vá, kv., voſeifligr házki og ótti: þeim brá v. fyrir grön, þeim skaut skelk í bringu, (þeim brá við) 8, 350.
Vaſiðr, vafinn (af veſja), 5, 65.
Vág, kv., 1) vog, met, 6, [illegible]83. 2) verkfæri til að lypta e[illegible]ka og kasta þúngum hlu[illegible] mt. vágir, slaunga, 1, [illegible] vegr, 8, 430.
Vaka, kv., vökunótt fyrir hátíðir, þá vakað var og stundum fastað, 7, 309. vökulið; menn er sækja þessar helgu vökutíðir, vaknaskeið, tíminn, þá þær eru haldnar, 7, 310; 8, 248; 9, 29. 218. 373; 10, 91.
Vakta orð eins, virða, taka orð eins svo eða svo, 2, 268.
Val, ao., vel, 1, 141; valbúinn, 2, 187.
Valda (veld; volli og voldi; vyldi) að valda.
Valhnot, kv. mt., valhnetr, stórar nytur, 6, 147; 7, 98. valhnotarskurn, 7, 225.
Váljúgr, k., þá manni bregzt von sín, eða það sem maðr hefir treyst á, 2, 151.
Válka, s., velkja, volka, 3, 48; 5, 37.
Valskikkja, völsk (vallenzk) skikkja, 7, 321.
Valskr, vallenzkr, frá Vallandi (vestrhluta Frakklands); valskar mýs, völskur, 11, 279.
Valslánga, valslönga, verkfæri til að kasta með, í stríði, 1, 127; 8, 177; 11, 75.
Valva, kv., spákona, 3, 212.
Vân, kv., von: *a*) vánir, staðir, hvar manns er von, 5, 216. *b*) deili á einum, 8, 21.
Vanafli, vanfær, 6, 107.

Vandliga, ao., öldúngis, 11, 329.
Vandr, k., vöndr, 5, 29.
Vanferli, h., vandræði, ógæfa, 10, 131.
Vangeymsla, kv., gáleysi, 6, 326.
Vanheiligr, lo., heilsulausligr, 7, 30.
Vánleysi, h., eingin von, 2, 48.
Vanlykt, kv., ófullbúið, 6, 13.
Vanmeginn, lo., vanmáttugr, 1, 305.
Vanmennur, kv. mt., mannleysur, 11, 257.
Vannkveði, h., vandkvæði, vandræði, 7, 327.
Vannliga, ao., vandliga, gjörsamliga, 5, 12. 54. 98; 6, 400.
Vanrétti, h., kúgun, 5, 220.
Vanréttr, k., s. s. vanrétti, 11, 253.
Vantrúnaðr, k., tortryggni, 9, 398.
Vápnatak, h., þá menn lustu sverðum á skjöldu, til að votta samþykki sitt og jákvæði, 8, 41, 55; 11, 213.
Vápnaskipti, h., vopna viðskipti, bardagi, 8, 375.
Vápnastefna, þá lið var kannað, og menn sýndu vopn sín, 7, 48, sb. 4, 326; s. s. vápnaþíng, 9, 478.
Várast, s., það vorar, 8, 371.
Vargr, k., *a*) ulfr; vargshár, ulfshár, 1, 273. *b*) friðlaus maðr, 11, 40 (1, 273).
Vargskinn, ulfsfeldr, 10, 201.
Vari, væri (aflh. af vera), 10, 397.
Varit, á sig komið, háttað; eiga varit til eins, sækja eitthvað í ætt sína, 4, 257.
Varnaðarmaðr, umboðsmaðr, 4, 284.
Varnaðr, k., eignir, góts, 4, 252; 5, 24; 6, 301; 7, 26; 9, 398.
Várr, fn., vor; um setníng þess sjá: 1, 34; 2, 301; 3, 201; 6, 165; 8, 210. Merk: engum várum bræðrum, aungvum af oss bræðronum, 1, 53.
Varrsimi, k., straumröst eptir skip, 2, 178.
Varða, s., *a*) varna, verja, 7, 32. *b*) mér varðar, mér er ant um, umvarðandi, viðkomandi, 8, 18; 9, 330. *c*) honum varðar fjörbaugsgarð, utlegð liggr við ef hann gjörir það, 2, 242.
Varðklukka, varðmanna klukka, 9, 369.
Varðveita, s., með f., 8, 8.
Vasikampi, vasikanpr, um bónda, 8, 59. 234.
Vatn, h., táraflóð, 8, 232.
Vatnfall, h., úrfelli, 11, 35.
Vatnfasta, s., drekka ei annað en vatn, 9, 504.
Vatnfátt, vatnsskortr, 1, 239.
Vavn, kv., von, 10, 389. 394.
Váx, óx (af vaxa), 1, 96.
Vazkall, k., vatnsbrúsi, skeggbrúsi, 3, 136.
Vaðhorn; koma upp í vaðhorni við einn, fá tækifæri til að skaða einn, fá fangastað á einum, 11, 113.
Váðhæft, voðlægt, 9, 387.
Váðvænt, skaðavon, 9, 263.
Ve, h., heilagr staðr, griðastaðr; vargr í veum, friðlaus maðr, sem á aungva helga staði máui koma, 11, 40.
Vega, s., meta, 9, 297.
Vegláir, virðíngagjarn, 6, 431; 7, 102. 321.
Veglyndi, h., stórmenska, 1, 247.
Vegna, veginna, e. mt. af veginn; mörk vegin, mörk silfrs, 7, 129.
Vegr, kv. mt., sjá vág (b).
Vegskona, kona sem í öllu vill sýna stórmennsku og rausn, 1, 248.
Veirit, verið (af vera), 10, 384. 393.
Veisa, kv., veita, 8, 191; 9, 517.
Veita, s., hjálpa; veitendr, aðstoðarmenn, 6, 34.
Veitta, s., veita, gefa, 8, 197.
Veizla, kv., *a*) veitíng: vistarveizla, að manni er veitt vist, vetrvist, 6, 345; mt. veizlur, gjaf-

ir, 7, 139. *b*) tekjur, sem konúngsmenn höfðu til borðs sèr og kostnaðar, eða sem kóngar veittu utanlandshöfðíngjum til uppheldis, 1, 30. 86; 4, 116. 117, sb. 67-8; 8, 272; um tekjur biskupa, 10, 21,
Veizluföll, h. mt., að maðr afrækir að búa konúngi veizlu, 6, 95.
Veiðr, kv., veiði, 1, 168. 272.
Vela (véli, vélta, vélt); v. um, búa við eitthvað, 8, 440; v. umb, eiga hlut í, 11, 43: eiga um einn at véla, eiga við einn að skipta, 6, 144.
Veldishríngr, geislahríngr, merkjandi dýrð og veldi, 5, 340.
Velfarandi, k., burtfararminni, 3, 191.
Vélfimni, kv., hagleikr, list, 11, 74.
Vélifjaðrar, kv. mt., stélfjaðrir, 8, 10.
Vella (velli, velda, velt), sjóða, 5, 93.
Velsetníng, kv., að maðr hefir virðíng og tignarsæti, 10, 178.
Velskapr, k., yfirlæti, 8, 281.
Vend s. s. vernd, 8, 353.
Vendiliga, ao., vandliga, gjörsamliga, 1, 68; 7, 76; 8, 315. 381.
Vepnast, s., vopnast, 8, 85; sjá væpnast.
Vera (er, var, verit); ná, 5, 66; v. frá, vera frábært, 11, 291; v. til, vera í, fara til, 7, 263. 355; 10, 104; eiga um at vera, vera viðriðinn við eitthvað, 3, 156; 6, 387; 11, 68; vera um at vera, vera á ferðum, 7, 158; hvat við sik væri, hvörnin á stæði, 11, 11; vera at at binda, at taka, at gera: vera að binda o. s. fr., 5, 90; 9, 512; 10, 186; v. uppi, uppkoma, 9, 391.
Vergjarn, manngjarn, 11, 21. 25.
Verja, s., kaupverzla, kaupslaga, 5, 194.
Verki, k., kveðskapr, 2, 248; 3, 24.
Verkkaup, h., laun, verðlaun, 2, 42; 4, 340.
Vermsl, lind lækr eðr kelda, 6, 350.
Vernd, heimild, 5, 55.
Verpast vel við, taka vel undir eitthvað, taka einu vel, 7, 309.
Verpill, k. mt., verplar, vatnskeröld, 6, 263; 9, 355; 11, 34. 233.
Verrom, vér erum, 10, 421.
Vesl, h., s. s. slagníngr, ermalaus bakkápa, 1, 78; 7, 20.
Veslugr, lo., vesæll, 8, 242.
Vestrvíkíng, kv., hernaðr í vestrlöndum, 1, 24. 25. 28.
Vetka, jeg veit ekki, 7, 250.
Vetla, veizla, 10, 406.
Vetta, s., vænta, 7, 146.
Vetti, veitti, gaf, 8, 83; 10, 401.
Vettr, kv., hlutr, eitthvað, nokkuð; héraf brukast e. mt., vetta, með neitunarorði, t. d. ekki vetta, einginn hlutr, ekkert, 8, 53. 215; 10, 383; 11, 293. ekki vetta gott, aungvanveginn vel, 8, 377.
Vettugi, vettugis, einskis, 3, 210; 6, 263.
Veðr, h., lopt; láta við veðri komast, gera uppskátt, 7, 165; láta veðr koma á einn um eitthvað, gera einn varan við, 4, 144.
Veðr, k., hrútr; veðrarhorn, hrútshorn, 4, 246.
Veðsetja, s., *a*) pantsetja, 11, 293 (veð, h., pantr, 8, 303). *b*) leggja í hættu, 7, 34.
Vifl, kv., þvottakefli, 5, 181; 8, 243.
Viggyrðill, k., mt. viggyrðlar, viðarflekar, festir upp af skipsborðum til varnar, 6, 263; at viggyrðla, 8, 132; 9, 303, því er lýst, 8, 216. 374.
Vígi, h., borðþök á skipshliðum, 9, 44.
Vígsgengi, h., fylgd, liðveizla í bardaga, 3, 71.

Vigskarða, s., búa til vígskörð (6, 149) á kastalaveggi, 10, 153.
Vígvôlr, k., skaðaverkfæri, voði, 8, 249.
Víkhvarf, víkurhvarf, lítil vík, sem skerst inní land, 7, 260.
Víking, kv., hernaðr á skipum við útstrandir og eyjar, 11, 1.
Víkva, s., víkja, 10, 411.
Vild, kv.; mt., með vildum, eptir óskum, 10, 414.
Vildarlið, h., köngsvinir, 8, 169; 9, 353. 392. 410.
Vildarmenn s. s. vildarlið, 6, 279; 9, 408.
Vildr, lo., kær; vildari, betri, 4, 342; vildastr, beztr, 2, 165; 9, 325.
Vilgis opt, mjög opt, 6, 249.
Villhalt, í vil, 5, 279.
Viljaðr, lo., viljugr, fús, 5, 62; 6, 129; 8, 104; mér er betr viljat, jeg vil heldr, 4, 64; til vilja, 9, 445.
Villag, vildi jeg (afl.h. af vilja), 6, 205.
Villubiskup, falsbiskup, 8, 369.
Vilnast, s., óska, vænta, 5, 153.
Vilstigr, k., erfið leið, 8, 48.
Vínbelgr, vínsvelgr, 5, 137.
Vínberill, k., vínker, 5, 160.
Vingol, h., vindgola, 8, 382.
Vingon, kv., vináttа, 7, 132.
Vínhallr, lo., vínveittr, 9, 331.
Vinna yfir einn, yfirvinna einn, 3, 156; vinnast, ná, 9, 3.
Vinnligr, vindligr, 9, 353.
Vinsæl, kv., vinsæld, 10, 402, sb. óvinsæll.
Virgill, virgull, k., snara, 7, 13; 5, 198. 212. 213.
Virkt, virkð, kv., *a*) góð atlot; biðja einum virkta, biðja gott fyrir einn, 1, 47; 11, 68. 99. *b*) elska, 6, 178; 7, 16.
Virktamenn, ástmenn, 5, 323; 11, 366.
Vísan, kv., tilvísan, 1, 71.
Vísdómr, vitneskja, vitund, 5, 283; forspá, 1, 96.
Vísliga, ao., vissuliga, 10, 35.
Vístliga ao., vissuliga, 1, 185.
Vísundr, k., villiuxi, 4, 349.
Vit; fara á vit, vitja, 5, 33; 9, 310.
Víta, s., sekta, um borðvíti og drykkjuvíti, 3, 155. 189; 6, 242; 7, 355.
Vitalismessa, 28. April.
Vitand, kv., vitund, 7, 305; 9, 452.
Vitandi vits, sem vitið hefir, 5, 258.
Vitað, víst, 6, 144; 10, 294.
Vitfirring, kv., vitleysa, 6, 141.
Víti, h., *a*) sekt, sök; vígsvíti, vígsök, 3, 155; leiðarvíti sjá leið; í mt. refsingar eða fjársektir, 11, 41. *b*) sekt fyrir það er menn koma ei til borðs í tíma, borðavíti, 1, 155, sb. 7, 355; sektalögin kallast og víti, 6, 242; horn það er sá vítti skyldi afdrekka, vítishornið, kallast og víti; þaraf: at drekka víti, færa einum víti, 6, 242.
Vítishorn, 6, 242; sjá víti.
Vitka, s., galdra; sjá finnvitka.
Vitneskja, fyrirboði, 4, 67.
Vitra, kv., vitsmunir, vitrleikr, 1, 141; 8, 168; 11, 4.
Vitstolinn, vitstola, brjálaðr, 6, 198.
Vitugr, lo., vitr, 8, 390.
Vítusmessudagr, 25. Júní.
Vitz, viðs, 8, 415 (7, 4).
Vitþer s. s. vitkr, vitugr, 10, 405.
Vizsk, víkr sér, vindr sér, 8, 75.
Við, sto., með: suðr við landi, s. með l., 8, 122; v. sik, með sér, 10, 173; v. gull, með g., 10, 199.
Viða, kv., á skipum; sjá viðr.
Viðbjörn, skógarbjörn, 2, 100.
Viðborða á, í hættunni, 6, 137; 7, 292.

Viðbrekt, bratt, 7, 81.
Viðfáng, h., mt. viðfaung, aðdrættir, 8, 349.
Viðfellinn, viðfeldinn, 5, 299.
Viðgjörðarmikill, ofsaligr, 2, 194.
Viði, k., streingr, 7, 13. mt. viðjar, kaðlar, 7, 216. 344.
Viðkveð, h., hljóð, 4, 58.
Viðkvöð, kv., s. s. viðkveð, 5, 165.
Viðlátit, ástadt, 11, 160.
Viðlendr, sá sem hefir víðlent ríki, 6, 94.
Viðna, sto., s. s. við, 3, 73.
Viðr, k., a) tré; í mt. siglutrè, 4, 362, 372; 7, 288. b) innviðir í skipi, 9, 33.
Viðrfáng, h., í mt. viðrfaung, aðdrættir, 8, 349.
Viðrfángalaust, ao., aðdráttalaust, 2, 118.
Viðrkveð, h., s. s. viðkveð, 8, 354.
Viðrtalan, kv., viðtal, 10, 392.
Viðsjá, kv., varúð, vareygð: gjalda v., g. varhuga við, varast, 7, 263.
Viðsýnd, kv., s. s. viðsjá: gera at v., varast, 6, 134.
Viðsæmandi, gerandi, 7, 172, sjá sæma við.
Viðsæmíng, kv., beinleiki, greiði, 1, 261.
Viður, kv. mt., a) siglutrè, 4, 362; 8, 146; með gr., viðrnar, viðurnar, 7, 310; 8, 417; at viðum, með siglutrèn uppi, á lausum reiða, 8, 161. 218. 288. 335. b) í e., viðuna, víðunni og mt. viðurnar, 8, 381. 388, vígi nokkrt (einsog hápallr) kríngum siglu; það gera orðmunargreinirnar ei ólikligt, að orðið í þessari þýðíngu eigi að vera mt. af viðr.
Viðvaxit, ástadt, 9, 244.
Viðvistir, viðrvistir, kv. mt., viðgerðir, góðgerðir, atlot, 9, 535.
Vo, kv., vandi, 6, 361.
Vogestr, hættuligr gestr, 8, 210.
Voldi, olli (af valda), 8, 197. 292; 9, 280. 382. 386.
Volli s. s. voldi, 9, 282. 386.
Vopnfærr, lo., hafandi að vopni, vopnhæfr, 5, 337.
Vorost, voru sín í milli, voru hvur annars, t. d. v. vinir, 11, 39. 55. 89.
Voxn, h. mt., uxar, 10, 404.
Vyldi, þáliðandi tið í aflh. af valda, 7, 106.
Væginn, lo., vægr, 6, 377.
Vægja, grafa í, (um kýli), 7, 219.
Vægr, kv. mt., s. s. vegr, 8, 430.
Væla s. s. vela; v. um sína kosti, búa við eigin efni, búa að sínu, vera útaf fyrir sig, 8, 399.
Væna, s., a) gefa von um: v. einum miskunar, 5, 218. b) ek væni, jeg vona, 6, 312; 7, 31; mik vænir, mig vonar, 8, 229. 398.
Vændiskonur, vondar konur, skækjur, 6, 241. Vændismenn, vondir menn, 9, 380. Vændisfólk, íllþýði, 11, 252.
Væni, von, 9, 475.
Væníng, kv., 5, 173 (útskýrt í mismgr.).
Vænk s. s. ek væni, jeg vona, 8, 269.
Vænn, lo., líkligr, 7, 279; vænna, líkligra, 6, 414.
Vænta, s., vænta, með þ., 11, 282.
Væpnast s. s. vepnast, 8, 394. 434.
Vætt, h., ris á skríni, 5, 120.
Vætta, s., vænta, 11, 22. 70.
Vættr s. s. vettr; ekki vætta, 2, 157; 5, 314; 8, 18. 44; öngu vætta, aungvum hlut, 11, 90.
Vögur, kv. mt., s. s. vegr, vægr, 8, 430.
Vökulið, sjá vaka.
Vöndr, k., sproti, spíra, 8, 193.
Vör, kv., árarlog, 8, 217; sjá vörr.
Vörkynna, s., vorkenna, 2, 296.

Vörpuligr, lo., röskmannligr, 11, 78.
Vörr, k., árartog; fá vörru, fáein árartog, 8, 217.
Vörðr, k., varðmenn, 8, 354.
Vöttr, k., vetlingr, 3, 176.
Vöxtr, k., málavöxtr; hverir vextir á eru, hvurnin á stendr, til hagar, 5, 20.

Yfir, sto., með þ., láta lítit y. sik, láta lítið yfir sér, 7, 29.
Yfirberiligt, það sem yfir tekr, 10, 185.
Yfirbragð, h., það sem maðr lætr á sèr heyra eða sjá; var þat y. fyrir sumum, sumir létu, sem, 7, 327.
Yfirburðr, k., það sem geingr um skör framm, 8, 278.
Yfirferð, kv., ferð kónga yfir land að veizlum eða landstjórn, 7, 180; 11, 343.
Yfirgefast, s., yfirsjást, 11, 283.
Yfirland, h., land, sem er hinumeginn, 8, 264.
Yfirlát, h., yfirlæti, virðing, 7, 219; 11, 206. 251.
Yfirleðr, h., ristaleðr, á skóm, 8, 436.
Yfirseta, kv., lögsögn, 9, 334.
Yfirsjón, kv., álit, ásýnd; e. et. yfirsjónar, að ásýnd, tilsýndar, 5, 245.
Yfirsókn, kv., yfirferð yfir land eða sýslu að veizlum eða landstjórn; yfirför, yfirráð, 11, 37: landráð, sýsla, 1, 87; 3, 42; 4, 379.
Yfirsýn, kv., ásýnd; at y., á að sjá, 9, 433.
Yfrinn, yfrit, yfrin, nógr, ærinn, 8, 18. 56. 137. 219. 230. 378; 11, 239; yfrit, nóg, mjög, 8, 137. 420. 432; 11, 273.
Ygr, lo., ægr, æfr, illr. viðskiptis, 11, 8.
Ykist, jykist (afllı. í þolandi s. af auka), 7, 158.
Ykkarr, ykkart, ykkr, ukkar, hnegist eins og okkarr, og sezt eins, sjá 1, 305; 2, 27. 101; 4, 28. 182; 5, 193. 327; 6, 100; 11, 113.
Ykva, s., víkja, snúa, 6, 244; 8, 386.
Ylgjast, s., þrútna, um uppgángsveðr, 11, 136.
Ylma, s., hylma, 7, 20.
Ylmast, s., hatast, illskast, 7, 317; 10, 289. 420, sjá ulmast.
Ýmiss, lo., ýmisligr, ýmiss; mt. kv., ýmissar, ymsar, 2, 105; h. mt. ýmsi, ýmislig, 11, 76. 83; k. mt. þ. ýmissa, ýmsa, 2, 295; e. mt. ýmissa, ýmsra, ýmissra, 1, 77; 3, 213: 4, 122. 124. 382.
Ymptr s. s. ymtr, 6, 332.
Ymr, k., ómr, eymr, 3, 202; 5, 163.
Ymtr, k., kvis, 6, 194; 9, 278.
Yppa, s., halda á lopti, 10, 372.
Yr, sto., úr, 11, 16.
Yrit, ærið, nóg, 11, 95.
Yrkja (yrkti og orti, yrkt og ort); y. á, ráðast í eitthvað, áræða, 3, 16; 4, 69; y. á um bardaga, ráðast til b., vekja b., 4, 250; y. orða á einn, yrða á einn, 7, 227.
Yxn, k., uxi, mt. yxnirnir og yxnennir, 6, 69; 11, 7, sb. eyxn.
Yðvarr og yðarr, yðvart og yðart, yðr, lo. fn., yðar; hnegist eins og okkarr, og sezt eins, t. d. 3, 167; 8, 401.

Þá, kv., þýð jörð, 1, 8.
Þakiðr, þakinn, 5, 160.
Þángat, ao., þar, 4, 200.
Þannig, ao., þángað, 1, 69; 8, 233.
Þannin, ao., þángað, 8, 67.
Þannug, ao., þángað, 4, 352. 365.
Þaraf, ao., þar umfram, 8, 93.

þarfast (mér), s., jeg þarf, 9, 501.
þarfi, þurfandi, þurfi, 11, 24.
þarfindi, h. mt., nauðsýnligir, þarfligir hlutir, 7, 101.
þarfna (ek), jeg þarf, 3, 96; mér þarfnar, sama, 3, 91.
þarfsælligr, nytsamligr, 3, 53.
þars, ao., þareð, með því, 11, 65. 132.
þattá, það (þá), 11, 118.
þaularvágr, k., lángr vogr, 8, 130.
þaðanaf, ao., þar af, 8, 15.
þaðra, ao., þar, 11, 99.
þefaðr, lyktandi, 10, 208.
þefja, kv., þefr, daun, 6, 164.
þegars, þegar er, 10, 420.
þegn, frjáls maðr, 8, 418; undirmenn hershöfðíngja, 5, 138.
þegngildi, h., sektafé fyrir veginn mann, 4, 313; 5, 74; 10, 112.
þeima, þeim, 5, 336; 8, 325; þessum, 7, 102; 8, 210. 219. 233.
þekkiligr, þokkaligr, falligr, 6, 143. 352; 11, 281.
þellisafi, k., vökvi úr úngum grenitrjám, 8, 33.
þer, fn., mt. af þú; e. mt. yðvar í staðinn fyrir f. yðr, 6, 260.
þérna, þér, f. et. af þú, 6, 422.
þersor s. s. þessor, 9, 317. 324; sjá þessi.
þessi, lo. fn. opt fyrirkemr þessi fyrir þessari, þessar fyrir þessarar, og þessa fyrir þessara, þessor, þessi, h. mt., 9, 370. 378, 476; 10, 392. 402; kv. et., 9, 352.
þeyldi, fleytti, gæti borið, 8, 380.
þeysa, s., láta hlaupa, 8, 376.
þili, h., s. s. þil, 2, 148.
þilinn, þiljaðr, 5, 2, með þilfari.
þilja, s., gera þilfar í skipi, 9, 44.
þíngá, kv., þínghá, sýsla, 5, 42; 8, 183.
þíngat, ao., þángað, 8, 219; 9, 381.
þínghá, kv., sýsla, 4, 233; 8, 183.
þínglogi, sem ekki mætir á stefnu, 11, 22. 48.
þinorr, k., bogastreingr, 10, 362.
þjóðráð, h., bezta ráð; 11, 263.
þó, ao., *a*) mjög, heldr, 7, 119. *b*) þá, 8, 63; 9, 336.
þó, þvoði (af þvâ), 6, 195; sjá þósk.
þóat, ennþótt (í samfeldum setníngum), 2, 41. 47. 152. 187. 239.
þokka, s., hafa álit, ætlan á, 3, 59; þ. með einum, halda með, 6, 220; þ. mál, skeyta um, 6, 243.
þokki, k., *a*) geð, 10, 89. *b*) sundrþykki, 11, 15.
þokkakona, unnusta, 5, 226.
þoran, kv., áræði, 1, 265.
þorfsamliga, ao., með vægð, 11, 116.
þori, k., þorri, 7, 177.
þórsdagr, fimtudagr, 9, 371; helgi þ., uppstigníngardagr, 9, 406. 526.
þósk, þváði sér (af þvâ), 8, 13; sjá þó.
þóttu, þó þú, 5, 30.
þrályndi, kv., þrályndi, h., 4, 195. 320.
þrenníngarmessa, trinitatishátíð, 9, 372.
þreskjöldr, þröskuldr, 5, 140; f. et. þreskeldi, 2, 149.
þrif, h. mt. sæmd, 8, 385.
þrifnaðr, k., upphefð, uppgángr, lukka, 7, 196; sæmd, 8, 385; þrifnaðarmaðr, uppgángsmaðr, 6, 356.
þrift, kv., s. s. þrifnaðr, lukka, 6, 115.
þrígilda, s., bæta þrennum gjöldum, 10, 172.
þriskja, s., þreskja, berja korn, 8, 96.
þrítogandi, þrítugasti, 10, 194.
þrjó, þrjú, 10, 415.
þróttsinni, h., þol, 5, 326.
þryskva s. s. þriskja, 8, 96.

þukkr, lo., þykkr, 8, 83.
þurft, kv., þörf, 7, 101.
þurru, þverrudu, 7, 270.
þursta, s., þyrsta, 10, 407.
þursti, s., þusti, ruddist, 6, 157.
þustr, þreskivölr, barefli, 8, 436.
þvá, s., þvo, 9, 258, sjá þó, þósk.
þverast við, gánga á svig við, 8, 358.
þverskeytíngr, þver vindr, hlíðarvindr, 7, 94.
þvísa, þessu, 2, 184.
þykliga, ao., með þótta, drambi, 3, 91.
þýngd, kv., lasleiki, 11, 68. 69.
þyrfti, þurfti, 11, 202. 343.
þýðast skóg, leita hælis í sk., 6, 62.
þörmsamliga, ao., með vægð, 11, 146.

Æfar, ao., mjög, ákafliga, 11, 249.
Æfintýr, k., æfintíri, 5, 300; 3, 89.
Æfr, lo., oðr, ákafr, 3, 149; 11, 41. 78.
Ægishjálmr, hjálmr Fofniss, er öll kvikindi ottuðust; bera æ. yfir einum, gera einn hræddan, 8, 101.
Ænta, s., ansa, 9, 289.
Æra, kv., sómi, 9, 448.
Ærliga, ao., vel, 8, 203, sæmiliga.
Ært vel, gott árferði, 4, 256.
Æsiliga, ao., ofsaliga, 3, 111.
Æsir, k., hvatamaðr, 8, 57.
Æskiligr sonr, óskabarn, 10, 221.
Ætlast, ætla, 11, 62. 88.
Ætt, kv., átt, 1, 236; 8, 67; átthagi, 9, 526.
Ætthagi, átthagi, 7, 134.
Ætztr, æðstr, 10, 382.
Æzka, kv., ætt, 9, 390.
Æðlingr. s. s. öðlingr, 11, 350.

Øgu, h. mt., augu, 11, 443.
Øri, ýngri (af órr, úngr), 11, 90. 93.

Öfund, kv., óvinsæld, 4, 384.
Öfundkent (honum er), hann öfundar, 6, 145. 186.
Öfstr, efstr, siðastr, 7, 116.
Öfusa, kv., þökk, 4, 137. 342.
Öglit, h., auglit, 2, 174.
Ögu, h mt., augu, 3, 128. 167.
Öklat, öklann (af ökli), 9, 528.
Ökulskúaðr s. s. hökulskuaðr, 9, 512.
Ökvisi (aukvisi) ættar, ættleri, 4, 321.
Ölbogi, k., olbogi, 11, 64.
Öldast, s., eldast, 11, 51.
Öldurmannligr, fyrirmannligr, 7, 63.
Ölgvaðr, ölvaðr, 11, 424.
Ölgögn, h. mt., ölker, 6, 342. 346.
Öllumegum, ao., öllumegin, 2, 317.
Ölmál, h. mt., borðræðr, 11, 19.
Ölmosa, ölmusa, vesælmenni, 2, 183; 10, 321.
Ölsiðr, k., siðr í samdrykkjum, 7, 119.
Ölteiti, kv., skemtan í samdrykkju.
Ölúð, kv., aluð, alvara, einlægni, 8, 103.
Öluðarvinr, ástvinr, 4, 287.
Ölværð, kv., alúð, góðvilji, 11, 27. 52.
Ömbun, kv., umbun, 1, 215; 2, 222.
Ömbuna, ömbona, umbuna, 1, 141; 2, 212. 254. 296; 7, 158.
Öndurðr, öndverðr, 7, 336; 11, 208.
Öndvegi, hásæti, 6, 439; 11, 70; öndvegis-súlur, setstokkar, báðumegin öndvegis, 1, 239.
Öngþveiti, h., kreppa, hætta, 4, 270.

Ördrag, h., örskot, 7, 25; 8, 382. 385.
Örcigð, kv., feleysi, fátækt, 6, 160.
Örfalr, k., spjótshali, 1, 280.
Örga s. s. örðga, 7, 156.
Örglast, brölta, 4, 56.
Örhæfi, h. mt., auðnir, hafnleysur, 7, 122.
Örmoll, k., urmull, 11, 35.
Örskiptamaðr, óstillíngarmaðr, 3, 108.
Örtug, kv., s. s. ortug, 11, 355.
Örvamælir, k., hirzla, sem örvar eru í geymdar, 3, 223; 11, 63.
Örvinlast, örvínglast, örvænta, 5, 224.
Örviti, vitlaus, rænulaus, 6, 31; 7, 158.
Örvætta, s., örvænta, 10, 352.
Örþrifráða, óhn. lo., úrræðalaus, 11, 90.
Örðga augun, urga augunum, gretta augun, 7, 156.
Öskrliga, ao., með öskri, 3, 201; 5, 164.
Öskuoðinsdagr, öskudagr, 10, 71. 89.
Övisli, k., skaði, 11, 81.
Öxa, s., höggva (við), 2, 233.
Öðlíngr, k., afbragðsmaðr, 11, 352.
Öðruvís, ao., öðruvísi, 6, 220. 221; öðruvísa, sama, 5, 341; öðruvisu, sama, 6, 96; 7, 161; öðruvísi, 6, 9.

VIÐBÆTIR.

Allt, öldúngis, 8, 329.

Blautr (form. 8, 24), linr, snerpulaus; huglaus.
Blótvöllr, k., blóðvöllr, 8, 157.
Búða, s., reisa búðir, 8, 322.
Bæta, s., láta batna, 9, 390.

Dáligr, lo., lélegr, form. 8, 24.
Draga mál, færa sig upp á markið, 9, 376. Dragast, hika sèr, 8, 65.

Eymd, kv., aumr: sjá e. á einum, sjá aumr á einum, 8, 242.
Eða, so., og eigi, 9, 446.

Færiligt, lo., fært, 8, 33.

Grýjandi, kv., aptrelding, dögun, form. 8, 22.

LEIÐRÈTTINGAR OG ATHUGASEMDIR,

MEÐDEILDAR AF HERRA P. A. MUNCH,

LECTÓRI VIÐ FRIÐRIKS HÁSKÓLA Í CHRISTÍANÍU.

TIL ÁTTUNDA BINDIS. Bls. VI. Nafnið *Isserus* meina eg, vegna ritsmáta gamallra norskra brèfa, eigi að lesast *Isgerus*. Eigi hèr þá ekki að leiðrèttast ritvilla eðr of undinn útleggíngar-máti*, *Giserus* fyrir *Isgerus*, mundi nafnið þýða hið sama sem *Esgerus*, *Esgar*, Ásgeir, eðr máske (þó það annars vart finnist) Ísgeir, eins og Ísríðr, Ísbrandr og Ísgerðr nefnast í Landnámu.

Bls. VIII. Vísan, er sýnist að vera skrifuð hèrumbil 1320, á máske að lesast þannig:

. . . . . . á mik, legh nider sem laa,
væl mátu sea mik, ok gak bort i fra.

þannig finnst ritað með hendi, er virðist að vera frá 15du öld, á skinnbókina í Árna Magnússonar safni Nr. 31 í 8blaða formi:

Her mattu sya megh gakk langht burt j fra.
Mauricius a megh Hwer megh steler
. . . mattu taka megh eller lönelige f(eler)
eller man that saka tek bliife en thiuff . . . .
leg megh nidur som ek la

og á aðra, sama safns, 58 í 4bl. f., með hönd frá miðju 14du aldar:

Brander a mek
væl mattu sia mik
leg nidr sem ek la . . .

og enn fremr:

„Sigurðarson á mik
v. m. s. m.; l. n. s. lá
ok tæker þú . . . .‟

Hèr af virðist það augljóst að vera, að vísan einúngis er tómt vanapár, er eigandi bókarinnar lèt fylgja sínu nafni, þó í nafni sjálfrar hennar. Síðan var hans nafn skafið út af-nýum eiganda, sem samt gleymdi að setja sjálfs síns í staðinn. *O* (eðr *ö*) var í þeirri hönd stundum svo líkt *c*, að bágt verðr að gjöra greinarmun þeirra; þeir stafir, sem lesnir hafa verið *mðr*, sem mun vera mjög fásèðr skammstafanar máti (er annars skrifast *mr*) munu því hèr eiga að lesast *niðr***.

* Viðlíkt og þegar Gizur biskup Ísleifsson var kallaðr Gizröðr í þýzkalandi. *Fn.*

** Oss virðist að sönnu þessi meiníng Herra Lektorsins mjög álitleg og bygð á góðum röksemdum — en álítum það þarámót vel hafa verið mögulegt að einhvör gárúngr hafi notað sèr af þeim tví-

Sú ypparlega skinnbók *A*, sem er lögð til grundvallar fyrir útgáfu Sverris sögu, mun vart vera ýngri enn frá árunum 1260—80*, hvað sjá má af ritshætti frumskjala þeirrar tíðar í Árna Magnússonar bréfasafni; þar brúkast til dæmis stafrion a, sem þarámót ár 1300 og þareptir, almennt fær aðra mind, áþekka setta skriftar *á*.

Bls. XIV. þessi nöfn fyrrverandi eiganda Eyrspennils eiga máske að lesast þannig: *P(ros) Lauritzönn*, og *Iver (Iuer) Jenssön*. Hinn fyrrnefndi átti höfuðbólið Nesholm, og var sonr Lauritz Bertelsonar, fyrst lögmaðr í Osló, síðan í Norðlönduoum og loks í Skíðunni, hvar hann deyði 1596. Hans kona Kristín var dóttir Ívars Jenssonar (af Järnskeggs eða Badens ætt), er átti Fritzö og Brynla, en andaðist 1570. þá hefði hinn fyrrnefndi erft bókina eptir sinn síðarnefnda tengdaföður.

Eyrspennill (G) er skrifaðr með tveimur höndum, af hvörjum sú eldri er miklu fallegri og sýnist að vera töluverðt eldri; báðar brúka *hl* og *hr*, líka optast *æ* fyrir ö (ő) (t. d. bændr, færa; ekki: bőndr, főra). Réttritunaroáti fyrri handarinnar líkist í mörgu hinni fornu *Grágás*, og er þessvegna varla norskr. Í mismunargreininni úr þessari skinnbok bls. 122, um dráp Páls Andressooar, ætla eg að *h* ekki eigi að lesast *hér*, heldr eigi því orði öldúogis að sleppa, þar púnktr undir bókstafnum *h* á að merkja það, að honum sé ofaukið; þannig leiðréttist grundvöllr getgátunnar í formálanum bls. XV um ritun bókarinnar í Noregi**.

TIL NÍUNDA BINDIS. Bls. 97 er „Alf af Trondberg" útlagt „Álfr af þrándarbergi", en það sést af Sturlúngasögu að „Álfr af þornbergi" var mágr Skúla hertoga, eins og hér er sagt um hinn. Pétr Clausson hefir því hér skrifað rángt, og staðarnafoið á að útleggjast „þornbergi". Í staðaregistrinu bls. 444 eiga þannig tvö slík að verða að einu.

Sá Álfsson, er á fyrstgreindum stað nefnist Erlíngr úngi, er þannig hinn sami sem Erlíngr Álfsson í sögu Hákonar Hákonarsonar; hann var faðir hins nafnfræga Álfs jarls Erlíngssonar, er á Latínu nefndist *Oliverus de monte spine*, með öðrum orðum: af þornbergi.

Bls. 111. „Læensmand" er hér útlagt „lendr maðr"; líkliga væri réttara að hér stæði lénsmaðr eðr umboðsmaðr, þar þessi orð í þeim gömlu norsku lögum brúkast um slíka lægri stéttar menn.

TIL TÍUNDA BINDIS. Í misrounargreinunum við þættina um Hálfdán svarta og Harald hárfagra skírskotast stundum til *Æ*, sem án efa á að þíða Ættartal Noregs konúnga, en þessa er ekki getið í formálanum, svo þeir, sem eru teðu handriti

---

ræða hætti, með hvörjum orðin gátu lesist og skilist, til síns augnamiðs. *Fn.*

* Á þetta var ogsvo fyrr gitskað; sjá formálans bls. VI. *Fn.*

** það sést samt af eldri ateiknun bókarinnar, að hún átti heima í Noregi hérumbil 1363; sjá formálans bls. XIII. *Fn.*

ókunnugir, ekki geta vitað hvað fyrstumgetinn bókstafr þýða eigi; sama er að segja um bókstafinn *T**.

Í þeirri einustu skinnbók, sem til er af Odds múnks sögu Ólafs Tryggvasonar, finnast og þau fyrrumgetnu opnu **a**. Höndin líkist mjög þeirri er sést á gömlu brefi, útgefnu af Skúla hertoga; svo gömul mun þó bókin varla vera, en þar-ámót vissulega ekki ýngri enn árið 1280. Ritgjörðin er aug-sjáanlega norsk, og því heldr treysti eg mér til að getska á hennar aldr.

Bls. 354 stendr: „Þórðr or Njarðarlög"; sé þetta skilmerkilegt í textanum ætti líklega „Marðalög" í Fornm. S., II, 252, að leiðréttast þannig.

— 434 er Alein jarli (Alan af Galloway) samanblandað við Alein, bróður Duggals konúngs úr Suðreyjum; um hann hljóða bls. 134, 143.

— 437. Ásólfr Bárðarson, bróðir Skúla, er nefnist í 9da bindi bls. 97, er vissulega annar maðr enn sá hér opt nefndi Ásólfr jarlsfrændi eða konúngsfrændi. Hinn fyrrnefndi var sonr Bárðar Guttormssonar, en hinn síðarnefndi sonr Eiríks gryf-ils og dóttursonr Ásólfs Guttormssonar, bróður Bárðar. Þess-vegna á einúngis IX, 97 í registrinu að setjast við nafn Ás-ólfs Bárðarsonar, en allar aðrar blaðsíður heimfærast til Ásólfs af Austrátt.

— 441 nefnast einúngis tvær blaðsíður er geti um Duggal Ruðra-son, hvarámót allir aðrir staðir í þessu bindi, sem hér færast til Duggals skræks, eiga að flytjast til hins. Þettað sést af nákvæmum gegnumlestri textans.

— 446. Gautr eða Gauti Jónsson og Gauti á Meli eru hér skildir að, en eru þó hin sama persóna. Sjá meðal annars Konúngs-Annála hjá Langebek, III, 110, ár 1270: „*Ob.* Gautr Jónsson á Meli". Hið sama stendr raunar í þeim svokölluðu eldstu Annálum í sama verks II, 193, en er fært úr lagi af raungum lestrarmáta: „*Ob.* Gautr Jónsson, Amel Solldan o. s. frv. í staðin fyrir G. J. á Mel, Solldan o. s. frv.

— 466-67. Petr í Gizka og Pétr Pálsson eru hinn sami maðr, hvará að sönnu er vikið, en það má, með vissu, fullyrðast.

— 470. Sá hér umgetni Sigurðr fertill sýnist líka að nefnast í tveimr norskum skjölum sem lögmaðr í Osló, með nafninu Sigurðr petill; — 4da mismunargrein IX, 468 skrifar viðr-nefnið „petill".

---

* Fornritanefndin staðfestir nú þá hér fyrst framsettu getgátu og getr þess undir eins að *Æ* stundum líka kallast *Æfi Noregs konúnga*, og að *T* á að þýða hið svokallaða *Tal Noregs konúnga*. Hvörugt þessara fornrita finnst nú á bókfelli, en þau eru án efa uppskrifuð, á pappír, eptir gömlum skinnbókum er síðar hafa glat-ast (líklega í þeirri miklu Kaupmannahafnarbrennu, 1728). *Æ* er í Árna Magnússonar safni Nr. 52 í arkarformi, en *T* Nr. 303 í fjögrablaða formi.

PRENTVILLUR OG LAGFÆRÍNGAR.

ANNAÐ BINDI. *Bls.* 170, *l.* 24: konúng *les* konúngs.

ÞRIÐJA BINDI. *Bls.* 94, *l.* 22: huggóðr *l.* huggóðir; 152, 8: hagorðr *kannske* bagorðr.

FJORÐA BINDI. *Bls.* 13, *l.* 7: konúngar *les* konúngi; 24, 26: föðrsystir *l.* fóstrsystir; 33, 27: þér *l.* því; 59, 8: leiru *l.* Leiru; —, 18: Eiríkssynir *l.* Eiríksson; 82, 7: herbúnaði *l.* húsbúnaði; 118, 22: Raumaríki *l.* Ránríki (þannig Hkr. II, bls. 67); 217, 3: landi *l.* landa; 240, 17: Lóni *l.* Lóm; 263, 30: hundir *l.* hurðin; 380, 9: ármaðr Ólafs konúngs *l.* ármanns Olafr konúngr.

FIMTÁ BINDI. *Bls.* 148, *l.* 13: or *les* ok; 258, 13: *eptir* hafði *vantar líklega í textann* Finna; 261, 23: í orð *l.* jörð; 305, 16: fyrr *l.* firr; 312, 9; firðindi *l.* friðindi; 316, 21: arit *l.* farit; 318, 2: hver er *l.* hverir; 319, 26: nokkurn *l.* nokkuru; 350, 19: æztrar *l.* æztar.

SJÖTTA BINDI. *Bls.* 167, *l.* 22: aðalmeini *l.* aðalmeini; 317, 7: þit *l.* hit.

SJÖUNDA BINDI. *Bls.* 53, *l.* 14: alvaldr *l.* allvaldr; 72, *mg.* *l.* 1: hgögvinn *l.* höggvinn; 337, 19: mont *l.* monc.

ÁTTUNDA BINDI. *Formálans bls.* 22, *l.* 11, 376 *l.* 379; 39, *mg.* 13: sigri *l.* sigrs; 100, *mg.* 7: lamum *l.* málum; 104, *mg.* 4: öttum *mun eiga að lesast* öttum; 289, *mg.* 13: hruð *l.* hruðu; 356, 9: marðr *l.* maðr.

NÍUNDA BINDI. *Bls.* 25, *l.* 4: áni *les* ánni; 36, 14: Heggnu *l.* Heggini; 71, 17: Hakon *réttara* Sverrir (*sb. bls.* 219); 145, 15: tigir *l.* tigar; 151, 14: hinn *l.* hin; 245, 10: honum, *venjulegra* hann; 248, 14: konúngr *l.* konúng; —, 20-21: Inga konúng (Ingi konúngr?); —, 25: góðs (*góðsi?*); 253, 1: Baglíngar *l.* Beglíngar; —, 3: várir *l.* varir; 259, 4: því *undanfellist*; 262, 9: *því* (*þat?*); 96, *mg.* 4: konúngr *l.* konúngs; 319, 22: skipsavgina (*skipsavgnina?*); 329, 18: pállinum *l.* pallinum; 340, *mg.* *l.* 1: húskarla *l.* húskarlar; 368, 8: hinn *réttara* hin; 395, 12: Þorsteinn *l.* Þorstein; 398, 12: ráðs *l.* ráð; 426, *mg.* *l.* 7: fáti *l.* fátt; 453, 23: láttir *l.* sáttir; 458, 4: konúngr *l.* konúngi; 470, 15: Leifness *l.* Leirness; 520, 15: hirðinni *l.* hriðinni (?);

—, *mg.* 5: Mörtustokkun *l.* Mörtustokkum; 521, 22: fell *l.* fell *eða* felt; 534, 15: hinn *l.* hin.

TÍUNDA BINDI. *Bls.* 28, *mg. l.* 9: ríkinu *les* ríkin; 74, 5: braut *l.* hraut; —, 10: dregum *l.* dregnum; 110, *mg. l.* 4: mér *l.* mik; 159, *mg.* 1: þann 15da Augústí *l.* þann 8da September; 161, 21: vetrarnis *l.* vetrarins; 312, 4: lín, fè *l.* línfè; 313, 29: bigguz (*bjoggust, bjuggust?*); 321, 17: dæm *l.* dæmi; —, 24: beztr *l. bezt*; 361, 10: vápnaburðr, oc griót flaug *l.* vápnaburðr oc griótflaug; 396, 16-17: halz i *l.* halzi; 397, 8: ravþara (ravþr a?).

ELLEFTA BINDI. *Bls.* 4, *l.* 4: kann *les* hann; 137, 5: latra *l.* latar.

TOLFTA BINDI. *Bls.* 262, *b*, *l.* 2: og Ölvesi *les* við Hvítá; 292, *a*, 19: Almannagjá *l.* gjá fyrir austan (*er lika bæarnafn þar*); 307, *b*, 1-2: fyri Bær (o. s. frv.) *l.* kirkjustaðr og prestsetr í Mýra sýslu, er nú nefnist Hítardalr; 346, *b*, 24 *viðbætist*: sjá Sjóland, Sælundr; —, 29: *Rödslagen l. Rodslagen* eðr *Roslagen*; 347, *a*, 44, *viðbætist*: Sælundr; 349, *a*, 35: *eptir* Skiði *viðbætist* Skíð.

